

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2019

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2019 (RP 123/2018 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2019 (RP 123/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen (RP 123/2018 rd) för 2019 (RP 232/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande

Utskottet har behandlat propositionerna gemensamt och ger ett gemensamt betänkande om dem.

Budgetmotionerna

I samband med propositionen/propositionerna har utskottet behandlat följande motioner BM 1—309, 311—617/2018 rd. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett fackutskott på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen inom sitt behörighetsområde till finansutskottet inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet.

Utlåtande har lämnats av

- utrikesutskottet UtUU 12/2018 rd
- revisionsutskottet ReUU 10/2018 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 29/2018 rd
- lagutskottet LaUU 22/2018 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 24/2018 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 17/2018 rd
- försvarsutskottet FsUU 14/2018 rd
- kulturutskottet KuUU 10/2018 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 3/2018 rd
- ekonomiutskottet EkUU 56/2018 rd

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Motivering

- framtidsutskottet FrUU 4/2018 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 7/2018 rd
- miljöutskottet MiUU 31/2018 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinnehåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Ekonomiska utsikter

Enligt budgetpropositionen väntas ekonomin växa med 3,0 procent 2018. De ekonomiska utsikterna är fortsatt gynnsamma, men den snabbaste tillväxtökningen uppskattas vara passerad. Enligt finansministeriets prognos dämpas tillväxten till 1,7 procent år 2019 och till cirka 1,5 procent de påföljande åren. Också prognoserna från andra institutioner och organisationer (bl.a. Finlands Bank, Etila, Pellervo ekonomisk forskning PTT) bedömer att tillväxttakten kommer att avta, även om de förutser en måttligare förändring och räknar med att tillväxten blir drygt 2 procent. Den ekonomiska tillväxten bromsas upp bland annat av de minskande bygginvesteringarna, som nu legat på en exceptionellt hög nivå.

Sysselsättningen har utvecklats gynnsamt den senaste tiden. Åren 2016—2017 var ökningen visserligen relativt måttlig, men i år har sysselsättningen ökat mycket snabbt, och antalet sysselsatta uppskattas vara högre än någonsin förr. Sysselsättningen väntas stiga till över 72 procent nästa år, samtidigt som arbetslösheten sjunker till 6,9 procent.

Det gynnsamma konjunkturläget har samtidigt förbättrat de offentliga finanserna. Underskottet fortsätter minska och den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalinkomsten väntas underskrida 60 procent ännu i år. Finansministeriet uppskattar att underskottet blir 0,1 procent år 2019, och att de offentliga finanserna är i balans år 2020. Finland anses följa de kriterier för underskott och statsskuld som anges i fördraget om Europeiska unionen och anses likaså uppfylla stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del.

Det gynnsamma konjunkturläget överskuggar dock de strukturella problemen inom de offentliga finanserna. Trots det goda konjunkturläget fortsätter skuldupptagningen inom den offentliga ekonomin, och det strukturella underskottet förväntas bestå trots konjunkturuppgången. De offentliga finanserna får därmed inte det handlingsutrymme som skulle behövas för att skapa beredskap inför en kommande nedgång och inför det kraftiga utgiftstryck som den åldrande befolkningen medför. Finland når inte heller målet för det strukturella underskott som avtalats genom EU:s finanspolitiska avtal, vilket i hög grad beror på att skattegraden sänkts och avgifterna av skattenatur minskat.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Motivering

Prognoser visar att tillväxten i den internationella ekonomin utvecklas långsammare från och med 2019. Dessutom finns det riskfaktorer som kan göra att utvecklingen går i en betydligt sämre riktning. Bland dem märks hög skuldsättning inom både privat och offentlig sektor, bräcklig finansiell sektor i många länder, situationen i Italien och utbredd protektionism. Å andra sidan är totalproduktionen och sysselsättningsnivån i Finland fortfarande lägre än i många jämförelseländer, vilket antyder att den ekonomiska tillväxten i Finland kommer att fortsätta.

De finanspolitiska målen

Målet för regeringens ekonomiska politik är att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. För att stödja detta satte regeringen i sitt program upp åtskilliga mål för sysselsättningsutvecklingen och de offentliga finanserna.

Den gynnsamma konjunkturen är inne på det tredje året, vilket har bidragit till att det ser ut som om nästan samtliga av regeringens finanspolitiska mål kommer att uppnås. Sysselsättningsgraden stiger till 72 procent (enligt prognosen 72,4 procent 2019) och antalet sysselsatta ökar med över 110 000 personer under regeringsperioden. Regeringen har också hållit fast vid regeringsprogrammets riktlinje att löntagarnas beskattning inte ska skärpas.

Också de mål som regeringen ställt upp för den offentliga skulden och den finansiella ställningen är nära att nås. Den offentliga skulden i förhållande till totalproduktionen sjunker till under 60 procent i år, och fortsätter att sjunka fram till de första åren på 2020-talet. Likaså ser det ut som om målen för det strukturella saldot för den offentliga sektorn, det vill säga statsförvaltningen, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna, i praktiken kommer att uppnås. Statsförvaltningen och lokalförvaltningen kommer dock att uppvisa ett visst underskott, och därför kommer den offentliga skulden att öka ytterligare fram till början av 2020-talet.

Ett mål för regeringens ekonomiska politik var att hållbarhetsunderskottet ska minskas. I början av regeringsperioden uppskattades hållbarhetsunderskottet vara cirka 10 miljarder euro, varav cirka 4 miljarder euro sparats in. Det råder visserligen osäkerhet om hur stor effekt de åtgärder som är beroende av kommunernas beslut har haft. Enligt finansministeriets bedömning är hållbarhetsunderskottet nu cirka 3 procent av bruttonationalprodukten. Landskaps- och vårdreformen samt de övriga åtgärderna i syfte att reformera den offentliga förvaltningen har ännu inte till alla delar genomförts, men om de lyckas kan de enligt regeringen stärka de offentliga finanserna med 4 miljarder euro på lång sikt.

Uppskattningen av hållbarhetsunderskottet är likväl förenad med osäkerhet. Exempelvis anser rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken att underskottet är cirka 0,5 procent större, om man noggrant följer metodbeskrivningen. Dessutom bör det noteras att Statistikcentralens nya befolkningsprognos från november kan ge avsevärda konsekvenser för nästa uppskattning av hållbarhetsunderskottet.

Utskottet framhåller att de offentliga finanserna ännu inte vilar på hållbar grund, eftersom finansministeriet bedömer att för att trygga hållbarheten borde budgetbalansen för de offentliga samfunden visa ett överskott på cirka 2,5 procent av bnp i början av nästa årtionde, för att de offent-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Motivering

liga finanserna under de kommande årtiondena ska klara av utgiftstrycket från den åldrande befolkningen utan ytterligare åtgärder. I stället för ett överskott på två och en halv procent beräknas den offentliga ekonomin visa ett underskott på cirka en halv procent av bnp 2022¹. De mål som ställts upp för regeringsperioden utgör därmed en mellanliggande etapp på vägen mot hållbar ekonomisk tillväxt och finansiering av de offentliga finanserna.

Det är enligt utskottet nödvändigt att gå vidare med strukturella reformer som stärker hållbarheten i de offentliga finanserna på lång sikt. Den rådande högkonjunkturen är dessutom en bra tidpunkt för att satsa på reformer som stärker de offentliga finanserna på lång sikt. Utskottet framhåller också att produktiviteten måste höjas, och att det behövs satsningar på utveckling av bland annat kompetens och teknik.

Anslag och prioriteringar

Det är bra att regeringen håller fast vid sparprogrammet och har en disciplinerad utgiftspolicy också i sin sista budgetproposition, menar utskottet. Anslagsnivån är cirka 750 miljoner euro lägre än 2018, vilket i huvudsak beror på att spetsprojekt avslutats och på de tidigare utgiftsnedskärningarna. Även sysselsättningsläget bidrar till den sänkta anslagsnivån. Trots nedskärningarna har regeringen kunnat göra behövliga satsningar på bland annat kompetens, sysselsättning, tillväxt, minskad marginalisering och ojämlikhet, säkerhet och genomförande av energi- och klimatstrategin.

Utskottet välkomnar i synnerhet de ökande satsningarna på *forskning, utveckling och innovationer* (FUI), och betonar deras stora betydelse för en hållbar ekonomisk tillväxt och ett framgångsrikt Finland. FUI-utgifterna har minskat under nästan hela 2010-talet, men ökar nu en aning. Utgifternas bnp-andel väntas år 2018 uppgå till 2,69, och 2019 hålls den (med nuvarande ökning av utgifter) på nivån 2,7 procent. Det behövs ytterligare satsningar för att FUI-utgifterna ska stiga till den nivå på 4 procent av bnp som forsknings- och innovationsrådet ställt upp som mål för 2030.

I fortsättningen krävs också satsningar på ökad *sysselsättning* och höjd sysselsättningsgrad. Det finns tydliga matchningsproblem på arbetsmarknaden, och den strukturella arbetslösheten är fortfarande hög. Sakkunniga har också pekat på att andelen män i den bästa arbetsföra åldern minskar. Högre sysselsättningsgrad och en bättre fungerande arbetsmarknad kräver därför mångsidiga åtgärder och ökade arbetskraftspolitiska resurser. Det är dessutom helt avgörande för hållbarheten i de offentliga finanserna att landskaps- och vårdreformen genomförs så att den minskar de offentliga utgifterna på lång sikt och därigenom dämpar hållbarhetsgapet.

Det är likaså viktigt att utveckla *företagsstödsystemet* så att det blir mer kostnadseffektivt ur statsfinansiell synvinkel och så att det tar hänsyn till de klimatpolitiska målen. Enligt budgetpropositionen finns det miljöskadliga stöd framför allt i skattesystemet, men också bland anslagen. Utredningar anger att de miljöskadliga stöden uppgår till cirka 3,5 miljarder euro och i huvudsak är riktade till energi-, trafik- och jordbrukssektorerna.

¹ Ekonomisk översikt, hösten 2018. Finansministeriets publikation 24a/2018

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Motivering

Utskottet ser det som viktigt att underhållet och utvecklingen av *trafiklederna* ses över så att planeringen och finansieringen grundar sig på långsiktigare beslut. Trafiklederna är av stor vikt för tillväxten och måste motsvara näringslivets och allmänhetens behov. Den parlamentariska trafiknätsarbetsgruppens förslag utgör en god grund för det fortsatta arbetet. Enligt förslaget bör det årliga anslaget för basstrafikledshållning höjas med minst 300 miljoner euro, och trafiknätet underhållas och utvecklas utifrån en tolvårig riksomfattande och parlamentariskt beredd plan för trafik- och transportsystemet.

Utskottet fäster allvarlig vikt vid de utmaningar och förändringar som föranleds av den mellanstatliga *klimatpanelens* rapport (ICPP, Intergovernmental Panel on Climate Change). Enligt rapporten har jordens temperatur redan ökat med cirka en grad sedan den förindustriella tiden, och om uppvärmningen fortsätter i nuvarande takt kommer den kritiska gränsen på 1,5 grader att överskridas redan före 2050. En uppvärmning på över 1,5 grader medför allvarliga risker för såväl människan som naturen, eftersom möjligheterna till liv försvinner eller åtminstone försvagas i vidsträckta områden på grund av stigande havsvattennivå eller torka.

Det är absolut nödvändigt att höja ambitionsnivån inom klimatpolitiken. Det behövs effektivare, bredare och radikalare förändringar samt större utsläppsminskningar inom snart sagt alla livsområden. Utöver utsläppsminskningar måste vi fånga in koldioxid från atmosfären med hjälp av bland annat kolsänkor och avskiljning av koldioxid. De här förändringarna kommer att påverka bland annat de ekonomiska strukturerna, planeringen av samhällsfunktioner och den offentliga ekonomin. Utskottet framhåller i det här sammanhanget också vikten av forskningsinvesteringar i syfte att främja innovationer som dämpar klimatförändringen.

Det är välkommet att statsrådets kansli i ett nytt projekt undersöker möjligheterna till *temaorienterad budgetering*. Projektet ska bland annat utveckla verktyg och instrument till stöd för regeringens ledningsarbete och strategiska beslutsprocess. Också finansministeriet har inlett en utredning för att bedöma genomförandet av och konsekvenserna av en temaorienterad budgetering och vilka teman som kan komma i fråga. Utredningen behövs, eftersom temaorienterad budgetering visserligen diskuteras i stor utsträckning, men begreppet kan förstås på mycket olika vis. Det kan exempelvis stå för en i budgeten ingående sammanfattning som behandlar konsekvenserna av utvalda teman. Det kan också innebära att hela budgetstrukturen läggs om så att de valda temana utgör utgångspunkt för grupperingen av budgeten. Temaorienterad budgetering bedöms förbättra gestaltningen av åtgärdskomplex som överskrider gränserna för förvaltningsområdena och huvudtitlarna, men förfarandet kräver också ytterst noggranna analyser av bland annat vilka teman som ska följas och vilka strukturer och processer som påverkas av den temaorienterade budgeteringen.

Granskningen av den hållbara utvecklingen har framskridit väl. Hållbar utveckling beaktades redan i budgeten för 2018, men i de allmänna motiven till 2019 års budgetproposition finns nu en separat analys av hållbar utveckling. Där granskas hur insatsområdet Ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland framskridit samt de därtill kopplade anslagen. Det faktum att hållbar utveckling tagits in som ett element i budgetpropositionen har enligt sakkunniga lett till att genomförandet av insatserna för en hållbar utveckling har förbättrats avsevärt inom statsförvaltningen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Motivering

Budgetpropositionen har i flera år också innefattat en kortfattad granskning av *konsekvenserna för jämställdheten*. Enligt en färsk utredning (Jämställd budgetering och bedömning av budgetens könskonsekvenser)² är gällande praxis likväl ännu otillräcklig och kräver betydande förbättringar. Enligt utredningen bör granskningen av konsekvenserna för jämställdheten bland annat utvidgas till hela budgetprocessen. Samtidigt bör rapporteringen förbättras.

Även *barnbudgetering* har diskuterats. Ämnet behandlades bland annat i finansutskottets utlåtande om barnombudsmannens berättelse (FiUU 6/2018 rd — B 5/2018 rd). Utskottet ansåg att det är motiverat att satsa på att utveckla barnbudgeteringen: FN:s kommitté för barnets rättigheter har redan 2011 rekommenderat Finland att introducera barnbudgetering. Att följa de anslag som avsätts för barn och deras konsekvenser är också i övrigt viktigt, eftersom barnen står för framtiden och investeringar som gynnar dem är viktiga för utvecklingen i hela samhället. Också enligt regeringsprogrammet är det ett mål att införa en bedömning av konsekvenserna för barn och familjer och att fortsätta utvecklingen av en budgetering med utgångspunkt i befolkningen.

Finansutskottets ändringar

Finansutskottet har ökat budgetens utgifter av engångsnatur med cirka 60 miljoner euro. Dessa anslag anvisas i synnerhet för minskat eftersatt underhåll av trafikleder. När programmet för minskning av eftersatt underhåll avslutas kommer anslaget för bastrafikledshållningen att minska. Det betyder att underhållet av lederna minskar, och i synnerhet det sekundära vägnätet förväntas bli sämre. Övriga extra satsningar riktas till bland annat forskning och kompetens, grundläggande utbildning, barnens mobilitet, miljöskydd och ökad säkerhet.

Balansen inom statsfinanserna samt statsskulden och ansvarsförbindelser

Budgetpropositionen för 2019 uppgår till 55,5 miljarder euro. Den uppvisar ett underskott på 1,6 miljarder euro, som kommer att täckas med ny upplåning. Statsskulden (inklusive skulden inom fondekonomin) beräknas uppgå till cirka 109 miljarder euro i slutet av 2019, vilket är cirka 45 procent i relation till bnp.

Utskottet noterar dessutom ansvarsförbindelserna inom den offentliga ekonomin, som ökat avsevärt särskilt till följd av ökande borgensförbindelser i anknytning till exportfinansiering. Vid utgången av 2017 uppgick borgensförbindelserna för offentligrättsliga sammanslutningar till 71 miljarder euro, medan statsborgen beviljats för över 50 miljarder euro. Enligt en utredning från statsrådet³ är den finländska offentliga ekonomins borgensförbindelser stora i ett internationellt perspektiv, och hör enligt Eurostats statistik till de klart största bland EU-länderna. Trots att borgensförbindelserna på senare år inte har medfört några betydande förluster utgör ökningen likväl en växande risk för de offentliga finanserna. Å andra sidan har i synnerhet varvsindustrin bland annat tack vare borgensförbindelserna lyckats nå den internationella toppen, vilket har bidragit till ökad sysselsättning, höjd kompetens och ny företagsverksamhet, och därmed också stärkt de offentliga finanserna.

² Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 52/2018

³ Ekonomisk översikt, hösten 2018, Finansministeriets publikationer 24a/2018.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 21

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 21

RIKSDAGEN

20. Riksdagens justitieombudsman

01. Omkostnader för riksdagens justitieombudsmans kansli (förslagsanslag)

Övervakningen och främjandet av de äldres rättigheter måste bli effektivare, så att alla äldre personer får oundgänglig omsorg och omvårdnad samt tillräckliga social- och hälsojänster i enlighet med grundlagen. Riksdagens justitieombudsman har omfattande befogenheter och rätt till information, allsidiga arbetssätt och effektiva möjligheter att ingripa mot lagstridigt eller felaktigt förfarande.

I sin verksamhet har justitieombudsmannen redan nu så långt det går prioriterat övervakningen av de äldres rättigheter och bemötandet av dem. Tillgodoseendet av de äldres rättigheter bevakas i all verksamhet, till exempel inom polisen, utsökningen, fängelserna, beskattningen och intressebevakningen. Exempelvis 2017 avgjordes 30 klagomål som gällde närståendevård, hemvård, serviceboende och klientavgifter. Justitieombudsmannen gjorde nio inspektioner utan förhandsanmälan på boendeserviceenheter och inrättningar som tillhandahåller omsorg dygnet runt. Enheter där det bodde äldre med minnessjukdomar prioriterades. Inspektionerna är avsedda att omfatta kommuner av olika storlek och tjänster som är organiserade på olika sätt. De äldre och deras närstående lämnar inte in så många klagomål, så övervakningen måste vara föregripande och ske på eget initiativ. För att effektivisera laglighetskontrollen bör justitieombudsmannens egna initiativ och antalet inspektioner således utökas.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för att övervaka och främja fullföljandet av de äldres rättigheter.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 455 000 euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 23

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

01. Omkostnader för statsrådets kansli (reservationsanslag 2 år)

Utskottet stryker tredje stycket i momentets beslutsdel som obehövt eftersom det för syftet gjordes ett eget moment 23.01.26 i den kompletterande propositionen.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 232/2018 rd)

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

(Utesl.)

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Syftet med programmet Sunda lokaler 2028 är att sanera offentliga byggnader och effektivisera vården och rehabiliteringen av dem som lider av symtom på grund av inomhusluften. Inom ramen för det har man också startat ett nationellt program för inomhusluft och hälsa, vars huvudsyfte är att minska sådana skador på hälsa och välfärd som har samband med inomhusmiljön.

Utskottet ökar anslaget för genomförande av programmet Sunda lokaler med 160 000 euro till Institutet för hälsa och välfärd särskilt för forskning kring sjukdomar som beror på dålig inomhusluft, förebyggande av skador samt rådgivning och vård av dem som lider av symtom på grund av inomhusluften eller som misstänker problem med inomhusluften och för att ta fram vårdkedjor för dem. Exempelvis i skolorna är det vanligt med problem med inomhusluften. Det behövs effektiva råd och anvisningar i ett tidigt skede så att symptomen inte hinner utvecklas till en sjukdom. Detta kräver extra satsningar på bland annat utbildning av personalen inom primärvården.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 860 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 24

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 225,126 miljoner euro, alltså 5,638 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Av det allokeras cirka 136 miljoner euro för nätverket av beskickningar som omfattar 90 beskickningar.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att ambassaden i Bagdad ska öppnas på nytt 2019. Genom att verka på platsen kan vi mer effektivt främja utvecklingen av bilaterala relationer med Irak såsom också frågorna om återresa för de som fått avslag på asylansökan.

Det är viktigt för Finland att alla som vistas olagligt i landet återvänder eller återsänds till sitt hemland så snart som möjligt (ämnet tas upp senare i samband med kapitel 26.40). Det finns flera tusentals personer i Finland som löper risk att falla offer för bland annat internationell brottslighet eller bli delaktiga i terroristorganisationernas verksamhet. Också med avseende på systemets trovärdighet bör återsändandet av personer till ursprungsländerna fås att fungera. Av de länder från vilka det för närvarande finns rikligt med asylsökande i Finland har vi ett samförståndsprotokoll med skrivningar relaterade till återsändning endast med Afghanistan.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att EU och Irak har ingått ett partnerskaps- och samarbetsavtal som trädde i kraft i augusti 2018 (Partnership and Cooperation Agreement, PCA). Avtalet ålägger parterna att ta tillbaka medborgare som inte uppfyller de giltiga förutsättningarna för att komma till den andra partens territorium eller vistas där. Utskottet ser det som nödvändigt att avtalet fås att fungera också i praktiken. Det besvärliga i situationen illustreras av att återsändningar till Irak tillsvidare inte heller har fungerat i exempelvis Sverige, som har ett bilateralt återsändningsavtal.

Utskottet noterar att det internationella säkerhetsläget under de senaste åren klart har försvagats ur europeisk synvinkel. Säkerhetshoten ökas delvis också av ökade möjligheter till spionage och störningar i digitaliseringens efterföljd. Iakttagna brister korrigeras 2019 särskilt vid ambassaderna i Moskva och Peking. Men säkerhetshoten har ökat överallt och utskottet ser det som viktigt att det i budgeten reserveras tillräckliga resurser för att garantera säkerheten vid alla beskickningar.

Finlands dyraste beskickning i förhållande till storleken finns i Kabul i Afghanistan. I och för sig kan kostnaderna för den inte jämföras med det övriga beskickningsnätet eftersom Finland inte har andra ambassader som fungerar i likadana omständigheter. Ett stabilt och mer välbärgat Afghanistan ligger i Finlands säkerhetspolitiska intresse. Om landets sköra utveckling skulle försvagas skulle det i och med flyttningsrörelsen och ökad internationell terrorism få direkta följder också för Finland. I det rådande läget ser utskottet det som viktigt att vara närvarande i Kabul. Arbetet med att påverka och följa upp bör göras på platsen som en del av den övriga internationella dip-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 24

lomatåkaren. Men utvecklingen av situationen bör ändå följas noggrant, och det är av primär vikt att se till personalens säkerhet i alla lägen.

Utrikesministeriet har med riksdagens tilläggsfinansiering under de senaste åren genomfört internationella informationsinsatser riktade till ursprungsområdena för flyttningsrörelsen. Det har bland annat handlat om återflyttning och människosmuggling jämte relaterade humanitära risker. Fortsatta informationsinsatser behövs och bör enligt utskottets mening övervägas som en del av ministeriets etablerade verksamhet.

Utskottet lyfter också fram utrikesförvaltningens viktiga uppgift att främja ekonomiska förbindelser som stöder Finlands tillväxt och finländska företags deltagande i internationell handel och värdekedjor. Det är positivt att den gemensamma kommunikationen och kompetensen i fråga om praktiskt exportfrämjande hos ambassaderna och övriga Team Finland-aktörer vidareutvecklas 2019. Likaså behöver beskickningarnas roll i fråga om att främja exporten stärkas i enlighet med budgetpropositionen med ett anslag på 1 miljon euro.

Utskottet noterade också statsförvaltningens planerade digitala besparingar från 2020 och att de största digitaliseringarna för utrikesförvaltningens del, såsom viseringssystemet, redan är genomförda. Således bör det vid utarbetandet av det kommande regeringsprogrammet beaktas att besparingarna ska riktas in så att de kan genomföras utan att knappa in på det nuvarande beskickningsnätverket.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för information som gäller olaglig invandring, vars syfte är att erbjuda särskilt unga information om orsaker som leder till terrorism och våldsam radikaliserings, och att väcka debatt i anslutning till exempelvis utslagning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 225 276 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

74. Husbyggen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 17,570 miljoner euro, alltså 10,1 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Enligt utredning till utskottet kräver Finlands fastighetsinnehav utomlands betydande ombyggnad och den föreslagna investeringsfinansieringen är otillräcklig för att upprätthålla byggnadsbeståndet vars bokföringsvärde uppgår till över 200 miljoner euro. Utskottet anser således att det är ett steg i rätt riktning att budgetpropositionen kompletterades genom att öka momentet med 11,3 miljoner euro.

Utskottet understryker att byggnadsbeståndet utomlands ska skötas i rätt tid. Ombyggnaderna blir dyrare ju längre de uppskjuts. Dessutom bör det noteras att ägande jämte underhåll ändå i allmänhet är fördelaktigare i ett sammantaget perspektiv än att hyra, om närvaron på platsen är långvarig.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 24

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Statens utgifter för utvecklingssamarbete beräknas uppgå till totalt 988,67 miljoner euro 2019, alltså enligt prognoserna cirka 0,41 procent av bruttonationalinkomsten. Utskottet välkomnar att andelen utgifter för utvecklingssamarbete av bruttonationalinkomsten växer, men konstaterar att den fortfarande är långt från regeringens långsiktiga mål, som är att lyfta nivån på utvecklingsfinansieringen till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, dvs. FN:s mål. Dessutom bör det observeras att en del av ökningen beror på ett nytt sätt att räkna kostnaderna för mottagning av flyktingar.

På grund av åtgärderna för att balansera statsfinanserna har man tvingats skära ner också utgifterna för utvecklingssamarbete under de senaste åren. Som mest har Finlands utgifter för utvecklingssamarbete under de senaste tio åren varit 0,58 procent av bruttonationalinkomsten 2011 och 0,56 procent 2012. Statsfinanserna uppvisar fortfarande underskott men utskottet ser det som behövt att när läget förbättras, ökas utgifterna för utvecklingssamarbete systematiskt för att nå målet på 0,7 procent.

För egentligt utvecklingssamarbete föreslås från det aktuella momentet en finansiering på totalt 583,76 miljoner euro, alltså 33,51 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Enligt driftsplanen riktas finansieringen i tilltagande grad till multilateralt utvecklingssamarbete (sammanslagt 172 miljoner euro), lands- och regionspecifikt utvecklingssamarbete (149 miljoner euro) och Europeiska utvecklingsfonden (74 miljoner euro). Stödet för humanitärt bistånd (72,5 miljoner euro) och till frivilligorganisationer (65 miljoner euro) förblir på 2018 års nivå.

Utskottet understryker medborgarorganisationernas kompetens i att genomföra utvecklingssamarbetet vilket visas bland annat av de evalueringsprojekt som genomfördes 2016 och 2017, och anser det behövt att den finansiering som skars ner 2016 kan återföras till finansieringen för organisationerna. Centralt är också att utveckla samarbetet mellan privat sektor och medborgarorganisationer så att organisationernas erfarenhet, kompetens och kontakter i fråga om utvecklingssamarbete kan fås i bruk i så stor skala som möjligt.

Finlands utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete utgår från genomförandet av FN:s Agenda 2030, och regionalt ligger fokus på Afrika. Utskottet anser att stärkning av kvinnors och flickors rättigheter och ställning är en nyckelutmaning med avseende på en hållbar utveckling. Därför är det ytterst viktigt att Finland också framöver starkt stödjer kvinnors och flickors utbildning, rätt till och tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa av hög kvalitet (upplysningen ska gälla också män) och kvinnors politiska och ekonomiska beslutsfattande. Samtidigt stärks direkt uppnåendet av andra utvecklingsmål, och befolkningsökningen kan dämpas. Utskottet ser ökningen av världens befolkning som ett centralt hot som ligger bakom problemen, och som bland annat varvar upp klimatförändringen och ökar flyttningsrörelser beroende på olika orsaker.

Som en följd av klimatförändringen kan upp till 100 miljoner människor falla under fattigdomsgränsen vilket vänder de senaste årens positiva utvecklingstrend. Fattiga människor är ofta de mest sårbara och de som lider mest av konsekvenserna av klimatförändringen. Vid sidan av att

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 24

dämpa folkökningen är det viktigt att bland annat genom klimatfinansiering bistå samfunden i att klara av de förändrade förhållandena och att utveckla utvecklingsländernas infrastruktur och koldioxidneutrala och resurssmarta ekonomiska lösningar.

Utskottet understryker också betydelsen av att förbättra livsmedelstryggheten, tillgången på vatten och energi och en hållbar användning av naturresurser och betonar i synnerhet betydelsen av forskning för att livsmedelsproduktionen ska kunna utvecklas i de förhållanden som råder i målområdena. Finland behöver också fortsatt stödja arbetsplatser, näringar och investeringar i utvecklingsländerna och stärkandet av demokratin och funktionsförmågan i samhällena, inklusive stärkandet av beskattningsförmågan.

Utskottet vill dessutom lyfta fram vikten av att starkare koppla medlen för utvecklingssamarbete till målen för utvecklingssamarbetet och betonar att de utvalda länderna bör inse utmaningarna med utvecklingen såsom att dämpa folkökningen och att förbättra kvinnors ställning, och förbinda sig till att lösa dem. Finland bör tydligt kunna uttrycka sin vilja och vid behov också avbryta stödet, om verksamheten i de utvalda länderna inte motsvarar de gemensamt avtalade målen. Det är exempelvis viktigt att opartiskt utreda innehållet i de läromedel som producerats i Palestina och att på den grunden utvärdera förutsättningarna för fortsatt stöd. Utskottet ser det som behövligt att utvärdera också möjligheterna att binda medlen för utvecklingssamarbete till att ingå och genomföra återsändningsavtal.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)
(reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 10 miljoner euro för att teckna nya aktier i Finnfund. Staten har sedan Finnfund grundades (1980) rekapitaliserat bolaget med sammanlagt 187 miljoner euro. Genom att utnyttja privata medel och genom att på nytt placera avkastningar i investeringar har Finnfund fattat finansieringsbeslut för sammanlagt över 2 miljarder euro. Samtidigt har bolagets eget kapital ökat till cirka 256 miljoner euro. Det kapital som staten har placerat har inte förbrukats utan cirkulerat och vuxit.

Utskottet anser att Finnfunds verksamhet är behövlig och motiverad. Den privata sektorns roll i Finlands utvecklingssamarbete har genom rekapitalisering av Finnfund och finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (24.30.89) vuxit i överensstämmelse med linjevalen i den utvecklingspolitiska redogörelsen. Utskottet anser att utvecklingssamarbetet behöver många slag av aktörer som styrs och övervakas av utrikesministeriet i enlighet med linjevalen för utvecklingspolitiken.

Av Finnfunds nya investeringar 2017 gjordes 87 procent i de tre fattigaste landskategorierna enligt OECD DAC:s definition och i bräckliga stater. Ungefär hälften av placeringarna och de finansiella åtagandena gäller Afrika, som prioriteras regionalt i Finlands utvecklingssamarbete. År 2016 skapade företag som finansierats av Finnfund direkt arbetstillfällen för cirka 30 000 personer av vilka runt en tredjedel (32 procent) var kvinnor, och dessa företag betalade 334 miljoner euro i skatt och andra avgifter till regeringarna i utvecklingsländerna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 24

Utskottet välkomnar att stärkandet av kvinnornas ställning också är ett av de viktigaste av Finnfunds utvecklingspolitiska mål. Hederligt förvärvsarbete är en central metod för att stärka kvinnors ställning i utvecklingsländerna. Positivt är också att Finnfund ofta finansierar företag som producerar basstrukturer eller tjänster som är viktiga för små och medelstora företag, såsom el eller finansiella tjänster. Risker för korruption minskar dessutom av den utvärdering av god förvaltning och skatteansvar som står till företagens förfogande.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

68. Samarbetet i Östersjön, Barentsområdet och det arktiska området (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,4 miljoner euro, alltså 1,6 miljoner euro mer än för 2018.

Utskottet anser att anslaget under momentet behövs. Med anslaget främjas Finlands nationella mål för samarbetet i fråga om Östersjöområdet, Barentsregionen och den arktiska regionen. Genom ett nationellt instrument kan vi initiera egna projekt och delta i regionala utvecklingsprojekt samt gynna erhållande av EU-finansiering för objekt som är viktiga för Finland. Anslaget erbjuder också en möjlighet att fortsätta det regionala samarbetet med Ryssland.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 25

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen inom justitieministeriets förvaltningsområde är 39 miljoner euro större nästa år än för innevarande år, om man bortser från valutgifterna, som varierar från år till år. Anslagsökningen beror bland annat på lönejusteringar, men propositionen innehåller också en del extra satsningar på bland annat ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Det ekonomiska läget inom förvaltningsområdet kommer att vara tillfredsställande nästa år, men de nya sparbeting som ska verkställas från 2020 framåt väcker för basfinansieringens del bekymmer om hur man ska kunna garantera ett tillräckligt och högklassigt rättsskydd framöver.

Utskottet ser det som nödvändigt att de pågående reformerna framskrider och att de uppställda sparmålen kan nås, men utan att rättsvården äventyras. För att förbättra effektiviteten och resultatet av verksamheten är det helt väsentligt att de it-projekt som pågår blir klara och att systemens funktionsduglighet och tillgänglighet kan säkerställas. Enligt uppgift framskrider fyra av de sex omfattande it-projekten i huvudsak enligt planerna. Men de så kallade AIPA- och Roti-projekten har försenats, och kostnadsförslagen för dem har överskridits. Det är följaktligen viktigt att följa riskerna med projekten och vidta korrigerande åtgärder med så god framförhållning som möjligt.

Trots att omstruktureringsarna och de nya informationssystemen gör verksamheten mer resultatrik och effektiv, finns det risk för att inte ens de reformer som det redan beslutats om kan balansera upp det finansiella läget inom förvaltningsområdet, om anslagen minskar ytterligare. De sakkunniga som utskottet hörde bedömde att de effektiviseringsåtgärder som vidtas inom förvaltningsområdet inte räcker för att trygga rättsstatens kärnuppgifter, om sparåtgärderna inom statsförvaltningen fortsatt riktas till alla förvaltningsområden utan hänsyn till deras strukturer och personalkostnader.

Utskottet är bekymrat över anslagsutvecklingen inom justitieförvaltningen och anser att det är nödvändigt att i samband med nästa regeringsprogram och plan för de offentliga finanserna noga överväga vilken nivå på anslagen som behövs för att på sikt säkerställa en tillräcklig basfinansiering inom rättsvården. Utskottet betonar att en rättsstat i alla lägen måste se till att medborgarnas rättssäkerhet tillgodoses. Det gäller också de medborgare som inte själva kan ta tillvara sina rättigheter. Som det sägs i budgetpropositionen är det att rättssystemet fungerar säkert och tillförlitligt en grundläggande förutsättning för en gynnsam utveckling av samhället och samhällsekonomin.

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ser positivt på att det i kompletteringspropositionen till budgetpropositionen anvisas ett tillägg på sammanlagt 400 000 euro för att trygga verksamheten för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet. I framtiden bör det också bedömas om en sammanslagning av ad-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 25

ministrativa uppgifter vid de olika ombudsmännens byråer kan ge synergieffekter och minska överlappande administrativt arbete.

05. Rättsregistercentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt uppgift till utskottet har det ekonomiska läget vid rättsregistercentralen stabiliserats efter att centralen har fått mer finansiering i form av ett anslagstillägg av engångsnatur och en årlig nivåhöjning. Detta möjliggör underhåll av informationssystemen för medborgar- och myndighetstjänster.

Utskottet ser det som viktigt att rättsregistercentralens finansiering i framtiden är på en sådan nivå att centralen kan sköta de nya uppgifter som den ska ansvara för och se till att informationssystemen fungerar och är tillförlitliga.

50. Understöd (fast anslag)

Saamen Kielikaltio (Sámi Giellagáldu) är ett samnordiskt kompetens- och resurscenter för samiska språken. Centret bildades av sametingen i Finland, Sverige och Norge i samarbete med Samiska parlamentariska rådet. Centret erbjuder samma typ av språktjänster som Institutet för de inhemska språken. Denna typ av tjänster på samiska tillhandahålls inte av någon annan. Till centrets uppgifter hör bland annat språkvård, terminologiskt arbete, språknormering och rådgivning om de samiska språken. Centret strävar också efter att minska inflytandet från de olika ländernas majoritetsspråk på de samiska språken, så att förståelsen mellan samiskan i olika länder bibehålls.

Giellagáldu fick projektfinansiering under perioden 1.8.2015—31.5.2018. Under den tiden godkände centret 4 131 nya ord och utfärdade 365 normer om samiska. Finlands årliga andel av finansieringen är 370 000 euro. Till följd av att projektfinansieringen upphört saknas nu 190 000 euro av det beloppet.

Utskottet ökar momentet med 190 000 euro för att trygga Sámi Giellagáldus verksamhet och för utveckling av samiskan.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 9 052 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

Dispositionsplan (1 000 euro)

Understöd till sammanslutningar som producerar stödtjänster till brottsoffer (högst)	4 855
Understöd för upprätthållande av samernas kulturella autonomi (högst)	3 977
Övriga understöd (högst)	220
Sammanlagt	9 052

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 25

10. Domstolar och rättshjälp

Domstolarnas basfinansiering är fortsatt knapp. Det görs fortfarande nedskärningar i anslagen, bland annat på grund av regeringsprogrammet, som kräver effektivisering av verksamheten. Egentliga nya anslag är ett tillägg på 2 miljoner euro för snabb behandling av fordringsmål samt ett tillägg på knappa 0,5 miljoner euro för verkställighet av den nya underrättelselagstiftningen (25.10.03).

Enligt uppgift är finansieringen tryggad nästa år men minskar under ramperiodens senare år, vilket även skärper domstolarnas redan nu knappa anslag. Eftersom utgifterna till stor del består av personalutgifter, har de knappa anslagen medfört ett behov att minska personalen. Det i sin tur har ökat belastningen på de anställda och förlängt behandlingstiderna. De pågående omstruktureringarna och it-projekten är ett sätt att försöka spara, men de konkreta effekterna av dem märks ännu inte fullt ut. De sakkunniga som utskottet hörde bedömde också att alla reformer inte har lett till så betydande minskningar i antalet ärenden som man trodde vid beredningen. Inte heller behandlingstiderna har förkortats på önskat sätt.

Utskottet ser det som viktigt att domstolarnas basfinansiering tryggas på sikt så att domstolarna på behörigt sätt kan sköta sin åligganden enligt grundlagen och internationella förpliktelser. Det går att minska mängden arbete som ska utföras genom olika omstruktureringar och reformer av förfaranden och rutiner. Men för den rättsliga prövningen som kräver allt större kompetens måste det alltid finnas tillräckliga personalresurser. Det är också nödvändigt att i budgeten beakta konsekvenserna av olika lagändringar för domstolarnas arbetsmängd och antalet ärenden.

Utskottet anser också att det är viktigt att domarutbildningen får tillräckliga resurser så att man kan svara på de kompetensbehov som finns. Under de senaste åren har kraven på domarnas yrkeskunskap konstant ökat. Det beror på att den miljö i vilken domstolarna arbetar har blivit mer komplicerad och på den ökade internationaliseringen. Dessutom ställer personalminskningarna, pensioneringarna inom domarkåren och ärendebalansen stora krav på kompetensen.

Utskottet välkomnar den nya modellen med så kallade mediedomare, där domstolen utser en eller flera domare som sköter kontakterna till massmedierna och svarar på deras frågor. Massmedierna får därigenom en korrekt bakgrund i fråga om juridiska omständigheter och rättssystemet. Mediedomarna har inte deltagit i avgörandet av de fall de talar om, så de kan förklara domstolens förfarande utan att redogöra för eller kommentera sina egna avgöranden.

Utskottet ökar moment 25.10.03 med 100 000 euro för utveckling och utbyggnad av systemet med mediedomare samt för ordnande av domarutbildning.

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Med hänvisning till det som står ovan ökar utskottet momentet med 100 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 251 108 000 euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 25

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

(Stycke 4 som i RP 232/2018 rd)

(Stycke 5 som i RP 123/2018 rd)

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ekonomi- och skuldrådgivningens uppgifter överförs från regionförvaltningsmyndigheterna och kommunerna till statens rättshjälpsbyråer den 1 januari 2019. Då överförs också styrningen och tillsynen av rådgivningstjänsterna till justitieministeriet. Reformen syftar till att göra ekonomi- och skuldrådgivningens olika praxis enhetligare och få snabbare hjälp till skuldsatta genom att slopa de nuvarande kommungränserna och ge kunderna möjlighet att själva välja hos vilken rättshjälpsbyrå de utträttar sina ärenden. Också resurserna för verksamheten ökas med 3 miljoner euro. Det betyder ett anslag på 12,7 miljoner euro för ekonomi- och skuldrådgivningens omkostnader. De skuldsattas ställning förbättras också genom att domstolarna får ett tilläggsanslag på 2 miljoner euro för snabbare behandling av fordringsmål (25.10.03) och utskökningsväsendet får ett tilläggsanslag på 1 miljon euro för effektivisering av rådgivningen för gäldenärer (25.20.01).

Utskottet välkomnar reformen och anser att den ger goda möjligheter att förbättra kvaliteten och rättvisan i fråga om tjänsterna. Det är viktigt att ge tillräcklig och heltäckande information om reformen och tillgången på tjänster och att se till att tjänsterna på ett så mångsidigt sätt som möjligt uppfyller behoven hos dem som behöver skuldrådgivning. Samtidigt som behovet av nya kanaler för e-tjänster ökar måste man också försäkra sig om att det finns tillräckligt med personlig rådgivning.

Utskottet poängterar vikten av förebyggande arbete för att minska överskuldsättningen och efter hand flytta tyngdpunkten i arbetet från korrigeringsåtgärder till förebyggande arbete. Detta kräver ett nära samarbete mellan bland annat socialväsendet, skolorna och utskökningsväsendet. Framför allt bör man försöka minska skuldsättningsspiralen i samband med snabblån och konsumentkrediter, som ofta beror på en hög räntenivå och andra lånekostnader. Utskottet välkomnar att regeringen till riksdagen har överlämnat proposition (RP 230/2018 rd), vars syfte är att minska de skuldproblem som de allra dyraste konsumentkrediterna orsakar.

20. Betalningsstörningar, utskökning och konkursbevakning

01. Utskökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskökningsväsendet får ett tilläggsanslag på 1 miljon euro för effektivisering av rådgivningen för gäldenärer. Syftet är förbättra de skuldsattas ställning. I övrigt sjunker utgifterna för utskökningsväsendets verksamhet något, eftersom anslagsökningen främst beror på ökade löneutgifter.

Också utskökningsväsendets basfinansiering börjar minska efter de nya sparbetting som träder i kraft 2020 och är i slutet av ramperioden åren 2022—2023 flera miljoner euro mindre än i dag. För att utskökningsväsendet ska klara av sina uppgifter är det viktigt att den omstrukturering som

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 25

träder i kraft 2020 framskrider enligt planerna och att de ekonomi- och produktivetsmål som hänför sig till reformen kan nås. Det är också viktigt att sörja för att finansieringen under övergångsperioden stöder genomförandet av reformen och att man på grund av utsökningens fiskala betydelse säkerställer en resultatrik verksamhet.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendets resurser ökar något, men höjningen beror främst på nya uppgifter och lönejusteringar. I praktiken minskar det operativa svängrum som anslagen medger, vilket man i huvudsak försöker kompensera genom att spara på personalresurserna.

Enligt uppgift till utskottet har antalet ärenden ökat, och under den första hälften av 2018 var ökningen hela 10 procent större än motsvarande period 2017. Antalet ärenden inom åklagarväsendet väntas öka också 2019. Samtidigt har ärendena blivit mer omfattande och juridiskt krävande, och en allt större del av åklagarnas resurser går till att sköta krävande ärenden. Däremot har antalet väckta åtal minskat. År 2006 väcktes åtal i cirka 79 procent av de inkomna ärendena, medan motsvarande siffra år 2017 var 66 procent. De sakkunniga som utskottet hörde ansåg att det sannolikt finns ett orsakssamband mellan att resurserna koncentreras till att sköta krävande ärenden och avståendet från åtgärder.

Utskottet ser det som viktigt att följa om åklagarväsendets resurser räcker och också bereder sig för den ökning av arbetsmängden som kan följa av att polisens omkostnader höjs. Likaså är det viktigt att reformen av åklagarväsendet når de uppställda målen och att informationssystemen och förfarandena också stöder samarbetet med polisen och domstolsväsendet.

40. Verkställighet av straff

01. Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Brottpåföljdsmyndigheten föreslås få ett tilläggsanslag på cirka 1,8 miljoner euro på grund av nya uppgifter, då villkorligt fängelse och övervakning av villkorlig frihet har effektiviserats och straffbestämmelserna om brott mot inreseförbud skärpts så att påföljden i stället för bötesstraff också kan vara fängelse. Utskottet ser det som viktigt att man bedömer om anslaget räcker, eftersom innehållet i propositionen om effektivisering av villkorligt fängelse ändrades efter att arbetsgruppen blivit klar med sitt arbete, varvid alla ekonomiska konsekvenser inte har kunnat beaktas i anslagsramen.

Utskottet välkomnar att planeringsarbetet för uppförande av nya byggnader för fängelserna i Uleåborg och Pelso har startat. Projektplanerna bedöms vara klara på våren 2019. Anslagsbehovet för byggandet har beaktats i anslagsramen från och med 2022.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 25

Utskottet ser också positivt på att antalet fängplatser i det nya öppna fängelse som uppförs i Ker-vo har höjts från 90 till 136. Det behövs för att möta det växande behovet av platser i öppen anstalt och rehabiliterande verksamhet i öppen anstalt. I den lokalplan som nu utarbetas är det också i övrigt viktigt att beakta att det finns tillräckligt med fängelseplatser regionalt samt det allt större antalet fångar särskilt i södra Finland och belastningen på anstalterna där.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 26

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 752,325 miljoner euro, alltså 26,173 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018.

Utskottet anser att det är bra att polisens finansiella resurser har kunnat ökas på senare år. Propositionen garanterar en nivå på 7 200 poliser enligt riktlinjen i redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 5/2016 rd), så minskningen av antalet poliser har kunnat stoppas. Enligt vårens rambeslut ska en nivåhöjning med 18,044 miljoner euro göras i anslagen för polisens kärnfunktioner och dessutom ska 5,8 miljoner euro reserveras för närpolisverksamhet, för glesbygden och för områden som medför utmaningar för polisens verksamhet.

Med tanke på hållbar verksamhet måste också tillräckligt stora resurser tillgängliggöras för genomförandet av betydande lagfästa skyldigheter. Utskottet välkomnar därför att budgetpropositionen kompletterades med tillägg för att inrätta ett system med reservpoliser (2,174 miljoner euro), övervaka bank- och betalkonton (0,80 miljoner euro) och starta Centralkriminalpolisens central för utredning av penningtvätt (0,833 miljoner euro). Dessutom föreslogs tilläggsanslag för tjänsterna i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (2,0 miljoner euro).

Trots de här tilläggen har polisens möjlighet att bereda sig på oförutsedda förändringar i den föränderliga omvärlden försämrats. Verksamheten och ekonomin borde kunna planeras på längre sikt i fråga om samtliga aktörer inom den inre säkerheten. När finansieringen genomförs med ett-åriga riktade tillägg försvårar det en långvarig planering av verksamheten.

Polisens responsförmåga och kapacitet att reagera på plötsliga allvarliga situationer står i direkt proportion till antalet poliser, och den operativa verksamheten kan inte nå upp till de uppställda målen i hela landet. Exempelvis i januari–augusti 2018 tog det i 136 kommuner en halv timme eller mer för polisen att komma fram efter det att larmet gick.

Polisstyrelsen anser att nivån på 7 850 årsverken som förvaltningsutskottet (FvUB 5/2017 rd — SRR 5/2016 rd) förutsatt i dagens säkerhetsläge är ett hållbart minimikrav som måste behandlas på nytt de närmaste åren med tanke på den nationella säkerheten och polisens möjligheter att klara av sina uppgifter. Enligt utredning kommer det föreslagna tillskottet att kosta 32,9 miljoner euro 2020 och stiga till 80,2 miljoner euro senast 2023 jämfört med den gällande ramnivån. Med den nuvarande ramnivån kommer antalet poliser att minska till 6 650 personer senast 2022.

Praktiskt taget alla poliser är sysselsatta i nuläget, så utskottet anser att det fortfarande finns behov av att överväga att frånta polisen vissa uppgifter som bevakning och transport för att frigöra arbetstid för egentliga polisuppgifter.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 26

Polisutbildningen kan årligen ta emot 400 nya studerande, vilket från utbildningsanordnarens synpunkt är det maximala antalet. Utskottet ser det som nödvändigt att få studerande till alla studieplatser utan att ge avkall på kvaliteten. Vid ansökan till utbildningen bör en viss flexibilitet övervägas i fråga om vissa kriterier såsom språkkunskaper och utvecklingen av dessa bör stödjas under studiernas gång. Dessutom bör det övervägas om utbildningen bör bli mer attraktiv genom att studiesociala förmåner återinförs.

Utskottet uttrycker sin oro över att prioriteringar måste göras i polisverksamheten inom ramen för de ekonomiska resurserna. Utredningsgraden i fråga om brott enligt strafflagen väntas 2019 stanna kvar på samma nivå som nu även om utredningstiderna, som redan i åratal blivit allt längre, sannolikt kommer att förlängas ytterligare. Polisens möjligheter att satsa på exempelvis utredning av brott utan utredningsuppslag som kommit till polisens kännedom försämrats samtidigt som förutsättningarna för att avslöja dold brottslighet väntas bli sämre. Inom brottsbekämpningen prioriteras enligt uppgift utredningen av allvarliga brott mot liv och hälsa samt sexualbrott och brott som bryter sönder samhällets och näringslivets strukturer.

Utskottet lyfter också fram den förebyggande verksamheten och anser att åtgärderna för barn och unga är särskilt viktiga. Det är positivt att 2,5 miljoner euro avsätts för Ankkuri-verksamheten, som gör det möjligt att ingripa mot utanförskap bland barn i stora bostättningscentra genom förebyggande arbete tillsammans med skolor. Även i övrigt behövs ytterligare satsningar på samarbete mellan polisen och skolorna i hela landet. Skolpolisverksamheten bör få en fortsättning och utvecklas för att motverka våldsbejakande radikaliserings, extremism och hatbrott med beaktande av de lokala problemen. Det är också fortfarande aktuellt att polisen aktivt bör ingripa mot utnyttjande av barn på nätet.

I och med internationaliseringen, digitaliseringen och den tekniska utvecklingen håller den säkerhetspolitiska miljön på att bli permanent mångfasetterad, osammanhängande och gränslös både nationellt och internationellt. Den tekniska utvecklingen kan skapa hot som det krävs beredskap för. Den nya tekniken ger å andra sidan polisen nya möjligheter som det går att dra nytta av. Något av det viktigaste är att satsa på tillräcklig kapacitet och bekämpning av cyberbrottslighet. Genom investeringar i informations- och kommunikationsteknik möjliggörs elektroniska polistjänster för medborgarna och företagen oberoende av tid och plats.

Utskottet påpekar också att det har försvunnit fler än 6 000 asylsökande från mottagningssystemet på tre år. Riksdagen beviljade polisen ett tilläggsanslag för i år för att effektivisera utlänningsövervakningen och hitta personer som olagligt vistas i landet. Personerna är ofta utsatta och blir utnyttjade av kriminella. I många fall är brottsligheten kopplad till narkotikahandel på gatan. Utskottet ser det som nödvändigt att åtgärderna för att förebygga och hålla kontroll över olaglig vistelse i landet målmedvetet fortsätter.

Utskottet uttrycker dessutom sin oro över att polisens lokalkostnader stiger snabbt. Det behövs en kritisk analys av Senatfastigheters hyresmodell och sättet att räkna ut livscykelkostnaderna för byggnaderna. Dessutom behöver Polisstyrelsen tillsammans med Senatfastigheter ta fram en långsiktig handlingsplan som ska bli ett underlag för förslag om polisens finansiella ramar. Lokalkostnaderna beräknas bli ungefär 76 miljoner euro 2019, alltså 2,3 miljoner euro mer än 2018.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 26

Det finns många orsaker bakom de stigande lokalkostnaderna, varav de viktigaste är de installationstekniskt föråldrade lokalerna och andra renoveringsbehov.

Utskottet ökar momentet med 770 000 euro, varav 300 000 euro ska användas för utlänningsövervakning i syfte att hitta försvunna personer, 250 000 euro för förebyggande av utnyttjande av barn på nätet och 220 000 euro för tryggnad och utveckling av polisinsatsernas skolpolisverksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 753 095 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 43,898 miljoner euro, alltså 10,557 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Skyddspolisens finansiella resurser stärks permanent med 2,5 miljoner euro enligt rambeslutet för att säkerställa kärnverksamheten och ha kvar samma kapacitet som i nuläget. I budgetpropositionen finns också beredskap för att avdela 10 miljoner euro för att genomföra lagstiftningen om civil underrättelseinhämtning.

Utskottet anser att de föreslagna tillskotten behövs. För att den nationella säkerheten ska kunna garanteras i en omvärld som kraftigt förändras behöver skyddspolisens verksamhetsförutsättningar säkerställas och kapaciteten utvecklas genom ökade personalresurser och större teknisk beredskap.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Gränssäkerheten står i centrum för omställningarna i det säkerhetspolitiska läget. Regeringen har reagerat genom att på goda grunder avdela tilläggsanslag i rambesluten 2017 och 2018 för att anställa fler än 200 gränsbevakare. På så sätt har bland annat övervakningen av östgränsen stärkts.

Under momentet föreslås 234,21 miljoner euro. Trots de tidigare tillskotten uttrycker utskottet sin oro över hur Gränsbevakningsväsendets resurser ska räcka till. Gränsbevakningsväsendet föreslog en anslagsökning på 8,6 miljoner euro för 2019 för att klara av sina uppgifter, men budgetpropositionen innehåller nu 1,082 miljoner euro mindre i omkostnadsanslag än i den ordinarie budgeten för 2018. På längre sikt finns det också behov i fråga om att bygga tekniska övervakningssystem och säkra kapaciteten hos luft- och bevakningsfarkosterna.

Det är ett steg i rätt riktning att 1,85 miljoner euro föreslås i tilläggsanslag för att hantera trafiken på Helsingfors-Vanda flygplats, som ökat snabbare än väntat. Tillskottet ska användas för att anställa 20 gränsbevakare och utbilda 50 nya gränsbevakare. För att gränstrafiken ska löpa krävs det

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 26

dock mer resurser också framöver, eftersom antalet resenärer fortsätter att öka och väntas vara uppe i mer än 20 miljoner personer 2020.

Däremot innehåller propositionen inte det anslag på 2,1 miljoner euro som i rambeslutet anvisades för att genomföra de extra krav som EU ställer på gränsbevakningen (paketet Smarta gränser som ska genomföras 2019–2020). Utbildningen av de behövliga gränsbevakarna har redan inletts, likaså upphandlingen. Utskottet ser det som nödvändigt att behovet beaktas i en tilläggsbudget för 2019 i enlighet med rambeslutet.

Även här lyfter utskottet fram Senatfastigheters hyresmodell och anser att den behöver ses över med kritiska ögon. Gränsbevakningsväsendets hyreskostnader har stigit med sammanlagt 0,9 miljoner euro i år. Dessutom väntas hyrorna stiga med 10 miljoner euro på längre sikt till följd av det eftersatta underhållet. De ökande hyreskostnaderna kan inte bekostas genom inbesparingar i Gränsbevakningsväsendets övriga verksamhet. För Gränsbevakningsväsendets del bör det på samma sätt som i fråga om polisen upprättas en handlingsplan till underlag för förslag om Gränsbevakningsväsendets ramfinansiering.

Utskottet ökar momentet med 480 000 euro för granskning av den ökande trafiken på Helsingfors-Vanda flygplats.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 234 690 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 15,421 miljoner euro, alltså 521 000 euro mindre än för 2018. Med medel från räddningsväsendets omkostnadsanslag finansieras Räddningsinstitutets verksamhet samt det riksomfattande utvecklingsarbetet inom räddningsväsendet. Kommunerna svarar för finansieringen av räddningsverken.

Det är i sin ordning att anslaget för Räddningsinstitutet inkluderar ett tillägg på 265 000 euro för innevarande år för att bibehålla antalet nybörjarplatser inom utbildningen för nödcentralsoptörer på samma förhöjda nivå som 2018, dvs. 32 platser. Nödcentralverket uppger att utbildningssystemet inte producerar tillräckligt med utbildad personal för verkets behov. Utskottet anser att utbildningen måste utökas så att den svarar mot behovet och vill samtidigt framhålla att utbildningen bör göras mer attraktiv.

Arbetskyddet och arbetshälsan för brandmännen bör beaktas bättre vid släckning av skogsbränder. Behovet av bättre metoder och skydd aktualiserades vid skogsbränderna i Sverige. Utskottet menar att möjligheterna att införa mer fungerande lösningar måste undersökas.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 26

Utskottet lyfter dessutom fram närområdessamarbetet mellan Finland och Ryssland, som genomförs av räddningsväsendet, och ser det som viktigt att samarbetet fortsätter och utvecklas.

Utskottet ökar momentet med 900 000 euro, varav 500 000 euro ska användas för utbildning av nödcentralsoperatörer i syfte att öka personalstyrkan vid Nödcentralsverket, 300 000 euro för ett forskningsprojekt för att främja brandmännens arbetarskydd, verksamhet och hälsa vid skogsbränder och 100 000 euro för att fortsätta med och utveckla det av räddningsväsendet genomförda närområdessamarbetet mellan Finland och Ryssland.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 16 321 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

02. Nödcentralsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 51,876 miljoner euro, alltså 2,688 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Av tillskottet beror 694 000 euro på att biträdande kundserviceuppgifter inom ramen för konsulära tjänster överförs från utrikesministeriets förvaltningsområde till Nödcentralsverket.

Verkets omkostnader ökar i och med att det nya datasystemet Erica tas i drift. Utskottet välkomnar kompletteringen med 786 000 miljoner euro för ändamålet i propositionen. De årliga kostnaderna för driften av systemet väntas dock härfter bli ungefär 3,2—3,6 miljoner euro högre än de nuvarande.

Utskottet är oroat över Nödcentralsverkets kapacitet att tillhandahålla allmänheten nödcentrals-tjänster av hög kvalitet. Enligt Nödcentralsverket gör det föreslagna anslaget det inte möjligt att ha kvar samma personalstyrka och servicestandard som i dag. Verket har heller inte kunnat rekrytera tillräckligt många nödcentralsoperatörer eftersom utbildningsvolymen är så liten. Det ekonomiska läget påverkar också personalens arbetstrivsel och leder till ökad sjukfrånvaro.

I flera olika sammanhang har 600 årsverken lagts fast som minimiantalet anställda. År 2018 kommer utfallet att bli uppskattningsvis 585 årsverken, och antalet väntas minska med ungefär 10 personer per år. Den minskade personalstyrkan visar sig redan nu som sänkt aktionsberedskap och servicestandard. Det finns inte resurser för att reagera på oväntade arbetstoppar. Nödcentralsverket skulle genast kunna anställa 35 nya nödcentralsoperatörer.

Utskottet anser att Nödcentralsverket måste få mer personal och framhåller att nybörjarplatserna inom utbildningen för nödcentralsoperatörer vid Räddningsinstitutet måste utökas så att de svarar mot behovet. Utskottet ökar således moment 26.30.01 med 500 000 euro för att öka antalet nybörjarplatser inom utbildningen. Dessutom understryker utskottet att man i en tilläggsbudget för 2019 måste se till att Nödcentralsverkets anslag räcker till för att anställa personal.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 26

40. Migrationen

För migrationen föreslås 193,162 miljoner euro inom inrikesministeriets förvaltningsområde, alltså 47,211 miljoner euro mindre än för 2018. Anslaget är uppdelat på utgifter för mottagande av flyktingar och asylsökande (66 %), stöd till mottagningsverksamhetens kunder (17 %), Migrationsverkets och förläggningarnas omkostnader (15 %) och stöd för frivillig återresa (2 %). Utskottet påpekar att en nedskärning av engångsnatur har gjorts i Migrationsverkets omkostnader, eftersom den post som överförs från 2018 är exceptionellt stor. Till alla delar är det alltså inte fråga om att kostnadsnivån har sjunkit, vilket måste vägas in i det kommande rambeslutet.

Budgetpropositionen är upprättad utifrån antagandet att antalet nya sökande förblir måttfullt och att ungefär 4 000 nya asylansökningar kommer att väckas. Dessutom väntas det komma in cirka 1 800 nya ansökningar av personer som fått avslag. Oförutsedda förändringar i situationen är dock fortfarande möjliga och det måste finnas beredskap för sådana. Det behövs alltså fortsatt aktiv bevakning av kapaciteten och kostnadsnivån inom mottagningsverksamheten.

Utskottet ser positivt på att inrikesministeriet bereder ändringar som ska begränsa de asylansökningar som lämnas på nytt och snabba upp gränsförfarandena på det sätt som direktivet om gemensamma förfaranden avseende internationellt skydd (2013/32/EU) tillåter. Avsikten är att ändringarna ska träda i kraft den här valperioden. Utskottet lyfter också fram betydelsen av Dublinaltalet i samtliga fall där den sökande försöker ta sig till Finland via ett annat EU-land.

Ungefär 11 000 asylsökande omfattades av mottagningsverksamheten i september 2018. Antalet väntas minska till 6 300 personer 2019 om antalet sökande utvecklas som väntat. Utvecklingen påverkas emellertid också av vilken kapacitet förvaltningsdomstolarna har att avgöra aktuella besvärssärenden, hur effektivt de som fått avslag kan avlägsnas ur landet, hur systemet med frivillig återresa fungerar och hur snabbt de som fått uppehållstillstånd kan flytta till en kommun. Utskottet framhåller i det här sammanhanget också att mottagningsverksamheten nu omfattar ungefär 3 900 personer som har privat inkvartering. Det är påkallat att se till att också de tillhandahåller mottagningstjänster såsom språkundervisning.

För frivillig återresa föreslås 4,83 miljoner euro (mom. 26.40.22). Fram till slutet av september 2018 hade 555 personer frivilligt återvänt till sitt hemland. Av dem återvände 80 procent till Irak. Men antalet personer som återvänder frivilligt har minskat sedan 2017 då det var uppe i 1 422. Utskottet anser att stödet för återresa är motiverat och lägger fortfarande vikt vid att det effektiviseras och utvecklas.

Återresa för alla som fått avslag på sin asylansökan måste främjas med alla till buds stående medel. Varje månad försvinner 1,1 procent av de registrerade personerna i mottagningssystemet. År 2019 beräknas antalet vara uppe i cirka 1 100 personer. En del av dem stannar kvar i Finland och bildar ett skuggsamhälle av papperslösa som är utsatta för brottslighet. Det måste snarast vidtas åtgärder mot det här fenomenet med tanke på både ett trovärdigt system och människorna själva.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 27

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

För försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås anslag på cirka 3,138 miljarder euro, vilket är cirka 266 miljoner euro mer än 2018. Huvudtitelns andel av utgifterna är 1,29 procent av den förväntade bruttonationalprodukten (1,23 procent år 2018), och dess andel av utgifterna för statens budgetekonomi stiger till 5,7 procent (5,1 procent år 2018).

Utgiftsökningen beror främst på finansieringsandelen för projektet Flottilj 2020 och den ökning av materielupphandling från 110 till 130 miljoner euro som grundar sig på regeringsprogrammet.

Budgetpropositionen följer för försvarsministeriets förvaltningsområdes del riktlinjerna i statsrådets försvarspolitiska redogörelse (SRR 3/2017 rd), och enligt uppgift till utskottet räcker de föreslagna anslagen till för skötseln av de givna uppgifterna, även om resurserna fortsatt måste inriktas och prioriteras rationellt. I fråga om upprätthållandet av försvarsförmågan accentueras behovet av att svara på förändringarna i omvärlden och de långsiktiga utmaningarna för försvaret. De viktigaste prioriteringarna är att utveckla samtliga försvarsgrenars beredskap, ersätta de operativa förmågor som tas ur drift samt spaning, cyberförsvar och fjärrpåverkan.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås cirka 1,940 miljarder euro, vilket alltså är 1,365 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018.

Det är enligt utskottet ett steg i rätt riktning att omkostnaderna inkluderar ett tilläggsanslag på 50 miljoner euro för höjning av beredskapen och upprätthållande av kapaciteten med anledning av förändringarna i säkerhetsmiljön. Höjningen motsvarar i det närmaste den tidigare godkända riktlinjen (55 miljoner euro, SRR 3/2017 rd), och är av stor betydelse särskilt för den taktiska utvecklingen av armén.

Under momentet föreslås dessutom ett tilläggsanslag på 5,8 miljoner euro för försvarsmaktens personalutgifter. Det gör det möjligt att inrätta hundra nya tjänster och befattningar i anknytning till upprätthållande av beredskapen, utbildning av värnpliktiga samt upprätthållande och utveckling av nya förmågor (t.ex. cyberförsvar).

Det är också positivt att det för 2019, på samma sätt som 2018, föreslås en ökning på 2 miljoner euro för anställning av kontraktsanställda militärer. En utveckling av systemet med kontraktsanställda militärer minskar den rådande bristen på utbildare, även om antalet utbildare i viss truppförband trots tilläggsanslaget kommer att stanna under målet (2,5 utbildare per trupp).

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 27

De föreslagna ändringarna minskar personalens stora arbetsbörda, som redan länge har påverkat arbetshälsan hos personalen. Personalresurserna är fortsättningsvis otillfredsställande i förhållande till arbetsmängden.

Försvarsmaktsreformen 2012—2015 syftade till att uppnå balans mellan försvarsmaktens e, uppgifter och kostnadsstruktur. I samband med reformen fastställdes att det behövs 12 000 anställda för att försvarsmakten ska kunna utföra sina uppgifter. Minimiantalet förväntas på det stora hela uppnås år 2019. Det bör dock noteras att personalbehovet de facto har ökat under de senaste åren till följd av förändringarna i säkerhetsmiljön, den internationella verksamheten och de nya behoven av och kraven på kapaciteter.

För upprätthållandet av ett trovärdigt försvar är det av stor betydelse att försvarsmakten med de föreslagna anslagen kan hålla den planerade nivån för beväringutbildningen (35 terrängdygn) och repetitionsövningarna för reserven (18 000 utbildade reservister). Det är likaså väsentligt att antalet flygtimmar (8 800 med Hornet och 1 650 med NH90) och antalet fartygsdygn (1 300 dygn) i stort sett kan bevaras på föregående års nivå.

Utskottet känner dock oro för den kommande ökningen av priset på flygbränsle, som sannolikt kommer att medföra ett tryck på omkostnaderna för 2019. Regeringen måste vid behov beakta detta i en tillägsbudget, så att målet för antalet flygtimmar kan nås. Vidare konstaterar utskottet att det också behövs mer repetitionsövningar, men någon ökning är inte möjlig med den nuvarande personalvolymen.

Utskottet känner dessutom oro för den kraftiga ökningen av kostnaderna för försvarsmaktens lokaler och ser det som viktigt att fortsätta leta efter olika sätt att dämpa kostnaderna på lång sikt. En utredning om ägandet av försvarsförvaltningens fastigheter ska vara klar i februari 2019, och finansministeriet har framfört förslag bland annat till hur uppsägningen av tomma lokaler kan föranklas och kundperspektivet stärkas. Det ger underlag för vidare åtgärder.

Ökningen av fastighetskostnaderna kan inte kompenseras genom minskning av kostnaderna för andra funktioner. I fråga om totalkostnaderna är det dessutom viktigt att vid planering av stora ombyggnader alltid bedöma renoveringskostnaderna i förhållande till kostnaderna för att uppföra en ny byggnad som motsvarar dagens krav på verksamheten. Det är också viktigt att snabbt fortsätta åtgärda problemen med inomhusluft för att trygga beväringarnas och personalens hälsa.

Utskottet framhåller fortsättningsvis att de samnordiska upphandlingarna är viktiga och kan bidra till kostnadsbesparingar. Samupphandlingarna har visserligen visat sig vara tämligen besvärliga, men fortsatta initiativ på området bör ändå tas.

Utskottet lyfter också fram finansieringen av försvarsmaktens forskning och utveckling, och vill påskynda höjningen av anslaget till den fastställda andelen 2 procent av utgifterna för det militära försvaret. FoU-verksamheten kan bland annat säkerställa stödet till utvecklingen av kapaciteter och att den inhemska kompetensen når en kritisk volym, vilket är viktigt för försvaret.

Det är likaså viktigt att säkra förutsättningarna för internationellt forskningssamarbete. Det accentueras särskilt i samband med den planerade Europeiska försvarsfonden. De finländska för-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 27

svarsindustriföretagen måste ges möjlighet att delta i projekten och utnyttja fonden fullt ut för utveckling av Finlands nationella försvar. För att säkerställa bästa möjliga utbyte måste dessutom samarbetet mellan försvarsförvaltningen och försvarsindustrin fördjupas.

Det är enligt utskottet välkommet att försvarsministeriets resultatmål tar upp genomförandet av de materialpolitiska riktlinjerna bland de viktigaste projekten och utvecklingsprogrammen, som också omfattar tryggnad av försörjningsberedskapen (statsrådets principbeslut om tryggnaden av det finska försvarets teknologiska och industriella bas, april 2016). Riktlinjerna måste få genomslag i försvarsmaktens upphandling på så sätt att upphandlingar alltid görs i Finland, om det är motiverat med hänsyn till försörjningsberedskapen eller en bestämd förmåga. Utskottet framhåller också att vikten av tillräcklig upphandling av ammunition i förhållande till ammunitionsåtgången. En jämn fördelning av upphandlingarna är av vikt för säkerställandet av en inhemsk produktion på lång sikt.

Det finns fortsatt behov av att i momentets slutdel nämna främjande av försvarsindustrins export och internationalisering. Dessa åtgärder är enligt uppgift livsviktiga för den finländska försvarsindustrin och stöder därigenom kraftigt den militära försörjningsberedskapen. Försvarsindustrin i Finland måste ha kunder också utomlands för att kunna nå upp till en tillräcklig volym och kontinuitet i verksamheten. Samtidigt finns det anledning framhålla att Finlands policy för exporttillstånd måste stå i paritet med konkurrentländernas, och den måste stödja förtroendet för de finländska aktörerna.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att anställa kontraktsanställda militärer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 940 066 000 euro.

Anslaget får även användas

(Punkt 1 som i RP 123/2018 rd)

(Punkt 2 som i RP 232/2018 rd)

(Punkt 3—8 som i RP 123/2018 rd)

Fullmakt

(Punkt 1 och 2 som i RP 232/2018 rd)

(Punkt 3 och 4 som i RP 123/2018 rd)

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Av anslagen för militärt försvar ska enligt planerna cirka 1,2 miljarder euro (44 procent) användas för materiell beredskap 2019. Försvarsmaterielens, inklusive projektet Flottilj 2020, andel av detta är 774 miljoner euro. Dessutom kommer cirka 427 miljoner euro av försvarsministeriets omkostnadsanslag att användas för underhåll av materiel och utrustande av styrkor.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 27

De nya och de tidigare beviljade beställningsfullmakterna föranleder utgifter till ett belopp av sammanlagt 852 miljoner euro år 2019 och sammanlagt 1,949 miljarder euro åren efter budgetåret. I propositionen ingår två nya beställningsfullmakter för 2019—2022: bland materielupphandlingen föreslås högst 72 miljoner euro för materiell utveckling, och bland omkostnaderna en beställningsfullmakt på högst 160 miljoner euro för att trygga de service- och underhållsavtal av systemen som användbarhetsmålen förutsätter, reservdelsanskaffningar med lång leveranstid samt behövliga andra tjänster.

Trots de stora anslagen för underhåll möter samtliga försvarsgrenar svårigheter särskilt när det gäller reservdelar. I likhet med försvarsutskottet framhåller finansutskottet att livscykel- och reservdelskostnaderna alltid måste beaktas vid upphandling av materiel. Det är i den kommande HX-upphandlingen särskilt angeläget att kunna kontrollera livscykelkostnaderna och tillhandahålla flygvapnet jaktplan utifrån den anvisade budgeten.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås 2,052 miljoner euro. Den föreslagna höjningen (23 000 euro) anvisas för utgifter för vårdande av de stupades minne.

Det frivilliga försvaret är av stor betydelse för ett trovärdigt finländskt försvarssystem och en hög försvarsvilja. Den utbildning som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen och dess medlemsorganisationer kompletterar reservisternas kompetensbas på ett betydande sätt. Försvarsutbildningsföreningen utbildade år 2017 över 34 000 reservister, varav över 8 000 deltog i militär utbildning som försvarsmakten beställt och cirka 26 000 deltog i utbildning som främjar militära färdigheter. Det blir dessutom allt viktigare med utbildning som syftar till att trygga samhällets vitala funktioner och öka medborgarnas beredskap. Cirka 18 000 personer deltog i sådan utbildning.

Utskottet ser det som viktigt att den planerade omstruktureringen av det frivilliga försvaret inte ger negativa effekter för Försvarsutbildningsföreningen och dess medlemsorganisationer.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 152 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

30. Militär krishantering

20. Utrustnings- och förvaltningsutgifter för militär krishantering (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 58,5 miljoner euro, vilket är 157 000 euro mer än för 2018. Utgifterna för underhåll av krishanteringsstyrkor betalas ur utrikesministeriets huvudtitel (mom. 24.10.20),

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 27

och anslaget uppgår i propositionen till cirka 51,2 miljoner euro. Enligt en aktuell uppskattning kommer de finländska krishanteringsstyrkorna i insatserna, huvudsakligen i Libanon, Irak och Afghanistan, sammantaget att uppgå till cirka 500 årsverken.

Försvarmaktens knappa personalresurser påverkar enligt uppgift till utskottet också deltagandet i militär krishantering. Utskottet framhåller att Finland vid behov måste ha beredskap att sända truppsammansättningar till nya insatser. Det är samtidigt angeläget att kritiskt granska kostnaderna för de pågående insatserna i relation till den nytta som uppnåts exempelvis för utvecklingen av Finlands egen försvarsförmåga och utfallet i fråga om de utrikes- och säkerhetspolitiska målen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 28

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 168,168 miljoner euro, alltså 2,562 miljoner euro mer än för 2018. Jämfört med rambeslutet är tillskottet 5,693 miljoner euro varav största delen anvisas till att inrätta ett bank- och betalkontoregister i enlighet med det femte penningtvättsdirektivet (RP 167/2018 rd). Propositionen omfattar även tilläggen för en ombyggnad av gränsövergångsstället i Rajajooseppi och en totalreform av tullklareringssystemen.

Å andra sidan minskar Tullens anslagsnivå fortfarande på grund av ämbetsverkens allmänna omkostnadsbesparingar på 1,8 miljoner euro. Därtill minskar de omkostnader som kan användas för den normala verksamheten på grund av slopandet av ett tillägg på en miljon euro som beviljades för 2018 för att trygga tullklareringssuppgifter och uppgifter för att skydda samhället samt det föreslagna återställandet av ett anslag på två miljoner euro som år 2018 avdrogs från Skatteförvaltningen för att trygga Tullens verksamhet.

Utskottet ser det som positivt att Tullen i en kompletterande budgetproposition beviljades 1,11 miljoner euro för åtgärder för bekämpning av afrikansk svinpest. Beloppet är avsett för anskaffning av utrustning och för den löpande verksamheten. Positivt är också att Tullen via det europeiska grannskapsinstrumentet ENI har fått inemot 9,7 miljoner euro för utvecklingsprojekt för gränsövergångsställena vid östgränsen för åren 2019–2021. För det krävs dock ett nationellt bidrag på cirka 600 000 euro år 2019, vilket saknas i budgetpropositionen. Därtill uppstår det enligt Tullen ett finansiellt underskott på uppskattningsvis 1,44 miljoner euro om Tullens system för säkerhetsnät (TUVÉ) tas i bruk år 2019. Tullens operativa kapacitet bör tryggas på lång sikt både när det gäller befintliga uppgifter och nya uppgifter. Vid behov bör omkostnaderna ses över på nytt i samband med tilläggsbudgetpropositionerna för 2019.

Propositionen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (167/2018 rd) hinner inte bli behandlad i riksdagen i den tidtabell som krävs för budgeten. Utskottet stryker således anslaget på 3,94 miljoner euro för att grunda ett register.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 164 228 000 euro.

(stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

Fullmakt

(Som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 28

90. Stöd till kommunerna

Situationen för den kommunala ekonomin. Det gynnsamma konjunkturläget har påverkat även den kommunala ekonomin som stärktes ytterligare år 2017. Kommunernas och samkommunernas sammanlagda årsbidrag var 3,9 miljarder euro år 2017. Det var en ökning på cirka 540 miljoner euro från året innan. Utöver de ökade skatteinkomsterna beror det förbättrade årsbidraget även på en måttlig ökning i omkostnaderna och kommunernas egna effektiviseringsåtgärder. Enligt prognosen kommer även regeringens mål för lokalförvaltningens nettokreditgivning att uppnås eftersom den uppskattas till -0,3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten år 2019 då målet för underskottet är -0,5 procent.

Trots att den kommunala ekonomin sammantaget har stärkts, fortgår kommunernas ekonomiska särutveckling. Enligt preliminära bokslutsuppgifter var räkenskapsperiodens resultat 2017 negativt i 51 kommuner och årsbidraget var negativt i fyra kommuner. 46 kommuner har meddelat att de höjer sin skattesats år 2019.

Enligt utredning till utskottet blir kalkylen över utvecklingen av den kommunala ekonomin dock sämre än väntat eftersom de förväntade intäkterna av kommunalskatten har sänkts med 413 miljoner euro. Av prognosändringen beror -312 miljoner euro på förhandsuppgifterna om den slutförda beskattningen för 2017, -107 miljoner euro på den uppskattade rättelsen av kommunernas andel av utdelningen år 2018 och -6 miljoner euro på andra faktorer. Jämfört med vårens program för kommunernas ekonomi är minskningen av skatteinkomsterna ännu större eftersom kommunalskatteredovisningarna är cirka 600 miljoner euro mindre än vad det uppskattades i våras.

Uppskattningarna och prognoserna om storleken på kommunalskatteredovisningarna är alltid delvis osäkra men i år ändrades prognoserna exceptionellt mycket. En betydande faktor är skatteåterbäringarna eftersom skatteåterbäringarna till fysiska personer för skatteåret 2017 ökade med sammanlagt cirka 325 miljoner euro från året innan, varav kommunernas andel är cirka 200 miljoner euro. Ökningen av förskottsåterbäringarna beror bland annat på det ökade antalet ändringsskattekort och det att årsinkomsterna i samband med dem har uppskattats vara högre än i verkligheten samt konkurrenskraftsavtalet som har bromsat ökningen av löneinkomsterna och årsinkomsterna. Även beloppet av hushållsavdraget har ökat.

Utskottet betonar vikten av förutsägbarheten av uppskattningarna av skatteinkomsterna för planeringen av den kommunala ekonomin på lång sikt. Utskottet anser att läget för den kommunala ekonomin och utgångsläget, den försvagade prognosen till trots, i sin helhet är bra ännu för åren 2018 och 2019 eftersom den kommunala ekonomin år 2017 nådde sitt bästa resultat genom tiderna. Läget kan dock vara svårt i synnerhet i de kommuner där det ekonomiska läget var svagt år 2017.

Budgeten för 2019. Statsbidragen till kommunerna och samkommunerna uppgår till sammanlagt 10,5 miljarder euro, varav cirka 8,5 miljarder euro anvisas till kommunal basservice. Summan är cirka 86 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för innevarande år. Statsandelen minskar bland annat på grund av ett tilläggsavdrag på 29 miljoner euro i samband med konkurrenskraftsavtalet, en justering av kostnadsfördelningen mellan kommunerna och staten på 214 miljoner euro, en minskning av kommunernas uppgifter till ett belopp av 33 miljoner euro i enlighet

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 28

med bilaga 6 i regeringsprogrammet samt på grund av en överföring på 30 miljoner euro till incitamentssystemet för digitalisering i kommunerna. Däremot anvisas ett tillägg till barnskyddet och hemservicen för barnfamiljer samt till hemvården av äldre och till tjänster som tillhandahålls veteraner i hemmet. Till följd av ändringarna av beskattningsgrunden uppskattas kommunernas skatteinkomster nästa år minska med 224 miljoner euro men kommunerna kompenseras för detta genom en motsvarande höjning av statsandelarna för basservice.

Effekterna av statens åtgärder i anslutning till 2019 års budget beräknas försvaga den kommunala ekonomin med cirka 254 miljoner euro. Till det bidrar framförallt justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och frysningsindexet. Kommunernas statsandelsprocent höjs till 25,37 procent, vilket är 0,03 procentenheter mer än år 2018. Ändringen har att göra med fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden som beviljas en statsandel på 100 procent.

Utskottet konstaterar att regeringsprogrammet innehåller flera åtgärder för att stärka den kommunala ekonomin. De viktigaste åtgärderna är en regional koncentration av den specialiserade sjukvården, utvecklingen av närstående- och familjevården samt kvalitetsrekommendationen enligt äldreomsorgslagen. I anknytning till dessa minskar statsandelen med drygt 30 miljoner euro nästa år. Enligt utredning verkar det på basis av en enkät från Kommunförbundet och finansministeriet vara så att en regional koncentration av till exempel den specialiserade sjukvården tills vidare inte har medfört önskade besparingar. I och för sig har reformen medfört betydande operativa ändringar och möjligheter bland annat när det gäller att utvidga verksamheten och förbättra kvaliteten men ändringarna har nödvändigtvis inte minskat kostnaderna. Genomförandet av reformen fortsätter år 2019. Då preciseras även uppskattningarna av kostnadseffekterna.

Ett mål i regeringsprogrammet är också att gallra bort kommunala uppgifter och skyldigheter med en miljard euro före 2029, men senare har regeringen utvidgat reformen till att gälla de offentliga finanserna i sin helhet. För att nå målet har man upprättat ett åtgärdsprogram vars inbesparingspotential i fråga om kommunernas och landskapens nettokostnader på lång sikt enligt uppskattning uppgår till cirka 230 miljoner euro och i fråga om de offentliga finanserna i sin helhet till cirka 330 miljoner euro.

Utskottet konstaterar att effekten av regeringens åtgärder för att stärka den kommunala ekonomin till stor del också beror på hurdana beslut som fattas av kommunerna och samkommunerna och i fortsättningen landskapen och när de ekonomiska konsekvenserna av åtgärderna realiserar. Med tanke på hållbarheten i den kommunala ekonomin är det viktigt att kommunerna fortsätter med de strukturella reformerna, förbättrar sin produktivitet och ser till att investeringarna genomförs på ett ekonomiskt sätt.

Utskottet ser det som viktigt att kommunerna förbereder sig väl för de ändringar som social- och hälsovårdsreformen medför bland annat i fråga om kommunens roll, uppgifter, ledarskap och personal. Även kommunernas finansiella bas ändras väsentligt då största delen av den kalkylerade statsandelen för kommunal basservice överförs till landskapens finansiering. Å andra sidan omfattar reformen flera faktorer som stabiliserar den kommunala ekonomin men samtidigt innebär de ökande demografiska och ekonomiska skillnaderna mellan kommunerna utmaningar för kommunernas finansiering. Utskottet ser det som viktigt att regeringen i samband med reformen av

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 28

statsandelssystemet tryggar finansieringen för de uppgifter som kommunerna fortsättningsvis ska ansvara för, och ser till att systemet reagerar på förändringar i fråga om kommunernas behov och omständigheter.

32. Statsunderstöd till kommunernas incitamentsystem (reservationsanslag 3 år)

På momentet föreslås 30 miljoner euro som ska användas för att stödja projekt som främjar digitaliseringen i kommunerna och samkommunerna. Enligt momentets förklaringsdel riktas incitamentstöd särskilt till digitaliseringen av kommunernas personal- och ekonomiförvaltning. Det handlar om ett nytt incitamentsystem som finansieras genom att minska på statsandelen för kommunal basservice.

Utskottet ser det som viktigt att kriterierna för vilka projekt som ska stödjas bereds noga och att stödet riktas till projekt som främjar reformer som stöder alla kommuner och till projekt som görs i samarbete mellan kommuner. Utskottet understryker att användningen av stödet inte får leda till en splittring av funktionerna utan de projekt som ska finansieras ska främja systemens interoperabilitet och de strategiska målen för digitaliseringen som är nationellt viktiga.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom verksamhetsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Genom ett anslag i budgeten för 2017 startade ett program för att vitalisera det karelska språket. Programmet har kommit igång och verksamheten börjar allt mer gå in på det praktiska. Nästa år är det meningen att utveckla bland annat utbildning och publiceringsverksamhet på karelska, att främja kulturen och studiecirklar och klubbar i läroanstalterna och att förbättra informationen och webbmaterialet. Verksamheten siktar också på att öka turismen.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att fortsätta med programmet för att vitalisera det karelska språket .

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 537 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Statsunderstöd enligt lagen om Svenska Finlands folkting (1331/2003)	573 000
2.	Paasikivi-Samfundet	10 000
3.	Traditionsförbundet Eklövet	63 000
4.	Programmet för att vitalisera det svenska teckenspråket	131 000
5.	Understödjande av den minoritetsspråkiga tidningspressen	500 000
6.	OKKA-stiftelsen	60 000
7.	<i>Programmet för att vitalisera det karelska språket</i>	<i>200 000</i>
Sammanlagt		<i>1 537 000</i>

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Enligt inkommen utredning har judiska församlingen i Helsingfors under de senaste åren tvingats satsa stort på säkerhet, vilket har varit nödvändigt bland annat för att upprätthålla verksamheten på skolan och daghemmet och även för att upprätthålla annan församlingsverksamhet. Detta har orsakat betydande kostnader för församlingen.

Utskottet ökar momentet med 300 00 euro för att förbättra och upprätthålla säkerheten vid synagogan och församlingscentret för judiska församlingen i Helsingfors.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 613 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Understöd till Ortodoxa kyrkan (L 985/2006, 119 §)	2 543 000
2.	Understöd till Finlands Sjömanskyrka	134 000
	— varav i byggnadsunderstöd och understöd för skötsel av byggnadslån till sjömanskyrkor (högst)	52 000
3.	Understöd för skötseln av vissa av den förflyttade befolkningens hjältegravar och istandsättning av begravningsplatser i det avträdde området	32 000
4.	Understöd till registrerade religionssamfund	824 000
5.	Understöd för främjande av dialogen mellan religioner	80 000
Sammanlagt		3 613 000

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Anslaget under momentet är cirka 703,7 miljoner euro, men den allmänbildande utbildningen och småbarnspedagogiken finansieras till stor del genom finansministeriets huvudtitel inom systemet för statsandelar för kommunal basservice. Nedskärningarna i statsandelarna och frysningen av indexhöjningarna har minskat resurserna inom utbildningen, men trots det har utbildningen reformerats i flera avseenden. Dessutom har tilläggsresurser anvisats till verkställigheten av den nya lagstiftningen.

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över att det uttryckligen är *den småbarnspedagogiska verksamheten* som har utvecklats samtidigt som också dess kvalitet förbättrats. Den viktigaste reformen är den nya lag om småbarnspedagogik (540/2018) som trädde i kraft den 1 september i år. Genom den stärks den småbarnspedagogiska verksamhetens kvalitet bland annat när utbildningsnivån för dagshemsanställda höjs. Därför är det viktigt att utbildningen av barnträdgårdslärare på universitetsnivå utökas genom 1 000 nya nybörjarplatser 2018—2021. Dessutom bör det också granskas om utbildningsvolymen är tillräcklig med tanke på att personalens sammansättning ska motsvara kraven i 37 § i lagen om småbarnspedagogik senast 2030. Enligt uppgift till utskottet råder det brist på universitetsutbildade barnträdgårdslärare på många orter och situationen uppskattas bli ännu värre när pensionsavgångarna ökar.

Utskottet välkomnar utvidgningen av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar. På det sättet kommer allt fler barn att kunna delta i verksamheten, vilket är viktigt bland annat när det gäller att minska de skillnader som beror på barnens familjebakgrund och risken för utan-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

förskap. Det är också betydelsefullt att försöket ökar deltagandet eftersom andelen femåringar i småbarnspedagogisk verksamhet i Finland är minst i hela Norden och dessutom ligger deltagarfrekvensen också under genomsnittet i euroområdet och i 34 OECD-länder.

Dessutom är det välkommet att understöd för positiv särbehandling (10 miljoner euro) nästa år också anvisas till anordnare av småbarnspedagogik. Utskottet vill samtidigt understryka vikten av ett starkt samarbete mellan hemmet och daghemmet. Förebyggande av utanförskap kräver att man redan i ett tidigt skede ännu mer satsar på stöd för familjer och föräldraskap och på så sätt förhindrar allvarliga problem.

Understöden för att stärka jämlikheten inom *den grundläggande utbildningen* och för att utveckla utbildningens kvalitet är angelägna, eftersom det finns tydliga regionala skillnader mellan skolorna, och kommunerna har olika möjligheter till utjämnande åtgärder för den minskade statliga finansieringen. Understöden kan användas bland annat till att stödja verksamheten vid skolor med mer utmanande förhållanden. Utskottet ökar momentet med 2 000 000 euro för att främja jämlikhet inom utbildningen och utbildningens kvalitet inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Utskottet välkomnar också det faktum att eleverna från och med 2020 börjar läsa sitt första främmande språk våren det första året inom den grundläggande undervisningen. Om vi vill främja goda språkkunskaper hos barnen och de unga är det viktigt att kommunerna satsar på ett mångsidigt språkutbud och att man i framtiden också skapar beredskap för att tidigarelägga undervisningen i ett andra främmande språk.

I början av augusti 2019 träder en reform av *gymnasieutbildningen* i kraft, och dess syfte är att göra gymnasiet mer attraktivt och att smidiggöra övergången från gymnasieutbildning till högskolestudier. Totalt allokeras 10 miljoner euro för genomförande av den nya gymnasielagen och utvecklande av kvaliteten på gymnasieutbildningen, och dessutom anvisas 0,38 miljoner euro för att slopa begränsningarna för att ta om ett studentprov. I fortsättningen krävs också en analys av huruvida basfinansieringen för gymnasieutbildning räcker till. Finansieringen har nämligen krympt märkbart de senaste åren, varvid kommunernas ansvar för utbildningskostnaderna ökat på motsvarande sätt. En arbetsgrupp som ska granska olika alternativ när det gäller modeller för att finansiera gymnasieutbildningen har tillsatts alldeles nyligen (14.11.2018). Det är angeläget att den finner metoder för att stärka finansieringsbasen.

Klubbverksamhet. Budgetpropositionen innebär att understödet för klubbverksamhet minskar till knappa 3 miljoner euro, eftersom anslaget under momentet inte inbegriper den ökning på 3 miljoner euro som riksdagen gjorde i fjol.

Utskottet erfar att det finns cirka 15 000 aktiva klubbar, och enligt uppskattning deltar nästan 250 000 elever i verksamheten. Det är cirka 44 procent av grundskoleeleverna. Klubbverksamhet har konstaterats ha många positiva effekter på barnens välbefinnande och skolframgång och även för förebyggandet av utanförskap. Dessutom rör det sig om regionalt täckande lågtröskelverksamhet som är gratis för deltagarna och som ger goda hobbymöjligheter och möjligheter att bekanta sig med nya hobbyer.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Utskottet ökar momentet med 3 000 000 euro för stöd till skolornas traditionella klubbverksamhet.

Bättre läs- och skrivkunnighet. Finländska ungdomar har bland den bästa läskunnigheten internationellt sett, men samtidigt finns det orosmoment kopplade till läskunnigheten. Det beror på att nivån sjunkit under de senaste åren och att bakgrundsfaktorer och attityder allt mer bestämmer nivån på elevernas läsfärdigheter. Sett till flickornas fördel har vi den största skillnaden mellan flickor och pojkar bland OECD-länderna. Dessutom har de multimodala färdigheterna, alltså förmågan att förstå budskapet i olika slags texter, bilder och grafik, blivit sämre. Utöver de unga har också en del av de vuxna litteracitetsbrister.

Det är viktigt, menar utskottet, att åtgärderna för att förbättra läskunnigheten fortsätter och att man även på rådgivningsbyråerna, inom småbarspedagogiken och i skolorna ägnar uppmärksamhet åt läsande och läskunnighet. En bred läskunnighet utgör grunden för allt lärande och är en förutsättning för att man ska klara sig i skolan och arbetslivet.

Utskottet ger Läscentrum 150 000 euro mer för främjande av läskunnigheten; anslaget anvisas under moment 29.80.52.

Den finländska grundskolan i utlandet. Finansutskottet ansåg i sitt betänkande om budgeten för innevarande år (FiUB 22/2017 rd) att behovet av, verksamhetsförutsättningarna för och en hållbar verksamhetsfinansiering av de finländska grundskolorna måste undersökas. Det är angeläget att den arbetsgrupp som utreder frågan tar ställning bland annat till de oklarheter som finns i fråga om tolkningen av kriterierna för relevanttagning och finansieringsgrunderna.

Hemkommunsersättning för privata undervisningsanordnare. Utskottet hänvisar till kulturutskottets budgetutlåtande (KoUU 10/2018 rd) och ser det som viktigt att det görs en utredning om hemkommunsersättningen till privata skolor på det sätt som kulturutskottet förutsätter. Den statliga finansieringen bestäms i dag på olika sätt mellan kommunen och den privata utbildningsanordnaren. Såsom kulturutskottet framhåller måste systemet vara rättvist och inte vara beroende av om anordnaren är en kommun eller en privat aktör eller offentlig inrättning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 708 705 000 euro.

Anslaget får användas

(1—7 punkten som i RP 123/2018 rd)

8) till ett belopp av högst 32 228 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § 1 mom. i den ovan nämnda lagen för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen, för utvecklande av kvaliteten på specialundervisningen inom förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen samt i anknytning till detta för minskande av undervisningsgruppernas storlek, anställning av skolgångsbiträden och bekämpning av regional ojämlikhet i grundskolan

(9 punkten som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

10) till ett belopp av högst 5 865 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § i den ovan nämnda lagen för stödjande av klubbverksamhet för skolelever

(11 punkten som i RP 123/2018 rd)

(12 punkten som i RP 232/2018 rd)

(13—18 punkten som i RP 123/2018 rd)

(tredje och fjärde stycket som i RP 123/2018 rd)

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Utskottet välkomnar den nya utbildningsmodellen där läroanstalterna för fritt bildningsarbete ordnar läs- och skrivundervisning och undervisning i finska/svenska för invandrare. Inga avgifter tas ut av de studerande för utbildning enligt integrationsplanen och läroanstalterna får statliga finansiering till 100 procent för utbildningen. Dessutom är det viktigt att anslaget under momentet höjdes i tilläggsbudgeten för 2018. Pengarna har använts bland annat till språkundervisning för sådana kvinnor med invandrarbakgrund som är utanför arbetskraften.

Utskottet understryker vikten av utbildning med låg tröskel som bland annat invandarmödrar som är hemma med barnen kan delta i. Integrering och jobbmöjligheter kräver att det finns tillräckligt med möjligheter att utbilda sig också efter integrationstiden. Om vi vill främja integration och språk- och kulturundervisning för invandrare är det också viktigt att stärka samarbetet mellan läroanstalterna för fritt bildningsarbete, arbets- och näringsbyråerna och kommunerna.

Utskottet välkomnar den extra finansiering läroanstalterna för fritt bildningsarbete beviljats också för utbildning av personer med svaga digitala färdigheter. När kraven på sådana färdigheter ökar och befolkningen blir allt äldre måste det i framtiden utredas hur finansieringen av verksamheten kan fås på hållbar grund så att utbildningen kan planeras och genomföras långsiktigt. Läroanstalterna kan också i övrigt utnyttjas mer än tidigare bland annat när det gäller att höja kompetensen för personer med svag grundutbildning, eftersom de finns i hela landet och har möjligheter att reagera snabbt och flexibelt på uppkomna utbildningsbehov. Dessutom bör det göras en analys av hur den nya lagstiftningen fungerar och hur väl anslagen räcker till.

51. Statsunderstöd till organisationer (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 1 090 000 euro, varav

- 300 000 euro till understöd för verksamheten vid Distansskolan Kulkuri som Kansanvalistusseura är huvudman för och för utveckling av motsvarande svenskspråkiga distansskola, Nymadskolan
- 250 000 euro till Finlandsskolorna
- 450 000 euro till kvinnoorganisationer
- 50 000 euro till Karjalan Liitto ry
- 40 000 euro till Sofian kannatusyhdistys ry.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 403 000 euro.

Anslaget får användas

- 1) till ett belopp av 768 000 euro till statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007)
- 2) till ett belopp av 6 109 000 euro till betalning av understöd till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry och Förbundet för hemslöjd och hantverk TAITO rf och för vidareutdelning till dessas distrikts- och medlemsorganisationer, Finlands svenska Marthaförbund rf, Sami Duodji ry, organisationer för bildningsarbete, Karjalan Liitto ry, Sofian kannatusyhdistys ry samt till Kriittinen korkeakoulu ry
- 3) till ett belopp av 1 526 000 euro till betalning av understöd till organisationer som handhar samarbetet mellan hem och skola, till Utvecklingscentralen Lärorik rf, till stödjande av fri hobbyverksamhet i skolor, till Förbundet för konstskolor för barn och unga i Finland rf, till Sällskapet för Miljöfostran i Finland rf, till Kesälukioseura ry, till Suomi-koulujen tuki ry, till Finlands skolornas verksamhet och utveckling samt till kotiperuskoulu/hemgrundskola-verksamheten och till stödjande av verksamheten inom utbyteselevsorganisationer och till stödjande av verksamheten för deltagande i vetenskapsolympiader för gymnasieelever.

20. Yrkesutbildning

Syftena med reformeringen av yrkesutbildningen är välkomna och reformen behövs, men det praktiska genomförandet av ändringarna kommer att kräva mycket tid, konstaterar utskottet. Många delar av verksamheten måste planeras och organiseras på nytt sätt och även it-systemen måste utvecklas för att svara mot det som reformen kräver. Därför är det alltför tidigt att redan nu göra någon mer övergripande bedömning av reformens effekter.

Utfrågade sakkunniga har däremot ansett att man redan nu kan skönja att reformgenomförandet till vissa delar kräver ett starkare stöd. Det finns ett större behov av i synnerhet närundervisning och studiehandledning, och dessutom har det visat sig vara en tidskrävande och svår uppgift att utarbeta de s.k. personliga utvecklingsplanerna för kunnandet. Undervisningen ställs dessutom inför större utmaningar i och med att allt fler studerande behöver särskilt stöd, och då kan den begränsade närundervisningen bidra till att försämra möjligheterna till studieframgång för unga som riskerar att marginaliseras.

Det är bra att reformgenomförandet även nästa år stöds med tilläggsfinansiering på 15 miljoner euro. Om man ser till tidigare sparbeslut och reformens omfattning kräver det ändå en mycket stor ansträngning av utbildningsanordnarna för att reformen ska kunna genomföras på ett lyckat sätt. Det kräver bland annat gott ledarskap, tillhörande stöd och utbildning. Utskottet framhäver i synnerhet vikten av tillräckligt stöd och tillräcklig närundervisning för att också de elever som behöver särskilt stöd ska lyckas avlägga examen. Vidare understryker utskottet behovet av heltäckande information om de nya arbetssätten och möjligheterna. Dessutom är det viktigt att satsa på ett

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 29

gott samarbete med arbetslivets aktörer och att se till att lärandet på arbetsplatsen främjar och fördjupar inläringen.

I sin kompletterande budgetproposition föreslår regeringen att ett aktiebolag bildas för att påskynda utvecklingen av inlärningsmiljöerna inom yrkesutbildningen och utbildningsexporten. Avsikten är att staten utan vederlag överlåter börsaktier till ett värde av 80 miljoner euro för att tas upp under det nya aktiebolagets eget kapital. Det nya bolaget gör upphandlingar genom att låta företagen komma med konkurrerande anbud om verksamhet som utvecklar inlärningsmiljöerna inom yrkesutbildningen och främjar utbildningsexport. Finansiering beviljas i flera poster under tiden 2019—2021. Syftet är att den företagsverksamhet som stöder yrkesutbildningen i ett brett perspektiv ska utvecklas välbalanserat.

Utskottet välkomnar utvecklingen av nya finansieringsformer. Det är viktigt att det nya finansieringsinstrumentet ger effekt, ökar tillgången till moderna och mångsidiga inlärningsmiljöer och på så sätt främjar reformgenomförandet.

Det är bra att regeringen ökat tillgången till kompetent arbetskraft på många olika sätt, bland annat genom att låta ordna mer kortvarig yrkesutbildning och fortsätta ökningen av utbudet på yrkesutbildning med 1 000 studerandeår. Brist på arbetskraft får inte utgöra ett hinder för företags-tillväxt och därför måste regeringen också fortsättningsvis vara beredd att vidta åtgärder för att öka utbudet av kompetent arbetskraft och för att höja kompetensen hos dem som bara gått grundskolestadiet.

40. Högskoleundervisning och forskning

För högskoleundervisning och forskning föreslås anslag på cirka 3,1 miljarder euro, vilket är cirka 168 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. Största delen av minskningen föranleds av att tidsbundna ökningarna och engångsplaceringar i universitetens kapital fallit bort.

Budgetpropositionen för nästa år innehåller emellertid betydande tilläggssatsningar såsom den ökning på 25 miljoner euro som lagts till bevillningsfullmakten för Finlands Akademi för stöd-jande av unga forskare. Liksom i år kommer det också 2019 att finnas ett tilläggsanslag på 25 mil-joner euro för s.k. flaggskeppsprojekt, och dessutom höjs fullmakten för Business Finland att be-vilja understöd med 74 miljoner euro. Detta förbättrar Business Finlands möjligheter att stödja i synnerhet sådan tillämpad forskning som bedrivs i samarbete mellan företag och andra forsk-ningsorganisationer.

I den kompletterande budgetpropositionen görs ytterligare satsningar på toppforskning ge-nom bildande av en stiftelse som ska stödja flaggskeppsverksamhet. Avsikten är att till stiftelsen överföra en post på 60 miljoner euro bestående av statsägda aktier som ger utdelning. Syftet är att genom finansiella resurser som stiftelsen beviljar stärka finansieringen av forskningen och stödja vetenskapligt högklassig forskning som internationellt sett ligger i topp.

Utskottet anser att dessa anslagsökningar är betydelsefulla eftersom Finlands satsningar på forsk-ning, utveckling, och innovation (FoUI) har sjunkit de senaste åren. FoUI-utgifternas andel av

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 29

bnp var 3,75 procent 2009, men 2017 hade siffran sjunkit till 2,76 procent. Nu har andelen börjat växa igen och uppskattas ligga på 2,80 procent nästa år. I framtiden måste både den offentliga och den privata FoUI-finansieringen ökas ytterligare för att den ska stiga till den nivå på 4 procent av bnp som bland annat forsknings- och innovationsrådet ställt upp som mål för 2030. Utskottet poängterar att utbildnings- och forskningskvaliteten och tillgången på kompetent arbetskraft är nyckelfaktorer för framtida framgångar, och de fyller en viktig funktion för utvecklingen av den nationella välfärden och konkurrenskraften. Det är också ytterst viktigt att sörja för att de finländska högskolorna och forskningsinstituterna är lockande både i Finland och utomlands.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Det är bra att yrkeshögskolornas forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet också 2019 stöds med 5 miljoner euro. Annars har realvärdet på finansieringen minskat kännbart. Jämfört med 2015 är anslagen för 2019 exempelvis 41 miljoner mindre. Samtidigt har yrkeshögskolorna effektiviserat sin verksamhet eftersom antalet avlagda examina har ökat även om antalet studerande är detsamma.

Finansieringen måste vara förutsebar och långsiktig, understryker utskottet. Att hela tiden behöva ansöka om projektfinansiering tär på resurserna och ökar det administrativa arbetet i skolorna. Också de åtgärder är viktiga som främjar yrkeshögskolornas, företagets och arbetslivets samarbete inom FoUI.

80. Konst och kultur

Det föreslagna anslaget för konst och kultur är cirka 444 miljoner euro, alltså 15 miljoner euro mindre än för 2018. Anslagsminskningen beror främst på att vissa anslag av engångsnatur upphör, men också anslagen för teatrar som får statsandel och för orkestrar minskar när priset på ett årsverke sjunker. Av finansieringen av kultur och konst utgör penningsspelsverksamhetens vinstmedel omkring 246 miljoner euro, vilket är 8 miljoner euro mer än i år.

Översynen av systemet med statsandelar för kultur går framåt på så sätt att det i planen för de offentliga finanserna har reserverats totalt 7 miljoner euro för förbättring av verksamhetsbetingelserna för museerna och fria grupper inom den utövande konsten från och med 2020. Redan nästa år kommer budgeten att inbegripa ett anslag på 1 miljon euro som används till stöd för den del av den utövande konsten som inte omfattas av finansieringslagen. När det gäller statsandelssystemet för utövande konst har arbetsgruppsförslagen däremot gått till fortsatt beredning.

Det är välkommet att reformgenomförandet tilldelas extra resurser trots att utgångspunkten för uppdraget för den arbetsgrupp som beredde ärendet var att reformen skulle genomföras kostnadsneutralt med avseende på statsfinansiella effekter. Utfrågade sakkunniga har emellertid framfört att de extra pengarna ännu inte räcker till för att förbättra verksamhetsbetingelserna eftersom aktörerna är många och branschens resurser även nu är otillräckliga.

Det är väsentligt att arbetet med att se över statsandelssystemet för den utövande konsten fortsätter och att man då finner en lösning som förbättrar aktörernas verksamhetsbetingelser och ökar

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

mångfalden. Enligt utskottets bedömning krävs det tilläggsresurser för att genomföra reformen, och vidare är det viktigt att reformkostnaderna inte täcks exempelvis genom att minska anslaget för Tampereen Työväen Teatteri. De slutliga åtgärderna måste stödja kulturinrättningarnas verksamhet, kulturens livskraft och verksamhetsbetingelserna för de olika formerna av utövande konst. Utskottet anser att man innan några slutliga beslut fattas bör ta fram grundliga konsekvensbedömningar för att se hur de föreslagna ändringarna påverkar finansieringen.

Utskottets förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att beredningen av reformen av statsandelar för utövande konst framskrider på bred front och att det i samband med beredningen ingående analyseras vilka effekter olika modeller får för finansieringen av den utövande konsten och utvecklingen av verksamheten, samtidigt som reformen garanteras tillräckliga resurser.

Spetsprojekt på kulturens område. Spetsprojekten på kulturens område avslutas vid utgången av 2018, men det är positivt att budgetpropositionen innehåller ett anslag på 1 miljon euro för att konsolidera åtgärderna inom spetsprojekten. Det är viktigt att de uppnådda resultaten bekräfts eftersom man uppnått utmärkta resultat exempelvis genom modellen för en hobbytimme i skolan. Också en utvidgning av principen om att en procent ska användas till konst inom betydande offentliga projekt till social- och hälsovården har gått framåt tack vare spetsprojektet, men det krävs fortsatt arbete för att modellen ska etablera sig. Utskottet understryker kulturens betydelse när det gäller att främja finländarnas välmående och hälsa, men också när det gäller att öka den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen.

Incitamentsystem för den audiovisuella branschen. Incitamentsystemet för den audiovisuella branschen startade genom budgeten för 2017 och den årliga budgeten för 2017—2019 är 10 miljoner euro. Enligt uppgift har erfarenheterna av systemet varit goda. Det har haft en tydlig sysselsättande verkan och stärkt kompetensen och nätverkan och även förbättrat de finländska företagens tillträde till internationella samproduktioner. De incitamentsstödda produktionerna har gjorts på olika håll i landet och därmed har de också varit regionalt betydelsefulla.

Utskottet ser det som viktigt att säkerställa incitamentssystemets kontinuitet och att sörja för att incitamentet är konkurrenskraftigt i jämförelse med motsvarande incitament i andra länder.

06. Omkostnader för Nationella audiovisuella institutet (reservationsanslag 2 år)

Anslaget till Nationella audiovisuella institutet har minskat märkbart de senaste åren och institutets verksamhet har anpassats på många olika sätt. I rambesluten för 2019—2022 har institutet fått lite mer resurser, men tillskotten räcker inte till för alla nödvändiga reformer. Utskottet ökar momentet med 80 000 euro för upprätthållande och utveckling av det audiovisuella institutets service.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 6 750 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Den nya bibliotekslagen, lagen om allmänna bibliotek, har gett biblioteken en betydande samhällselig roll som inbegriper att främja läsning och litteratur samt en samhällselig och kulturell dialog. Enligt lag ska biblioteken också ge handledning i användningen av digitala tjänster. Biblioteken finns till för besökare, men också för företag och organisationer, och de är det viktigaste forumet för organisationernas frivilligarbete.

De fyller också en viktig funktion när det gäller att ge digitalt stöd på lokal nivå, men biblioteken har stora svårigheter med att tillhandahålla detta stöd. Det beror på att apparaturen, de anställdas kunskaper och de personella resurserna ofta inte räcker till för att svara mot det stora behovet av stöd och handledning. Dessutom förekommer det variation i de enskilda kommunernas resurser.

Utskottet ökar momentet med 860 000 euro för bibliotekens digitaliseringsprojekt, som går ut på att höja de biblioteksanställdas kompetens och stärka den verksamhetsmodell som skapades i samband med finansministeriets AUTA-projekt. Verksamhetsmodellen accentuerar bland annat ett brett samarbete med olika aktörer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 560 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och muséer (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.80.52 och ökar anslaget under momentet med 595 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 47 077 000 euro.

(andra och tredje stycket som i RP 123/2018 rd)

41. Vissa dispositionsrättsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Enligt budgetpropositionen sjunker anslaget för kompensation för kopiering för enskilt bruk från 11 till 9 miljoner euro till följd av att privatkopiering minskat. Dessutom står det i planen för de offentliga finanserna att kompensationen minskar med 4 miljoner euro räknat från 2020.

Upphovsmän och andra rättsinnehavare till skyddade verk får genom kompensationen för kopiering för enskilt bruk ersättning för privatkopiering av verk och objekt för närstående rättigheter. Efter det anordningsbundna avgiftssystemet övergick Finland till budgetbaserad kompensation i början av 2015. Nivån på kompensationsbeloppet fastställdes då till 11 miljoner euro. Beslutet byggde inte på evidensbaserad kunskap, utan det var främst fråga om en politisk kompromiss. Kompensationens förmånstagare anser att nivån på kompensationen ända från början var alltför

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

låg och att den aktuella lösningen inte beaktar rättsinnehavarnas på lag och direktiv grundade rätt eller den skada som beslutet medför.

Enligt 26 a § i upphovsrättslagen ska anslaget i statsbudgeten till beloppet vara sådant att det kan betraktas som en rimlig kompensation för framställning av exemplar av verk för enskilt bruk. Medlemsstaterna åläggs kompensationsplikt också i EU-direktivet om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället.

Enligt uppgift utreds privatkopieringens omfattning årligen för att kunna bestämma hur stort anslag som behövs. Utredningen visar att det tas allt färre privatkopior, men samtidigt har kopieringen förändrats när rättsinnehavarnas material till följd av den tekniska utvecklingen allt mer används via webben. Enligt Taloustutkimus uppskattning ger privatkopieringen av musik och av produkter upphov till försäljningsförluster på cirka 32—44 miljoner euro per år. Uppskattningen är riktgivande, men visar tydligt att privatkopiering orsakar rättsinnehavarna stor skada.

Systemet med kompensationsavgift måste ses över så snabbt som möjligt och göras hållbart, anser utskottet. När anslaget dimensioneras gäller det också att ur olika perspektiv bedöma vad som sammantaget kan anses vara en rimlig kompensation till rättsinnehavarna. I det sammanhanget bör man beakta mängden privatkopiering och den faktiska skada som kopieringen och jämförbart privat bruk orsakar rättsinnehavarna.

Enligt uppgift till utskottet tänker undervisnings- och kulturministeriet vid beredningen av rambeslutet för 2020—2023 föreslå att anslaget ska vara 11 miljoner euro till dess att det är möjligt att träffa ett avgörande om översyn av kompensationssystemet.

Utskottet ökar momentet med 2 000 000 euro och föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att undervisnings- och kulturministeriet undersöker vilka alternativ som finns när det gäller att se över systemet med kompensationsavgift på så sätt att frågan kan beaktas i nästa regeringsprogram och den finansiering som systemet kräver i planen för de offentliga finanserna för 2020—2023.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 26 648 000 euro.

Anslaget får användas

1) till ett belopp av högst 11 000 000 till betalning av kompensation för kopiering för enskilt bruk enligt upphovsrättslagen (404/1961) och av utgifter som föranleds av detta

(2 punkten som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 455 000 euro, varav

- 55 000 euro till Förbundet för mänskliga rättigheter rf
- 100 000 euro till riksomfattande organisationer för fredsarbete
- 100 000 euro till Suomalaisuuden Liitto ry
- 200 000 euro till Samfundet Finland-Ryssland.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 370 000 euro.

Anslaget får användas

(1—3 punkten som i RP 123/2018 rd)

4) till understöd för verksamhet vid Suomalaisuuden Liitto ry (Ny)

5) till understöd för verksamhet vid Samfundet Finland-Ryssland. (Ny)

52. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av konst (förslagsanslag)

Bättre läskunnighet. Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.10.30 och ökar anslaget under momentet med 150 000 euro till Läscentrum för projekt som främjar bättre läskunnighet.

Kuhmo kammarmusikfestival. Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för särskilda programpunkter i samband med att Kuhmo kammarmusikfestival fyller 50 år. Det rör sig bland annat om en festivalhistorik, en fotoutställning och en installation.

Sorin Sirkus. Utskottet erfar att cirkusen Sorin Sirkus inte godkänts som till statsbidrag berättigat kompetenscentrum enligt ungdomslagen för programperioden 2017—2019 bland annat av den anledningen att verksamhetens rikstäckande omfattning inte tillräckligt entydigt framgick av cirkusens ansökan. Cirkusens statsunderstöd minskade därför först med 48 procent och därefter med 100 procent från och med 2019, vilket tvingar cirkusen till betydande anpassningar av verksamheten.

Enligt inkommen utredning jobbar cirkusen bland annat med metoder för social cirkus för att förebygga marginalisering, och den är den enda aktören i Finland som utbildar instruktörer för social cirkus. Sorin Sirkus är också en aktiv ungdomscirkus och en huvudaktör inom den internationella utvecklingen på området. Det är viktigt att trygga verksamheten. Därför ökar utskottet momentet med 155 000 euro.

Projektet Taide Boxissa. Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för genomförande av projektet Taide Boxissa. Idén bakom projektet kommer från Mellersta Österbottens landskapsmuseum, och syftet är att göra konsten mer tillgänglig genom att visa upp den utanför museer och utställningslokaler, till exempel i skolor, vårdinrättningar, ämbetsverk och fängelser. På detta sätt för-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

söker man nå dem som exempelvis på grund av sin livssituation inte kan besöka museer eller gå på andra konstevenemang.

Kemijärven kuvanveisto- ja kulttuurisäätiö. Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för stiftelsen Kemijärven kuvanveisto- ja kulttuurisäätiös kulturutbyte, såsom utställning av konstsamlingen i andra nordiska länder, inklusive förberedelserna, och internationellt konstnärsutbyte samt för främjande av internationaliseringen av skulpturveckorna i Kemijärvi.

Utställning om matinformation. Finlands lantbruksmuseum Sarka fick 2016 en ny basutställning och i år blir den nya Vikhallen klar. Där placeras samlingen från det gamla lantbruksmuseet i Vik som Helsingfors universitetsmuseum tidigare förvaltade. Dessutom har Sarka en utställningshall med en utställning som visar hur lantbruket i Finland mekaniserats. Avsikten är att dessa utställningar ska inbegripa ett livsmedelsmuseum med fokus på mat och livsmedelsproduktion. Jämsides ska det finnas en virtuell digitalutställning med övergripande och ingående information. Målgrupperna är i synnerhet barn och unga.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för kostnaderna för att sätta upp matinformationsutställningen i Finlands lantbruksmuseum Sarka.

Dessutom ökar utskottet momentet med 20 000 euro för arrangemangen inför 50-årsjubileet för *Musikdagarna i Hetta* och med 20 000 euro för utveckling av festivalen *Sata-Häme soi*.

Sammanfattning

Momentet ökas med totalt 595 000 euro, varav

- 150 000 euro till Läscentrum för främjande av läskunnighet
- 50 000 euro till Kuhmo kammamusikfestival för specialarrangemangen för 50-årsjubileet
- 155 000 euro för att trygga verksamheten vid Sorin Sirkus
- 50 000 euro för att genomföra projektet Taide Boxissa
- 50 000 euro till Kemijärven kuvanveisto- ja kulttuurisäätiö för kulturutbyte och kulturexport
- 20 000 euro för att utveckla festivalen Sata-Häme soi
- 20 000 euro till Musikdagarna i Hetta för särskilda arrangemang inför 50-årsjubileet och
- 100 000 euro till Finlands lantbruksmuseum Sarka för en utställning om matinformation samt mathushållningen i ett historisk perspektiv.

Momentet minskas med 595 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.80.31. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmet Studier i rörelse (reservationsanslag 3 år)

Utskottet välkomnar att projektet Skolan i rörelse får en fortsättning i programmet Studier i rörelse, som riktar sig till utbildningen i andra stadiet. Målgruppen är väl vald eftersom man vet att i

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

synnerhet yrkesstuderande unga motionerar synnerligen lite. Intresset för programmet har redan nu visat sig vara stort, och hela 150 000 studerande har redan anmält sig till programmets pilotprojekt, som pågått sedan 2017. Ökad motion främjar också lärandet, skoltrivseln och arbetsron och stöder därmed skolorna och läroanstalterna i deras grundläggande uppgift. Det är meningen att inleda pilotprojekt inom programmet också på högskolenivå.

Programmet Skolan i rörelse lyckades enligt preliminära uppskattningar mycket väl. Det nådde en täckning på cirka 90 procent av kommunerna, grundskolorna och grundskoleeleverna. Det är ytterst viktigt att den praxis och de arbetssätt som skapats inom programmet får en fortsättning och att kommunerna tar ansvar för att ordna och finansiera verksamhet. Det är också angeläget att kommunerna erbjuder adekvat stöd för fortsatt verksamhet när pengarna för spetsprojektet tar slut.

Utskottet anser det vara viktigt att motionen ges en större roll också inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Det är nämligen så att motionsvanorna börjar etablera sig redan i treårsåldern. Enligt Statens idrottsråd (VLN:n julkaisuja 2018:6) rör sig redan en stor del av de barn som inte börjat skolan alltför lite om man ser till rekommendationerna, och familjernas livsstil uppmuntrar inte heller dessa barn att röra på sig och motionera. Största delen av alla 2—6-åringar deltar i den småbarnspedagogiska verksamheten och daghemmen lämpar sig därför utmärkt för utveckling av barnets intresse för en aktiv livsstil.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för inledande av motionsfrämjande pilotprojekt inom den småbarnspedagogiska verksamheten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 800 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

50. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

Idrottsverksamheten föreslås få anslag på cirka 158 miljoner euro, varav cirka 155 miljoner euro utgörs av inkomster från penningspelsverksamhet.

Utskottet understryker att det främsta syftet med den motions- och idrottpolitik som staten driver är att främja en fysiskt aktiv livsstil på befolkningsnivå. Enligt uppgift rör sig endast en tredjedel av barnen och de unga, en femtedel av de vuxna och bara några procent av de äldre tillräckligt mycket med avseende på hälsan.

Bristen på motion och den ohälsa detta ger upphov till utgör ett av de stora framtida hoten mot samhällsekonomin. Samhället orsakas årligen kostnader på flera miljarder euro på grund av fysisk inaktivitet, och dessa kostnader ökar varje år till följd av att befolkningen åldras och sjukligheten ökar. Det finns olika beräkningar av kostnaderna, men exempelvis enligt en rapport från statsrådet som publicerades 2018 (Publikationsserien för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 31/2018, på finska) kostar den fysiska inaktiviteten samhället 3,2—7,5 miljarder euro per år, beroende på beräkningsmodell.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Främjande av motion och idrott kräver att alla förvaltningsgrenar agerar konsekvent och att motionsrådgivningen ökar bland annat inom social- och hälsovården, i skolorna, i daghemmen och inom servicen till äldre. Ett fysiskt aktivt liv kan också stödjas genom att göra det lättare att gå och cykla samt främja friluftsliv och rekreation i naturen. Också många andra lågtröskelaktiviteter bör främjas.

Samtidigt understryker utskottet vikten av att det finns idrotts- och motionsanläggningar. Det finns ett klart större behov av stöd för att uppföra sådana än vad budgeten ger möjlighet till. Det är också viktigt att finna alternativa finansierings- och samarbetsmodeller i samverkan med privata aktörer för att fler sådana anläggningar ska byggas och byggandet påskyndas. Samtidigt måste man ändå sörja för att det inte blir alltför dyrt att motionera.

Utskottet hänvisar till den idrottspolitiska redogörelsen (SRR 6/2018 rd), enligt vilken upp till två tredjedelar av alla barn och unga motionerar inom föreningar. Föreningslivet är viktigt som motivator till motion och idrott i Finland, men samtidigt måste det påpekas att det har blivit allt dyrare att motionera och idrotta. Vissa familjer har inte råd med detta och därför kan deras barn inte delta i aktiviteterna. Enligt redogörelsen visar forskningen att deltagande i idrottsföreningars verksamhet är av avgörande betydelse för huruvida barnet har en fysiskt aktiv livsstil också som vuxen.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för stöd till föreningar för att användas till att förbättra möjligheterna för barn i mindre bemedlade familjer att delta i idrottsaktiviteter.

Momentet minskas med 1 000 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.90.52. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Med hänvisning till det som sägs under moment 29.90.50 ökas momentet med 1 000 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 474 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Av anslaget under momentet anvisas 13,5 miljoner euro till *verkstadsverksamhet*, det vill säga lika mycket som i år. Utfrågade sakkunniga har bedömt att stödet inte räcker till för alla som ansöker om det, eftersom det nu är fler än tidigare som ansöker om statsunderstöd. År 2013 fanns det 204 stödberättigade organisationer med verkstadsverksamhet, och 2018 hade de ökat till 239.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

Dessutom behandlas fortfarande ansökningar från sju olika aktörer som vill bli berättigade till statsunderstöd.

Utfrågade sakkunniga var bekymrade över vilka återverkningar landskaps- och vårdreformen och reformen avseende tillväxttjänster kommer att ha på verkstadsverksamhetens kontinuitet och verkstädernas möjligheter att upprätthålla vissa delar av verksamheten. De kritiska punkterna är bland annat arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte och kommunernas möjligheter att producera tillväxttjänster.

Verkstadsverksamheten uppvisar goda resultat: omkring 80 procent av de deltagande ungdomarna får utbildningsplats eller jobb eller deltar i någon annan aktiveringsåtgärd efter verkstadsperioden. Därmed fyller verkstäderna en viktig funktion bland annat för unga som riskerar utanförskap eller annars har en svag ställning på arbetsmarknaden och också för vuxna som behöver stöd för att få arbete. Därför menar utskottet att det är viktigt att se till att verkstäderna har finansiella resurser och att deras verksamhet i samband med reformer organiseras på så sätt att de också i fortsättningen kan erbjuda mångsidig service. Det är också viktigt att verkstäderna utnyttjas som lärandemiljöer som stöder kompetensutveckling och att samarbetet mellan dem och yrkesläroanstalterna förbättras.

Förutsättningarna för det uppsökande ungdomsarbetet och för att stärka de ungas sociala identitet förbättras genom en anslagshöjning på 0,5 miljoner euro för dessa ändamål. När dels budgetmedel, dels intäkter från penningspel används för det uppsökande ungdomsarbetet står totalt 12,65 miljoner euro till förfogande för det ändamålet.

Så gott som alla kommuner i landet har ett uppsökande ungdomsarbete, och det erbjuder unga tidigt stöd och ger dem bättre möjligheter att komma vidare. Resultaten av det uppsökande ungdomsarbetet är goda, men det behövs fortsatt allt mer effektiva åtgärder för att minska den sociala utslagningen och de mänskliga och ekonomiska förluster som detta leder till. Sådana åtgärder är exempelvis högklassig basservice, lågtröskeltjänster och förebyggande åtgärder i rätt tid. Det är också viktigt att utveckla produktionen av information, måtten på kvalitet och öppenheten i finansieringen om vi vill att det förebyggande ungdomsarbetet ska bli ännu effektivare.

Det är angeläget att de nya effektiva verksamhetsformerna inom spetsprojektet "Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti" etableras och bidrar till att minska antalet unga som står utanför utbildning och arbetsliv. Exempelvis har Navigatorn-serviceställena för personer under 30 visat sig vara ett fungerande lågtröskelkoncept.

Utskottet ökar momentet med 1 500 000 euro, varav 800 000 euro anvisas till verkstadsverksamhet, 500 000 euro till Nuotta-coachning och 200 000 euro till uppsökande ungdomsarbete i glesbygden.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 21 023 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 29

52. Vissa understöd (reservationsanslag 2 år)

För språkboverksamhet föreslås totalt 1,1 miljon euro, varav 250 000 euro under moment 29.91.50. Språkboverksamhet är en verksamhetsform till stöd för utrotningshotade minoritets-språk och minoritetskulturer. Verksamheten är av avgörande betydelse för bevarandet av enare-samiskan, skoltsamiskan och nordsamiskan. Enligt inhämtad utredning behöver kultur- och språkboen 2019 omkring 1,2 miljoner euro för att säkerställa de existerande boens verksamhet och möjliggöra utveckling av språkboverksamheten.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för språkboens verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 750 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 72,655 miljoner euro. Utskottet anser att det är positivt att regeringen föreslår en höjning av anslaget under momentet med 2,085 miljoner euro jämfört med 2018. Naturresursinstitutet har tvingats skära ner på sin verksamhet i snabb takt sedan 2015. Anslagen för de institutioner som föregick Naturresursinstitutet och som slogs samman var totalt 94,9 miljoner euro, så anslagen har minskats med mer än 22 miljoner euro (23 procent) jämfört med budgetpropositionen.

Statsrådets principbeslut (5.9.2013) om en totalreform av statens forskningsinstitutioner och forskningsfinansieringen har lett till att Naturresursinstitutets basfinansiering har sjunkit med 19 miljoner euro. I stället gjordes ett tillskott i de nya instrumenten för forskningsfinansiering: rådet för strategisk forskning samt forsknings- och utredningsverksamhet som stöder statsrådets beslutsfattande. De finansiella resurserna för de nya instrumenten sammanfördes nästan uteslutande från forskningsinstituterna (1/3 andel av den offentliga forskningen) men delas nu av alla, inklusive universiteten (2/3 andel av den offentliga forskningen). Trots egen aktivitet har Naturresursinstitutet fått bara ungefär 2 miljoner euro i genomsnitt per år från de nya instrumenten.

Tack vare strukturella reformer har Naturresursinstitutet lyckats ha kvar sin status som ledande institution för forskning i bioekonomi. Institutet är internationellt erkänt och fyller sina nationella syften mycket väl. Detta har krävt att inkomstfinansieringen ökats från 31 till 39 procent av de totala utgifterna 2015—2018.

Utskottet uttrycker sin oro över hur Naturresursinstitutets resurser ska räcka till. Om ökningen av den externa finansieringen inte genomförs enligt målen och nedskärningarna i budgetfinansieringen de kommande åren realiserar kommer dagens kapacitet inte att kunna garanteras. Dessutom måste det finnas finansiella resurser för de nya uppgifterna, såsom konsekvensbedömningar med anknytning till klimatförändringen.

Utskottet framhåller att tillväxten i bioekonomin och den cirkulära ekonomin leder till ett behov av starkare forskningsdata som underlag för beslut om exempelvis investeringar i bioekonomi.

Användning av torvmark. Andelen åkrar på torvmark är störst i Norra Österbotten (28 % av odlingsarealen). Odling på torvmark anses snabba upp den globala uppvärmningen, vilket har aktualiserat frågan om åtgärder för att begränsa odlingen. Enligt utredning behövs det mer forskningsdata till stöd för besluten, framför allt i fråga om hur tjockleken på torvskiktet påverkar spridningen av näringsämnen och kolinlagringen. Naturresursinstitutet har gjort en projektplan för forskningen, men budgetfinansieringen räcker inte till för att genomföra planen. Inte heller enskilda företag är villiga att finansiera ett projekt som i så hög grad är allmännyttigt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro, varav 300 000 euro anvisas för forskning i ekologisk produktion och 200 000 euro för forskning i koldioxidutsläpp från torvmark, och föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att Naturresursinstitutets basfinansiering stärks i syfte att göra effektivitetsbedömningar med anknytning till begränsningen av klimatförändringen, bedriva forskning och förädling inom jordbruket för att svara mot förändringarna i odlingsförhållandena till följd av klimatförändringen och utföra övriga uppgifter som hör till institutet.

. . *Forskning i och bevakning av vargar.* Under momentet föreslås ett tillskott på 300 000 euro för forskning i och bevakning av vargar. Vargarna har blivit fler på senare tid, framför allt i västra Finland. Exempelvis i Österbotten har polisen allt oftare blivit kontaktad i frågan. Polisen har också uppgett sig behöva stöd från andra myndigheter för att behandla ämnet med allmänheten.

Utskottet ser det som nödvändigt att den skadegörelse som vargarna orsakar och den oro som medborgarna känner tas på allvar. Således behöver anslaget göra det möjligt att anställa en person som ska bevaka vargstammen i området och delta i den lokala debatten och på möten för att minska oron bland allmänheten. En motsvarande kontaktperson har varit till nytta bland annat i sydvästra Finland. Likaså är det positivt att det i år inte längre fastställs någon övre gräns för skaderelaterade jaktlicenser och att en ny förvaltningsplan för vargstammen avses bli klar våren 2019.

Anslaget möjliggör också märkning av vargar i syfte att få information om hur flockarna rör sig och den vägen motverka bland annat skador på jakthundar. Enligt utredning har märkningen framför allt i Österbotten inte fått uppbackning och den genomförs inte i planerad omfattning.

Utskottet anser att användningen av det föreslagna anslaget följaktligen bör fokuseras på Naturresursinstitutets arbete på fältet, till exempel för att verifiera observationer och samla DNA-prover samt på stöd för polisens arbete för att minska skadorna orsakade av vargar och stärka trygghetskänslan bland allmänheten. Behovet av den här sortens arbete är stort.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 73 155 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,466 miljoner euro, alltså 1,8 miljoner euro (34 procent) mindre än för 2018. Så sent som 2011 var statsbidraget fortfarande uppe i mer än 10 miljoner euro. Jämfört med

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

detta är minskningen nästan 70 procent. Statsbidraget för rådgivning ska användas för tillgång på heltäckande riksomfattande rådgivning och sänkning av priserna på rådgivningstjänsterna.

Enligt utskottet är det inte motiverat att skära ner anslaget, eftersom de pengar som används för rådgivning har mångdubbel hävstångseffekt på lönsamheten för gårdarna och landsbygdsföretagen. Trots utmaningar i omvärlden påverkas lönsamheten mest av gårdens egna beslut och åtgärder. Experttjänsterna inom produktion, ekonomi och ledning kan stödja de här åtgärderna, förbättra gårdarnas produktivitet och lönsamhet och rädda gårdar från konkurs. Med hjälp av anslaget får gårdsbruksenheter också hjälp att psykiskt klara sig igenom ekonomiskt svåra tider. Utifrån utredningar som utskottet fått skulle lönsamhetskrisen inom jordbruket till följd av väderförhållanden och sjunkande marknadspriser vara värre än vad den är i dag om rådgivningen inte fanns.

Utskottet lägger stor vikt vid att rådgivningsorganisationerna samarbetar intensivt och smidigt och att jord- och skogsbruksministeriet har ansvar för anslagsfördelningen. Små aktörer som Finland har inte råd att utveckla överlappande system eller stödja liknande verksamhet som organiseras av många olika aktörer.

Utskottet ökar momentet med 1 800 000 euro, varav 50 000 euro till Suomen Hevostietokeskus ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 266 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 3,305 miljoner euro, alltså 600 000 euro mindre än för 2018. 4H-ungdomsarbetet stöder barnens och de ungas uppväxt samt förmåga och vilja att försörja sig genom eget arbete. Samtidigt motverkar det utanförskap i hela Finland.

Verksamheten skapar framtidstro bland barn och unga framför allt på landsbygden men också i städer i allt större utsträckning. I glesbygden är 4H-verksamheten allt oftare den enda hobbyn nära hemmet. Föreningarna har sammanlagt ungefär 50 000 ungdomsmedlemmar. Organisationen sysselsätter årligen 7 000 unga, så den har stor betydelse som organisatör av sommarjobb för unga. Dessutom medverkar nästan 1 500 unga 4H-företagare. Lönerna till de unga uppgick till 4,1 miljoner euro och 4H-företagarnas omsättning var 1 miljon euro 2017. Samarbete bedrivs också med Finlands Skogsstiftelse, vilket har lett till möjligheter för fler än 30 000 skolelever årligen att bekanta sig med skogsnaturen och yrkena inom skogsbranschen.

Utskottet anser att 4H-organisationens verksamhet behövs och har genomslagskraft. Statsbidraget har avgörande betydelse för organiseringen av verksamheten på olika håll i Finland och kan också bidra till sysselsättning och företagsverksamhet för unga.

Utskottet ökar momentet med 600 000 euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 905 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

63. Utveckling av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 1,1 miljoner euro i statsbidrag för byaverksamhet, vilket motsvarar 2018 års nivå.

Statsbidraget har en viktig hävstångseffekt på det frivilligarbete som utförs av byaföreningar och där upp till 600 000 fast bosatta och fritidsinvånare på landsbygden deltar oberoende av yrke, näringar, kön och ålder. Syftena är bland annat att ta fram nya servicelösningar, främja sysselsättning för långtidsarbetslösa och integration av invandrare samt att aktivera invånarna att förbättra sin livsmiljö. Även de byagårdar som drivs av byaföreningarna spelar en ytterst viktig roll som mötesplatser och plattformar för lokal verksamhet.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för statsbidrag till byaverksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 100 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

Jordbrukets lönsamhet

Det största enskilda problemet inom jordbruket är fortfarande den dåliga lönsamheten inom produktionen som beror på att producentpriserna inom jordbruket sjönk kraftigt 2013 och 2014 och sedan dess har förblivit låga. Samtidigt har produktionskostnaderna förblivit höga, och under de senaste månaderna har särskilt priset på gödsel och energi stigit. Lönsamheten och likviditeten försvagades ytterligare av de dåliga väderleksförhållandena under växtperioderna 2017—2018.

I år kommer lönsamheten inom jordbruket att bli svagast på hela 2000-talet. Naturresursinstitutet beräknar att företagarinkomsten på gårdar som drivs på heltid och på större gårdar sjunker till 7 200 euro (11 200 euro 2017). En samlad beräkning som också inkluderar mindre gårdar visar att den beräknade företagarinkomsten är totalt 162 miljoner euro. Det är ungefär 50 procent mindre än 2017 och på 15 år har företagarinkomsten krympt med sammanlagt mer än 1 miljard euro. Räntabiliteten på eget kapital har under senare år varit fortlöpande negativ, vilket innebär att det hela tiden krävs extern finansiering enbart för att hålla produktionen på samma nivå. Även gårdarnas skuldsättning har ökat till 94 procent (78 % 2012) och skulderna har hopat sig i synnerhet på de gårdar som gjort investeringar. Stora skulder leder till ökad finansiell risk, även om de låga låneräntorna hittills har underlättat läget.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 30

Utskottet välkomnar regeringens beslut i september 2018 om nationella åtgärder som ska underlätta det svåra lönsamhets- och likviditetsläget. Anslaget för nationella åtgärder som har karaktären av inkomststöd (mom. 30.10.41) ökas med totalt 30 miljoner euro som ska användas 2018—2019 och anslaget för kompensationsbidrag ökas med 37,5 miljoner euro, vilket gör det möjligt att betala ut lite högre stöd än 2018. Dessutom ska gårdarna få bättre möjligheter till banklån med hjälp av statsborgen från Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera).

Det är positivt att jordbrukarnas situation underlättas också med hjälp av åtgärder inom andra förvaltningsområden (social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet). För projektet Ta hand om bonden föreslås 3 miljoner euro i fortsatt finansiering (mom. 33.80.50) och den temporära sänkningen av lantbruksföretagares avgifter enligt pensionslagen ska fortsätta att gälla 2019—2020 (mom. 33.40.51). Dessutom ska återbäringen av energiskatten på lätt brännolja inom jordbruket 2018 höjas med 20 miljoner euro. Skatten på skadeförsäkringar för skördeskador och skadegörare slopas.

I budgetpropositionen ingår också påkallade åtgärder för att förbättra lönsamheten inom jordbruket på lång sikt. Primärproducenternas villkor i livsmedelskedjan ska bli bättre med hjälp av att livsmedelsmarknadsombudsmannens byrå inrättas (RP 121/2018 rd). Kunskaperna i livsmedelsexport ska stärkas (mom. 30.20.47), likaså expertnätverket (mom. 24.01.01). Utskottet förväntar sig dessutom konkreta åtgärder av den arbetsgrupp som utreder lönsamheten inom jordbruket och vars mål är att öka den årliga företagarinkomsten med 500 miljoner euro.

Utskottet anser att det akuta lönsamhets- och likviditetsproblemet på gårdarna är allvarligt och att det i viss mån kan lindras genom de stödåtgärder som regeringen föreslår. En permanent lösning på lönsamhetsproblemet kan dock nås bara genom utveckling av produktiviteten, högre marknadspriser och kostnadsutveckling. Kostnadsnivån inom jordbruket måste kunna sänkas bland annat genom att gårdarna börjar samarbeta och bästa praxis införs på bred front.

Utskottet anser att jordbruket måste ha en ekonomiskt hållbar grund för att garantera försörjningsberedskapen i vårt land och producera närproducerad och ekologiskt producerad mat. Lönsam produktion, rättvisa och, i kristider, tillräckligt stort statligt stöd garanterar på bästa sätt vår inhemska matproduktion.

Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera)

Utskottet påpekar att regeringen föreslår att mom. 30.20.61 (Överföring till Gårdsbrukets utvecklingsfond) stryks i budgeten eftersom det i budgetpropositionen inte ingår någon överföring till Makera. Jord- och skogsbruksministeriet räknar med att fondmedlen räcker till för behoven 2019 men att fondens ekonomi därefter kommer att försämrats snabbt. Utskottet ser det som nödvändigt att Makeras kapital ökas senast 2021.

47. Utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 2,495 miljoner euro, alltså 624 000 euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. Anslaget ska användas för att finansiera åtgärder som stöder målen för den livsmedelspolitiska redogörelsen och de åtgärder som ingår i utvecklingsprogrammen för ekologisk

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 30

och närproducerad mat samt för att nå de mål som ställts för branscherna för ekologiskt producerad och närproducerad mat.⁴ Dessutom behövs fortfarande finansiella resurser för åtgärderna enligt åtgärdsprogrammet för naturproduktbranschen 2020. Förutsättningarna för exporten behöver stärkas.

Utskottet lyfter fram att branscherna för närproducerad mat, ekologiskt producerad mat och naturprodukter fortsatt bör utvecklas målmedvetet och att medvetenheten bland konsumenter och politiker aktivt bör ökas när det gäller hållbar finländsk matproduktion och styrkorna hos den finländska livsmedelskedjan. Uppskattningen för maten bör ökas ytterligare på så sätt att köpbesluten fattas utifrån vad maten kostar och hur färsk den är men också i ökande utsträckning tar hänsyn till om maten är inhemsk och ekologisk samtidigt som kriterier som gäller hälsa och välfärd vägs in. Det är särskilt viktigt att fortsatt finansiera matfostran för barn och unga.

Utskottet lyfter fram projektet Päätäjien Ruoka-akatemia som förberetts och samordnats av Arbetseffektivitetsföreningen. Syftet är dels att få de finländska politikerna och främsta målgrupperna att bli mer medvetna om och intresserade av hur den finländska livsmedelskedjan fungerar, dels att förbättra acceptabiliteten för det inhemska jordbruket och livsmedelsekonomin. Utskottet anser att projektet behöver startas och framhåller i synnerhet vikten av ett nytt slags samverkan mellan livsmedelskedjan och aktörerna i samhället, också medierna.

Utskottet ökar momentet med 450 000 euro, varav

- 200 000 euro till Arbetseffektivitetsföreningen rf för att starta projektet Ruoka-akatemia
- 200 000 euro till Arktiska Aromer rf för att utveckla naturproduktsbranschen
- 50 000 euro till ProPakuri ry för att utveckla produktionen av och värdekedjan för specialsvampar.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 945 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 123/2018 rd)

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 6,45 miljoner euro, alltså 8,43 miljoner euro mindre än för 2018. Minskningen beror i huvudsak på att finansieringen av spetsprojekten upphör (-10 miljoner euro).

Det är behövligt att regeringen föreslår 1,1 miljoner euro i särskilt anslag under momentet för att främja innovationer inom bioekonomi för att förbättra lönsamheten inom jordbruket på lång sikt. Målet är att stödja framväxten av en resurssmart mathushållning och förnyelsen inom jordbruket.

⁴ Statsrådets principbeslut av den 29 juni 2016 om kriterierna för offentlig upphandling av livsmedels- och måltidstjänster (naturvänlig odlingssed, produktionsförhållanden som tar hänsyn till djurens välbefinnande och livsmedelssäkerheten). Statsrådets principbeslut av den 16 maj 2013 om programmet för närmat och utvecklingsprogrammet för ekobranschen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd Huvudtitel 30

Medlen ska användas för projekt som befäster en hållbar värdeproduktion på området och hjälper jordbrukarna att effektivare dra nytta av forskningsresultaten och hantera riskerna till följd av klimatförändringen.

Anslaget under momentet ska också användas för att genomföra den nationella bioekonomiska strategin genom bidrag till bland annat försöks- och utvecklingsprojekt för naturresurs- och bioekonomi. Tillväxten inom naturresursekonomin kräver kraftiga satsningar på forskning och utveckling. De genomförda projekten har visat sig få positiva effekter. Utskottet vill särskilt lyfta fram projekten inom den decentraliserade energiproduktionen och ser det som viktigt att de finansieras också i fortsättningen. De eventuella lagstiftningsmässiga och administrativa hinder som upptäckts inom projekten bör undanröjas med det snaraste. Dessutom behöver affärsverksamheten baserad på vatten (blå bioekonomi) utvecklas vidare samtidigt som exporten av vatten och vattenkompetens främjas.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 4,636 miljoner euro. Att anslaget minskar med 3,85 miljoner euro jämfört med 2018 beror främst på att spetsprojektsfinansieringen upphör.

I fråga om de vattenhushållningsprojekt som stöds med medel under momentet prioriteras med fog bland annat hantering av översvämningssrisker. Enligt utredning blir det statliga stöd som behövs för att genomföra åtgärderna i planerna för hantering av översvämningssrisker ungefär 50 miljoner euro 2019—2021 enligt den nuvarande stödnivån. Fortsatta finansiella resurser behövs också för projekt som förbättrar fiskbeståndens livsduglighet och främjar fiskens vandring och den naturliga förökningen inom fiskbestånden.

Utskottet påpekar att det på senare år inte längre har anvisats statsbidrag för vattentjänster och miljöprojekt i kommunerna enligt rambeslutet⁵ våren 2014. Statsbidraget var avgörande för att totalekonomiskt förnuftiga projekt kunde startas. Att det har slopats kan därför inverka negativt på den regionala utvecklingen av vattentjänsterna. Utskottet anser att ett partiellt statligt stöd för regionala vatten- och avloppsprojekt fortfarande behövs framför allt i områden med växande befolkning eller ökande behov inom industrin.

Dessutom lyfter utskottet fram frågan om funktionssäkra vattentjänstverk och tillgång på rent vatten. Enligt utredning är det viktigt att vattentjänstverken satsar mer på egendomsförvaltning, ny teknik, kompetens, god skötsel av ekonomin och ledning. Även jord- och skogsbruksministeriet bör lämpligen bidra till framväxten av samarbete mellan vattentjänstverken och så långt möjligt sammanföra dessa till större enheter. Särskilt viktigt är det fortfarande att se till att verkens ägarstruktur finns kvar i hemlandet. I framtiden kommer rent vatten oundvikligen att stiga i värde och därmed få ökat intresse internationellt.

Utskottet ökar momentet med 950 000 euro, varav

— 600 000 euro på grundval av budgetmotion BM 470/2018 rd för att bygga en stamvattenledning i Haapavesi på sträckan Karhunkangas—Haapavesi tätort

⁵ Planen för de offentliga finanserna 2015—2018. SRR 4/2014 rd.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

- 200 000 euro för att röja och restaurera Kainastonjoki i Kauhajoki
- 100 000 euro för att restaurera avrinningsområdena och fiskbeståndet i Onkamojärvet i Norra Karelen
- 50 000 euro för att restaurera Myllyoja i Haapavesi.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 586 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 123/2018 rd)

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 8,85 miljoner euro, som ska användas för att ersätta skadegörelse förorsakad av rovdjur 2018 och för att förebygga skador (0,5 miljoner euro). Skadorna 2018 väntas vara ungefär lika stora som året innan då de uppgick till 11,9 miljoner euro. Skador på renar stod för 11,3 miljoner euro och skador på husdjur utgjorde 0,6 miljoner euro. Enligt den gällande lagen måste ersättningarna för skador på renar i år skäras ner med ungefär 3,6 miljoner euro.

Utskottet anser att ersättningarna måste betalas ut på lika villkor och till fullt belopp. Därför är det bra att regeringen har för avsikt att lämna en proposition med förslag till ändring av viltskadelagen i syfte att stryka bestämmelsen om "exceptionellt stora skador på ren" som grund för ersättningar för skador på renar. Ändringen ska tillämpas på skador som inträffat från och med 2018. Ersättningarna kan således betalas utan nedskärning till ägarna på så sätt att ersättningen är 1,5-faldig för påträffade renar och betalas till fullt belopp för skador på husdjur. Utskottet ser det också som viktigt att ministeriet tillsammans med aktörer på EU-nivå fortsatt söker möjligheter att snabbare betala ut ersättningar.

44. Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Anslaget under momentet är 56,23 miljoner euro, det vill säga ungefär lika mycket som i år. I beviljningsfullmakt föreslås 44 miljoner euro, alltså 15 miljoner euro mindre än för 2018. Jord- och skogsbruksministeriet räknar med att ungefär 8—10 miljoner euro av Kemerastödet och 30 miljoner euro av fullmakten blir oanvända i år.

Utskottet ser med oro på att efterfrågan på gårdarnas gemensamma projekt för vård av torvmarksskog och ombyggnad av skogsvägar inte motsvarar det behov av dessa åtgärder som uppskattats i de regionala skogsprogrammen. När skogsvägar skick försämrats påverkar det på sikt drivningskostnaderna och rotpriserna, och i slutändan också tillgången på virke. Dessutom har det stor betydelse för bekämpningen av skogsbränder och användningen av skog för rekreation. Flaskehalsarna i de gemensamma projekten måste minskas när incitamenten för nästa finansieringsperiod planeras. Systemet måste vara tillräckligt enkelt och motiverande och dessutom fullt ut nyttiggöra de möjligheter som digitaliseringen för med sig.

Även kvantiteten av den tidiga vården av plantbestånd har minskat med nästan hälften sedan 2017, vilket på lång sikt kommer att inverka på potentialen för tillväxt och avverkning i skogarna. Enligt utredning har skogsägarkunderna inte tillgång till tillräckliga och mångsidiga skogsvårds-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

tjänster när avverkningsarealerna ökar. Situationen kräver att aktörerna både marknadsför de till buds stående anslagen och satsar på långsiktig rekrytering av arbetskraft.

Utskottet anser att de medel som inte använts under momentet behöver kunna användas också 2019, så utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att moment 30.40.44 i tilläggsbudgetpropositionen för 2019 ökas med ett anslag motsvarande den summa som blir oanvänd av stödet för trygghet av virkesproduktionens uthållighet 2018.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet föreslås vara 5,027 miljoner euro, vilket motsvarar 2018 års nivå. Det möjliggör åtgärder på ungefär 2 800 hektar i ekonomiskogar enligt handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso). Dessutom ska knappt 500 000 euro av anslaget användas för riksomfattande utvecklingsprojekt och nätverksbyggen inom ramen för Metso. Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde är målet att totalt 82 000 hektar ska vara skyddat 2025, av vilket 42 700 hektar har genomförts fram till slutet av 2017.

När virkesanvändningen ökar blir det allt viktigare att trygga skogarnas biologiska mångfald. Därför måste de finansiella resurserna för att främja naturvården ytterligare utökas. För att målet för Metso inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde ska nås måste anslagsnivån under momentet ligga på 9 miljoner euro från och med 2020 och samtidigt måste Finlands skogscentral få de personella resurser som krävs för verksamheten.

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 39,16 miljoner euro, alltså 0,74 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. Här har minskningen med 1 miljon euro enligt regeringsprogrammet beaktats, likaså ökningen med 0,5 miljoner euro som anvisades 2018 för att avarbeta ärendebalansen i fråga om Kemera.

Finlands skogscentral intar en central roll när det gäller att producera uppgifterna om skogstillgångar och effektivisera utnyttjandet av dem. Uppdaterad och högkvalitativ information om skogstillgångar är en grundläggande förutsättning för digitalisering och nya tjänster och verksamhetsmodeller inom skogsbruket. Skogscentralen är också viktig för att aktivera skogsägarna i fråga om god skogsvård, ekonomisk användning av skogarna och bevarande av mångfalden.

Skogscentralens resurser bör garanteras och e-tjänsterna och datasystemen måste målmedvetet utvecklas i enlighet med Nationella skogsstrategin 2025. Det bör också beaktas att digitaliseringen inte på kort sikt nödvändigtvis kommer att minska årsverkerna, eftersom till exempel utvecklingen av övervakningen av skogslagen till en början kan öka behovet av inspektioner i terrängen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 3 år)

Inhemsk fisk som fångas i kommersiellt syfte utgör numera bara omkring 6 procent av den totala fiskkonsumtionen. Fisken i detaljhandeln är allt oftare importerad. Det är möjligt att öka konsumtionen av inhemsk fisk och det behövs mer satsningar på detta.

Exempelvis vattenbruket ger stora möjligheter att öka utbudet på inhemsk fisk. Utskottet framhåller att verksamheten bör främjas och att framför allt det anknytande tillståndsförfarandet bör bli smidigare. Genom åtgärder som finansierats av Europeiska havs- och fiskerifondens operativa program (mom. 30.40.62) har man kunnat bygga bland annat en stor recirkulationsanläggning för regnbågsforell i Varkaus och en havsbaserad anläggning i Bottenviken. Projekt för havsbaserade anläggningar pågår också i Bottenhavet och Kvarken. Tillsammans kommer de här anläggningarna att öka fiskproduktionen med ungefär 5 miljoner kilo per år.

Det är också viktigt att se till att fiskerinäringen är lönsam och därmed attraktiv också för unga. Lönsamheten påverkas bland annat om fiskbeståndens livsduglighet förbättras och skadorna orsakade av säl och skarv minskas. Det arbete som fiskerinäringen själv utför för att främja fiskeriet som näring är viktigt.

Riksdagen har flera år ökat resurserna för vårdfiske i Pyhäjärvi i Säkylä för att förbättra vattenkvaliteten och ett långvarigt utvecklingsarbete har resulterat i att verksamheten blivit ekonomiskt lönsam. Projektet utgör ett exempel på riksnivå. Nu återstår ett behov av att precisera bedömningarna av fiskbestånden och fortsätta bevaka vattenkvaliteten så att fisket fortsatt ligger på en hållbar grund. Det hållbara vårdfisket i havsområdet och i vissa eutrofierade insjöområden med sikte på fosforreduktion och förädlingen av karpfisk till kommersiella produkter bör således utvidgas ytterligare så långt det går.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för vårdfiske i Pyhäjärvi i Säkylä, 100 000 euro till Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus ry för åtgärder inom fiskeövervakningen och 50 000 euro till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. Dessutom återställer utskottet i momentets beslutsdel omnämmandet att anslaget får användas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 10 536 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

Av anslaget ska 50 000 euro avsättas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. (Ny)

(Stycke 4 som stycke 3 i RP 123/2018 rd)

53. Vissa statsunderstöd inom naturresursekonomin (reservationsanslag 2 år)

Arbetseffektivitetsföreningen bedriver viktig utbildnings- och utvecklingsverksamhet för att främja tillväxten och konkurrenskraften inom skogsbruket. Föreningen har genomfört ett flertal utvecklingsprojekt i skogssektorn för att höja bland annat företagarnas och skogsägarnas bered-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

skap för affärsverksamhet. Exempelvis har cirka 200 tillväxtföretagare redan deltagit i avverkningsutbildning för skogssektorn och utbildning i affärsverksamhet och företagsamhet för transportföretagare. Utbildningen ordnas i samverkan med företag i branschen.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro till Arbeteffektivitetsföreningen rf för utvecklingsprojekt inom skogsbruket.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 332 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

64. Forststyrelsen

50. Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 7,341 miljoner euro, alltså 213 000 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. Anslaget ska användas för friluftstjänster på statens strövområden och andra områden som används för rekreation utanför naturskyddsområden samt för anskaffning och säkerhetsupplagring av frö för skogsträd. För verksamheten används en hel del projektfinansiering vid sidan av budgetfinansieringen och inom jakt- och fisketjänsterna utgör intäkterna från tillståndavgifterna en betydande del av finansieringen.

Utskottet anser att det är i sin ordning att 0,4 miljoner euro i tilläggsanslag föreslås under momentet för underhåll och reparation av rutter i rekreations- och friluftsområden. Forststyrelsen beräknar dock att det eftersatta underhållet inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde uppgår till totalt 6,7 miljoner euro. För att åtgärda det behövs extra resurser på 0,9 miljoner euro årligen under den första femårsperioden. Utan extra satsningar väntas det eftersatta underhållet öka med ungefär 4 procent årligen, eftersom reparationerna blir dyrare i takt med att konstruktionernas skick försämras.

Utskottet påpekar dessutom att utvecklingen och samordningen av Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning och samarbetet med de andra tillsynsmyndigheterna har varit föremål för systematiskt utvecklingsarbete 2017–2018. Enligt utredning räcker den nuvarande budgetramen dock inte till för fortsatt utvecklingsarbete eller underhåll. Forststyrelsen anser att dess lagfästa jakt- och fiskeövervakning till följd av förändringarna i omvärlden kräver utveckling och modernisering, vilket förutsätter en nivåhöjning med ungefär 10 procent i budgetfinansieringen.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för jakt- och fiskeövervakning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 491 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 30

Fullmakt

(Som i RP 123/2018 rd)

70. Lantmäteri och datalager

40. Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar (förslagsanslag)

Under momentet föreslås 3,5 miljoner euro, alltså 700 000 euro mindre än för 2018. I anslaget ingår trots minskningen 1 miljon euro som lades till i budgetförhandlingarna och en temporär ökning med 0,5 miljoner euro, som vid ägoreglering i fråga om åkrar ska användas för anpassningsåtgärder som dikning och vägnät som är nödvändiga med tanke på den nya placeringen av ägor-na. Ungefär hälften av anslaget betalas tillbaka till staten via markägarnas avgiftsandelar efter det att ägoregleringarna blivit klara.

Utskottet anser att ägoregleringsverksamheten på lång sikt behöver stärkas och snabbas upp för att jord- och skogsbruksnäringarna ska bli mer lönsamma. På andra sätt kan det behövas flera generationer för att den uppsplittrade fastighetsstrukturen ska bli bättre. Framöver är det också viktigt att utreda hur eventuella nya finansieringskällor fungerar i enlighet med den rapport som överlämnats till jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 31

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslaget för huvudtiteln är ungefär 2,9 miljarder euro och omkring hälften ska användas till att upprätthålla och utveckla trafiknätet, medan en knapp femtedel går till kommunikationstjänster och kommunikationsnät. Anslaget minskar med cirka 540 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Det beror till stor del på att bidragen till eftersatt underhåll inom bastrafikledshållningen tagit slut.

Budgetpropositionen innehåller också en del åtgärder för att genomföra den nationella energi- och klimatstrategin. Där ingår bland annat 6 miljoner euro i stöd till anskaffning av eldriven bil och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift. Vidare ingår det ett tilläggsanslag på 2 miljoner euro till köp av tågtrafik, som är avsett att få människor att ändra sina rörelsevanor. Också programmet för att främja cykel- och gångtrafik kommer att fortsätta och det avsätts 7 miljoner euro för ändamålet. Hälften av anslaget ingick i den andra tilläggsbudgeten för 2018 och den andra hälften ingår i budgetpropositionen för 2019.

Utskottet framhåller att målet för minskade utsläpp från trafik och transport är mycket ambitiöst. Både EU-målen och målen i den nationella energi- och klimatstrategin utgår från att utsläppen ska reduceras med hälften fram till 2030 jämfört med 2005. Det långsiktiga målet är koldioxidfria transporter 2045. För att målen ska nås krävs det tydliga tillskottsåtgärder för att minska utsläppen från trafiken redan de närmaste åren. Då måste anslagen användas dels till stöd för inköp av utsläppssnåla transportmedel, dels också till projekt för investering i hållbara transportformer.

Enligt en skrivelse i regeringsprogrammet finns det planer på att införa en vägavgift (vinjett) för tung trafik, och yrkestrafiken kommer att kompenseras för kostnaden enligt EU:s maximibelopp. Utskottet anser det nödvändigt att frågan avancerar, men understryker samtidigt att ändringarna inte får leda till högre skatter för den tunga trafiken här hemma.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Anslaget till bastrafikledshållning uppgår till 1,04 miljoner euro, varav 569 miljoner euro ska gå till väghållning, 364 miljoner euro till banhållning och 92 miljoner euro till farleder. I anslaget ingår också en del (19 miljoner euro) av det transportpaket på 49 miljoner euro som regeringen kom överens om vid budgetmanglingen och som är avsett för att förbättra trafiksäkerheten och vinterunderhållet av vägar. Resten (30 miljoner euro) ingick i den andra tilläggsbudgeten för 2018 och beloppet avsattes huvudsakligen för vinterunderhåll och avveckling av plankorsningar. I tilläggsbudgeten ingick också ett anslag på 16,15 miljoner euro för att minska det eftersatta underhållet, bland annat för att reparera broar.

Tilläggsbudgeten trädde i kraft den 1 december 2018 och anslagen kommer därför till stor del att användas först 2019. Följaktligen stiger anslaget till bastrafikledshållning till cirka 1,09 miljoner

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 31

euro. Det är trots det ungefär 300 miljoner euro mindre än i år eftersom det treåriga programmet för eftersatt underhåll inklusive anslag tar slut. Det finns visserligen fortfarande omkring 100 miljoner euro i oanvända medel, men de är bundna till tidigare fastslagna projekt.

Den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknätet lämnade sin slutrapport den 28 februari i år och föreslog att anslaget till bastrafikledshållning höjs med minst 300 miljoner euro. Det finns dock inget sådant belopp avsatt i anslagsramen och förslaget har inte beaktats i budgeten. När anslagen krymper, måste resurserna mer målinriktat användas till högtrafikerade vägar med stor relevans för näringslivet. Därmed kommer i synnerhet lågtrafikerade vägar med beläggning och grusvägar att vara i sämre skick. Reparationerna av beläggningsskador kommer att minska med ungefär hälften jämfört med i år.

Kostnaden för det eftersatta underhållet i vårt transportnät uppskattas till 2,5 miljarder euro. Beloppet ökade tidigare med cirka 100 miljoner euro årligen men ökningen kunde stoppas. Ökningen beräknas ta fart på nytt om anslagsnivån också i fortsättningen ligger kvar på samma nivå som 2019.

Utskottet anser att regeringen måste ha beredskap att bedöma anslagsbehoven för bastrafikledshållningen redan i en tilläggsbudget för 2019. Dessutom är det nödvändigt att nästa regering i sitt program och i planen för de offentliga finanserna säkerställer adekvata anslag för bastrafikledshållningen på det sätt som arbetsgruppen för trafiknätet har föreslagit. Då ligger det årliga anslaget på cirka 1,3 miljarder euro och trafikledsnätet kan underhållas långsiktigt och hållbart. Samtidigt blir trafiken smidigare och transportkedjorna kan fungera bättre. I slutändan blir näringslivet mer konkurrenskraftigt.

Trafikledsnätet har i många avseenden förbättrats tack vare programmet för eftersatt underhåll, men vägnätet har fortfarande ett stort antal vägsträckor, korsningar, anslutningar och annat, där trafiksäkerheten har försämrats exempelvis för att vägen är i dåligt skick eller för att det fattas underfarter eller gång- och cykelleder. Nästa år minskar anslagen och möjligheterna att arbeta av det eftersatta underhållet minskar. I synnerhet det sekundära vägnätet förväntas bli sämre.

Utskottet höjer anslaget till bastrafikledshållning med 25 300 000 euro. Därmed uppgår det totala anslaget till cirka 1,1 miljard euro (inklusive den andra tilläggsbudgeten för 2018). Anslaget ska gå till mindre projekt som förbättrar trafiksäkerheten, verksamhetsmöjligheterna för näringslivet och gång- och cykeltrafik i hela landet. Kostnadskalkylen för projekten varierar mellan 50 000 euro och 5,75 miljoner euro.

Följande projekt avses:

- Riksväg 5 Siilinjärvi–Lapinlahti, två omkörningsfiler, 5 750 000 euro
- Riksväg 2, ombyggnad av anslutningen i Haistila i Ulvsby, 1 300 000 euro
- Väg 3192, Liesontie–Porraskoskentie i Tavastehus, ombyggnad och asfaltering, 900 000 euro
- Väg 870 till Terrafame i Kajanaland, förbättrad trafiksäkerhet, 400 000 euro
- Väg 870, reparationer i Rautavaara, 850 000 euro
- Väg 3864, Sipari–Pulsa, fortsatta reparationer i sydöstra Finland, 800 000 euro
- Järventaustantie 13611, reparation av grusväg i Tavastland, 60 000 euro

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 31

- Hirvijärventie 13619, förbättringar av grusvägssträcka och reparationer av beläggning i Tavastland, 70 000 euro
- Tanttalantie 13851, ombyggnad i Tavastland, 210 000 euro
- Selänojentie 13822 i Riihimäki, ombyggnad, 400 000 euro
- Väg 3200 Auttoinen–Porasa i Tavastland, ombyggnad, 100 000 euro
- Ojajärventie 13659, ombyggnad av grusväg i Tammela, 50 000 euro
- Riksväg 9 Notsjö–Urjala–Kylmäkoski, nytt viltstängsel, 220 000 euro
- Stamväg 54 Riihimäki–Vojakkala, viltstängsel, 370 000 euro
- Riksväg 3, förbättrad infartsparkering i Riihimäki, 200 000 euro
- Stamväg 75, reparation av korsningen Porokylänkatu–Pappilansuora i Nurmee, 350 000 euro
- Väg 5910, ombyggnad i Vieremä på sträckan väg 88—fabriksområdet, 100 000 euro
- Kaartusentie i Alajärvi, reparationer, 50 000 euro
- Vägsträckan Lintukangas–korsningen Rannilantie i Mellersta Finland, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 620 000 euro
- Vägförbindelse på sträckan Yrityslaakso–Karstulantie i Soini, 400 000 euro
- Landsväg 17109 i Jalasjärvi, vägbeläggning, 400 000 euro
- Repolantie i Nousiainen, byggande av underfart, 150 000 euro
- Riksväg 23, Södermark–Norrmark i Satakunta, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 400 000 euro
- Sträckan Tuppihaantie–Urheilukentäntie i Kontiolahti, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 500 000 euro
- Landsväg 13343 (Koskenkyläntie) i Birkaland, reparationer, 450 000 euro
- Rutalahdentie i Asikkala i Tavastland, reparationer, 300 000 euro
- Landsväg 13353 (Korhuvalli–Ylivalli) i Birkaland, reparation för större bärighet, 300 000 euro
- Väg 15254 Harjumaa–Luusniementie i Södra Savolax, vägreparationer, 500 000 euro
- Landsväg 933, Häkinvaara–Valajaskoski i Rovaniemi, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 500 000 euro
- Riksväg 934, Vitikanpää–Ketavaara i Rovaniemi, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 1 600 000 euro
- Landsväg 210 Oripää–Hirvikoski i Loimaa, reparationer, 800 000 euro
- Oulainen med omnejd, arbeten för att förbättra trafiksäkerheten, 600 000 euro
- Väg 5460 Saikarintie, ombyggnad på sträckan Vaajasalmi–Tervämäki i Inre Savolax, 800 000 euro
- Väg 5284 Valtimontie i Norra Karelen, ombyggnad, 550 000 euro
- Riksväg 18, korsningen Niemisvedentie–Karhunkierros i Etesri, planering och anläggning av väganslutning, 300 000 euro
- Inkeröistentie (354) på sträckan Päätie–Riksväg 15 i Kouvola, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 300 000 euro
- Motorvägen Helsingfors–Åbo på sträckan Vichtis–Kyrkslätt, viltstängsel, 350 000 euro
- Länsitie 6871 i Laihela på sträckan Isokylä–Kylänpää, ombyggnad och vägbeläggning, 200 000 euro
- Mustavirrantie 5571, Haatalantie 16205 och Tuovilanlahdentie 16172 i Maaninka, ombyggnad, 500 000 euro

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 31

- Landsväg 17517 på sträckan Tepontie–Latikka detaljplaneområde i Seinäjoki, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 250 000 euro
- Landsväg 13, Asemankannas i Saarijärvi, ombyggnad, 200 000 euro
- Vägsträckan Kurhila–Hillilä–Asikkala kyrkby, reparationer, 650 000 euro
- Förbindelseväg 9005 på sträckan stamväg 76–Sotkamo Silver Oy:s gruva i Sotkamo, ombyggnad, 500 000 euro
- Regionalväg 672 (Tokerotie) sträckan stamväg 67–Vennanmäentie i Kauhajoki, väg för gång-, cykel- och mopedtrafik, 400 000 euro och
- Rekikoskentie 12831 i Vittis, reparationer, 600 000 euro.

Järnvägar. Utskottet påpekar att bannätet också kräver reparationer och att kostnaden för det eftersatta underhållet uppgår till cirka 1 miljard euro. Bland annat säkerhetssystemen är till många delar föråldrade och befinner sig i slutet av sin livscykel. Det leder till reparationsbehov som i sin tur gör att trafiken går långsammare och att förseningarna i tågtrafiken ökar. Utskottet framhåller att minskade utsläpp från trafiken bland annat kräver att spårtrafiken blir en mer attraktiv transportform inom både persontrafik och varutransporter. Det kräver extra satsningar för att få bannätet i trafiksäkert skick och för att digitalisera säkerhetsanordningarna.

Samtidigt anser utskottet att det brådskar med att förbättra säkerheten i plankorsningar eftersom det statliga bannätet fortfarande har nästan 2 000 obehagade plankorsningar. Det är ett välkommet initiativ att kommunikationsministeriet har startat ett program för säkrare plankorsningar 2018–2021. Programmet omfattar 65 objekt och det har avsatts 28 miljoner euro för ändamålet. Men anslagen måste öka betydligt mer för att säkerheten ska förbättras snabbare. För kortare resor är det viktigt att obehagade plankorsningar tas bort exempelvis för en bansträcka i taget, eftersom tågen då kan höja hastigheten.

Förordningen om huvudlederna och deras servicenivå. Utskottet välkomnar förordningen om landsvägs- och järnvägsnätets huvudleder och om deras servicenivå (933/2018) som kommunikationsministeriet utfärdade den 21 november 2018. Därmed har de tio år långa förberedelserna kring ett stamnät kommit till ett avslut. Enligt förordningen sträcker sig den rikstäckande huvudleden för landsvägar respektive järnvägar till alla landskapscentra och huvudleden ska vara i gott skick året om. Huvudlederna sammanför dessutom de största centrumen och knutpunkterna nationellt och internationellt.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 065 361 000 euro.

Anslaget får användas

(1 punkten som i RP 232/2018 rd)

(2—5 punkten som i RP 123/2018 rd)

(Stycke 3 som i RP 123/2018 rd)

Fullmakt

(Som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 31

37. Statsunderstöd för främjandet av gång och cykling och kommunernas kollektivtrafikprojekt (reservationsanslag 3 år) (reservationsanslag 3 år)

Utskottet noterar med tillfredsställelse att budgetpropositionen innehåller ett anslag för att främja gång- och cykeltrafik precis som den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknätet har föreslagit. Redan i den andra tilläggsbudgeten för 2018 ingick det anslag på 3,5 miljoner euro för ändamålet och i kompletteringspropositionen finns ett anslag på ytterligare 3,5 miljoner euro. Det är ett program som sträcker sig fram till 2023 med målet att gång- och cykelsträckorna ska öka med 30 procent fram till 2030. Utskottet välkomnar att anslaget också får användas till projekt som förbättrar villkoren för kollektivtrafiken, till exempel att det får anläggas områden för infartsparkering.

50. Statsbidrag för underhåll och förbättring av enskilda vägar (reservationsanslag 3 år)

Utskottet välkomnar att regeringen föreslår en höjning på 4 miljoner euro av anslaget. Därmed stiger anslaget till 17 miljoner euro. Höjningen behövs eftersom i synnerhet det dåliga väglaget förra vintern gjorde att reparationsbehovet ökade kraftigt. Privatvägar är viktiga för transporter inom näringslivet: exempelvis allt råvirke rullar ur skogarna på gummihjul.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Budgetpropositionen innefattar inga nya utvecklingsprojekt, utan anslaget (ca 298 miljoner euro) ska användas till de tretton pågående projekten för vägar, järnvägar och vattenleder. Investeringarna i trafik och transport (momenten 31.10.76, 31.10.77 och 31.10.79) omfattar totalt 446 miljoner euro. Därutöver finansieras vissa kollektivtrafikprojekt (förlängning av metron västerut, snabbspårvägen Spårjokern och spårvägen i Tammerfors) med omkring 37 miljoner euro). Också planeringen av snabba tågförbindelser från Helsingfors till Åbo fortsätter. Dessutom avsätts 1 miljon euro under moment 21.10.20 för att inleda planeringen av stambanan.

Projekten för att utveckla spårtrafiken är mycket viktiga bland annat för att minska utsläppen från trafiken, anser utskottet och understryker att det vid sidan om behovet av att förbättra Åbobanan och stambanan (Helsingfors–Tammerfors–Uleåborg–Torneå) också är viktigt att satsa på Östbanan, det vill säga snabba banförbindelser österut eftersom de är viktiga för den regionala utvecklingen och för bättre spårvägsförbindelser till Ryssland. När snabba tågförbindelser planeras är det samtidigt av stor vikt att satsa på att förbättra den regionala trafiken för att förbättra pendeltrafiken och rörligheten för och tillgången till arbetskraft och för att pendlingsregionen för entimmesresor ska breddas.

Enligt utskottet är det också i fortsättningen nödvändigt att trafikprojekt planeras och finansieras mer långsiktigt. Slutrapporten från den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknät är en god grund att bygga kommande beslut på. Arbetsgruppen föreslår att det upprättas en tolvårig plan för trafik- och transportsystemet och att planen bereds parlamentariskt. Den nationella planen föreslås innehålla bland annat de viktigaste projekten för utveckling och underhåll och riktlinjer för trafik- och transportservicen ska utvecklas.

Vidare anser utskottet det viktigt att finansieringen av infrastrukturprojekt ses över och att nya modeller testas eftersom statens budgetmedel inte räcker till för alla utvecklingsprojekt, som är

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 31

motiverade bland annat med avseende på smidig trafik, transporter inom näringslivet och sysselsättningsaspekter. Exempelvis snabba tågförbindelser från Helsingfors till Åbo, Tammerfors och östra Finland kräver mycket stora satsningar och det därför är svårt att fasa in finansieringen i den statsfinansiella ramen. Följaktligen måste man finna nya finansieringsmodeller och utreda bland annat möjligheterna att införa projektbolag som arbetsgruppen för trafiknäten föreslagit. Bolagen kunde ägas av förslagsvis pensionsbolag, företag, kommuner som har nytta av trafikförbindelserna och en del andra aktörer.

Vidare understryker utskottet att också EU-bidrag måste utnyttjas och påpekar att det är viktigt med planering och bindande beslut på det nationella planet. De närmaste åren är detta extra angeläget eftersom kommissionen har föreslagit en utvidgning av stomnätsskorridorerna, vilket innebär att förbindelsen mellan Helsingfors och Torneå kommer att vara stödberättigande. Utan nationella investeringsbeslut går det dock inte att ta EU-bidrag i anspråk.

Vad beträffar nya utvecklingsprojekt understryker utskottet vikten av att arbeta för smidig och säker trafik och att se till att industrin och näringslivet har tillgång till fungerande transportkedjor. I detta sammanhang vill utskottet särskilt lyfta fram elektrifieringen av bansträckan Ylivieska–Idensalmi. Beslutet fattades redan våren 2012, men ingenting har gjorts än så länge. Bansträckan serverar i synnerhet den tunga trafiken, och den kommer enligt vissa bedömningar att trafikeras i ännu större omfattning, bland annat när transporterna inom skogs- och gruvindustrin ökar och transitotrafiken mellan Vartiuss och Karleby växer. Enligt utskottet är det ett absolut krav att farlederna fungerar tillförlitligt också på de väg- och bansträckor som serverar fabrikernas och industrins dagliga råvaruförsörjning och godstransporter.

20. Myndighetstjänster för trafik och kommunikation

01. Kommunikationsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det sker en omställning i myndighetstjänsterna för trafik när det nya transport- och kommunikationsverket inleder sin verksamhet nästa år. Det nya verket ska svara för myndighetstjänster för alla transportformer och för myndighetsreglering, tillsyn, styrning, förvaltning och tjänster inom kommunikationssektorn. Anslaget till myndighetstjänster för trafik och kommunikation kommer nästa år att ligga på samma nivå som i år, om man bortser från de anslagsöverföringar mellan ämbetsverkens omkostnadsmoment som beror på myndighetsreformen.

Enligt utskottet är det viktigt att reformen skapar nya handlingsmodeller som kan ge synergieffekter och effektivisera resursanvändningen.

Det är extra viktigt att se till att Cybersäkerhetscentret får tillräckliga anslag. Hittills har anslagen inte varit tillräckligt stora, men budgetpropositionen innehåller nu en anslagsökning på 2 miljoner euro i överensstämmelse med rambeslutet. Under resten (2020–2022) av ramperioden är anslagsökningen 3 miljoner euro. Utskottet noterar ökningen med tillfredsställelse, men pekar samtidigt på de stora utmaningar som den snabba tekniska utvecklingen för med sig för bland annat för att garantera informationssäkerhet, funktionssäkerhet för informationssystem och skydd för privatlivet. Cybersäkerhetscentrets betydelse och funktionssäkerhet är av stor betydelse för

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 31

samhällets kritiska och vitala funktioner, likaså för säkerheten. Följaktligen är det viktigt att bevaka att anslagen räcker till och att ompröva anslagsnivåerna om det är nödvändigt.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår ett anslag på cirka 89 miljoner euro för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster. Det är lika mycket som för i år. Anslaget får huvudsakligen användas till att köpa tågtrafik, regional och lokal trafik och till kollektivtrafikstöd i stora och medelstora stadsregioner.

Det är enligt utskottet viktigt att man fortfarande satsar på att göra kollektivtrafiken mer attraktiv eftersom kollektivtrafiken är ett av de viktigaste medlen för att minska utsläppen från trafiken. I stadsregionerna har kollektivtrafiken i själva verket ökat avsevärt i popularitet, vilket betyder att serviceutbudet måste utökas. Vidare är det enligt utskottet bra att de stora städerna får ett extra anslag på 3,5 miljoner euro 2018–2021 för att utveckla kollektivtrafiken och att en del av anslaget (0,9 miljoner euro) avsätts för att styra människors mobilitet. Det medverkar till att kollektivtrafik, gångtrafik och cykeltrafik kommer att stå för en ökande andel av färdställen.

För att kollektivtrafiken ska fungera bättre måste man också utreda i vilken omfattning det behövs starkare samordning på riksnivå och större samarbete mellan aktörerna för att vi snabbare ska få digitala mobilitetstjänster och kompatibla biljettprodukter. Dessutom vore det viktigt att bestämma hur en nationell reseplanerare ska utformas eftersom uppdaterad och lätthanterlig information om resor och tidtabeller gör att kollektivtrafiken mer attraktiv och gör att fler anlitar den. Också anropstjänst inom kollektivtrafiken på landsbygden måste utvecklas, och vi måste finna lösningar med färdställe som är ett alternativ till privatbilism.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att det i den andra tilläggsbudgeten för 2018 avsattes 10 miljoner euro till att köpa tjänster inom fartygstrafiken på Kvarken och till att utveckla och driva fartygstrafiken. Det är ett investeringsprogram där Vasa stad, Umeå stad och sydvästra Lappland är engagerade. Programmet ska förbättra trafikförbindelserna mellan städerna och säkerställa kontinuiteten.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

50. Statsunderstöd för genomförande av det riksomfattande bredbandsprojektet (reservationsanslag 3 år)

Inget anslag beviljas under momentet, utan bredbandsprojektet fortsätter med hjälp av en fullmakt och anslag som är oanvända. Enligt uppgifter till utskottet har omkring 83 000 hushåll tillgång till bredband. Målet med projektet är att 130 000 hushåll ska ha bredband. De enskilda projekten har avancerat långsammare än förväntat och en del av aktörerna har fått ekonomiska svårigheter. Därför har stöd villkoren lindrats och såväl inlämningsfristen för ansökningar som stopptiden för själva projekten förlängts.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 31

Utskottet ser det som viktigt att i fortsättningen ytterligare utreda möjligheterna att stödja de bredbandsprojekt som har råkat i oskäligt stora ekonomiska svårigheter.

Utskottet ser det som viktigt att glesbygden har fungerande nätförbindelser bland annat för att trygga lika villkor för medborgarna och en regionalt rättvis servicenivå. Vidare är det angeläget att olika tekniker nyttiggörs rationellt och kostnadseffektivt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 920 000 euro, varav

- 200 000 euro till projekt som stödjer internationalisering av företag i Kajanaland och genomförs via Kainuun Etu Oy.
- 170 000 euro för att främja exportprojekt som riktas till Europa.
- 100 000 euro för att utvidga och utveckla stödtjänster till företagare som råkat i svårigheter.
- 150 000 euro till projekt som stöder turism i regionen Jämi.
- 200 000 euro för att utveckla turistområdet Kivijärvi.
- 100 000 euro för att utveckla turismen i regionen Räyskälä i Loppis.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 171 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 123/2018 rd)

20. Närings- och innovationspolitik

Utskottet ser det som viktigt att regeringen går vidare med åtgärderna för att främja Finlands export och företagens internationalisering och för att trygga att finländska företag verkar på lika villkor med konkurrentländerna. Enligt finansministeriets ekonomiska översikt hösten 2018 väntas exporten 2018 öka med en hastighet på knappa fem procent. Tillväxten i Finlands utrikeshandel fortsatte i början av 2018, men åren 2019 och 2020 växer världshandeln långsammare än i år. Risker för den långsammare tillväxten i världshandeln ökas av hotet om handelskrig. Utskottet anser att utvecklingen av Finlands export också skuggas av utsikterna för en måttligare ekonomisk utveckling i euroområdet, strypta resurser i hemlandet, problem med tillgången till kompetent arbetskraft och problem med yrkesutbildningen.

Genom närings- och innovationspolitik stärks förutsättningarna för näringslivets konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt särskilt som näringsstrukturen just nu genomgår en omställning. Utskottet uttrycker oro över att Finlands ställning som FUI-intensivt land i ljuset av statistiken har försvagats betydligt. Finland har sackat efter från sina tidigare topplaceringar i fråga om satsningar på forskning och innovationer. En hållbar tillväxt i Finland baserar sig på förnyelse och ökat förädlingsvärde där forskning, kompetensutveckling och innovation intar en central roll. Utskottet menar att de ökningar i anslagen som regeringen föreslår vänder utvecklingen i rätt riktning, men åtgärderna bör tydligare sikta på en ökning av produktiviteten och innovationer.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

Utskottet ser det som viktigt att regeringen stödjer åtgärder med sikte på att förbättra företagens verksamhetsvillkor i handeln med Ryssland. Exporten till Ryssland har nästan halverats från rekordåret 2008 till nuvarande 3,4 miljarder euro. Som de främsta handelsutmaningarna nämner finländska exportörer i en enkät de politiska riskerna och problem med förtullningen. Exporten försämras också av försvagad köpkraft bland ryska invånare, protektionism och osäkerhet förorsakad av sanktioner.

06. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 97,5 miljoner euro, vilket är 13,5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för innevarande år.

Business Finland, som grundades som en följd av sammanslagningen av Tekes och Finpro, inledde sin verksamhet den 1 januari 2018. I omkostnaderna för Business Finland förenas omkostnaderna för Tekes och statsunderstödet för Finpro. I budgetpropositionen för 2019 ingår i omkostnaderna också finansieringen för det så kallade tillväxtprogrammet Team Finland.

Internationella kopplingar är en central tillväxtfåra för företagen. En utmaning har varit att företagen erbjuds tjänster och finansiering för internationella kontakter ur flera källor. Utskottet välkomnar att Business Finland grundades i början av 2018; det bidrar till att förenkla och skapa större klarhet i de offentliga internationaliseringstjänsterna för företag. I helheten Business Finland ingår samlat tjänster för finansiering av innovationer, främjande av internationalisering och export samt främjande av utländska investeringar i Finland och turism. Utskottet ser det också som viktigt att resurser kan styras till kundarbete genom att förenkla förvaltningen och eliminera överlappningar.

Utskottet ställer sig bakom en utveckling där tjänster för internationella förbindelser inriktas särskilt för att utveckla små och medelstora företags verksamhetsförutsättningar i Finland och utomlands. Innovationsfinansiering har visat sig ha direkta konsekvenser för små och medelstora företags internationella framgång. I små och medelstora företag som finansierades via Business Finland ökade både exporten och omsättningen betydligt mer (35 %) åren 2013—2016 än i övriga små och medelstora företag inom industri- och tjänstesektorn (4 %). Utskottet anser att staten långsiktigt bör förbinda sig att främja internationaliseringen. Små och medelstora företag bör tillförsäkras fortsatt finansiering av internationaliseringsfrämjande tjänster också under den kommande regeringsperioden. Utskottet stöder också planerna på att utveckla digitala internationaliseringstjänster eftersom de bidrar till att tjänster kan erbjudas många företag på ett kostnadseffektivt sätt.

Utskottet har tidigare fäst uppmärksamhet vid att stärka nätverket i utlandet till stöd för företagens export och internationella tillväxt, eftersom Finlands satsningar har varit svagare än flera konkurrentländers i detta område. Utskottet har sett det som viktigt att stärka nätverket inom de områden som små och medelstora företag behöver, såsom den europeiska marknaden. Det är således positivt att personalen inom utlandsnätverket redan före utgången av 2019 kommer att stärkas med 25 personer och på längre sikt med ännu fler. Vidare är utskottet tillfreds med de specialistresurser som stärker Team Finlandia bland annat inom utrikesministeriets och undervis-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 32

nings- och kulturministeriets ansvarsområden, och med samarbetet med utrikesförvaltningens beskickningar.

Utskottet konstaterar att utlandsnätverket kring Business Finland kan utnyttjas klart mer än nu för att locka kompetent utländsk arbetskraft till Finland exempelvis genom att stödja personaluthyrningsföretagens insatser. Den utveckling av tjänster för internationell kompetens som inletts inom handlingsprogrammet Talent Boost bör också med fördel fortsätta i framtiden.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid turismens betydelse för den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen och ser en avsevärd tillväxtpotential i turismen. För att nå tillväxt behövs långsiktigt och innovativt samarbete med olika aktörer inom turismen. Utskottet lyfter särskilt fram digitaliseringens möjligheter för turismen och uttalar sitt stöd för att verkställa en nationell digital färdplan för turismen. En utmaning inom turismen för närvarande är att utveckla mobila tjänster. Exempelvis kinesiska turister vars övernattningar ökade mest i fjol förutsätter mobila tjänster. Ett tydligt tecken på detta är att de kinesiska turisternas konsumtion har ökat sedan det digitala betalssystem som de har erbjudits togs i bruk. Utskottet ser det också som viktigt att turismen utvecklas på en hållbar grund och med hänsyn till att de åtgärder som krävs för klimatförändringen ställer sina speciella villkor.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås en bevillningsfullmakt på 344,4 miljoner euro, vilket är 74 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för innevarande år.

Utskottet välkomnar att de totala utgifterna för forskning och utveckling började öka 2017. Fem år av nedskurna forskningsutgifter upphörde. Senast har man bokfört ökning 2011. Enligt Statistikcentralen var utgifterna 6,2 miljoner euro 2017. Tillväxt noterades inom samtliga sektorer, inom företag tre procent, offentlig sektor åtta och högskolor fem procent jämfört med 2016. Utgifterna för forskning och utveckling beräknas öka också 2018 trots att tillväxten bromsas upp till en nivå på cirka 140 miljoner euro. Tillväxten beror främst på ökade satsningar inom företagssektorn.

Trots den positiva trenden framhåller utskottet att företagets satsningar på forskning och utveckling släpar efter jämförelseländerna. Enligt statistikcentralen var andelen av bruttonationalprodukten för utgifterna för forskning och utveckling i Finland 2,76 procent 2017 medan andelen som högst låg på 3,75 procent 2009. Trots att Finlands andel har sjunkit under de senaste åren ligger den fortfarande över OECD- och EU-ländernas medelnivå. Inom OECD-området satsas det enligt 2016 års uppgifter mest på forskning och utveckling i Israel (4,3 %) och Sydkorea (4,2 %). Sverige har med sin andel av forskning och utveckling på 3,25 procent gått förbi Finland. Enligt European Innovation Scoreboard 2018 har andelen nya innovationer i företagets omsättning i Finland sjunkit från 16 procent (2011) till 7 procent (2015). Analogt har företagets FoU-utgifter reellt minskat med 28 procent under de senaste nio åren. Den överlägset främsta orsaken till nedgången är att Nokias försäljning av mobiltelefoner torkade in.

Utskottet välkomnar att regeringen stärker forsknings- och innovationsrådet genom att öka finansieringen för det. Men utskottet vill ändå påpeka att de nuvarande satsningarna inte ensamma för

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

sig räcker för att trygga en innovationsdriven tillväxt och konkurrenskraft; betydande extra satsningar på FoUI-verksamhet behövs också under de kommande åren.

OECD:s internationella utvärdering av hur det finländska systemet för forskning och innovationer fungerade 2017 tog upp betydande brister, men å andra sidan gav OECD flera konstruktiva åtgärdsrekommendationer. Finland rekommenderades bland annat främja produktivitet och innovationer inom företag, öka de offentliga satsningarna på möjliggörande teknik och tillämpande forskning och öka de internationella inslagen i FoUI-verksamhet. Utskottet uttrycker sitt gillande över de reformåtgärder som vidtagits. I rätt riktning pekar besluten om att öka FoU-finansieringen för 2018 och 2019 och att slå ihop Finpro och Tekes till Business Finland. Positivt är också att ökningen av bidragsfinansieringen för Business Finland riktas till omfattande projekt för nätverk och ekosystem där forskningsorganisationerna och företagen bedriver ett nära samarbete.

Utskottet anser att det behövs en bättre utvärdering av utfallet för de mål som uppställts för FoU-finansieringen. Utvärderingarna kan genomföras i undersökningar som görs i samband med program för företagsstöd och baserar sig på vetenskapliga försöksupplägg. Det finns goda internationella exempel på sådana utvärderingar.

Utskottet välkomnar att det på sistone har rapporterats betydande investeringsnyheter från gruvindustrin. Metallförädlingen i Finland utvecklas i riktning mot kemikalier som behövs för batteritillverkning, och på så sätt skapas ett mervärde baserat på mineraler. Utskottet anser att batteribranschen kan innebära betydande framgång för Finland eftersom Finlands berggrund är idealisk för att finna råmaterial som används i batterier, och vårt land har högklassig kompetens i fråga om apparatur och teknik för att utnyttja fyndigheterna. Utskottet ser det som viktigt att råmaterial också förädlas i Finland så långt det är möjligt. Detta mål förutsätter strategisk utveckling av primärproduktionen och stärkningen av kompetensen inom branschen i framtiden.

44. Investerings- och utvecklingsstöd för den cirkulära ekonomin (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 530 000 euro, varav

- 160 000 euro för ett projekt för utveckling av skogsbioekonomi i Kajanaland. Genom projektet främjas förädlingen av förnybara råvaror, biflöden och avfall
- 170 000 euro för ett projekt i Pemar och Sagu för att utreda processer som minskar materialsvinn och avfall vid företag och jordbruksenheter
- 100 000 euro för ett projekt i Satakunta för att utreda och utveckla biflöden inom skogsbruk och skogsindustri och
- 100 000 euro för ett projekt för utveckling av en råvarubörs avsedd för att effektivisera utnyttjandet av biprodukterna från livsmedelsindustrin.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 530 000 euro.

(Stycke 2—5 som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år) (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett tilläggsanslag på 7 miljoner euro för att stärka den strategiska forskningen.

Utskottet välkomnar att finansieringen för VTT ökas eftersom det stärker innovationsverksamheten. VTT har en betydande roll i fråga om att skapa nätverk mellan finländska små och medelstora företag och EU:s FoUI-program. VTT använder statsfinansiering som nationell motfinansiering för EU-stödfinansiering som på så sätt direkt inverkar på Finlands möjligheter att bli delaktig i EU-finansiering.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för ett projekt för att uppdatera ett digitalt energilaboratorium för att motsvara branschens senaste utmaningar. Energilaboratoriet möjliggör undersökning av framtida energilösningar tillsammans med företag.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 94 403 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 171,6 miljoner euro, vilket är 8,5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för innevarande år.

Som tilläggsresurser för att verkställa aktiveringsmodellen föreslås 10,3 miljoner euro. Utskottet välkomnar att tilläggsresurser har anvisats arbets- och näringsbyråerna för att ordna tjänster som arbetslösa kan uppfylla aktiveringsvillkoret genom att delta i. Positivt är också att resurstilldelningen för kundstyrning stärks som ett led i åtgärder för att stöda aktiveringsmodellen.

Genom att regelbundet intervjua arbetslösa vill man försnabba sysselsättningen och förebygga långtidsarbetslöshet. Utskottet ser positivt på att mängden regelbundna intervjuer med arbetslösa har ökat och att deras effekter utreds. Effekterna av de regelbundna intervjuerna utreds i en omfattande undersökning som blir klar i början av 2019.

Men utskottet uttrycker oro över att tidsbundna anslag innebär osäkerhet i fråga om fortsatt finansiering vilket leder till att arbets- och näringsbyråerna anlitar visstidsanställd personal. Att uppgifterna för den visstidsanställda personalen upphör innebär samtidigt att kompetens försvinner och att effektiviteten lider. Utskottet understryker att de positiva verkningar på sysselsättning och tillväxt som eftersträvas med sysselsättningstjänsterna förutsätter långsiktiga satsningar på resurser.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

Utskottet menar att det vore angeläget för Finland att nå en nordisk nivå i fråga om sysselsättningsnivån. I fortsättningen bör vi ytterligare satsa på en aktiv arbetskraftspolitik som stöder arbetsmarknaden. Exempelvis är anslagen för lönesubventioner i Finland omkring 0,12 procent av bruttonationalprodukten (bnp) och motsvarande andel är 0,6 procent i Sverige och 0,28 procent i Danmark.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås anslag på 244,06 miljoner euro, vilket är 83 miljoner euro mindre än den ordinarie budgeten för 2018. Minskningen beror huvudsakligen på anpassningsåtgärder för 20 miljoner euro som är baserade på regeringsprogrammet och en minskning av engångsnatur på 50 miljoner euro som hänförs till obundna poster. Med anslagen i budgetpropositionen för 2019 beräknas aktiveringsgraden bli cirka 30,1 procent 2019, om arbetslösheten är 7,5 procent och i genomsnitt drygt 80 000 personer omfattas av de tjänster som finansieras med anslag under andra moment.

Tack vare den ekonomiska tillväxten har sysselsättningen förbättrats. Sysselsättningsnivån var ungefär 71,5 procent i oktober 2018, medan den ett år tidigare var 70,0 procent. Sysselsättningen uppgick för sin del till 6,3 procent, vilket är 1,0 procentenheter mindre än för ett år sedan. Den säsong- och slumpvariationsrensade trenden för arbetslöshetsgraden var i oktober 7,2 procent. Trenden sjunker nu långsammare. Enligt finansministeriets översikt från hösten 2018 översteg trenden för sysselsättningsgraden i juni siffrorna för 2008 års konjunkturtopp. Den fortsatt starka ekonomiska tillväxten höjer enligt översikten 2018 antalet sysselsatta till 2,6 procent mer än föregående år, och sysselsättningen fortsätter att öka i rask takt. Sysselsättningsgraden väntas stiga till 73 procent 2020.

Den ekonomiska tillväxten har ökat sysselsättningen, men arbetslösheten har minskat långsamt. Vid sidan av en snabb ökning av sysselsättningen bör det noteras att antalet arbetslösa fortfarande är stort och att det i allt fler branscher råder brist på arbetskraft. Utskottet ser det som viktigt att fortsätta med åtgärder med sikte på hållbar ekonomisk tillväxt, högre sysselsättning och förbättring av funktionen på arbetsmarknaden.

Tillgången till kompetent arbetskraft håller på att bli ett hinder för företagens tillväxt. Enligt utredningar har redan över 40 procent av de arbetsställen som sökt arbetskraft erfarit problem med att finna lämplig arbetskraft. Företagen har problem med att få arbetskraft överallt i Finland och på alla yrkes- och utbildningsnivåer. Rekryteringsproblemen i Finland har varit större än genomsnittet i Kajanaland, Nyland, Birkaland och Norra Savolax. Svårast är rekryteringssituationen inom information och kommunikation, hotell- och restaurangbranschen och inom byggbranschen. Rekryteringsproblem inom olika branscher har också samband med förändringar i efterfrågan på arbetskraft.

Utskottet ser med gillande på att regeringen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra företagens tillgång till arbetskraft. Tillgången till kompetent arbetskraft får inte bli ett hinder för ekonomisk tillväxt. På lång och medellång sikt måste det gå att höja utbildnings- och kompetensnivån och få i bruk hela arbetskraften inklusive invandrarna, de som är utanför arbetskraften och de arbetslösa. För att lösa problemen med tillgång och matchning i fråga om arbetskraft behövs olika åtgärder

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 32

som förenar arbets- och näringspolitiken och som förbättrar eller underlättar arbetskraftens rörlighet, kompetens och arbetsförmåga samt de ekonomiska incitamenten för att arbeta.

I propositionen sägs att användningen av lönesubventioner i företagen ska öka och att det ska tas i bruk en sysselsättningspremie till företagen för bestående sysselsättning av en person som arbetar med lönesubvention. Dessutom höjs det årliga maximibeloppet för den hundra procentiga lönesubventionen till allmännyttiga sammanslutningar till 4 000 årsverken. Utskottet välkomnar att användningen av lönesubvention riktas särskilt till företag, eftersom sysselsättning i företag enligt utredningarna gynnar anställbarhet väl. Lönesubvention sänker tröskeln för att anställa arbetslösa i svagare arbetsmarknadsposition och effektiviserar avvecklandet av den strukturella arbetslösheten. Dessutom påskyndas enligt propositionen utbetalningen av lönesubventionerna samtidigt som processen förenklas. Utskottet ställer sig bakom att det har anvisats resurser för att korrigera anhopningen av utbetalningar av lönesubventioner.

Utskottet noterar att för att öka de positiva sysselsättningseffekterna bör efterfrågan på lönesubvention och utbildningstjänster ökas, eftersom lönesubvention enligt erhållen utredning skulle kunna beviljas mer och även i utbildningarna har det iakttagits brist på sökande. Utskottet menar att efterfrågan på lönesubvention, utbildningar och andra tjänster för att utveckla kompetensen bör främjas genom effektivare marknadsföring och information till arbetsgivare och arbetssökande.

I nuläget, när det finns tillgång till flera åtgärder, incitament, försök och pilotförsök för att förbättra sysselsättningen, ser utskottet det som viktigt att regeringen noggrant ger akt på effekterna av de arbetskraftspolitiska åtgärderna och resultaten av användningen av anslag. En föregripande och systematisk uppföljning ger också värdefull kunskap för fortsatt utveckling av åtgärderna.

För att trygga tillgången på arbetskraft fäster utskottet uppmärksamhet vid att det behövs flexibilitet och snabbhet i processerna för arbets- och uppehållstillstånd för utländska arbetstagare. Företagen bör vid behov snabbt och flexibelt kunna anställa arbetskraft från utlandet. Utskottet uttrycker uppskattning över den utarbetade förstudien om flaskhalsar för uppehållstillstånd som beviljas på grundval av arbete (Arbets- och näringsministeriets publikationer 28/2018) och de åtgärder som inletts i olika ministerier för att förbättra processerna.

Syftet med aktiveringsmodellen som trädde i kraft 2018 är att öka sysselsättningen genom att motivera arbetslösa arbetssökande till aktivitet och självständighet i arbetssökandet under hela den tid arbetslösheten varar. Enligt utredning kan det sägas att efterfrågan på tjänster har ökat i och med aktiveringsmodellen, men aktiveringsmodellens direkta inverkan på efterfrågan kan inte bedömas. Om andra effekter kan det konstateras att aktiveringsmodellens eventuella inverkan på en ökning av snuttjobben ser ut att förbli liten, eftersom merparten av sysselsättningsökningen under början av året enligt en arbetskraftsundersökning har skett i fråga om heltidsanställningar.

Enligt den statistik som insamlats av FPA och Finansinspektionen var antalet personer som fick sänkt arbetslöshetsförmån på grund av aktiveringsmodellen i april-juni 2018 cirka 150 000. Av dem fick 97 000 arbetslöshetsförmån av FPA och 54 000 inkomstrelaterad dagpenning. Enligt statistiken har aktiveringsmodellen drabbat äldre arbetslösa särskilt svårt. Av de som fick sänkt

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

inkomstrelaterad dagpenning hade var tredje fyllt 60 år. Också bland de som fick FPA-förmån blev sänkt förmånsbelopp vanligare ju äldre åldersklass det var fråga om.

Utskottet stöder målen bakom aktivitetsmodellen och betonar att sysselsättningsfrämjande tjänster måste vara ändamålsenliga för att främja en persons sysselsättning, och grunden för att anordna tjänster bör inte vara att behålla arbetslöshetsförmånerna.

Utskottet konstaterar att i och med aktiveringsmodellen har situationerna för de personer som har den svagaste arbetsmarknadspositionen trätt fram i dagsljuset. Särskilda utmaningar med att uppfylla aktiveringsvillkoret har iakttagits hos personer med begränsad arbetsförmåga och/eller vars begränsningar i arbets- och funktionsförmågan inte har upptäckts. Därför ser utskottet med tillfredsställelse på att regeringen i grunden utredde situationen för partiellt arbetsföra och särskilt långtidsarbetslösa. I utredarnas rapport om partiellt arbetsföras vägar till sysselsättning — förmåner, tjänster, stödåtgärder (SHM:s rapporter och promemorior 43/2018) konstateras att sysselsättningsgraden inte kan höjas om vi inte kan få de som är utanför arbetslivet med i arbetslivet och förbättra förutsättningarna för sysselsättningen för de som har en svag arbetsmarknadsposition. Utredarna föreslår att det i Finland ska inrättas ett övergripande program för arbetsförmåga vars syfte är att öka delaktigheten i arbetslivet för långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning och att säkerställa tjänsterna och förmånerna för dem. Utskottet ser det som viktigt att de olägenheter som lyfts fram i utredningen blir korrigerade eftersom det är av största vikt för Finland att i framtiden ha hela arbetskraften i användning.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

50. Statsunderstöd till konsumentorganisationer (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för stödjande av Konsumentförbundets verksamhet. Utskottet noterar att Konsumentförbundet utför ett värdefullt arbete för konsumenterna bästa och till skydd för deras rättigheter.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 872 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

40. Införande av regionala innovationer och försök (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för utveckling av industriområdet Leiviskänkangas i Pyhäntä kommun och med 100 000 euro för utveckling av företagsparken Syke i Sastmola.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 300 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

70. Integration

03. Främjande av invandrares integration och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)

Som anslag för främjande av invandrares integration och sysselsättning föreslås 1 631 000 euro. Det är 570 000 miljoner euro mer än i 2018 års ordinarie budget. Ökningen beror på återbäring av överföringar av engångsnatur.

Utskottet vill betona vikten av att resultaten av integrationen utvärderas. Det behövs uppföljningsinformation och analys av ekonomiska följder i fråga om integrationsåtgärderna för att utveckla åtgärderna och för att inrikta dem mer effektivt. Tills vidare finns det sparsamt med forskningsrön om integrationsåtgärdernas kostnadseffektivitet. Kostnadseffektiviteten i fråga om de pågående åtgärderna kan utvärderas först när de berörda personernas band till arbetslivet kan analyseras efter en längre tid. Utskottet vill emellertid fästa uppmärksamhet vid att det för att bedöma integrationsåtgärdernas ekonomiska konsekvenser skulle behövas indikatorer och jämförelsegrupper som i dagens läge saknas. Utskottet uppmanar regeringen att i fortsättningen planera åtgärder så att bedömningen av resultat och effekter kan göras bättre än nu. Utskottet tar också upp att i uppföljningen av integrationens genomslag bör alla i området verksamma aktörer vara delaktiga, det vill säga staten, kommunerna, företagen och organisationerna.

Utskottet välkomnar att faktaunderlaget för integration stärks med 2019 års anslag genom att genomföra en helhetsöversikt över integrationen och separata utredningar om integration och sysselsättning av invandrare.

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Som belopp för statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet föreslås 222 miljoner euro, vilket är 21,0 miljoner euro mindre än den ordinarie budgeten för 2018. Minskningen beror på en förändring i antalet asylsökande som beviljats uppehållstillstånd. År 2019 beräknas antalet asylsökande uppgå till 4 000 personer av vilka 41 väntas få positivt beslut på asylansökan.

Utskottet välkomnar att arbetslösheten bland invandrare är på väg att sjunka. I maj 2018 var arbetslösheten bland utlänningar 20,7 procent vilket innebär en minskning på dryg fyra procentenheter jämfört med i maj föregående år (25,1 %). Utskottet framhåller att enligt undersökningar ökar arbetserfarenhet som förvärvats i Finland tydligt invandrarnas sysselsättning. Den mest effektfulla åtgärden konstateras vara yrkesutbildning. Dessutom har andra sysselsättningsfrämjande åtgärder med nära förbindelse till arbetslivet såsom lönesubvention konstaterats ha en uppenbart positiv inverkan. Utskottet anser att det vore rekommendabelt att främja användningen av åtgärder som beräknats vara effektiva, såsom integrationsutbildning, arbetsträning och lönesubvention.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 32

Utskottet välkomnar att riksdagens revisionsutskott genom undersökningsprojektet monimene-
telmäinen tutkimus kotouttamistoimenpiteiden toimivuudesta (riksdagens revisionsutskotts pu-
blikationer 1/2018) utredde vilka integrationsåtgärder som är lönsamma och värda att genomföra
med avseende på sysselsättning av invandrare. Enligt undersökningen vore det väsentligt att in-
tegrationstjänsterna utgör en samlad enhet där enskilda metoder som visat sig fungera bra i de oli-
ka faserna av integrationen ingår i samma servicekoncept. Utredningen visar att den finländska
integrationspolitiken och verkställandet av den inte avviker väsentligt från jämförelseländerna
och det mest centrala utvecklingsobjektet där liksom i Finland har att göra med att utveckla sam-
arbetet och koordineringen. Undersökningen rekommenderar också en utökad uppföljning och
utvärdering av de nationella migrationsprogrammen samt enhetliga indikatorer för uppföljning-
en.

Utskottet ser det som viktigt att arbetslivsorientering tas med i integrationen i ett så tidigt skede
som möjligt. Det betyder ett tätt samarbete med arbetsgivarna från första början. Utskottet väl-
komnar att integrationsutbildningen har förnyats så att språkkunskap och färdigheter som behövs
i samhället och arbetslivet undervisas parallellt.

Utskottet noterar att under de närmaste åren utgår de stora åldersgrupperna från arbetsmarkna-
den. Då får invandrarna med sin yngre åldersstruktur och sin kompetens en stor betydelse för ar-
betsmarknadens funktion, ekonomins och företagens tillväxt och den regionala utvecklingen. Ut-
skottet anser att det har omfattande samhällelig betydelse att vägarna till utbildning och syssel-
sättning för invandrarna görs snabbare; invandringens effekt på försörjningskvoten och de offent-
liga finanserna är desto mer positiv ju effektivare invandrarna kommer in på arbetsmarknaden.
Utskottet framhåller också att för att integrationen ska lyckas är det av vikt att främja jämlikhet
och förebygga diskriminering. Integration låter sig inte genomföras i ett rasistiskt eller diskrimi-
nerande samhälle.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Förvaltningsområdets anslag uppgår till 15 miljarder euro, vilket är nästan samma belopp som i den ordinarie budgeten för 2018. Allra mest har anslaget påverkats av det förbättrade sysselsättningsläget som minskar behovet av utkomstskydd för arbetslösa med nästan 300 miljoner. Anslagsökningarna beror till stor del på justeringar av behovskalkylerna för sjukförsäkringar, bostadsbidrag och pensioner. I syfte att minska ojämlikheten höjs minimibeloppen för dagpenningar och garantipension. I budgetpropositionen ingår dessutom ökningar som förbättrar ställningen för frontveteraner, flerlingsfamiljer och familjer med adoptivbarn. Vidare ges företagares familjemedlemmar rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

Av anslagen under huvudtiteln går 31 procent till utgifter för pensioner, 29 procent till utjämning av familje- och boendekostnader och grundläggande utkomststöd och 16 procent till utkomstskydd för arbetslösa. Sjukförsäkringen står för 16 procent av anslagen.

Bidragen till allmännyttiga samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd föreslås bli 362 miljoner euro. Anslaget ökar med 3,9 miljoner euro jämfört med 2018, vilket förorsakas av en precisering av intäktskalkylen och av minskade behov av anslag under de övriga moment som finansieras med Veikkaus Ab:s avkastning.

02. Tillsyn

08. Omkostnader för en tillståndsmyndighet för administrering av användningen av social- och hälsovårdsuppgifter (reservationsanslag 2 år)

Behandlingen av regeringens proposition (RP 157/2018 rd) i ärendet pågår fortfarande i riksdagen, så momentet stryks ur budgeten.

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Kvalitetsregister för hälso- och sjukvården. Riksdagen ökade innevarande års budget med 1,5 miljoner euro för att förbereda och starta ett pilotprojekt kring kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården. Det är viktigt att projektet framskrider, eftersom nationella kvalitetsregister ger högre vårdkvalitet och bättre behandlingsresultat och även stärker patientsäkerheten. Finland ligger dock klart efter exempelvis de övriga nordiska länderna, som redan har infört omfattande kvalitetsregister.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

Utskottet ökar momentet med 1 200 000 euro för att gå vidare med och utvidga pilotprojekten kring nationella kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården.

Rekommendation till bästa praxis i fråga om trötthetssyndrom.. Enligt utredning till utskottet är kroniskt trötthetssyndrom (CFS) ett syndrom utan påvisbar etiologi. CFS är förknippat med allvarlig nedsättning av funktionsförmågan. Det saknas nationella riktlinjer för identifiering och behandling av sjukdomen och för beviljande av sociala förmåner, trots att behovet är uppenbart. En rekommendation till bästa praxis skulle förbättra behandlingen och rehabiliteringen av patienter med kroniskt trötthetssyndrom och stärka deras rätt till jämlika sociala förmåner.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för utarbetande av en rekommendation till bästa praxis för trötthetssyndrom och uppdateringen av den nationella rekommendationerna för god medicinsk praxis.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 53 708 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Mathjälp.. Enligt utredning har de understöd för mathjälp som riksdagen tidigare beviljat gett positiva resultat där bland annat verksamhetens kvalitet och omfattning har stärkts. Det finns i nuläget uppskattningsvis 1 000 stationer med mathjälp, och behovet av hjälp är fortfarande stort.

Utskottet ökar momentet med 1 200 000 euro för utveckling och ordnande av mathjälp på riks nivå till människor i behov av särskilt stöd.

Utveckling av assistanshundsverksamheten.. En assistanshund är en utbildad hund som hjälper personer med fysisk funktionsnedsättning i de dagliga sysslorna utifrån personens individuella behov. Hunden främjar och upprätthåller sin föräres fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga och kan bland annat bistå vid självständigt gående, hämta föremål till föraren, påminna om att det är dags att inta läkemedel eller vid behov kalla på hjälp. En assistanshund förbättrar alltså möjligheterna för en person med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv och röra sig i samhället. Enligt uppgift finns det dock alltför få assistanshundar. Behovet är rentav tiotals gånger större än tillgången.

Utskottet ökar momentet med 150 00 euro för utbyggnad av assistanshundsverksamheten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 852 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

60. Folkpensionsanstaltens omkostnader för socialskyddsfonderna (reservationsanslag 2 år)

Enligt den kompletterande budgetpropositionen är anslaget under momentet 377,8 miljoner euro, vilket är 11,4 miljoner euro mer än i budgetpropositionen.

Utskottet välkomnar att anslaget omprövats, men det motsvarar fortfarande inte Folkpensionsanstaltens (Fpa) egen uppskattning, enligt vilken anslaget bör höjas med ytterligare 6,6 miljoner euro. Enligt uppgift försvåras situationen särskilt av att det för år 2018 inte förväntas kvarstå något överskott, eftersom omkostnaderna har ökat snabbt till följd av bland annat den ökande arbetsbördan i anknytning till det grundläggande utkomststödet och aktiveringsmodellen för utkomstskyddet för arbetslösa. Samtidigt kommer Fpa att få nya uppgifter, och redan nästa år måste Fpa genomföra systemändringar och andra förberedande åtgärder som anknyter till de nya uppgifter som vidtar efter 2020.

Det är enligt utskottet angeläget att följa hur väl anslaget räcker till och sörja för att Folkpensionsanstaltens resurser håller den nivå som krävs för att på lämpligt och ändamålsenligt sätt sköta de lagstadgade uppgifterna inom de tider som föreskrivs.

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över att anslaget för rehabilitering av frontveteraner höjs till 58,4 miljoner euro, vilket är cirka 16,7 miljoner euro mer än i år. I den andra tilläggsbudgeten för 2018 ökades momentet dessutom med 19,3 miljoner euro huvudsakligen för service som stöder veteranernas möjligheter att bo hemma.

Tjänsterna till veteraner stärks ytterligare den 1 november 2019, då veteranerna får tillgång till samma tjänster som tillhandahålls i hemmet som krigsinvalidier omfattas av. (ShUB 1/2018 rd — RP 207/2018 rd). Anslaget för nästa år är till den här delen 19,5 miljoner euro och hänförs till ett nytt budgetmoment, 33.50.58. Sammanlagt föreslås ett anslag på 218,7 miljoner euro för veteraner och krigsinvalidier, vilket är 28 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018.

Det är synnerligen välkommet att tjänsterna till veteraner har förbättrats och att det har anvisats större anslag uttryckligen för de tjänster som tillhandahålls i hemmet och hjälper veteranerna att bo kvar hemma. Också kommunerna har mer aktivt än tidigare ordnat tjänster för veteraner. För att veteranerna ska få tillgång till samma slag av tjänster oberoende av var de bor, måste kommunernas insatser fortsatt styras så att alla veteraner har lika möjlighet till högklassiga tjänster. Vidare bör datasystemen utvecklas så att kommunerna kan få tillgång till kontaktuppgifter till de veteraner som bor i kommunen, vilket underlättar ordnandet av tjänster.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Vård av drogmissbrukande mödrar. Riksdagen kompletterade i flera år budgeten med ett anslag för vård av drogmissbrukande mödrar. Nu vilar finansieringen på mer permanent basis, eftersom det i budgetpropositionerna för 2018 och 2019 tagits in ett särskilt anslag på 3 miljoner euro för ändamålet. Syftet är att säkerställa vård och rehabilitering av drogmissbrukande mödrar under en övergångsperiod innan vårdreformen träder i kraft. Institutet för hälsa och välfärd har haft hand om de praktiska frågorna och verksamheten har nu utvidgats till de områden som motsvarar 12 landskap, vilket förväntas underlätta överföringen av verksamheten till de landskap som kommer att bildas.

Utskottet välkomnar arrangemanget och framhåller att verksamheten och finansieringen av den måste säkras ända tills landskaps- och vårdreformen träder i kraft.

Barnskydd. Utskottet välkomnar att barnskyddet har utvecklats på många sätt under de senaste åren, och att det i budgetpropositionen för 2019 ingår en ökning av anslaget för barnskydd och för hemservice för familjer. Också tillsynen över barnskyddet effektiviseras genom att regionförvaltningsverken anvisas tilläggsfinansiering för anställning av nya inspektörer. Utskottet anser att resurserna till barnskyddet måste höjas ytterligare, eftersom antalet barnskyddsanmälningar, antalet kontakter till socialvården om behov av att bedöma ett barns stödbehov och antalet föregripande barnskyddsanmälningar ökat under perioden 2015—2017. Likaså har antalet brådskande placeringar ökat. Trots detta är antalet klienter per anställd oskäligt stort och arbetet betungande, vilket uppenbart avspeglas på arbetskvaliteten och personalens arbetshälsa.

Utskottet ser det som viktigt att arbetskulturen ses över och att det förebyggande arbetet och koncepten för tidigt stöd stärks. Likaså måste föräldraskapet stödjas mer, och servicesystemet måste så tidigt som möjligt nå de barn, unga och familjer som behöver stöd. Det är enligt utskottet nödvändigt att arbetet inom programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (Lape) fortsätter och att de handlingsmodeller som programmet utvecklat etableras i praktisk verksamhet och senare tas in i den nya social- och hälsovårdsstrukturen. Det är också viktigt att hitta lösningar som minskar belastningen inom barnskyddsarbetet.

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Utskottet välkomnar att anslaget under momentet håller samma nivå som i år (21 miljoner euro) och att den ökning av anslaget som riksdagen gjorde förra året inte har strukits. Anslaget är synnerligen motiverat, eftersom forskningsbaserad kunskap kan bidra till dämpade kostnader, effektivare vård och bättre resultat. Statens forskningsfinansiering främjar i synnerhet evidensbaserad utveckling av vården och servicesystemet, vilket inte finansieras av någon annan aktör i Finland. Forskningsfinansieringen stöder också forskningen inom klinisk medicin, som är ett av den finländska medicinens starka områden, samt hälso- och vårdvetenskaplig forskning. Dessa forskningsgrenar främjar evidensbaserad utveckling av servicesystemet och praktisk tillämpning av forskningsresultaten.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

Forskningsfinansieringen har dock sjunkit avsevärt på senare tid. År 1997 var den 91 miljoner euro, vilket innebär 70 miljoner mer än i dag.

Utskottet framhåller forskningens betydelse och att finansieringen måste vara tillräcklig och förutsebar. När servicesystemet läggs om är det särskilt viktigt att följa och utvärdera konsekvenserna av förändringen och hur målen för omläggningen uppnåts. Relevanta frågor är bland annat hur systemet motsvarar servicebehovet och hur väl tjänsterna har integrerats.

Utskottet ser det som viktigt att också forskningen inom socialt arbete stärks och att ersättningen utvidgas i samband med landskaps- och vårdreformen så att den täcker också socialvetenskaplig forskning på universitetsnivå. Forskningen i socialt arbete får ingen finansiering som motsvarar den statliga forskningsfinansieringen. Därför har det heller inte annat än i anspråkslös och sporadisk omfattning bedrivits forskning som bidrar till utveckling av det sociala arbetet. Sektorn saknar också arbetsmetoder som grundar sig på systematisk forskning.

Utskottet ser det också som viktigt att inrätta nationella center för genomforskning, neurovetenskap och cancerforskning och att befästa biobankernas verksamhet. De här åtgärderna främjar forskningen och gör samtidigt Finland mer attraktivt som föremål för internationella forskningsinvesteringar. Det är också annars viktigt att främja en tillväxtstrategi för hälso- och sjukvården bland annat i syfte att öka investeringarna i hälso- och sjukvårdssektorn och stärka den ekonomiska tillväxten inom sektorn.

Utskottet ökar momentet med 2 800 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 23 800 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

35. Statlig finansiering till studerandehälsovård som ordnas av Studenternas hälsovårdsstiftelse (reservationsanslag 2 år)

Behandlingen av regeringens proposition (RP 145/2018 rd) i ärendet pågår i riksdagen, så momentet stryks ur budgeten.

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 19,6 miljoner euro, vilket är 2 miljoner euro mer än för i år. Anslaget har målmedvetet höjts ända sedan 2015, då verksamheten övertogs av staten. Efter det att lagen om skyddshem trädde i kraft har finansieringen ökat till närmare 70 procent, vilket möjliggjort en ökning av antalet skyddshem från 19 till 27 och av antalet familjeplatser från 114 till

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

179. I nuläget finns det minst ett skyddshem i varje landskap och likaså i alla de tio största städerna.

Trots att antalet skyddshemsplatser har ökat ligger Finland fortfarande långt under Europarådets rekommendation, som utifrån Finlands befolkningensmängd borde vara 550 familjeplatser. Rekommendationen är dock kalkylmässig och tar inte hänsyn till särdragen i varje land. Det är möjligt att Finland inte skulle behöva det rekommenderade antalet platser, eftersom det i medeltal varje dag finns 50 lediga platser i skyddshemsnätet. Å andra sidan är behovet av skydd mycket varierande i olika delar av landet, och särskilt huvudstadsregionen och de andra större städerna behöver ytterligare platser.

Det är enligt utskottet angeläget att skyddshemsnätets geografiska täckning förbättras ytterligare och att kapaciteten ökas i de områden där tillgången till skyddshemsplatser inte motsvarar behovet.

63. Statsunderstöd för verksamheten vid kompetenscentrum inom det sociala området (fast anslag)

Under momentet föreslås ett anslag på knappt 3 miljoner euro (2 950 000 euro), vilket är 50 000 euro mindre än för i år. Statsunderstödet utgör basfinansiering för kompetenscentren inom det sociala området. Understödet har ända sedan 2002, då centret inledde sin verksamhet, uppgått till cirka 3 miljoner euro. Utöver basfinansieringen får en del av centren kommunal finansiering, och de har också skaffat separat finansiering bland annat genom tjänsteverksamhet som stöder produktionen och utvecklingen av sociala tjänster. Enligt uppgift till utskottet är avsikten att trygga finansieringen till kompetenscentren minst på 2019 års nivå fram till dess att landskapen tar över ansvaret för social- och hälsovården.

Utskottet ser det som viktigt att utnyttja kompetenscentrens kunnande i genomförandet av den landskapsbaserade servicestrukturen. Samtidigt måste den kompetens centren inhämtat överföras till de nya strukturerna. Det är likaså angeläget att trygga kontinuiteten i och resurserna för forskning och utveckling inom socialvården och säkerställa att verksamheten är regionalt täckande.

64. Statlig ersättning för kostnaderna för ordnande av medling vid brott (reservationsanslag 3 år) (reservationsanslag 3 år)

Antalet brottmål och tvistemål som hänvisats till medling har ökat fortgående. År 2006, som var det första året förfarandet tillämpades, stannade antalet under 10 000, medan antalet medlingar år 2016 uppgick till 13 000 och år 2017 till över 15 000. Trots det ökande antalet ärenden har ersättningen ända till 2017 legat på samma nivå. För nästa år föreslås ett anslag på 7 miljoner euro, vilket är 150 000 euro mer än i den ordinarie budgeten för i år.

Utskottet konstaterar att medlingen är ett mycket kostnadseffektivt förfarande och ser det som viktigt att resursbrist inte får utgöra hinder för medling. Under utskottets sakkunnigutfrågning har det dock framförts att den nuvarande statliga ersättningen inte täcker de stigande kostnaderna för medlingen, eftersom antalet ärenden förväntas stiga också i fortsättningen. Därutöver kräver ut-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

vecklingen av verksamheten bland annat grundläggande och kompletterande utbildning av medlarna, samarbete med intressentgrupperna och utveckling och underhåll av datasystem.

Medlingsverksamheten bygger i stor utsträckning på frivilligt arbete. Utöver de cirka 100 professionella medlarna svarar cirka 1 200 frivilliga för medlingen. Den kostnadsersättning de får har sedan lagen trädde i kraft legat på samma nivå; grundersättningen är 25 euro per fall. Medlingen har blivit mer krävande, vilket förutsätter ökad kompetens. Dessutom har omkostnaderna (bl.a. resekostnaderna) stigit. Det är enligt utskottet motiverat att höja kostnadsersättningen till 30 euro. Därför ökar utskottet momentet med 100 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 100 000 euro.

(andra stycket som i RP 123/2018 rd)

70. Främjande av hälsa och funktionsförmåga

50. Främjande av hälsa (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 2,2 miljoner euro, vilket enligt sakkunniga är tämligen anspråkslöst med tanke på de utmaningar som främjande av hälsa är förknippat med. Att främja hälsan är kostnadseffektivt, det gynnar sysselsättningen och välfärden och minskar sjukdomsriskerna och samhällskostnaderna för sjukfrånvaro och vård. Enligt utredning har anslaget för hälsofrämjande också konstaterats utgöra ett viktigt redskap för lokal och regional utveckling, och de projekt det har utnyttjats för har bidragit till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna.

Utskottet framhåller att hälsoeffekterna och hälsofrämjandet måste beaktas i alla samhälleliga beslut, vilket är förpliktande för samtliga förvaltningsområden. Det behövs också sektorsövergripande styrmedel samt tillförlitlig och aktuell information om befolkningens hälsa och om faktorer som påverkar hälsan. Det är likaså viktigt att utnyttja företagshälsans kompetens inom främjande av hälsa och välfärd hos befolkningen i arbetsför ålder.

I landskaps- och vårdreformen förblir ansvaret för främjande av kommuninvånarnas hälsa och välfärd hos kommunerna, men en del av ansvaret överförs till landskapen, som bland annat ska stödja kommunerna och bistå med expertis inom främjande av hälsa och välfärd. Det är angeläget att det för samordningen av de tjänster som produceras av kommunerna, landskapen och organisationerna skapas tydliga, förvaltningsövergripande strukturer. Likaså måste det ses till att servicekedjorna fungerar och stöder samarbetet över sektorsgränserna. Med tanke på den nödvändiga utvecklingen av verksamheten är det motiverat att anslaget får användas bland annat för utveckling av ledningen av arbetet med att främja välfärd och hälsa i kommunerna och de blivande landskapen.

Utskottet välkomnar att kommunerna och landskapen i fortsättningen sporras till hälsofrämjande verksamhet genom ekonomiska incitament som bygger på koefficienterna för främjande av välfärd och hälsa (HYTE). Främjandet av hälsa och välfärd måste sammantaget få en synligare roll,

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 33

så att verksamheten kan stödja målen för vårdreformen och dämpningen av kostnadsökningen. Här har också organisationerna en framträdande roll.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 22,784 miljoner euro, alltså 447 000 euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Enligt uppgift är finansieringen till Finlands miljöcentral dock fortsättningsvis tämligen stram. Situationen underlättades av att det i den andra tilläggsbudgeten för 2018 beviljades ett extra anslag på 1,26 miljoner euro för de engångskostnader som föranleds av ändringsarbetena i miljöcentralens lokaler i huvudstadsregionen. Utskottet ser det som viktigt att momentet utökas med det anslag som behövs för att fullt ut täcka de nämnda kostnaderna.

Utskottet fäster uppmärksamheten vid finansieringen av forskningsfartyget Aranda, som förvaltas av Finlands miljöcentral. Ombyggnaden av fartyget slutfördes våren 2018. Dess tekniska livslängd förlängdes och användbarheten för uppdrag i olika havsområden förbättrades. Trots ombyggnaden finns det anledning att under de närmaste åren ha beredskap för bland annat underhållsreparationer och anskaffning av anordningar som ytterligare ökar fartygets användbarhet. Utifrån inkommen utredning konstaterar utskottet dessutom att de problem som sommaren 2018 förknippades med Aranda inte berodde på bristande medel utan på administrativa omständigheter.

Utskottet ökar momentet med 240 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 23 024 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 1,73 miljoner euro, alltså 105 000 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. I den första tilläggsbudgeten för 2018 beviljades Håll Skärgården Ren 500 000 euro för anskaffning av ett fartyg och Jägarförbundet 100 000 euro i understöd.

Utskottet anser att anslaget behövs och är ett kostnadseffektivt sätt att stödja organisationernas värdefulla arbete till gagn för miljö, naturskydd, boende och byggande. Miljöförvaltningen driver dessutom flera omfattande lagstiftnings- och utvecklingsprojekt, där informationen och rådgivningen ordnats genom organisationer som får bidrag.

Utskottet ser det fortsättningsvis (se. t.ex. FiUB 35/2016 rd och FiUB 8/2018 rd) som viktigt att miljöministeriet stöder Finlands Jägarförbund rf, eftersom dess miljöarbete till sin omfattning och sina resultat är av stor betydelse, exempelvis i samband med anläggning av våtmarker. Utskottet

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

anser att det understöd enligt prövning som ingår i momentet bör kunna ges till alla de aktörer som bedriver ett omfattande miljö- och naturvårdsarbete i riksomfattande skala, oberoende av organisationens namn. Det kan också handla om organisationer inom olika sektorer och inom många olika förvaltningsområden. Miljöarbetets andel ska inte ställas i relation till eller granskas mot organisationens totala verksamhet, utan dess omfattning och betydelse ska analyseras som en enskild helhet.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för Finlands Jägarförbund rf och 100 000 euro för understöd till övriga organisationer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 930 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 123/2018 rd)

10. Miljö- och naturvård

20. Bekämpning av miljöskador (reservationsanslag 3 år)

Utskottet vill i detta sammanhang fästa uppmärksamhet vid ett tidigare uttalande (FiUB 5/2017 rd — RP 60/2017 rd) och påskyndar utvecklingen av subsidiära miljöansvarssystem. Ansvaret för miljöskador vid gruvverksamhet eller annan verksamhet får inte falla på staten.

21. Vissa utgifter för naturskydd (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ser det som viktigt att värden av skadade vilda djur kan anvisas statligt stöd och ökar momentet med 50 000 euro för att säkerställa fortsatt verksamhet vid Heinolan Lintutarha.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 690 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

22. Vissa utgifter för miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 18,025 miljoner euro, alltså 2 miljoner euro mer än för 2018.

Genom vatten- och havsvårdsåtgärder har man de senaste decennierna lyckats minska på utsläppen av näringsämnen och suspenderade ämnen i Östersjön och i insjöarna. De gamla utsläppen i kombination med dagens utsläppsnivå gör det ändå omöjligt att uppnå ett gott tillstånd i insjöar och kustnära vatten före 2027, om ytterligare åtgärder inte vidtas. Näringsbelastningen ökar också av de tilltagande regnen och de milda vintrarna.

För att målen ska nås är det enligt utskottet nödvändigt att starta ett program för effektivisering av vattenskyddet med hjälp av ett tilläggsanslag på 15 miljoner euro. Avsikten är i synnerhet att på-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

skynda genomförandet av vatten- och havsvårdsåtgärder. Av ökningen faller 4,5 miljoner euro under moment 35.10.22 och får användas till åtgärder för att minska belastningen av näringsämnen från jordbruket, 10 miljoner euro under moment 35.10.61 (Främjande av vatten- och miljövård; behandlas nedan) och 0,5 miljoner euro under moment 35.10.20 (Bekämpning av miljöskador). Totalkostnaderna för programmet uppskattas till 45 miljoner euro under perioden 2019—2021.

Under momentet förlängs dessutom finansieringen av programmet för återvinning av näringsämnen (Raki). Resultaten från projekten inom Raki är enligt uppgift uppmuntrande. Programmets mål, t.ex. effektivt utnyttjande av kommunala avloppsvatten, främjande av konceptet en näringsneutral kommun, minskat matsvinn, utnyttjande av bioavfall och utveckling av samarbetsnätverk och samarbetsformer, är enligt utskottets uppfattning fortsatt aktuella.

Inventeringarna i den marina undervattensmiljön (programmet Velmu) bör likaså fortsätta i områden som är värdefulla med avseende på den biologiska mångfalden. Det är också motiverat att gå vidare med bevakningen av vattendrag och havsnatur och att utveckla och modernisera bevakningen.

Utskottet lyfter dessutom fram IPCC:s (Intergovernmental Panel on Climate Change) klimatrappport och det behov av snabba åtstramningar av utsläppsmålen som rapporten påvisar. Det förutsätter mångsidiga konsekvensbedömningar av de olika handlingsvägarna för att nå målen. Det finns alltså ett ökat behov av de utredningar som finansieras ur momentet, och likaså är klimatpanelen utsatt för kostnadstryck.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för anställning av ett sekretariat vid klimatpanelen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 18 175 000 euro.

Anslaget får användas

(1—9 punkten som i RP 123/2018 rd)

10) till ett belopp av högst 114 årsverken, varav högst 22 årsverken till avlönande av personal för viss tid för uppgifterna i punkt 6 och 53 årsverken till avlönande av personal för viss tid och 39 årsverken till avlönande av personal för uppgifterna i övriga punkter.

(Stycke 3—5 som i RP 123/2018 rd)

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 31,639 miljoner euro, alltså 167 000 euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018.

Antalet vårdobjekt som faller under Forststyrelsens Naturtjänsters ansvar har ökat snabbt under de senaste åren, i takt med att nya nationalparker och naturobjekt inrättats. Dessutom har ett stort antal värdefulla kulturhistoriska objekt, däribland befästningar, överförts från andra statliga ak-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

törer till Naturtjänster. Likaså fortsätter antalet besökare vid objekten öka. År 2017 var antalet besökare cirka 6,7 miljoner, och områdena uppskattas ha stärkt den lokala ekonomin med cirka 258 miljoner euro.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att det i propositionen ingår en ökning på 1,24 miljoner euro för de åtgärder i projektet Turism 4.0 som främjar naturturism och ett extra anslag på 1,5 miljoner euro för att minska det eftersatta underhållet. Utskottet konstaterar dock att det eftersatta underhållet är så omfattande att det i praktiken är mycket svårt att åtgärda det genom budgetfinansiering. I fråga om objekt i rekreations- och turistbruk uppskattas det eftersatta underhållet uppgå till cirka 44 miljoner euro (varav 37,5 miljoner euro faller under miljöministeriets och 6,7 miljoner euro under jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde). Det eftersatta underhållet i kulturarvsobjekt är cirka 72 miljoner euro⁶.

Utskottet understryker att budgetfinansieringen i första hand ska inriktas på den grundläggande infrastrukturen vid naturobjekt som används för rekreation och turism, det vill säga för underhåll av skyltning, övernattnings- och raststugor, spångar och eldplatser. Utöver det krävs aktivt sökande efter andra finansieringsmodeller. I fråga om exempelvis hyresfastigheter ser utskottet det som viktigt att det senast mars 2019 utreds om det finns möjligheter till långa hyreskontrakt till nominell hyra och skyldighet att utföra reparationer på fastigheten.

Utskottet betonar också att när nya objekt öppnas måste alltid inte bara anläggningskostnaderna utan också de årliga drifts- och underhållskostnaderna bedömas och beaktas. Det gäller att sörja för objektens skick och säkerhet samt tillgång till god service på lång sikt, och därigenom svara på de utmaningar som det ökande antalet besökare och internationaliseringen medför. Endast därigenom är det möjligt att uppnå den potentiella nyttan för turismen, sysselsättningen och den lokala ekonomin.

Skyddet av saimenvikaren. Utskottet känner oro över finansieringen av skyddet av saimenvikaren 2019. Forststyrelsen har de senaste fem åren fått medel ur EU-fonden Life. Beslutet om fortsatt finansiering kommer dock så sent att verksamheten kan börja tidigast hösten 2019, trots att skyddsåtgärderna i huvudsak bör vidtas redan på våren. De av Forststyrelsen samordnade skyddsinsatserna har varit framgångsrika. Genom målmedvetna insatser i fyrtio år har beståndet av saimenvikare ökat till närmare 400 individer. Vid den senaste hotbedömningen klassificerades saimenvikaren som starkt hotad, medan den tidigare klassades som akut hotad.

Utskottet ökar momentet med 3 730 000 euro, varav

- 200 000 euro för restaurering av utsiktstornet i Aulanko
- 400 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Liesjärvi och Torronsuo nationalparker
- 200 000 euro för reparation och utveckling endast av spångar, eldplatser och rastplatser i Repovesi nationalpark
- 300 000 euro för byggande av en hängbro över Nuorttijoki i Urho Kekkonens nationalpark

⁶ Naturtjänsters publikation om eftersatt underhåll: Metsähallituksen Luontopalvelujen korjausvelkaselvitys 2017. Forststyrelsen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 35

- 250 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Patvinsuo nationalpark och Ruunaa naturskyddsområde
- 200 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Kurjenrahka nationalpark
- 130 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Tavastmo övnings- och mångbruksområde
- 100 000 euro för underhåll av Sebbskärs fyr och utveckling av området
- 100 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Kauhaneva-Pohjankangas nationalpark
- 100 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Lauhanvuori nationalpark och kanjonen i Katikka
- 150 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Helvetinjärvi nationalpark
- 300 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Seitseminen nationalpark
- 60 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Salamajärvi nationalpark
- 50 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i Pyhä-Häkki nationalpark
- 150 000 euro för utveckling av Evois naturskyddsområde
- 50 000 euro för utveckling av konstruktioner i Komio naturskyddsområde och för ombyggnad av vägar i Melkuttimet och Luutaharju
- 300 000 euro för byggande av spångar och fågeltorn i Oukkulanlahti i Masku
- 360 000 euro för skyltar och rastplatser längs leder i nationalparker och andra naturskyddsobjekt
- 300 000 euro för utbyggnad av tillgängliga naturobjekt som sköts av Naturtjänster
- 200 000 euro för utveckling av och minskning av eftersatt underhåll i övernattnings- och raststugor
- 100 000 euro för skyddet av saimenvikaren

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 35 369 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 123/2018 rd)

61. Främjande av vatten- och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 15,542 miljoner euro, alltså 6,950 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018.

Merparten av anslaget under momentet utgörs av ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro för ett program för effektivisering av vattenskyddet. Avsikten är att anslaget ska beviljas som bidrag till projekt som tar i bruk metoder som minskar belastningen av näringsämnen och skadliga ämnen på vattendrag och utvecklar återvinningen av råvaror. Bidrag beviljas också för införande av innovativa vattenskyddsmetoder i vattenskyddet inom jordbruket. Utskottet framhåller att använd-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

ningen av anslaget måste bedömas och samordnas noggrant och att det måste kontrolleras att projekten verkligen är effektiva.

Det är dessutom motiverat att med anslag ur momentet stödja praktiska åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammen för vattenvården och havsvården. Projekten verkställer lokala vattenskyddsåtgärder, ofta i samarbete mellan kommuner, invånare, företag och organisationer. Bidrag kan också ges till projekt för förbättring av tillståndet i eutrofierade sjöar och havsvikar, för att stärka naturlig förökning bland vandringsfisk och för restaurering av vattendrag som är viktiga för den biologiska mångfalden.

Utskottet ser det som viktigt att fortsatt främja grundvattenskyddet genom att stödja kommunerna när de utarbetar skyddsplaner för grundvattenområden. Planerna syftar till att skydda grundvattnet utan att i onödig utsträckning begränsa annan markanvändning. Det är likaså också i fortsättningen viktigt att restaurera förorenade områden och gynna rådgivningen om avloppsvatten i glesbygden.

Vidare föreslås under momentet 2 miljoner euro för förlängning av programmet för träbyggande. Med stöd av denna finansiering blir det möjligt att bland annat genomföra utvecklingsinsatser i anslutning till specialfrågor som är förknippade med användningen av trä vid byggande i städer som förtäts och i stora träkonstruktioner samt främja skapandet av regionala kompetenskluster och fortsätta kommunikations- och utbildningsarbetet när det gäller förändrade byggbestämmelser. Träbyggandet bör främjas i fråga om såväl nya byggnader som kompletteringsbyggande. Utskottet framhåller också de positiva klimat- och hälsoeffekter detta ger. Med tanke på kolbindningen bör trä användas för så långlivade produkter som möjligt, exempelvis träbyggnader.

Utskottet ökar momentet med 480 000 euro, varav

- 200 000 euro för muddringen av Himangoåns mynning i enlighet med budgetmotion BM 474/2018 rd
- 100 000 euro för istandsättande av viken Hietaojanlahti i Lappajärvi
- 100 000 euro för istandsättande av sjön Evijärvi
- 50 000 euro för istandsättande av sjön Mertajärvi i Nyslott
- 30 000 euro för istandsättande av sjön Jängänjärvi i Perho kommun

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 16 022 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 123/2018 rd)

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över att programmet Metso, som grundar sig på att markägarna frivilligt erbjuder mark för skyddsändamål, har framskridit planenligt. Programmet lyder under miljöministeriets förvaltningsområde. Enligt ett principbeslut som statsrådet godkände 2014 är målet att skydda 96 000 hektar värdefulla skogsområden fram till 2025. I september 2018 hade ungefär 70 procent av detta skyddats (66 830 hektar).

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

Enligt uppgift räcker anslaget under momentet för att uppnå de fastställda målen år 2019. Det årliga anslaget för programmet höjdes i rambeslutet från våren 2018 med 3 miljoner euro. Utöver det ingår i budgetpropositionen i likhet med innevarande år en separat tilläggsfinansiering på 5 miljoner euro. Det föreslås således 16 miljoner euro för genomförandet av programmet Metso. Med hänsyn till de tidigare årens reservationsanslag finns det sammanlagt cirka 25 miljoner euro disponibelt för programmet år 2019.

Utskottet konstaterar dock att det från och med 2020 krävs att det gällande rambeslutet höjs med 5 miljoner euro för åren 2020—2025, om målen ska nås. Utan en höjning uppnås för miljöministeriets del totalmålet till cirka 95 procent.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för skyddet av kärr- och våtmarksområden.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 26 830 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

Fullmakt

(Som i RP 123/2018 rd)

65. Oljeavfallshantering som finansieras med oljeavfallsavgiften (reservationsanslag 3 år)

På miljöministeriets förslag ändrar utskottet momentets beslutsdel så att stödbeloppet räknas enligt totalkostnaden utan moms. Ändringen innebär att stödtägarerna inte behöver tillämpa upphandlingslagen eftersom stödbeloppet inte överstiger 50 procent av upphandlingens värde (lag om offentlig upphandling och koncession 1397/2016 5 § 1 mom. 5 punkten).

Momentet får följande lydelse:

(stycke 1 som i RP 123/2018 rd)

(Stycke 2 och 3 som i RP 232/2018 rd)

Understöd beviljas till 50% av de faktiska totalkostnaderna *exklusive mervärdesskatt* för investeringen, projektet eller informationskampanjen. Det totala beloppet av de stöd av mindre betydelse som beviljats ett företag kan dock uppgå till högst 200 000 euro under tre skatteår i följd. Statsunderstöd betalas i efterhand på basis av de faktiska kostnaderna.

(Stycke 5 och 6 som i RP 232/2018 rd)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Utskottet fäster uppmärksamhet (liksom i FiUB 22/2017 rd) vid att finansieringen till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) inte har höjts trots att centralen ålagts nya uppgifter (t.ex. att bevilja äldre och personer med funktionsnedsättning reparationsstöd och svara för riskhanteringen i anknytning till subventionerade bostäder). Utskottet framhåller att centralens resurser måste säkras, och eventuella finansieringsbehov beaktas i en tilläggsbudget för 2019.

55. Bidrag för reparationer (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 15,5 miljoner euro. Bidrag enligt lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016) får beviljas till ett belopp av sammanlagt 35,5 miljoner euro, varav 20 miljoner euro får betalas ur statens bostadsfond (mom. 35.20.60). För 2018 finns sammanlagt 24,17 miljoner euro disponibelt för reparationsunderstöd.

Huvuddelen av understöden beviljas för installation av nya hissar. Från och med 2018 har understöd också beviljats för att göra befintliga hissar tillgänglighetsanpassade. Den ändring som finansutskottet gick in för har dock genomförts alltför begränsat, och utskottet ser det som ändamålsenligt att understöd i högre grad riktas till att bygga om hissar så att de blir tillgänglighetsanpassade. Det gör det lättare för äldre och personer med nedsatt rörlighet att bo hemma. I det befintliga bostadsbeståndet finns exempelvis många hus från 1960- och 1970-talen vars hisschakt tillåter installation av en större hisskorg utan alltför stora extrakostnader.

Utskottet noterar dessutom att antalet ansökningar om reparationsunderstöd började minska år 2017, vilket ledde till att understödsanslagen sänktes med 12,33 miljoner euro i 2018 års andra tilläggsbudget. Det minskade antalet ansökningar berodde delvis på att många husbolag tvingades fatta nya beslut om reparation, eftersom stödprocenten för hissreparationer hade sänkts från 50 till 45 procent. Sänkningen av understödsprocenten anses inom förvaltningsområdet i och för sig inte vara orsak till den minskade efterfrågan, utan orsaken är den beslutsprocess i husbolagen som procentändringen ledde till. Antalet ansökningar om reparationsunderstöd för reparation av bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning har minskat. Strävan har varit att gynna utnyttjandet av understödet bland annat genom att höja understödsprocenten och inkomstgränserna och genom satsningar på information.

Enligt utredning är behovet av reparationsunderstöd fortfarande stort, trots att antalet ansökningar minskat. Handläggningen av ansökningar vid ARA måste därför förbättras. Det krävs också fortsatta satsningar på effektiv information om understödet och ansökningsförfarandet.

Utskottet förutsätter dessutom att det före utgången av mars 2019 utreds huruvida det är möjligt att höja understödsprocenten för hissreparationer i avfolkningsregioner. Reparationerna måste vara lönsamma i förhållande till bostadens värde, vilket dämpar flyttningsrörelsen mellan regioner.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 35

Utskottet framhåller också att det för bekämpningen av klimatförändringen är nödvändigt med energireparationer av bostadsbyggnader och byte till klimativänliga uppvärmningssystem. Ansvaret för en sådan omläggning kan inte läggas enbart på invånarna. Utskottet menar att energiunderstödet återigen bör tas in under reparationsunderstödet.

60. Överföring till statens bostadsfond

Konjunkturläget. Bostadsbyggandet är fortfarande inne i en högkonjunktur och uppskattningsvis kommer omkring 43 000 nya bostäder att börja byggas under 2018. Produktionen kommer att vara hög också 2019, även om antalet påbörjade bostäder väntas sjunka till cirka 40 000. Även om bostadsproduktionen ligger på en hög nivå, råder det fortfarande underutbud på bostäder särskilt i huvudstadsregionen, samtidigt som tomma bostäder är ett problem i avfolkningsbygder.

Högkonjunkturen inom byggmarknaden har höjt anbudspriserna på entreprenader i huvudstadsregionen med cirka 7 procent jämfört med 2017, samtidigt som byggkostnadsindex under samma tid stigit med endast cirka 2,5 procent. I den statligt subventionerade bostadsproduktionen var produktionskostnaderna i augusti 2018 16 procent högre i huvudstadsregionen och i det övriga landet 6,5 procent högre än ett år tidigare. Den ytterst kraftiga kostnadsökningen i huvudstadsregionen beror delvis på att byggprojekten i nya områden i Helsingfors är dyrare än byggandet i den övriga huvudstadsregionen.⁷

Utskottet framhåller att det i den rådande konjunkturen finns orsak att fästa särskild uppmärksamhet vid kostnadsutvecklingen för statligt stödda bostadsprojekt. Bostadsproduktion på sociala grunder är ur ett kostnadsperspektiv mer ändamålsenlig när en kraftig konjunkturuppgång brutits och kan i en lågkonjunktur dessutom stödja sysselsättningen inom byggbranschen. Till följd av det långa tidsspännat för byggprojekt är det likväl krävande att planera byggandet så att det infaller under en konjunkturedgång.

För att gynna en rörlig arbetskraft, ett fungerande näringsliv och ekonomisk tillväxt är det angeläget att det finns tillräckligt med bostäder till skäligt pris. Det är därför viktigt att åtgärda obalansen mellan tillgång och efterfrågan på bostäder genom att långsiktigt öka produktionen av statligt subventionerade bostäder i tillväxtcentra och särskilt i huvudstadsregionen. I fråga om projekt som omfattas av hyresutjämningen är det positivt att kostnaderna för enskilda objekt inte mekaniskt hindrar att projektet genomförs som räntestödsobjekt. Flexibiliteten är viktig för städerna, eftersom den tillåter byggande av mångsidiga kvarter i nya, attraktiva bostadsområden.

Utskottet noterar dessutom att produktionen av bostäder i våningshus under de senaste åren har haft tonvikt på byggande av enrummare och tvårummare. Enbart ettornas andel av produktionen steg från 15 till över 40 procent mellan år 2000 och 2017.⁸ Utskottet understryker att bostadsproduktionen måste motsvara efterfrågan, men samtidigt måste samhället fortsatt sörja för ett mångsidigt byggande där olika sociala grupper blandas. Det har varit ett av de främsta sätten att förebygga segregering av bostadsområden.

⁷ Finansministeriets publikation 31/2018. Rakentaminen 2018—2019. Byggbranschens konjunkturgrupp, hösten 2018.

⁸ Statistikcentralen. Medelarea för höghuslägenheter enligt antal rum 2000—2017, beräknat enligt byggloven.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 35

Statens räntestödslån och statliga borgensförbindelser

Lånefullmakten 2019 föreslås vara sammanlagt cirka 1,8 miljarder euro, vilket motsvarar nivån för 2018. Av det är räntestödslånefullmaktens andel 1,410 miljarder euro, maximibeloppet för statsborgen för byggnadslån för hyresbostäder 285 miljoner euro och maximibeloppet för statsborgen för ombyggnadslån för bostadsaktiebolag 100 miljoner euro. Utifrån inkommen utredning anser utskottet att fullmakten är tillräcklig. Den möjliggör byggandet av 9 000 räntestödsbostäder (hyres- och bostadsrättsbostäder) och 2 000 hyresbostäder med borgenslån. Ombyggnad kan göras av 4 500 hyres- och bostadsrättsbostäder och av 8 000 bostäder i bostadsaktiebolag.

Statligt subventionerade bostäder byggs främst av kommunerna och statliga A-Kruunu. I budgeten föreslås en fullmakt på 50 miljoner euro för höjningen av A-Kruunus kapital. Bolaget kan därigenom fördubbla produktionen av bostäder med skälig hyra till 800 per år. Samtidigt kan bolaget öka träbyggandet och antalet projekt som är utformade som koncept skapade för bostadsmarknadens behov i förändring. Det är likaså viktigt att A-Kruunu inriktar bostadsbyggandet till så kallade tillväxtkorridorer, där konjunkturläget för byggandet är mer måttligt än i tillväxtcentrerna.

En bostadsproduktion som motsvarar efterfrågan. Avtalen om markanvändning, boende och trafik mellan staten och de stora stadsregionerna (MBT-avtalen) har varit ett bra verktyg för att utveckla de stora stadsregionerna och skapa bättre förutsättningar för att producera bostäder. Utskottet framhåller (liksom ReUB 3/2018 rd) att de gällande MBT-avtalen går ut i slutet av 2019, men att de bör förlängas och deras innehåll och bindande verkan vidareutvecklas. Staten bör också binda sig vid dem för en längre tid än tidigare. Vidare bör avtalens koppling till den nationella planen för trafiknätverket och de så kallade tillväxtkorridorerna stärkas ytterligare, så att bostadsproduktionens volym och anknytande incitament kan samordnas också i fortsättningen.

Utskottet stöder också ett bostadspolitiskt program som sträcker sig över valen. Det bör beredas parlamentariskt och i samarbete med branschaktörerna. Det centrala målet för bostadspolitiken bör vara att lindra matchningsproblemet med utbud och efterfrågan på bostäder för att dämpa bostadskostnaderna och utvecklingen mot regional segregering och för att trygga förutsättningarna för ekonomisk tillväxt. Det kräver en effektiv närings-, region- och utbildningspolitik.

Utskottet välkomnar att en revidering av markanvändnings- och bygglagen har inletts. Det är viktigt att i planering och planläggning kunna ta hänsyn till förändringar på lång sikt i verksamhetsbetingelserna och efterfrågan på bostäder. Planläggningen och tillgången till byggbara tomter har särskilt i växande stadsregioner utgjort flaskhalsar för bostadsproduktionen och för ett tillräckligt utbud. Enligt en utredning från statsrådet⁹ finns det dock ingen verklig brist på tomtmark i de största stadsregionerna eller deras närhet.

Utskottet vill också lyfta fram det akuta behovet av en höjning av byggkvaliteten och påskyndar genomförandet av bland annat åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028. Det är särskilt viktigt att höja kompetensen inom byggandet och undvika nya problem med fukt och inomhusluft bland an-

⁹ Publikationsserien för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 9/2018. Lönsamhet, konkurrens och utvecklingsbehov i hyresbostadsbranschen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

nat genom att miljöministeriet utfärdar tydliga anvisningar för hela byggkedjan från planering och konkurrensutsättning till underhåll av den färdiga byggnaden.

Risker förknippade med bostadsfinansieringen. Utskottet noterar att statens borgensförbindelser för bostadsfinansiering har ökat mycket snabbt sedan 2010 (cirka 8,3 procent per år). I slutet av 2017 var aravalånebeståndet cirka 4,6 miljarder euro och räntestödslånen cirka 14,2 miljarder euro. Kreditförlusterna har fortsatt varit låga. Aravalån betalas också tillbaka i förtid i samband med bland annat befrielse från begränsningar.

Borgensförbindelserna för bostäder i avfolkningsregioner utgör en viss risk för statens bostadsfinansiering. Utöver tomma hyresbostäder har statligt garanterade räntestödslån med kopplingar till social- och hälsovården stigit fram som problematiska i några kommuner, exempelvis när man efter kommunsammanslagningar har avstått från serviceboende i något område.

En del av lånestocken är också förknippad med en ränterisk, vars storlek uppskattas i bokslutet för statens bostadsfond. Med nuvarande räntenivå uppgår räntestöden till sammanlagt 30 miljoner euro under perioden 2018—2041. Räntestödsbetalningarna ökar dock klart när räntenivån överskrider den vanligaste gränsen för självriskräntan, det vill säga 3,4 procent. Om räntan på samtliga nuvarande lån under den nämnda tidsperioden är exempelvis 5 procent, stiger räntestödsbetalningarna till totalt närmare 1,9 miljarder euro.

Utskottet uttrycker i det här sammanhanget dessutom sin oro över hushållens ökande skuldsättning och den risk skuldsättningen innebär för den ekonomiska utvecklingen och statsfinanserna. Hushållens skuldsättningsgrad i slutet av 2017 var 128 procent av de disponibla inkomsterna. Skuldsättningen har delvis drivits på genom att det blivit vanligare att investera i bostäder, och skulderna ökar också indirekt genom den snabba ökningen av husbolagslån. Riskerna med hushållens skuldsättning ökar särskilt i en konjunkturnedgång eller när räntorna börjar stiga. Genom den långa amorteringsfria tiden för husbolagslån kan de senare ökande boendekostnaderna komma som en överraskning för den boende. Husbolagslånen kan också fördunkla uppfattningen av den totala skuldbördan för enskilda hushåll.

Understöd. Enligt förslaget får det ur statens bostadsfond beviljas understöd till ett belopp av cirka 170 miljoner euro, varav större delen på grundade skäl avser investeringsunderstöd för förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov (110 miljoner euro; behandlas under följande underrubrik). Utskottet menar att startbidragen för bostadsbyggande i Helsingfors MBT-område (20 miljoner euro) fortfarande behövs och att det är ändamålsenligt att överväga en utvidgning också till andra MBT-områden, om än till lägre belopp. En annan fungerande understödsform är infrastrukturunderstöden för alla MBT-områden (15 miljoner euro). Behövliga är också understödet för boenderådgivning (0,9 miljoner euro) och för forskning och utveckling (0,7 miljoner euro).

Det är välkommet att rivningsunderstödet (3,0 miljoner euro) lyfts till den en nivå som motsvarar 2018 års andra tilläggsbudget. Utskottet framhåller samtidigt att regeringen måste följa hur väl anslaget räcker och vid behov höja det ytterligare. Efterfrågan på rivningsunderstöd har ökat, eftersom antalet tomma statligt subventionerade bostäder har fördubblats på 2000-talet till följd av

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Huvudtitel 35

att arbetstillfällena och befolkningen minskat utanför tillväxtcentra. Ackorden sporrar hyresbolagen att se om fastighetsbeståndet i tid innan de ekonomiska problemen blir övermäktiga.

Det är också positivt att understöden för främjande av sådan infrastruktur i bostadshus som krävs för eldrivna transporter (1,5 miljoner euro, mom. 35.20.52) och för förebyggande av ekonomiska problem bland hyresgäster (1,0 miljoner euro, mom. 35.20.30) bibehålls under andra moment i huvudtiteln.

Investeringsunderstöd för grupper med särskilda behov

Utskottet anser att bevillningsfullmakten (110 miljoner euro) för byggande, anskaffning och ombyggnad av bostäder för grupper med särskilda behov är tillräcklig. Fullmakten är lika stor som år 2018. När bidrag beviljas måste man prioritera bostadsprojekten för de bostadsmässigt allra mest utsatta grupperna med särskilda behov. Bland de här grupperna finns långvarigt bostadslösa, utvecklingsstörda, personer som får psykisk rehabilitering och minnessjuka äldre.

Bostadslösa. Finland är det enda landet i Europa där de bostadslösa inte blivit fler under de senaste åren. Tack vare det ökande bostadsutbudet har bostadslösheten kunnat bibehållas på i stort sett samma nivå som tidigare. I slutet av 2017 fanns det 6 615 bostadslösa i Finland och av dessa var 1 742 invandrare. Särskilt viktigt är det enligt utskottet att förebygga bostadslösheten bland unga.

Enligt uppgift till utskottet har det under 2018 inte kommit in nya ansökningar om understöd för bostadsprojekt för långtidsbostadslösa eller andra bostadslösa. De för bostadslösa avsedda objekten för intensivt stöd har alltså redan byggts, och i linje med åtgärdsprogrammet för att förebygga bostadslöshet (Aune) kommer fokus nu att läggas på decentraliserat boende och utnyttjande av det vanliga bostadsbeståndet.

Personer med utvecklingsstörning. Statsrådet fattade 2012 ett principbeslut om att varje person med utvecklingsstörning ska ha rätt att bo på samma sätt som andra kommuninvånare och få den service de behöver. Målet är att ingen med funktionsnedsättning bor på institution efter år 2020. I slutet av 2017 bodde likväl cirka 7 000 personer med utvecklingsstörning, varav 100 barn, fortfarande på institution. Dessutom bor cirka 8 000 personer också som vuxna hos sina föräldrar eller hos andra närstående.

Utskottet konstaterar att olika regioner har kommit olika långt i fråga om målen och att det i vissa områden fortfarande är vanligt att personer med utvecklingsstörning bor på institution. Investeringsunderstödet behövs således fortfarande. I fortsättningen behövs det också nya former av bostadsgrupper och bostadsnätverk, där det kan säkerställas att alla får tillräckligt individuellt stöd och de tjänster de behöver.

Äldre med minnessjukdom eller svag hälsa. Över hälften av investeringsunderstöden under 2010—2018 beviljades för projekt för serviceboende för äldre. Understödet är särskilt avsett för bostäder för intensifierat serviceboende för personer med minnessjukdom. Tonvikten ligger på nyproduktion och understödet minskar därmed behovet av institutionsvård, i enlighet med reger-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Huvudtitel 35

ingsprogrammet. Det bör också ges stöd för så kallade servicekvarter med olika boendeformer för äldre.

Unga och studerande. Det finns avsevärda regionala skillnader i efterfrågan på studentbostäder. I tillväxtcentra, särskilt i huvudstadsregionen, är efterfrågan fortsatt stark, men i vissa regioner har underutnyttjandet ökat klart.

Övrigt. Utskottet ser det som viktigt att investeringsunderstöden beviljas på grundval av ett långvarigt behov. De statligt subventionerade hyresbostäderna för vanligt bruk finns företrädesvis i tillväxtcentra, men det behövs bostäder för grupper med särskilda behov också på andra orter. När kommunerna bedömer behovet är det av vikt att beakta möjligheterna att utnyttja det vanliga bostadsbeståndet och att göra ombyggnader som lämpar sig för grupper med särskilda behov.

Utskottet vill också uttrycka sin oro över det ökande fritt finansierade byggandet av bostäder riktade till grupper med särskilda behov. Kommunerna bör förhålla sig kritiskt till dessa projekt och beakta kommunens verkliga behov. Det förekommer redan i dag onödiga byggprojekt och underutnyttjande av objekt i vissa regioner.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Avdelning 15

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet ökas med 50 140 000 euro för nettoupplåning till nominellt värde. Beloppet för nettoupplåning till nominellt värde är då 1 705 024 000 euro.

Ökningen beror på de ändringar som utskottet föreslår under utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet antecknas 1 655 024 000 euro i nettoinkomster.

(Stycke 2 och 3 som i RP 123/2018 rd)

SAMMANDRAG

Enligt utskottets förslag uppgår både inkomstposter och anslag till 55 495 469 000 euro.

Utskottet har ökat anslagen med 50 140 000 euro. Motsvarande ökning av inkomstposterna har gjorts under moment 15.03.01.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 11	45 816 025 000	45 816 025 000
Avd. 12	5 745 939 000	5 745 939 000
Avd. 13	2 213 367 000	2 213 367 000
Avd. 15	1 669 998 000	1 720 138 000
Totalt	55 445 329 000	55 495 469 000

Skillnaderna mellan anslagen i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

Betänkande FiUB 28/2018 rd

	Propositionen €	Utskottet €
Ht. 21	124 339 000	124 589 000
Ht. 22	20 076 000	20 076 000
Ht. 23	268 183 000	268 343 000
Ht. 24	1 135 445 000	1 135 595 000
Ht. 25	978 203 000	978 493 000
Ht. 26	1 494 695 000	1 496 845 000
Ht. 27	3 137 872 000	3 138 172 000
Ht. 28	17 498 307 000	17 494 367 000
Ht. 29	6 408 375 000	6 422 555 000
Ht. 30	2 616 316 000	2 621 316 000
Ht. 31	2 848 476 000	2 873 776 000
Ht. 32	2 498 699 000	2 500 599 000
Ht. 33	15 036 599 000	15 035 949 000
Ht. 35	199 334 000	204 384 000
Ht. 36	1 180 410 000	1 180 410 000
Totalt	55 445 329 000	55 495 469 000

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2018 i enlighet med propositionen RP 123/2018 rd och den kompletterande propositionen RP 232/2019 rd med de föreslagna ändringarna.

Riksdagen godkänner de ovan föreslagna 4 uttalandena.

Riksdagen godkänner budgetmotion BM 474/2018 rd.

Riksdagen forkastar budgetmotionerna BM 1—309, 311—473 och 475—617/2018 rd.

Riksdagen beslutar att budgeten för 2019 ska tillämpas från 1.1.2019.

Helsingfors 14.12.2018

I den avgörande behandlingen deltog

Betänkande FiUB 28/2018 rd

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Harakka sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Eero Suutari saml
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Matti Torvinen blå
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent
ersättare Li Andersson vänst
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Reijo Hongisto blå
ersättare Ari Jalonen blå
ersättare Emma Kari gröna
ersättare Timo V. Korhonen cent
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Mika Niikko saf
ersättare Markku Pakkanen cent
ersättare Sari Raassina saml
ersättare Eero Reijonen cent
ersättare Joona Räsänen sd
ersättare Joakim Strand sv
ersättare Raija Vahasalo saml
ersättare Harry Wallin sd
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Maarit Pekkanen
utskottsråd Tanja Nurmi.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

RESERVATION 1 sd

Allmän motivering

Det råder stark medvind för den finländska ekonomin – efter hela tio år av recession. Den finanskris som startade 2008 och den efterföljande eurokrisen tärde här på exportsektorn mer än i något annat euroland, och mätt i bnp var den ekonomiska nedgången större och mer utdragen än i början av 1990-talet.

Vi kom alltså sist när det gällde att ta del av den starka tillväxten i den globala ekonomin. Samtidigt har tillväxten i Europa fått en sådan form att den stöder Finlands exportsektor. Bakom detta ligger framför allt den expansiva penningpolitik som Europeiska centralbanken länge fört och även det faktum att den strama finanspolitiken gradvis lättats upp. En exportdriven tillväxt har tagit fart.

Goda konjunkturlägen varar emellertid inte i det oändliga. När konjunkturen försvagas i Europa samtidigt som handelskrig pågår och den monetära politiken gradvis stramas åt kastar det en skugga också över Finlands tillväxtutsikter. Enligt finansministeriets kalkyler kommer tillväxten att så gott som halveras redan nästa år. Sysselsättningen ligger inte på hållbar nivå ens under högkonjunkturen. Utgifterna till följd av den åldrande befolkningen fortsätter att öka under kommande år.

Ekonomisk-politiska vägval hösten 2018

Finlands ekonomi är nu på toppen av konjunkturvägen. Samtidigt uppskattar flera prognosinstitut att tillväxten kommer att ligga bara på drygt en procent de närmaste åren. Med avseende på finanspolitiken kan man dra två slutsatser av detta; finanspolitiken måste avpassas efter konjunkturläget på rätt sätt, alltså stramas upp. Samtidigt måste politiken skapa förutsättningar för framtida tillväxt. Det betyder framför allt att förutsättningarna för produktivitetsökning måste stärkas. Vi måste se till att tillväxten ligger på en socialt och ekologiskt hållbar grund och att hållbarheten i de offentliga finanserna är säkrad.

Mot den här bakgrunden är regeringens politik kraftlös och nonchalant. Finanspolitiken har präglats av nedskärningar i utbildning, social trygghet och service. Samtidigt har regeringen snott ihop ideologiska skattelättnader som gynnar dess egna stödgrupper. I det här avseendet är regeringens budget en valbudget, alltså en fortsättning på politiken för försämrat inkomstunderlag och mot ansvarsfull skattepolitik. Samtidigt kvarstår det strukturella underskottet i de offentliga finanserna.

Följden blir att fördelarna med den ekonomiska tillväxten uteblir för massvis med människor samtidigt som premisserna för framtida tillväxt blir sämre och insatserna för att stärka hållbarheten i de offentliga finanserna blir en halvmesyr. Motsättningarna har tillspetsats. Regeringens budgetproposition för nästa år ändrar inte på den här bilden, som präglat hela valperioden. Det hjälper inte att man lappar här och där när båten läcker.

Betänkande FiUB 28/2018 rd Reservation 1 sd

För att kunna säkerställa välfärdsstaten och hållbarhet i de offentliga finanserna också i framtiden måste sysselsättningen i vårt land stiga till nordisk nivå. Detta kräver investeringar och reformer. Vi måste skapa tro på framtiden och stärka den sociala sammanhållningen och allas delaktighet. Den ekonomiska politiken måste vara ekologiskt hållbar.

Den nordiska framgångssagan bygger på en fungerande välfärdsstat, offentliga tjänster, utbildning och smarta satsningar på forskning, utveckling och innovationer (FoUI) från statens sida. Investeringar i framtiden stärker de offentliga finanserna på lång sikt när sysselsättningen ökar och kostnaderna för att rätta till samhällsliga problem minskar. Hållbarhetsinvesteringar och driftsutgifter måste hållas isär, och underbygga de lämpligaste satsningarna på 2020-talet. Det blir i längden dyrt att försumma sociala investeringar.

Kompetens, kompetens, kompetens

En högklassig utbildning, en välutbildad befolkning och målmedvetna satsningar på forskning, produktutveckling och innovationer ligger bakom Finlands ekonomiska framgångar. Nu håller denna grund på att vittra sönder.

För första gången befinner vi oss i en situation där de kommande generationernas utbildningsnivå riskerar att bli lägre än tidigare generationers. Fortfarande saknar nästan 15 procent av åldersklassen examen på andra stadiet. Det är en oroväckande utveckling i ett läge där den internationella konkurrensen och omvälvningarna på arbetsmarknaden kräver högre och högre kompetens.

Det viktigaste temat för kommande regeringar är lärande. Vill vi också i fortsättningen klara oss i den internationella konkurrensen måste vi värna om kompetensen och vår förmåga till ekonomisk förnyelse. Vi måste skapa ett hållbart utbildningssystem där utbildningen på alla nivåer, från småbarnspedagogik över grundläggande utbildning till genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet, garanterar var och en jämlika möjligheter och låter förmågorna blomma ut till förmån för samhällsekonomin. Efter andra stadiet går de unga vidare antingen till högskola eller ut i arbetslivet. De är då yrkesskickliga och redo att under hela sin arbetskarriär lära sig nya saker.

Även satsningarna på forskning och produktutvecklingen måste höjas. Vi måste arbeta för att vetenskapen kommer till heders igen. Anslagen för vetenskap och forskning måste vara stabila och förutsebara — och högre än i dag. FoUI-investeringarna måste bli klart större än i nuläget.

SDP:s alternativ: Fem reformer och fem investeringar

Finland behöver reformer nu. På 2020-talet måste sysselsättningsnivån höjas på ett hållbart sätt, samtidigt som den sociala sammanhållningen och samhörigheten stärks och hållbarheten i de offentliga finanserna säkerställs på lång sikt.

På längre sikt baserar sig ekonomisk tillväxt framför allt på ökad produktivitet. Kärnan utgörs av hög kompetens och utbildning, tillräckliga satsningar på forskning och produktutveckling samt en aktiv stads-, närings- och konkurrenspolitik som stöder förnyelse. Detta kräver investeringar.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

Utbildning och livslång kompetensutveckling är den bästa försäkringen mot riskerna på arbetsmarknaden.

Alla reformer som stödjer tillväxt och sysselsättning måste genomföras rättvist så att de stärker människornas delaktighet i samhället, minskar otrygghet och osäkerhet och ger tilltro till framtiden. Alla måste inkluderas. Lyckas vi inte med det och den ekonomiska och sociala osäkerheten i stället ökar, smulas förtroendet för de politiska institutionerna och andra samhälleliga institutioner sönder. Följderna av det kan bli överraskande och allvarliga, vilket vi de senaste åren kunnat bevittna på olika håll i världen. Det är framför allt en fråga om ekonomisk-politiska val.

Det finns ingen tid att förlora i kampen mot klimatförändringen. Enligt den senaste rapporten från FN:s mellanstatliga klimatpanel IPCC går det fortfarande att undvika de allvarligaste klimathotet, men det kräver målmedveten politik. Ambitionsnivån måste höjas för politiken för att minska utsläppen och stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden.

SDP föreslår fem stora reformer och fem investeringsområden för att stärka grundvalen för en ekologiskt och socialt hållbar ekonomisk tillväxt, människors delaktighet och den sociala sammanhållningen.

Fem reformer

1. Utvidga läroplikten och gör andra stadiet genuint avgiftsfritt – förebygg utanförskap bland unga.
2. Reformera den småbarnspedagogiska verksamheten.
3. Se över familjeledigheterna nu.
4. Reformera den sociala tryggheten utifrån principen om generell trygghet.
5. Gör en skattereform som stöder sysselsättning och hållbar utveckling.

Fem investeringar

1. Satsa på utbildning, forskning, bildning och kultur.
2. Stoppa klimatförändringen och satsa på en aktiv näringspolitik. Satsa på forskning, produktutveckling och innovation.
3. Minska fattigdomen och stärk delaktigheten.
4. Stärk sysselsättningspolitiken.
5. Satsa på infrastruktur för arbete och gör trafiken utsläppsfri.

Finland har inte råd att låta bli att genomföra reformer och göra investeringar. Investeringarna betalar sig i framtiden. Utan dem hotar Finlands ekonomi att halka in på en väg där ekonomin sakta urholkas.

De reformer som socialdemokraterna föreslår kostar inte mycket i förhållande till vad de ger. Exempelvis skulle en utvidgad läroplikt och ett avgiftsfritt andra stadium enligt olika uppskattningar komma att kosta något i storleksordningen 100 miljoner euro. Nyttan kommer att vara klart större.

I SDP:s alternativ finansieras reformerna och investeringarna huvudsakligen genom en mer koncis skattebas. Alternativet bygger på den viktigaste principen för en bra skattepolitik: koncentre-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

rade skattebaser medger lägre skattesatser. Samtidigt som skatteintäkterna ökar kan skatten för låg- och medelinkomsttagare, pensionärer och förmånstagare sänkas.

Kampen mot svart ekonomi, aggressiv skatteplanering och kringgående av skatt står i fokus när skattebasen ska bli mer koncentrerad. Regeringen har inte åtgärdat dessa problem effektivt och inte heller deltagit aktivt i arbetet med att förebygga skattekringgående på EU-nivå. Dessutom bör myndighetsresurserna för övervakning av skattekringgående ökas. Att aktivt bekämpa svart ekonomi och aggressiv skatteplanering kan ge betydande ekonomiska vinster och främja en sund och rättvis konkurrens mellan företag.

Vårt alternativ är ansvarsfullt. Det är dimensionerat efter konjunkturläget: skuldsättningen är mindre än i regeringens budgetproposition. Det stärker förutsättningarna för en ekologiskt och socialt hållbar tillväxt.

SDP:s alternativ är rättvist

Förmåns- och skattereformerna i vår alternativa budget minskar inkomstskillnaderna. Indexhöjningarna av förmånerna, pensionspaketet och höjningen av studiepenningen gynnar låg- och medelinkomsttagare, liksom även sänkta dagisavgifter och våra skatteändringar. Riksdagens utredningstjänst har i förekommande fall beräknat hur ändringarna påverkar inkomstskillnaderna och även hur de olika inkomstdecilerna påverkas. Det är de som har de allra lägsta i inkomsterna som vinner mest. För att beskriva inkomstskillnader används den s.k. Ginikoefficienten och i SDP:s alternativ skulle den minska med 0,4 procentenheter samtidigt som andelen låginkomsttagare minskar lika mycket. Också inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män skulle minska.

I riktning mot temaorienterad budgetering

Temaorienterad budgetering är en metod där budgeten och även den förda politiken överlag granskas med avseende på ett visst fenomen eller en viss helhet. Vid en sådan granskning beaktas alla anslag och politikåtgärder som gäller fenomenet eller helheten. Det gör det lättare att gestalta och analysera helheten.

En väsentlig del av den temaorienterade budgeteringen är att man gör en samlad bedömning av politikens konsekvenser. I samband med budgeten betyder det att man bedömer hur de relevanta besluten om anslag och annat påverkar ett visst fenomen eller ärendekomplex. Det kan exempelvis röra sig om hur besluten påverkar barnfamiljerna, välfärden eller bekämpningen av klimatförändringen.

Temaorienterad granskning innebär förståelse för politikens karaktär av investering och för de långsiktiga verkningarna. Investeringar ger avkastning som inte märks i budgeten för enskilda år, men som ändå måste lyftas fram och beaktas i beslutsfattandet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen styr in sin politik som bara ökar ojämlikheten och misären på en ny kurs och erkänner att den nuvarande linjen är ett misstag som får inkomstskillnaderna att öka. I all verksamhet måste regeringen rikta in sig på att öka sysselsättningen och minska inkomstskillnaderna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska och finanspolitiska linje i en mer rättvis riktning som stärker sysselsättningen och förutsättningarna för tillväxt.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför sysselsättningsförbättrande reformer på lång sikt och att det sker genom åtgärder som minskar ojämlikheten och osäkerheten och ökar delaktigheten i samhället.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker förutsättningarna för produktivitetstillväxt genom långsiktiga investeringar i utbildning, forskning och produktutveckling.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen korrigerar de offentliga finanserna på ett rättvist sätt, både genom att öka inkomsterna och genom att minska utgifterna.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de mest orättvisa och oskäligen nedskärningarna i inkomstöverföringarna och höjningarna av avgifterna eftersom de redan nu drabbar de mest utsatta.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att kompensera de orättvist behandlade offentligtanställda för nedskärningen i semesterpenningen.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en reform av familjeledigheterna. Reformen måste ge smidigare familjeledigheter på familjernas och barnens villkor, erbjuda papporna bättre möjligheter att sköta barnen och stärka jämställdheten i arbetslivet.

Reservationens förslag till uttalande 9

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål börjar reformera den sociala tryggheten utifrån en modell med generell trygghet i syfte att underlätta sammanjämkning av sociala trygghetsförmåner och arbetsinkomster, underlätta byråkratin, förenkla och förenhetliga förmånerna, smidiggöra stödutbetalningarna och minska fattigdomen. Reformen ska också innefatta tjänster och livslångt lärande.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål inleder arbetet med att ta fram och snabbt genomföra en klimafärdplan för Finland med sikte på att utsläppen och kolsänkorna balanserar upp varandra 2035 och på att samhället är koldioxidnegativt kort därpå.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål börjar förbereda en klimatpolitik för markanvändningssektorn med sikte på att stärka den sektorns sänkor för att effektivisera koldioxidbindningen.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en genomgripande skattereform för att koncentrera skattebasen och rättvist förskjuta skattefokus från arbete och förvärvsinkomster till ägande och för att se till att beskattningen främjar hållbar utveckling.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen aktivare går in för att bekämpa grå ekonomi och aggressiv skatteplanering samt skatteflykt, lämnar behövliga propositioner om saken och tryggar myndigheternas resurser.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar effektiva åtgärder för att minska arbetslösheten ytterligare.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder en trepartsberedning för att se över det passiva utkomstskyddet så att det stöder aktivitet och sysselsättning på det sätt som avses i den så kallade Rinnemodellen.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen genast börjar bereda en reform med en aktiv arbetskraftspolitik, där kommunerna får större ansvar för sysselsättningen och samtidigt tillförsäkras nödvändiga resurser.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer de anslag som behövs för en effektiv systerställningspolitik och för att genomföra ungdomsgarantin.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar aktiveringsmodellens nedskärningsautomat eftersom den står i strid med medborgarnas rättssupfattning.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i utbildning och forskning eftersom de är förödande för landets framtid.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen behandlar universiteten och yrkeshögskolorna likvärdigt.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar gruppstorlekarna i den småbarnspedagogiska verksamheten genom lagstiftningsåtgärder.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att finansieringsbasen för kulturen stärks så att tillgången till kultur- och tjänster tryggas på bred bas och för alla befolkningsgrupper och att den kreativa ekonomin främjas.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen genast förbereder en avsevärt effektiviserad bostads- och infrastrukturpolitik för att öka produktionen av bostäder till rimligt pris, precis såsom revisionsutskottet säger i sitt grundliga betänkande om bostadspolitik, och för att starta betydande trafikprojekt, framför allt på tillväxtorter. Politiken måste vara långsiktig och sträcka sig över valperioderna.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste lämnar en proposition om ett arbetsinkomstavgift i förvärsinkomstbeskattningen för att motivera dem som har de minsta inkomsterna att ta emot bland annat deltids- och korttidsjobb.

Reservationens förslag till uttalande 25

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en reform för att göra momsen till en skatteform som främjar hållbar utveckling över hela linjen.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla och testa den temaorienterade budgeteringen på ett sätt som främjar ett konsekvent och samlat ekonomiskt-politiskt beslutsfattande.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer konsekvenserna av den ekonomiska politiken för kvinnor och män och för olika generationer, regioner och befolkningsgrupper samt för inkomstfördelningen både på kort och på lång sikt.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vässar sin ekonomiska politik för att skuldspiralen ska kunna brytas på ett hållbart sätt.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen slår fast att de oskäligen vägval regeringen gör inom den ekonomiska politiken accentueras i det goda ekonomiska läget. Regeringens värderingar ökar ojämlikheten och minskar förtroendet i samhället. Dess politik negligerar behovet av ekonomisk tillväxt och bättre sysselsättning. Reformerna skulle främja sysselsättning och ökad kompetens lämnas ogjorda. Tillväxten hör till alla. Därför kräver riksdagen att regeringen omedelbart förelägger riksdagen nya korrigerande åtgärder för att förbättra en rättvis fördelning av tillväxten, minskar ojämlikheten och stärker den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen på lång sikt. Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats och därför inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Alla har rätt till sund inomhusluft

Det dåliga inomhusklimatet har redan länge ansetts vara ett av de största problemen i miljö- och hälsöhänses. Det finns tiotusentals finländare som har insjuknat av dålig inomhusluft eller som uppvisar symptom.

Konsekvenserna är allvarliga både för hälsa och ekonomi. Kalkylerna för engångskostnaderna för att åtgärda allvarliga fukt- och mögelskador varierar mellan 1,2 miljarder och 14,5 miljarder euro. Det eftersatta underhållet beräknas i dagsläget kosta 3 050 miljarder euro. Hälsoproblem orsakade av allvarliga fukt- och mögelskador kostar enligt undersökningar 450 miljoner per år. SDP talar för att motverka nya problem, åtgärda de redan existerande och stödja de insjuknade som har det svårt.

Det viktigaste är att förebygga nya skador. Det är ett sorgligt faktum att också nya byggnader har ständiga problem med fuktskador.

- Kommunerna måste förpliktas att göra upp fastighetsstrategier som utgångspunkt för underhåll av offentliga byggnader och som fungerar som tidsplan för grundliga renoveringar och annan service.
- Det behövs ökad rådgivning och information om hur byggnader ska tas i bruk och skötas.
- Kvaliteten på byggandet måste höjas genom förpliktande lagstiftning som bland annat förtydligar ansvarsfrågan.
- Tillsynen över materialsäkerheten i byggande skärps.

Det är viktigt att åtgärda problemen så det blir tätt med en gång innan de vuxit sig oöverkomligt stora. Största delen av de problem som orsakats av dålig inomhusluft är lindriga och går att åtgärda om man agerar snabbt. Det har redan gjorts en hel del för att utveckla byggnadssätt och underhållsmetoder och denna kunskap måste spridas och användas på bred bas innan nya program startar.

- Kommunerna måste förpliktas att undersöka offentliga byggnaders skick, statistikföra problemen och göra upp program för att sanera eller vid behov riva.
- Systemet med reparationsunderstöd från Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ses över.
- Arbetskyddsmyndigheternas och hälsoinspektörernas befogenheter utökas när det gäller rätten att
- förordna om reparationer.

De som blivit sjuka av dålig inomhusluft måste äntligen tas på allvar. För tillfället blir de ofta förminskade. En människa kan vara oförmögen att arbeta på ett bestämt ställe utan att trots det vara arbetsoförmögen.

När dålig inomhusluft har konstaterats, kan invånarna stå inför en flyttcirkus, omfattande och dyra bostadsreparationer och nyanskaffning av lösöre. I värsta fall kan det visa sig att hemmet inte går att reparera varvid det stämplas som ett mögelhus. Det här kan betyda förlust av betydande egendom och i värsta fall att den personliga ekonomin ligger i ruiner.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

- Personalen inom social- och hälsovården och myndigheterna inom vård och arbetarskydd måste ges möjlighet att höja sin kompetens i fråga om inomhusluft; rekommendationerna för diagnostisering, vård och rehabilitering behöver uppdateras.
- Grundtrygghetsreformen bör också omfatta den bristande sociala tryggheten för dem som blivit sjuka av dålig inomhusluft, bland annat genom stöd vid byte av arbetsplats, men också vid bostadsbyte och möjlighet att hitta tillfälligt boende.
- Arbetsgivarens ansvar för att garantera de anställda en hälsosam och trygg miljö skärps. Förfarandena vid konditionsbesiktningen av byggnader måste förbättras och kompetenskraven för besiktare ses över och köerna till besiktning kortas.
- Byggnadstillsynsmyndigheternas roll och ansvar preciseras och deras skyldighet att ge råd och anvisningar återinförs.
- Rättssäkerheten för dem som köper bostäder eller hus förbättras.
- Barns rätt till utbildning tryggas om de har blivit sjuka av inomhusluften i skolan.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 23.01.25 med 5 000 000 euro för programmet Sunda lokaler och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen i samarbete med kommunerna främjar reparation av skolor, daghem och andra offentliga byggnader så att inomhusluften blir sund och att regeringen bereder föreskrifter som förtydligar ansvarsfördelningen mellan byggarna och de som har hand om byggnaderna på det sätt som framgår av riktlinjerna i revisionsutskottets rapport.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder beredningen av nya, enkelt tillämpliga understöd för åtgärdande av sanitära olägenheter och energireparationer.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Det bärande temat i FN:s Agenda 2030 för målen för en hållbar framtid är att ingen ska lämnas efter i utvecklingen. I en värld av ömsesidigt beroende måste staterna binda upp sig till internationellt samarbete och tillsammans överenskomna avtal. Finland ska öka sitt understöd för multilateralt samarbete och aktivt medverka till att genomföra internationella åtaganden och stödja det regelbaserade systemets stabilitet och legitimitet. En aktiv roll i utvecklingssamarbetet är en del av det globala ansvaret som nedskärningarna i anslagen har rubbat.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Om målen för en hållbar utveckling ska nås måste Finland och andra länder anslå 0,7 procent av bni för utvecklingssamarbetet. Utan dessa satsningar kommer det inte att vara möjligt att genomföra Agenda 2030 inom utsatt tid. Enligt regeringens proposition kommer anslaget för utvecklingssamarbete 2019 vara 583,7 miljoner euro, dvs. bara 0,41 procent av bni. Finland stöd till de minst utvecklade länderna måste höjas från nuvarande 0,13 procent till 0,2 procent av bni i enlighet med vad man kom överens om vid konferensen om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba. Det långsiktiga arbetet för ökad medvetenhet om jämställdhetsperspektivet i finansieringen måste ta sikte på att 85 procent av alla nya program i enlighet med EU:s mål uppfyller kraven på ökad jämställdhet.

Följderna av klimatförändringen hotar i första hand de människor och länder som är mest utsatta, såsom många länder i Afrika, som kämpar mot en kraftig befolkningstillväxt och en tilltagande ungdomspuckel. Under Finlands ordförandeskap ges det en möjlighet för oss att koordinera medlemsstaternas utvecklingssamarbete och lyfta fram Afrika som ett viktigt mål för det. Genom att ta ansvar för den sociala aspekten på utvecklingspolitiken och förbättra arbetsmarknaden, utbildningen och strukturerna för social trygghet kan man mura en hållbar grund för samhällen och motverka utslagning av unga personer. Insatser för en hållbar utveckling är samtidigt handlingar som främjar jämställdheten.

De senaste årens nedskärningar i finansieringen av utvecklingssamarbetet har urholkat frivilligorganisationernas villkor. Organisationernas internationella nätverk spelar ändå en viktig roll för påverkansarbete på gräsrotsnivå och därför är det motiverat att öka anslaget för organisationernas utvecklingssamarbete med 15 procent. Det måste också till nya metoder för att stödja det småskaliga samarbetet mellan frivilligorganisationer. Med ett samarbete som överskrider statsgränserna och når alla samhällsskikt kan vi öka förståelsen för andra kulturer som redan har blivit en del av vår vardag. En öppen dialog tar kål på fördomar och ökar ömsesidigt förtroende och på så sätt kan den nedåtgående sociala ojämlikhetsspiralen brytas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 130 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att höja anslaget till egentligt utvecklingssamarbete.

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ges större resurser och att tillräckliga anslag reserveras för att organisationerna ska kunna fortsätta sin utvecklingskommunikation och globalfostran i nuvarande form.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Regeringen har under de senaste åren höjt finansinvesteringarna inom utvecklingssamarbetet med över 200 miljoner euro årligen. Finansinvesteringsmomentet för egentligt utvecklingssamarbete har höjts till 130—140 miljoner euro per år, utöver vilket finansinvesteringar har kanaliserats från andra moment till bland annat Euroepiska utvecklingsfonden, Finnfund och i form av räntestöd genom andra finansieringsinstrument.

Finansinvesteringarna är inte problemfria. Det finns till exempel inga trovärdiga utredningar om deras verkningsfullhet. Utrikesministeriet lyfte fram denna aspekt i en rapport 2016. Problemet är globalt och därför har finansinvesteringarna och bristen på transparens i fråga om dem kritiserats bland annat i Europaparlamentets undersökningar. Undersökningarna har visat att finansinvesteringar har lett till penningflöden från utvecklingsländer till utvecklade länder och man har även funnit penningöverföringar som kunde tyda på skattefusk. Finansinvesteringarna är verkningslösa instrument för att styra medel till de allra minst utvecklade länderna.

De ökande finansinvesteringarna är ett internationellt fenomen. De har lett till ett överutbud av finansiering med ökade risker som följd och de har också konkurrerat ut privat finansiering i stället för att skapa ny finansiering. Exempel på detta finns i Sverige.

Regeringens nya linje har lett till nedskärningar i det egentliga utvecklingssamarbetet, i det multilaterala och bilaterala utvecklingssamarbetet och i frivilligorganisationerna utvecklingssamarbete, trots att det konstaterats att dessa är de mest effektiva sätten att stödja de minst utvecklade länderna och deras invånare och att stärka den offentliga sektorn. Det finns rentav tecken på att utvecklingssamarbetsmedel har styrts till enskilda företag varvid det finns risk för att utvecklingsmålen faller i glömska. I fjol investerades det 114 miljoner euro i fonden Finland-IFC, genom vilken finansiering marknadsfördes i synnerhet till finländska företag.

Finansinvesteringsanslagen borde skäras ned fram till dess att man får fram övertygande bevis för att de är verkningsfulla. Internationella utvecklingsfonder, företag som får understöd och Finnfund måste leverera transparenta rapporter för att Finland ska kunna försäkra sig om att medlen används effektivt. Inom Finnfund pågår som bäst en utvärdering, vars resultat finns att tillgå i slutet av året.

Finansieringen borde hellre inriktas på det multilaterala och bilaterala samarbetet och på frivilligorganisationerna än på finansinvesteringar eftersom den först nämnda formen av samarbete ger svagare länder ett bättre stöd och förutsättningar till utveckling på deras egna villkor. När de här länderna får en stabilare skattebas blir deras regeringar tydligare ansvariga inför sina medborgare för hur medlen används. Utvärderingar har visat att frivilligorganisationers utvecklingssamarbete är effektivt.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.89 med 30 000 000 euro för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar anslagen för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet och i stället stärker det multilaterala och bilaterala samarbetet och utvecklingssamarbetsfinansieringen till frivilligorganisationer.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

Ett brett samförstånd ger Finlands utrikespolitik stabilitet och förutsebarhet, vilket ökar trovärdigheten på den internationella arenan. Konsekvens och planmässighet är viktiga förutsättningar för ett verkningsfull utvecklingssamarbete. De utvärderingar som gjorts under de senaste åren har lett till fokusering på förutsebarheten, kvaliteten på långsiktigheten och verkningsfullheten och som en följd har man övergått till längre, minst treåriga partnerskaps- och samarbetsavtal.

Men de stödinstrument som organisationerna på utrikes- och säkerhetspolitikens område kan använda har dessvärre utvecklats i rakt motsatt riktning. Under innevarande regeringsperiod har finansieringen skurits ned märkbart och stödet till organisationer som arbetar med utbildning och kommunikation i anslutning till många internationella samarbetsstrukturer och åtaganden är nu beroende av stöd som beviljas för ett år i sänder. Det här sättet att arbeta är osäkert både för organisationerna och deras samarbetspartner såsom skolor, universitet och företag och styr in verksamheten på kortvariga projekt med snabba resultat med sämre genomslag och möjligheter att dimensionera funktioner som man vet är bra.

Våra frivilligorganisationer utför ett viktigt arbete utifrån bred expertis som inte finns någon annanstans i statsförvaltningen. Organisationerna ger medborgarna en möjlighet att delta i att utforma utrikespolitiken och fostrar nya ansvarsfulla och medvetna globala medborgare. I det arbetet har många organisationer en viktig roll, t.ex. Finlands FN-förbund, som arbetar på bred bas med en global agenda.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.90.50 med 1 000 000 euro till stöd för organisationer som arbetar med frågor som anknyter till viktiga teman inom Finlands utrikespolitik, såsom FN och det globala regelbaserade samarbetet.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Bättre villkor för personer med skulder i utsökning

I dagsläget har över en halv miljon finländare skulder som är föremål för utsökning. Dessa personers ställning måste förbättras och de bör erbjudas rådgivning och andra tjänster. Om den som har skulder i utsökning befinner sig i en säkrare position kan det öka incitamenten att skaffa jobb och sköta skulderna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

I synnerhet utsökningen av avgifter till den offentliga social- och hälsovården måste ses över. Årligen lämnas cirka 300 000 avgifter till social- och hälsovården och över 30 000 avgifter till förskoleverksamheten för utsökning. Läget har blivit sämre efter att regeringen genomförde en höjning av klientavgifterna. När det gäller klientavgifter inom social- och hälsovården är det skäl att dryfta det ändamålsenliga och skäliga i indrivningsåtgärderna och i stället öka möjligheterna att avstå från indrivning när det av de nämnda orsakerna anses motiverat.

Gällande 11 § i klientavgiftslagen förpliktar till att avstå från indrivning om indrivningen har oskäliga följder. Om den gällande regleringen eller tillämpningen av den inte är tillräckligt effektiv finns det skäl att skärpa lagen.

Större jämlikhet i rättsskyddet

Kostnaderna för rättsprocesser måste uppmärksammas eftersom de är en del av rättssäkerhet och tillgång till domstol (access to court). Kostnaderna och riskerna inför en rättegång blir lätt så höga att medborgarna de facto inte kan kräva sin rätt i domstol, i synnerhet om de har inkomster som är något högre än gränsen för att beviljas fri rättegång och rättshjälp.

Förutom att rättegångskostnaderna måste vara skäliga bör det föreskrivas närmare om i vilken utsträckning motpartens rättegångskostnader kan påföras den förlorande parten. I regel ska det bara vara möjligt att ålägga den förlorande parten att betala motiverade rättegångskostnader som är skäliga både till belopp och prissättning och som står i proportion till ärendets natur och de intressen som rättegången gäller. På så sätt kan prisutvecklingen när det gäller rättstjänster påverkas också på ett mer allmänt plan.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genom rådgivning och andra tjänster förbättra de personers ställning som har skulder i utmätning. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid ändamålsenligheten och rimligheten i indrivningsåtgärder med anledning av klientavgifter till social- och hälsovården och den småbarnspedagogiska verksamheten. Avgifter ska inte drivas in om detta har oskäliga följder.

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga jämlikheten i rättsskyddet så att rättegångskostnader och kostnadsriskerna inte äventyrar rättssäkerheten eller tillgången till rättstjänster för någon.

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

Handläggningen av ekonomiska brott kräver resurser också i domstolarna. Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, särskilt i de större allmänna domstolarna. En stor del av de mycket långa och omfattande rättegångar som belastar domstolarna gäller uttryckligen komplicerade ekonomiska brott.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 3 100 000 euro till domstolarna för bekämpning av svart ekonomi.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

En effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 2 000 000 euro till utsökningsväsendet för bekämpning av svart ekonomi.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat svart ekonomi. De senaste årens ekonomiska vinning av brott som konfiskerats till staten i processer om grå ekonomi har uppgått till cirka etthundra miljoner euro per år. Förhållandet mellan input och output är således synnerligen bra från statsfinansiell synpunkt. I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur väl åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning. En tilläggsfinansiering till åklagarväsendet för bekämpning av grå ekonomi skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret och innebära extra inkomster till staten i form av konfiskering av vinning av brott.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 100 000 euro till åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Ett av samhällets viktigaste uppgifter är att svara för medborgarnas säkerhet. Det viktigaste är att identifiera och förebygga krissituationer. Medborgarnas förtroende för myndigheterna upprätthålls med öppen, kompetent och kostnadseffektiv myndighetsverksamhet.

Säkerheten kräver insatser. Det är en samhällssektor som inte kan automatiseras. Myndighetsansvaret kan inte heller läggas ut. Vi förutsätter därför att såväl Polisen, Skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, Nödcentralen, Räddningsväsendet som Tullen tillförsäkras tillräckliga personella resurser. På lång sikt så som det definieras i redogörelsen för den inre säkerheten.

Vi är särskilt bekymrade över resurserna för dold brottslighet, undersökning av drogrelaterad brottslighet, bekämpning av svart ekonomi och ekobrott. Dessa funktioner blir ofta lidande när myndigheterna tvingas prioritera sina uppgifter. Ju fler brott som blir outredda, desto fler begås, och desto mer raderas medborgarnas tilltro till rättsstaten. En sådan utveckling har vi inte råd med.

Efter ekonomiskt bekymmersamma år med en nedskärningspolitik har nästan alla säkerhetsmyndigheter drabbats av kronisk resursbrist. Resurserna för grundläggande funktioner måste i fortsättningen definieras på lång sikt och inte utifrån det ekonomiska läget och det måste finnas ett politiskt samförstånd som varar över valperioderna. De eftersatta satsningarna på säkerhet måste upphöra.

På de flesta områden av säkerheten råder det brist på utbildad arbetskraft, vilket gör det svårt att lyfta de personella resurserna till den nivå som krävs. Utbildningarna på området måste därför samordnas och arbetsplatserna göras attraktiva.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att säkerställa tillräckliga personella resurser inom Polisen, Skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, Nödcentralen, Räddningsväsendet och Tullen och anvisar ett anslag på 20 000 000 euro i en tilläggsbudget för 2019.

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen. För att effektivisera bekämpningen måste polisens resurser ökas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 3 000 000 euro till polisen för bekämpning av svart ekonomi.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den allmänna värnplikten och en utbildad reserv är kritiska faktorer med avseende på försvarsmakten uppgifter. Inte bara antalet beväringar och reservister utan också längden och nivån på deras utbildning är väsentliga för landets försvarsförmåga. I samband med reformen av försvarsmakten skars anslagen för reservens repövningar ner. År 2014 var den parlamentariska arbetsgruppens gemensamma vilja att anslagen ska höjas.

Försvarsmaktens personal

Under de senaste åren har omvärldsförändringarna påverkat försvaret i hög grad och arbetsbördan har blivit ohållbar inom försvarsmakten. Den enorma personalbristen har under valperioden åtgärdats med kontraktsanställda militärer. Den tillfälliga lösningen har inte lättat på den press Försvarsmaktens personal lever under.

Det finns flera orsaker till att Försvarsmaktens uppgifter har ökat. Man har exempelvis fått en ny lagfäst uppgift, det vill säga att ge internationell hjälp samtidigt som beredskapskraven har ökat klart. Utbildarmålet – 2,5 utbildare under grundutbildningen per enhet – har varit omöjligt att nå vilket påverkat personalens förmåga och ork.

Arbetsmängden inom Försvarsmakten orsakar en orimlig belastning och det mest alarmerande tecknet är att 43 procent av officerarna har uppgett att de drabbats av utmattning. Också yrkesmilitärerna och Försvarsmaktens civila personal kan drabbas när de ständigt pressas allt hårdare. Försvarsmakten har medgett att dess personal är överarbetad.

Det fördelaktiga konjunkturläget gör att det nu är möjligt att med en gång avhjälpa personalproblemet och utbildarbristen. Det kan ske genom att inrätta 400 nya tjänster inom Försvarsmakten eftersom de kontraktsanställda inte har den kompetens som krävs för en fullödig skötsel av tjänsterna. De saknar också behörighet och åtkomsträttigheter.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Finansiella konsekvenser för den basala verksamheten av deltagandet i internationella utbildningar och övningar

Medverkan i internationell utbildnings- och övningsverksamhet bygger på ett långsiktigt samarbete. Syftet med övningsverksamheten är att förbättra beredskapen, försvarsförmågan, samarbetet samt personalens kompetens och förmåga. Också deltagandet i internationell krishantering stödjer de långsiktiga målen. Deltagandet handlar framförallt om krävande internationella övningar där man under 2017—2019 satsar på att utveckla försvarsmaktens förmåga på dess kärnområden och det internationella militära samarbetet. Kostnaderna för deltagandet i denna verksamhet bestrids med anslagen för försvarsmaktens omkostnader. Det är helt rätt att delta i verksamheten. Men om avsikten är att öka dimensionen i deltagande kommer det samtidigt att innebära ökade kostnader. Eftersom det inte finns några anslag för stora militärövningar kan det sluta med att de resurser som läggs på övningarna har negativa konsekvenser för försvarsmaktens basala verksamhet. Stora militärövningar får inte äventyra balansen mellan finansieringen av den basala verksamheten och omkostnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tillräckligt stora resurser för att hålla kvaliteten och kvantiteten för repetitionsövningar på tillräckligt hög nivå.

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta fasta tjänster inom Försvarsmakten så att personalbristen och utbildarbristen kan åtgärdas på ett bestående sätt.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att försvarsmaktens deltagande i internationell utbildnings- och övningsverksamhet inte äventyrar finansieringen av den basala verksamheten.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet, skattefusk och anknytande fenomen skadar ekonomin och utgör på många sätt ett hot för ett rättvist samhälle. De minskar skatteintäkterna, snedvrider konkurrensen, försvagar de anställdas position och utgör i sista hand ett hot mot rättsstatens trovärdighet. Det skattefel som den svarta ekonomin ger upphov till är enligt en utredning som riksdagens revisionsutskott har låtit göra uppskattningsvis 4—8 miljoner euro om året.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

Årligen går Finland miste om hundratal miljoner euro när multinationella företag bedriver aggressiv skatteplanering. Också skattefusk i samband med internationell investeringsverksamhet gör att Finland går miste om flera hundra miljoner euro i skatteinkomster.

SDP har under de senaste åren varit aktivt när det gäller att påtala grå ekonomi, ekonomisk brottslighet och internationellt skattefusk. Vi har också sett resultat. Enligt Skatteförvaltningens rapport har enbart de reformer som gjorts i byggbranschen minskat olagligheterna och ökat skatteintäkterna med 100 miljoner euro på årsnivå. Den ränteavdragsbegränsning som infördes 2014 har lagt band på aggressiv skatteplanering och ökat skatteintäkterna med minst tio miljoner euro på årsnivå.

De aktiva åtgärderna mot skattefusk måste fortsätta. Hösten 2017 lade SDP fram ett program mot aggressiv skatteplanering och skattefusk genom skatteparadis och i vår skuggbudget presenterade vi ett åtgärdsprogram på 13 punkter mot grå ekonomi. Vi lade fram konkreta förslag till hur man kan ingripa mot ekonomisk brottslighet, grå ekonomi och internationell skatteflykt. Vid sidan av lagändringar och andra åtgärder är det viktigt att myndigheterna ges tillräckliga resurser för att motarbeta den svarta ekonomin. SDP föreslår att resurserna för att bekämpa svart ekonomi höjs med sammanlagt 20 miljoner euro inom ett flertal förvaltningsområden. De här åtgärderna skulle resultera i skatteintäkter på flera hundra miljoner euro. Enligt finansministeriets bedömning skulle en begränsning av avdragsrätten för räntor ge en ökad skatteinkomst på 140 miljoner euro enbart med avseende på aggressiv skatteplanering. Skatteförvaltningen har gjort den bedömningen att elektroniska kassasystem skulle öka skatteinkomsterna med 120—140 miljoner euro på årsnivå.

Åtgärderna mot skattefusk hänger ihop med åtgärder för en effektivare och digitaliserad förvaltning. SDP skulle arbeta för att de för beskattningen behövliga uppgifterna på ett säkert sätt kan fås fram automatiskt via plattformar och andra tjänsteproducenter. Exempelvis kunde hyror och annan mervärdesskatt underkastad försäljning samlas in direkt från plattformar till skattedeklarationerna, varvid inga separata deklarationer skulle behövas. Detta skulle garantera en effektiv hantering och minska risken för skattefusk. Att utnyttja de uppgifter som plattformsekonomin kan erbjuda i kombination med digitala kassasystem gör det möjligt i framtiden att operera med en långt automatiserad beskattning. SDP föreslår att det reserveras ett extra anslag om 10 miljoner euro för att säkerställa digitaliseringen av förvaltningen. Nya verktyg kräver samtidigt investeringar i tillräckliga resurser samt koordinering inom förvaltningen. Ansvar för att samordna åtgärderna mot svart ekonomi bör koncentreras till finansministeriet. Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att åstadkomma en bättre styrning av digitaliseringen och nödvändiga investeringar inom den offentliga sektorn, för att öka upphandlingskompetensen och minska överlappande arbete och anvisar tillräckliga resurser för detta.

10. Beskattningen och Tullen

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett av de prioriterade insatsområdena inom Skatteförvaltningen. Skattemyndigheten bekämpar den svarta sektorn bland annat genom skattegranskningar, olika typer av projekt, kampanjer och genom styrning och övervakning vid beskattningen. Åtgärderna har intensifierats, särskilt inom branscher där det bevisligen finns stora skatterisker, bland annat hotell- och restaurangbranschen, transportsektorn och byggbranschen. Skatteförvaltningen måste absolut få tillräckligt stora resurser för att bekämpa svart ekonomi och skattefusk. Anslagen till Skatteförvaltningen måste höjas med 3 700 000 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 3 700 000 euro till Skatteförvaltningens omkostnader.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett genomgående tema i Tullens organisation. Idag kämpar Tullen mot svart ekonomi med förebyggande insatser och genom övervakning i realtid och i efterskott. Tullen har goda förutsättningar att bekämpa den svarta sektorn och det är viktigt att den totalt sett får tillräckligt stora resurser för att genomföra sin handlingsmodell utifrån sin strategi och sina prioriteringar. Också för kampen mot internationell brottslighet och smuggling är det av största vikt att Tullen har tryggade anslag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 2 100 000 euro för Tullens omkostnader och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för trygga tillräckliga personella resurser inom Tullen.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

År 2019 försvagar statens beslut kommunernas inkomstunderlag med mer än 250 miljoner euro. Nästa år hotar att bli mycket kärt ekonomiskt för kommunerna. Kommunernas statsandelar reduceras av bland annat indexfrysningarna av statsandelarna för basservicen (91 miljoner euro), den dubbla nedskärningen genom justeringen av kostnadsfördelningen av en besparing motsvarande den sänkta semesterpenningen (59 miljoner euro), den nya konkurrenskraftsavgiftsnedskärningen (29 miljoner euro och föregripande nedskärningar av statsandelar för koncentrerad specialiserad sjukvård, anhörig- och familjevård med mera (33 miljoner euro), trots att motsvarande besparingar inte uppkommer i kommunerna. Vidare reduceras statsandelen med allmän

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

täckning för basservice av ny allokering för att främja digitalisering (30 miljoner) och behovsprövad höjning av sammanslagningsunderstöd(10 miljoner). Också utbildningssektorns index är frusna 2019.

SDP:s alternativ skulle innebära att kommunernas ekonomi stärks 2019. Indexhöjningarna av statsandelarna för basservice och utbildning höjs normalt utan några extra nedskärningar. De förluster kommunerna gör till följd av ändringar i beskattningen och sänkta avgifter inom småbarnspedagogiken kompenseras. Dessutom höjs statsandelen för basservice så att det blir möjligt att sänka klientavgifterna inom social- och hälsovården.

En betydande brist i budgeten för nästa år är att sysselsättningsförsöken föreslås bli nedkörda trots att kommunerna anser att de har fungerat. Kommunerna har goda erfarenheter av försöken och de har bidragit till att minska i synnerhet långtidsarbetslösheten. När försöken upphör innebär det sämre service för många människor som har svårt att hitta jobb. SDP föreslår att försöken ska fortsätta.

I sin alternativa budget föreslår SDP bland annat att

- Statsandelen för kommunal basservice höjs med 250 miljoner euro vilket används till att genomföra indexhöjningarna till fullt belopp, avstå från nya nedskärningar av statsandelarna och sänka klientavgifterna inom social- och hälsojänster samt stärka dessa tjänster.
- Indexhöjningarna av statsandelarna för utbildning höjs fullt ut.
- Det inkomstbortfall som kommunerna drabbas av på grund av de skattesänkningar för små- och medelinkomsttagare och sänkningar av klientavgifter inom småbarnspedagogiken som SDP föreslår i sin alternativa budget kompenseras till fullt belopp i statsandelarna. Kompensationen för ändringarna i beskattningen är 160 miljoner och för klientavgifterna inom småbarnspedagogiken 82 miljoner euro.
- De kommunala försöken för skötseln av sysselsättningen ska fortgå.

Tusen nya uppgifter som läkare-sjukvårdare

Regeringens nya vårdmodell har visat sig vara omöjlig att genomföra och senast nu är det viktigt att göra de brådskande och nödvändiga satsningarna för att säkerställa basservicen i kommunerna och i ett senare skede i de självstyrande vårdområdena.

Möjligheten att få den service som vård- och omsorgsgarantin utlovar måste förverkligas inom vårdreformen genuint och inom en snävare tidtabell. Tjänsterna på basnivå måste stärkas så att man snabbare, i rätt tid och utifrån behov får en läkartid, bedömning av servicebehovet eller hemvård.

Det finns verkningsfullare och säkrare sätt att på jämlik basis förbättra servicen än det tvivelaktiga vårdreformsbygge som regeringen pläderar för. Vi föreslår att det omedelbart inrättas 1 000 läkar-sjukvårdaruppgifter inom basservicen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Avgiftsfria besök på hälsocentralerna, sänkt tak för klientavgifter

De finländska hushållens andel av finansieringen är internationellt sett hög i synnerhet inom hälso- och sjukvården. De höga klientavgifterna är ett hinder för att utnyttja servicen och i många fall har avgifterna resulterat i skuldsättning.

Klientavgifter kan sänkas eller efterskänkas om indrivningen äventyrar förutsättningarna för vederbörandes försörjning. I praktiken utnyttjar kommunerna inte just denna möjlighet och avgifterna betalas i stället med utkomststöd. Av 2017 års utkomststöd gick över 10,6 miljoner euro direkt till betalning av klientavgifter till den fakturerande enheten. År 2016 sändes nästan 400 000 klientavgifter inom social- och hälsovården för utsökning. Kostnaderna kan mångdubblas om människor på grund av de höga avgifterna låter bli att söka hjälp i social- och hälsovårdsärenden.

Vi föreslår att lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården skärps så att avgifterna nedsätts automatiskt på det sätt lagen medger om en klients livssituation kräver det. Kriterierna för att nedsätta eller efterskänka avgifter bör vara tydliga och gälla i hela landet. Vi föreslår att ett tillräckligt kriterium är att vederbörande är beroende av utkomststöd. I framtiden kan det nationella inkomstregistret utnyttjas för att definiera grunderna för nedsättning av avgifter.

Klientavgifterna får inte heller på annat sätt vara ett hinder för tillgång till vårdtjänster.

Vi föreslår att beredningen av en sammanslagning av avgiftstaken påbörjas skyndsamt. Målet för beredningen ska vara att sammanföra det nuvarande taket för klientavgifter inom social- och hälsovården och avgiftstaket för läkemedels- och resekostnader och att taket sänks till en skälig nivå. Uppföljningen av hur avgifterna kumulerar måste bli bättre.

Vi föreslår att besök hos hälsocentralsläkare och sjukvårdare blir avgiftsfria.

Rejåla satsningar på basservice

Regeringen har under valperioden fattat en hel del beslut som ökar ojämlikheten mellan barnfamiljer. Som exempel kan nämnas nedskärningar i förmåner och sämre service inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Barnfamiljerna behöver allsidigt stöd. Den reform av socialvårdslagen som genomfördes under den förra regeringsperioden medförde rätt till hemservice, som numera är en rätt som alla barnfamiljer kan utnyttja. Men denna form av service har förblivit rätt okänd och de som berörs kan varken erbjuda eller efterfråga den.

Vi ser det som viktigt att alla familjer som behöver service omfattas av stödet. För att säkerställa att barnfamiljerna i hela landet får lågtröskelservice och stöd i rätt tid måste regeringen satsa mer på hemservice.

Läget inom barnskyddet är allvarligt. Kommunerna lämnar oroväckande besked om att antalet barnskyddsanmälningar håller på att öka och att antalet socialarbetare är otillräckligt. Vi föreslår satsningar på personalen inom barnskyddet och på utvecklingsåtgärder för att förbättra barnskyddet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Serviceutbudet är mycket viktigt för pensionärerna. Regeringens nedskärningar i finansieringen av servicen till den äldre befolkningen samt försämringen av äldreomsorgslagen kommer till uttryck i sämre kvalitet på servicen och tillgängligheten. När man tillåtit att kompetensen och sakkunskapen inom äldre servicen försämrats blir det svårare för hela organisationen att arbeta, vilket gör att arbetet blir mer betungande och att brådskan ökar t.ex. inom hemvården.

Vi accepterar inte de försämringar som regeringen föreslår. Dessutom vill vi satsa särskilt på rehabilitering av äldre utifrån bästa praxis.

Situationen inom närståendevården berör i sin mest typiska form äldres familjer och därför har man utvecklat stödet särskilt med utgångspunkt i detta. Men en del av de som behöver närståendevård är barn, i allmänhet med intellektuell funktionsnedsättning och vårdaren är nästan alltid barnets mor. Det handlar om helt vanliga barnfamiljer som också har andra barn som ska vårdas. Enligt en enkät som Folkpensionsanstalten har gjort är över 60 procent av vårdarna yrkesverksamma men upplever det som svårt att kombinera arbetet och vårdåtagandet. I många kommuner saknas det lämpliga stödtjänster eller så är en del tjänster tillgängliga endast under arbetstid. Om en närståendevårdare i arbetsför ålder förlorar löneinkomster kan det ha många verkningar på familjens försörjning och påverkar också den framtida pensionen. Vårdsituationen kan också ha relevans för rätten till utkomstskydd. Man är medveten om problematiken men regeringen har inte gjort någonting för att åtgärda dem.

Finland ratificerade FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2016. Konventionen framhåller likabehandling av personer med funktionsnedsättning och deras rätt att delta i samhällslivet på lika villkor. Enligt konventionen har personer med funktionsnedsättning rätt att välja sin bostadsort och de kan inte förpliktas till särskilda boendeförhållanden. Upphandlingen av boendetjänster för personer med funktionsnedsättning har lett till stor oro i synnerhet bland dessa personer själva och deras anhöriga. Riksdagen godkände den nya upphandlingslagen i december 2016. Vi krävde då att den särskilda personliga boendeservice för personer med funktionsnedsättning på grund av sina särdrag inte skulle upphandlas enligt den lagen bland annat på grund av att detta kan ha inhumana konsekvenser. Men regeringen gick inte på vår linje trots att problemen är väl kända. Riksdagen behandlar just nu ett medborgarinitiativ i saken – "Ingen marknadsvara". Initiativtagarna kräver att de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning tryggas och att för deras liv oundgänglig service ska lämnas utanför upphandlingslagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen så att statsandelen till kommunerna för att ordna kommunal basservice höjs för att motverka nedskärningarna enligt bland annat indexfrysningar och konkurrenskraftsavtal, att klientavgifterna inom social- och hälsovården sänks och att nya vårdare och läkare anställs samt för att kompensera kommunerna för inkomstbortfall på grund av förlorade skatter och sänkta avgifter för den småbarnspedagogiska verksamheten. Dessutom bör indexhöjningarna av statsandelarna för utbildning betalas till fullt belopp.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att möjligheten att få den service som vård- och omsorgsgarantin utlovar genuint och inom en snävare tidtabell ska förverkligas inom vårdreformen. Tjänsterna på basnivå måste stärkas så att man snabbare, i rätt tid och utifrån behov får en läkartid, bedömning av servicebehovet eller hemvård.

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att anställa 1000 nya vårdare/läkare inom mottagningsverksamheten på basnivå.

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra all läkar- och sjukvårdarmottagning avgiftsfri inom den öppna hälso- och sjukvårdsmottagningen.

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra barnfamiljernas ställning och trygga barnets rättigheter genom ytterligare finansiering i synnerhet av hemservice enligt den nya socialvårdslagen och genom att trygga barnskyddets resurser.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen genast vidtar åtgärder för trygga försörjningen för närstående vårdare i barnfamiljer.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga kvaliteten i äldreomsorgen och kompetensen på området och dess attraktionskraft. Äldreomsorgslagen måste följas konsekvent och vi får inte längre sänka nivån på vården och omsorgen av våra äldre. Särskilda satsningar måste göras på rehabiliteringen av äldre.

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att livslånga tjänster för personer med funktionsnedsättning lämnas utanför upphandlingslagens tillämpningsområde eller i första hand ordnas på något annat sätt än genom upphandlingsförfarande.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför reformen av social- och hälsovården utifrån de ursprungliga målen med hänsyn till att skillnaderna i hälsa och välfärd minskar, att alla ska få service på lika villkor och att integrationen av tjänster genomförs med målet att kost-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

naderna kan dämpas utan att likabehandlingen av medborgarna sätts på spel. Det bästa sättet att uppnå detta är att servicen i första hand produceras av den offentliga sektorn kompletterad av den privata och den tredje sektorn. Regeringen måste avstå från sina planer på en splittrande mångproducentmodell.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

På återbäringen av energiskatten föreslår vi ett tillfälligt tillägg på 20 miljoner euro till den maximala nivå som EU-lagstiftningen tillåter, för att förhindra att finländskt arbete flyttas till länder med billigare produktion. Uppbyggnaden av energiskatterna (lägre skattesats för industrin och den s.k. energiskattegiljotinen) ska ses över för att en del av stöden ska inriktas på energieffektivitet, produktivitet och nya energisnåla investeringar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag att se över systemet med återbäring av energiskatt till energiintensiv industri för att stärka konkurrenskraften inom exportsektorn.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

En högklassig utbildning, en välutbildad befolkning och målmedvetna satsningar på forskning, produktutveckling och innovationer ligger bakom Finlands ekonomiska framgångar. Nu håller denna grund på att vittra sönder.

För första gången befinner vi oss i en situation där de kommande generationernas utbildningsnivå riskerar att bli lägre än tidigare generationers. Fortfarande saknar nästan 15 procent av åldersklassen examen på andra stadiet. Det är en oroväckande utveckling i ett läge där den internationella konkurrensen och omvälvningarna på arbetsmarknaden kräver högre och högre kompetens.

Vill vi också i fortsättningen klara oss i den internationella konkurrensen måste vi värna om kompetensen och vår förmåga till ekonomisk förnyelse. Vi måste skapa ett hållbart utbildningssystem där utbildningen på alla nivåer, från småbarnspedagogik över grundläggande utbildning till genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet, garanterar var och en jämlika möjligheter och låter förmågorna blomma ut till förmån för samhällsekonomin. Efter andra stadiet går de unga vidare antingen till högskola eller ut i arbetslivet. De är då yrkesskickliga och redo att under hela sin arbetskarriär lära sig nya saker.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Även satsningarna på forskning och produktutvecklingen måste höjas. Vi måste arbeta för att vetenskapen kommer till heders igen. Anslagen för vetenskap och forskning måste vara stabila och förutsebara — och högre än i dag. FoUI-investeringarna måste bli klart större än i nuläget.

Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken och många forskare har på senare tid uttryckt sin oro över finländarnas sjunkande kompetens. Utbildningen och bildningen behöver försväras. Omvälvningarna i arbetslivet och den så kallade fjärde industriella revolutionen är en utmaning för var och en av oss. Den vanligaste slutsatsen är att kompetens kommer att få än större betydelse i framtiden.

Sdp har en vision för utvecklingen av utbildningen och kompetensen fram till 2030 (Osaamispolku 2030). Utbildning är det lättaste sättet att förändra världen. Vi behöver en samlad uppfattning av hur utbildningen i vårt land ska fås på rätt köl. Därför behövs vår kompetensvision fram till 2030. År 2030 bygger Finlands framgång och globala roll på utbildning, bildning, forskning, kompetens och innovationer.

Vi måste se till att varje ung person får den utbildning och kompetens som krävs i dagens och morgondagens samhälle. De jobb som kräver endast utbildning på grundnivå försvinner i snabb takt. Läroplikten måste därför utökas från vår nioåriga grundläggande utbildning till hela andra stadiet. Samtidigt måste läromedlen bli gratis, vilket undanröjer ett hinder för utbildningen. Det är också viktigt att se till att de som möter särskilda studiesvårigheter får det stöd de behöver.

Det räcker inte heller att enbart avlägga examen. Vi behöver en reform för ständigt lärande, där varje finländare ges möjlighet att inhämta och uppdatera den kompetens som behövs i det ständigt föränderliga arbetslivet. Låt oss alltså ta fasta på kompetensvisionen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av nedskärningarna i utbildningsanslagen och i förekommande fall vidtar korrigerande åtgärder.

Förläng läroplikten och stärk ungdomsgarantin

De som endast har grundskola i ryggen får det allt svårare på arbetsmarknaden. Kompetenskraven ökar i arbetslivet, och arbetsmarknaden är inne i en tid av förändringar. Utan en effektiv utbildningspolitik kommer ojämlikheten och utslagningen bland unga att öka.

Under de senaste 30 åren har det försvunnit 600 000 arbetstillfällen som inte krävt mer än grundskoleutbildning. Det finns fortfarande nästan 100 000 personer under 30 år som saknar examen efter grundskolestadiet. De har en svag ställning på arbetsmarknaden, vilket leder till ökad ojämlikhet och utslagning. Särskilt marginaliseringen av unga män är ett avsevärt problem.

Sysselsättnings- och inkomstutvecklingen kan för de ungas del förbättras genom en höjning av läropliktsåldern. Sysselsättningen för personer med bara grundläggande utbildning är cirka 40 pro-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

cent, medan siffran för personer med examen på andra stadiet är över 70 procent och för högskoleutbildade cirka 85 procent. Utbildning förbättrar i hög grad sysselsättningen men förlänger också tiden i arbetslivet. De högskoleutbildade arbetar i upp till femton år längre än de som bara har grundläggande utbildning. Det är absolut nödvändigt att höja utbildningsnivån om vi vill höja sysselsättningsnivån klart.

Det mest effektiva sättet att höja utbildningsnivån är att förlänga läroplikten. I nuläget inleder ungefär åtta procent av de som gått ut grundskolan inte en examensinriktad utbildning följande höst. Många av dem som fortsätter studera hoppar dessutom av studierna. Genom en förlängning av läroplikten kommer betydligt fler att avlägga examen på andra stadiet.

Övergången till andra stadiet är en viktig fas där de unga för första gången tvingas göra val som gäller hela deras utbildningskarriär. De 16- och 17-åringar som inte får utbildning kommer att under hela sitt liv stå i en sämre ställning än andra i samma åldersklass. I dag, och i synnerhet i framtiden, räcker det inte med enbart grundskoleutbildning. Målet måste därför vara att hela årsklassen får utbildning åtminstone på andra stadiet. Det är framför allt viktigt för de unga själva att läroplikten förlängs.

Utbildningen på andra stadiet måste bli kostnadsfri, eftersom utbildningskostnaderna inte får hindra någon från att ta examen. Förlängd läroplikt och gratis utbildning på andra stadiet är en relativt fördelaktig reform jämfört med nyttan. Statens ekonomiska forskningscentral VATT har gjort den bedömningen att ett år till av läroplikt innebär kostnader på 17—27 miljoner euro per år. Spridningen beror på i vilken mån läromedlen kan cirkuleras. Satsningen skulle återbetala sig mångfaldigt i form av ökad sysselsättning och minskad marginalisering.

Vid sidan av förlängd läroplikt gäller det att underlätta för unga och unga vuxna att få fotfäste på arbetsmarknaden genom andra metoder, som samtidigt förebygger marginalisering.

Regeringen har kört ned ungdomsgarantin och ersatt den med ett spetsprojekt för en kollektiv garanti. I praktiken innebär det här att finansieringen av ungdomsgarantin kan minska med hela 96 procent. På denna punkt, som i så många andra frågor, bildar spetsprojektet en dimridå för att dölja det faktum att man av rent ideologiska skäl vill köra ned ett fungerande system och i stället erbjuda blott smulor. SDP lade vintern 2017 fram sin modell för hur ungdomsgarantin kan utvecklas.

Regeringen har helt lagt ned kompetensprogrammet för unga vuxna. En följd av detta blir att många som saknar examen efter grundskolan i verkligheten lämnas åt sitt öde. Programmet lyckades väl med att ta fram skraddarsydda studievägar. Därför måste det startas på nytt och anslagen för det tryggas.

En förlängning av läroplikten och stärkning av ungdomsgarantin höjer sysselsättningen och sätter fart på tillväxten. Det är ändå inte enbart en fråga om hur nyttiga eller kostsamma dessa åtgärder är med tanke på de offentliga finanserna. Reformerna hjälper de mest utsatta unga. Livslångt lärande ger de bästa förutsättningarna att få fotfäste på arbetsmarknaden och är ett effektivt sätt att minska ojämlikhet och marginalisering.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition som innebär att läroplikten förlängs och att utbildning på andra stadiet ges gratis.

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att aktivare inkludera unga människor, bekämpa marginalisering och höja utbildnings- och sysselsättningsnivån.

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att det finns ett tillräckligt antal nybörjarplatser inom utbildningen på andra stadiet, geografiskt jämt fördelade över hela landet.

Småbarnspedagogiken måste ses över

En högkvalitativ småbarnspedagogik är ett av de lönsammaste investeringsobjekten för samhället. Nobelpristagaren i ekonomi James Heckman har sagt att utbildningsinvesteringar ger störst avkastning när de sätts in i ett tidigt skede av livscykel. Enligt OECD:s beräkningar ger varje euro som satsas på småbarnspedagogik en sex-sjufaldig avkastning. En högkvalitativ småbarnspedagogik kan effektivt stoppa upp kretsloppet av social utsatthet och förbättra barnens inlärningsmöjligheter i skolgången.

Deltagandet i småbarnspedagogik bland finländska barn ligger på en låg nivå i ett europeiskt perspektiv. Särskilt för utvecklingen hos barn med annan språk- och kulturbakgrund och barn i utsatt ställning har småbarnspedagogiken en avgörande betydelse för språkinlärning, integration och senare skolframgång.

I en högklassig småbarnspedagogik håller förhållandet mellan antalet barn och antal personal en förnuftig nivå. I en alltför stor grupp kan den vuxna inte uppmärksamma varje barn eller svara på barnens individuella behov. Att avgränsa rätten till småbarnspedagogik utifrån familjens situation i fråga om exempelvis arbetet innebär att barnen bemöts ojämnt.

Därför har SDP som långsiktigt mål att småbarnspedagogiken ska vara avgiftsfri för alla. Vi vill införa avgiftsfri småbarnspedagogik stegvis. För nästa år föreslår vi en höjning av den nedre gränsen för 0-avgiftsklassen.

Vi vill höja kvaliteten på småbarnspedagogiken och likaså höja deltagandet i småbarnspedagogik. Utöver att en fungerande småbarnspedagogik gagnar barnets bästa är det en förutsättning för en smidig samordning av föräldrarnas arbete och familjeliv.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Socialdemokraterna menar att småbarnspedagogiken utgör en oskiljaktig helhet bestående av lek, omsorg, uppfostran och undervisning. En småbarnspedagogik som beaktar barnens individuella behov erbjuder de bästa förutsättningarna för en balanserad utveckling.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför de tidigare gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken.

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför den subjektiva rätten till småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker avgifterna inom småbarnspedagogiken kännbart och att avgifterna stegvis sänks med sikte på att slopas helt.

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja graden av deltagande i småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en modell för tidigt ingripande inom småbarnspedagogiken.

Fler högskolestuderande, högre kompetensnivå

Utbildningsnivån har slutat stiga i Finland. Det betyder i praktiken att de yngre åldersklassernas utbildningsnivå inte längre överstiger de äldre åldersklassernas och tidigare generationernas utbildningsnivå. Samtidigt har många andra europeiska länder och andra samhällen med hög kompetens gått om Finland när det gäller utbildningsnivå. På 1990-talet låg Finland i täten när det gäller utbildningsnivå, men under Sipiläs regering har vi fallit under genomsnittet för OECD-länderna.

Utbildningsnivån anknyter nära till den framgångsstrategi Finland valt, det vill säga en strategi där kompetens och kvalitet är våra trumfkort i den internationella konkurrensen. Hela samhället drar nytta av hög kompetens, eftersom den främjar utvecklingen och implementeringen av innovationer. Det är ingen tillfällighet att Finland ännu i början av 2000-talet gick i spetsen för digitaliseringen. Det är angeläget att höja utbildningsnivån också av den anledningen att arbetsmark-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

naden i Finland ständigt har gått i en riktning där de nya arbetstillfällena kräver högre kompetens än de arbetstillfällena som försvunnit.

Högskolorna är dessutom motorer för regional livskraft och knutpunkter för forskning, utveckling och innovationer (FUI) på olika håll i landet. Finländsk FUI kan hålla världsklass inom vissa utvalda områden, men alla sektorer måste kunna bedriva internationellt samarbete.

SDP har som mål att hälften av alla i de yngre åldersklasserna avlägger högskoleexamen år 2030. För att nå dit krävs det att allt fler studerande kan anvisas forskarplatser vid universitet och högskolor.

För att nå målet krävs också att anstormningen av sökande till högskolor — cirka 60 000 sökande — avhjälpas temporärt genom att höja högskolornas antagningsvolym. På längre sikt förbättrar det sysselsättningen och bidrar till ett bättre fungerande antagningssystem. En utökning av antalet högskoleplatser är av vikt också för näringslivet, eftersom många branscher i dag lider av brist på kompetent personal.

En höjning av antalet studerande förutsätter att resurserna till högskolorna utökas i samma grad. Fler studerandeplatser behövs särskilt inom de sektorer som redan lider av brist på kompetent personal eller som enligt prognoserna kommer att behöva fler arbetstagare.

Vi föreslår att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen inför fler nybörjarplatser inom högskoleutbildningen för att avhjälpa anstormningen av sökande och höja utbildningsnivån.

Tillräcklig och förutsebar finansiering för grundforskning

Finland har varit ett vetenskaps- och innovationsintensivt samhälle där vetenskapen och forskningen har utgjort ett stöd för beslutsfattandet. Beslutsfattarna har också i praktiken visat sin uppskattning genom att tilldela ändamålsenliga resurser för utbildning och forskning.

På 2010-talet har tyvärr basfinansieringen till universitet och yrkeshögskolor minskat genom direkta nedskärningar och frysning av universitets- och yrkeshögskoleindex. Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har i en rapport om finansieringen av universiteten visat att basfinansieringen i reella tal för närvarande inte ens är på 2012 års nivå. Realvärdet av finansieringen till yrkeshögskolorna har sedan 2012 minskat kumulativt med 23 procent. Finland kommer inte att nå målet på att satsa 4 procent av bnp på FUI-verksamhet.

Att dra in på resurserna till högskoleutbildning är ett internationellt sett sällsynt fenomen. De andra europeiska länderna har under recessionen särskilt sett till att bibehålla forskningsfinansieringen för att säkra en ljusare framtid. Finland har dessutom gjort hårda nedskärningar i anslagen till forskningsinstitut.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Universiteten, yrkeshögskolorna och forskningsinstituterna behöver stabila och förutsägbara betingelser, så att de kan fokusera på huvudsaken, det vill säga forskning och nyskapande. Forskarna måste ges möjlighet att fokusera på forskningen, vilket förutsätter tillräcklig basfinansiering som frigör tid också för annat än att jag projektpengar.

Forskningen i Finland finansieras numera ur många och splittrade källor. På senare år har anslagen för strategisk forskning höjts. För att undvika en snedvriden politisk styrning måste finansieringen bli mer transparent i alla steg från val av forskningsobjekt till rapportering av forskningsresultat.

Vill vi säkerställa en tillräcklig forskningsfinansiering på högskolenivå och korrekt inriktning, måste den samlade bedömningen ta hänsyn till förhållandet mellan basfinansiering och konkurrensutsatt finansiering. Bedömningen måste gå igenom andelen förutsebar och långsiktig finansiering och införa ett element av stabiliserande finansiering. Man måste också ta hänsyn till finansieringskällor utanför statsbudgeten och till rutinerna för administrering av konkurrensutsatt finansiering, exempelvis anställningarnas längd.

Samtidigt behövs en finansieringsmodell som ger högskolorna ökade resurser för ständigt lärande.

I samband med utvecklingen av finansieringen till universiteten utreds det också om anslagen till Finlands Akademi a) är tillräckliga med hänsyn till de vetenskapspolitiska uppgifter och mål som ställts upp för Akademien och b) är ändamålsenligt styrda med tanke på det fortsatta behovet av balans mellan å ena sidan forskarinitierade projekt som i första hand syftar till vetenskapliga resultat och å andra sidan tematiskt orienterade projekt med vidare samhällseliga mål.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker resurserna för högskolornas och forskningsinstitutens grundforskning och säkerställer att finansieringen är förutsebar och transparent.

Kultur och kreativ ekonomi – grunden för bildning och delaktighet, en källa till ekonomisk tillväxt

Sipiläs regering har misslyckats med revideringen av statsandelssystemet för kultur. Det enda som genomförs är översynen av statsandelssystemet för museer. Utöver det föreslås det ändringar i de behovsprövade stöden fria grupper inom den utövande konsten. Nästa regering får ta hand om statsandelssystemet för den utövande konsten. SDP stöder en genomgripande översyn av statsandelssystemet för konst.

Kulturen har stor betydelse för välfärden. Den stödjer förebyggandet av marginalisering, ökar allmänhetens delaktighet och stärker gemenskaperna. Konst och kultur är ytterst arbetsintensiva sektorer, och relativt små satsningar kan ge avsevärda sysselsättande effekter. Kulturen har också ekonomiska effekter genom såväl kulturexporten som turistinkomsterna. I kulturella sammanhang ligger Finland efter jämförelseländerna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

Det största hindret för tillgängliga kulturtjänster är penningbrist. Pengarna påverkar kulturutbudet, priserna och möjligheterna till aktiviteter på varje ort, vare sig man är utövare eller arrangör. Resurserna påverkar direkt teatrarnas, orkestrarnas och muséernas utbud. Och ändå är konstens och kulturens värde för samhället, samhörigheten och välfärden obestridligt. SDP har därför som mål att säkra tillräckliga kulturanslag med fokus på tillgänglighet och universella kulturella rättigheter.

Internationellt är de kreativa branscherna på stark frammarsch. Företagsverksamheten kan mångdubblas förutsatt att man hittar de rätta ämnena för företagsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrätt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att finansieringsbasen för kulturen stärks så att tillgången till kulturtjänster tryggas på bred bas och för alla befolkningsgrupper. Statsandelssystemet för kultur måste ses över så att systemet tar hänsyn till förändringar på konstfältet och i samhället överlag.

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta ett tillväxtprogram för de kreativa branscherna.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ordna en avgiftsfri museimånad.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Flexibel skoldag

Studieresultaten i Finland har sjunkit märkbart. Problem finns också i barnens studiemotivation och skoltrivsel. Skoleleverna vill ha fler timmar fritidsaktiviteter och självständiga fritidsaktiviteter i samband med skoldagen. Det skulle ha en stor betydelse för att förbättra skoltrivseln. Med tanke på skoltrivseln är det också angeläget att i inläringen beakta elevernas individuella utveckling och motivation så att inläringen alltid förknippas med en känsla av framgång.

Skillnaderna i skolframgång beror allt oftare på föräldrarnas socioekonomiska bakgrund och tiden utanför skolan. Alla barn har inte möjligheter till fritidsaktiviteter och självutveckling på fritiden i en övervakad miljö eftersom många aktiviteter har blivit väldigt dyra att delta i. I hela Finland finns 126 000 mindre bemedlade barn, fler än det finns invånare i Lahtis. De familjer som

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

aktivt sysslar med idrott hade 2014 i genomsnitt inkomster på 87 000 euro per år. Endast en tredjedel av familjerna i Finland når denna inkomstnivå.

Det finländska försöket med flexibel skoldag och den så kallade isländska modellen visar klart på det positiva sambandet mellan stöd för fritidsaktiviteter omedelbart före eller efter skoldagen och såväl elevernas som lärarnas skoltrivsel.

Försöket med flexibel skoldag resulterade bland annat i att eleverna och lärarna trivdes bättre i skolan och att skolmobbingen minskade. Medverkan i klubbverksamheten stärkte skolmotivationen och viljan att fortsätta studera, samtidigt som den minskade rökningen, mobbingen och skolkningen.

I den isländska modellen får de unga varje år en voucher värd cirka 420 euro för fritidsaktiviteter, exempelvis idrott, efter skolan. Idrottsföreningar och andra organisationer deltar i programmet. Kommunerna står kostnadsfritt för övningslokaler, och hela folket betalar för aktiviteterna genom olika skatter.

Hela 99 procent av de isländska barnen deltar i någon av de 571 aktiviteter som erbjuds. Aktiviteterna startar genast efter skoldagen, och de yngsta eleverna skjutsas exempelvis till bollplanen direkt från skolan.

Socialdemokraterna föreslår att Finland går över till flexibel skoldag och att det därför reserveras ett tillräckligt belopp för ett försök. Anslaget kan också användas för stöd till aktivitetsarrangörer för ordnande av säkra och effektiva transporter.

Utvidgad läroplikt och avgiftsfritt andra stadium

Ännu i början av 2000-talet var Finland ett mönsterland i fråga om utbildning. De ungas studieresultat var utmärkta och finländarnas utbildningsnivå ökade. Efter det har framgången minskat. I en internationell jämförelse har de finländska ungdomarnas utbildningsnivå under 2000-talet sjunkit från världstoppen till medelnivå bland de utvecklade länderna. Jämför man utbildningsnivån bland hela den arbetsföra befolkningen är siffrorna ännu dystrare. Ökningen av den finländska arbetskraftens utbildningsnivå kommer att avstanna de närmaste åren, 20 år före de andra utvecklade länderna. Internationella studier visar att inte bara utbildningsnivån utan också inlärningsresultatet har sjunkit i Finland under hela 2000-talet. Inom den grundläggande utbildningen har skillnaden mellan de svagaste och de bästa studieresultaten ökat enormt. Uppskattningsvis var tionde elev som går ut det grundläggande stadiet när inte den läsfärdighet som krävs för att klara sig i samhället. Också skillnaderna i läskunnighet mellan flickor och pojkar är stora i ett internationellt perspektiv.

Framgången för det finländska utbildningssystemet har försvagats samtidigt som omställningar i samhället och arbetslivet avkräver alla finländare mer och bättre kompetens. Arbetslivsfärdigheterna ökar i betydelse.

Varje ung person behöver tillräckliga kunskaper och färdigheter för att klara sig i en värld i förändring. Det handlar framförallt om möjligheterna till framgång i arbetslivet och livslångt läran-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

de. För närvarande förebådar utslagning från utbildning på andra stadiet jämfört med högutbildade sämre hälsotillstånd, fler arbetslöshetsperioder och en betydligt kortare karriär i arbetslivet. Denna utveckling kan stärkas ytterligare när kompetenskraven i arbetslivet växer.

Att få fortsätta studierna på andra stadiet bör vara en rättighet för alla som gått ut den grundläggande utbildningen. Också personer som har funktionshinder och behöver stöd och andra som är i behov av stöd har rätt till studier på andra stadiet. Studiehandledningen intar en avgörande roll vid ansökning till fortsatta studier. Det är viktigt för de unga att få handledning om alternativen för yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Det är också viktigt att identifiera och erbjuda multidisciplinärt stöd för de unga som inte har förutsättningar att övergå direkt från grundläggande utbildning till examen på andra stadiet. Särskilt viktig är handledningen för de unga vars närmaste krets saknar kunskap om studier eller som inte får stöd hemma för att välja utbildning.

För att rättigheter och skyldigheter ska vara i balans bör vi som samhälle kunna kräva att de unga satsar på sin kompetens och erbjuda dem stöd för att nå målet. Därför bör läroplikten förlängas till utbildning på andra stadiet. När läroplikten förlängs genomförs avgiftsfrihet på andra stadiet.

Kvaliteten på och jämställdheten inom den grundläggande utbildningen

Det finländska skolsystemet är känt för sin lyckade kombination av goda kunskaper, jämlikhet och effektivitet. På senare år har det dock skett en klar försämring i fråga om studieresultat, trivsel i skolan, studiemotivation och attityder. För att stoppa denna oönskade utveckling och uppgadera den grundläggande utbildningen har samtliga riksdagsgrupper och hundratals sakkunniga och intressenter genomfört ett parlamentariskt baserad genomgripande reform av grundskolan. Baserat på gedigen forskning och politisk samsyn ger denna färdplan, godkänd av samtliga riksdagsgrupper, stöd för behovet av fortsatt finansiering för större jämlikhet och mindre grupper och av särskilda anslag för utveckling av grundskolan.

Inlärningsresultaten har försämrats också enligt internationella forskningsrön, och skillnaderna mellan skolorna håller på att öka. Men regeringen har ruinerat de anslag som den förra regeringen hade avsatt för att förbättra kvaliteten på den grundläggande utbildningen och minska undervisningsgrupperna. Det gör skolorna mindre jämlika bland annat eftersom skolor, där det finns många invandrare och barn som behöver större uppmärksamhet bland annat i undervisningen i finska, kan anställa färre lärare och andra medarbetare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 50 000 000 euro för understöd för försök med flexibel skoldag och garanti för fritidsaktiviteter (en finsk version av den isländska modellen).

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 40 000 000 euro för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning och godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 66

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för en övergång till flexibel skoldag och genomförande av en garanti för fritidsaktiviteter lik den isländska modellen.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att de nedskärningar som gjorts i den grundläggande utbildningen och den övriga allmänbildande utbildningen till följd av indexnedskärningar stoppas och att nedskärningarna i anslagen till mindre undervisningsgrupper, större jämlikhet och utveckling av grundskolan återtass.

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett nationellt program för att förebygga mobbning och utslagning i den småbarnspedagogiska verksamheten och i skolorna.

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter ett extra anslag för att minska undervisningsgrupperna för att de minskade grupperna inte ska inkräkta på jämlikhetsanslaget som går till flera olika ändamål och har gett de bästa resultaten.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen ger ett löfte om att främja välmående och vidtar konkreta åtgärder för att förbättra skolhälsovården på ett sätt som gör det möjligt att genom multiprofessionellt samarbete reagera i tid på psykiska problem hos barn och unga.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Det fria bildningsarbetet syftar till att öka jämlikheten genom större tillgänglighet till utbildning. Det finns risk för att informationssamhället, som betonar öppenhet, stängs för i synnerhet seniorer, lågutbildade och personer utanför arbetsliv och utbildning.

Det fria bildningsarbetet producerar inte direkt validerad kompetens för fortbildning eller arbetsliv. I stället har det fått ta hand om utbildning av personer utanför arbetslivet, bland annat för att bevara deras arbetsförmåga och förebygga marginalisering och för att hjälpa äldre att bevara sin funktionsförmåga och lindra deras ensamhet.

I och med migrationen har det fria bildningsarbetet också återfått en del av sitt ursprungliga folkbildningsuppdrag. För första gången på flera årtionden bor det i Finland en hel folkgrupp, invandrarna, med låg utbildningsnivå. En del av invandrarna saknar helt och hållet grundläggande utbildning. På grund av den snabba informationstekniska utvecklingen finns det också bland den övriga befolkningen hos oss personer som inte är jämställda med andra i informationssamhället vad beträffar kunskaper och färdigheter.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Över 15 procent, dvs. närmare 2 000, av folkhögskolornas årsstuderande är invandrare. Merparten av dem får utbildning enligt integrationslagen som finansieras genom statsandelen för fritt bildningsarbete. Folkhögskolorna får ändå inte ta ut någon avgift hos dessa kursdeltagare, medan detta är möjligt när det gäller andra studerande inom det fria bildningsarbetet. Differensen mellan statsandelen och de faktiska kostnaderna har kunnat täckas genom understöd i form av studiesedlar, men också detta endast i ringa mån och bara vid vissa folkhögskolor.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 1 000 000 euro för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor.

51. Statsunderstöd för organisationer (fast anslag)

De riksomfattande kvinnoorganisationerna främjar jämställdheten mellan könen och samhällelig påverkan. Organisationerna har en lång historia, och de har nått önskade förändringar i lagstiftningen, den offentliga maktens agerande i övrigt och i samhällsutvecklingen. Trots den gynnsamma utvecklingen har organisationerna inte slutfört sitt arbete, och utvecklingen går inte nödvändigtvis mot ökad jämställdhet eller lika inflytande för kvinnor och män. Kvinnoorganisationerna behöver därför statligt stöd för sitt arbete.

Bestämmelser om statsbidrag samt grunderna och förfarandet för beviljande av statsbidrag finns i lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007). I 1 § 2 mom. i den lagen sägs att den med kvinnoorganisationer avser Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund r.y., Naisjärjestöt yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry och Monika-Naiset liitto ry. Alla utför ett viktigt och resultatrikt jämställdhetsarbete. Stödbeslutet fastställs varje år genom beslutet om statsbudgeten. I budgetpropositionen för nästa år har det reserverats 318 000 euro. Förslaget räcker inte för att täcka det arbete som avses i lagen, och anslaget måste höjas till 450 000 euro för 2019.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Ännu i början av 2000-talet var Finland ett mönsterland i fråga om utbildning. De ungas studieresultat var utmärkta och finländarnas utbildningsnivå ökade. Efter det har framgången minskat. I en internationell jämförelse har de finländska ungdomarnas utbildningsnivå under 2000-talet sjunkit från världstoppen till medelnivå bland de utvecklade länderna. Jämför man utbildningsnivån bland hela den arbetsföra befolkningen är siffrorna ännu dystrare. Ökningen av den finländska arbetskraftens utbildningsnivå kommer att avstanna de närmaste åren, 20 år före de andra utvecklade länderna. Internationella studier visar att inte bara utbildningsnivån utan också inlärningsresultatet har sjunkit i Finland under hela 2000-talet. Inom den grundläggande utbildningen har skillnaden mellan de svagaste och de bästa studieresultaten ökat enormt. Uppskattningsvis var tionde elev som går ut det grundläggande stadiet när inte den läsfärdighet som krävs för att klara sig i samhället. Också skillnaderna i läskunnighet mellan flickor och pojkar är stora i ett internationellt perspektiv.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

Framgången för det finländska utbildningssystemet har försvagats samtidigt som omställningar i samhället och arbetslivet avkräver alla finländare mer och bättre kompetens. Arbetslivsfärdigheterna ökar i betydelse.

Varje ung person behöver tillräckliga kunskaper och färdigheter för att klara sig i en värld i förändring. Det handlar framförallt om möjligheterna till framgång i arbetslivet och livslångt lärande. För närvarande förebådar utslagning från utbildning på andra stadiet jämfört med högt utbildade sämre hälsotillstånd, fler arbetslöshetsperioder och en betydligt kortare karriär i arbetslivet. Denna utveckling kan stärkas ytterligare när kompetenskraven i arbetslivet växer.

Att få fortsätta studierna på andra stadiet bör vara en rättighet för alla som gått ut den grundläggande utbildningen. Också personer som har funktionshinder och behöver stöd och andra som är i behov av stöd har rätt till studier på andra stadiet. Studiehandledningen intar en avgörande roll vid ansökning till fortsatta studier. Det är viktigt för de unga att få handledning om alternativen för yrkesutbildning och gymnasieutbildning. Det är också viktigt att identifiera och erbjuda multidisciplinärt stöd för de unga som inte har förutsättningar att övergå direkt från grundläggande utbildning till examen på andra stadiet. Särskilt viktig är handledningen för de unga vars närmaste krets saknar kunskap om studier eller som inte får stöd hemma för att välja utbildning.

För att rättigheter och skyldigheter ska vara i balans bör vi som samhälle kunna kräva att de unga satsar på sin kompetens och erbjuda dem stöd för att nå målet. Därför bör läroplikten förlängas till utbildning på andra stadiet. När läroplikten förlängs genomförs avgiftsfrihet på andra stadiet.

Yrkesutbildningen måste få större resurser

Vi socialdemokrater föreslår att det avsätts tillräckligt stora anslag för kommunerna för att anordna yrkesutbildning. Statsandelarna till kommunerna måste höjas för att stoppa den tidigare nedskärningen på 190 miljoner euro. Dessutom måste de nedskärningar återtogs som gjorts i yrkesutbildningen till följd av indexsänkningarna.

Yrkesinriktad arbetskrafts- och integrationsutbildning

Utbudet av och efterfrågan på arbetskraft är i obalans. Det har uppstått en flaskhals på arbetsmarknaden, och det behövs smidiga åtgärder inom olika sektorer för att lösa den. På grund av nedskärningarna inom yrkesutbildningen behövs det ett särskilt anslag som kan riktas till områden och kommuner där man snabbt kan svara på behovet av arbetskraft genom precisionsutbildning av arbetslösa, permitterade och personer som byter bransch. Samtidigt förblir regionernas särpräglade kompetensområden livskraftiga och konkurrenskraftiga och kan föra över tyst kunskap till nya generationer. Också studiemiljön hålls aktuell och vital genom samarbete mellan näringslivet och kommunerna.

Yrkesutbildning

Reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet är en reform med mycket betydande konsekvenser. Ungefär hälften av de årskullar som slutför den grundläggande utbildningen går vidare till yrkesutbildning. Sakkunniga har påpekat att det hade varit på sin plats att se över hela andra stadiet

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

när reformen bereddes och lagstiftningen reviderades. I ungdomsutbildningen bör gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen vara en sammanhängande process för de som går ut den grundläggande utbildningen. Dessutom bör vi ha kvar modellen med två utbildningsvägar. Exempelvis Kommunförbundet uttryckte en viss oro för att en uppdelning av utbildningssystemet på andra stadiet på sikt kan försämra möjligheterna att få utbildning för de som går ut den grundläggande utbildningen. I stället borde lagstiftningen ha tagit ett större och djupare grepp om andra stadiet.

Vi välkomnar till största delen målen med reformen, men för att det skulle kunna nås på bästa sätt borde finansieringen av yrkesutbildningen ha förbättrats avsevärt. I det rådande finansiella läget är det osäkert om reformmålen kan nås och därför föreslår vi att finansieringen omprövas.

Om man vill dra in på anslagen, hade det varit vettigare att göra neddragningarna mer strategiskt i samband med reformen och slå ut dem över flera år. På så sätt hade de ställt till med så lite skada som möjligt för reformen av yrkesutbildningen. Som det är nu blir reform lätt synonymt med nedskärning, och även de positiva målen riskerar att komma i skymundan när anslagen ska kapas.

Det viktigaste målet med reformen av yrkesutbildningen bör vara att minska ojämlikheten i utbildning — inte att öka den genom att skapa strukturer som är blinda för ojämlikhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 20 000 000 euro för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning,

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 190 000 000 euro för yrkesutbildning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att nedskärningarna inom yrkesutbildningen återtas och att det avsätts tillräckligt stora statsandelar för kommunerna så att de kan anordna yrkesutbildning också i fortsättningen.

33. Kompetensprogrammet för unga vuxna (fast anslag)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga människor tvingas ut i marginalen. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av den nuvarande regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdomsgarantin och ge den mer karaktären av kollektiv garanti. För hela valperioden har regeringen avsatt 10 miljoner euro för spetsprojektet.

Tyvärr verkar regeringen inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan man ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. I Finland finns det fortfarande 300 000 vuxna med bara grundskolekompetens. Dessutom har Finland fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

stadiet. Då har var och möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

I kompetensprogrammet för unga vuxna har personer i 20—29-årsåldern som bara har gått ut grundskolan möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen.

Nu vill regeringen dra in programmet helt och hållet före slutet av innevarande år, det vill säga regeringen vill göra det ännu svårare för de som löper störst risk att hamna i marginalen.

Vi föreslår

att riksdagen återinför moment 29.20.33 i budgeten och ökar momentet med 20 000 000 euro för kompetensprogrammet för unga vuxna.

40. Högskoleundervisning och forskning

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Vi måste se till att varje ung person får den utbildning och kompetens som krävs i dagens och morgondagens samhälle. De jobb som kräver endast utbildning på grundnivå försvinner i snabb takt. Läroplikten måste därför utökas från vår nioåriga grundläggande utbildning till hela andra stadiet. Samtidigt måste läromedlen bli gratis, vilket undanröjer ett hinder för utbildningen. Det är också viktigt att se till att de som möter särskilda studiesvårigheter får det stöd de behöver.

Det räcker inte heller att enbart avlägga examen. Vi behöver en reform för ständigt lärande, där varje finländare ges möjlighet att inhämta och uppdatera den kompetens som behövs i det ständigt föränderliga arbetslivet.

Samtidigt behövs en finansieringsmodell som ger högskolorna ökade resurser för ständigt lärande.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.20 med 1 000 000 euro för utredning av högskolornas uppgift i anknytning till ständigt lärande och för beredning av en finansieringsmodell.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika universitet. Nedskärningarna äventyrar högskolornas möjligheter att erbjuda högkvalitativ utbildning, sänker kunskapsnivån och krymper framför allt resurserna för den livsviktiga grundforskningen, som utgör grunden för framtidens innovationer. Om utbildningsnivån slutar stiga, har det stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Ändå säger regeringen att Finland ska lyftas genom innovationer och samtidigt skär den ned på grundforskning och vetenskap. Varje euro som tas från undervisning och forskning försvagar förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning. Utbildningsnivån bland Finlands befolkning stiger inte längre på samma sätt som förr. I fråga om antal högt utbildade har vi ramlat från Europas topp till den mittersta kasten. Anslagen till spetsprojekt och enskilda anslagsökningar ändrar ingenting på det faktum att nedskärningarna i anslagen till universiteten den här valperioden varit så stora att toleransgränsen har överskridits. Därefter måste basfinansieringen till universiteten indexjusteras till fullt belopp.

Fler nybörjarplatser vid högskolorna

Unga studerande arbetar hårt för sina studier och sin försörjning för att bygga sig en framtid och stötta vårt samhälle. Med avgiftsfri utbildning, finansiellt stöd till studier och smarta studiearrangemang ger vi studerande med varierande bakgrund möjligheter att bedriva högskolestudier. Vår utbildningspolitik måste tillförsäkra var och en möjligheter att oavsett bakgrund få tillgång till den högsta utbildningen.

Internationella jämförelser har länge visat att Finland håller på halka efter i kompetens och utbildningsnivå vad beträffar både ungdomar och arbetsför befolkning. Högst utbildade var 40—44-åringarna 2015 och av dem hade 46 procent högskoleexamen, visar uppgifter från Statistikcentralen. I åldersgruppen 35—39 år var andelen 45 procent och i åldersgruppen 30—34 år 40 procent.

Samtidigt har utbildningsnivån upphört att öka och Finland har i det avseendet sjunkit ner till OECD-ländernas medelnivå. Pisaresultaten pekar på att de grundläggande färdigheterna bland ungdomarna har försämrats och att de lågpresterande eleverna har blivit fler. I Finland anses kompetensen bland de unga åldersklasserna överlag uppvisa en sjunkande trend.

Den stora anstormningen av sökande mellan andra och tredje stadiet kan ibland fördröja studiestarten med flera år. Om vi vill göra något åt anstormningen och höja utbildningsnivån i vårt land, måste vi få fler nybörjarplatser i högskolorna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 53 700 000 euro för finansieringen av universitetens verksamhet,

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 10 000 000 euro för att möjliggöra fler nybörjarplatser på högskolestadiet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar indexnedskärningarna i basfinansieringen av universiteten.

53. Avkastning av penningpelsverksamheten för främjande av vetenskap (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Under moment 29.80.16 föreslår regeringen ett anslag på 19 225 000 euro för extra konstnärsoch journalistpensioner. Under moment 29.90.50 anvisas i sin tur 370 000 euro för extra pension för idrottsutövare.

Intjäningen av pension för stipendietagare som bedriver vetenskapligt eller konstnärligt arbete ändrades år 2009, då rätten till arbetspensions- och olycksfallsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL) utvidgades också till stipendietagare. Lagreformen innebar en ytterst efterlängtat förbättring av stipendietagarnas sociala trygghet.

Många forskare har dock med stöd av stipendier arbetat i många år före lagreformen 2009, vilket har en stor inverkan på den intjänade pensionen. Det är känt att en person som efter fyrtio års forskarkarriär går i pension som professor kan ha tjänat in endast tvåhundra euro i pension. Det vore skäligt att det i sådana fall beviljas exempelvis en forskarpension som motsvarar konstnärspensionen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka pensionsskyddet för forskare.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika yrkeshögskolor. Regeringen fortsätter på sin linje att skära i anslagen till yrkeshögskolorna. Nedsättningarna äventyrar yrkeshögskolornas möjligheter att erbjuda högkvalitativ utbildning, och det sänker kompetensnivån. Om utbildningsnivån slutar stiga, har det stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen.

Ändå säger regeringen att Finland ska lyftas genom innovationer samtidigt som den skär ner på hela högskoleutbildningen. För varje euro som skärs ned inom forskning och undervisning reduceras ekonomin och arbetstillfällena med sex euro.

För vår konkurrenskraft behöver vi en stark högskolesektor av världsklass, och av det är yrkeshögskolorna en väsentlig del. Regeringens kortsiktiga nedsättningslinje har satt den långsiktiga utvecklingen av yrkeshögskolorna på spel. Indexhöjningarna av den statliga finansieringen av yrkeshögskolorna måste därför genomföras fullt ut, och dessutom måste finansieringsnivån höjas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 30 600 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 74

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar indexnedsskärningarna i basfinansieringen av yrkeshögskolorna.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

De studiesociala förmånerna är en del av den sociala tryggheten och inte någon lön till studerande. De ska ge alla möjlighet att studera på heltid. Men för att alla ska ha möjlighet att studera på lika villkor måste det studiesociala stödsystemet vara välordnat och studiestödet vara indexbundet. Redan nu är studiepenningen är mycket liten. I synnerhet det allra lägsta stödet, som studerande på andra stadiet får, är så litet att det inte räcker till för den grundläggande försörjningen. När studiepenningen släpar efter den allmänna höjningen i kostnadsnivån måste de studerande arbeta mer och mer vid sidan av studierna. Då drar studierna ut på tiden.

Det här ligger inte i linje med regeringens planer på förkortade studietider. Det står klart att den kraftigt nedskurna studiepenningen på sikt knappast kommer att räcka till, samtidigt som detta får konsekvenser för den grundlagsfästa möjligheten att oavsett medellöshet enligt förmåga och behov få utbildning, när kostnadsnivån stiger.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskaeringarna i studiepenningen.

80. Konst och kultur

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Konst ger livet mening i flera hänseenden och konst består av verk som skapats av människor och de genererar estetiska upplevelser. Konst är också ett verktyg för att uttrycka sig, ta ställning och skapa välbefinnande. Via konst kan människan glömma vardagen för en stund och uppleva att livet består av något som höjer sig över det alldagliga. I en människas liv är konst nära förknippat med värderingar och betydelser. Konst kan lära oss att visa större mänsklighet och bry oss om varandra. För att lära oss förstå konst måste vi stanna upp och ge oss en möjlighet att uppleva konst.

Teatrar, orkestrar och museer har en enorm betydelse för kulturutbudet i hela landet, tillgången till kultur och funktionen som nationens kollektiva minne. De återkommande nedskaeringarna har haft stora negativa effekter på sysselsättningen och produktionen vid kulturinrättningarna. Genom tilläggsanslaget kan vi avsevärt stärka den utövande konsten och museisektorn. Socialdemokraterna vill också att översynen av statsandelssystemet för kultur sker samlat och så att systemet tar hänsyn till förändringar på konstfältet och i samhället överlag.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 12 000 000 euro i stöd till museers, teatrars och orkestrars verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att regeringen tilldelar konsten och kulturen bidrag i sysselsättningsfrämjande syfte ur de utdelade tippningsvinstmedlen.

41. Vissa dispositionsrättsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslog att anslaget för kompensation för privatkopiering som finansieras via budgeten sänks från 11 till 9 miljoner euro år 2019. Kulturutskottet ställde sig kritiskt till en sänkning av kompensationsavgiften. I finansutskottets betänkande föreslås ett tillägg på 2 miljoner euro jämfört med budgetpropositionen.

Det bör noteras att de årliga kompensationsundersökningar som Taloustutkimus Oy gör på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet visar att privatkopieringen inte längre minskar utan rentav pekar i svagt uppåtgående riktning. År 2017 kopierades enligt undersökningen 241—261 miljoner verk för privat bruk, medan motsvarande siffra för 2018 blir 242—264 miljoner. Det finns alltså ingen grund för att sänka kompensationsmedlen. Kompensationen för privatkopiering är viktig för de kreativa branscherna.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Världen över lyfter man fram tillståndet i det civila samhället som ett led i demokrati, mänskliga rättigheter, delaktighet och välfärd. Också EU tillerkänner de icke-vinstsyftande medborgaraktörerna, tjänsteleverantörerna och frivilligarbetarna en viktig roll för att manifesteras medborgaraktiviteten.

Den civila aktiviteten kan främja delaktigheten, den sociala sammanhållningen på det lokala planet och dialogen mellan generationerna. På EU-nivå främjar aktiviteterna hållbar utveckling, sysselsättning, social rättvisa, ekonomisk tillväxt och miljöaspekter. Vi har också här i Finland känt oro över tillståndet för demokratin och i det civila samhället i dessa tider av stora förändringar. Ju större mångfalden i samhället är, desto bättre beredskap har det att klara av kriser.

Samtidigt som undervisnings- och kulturministeriet har slagit samman anslagen till organisationerna under ett enda moment har det också gjort neddragningar i dem. Förklaringen till användningsändamålen har blivit allt mer diffus. Till exempel nämns inte fredsarbetet längre särskilt.

Extra oroväckande är läget för Förbundet för mänskliga rättigheter. Förbundet är den enda organisationen i landet som heltäckande följer upp människorättsituationen i Finland. I sin utrikespolitik understryker Finland människorättsorganisationernas betydelse och hur viktigt det är att de som försvarar mänskliga rättigheter får arbeta under säkra förhållanden. Förbundet har genererat viktig information om bland annat diskriminering i Finland och det undersöker för närva-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

rande så kallat hedersrelaterat våld som är ett mycket aktuellt problem i Finland just nu, vilket varit önskemålet från ett flertal myndigheter. Flera ministerier lutar sig mot förbundets expertis och förbundet ombeds ofta lämna officiella yttranden. På begäran av internationella organ (OSSE, Europarådet etc.) som besöker Finland lämnar Förbundet för mänskliga rättigheter rapporter om läget i Finland och rapporterar dessutom till de FN-kommittéer som övervakar konventionerna om mänskliga rättigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 700 000 euro för statsunderstöd till organisationer och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen dels säkerställer förutsättningarna för ett civilt samhälle präglad av mångfald och för frivilligorganisationernas verksamhet, dels ökar anslagen till frivilligorganisationerna.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga människor tvingas ut i marginalen. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av den nuvarande regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdomsgarantin och ge den mer karaktären av kollektiv garanti. Regeringen har inte avsatt mer än 10 miljoner euro för spetsprojektet för hela valperioden.

Tyvärr verkar regeringen inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan man ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. Dessutom har Finland fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet. Då har var och möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper de unga som löper allra störst risk att marginaliseras. Antalet unga som nås av det uppsökande ungdomsarbetet har ökat klart på 2010-talet, så dess roll i det förebyggande arbetet har stärkts.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 3 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

JORD- OCH SKOGBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen har inte förlängt tjänsten som djurskyddsombudsman, som alltså ursprungligen inrättades på viss tid. Tjänsten drogs in i slutet av 2015. En tjänst som djurskyddsombudsman inrättades förra regeringsperioden på initiativ av SDP för att samordna den rikstäckande djurskyddspolitik. När djurskyddslagen totalrevideras (lagen om djurvälstånd) måste vi undersöka möjligheterna att inrätta en myndighet som ska arbeta för djurens välbefinnande. Djurskyddsombudsmannen var administrativt sett en självständig myndighet inom jord- och skogsbruksministeriet, och uppgiften var att förbättra djurens välbefinnande på generell nivå i vårt samhälle. Finland var ett progressivt land i det här avseendet; det finns inte många andra länder som har en djurskyddsombudsman. Tjänsten förtjänar att inrättas på nytt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.01.01 med 100 000 euro för djurskyddsombudsmannens omkostnader och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att tjänsten som djurskyddsombudsman inrättas på nytt.

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

4H-organisationen utför ett nationellt betydande ungdomsarbete och är landets största ungdomsorganisation. 4H-verksamheten stödjer de ungas livskompetens, stödjer sysselsättning bland unga och sporrar till företagsamhet. Det är viktigt att jobba för att hålla organisationens resurser på en skälig nivå. Resurserna för 4H-verksamhet måste absolut tryggas också för 2019.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringen betonar i sitt program minskningen av eftersatt underhåll som ett spetsprojekt och har finansierat det delvis genom icke namngivna nya projekt i ramen för statsfinanserna. Vi har även under tidigare år kritiserat detta förfarande där ökningen av det eftersatta underhållet har gått att bromsa, men samtidigt har ett rekordlåg antal nya investeringar initierats. Det totala beloppet på trafikledsinvesteringar är jämfört med tidigare regeringar 1—1,5 miljarder lägre.

Nya projekt som stöder ekonomisk tillväxt och sysselsättning har inte gått att inleda, utan kommande regeringsperioder har fått en anhopning av investeringar att bena ut. I det avseende har regeringen åtminstone i fråga om transportsektorn inte fått till stånd en hållbar balans i statsfinanserna. Finansieringen för eftersatt underhåll upphör innevarande år och regeringens spetsprojekt

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

kommer inte att under sitt sista år kunna genomföra den parlamentariska överenskommelsen om att minska eftersatt underhåll då finansieringen för bastrafikledshållning enligt Trafikverket sjunker med 370 miljoner euro. Det eftersatta underhållet för vårt trafikledsnät börjar åter växa, vilket visar på regeringens inkonsekventa trafikledspolitik.

Vi ser det fortfarande som en felbedömning att regeringen inte under innevarande period gjorde någon trafikpolitisk redogörelse som skulle ha representerat en långsiktig plan, och vi hoppas att den nya 12-årsplanen får en omsorgsfull och realistisk beredning och ett brett parlamentariskt stöd bakom sig. Linjen under innevarande regeringsperiod är inte hållbar inom trafiksektorn, som även för en ytterst kort tidsperiod har betydande klimatmål samtidigt som samhället och tekniken i omgivningen förändras.

Därför ser vi det som beklagligt att regeringen inte i sin budgetproposition genomförde det nya moment på 3 miljoner euro som kommunikationsministeriet föreslog för bidrag till kommunerna för projekt för infrastruktur och annat som gynnar gång- och cykeltrafik. Tillsammans med kollektivtrafiken utgör gång- och cykeltrafik med avseende på trafiken viktiga redskap för arbetet mot klimatförändringen.

När stora offentliga datalager samlas för att effektivisera verksamheten och utveckla nya tjänster, läggs fokus på säkerheten i våra informationsnät. Allt fler av våra kritiska tjänster kräver att informationsnäten fungerar tillförlitligt. När 5G-näten tas i bruk och när sakernas internet vinner terräng blir vi mer sårbara för cyberattacker och cyberstörningar. Dessa hot måste uppmärksammas i tid och Cybersäkerhetscentrets verksamhet måste stärkas.

Ett program för ren trafik

Riksdagen har godkänt ett mål för minskade utsläpp från trafik och transport som innebär ungefär en halvering av utsläppen fram till 2030. Det är ett ambitiöst mål som kräver nytänk och omvärdering av kända och välbekanta handlingsmodeller. Finlands glea samhällsstruktur kräver ett brett spektrum av lösningar.

Svårighetsgraden ökas ytterligare av att inte bara utsläppen utan också transportprestationerna måste minska — utan att ekonomin tar allvarlig skada. Det krävs också satsningar på teknik och infrastruktur för att dämpa klimatförändringen. Digitaliseringen och smart samhällsplanering erbjuder verktyg för att minska behovet av fysisk mobilitet, samtidigt som en bättre lätt trafik och kollektivtrafik kan bli ett fungerande alternativ till privatbilismen.

Den tekniska utvecklingen inom trafiksektorn har varit snabb, tack vare digitalisering, robotik och automation. Den nya tekniken skapar utrymme för flexiblare mobilitet. Nya it-lösningar och bättre utnyttjande av information ger smartare möjligheter att utveckla affärsverksamheter och trafiksystemen. Vi måste fördjupa vår förståelse för hur vi med hjälp av ny teknik kan göra det dagliga livet enklare för varje finländare.

Finland har i dagsläget cirka 2,7 miljoner personbilar. Bilarnas medelålder är 11,5 år och det genomsnittliga CO₂-utsläppet 160 g/km. De nyare bilarnas genomsnittliga CO₂-utsläpp är 116 g/

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

km. För att nå EU-målet på högst 95 g/km för personbilers specifika utsläpp senast 2020 måste bilskatten var strängt progressiv och utsläppsbaserad.

Enligt regeringens tidigare beslut om bilskatten sjunker den progressiva skatten för lågutsläppsbilar stegvis till den lägsta nivån och för renodlade elbilar till 2,7 procent. Stödprogrammet för elbilar har inte haft någon nämnvärd effekt. I strid med målet har regeringen dessutom beslutat sänka fordonsskatten med 50 miljoner euro från och med 2020. Att skatten på fordon som ger medelhöga utsläpp sänks betyder att lågutsläppsbilar inte favoriseras tillräckligt.

Vi vill stödja bilar med lägre utsläpp och en förnyelse av den privata bilparken. Bland annat måste vi se till att gamla bilar kan konverteras så att de kan drivas med lågutsläppsbränslen som biogas och bioetanol. Vidare måste vi utreda hur skattepraxisen kan läggas om så att den stödjer miljömålen.

Vi vill se fler renodlade elbilar och s.k. plug-in-hybrider, så att bilparken snabbt består av så många lågutsläppsbilar att det verkligen ger effekt. Stödet är motiverat med tanke på vikten av att sprida ny teknik, däribland den laddningsinfrastruktur som krävs för att elbilarna ska slå igenom.

Sätt fart på elektrifieringen av trafiken

Klimatförändringen förutsätter att Finland åtminstone halverar sina utsläpp från trafiken fram till 2030 jämfört ned nivån 2005. För att utsläppen ska minska behövs det bland annat mer kollektivtrafik och en omfattande elektrifiering av trafiken.

Tjänstebilarna är typiskt nya bilar och utgör därför en betydande del av de förstaregistrerade bilarna. SDP:s mål är att alla tjänstebilar år 2025 är antingen renodlade elbilar (EV) eller laddhybrider (PHEV). Det målet bör vid behov uppnås genom lagstiftning. Övergången till elbilar måste stödjas genom ett brett urval åtgärder. Beskattningen måste i högre grad än i dag leda till köp av lågutsläppsbilar. Det allmänna måste dessutom säkerställa tillräckliga investeringar i laddningsnätet för elbilar.

SDP har i sin alternativa budget för 2019 föreslagit totalt 10 miljoner euro för en övergång till elbilar, i synnerhet eldrivna tjänstebilar, så att vi kan nå målet fram till 2025. Anslaget kan användas för tre ändamål.

För det första stödjer SDP en övergång till elbilar i pendeltrafiken genom att stärka skattenyttan för EV- och PHEV-tjänstebilar. Användaren får fri bilförmån på samma villkor som i dag gäller för endast bruksförmån (där användaren själv betalar bränslet). För det andra vill vi sänka bilskatten vid köp av elbil eller laddhybrid. Det kompletterar anskaffningsstödet för elbil, som gäller fram till och med 2021. SDP vill planera ett mer permanent anskaffningsstöd som också gäller laddhybrider. För det tredje vill SDP höja arbets- och näringsministeriets anslag för byggande av offentliga laddstationer för elbilar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 79

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen under kommande år tryggar långsiktiga medel för en minskning av det eftersatta underhållet och för det ändamålet anvisar tilläggsanslag för genomförande av det enhälliga förslag som framfördes av den parlamentariska arbetsgruppen för finansiering av transportnätet.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar investeringarna i trafikleder och därigenom stärker den ekonomiska tillväxten och främjar miljövänlig mobilitet, och för detta ändamål anvisar ett tilläggsanslag på minst 10 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslaget för Cybersäkerhetscentret till den nivå som behövs för att svara på morgondagens utmaningar och säkerställa centrets självständiga ställning.

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen med målsättningen att snabbt minska utsläppen från trafiken utan dröjsmål börjar bereda ett program för ren trafik och anvisar ett anslag på 10 000 000 euro för genomförande av programmet, samt att regeringen beaktar utsläppsmålen när beskattningen av trafiken fastställs och vidtar åtgärder för att främja en övergång till eldrivna transporter genom att rikta skattesänkningar till noll- och lågutsläppsbi-lar.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Då finansieringen av spetsprojekt i anknytning till bastrafikledshållningen slopas i linje med regeringsprogrammet kommer det eftersatta underhållet av trafikledsnätet, som i dag är 2,5 miljarder euro, att börja öka på nytt. Regeringen säger nej till det mål som förra året framfördes av den parlamentariska arbetsgruppen för eftersatt underhåll. I och med att finansieringen rasar nästa år låter Sipiläs regering i stället nästa regering ta ansvaret för det eftersatta underhållet.

Vi föreslår en ökning på 100 000 000 euro för fortsatt bekämpning av det eftersatta underhållet av trafikledsnätet. Anslaget är synnerligen viktigt för att upprätthålla trafikledsnätets funktions- och serviceförmåga.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 100 000 000 euro för bastrafikledshållningen.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Regeringen har i linje med regeringsprogrammet satsat på bryta ökningen av det eftersatta underhållet inom bastrafikledshållningen, och medlen tas ur nya, icke namngivna trafikprojekt i planen för de offentliga finanserna. Regeringens val ökar vår investeringsskuld i fråga om trafikledsnätet, och många investeringar som skulle behövas med tanke på trafiken, boendet och näringspolitiken kommer nu att falla på de kommande regeringarnas ansvar. Också den nytta investeringarna ger samhället skjuts nu upp eller går helt förlorad på grund av den internationella konkurrensen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 100 000 000 euro för utveckling av trafikledsnätet.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Trots att konjunkturläget har förbättrats, är tillväxtutsikterna på längre sikt fortsatt osäkra. För att sysselsättningsnivån ska fås nära de övriga nordiska ländernas nivå behövs stöd för en kompetens-, innovations- och exportdriven tillväxt och strukturella reformer.

Näringspolitiken bör utgå från att skapa ny tillväxt, stärka kompetensbasen och från en brett förankrad framgångsrik export. Vi behöver breda axlar att bygga välfärden på med hjälp av tjänster och kreativa affärsmodeller. För att stärka exporten bör vi utreda ett nytt bolag med specialuppgifter som är gemensamt för den offentliga och privata sektorn. Bolagets viktigaste uppgift skulle vara att ge draghjälp och ingå avtal om kompletta leveranser och på det sättet stödja små och medelstora tillväxtföretags export på den internationella marknaden.

Innovationer och forskning som källor till tillväxt

Också i fortsättningen är Finlands ekonomiska tillväxt framför allt beroende av kompetens, högt utbildad arbetskraft och hög förädlingsgrad. Forskning, kompetensutveckling och innovationer intar en viktig roll för att se över näringsstrukturen. Här hade regeringen vunnit på att gå in för modigare lösningar.

Av vår finansiering för forskning, utveckling och innovationer (FUI) kommer mer än två tredjedelar från företagen och resten från staten. Statens andel har de senaste åren sjunkit klart och vi har kommit ordentligt på efterkälken jämfört med satsningarna i jämförbara ekonomier. Det är en bidragande orsak till att FUI-satsningarna minskat. Finland har trillat ner från positionen som innovationsföregångare. Nedskränkningarna har varit cirka 140 miljoner euro årligen. Målet måste vara att Finland når en stark position som innovationspolitisk föregångare. Nivåhöjningarna av anslagen för FUI inom ramen för Business Finland måste vara större och permanenta. Anslag till en nivåhöjning kan vi få om företagsstöden reformeras.

Omstruktureringen av Business Finland har ännu inte slutförts och genomförandet måste bevakas noga. Nya satsningar är välkomna, men de kompenserar inte de nedskränningar i FUI-satsning-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

arna som regeringen har gjort under valperioden. Vi i SDP föreslår att FUI-satsningarna höjs med 20 miljoner euro. Av beloppet ska två miljoner användas för att hjälpa upp cirkulär ekonomi och tre miljoner för att starta ett tillväxtprogram för kreativa branscher.

Företag i kreativa branscher är vanligen mycket små. Företagsverksamheten kan mångdubblas förutsatt att man hittar de rätta ämnena för företagsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrätt. Programmen inom Business Finland behöver kompletteras med ett projekt som bland annat kan generera produktifieringsföretag med kapacitet för produktutveckling och export. De har kapacitet att effektivt utnyttja satsningar på kulturexport som återgår till anslagen till undervisningsministeriet. De kreativa branschernas företagsverksamhet och internationalisering kan också gynnas genom att beskattningen av upphovsrättsinkomster ses över.

Mer innovationer i upphandling

Målet i regeringsprogrammet om en andel på fem procent för innovativa upphandlingar av alla offentliga upphandlingar är bra men otillräckligt. Upphandlingsenheterna behöver också handledning, rådgivning och stöd. Små och medelstora företag svarar allt oftare för innovationerna och skapar mest nya arbetstillfällen. Små företag måste få möjligheter att internationalisera sig. Samhället måste erbjuda dem jämbördiga konkurrensförhållanden plus en stabil och förutsägbar nationell företagsmiljö som plattform för deras väg ut på den globala marknaden.

I centrum för näringspolitiken hör tjänsteexport, särskilt utveckling av turism för att möjliggöra en stark internationell tillväxt. Som stöd för strategiska mål behövs ett affärsprogram baserat på att stärka de för turismen centrala partnerskapen.

SDP presenterar också ett system där stora företag agerar exportlokomotiv och i en internationell anbudstävlan samlar små och medelstora företag med tillväxtambitioner till ett gemensamt konsortium.

Företagsstöden ska ge ny verksamhet

Det viktigaste resultatet från den parlamentariska arbetsgruppen för företagsstöd var att den enhälligt kunde lägga fast de nya kriterierna för företagsstöd. De här kriterierna harmonierar med SDP:s mål och utgör en god grund för framtida beslut om företagsstöd. Företagsstöden bör lägga fokus på FoUI-stöd och de bör mer än förr var förnyande stöd snarare än bevarande. Dessutom måste stöden i första hand vara tidsbegränsade. De medel som blir över när det sovras bland företagsstöden måste användas till FoU-satsningar.

SDP föreslår att nya företag samt tillväxt och internationalisering bland små och medelstora företag ska stödjas och att överlappande styrmedel inom energipolitiken rensas ut. Vidare behövs det större effektivitet och motiverande element i stöden till jordbruket. Det är också viktigt att tydliga stödsystemen och ansökningskriterierna och att minska den administrativa bördan.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen för förnyande av näringspolitiken fäster mer uppmärksamhet särskilt vid att stödja för verksamhetsförutsättningar för tjänster, exempelvis turism, vilket har betydande sysselsättande effekter.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen fäster mer uppmärksamhet vid att bygga upp förutsättningar för en hållbar utveckling på lång sikt och på att nå de energi- och klimatpolitiska målen genom att i stället för nedskärningar satsa mer på forskning, produktutveckling och innovation och på utbildning, vilket också stödjer sysselsättningen och en bättre produktivitet.

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt bereder modeller för att effektivisera exporten hos små och medelstora företag, såsom konsortier som eftersträvar internationella helhetsleveranser samt ett specialbolag som ska grundas i samarbete mellan staten och den privata sektorn.

Fart på cirkulär ekonomi: hållbarare produkter och mindre plaster

Många av dagens miljöproblem kan sammanfattas i överkonsumtion av naturresurser. Vi slösar, skräpar ner och lever över våra tillgångar. Ett mål för alla bör vara en ekonomi där råvarorna cirkulerar länge, vissa för alltid. En ekonomi baserad på cirkulation förskjuter fokus i värdekedjan från material till arbete när sortering, återvinning och separering av fraktioner skapar arbete.

Finland är inte ett modelland för återvinning i Europeisk eller nordisk skala, i motsats till vad som ofta påstås. Vi har mycket att göra för att ett effektivt, enkelt och hållbart materialutnyttjande ska omfatta också hushållsavfall. Industrin har effektiviserat sitt materialutnyttjande exemplariskt. Samhällets strukturer, beskattningen och incitamenten bör stödja en konsumtion som primärt riktar till tjänster och immateriell konsumtion och sekundärt till produkter gjorda av återvunna råvaror.

I världshaven finns över 250 000 ton plastskräp. Det har väckt upp medborgarna och EU-kommissionen till att tänka ut lösningar för att vi inte ska drunkna i plast. De mest betydande utsläppskällorna och passagera för skräp till havs är dåligt skötta soptippar, dagvatten, avfallsreningsverk och nedskräpning i närheten av kusterna. Åar transporterar skräp till havet. Cirka 20 procent av skräpet uppstår till havs bland annat av transporter, fiske och vattenbruk.

Enligt utredningar härstammar en stor del av mikroplasterna i haven från dryckesförpackningar, fiskeredskap och bland annat bilism (däck och vägbeläggning). Ökad spårtrafik minskar sannolikt effektivt såväl klimatutsläpp som belastningen av mikroplaster. Mikroplaster från kläd- och kosmetikaindustrin förorenar genom avloppsvatten.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Bioplaster bör utvecklas hållbart så att utgångspunkten är att de är återvinningsbara såsom fossila platser. Råmaterialet till bioplaster och andra förnybara förpackningsmaterial bör primärt vara fraktioner som inte duger som näring, och sidoströmmar. Plasternas värdekedjor bör bli en del av cirkulär ekonomi.

SDP har för att främja cirkulär ekonomi föreslagit följande åtgärder:

- Åtgärder för en plastvågplan tas under effektiv fortsatt beredning och finansiering ordnas för ändamålet.
- Det behövs ett ambitiöst program för att främja cirkulär ekonomi där det framställs konkreta mål och metoder för alla samhällsaktörer för att främja resurssmårhet och öka återvinning. Programmet når alla samhällets delområden.
- Vi främjar forskning och innovationer för att produkter som ökar plastprodukter och anhopningen av mikroplaster förnuftigt ska kunna ersättas med biobaserade återvinningsbara produkter.
- Vi minskar konsumtionen av engångsvaror och onödig förpackning av produkter.
- Vi förtydligar användningen av olika plastslag för att återvinningsbarheten ska förbättras och kvalitetsvariationen i plastavfallet ska minska.
- Vi exporterar finländsk kompetens i avfallshantering och cirkulär ekonomi till länder med bristfällig avfallshantering.
- Vi utreder möjligheten att utvidga systemet för återvinning av pantförsedda plast-, glas- och aluminiumförpackningar från dryckesförpackningar också till andra produktgrupper.
- Mikroplaster inom kosmetik kan förbjudas nationellt i snabb takt.
- Återvinning av plast som råmaterial effektiviseras och mängden plast som bränns minskas.
- En ökning av användningen av förnybar plast utreds bland annat inom byggindustrin.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar aktivt för att främja åtgärderna i vägplanen för cirkulär ekonomi i hemlandet och lyfter upp främjandet av cirkulär ekonomi till ett spetsprojekt under perioden som EU-ordförandeland. Målen för cirkulär ekonomi bör fås in inte bara i företagens utan också kommunernas näringsstrategier.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer behoven av att ändra avfallslagstiftningen med avseende på att effektivisera den cirkulära ekonomin.

Offentlig upphandling ska främja hållbar konsumtion

Av finländarnas klimatutsläpp bildas bara en del i hemlandet. Inom internationell ekonomi kan en minskning av produktionsutsläpp endast vara en del av lösningen eftersom produktionen och utsläppen då endast kan flytta till regioner där regleringen är slappare. Särskilt i förmögna länder måste konsumtionen styras i en mer hållbar riktning.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

Ökad hållbarhet i konsumtion och offentliga upphandlingar bromsas av brist på information och kompetens. Det är oklart både för konsumenterna och ofta även för beslutsfattare inom offentlig sektor vilka tjänster och produkter som är hållbart producerade, och att jämföra upphandlingarna sinsemellan är svårt. Systemet med certifiering och bonus kan motivera och underlätta hållbara val både i privat konsumtion och offentliga upphandlingar.

I Sydkorea kan hållbarhetscertifikat beviljas en produkt eller tjänst som är miljöbättre än genomsnittet. Certifikatet gäller en begränsad tid. Eftersom certifikatet endast kan tilldelas en produkt eller tjänst som är bättre än genomsnittet, leder systemet automatiskt till att kriterierna med tiden stramas åt på marknadsmässiga villkor. Det motiverar firmor till innovationer.

Enbart information, till exempel i form av miljömärken, påverkar inte människors val och konsumtionsvanor tillräckligt. Frivilliga etiska val är värdefulla men för att nå större genomslag behövs incitament. Det koreanska ”gröna kreditkortet” har snabbt spritt sig till miljoner människor och ökar ständigt i popularitet.

Det gäller inte ett egentligt kort utan en egenskap som kan kopplas till vilket elektroniskt betalningsmedel som helst genom vilket konsumenterna motiveras att göra mer hållbara val genom att betala bonus för användning av certifierade produkter och tjänster. Konsumenten får således bonus vid köp av exempelvis biljetter för kollektivtrafik eller miljömärkta produkter. Systemet är på ett sätt ett alternativt sätt att genomföra moms för hållbar utveckling, då vissa produkter ger bonus på sätt och vis som skattesänkning.

Om vi i Finland kunde finna sätt som stämmer överens med EU-lagstiftningen att genomföra de ovan beskrivna modellerna, skulle de ha förutsättningar att spridas till större användning. För att följa Sitras rapport bör vi också i Finland genom konsumtion och offentlig upphandling

- öka utbud och efterfrågan på gröna produkter och tjänster
- stärka forskning och produktutveckling för gröna produkter och tjänster
- främja företagets konkurrenskraft på en marknad där efterfrågan på ekologiska produkter ökar både i den privata och den offentliga sektorns upphandlingsbeslut
- skapa handlingsmodeller som i större skala kan tas i bruk inom EU, genom vilka vi främjar bekämpning av klimatförändringen och en hållbar utveckling mer allmänt.

Näringspolitiken är en helhet

Den nationella närings- och industripolitiska strategin måste basera sig på en förutsägbar och stabil ekonomisk politik som stöder tillväxt.

Branscher som är relevanta för framtiden behöver djärva initiativ och satsningar. Utöver tjänster och turism måste cirkulär ekonomi och delningsekonomi höra till toppen i nästa regerings prioriteringar. Cirkulär ekonomi påskyndar ekonomins förnyelse och en hållbart energi- och klimatpolitik. På global nivå är dess tillväxtpotential mångdubbelt större än för bioekonomin. I Finland begränsar sig bioekonomin och virkesanvändningen i stor utsträckning till råvaruförsörjning inom skogsindustrin, energiproduktion och jordbruk. Utgångspunkten ska vara att förädla virke till en produkt med lång livslängd och så hög bearbetningsgrad som möjligt. Cirkulär ekonomi och delningsekonomi måste ges hög prioritet i hela EU.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Trafik- och transportpolitiken i vårt land har varit alltför kortsiktig. Planerna upprättas på bara fyra års sikt medan de övriga nordiska länderna lägger upp sina projekt på åtminstone tolv års sikt. Vi måste gå in för mer långsiktig planering och våga lyfta fram våra nationella mål.

Vi måste fullt ut kunna utnyttja vår geografiska position mellan Asien och Europa och få med Ryssland i planerna. Om vi i logistiskt avseende tidigare spelat rollen av en avlägsen ö bortom världshaven, ska vi i framtiden vara knutpunkten mellan Asien och Europa. Finland har inte fått del av den europeiska transportfinansieringen (TEN-T) på grund av att det inte finns några färdiga planer att lägga till grund för en finansieringsansökan.

Ishavsbanan har väckt stort intresse i Europa och är därmed ett projekt som modigt måste drivas på. Möjligheterna i det arktiska området måste främjas betydligt starkare också i internationella sammanhang. En välfungerande nordisk infrastruktur förbättrar näringslivets konkurrenskraft och främjar internationaliseringen.

Gruvindustrin har betydelse, vi behöver tydligare reglering

Råämnepotentialen hos Finlands berggrund är lockande också i en global skala. Likaså har gruvindustrin betydande nationalekonomiska verkningar. Under tio års tid har det i utveckling av gruvor investerats cirka tre miljarder euro och i malmletning cirka 600 miljoner euro. Huvuddelen av investeringarna har gällt östra och norra Finland. Det är också betecknande för branschens kraftiga utveckling att det just nu för långsiktig utveckling av gruvorna investeras som följer: Gruvan i Kemi 250 miljoner euro, gruvan i Kittilä 160 miljoner euro och gruvan i Kevitsa 80 miljoner euro.

I våras godkände riksdagen ekonomi- och handelsavtalet CETA mellan Kanada och Europeiska unionen. Riksdagen förutsätter att en reform av gruvlagen bedöms innan CETA träder i kraft.

Det finns också andra grunder för att revidera gruvlagen. I Finland beskattas gruvdrift internationellt sett lindrigt. Vi saknar en gruvroyaltyskatt baserad på malmens värde, vilket nästan alla betydande gruvländer har. En måttligt höjd beskattning skulle inte förhindra nya gruvinvesteringar vilket visas av andra gruvländers erfarenheter. SDP:s alternativbudget innehåller en framställning och bedömning om gruvroyaltyskatt som skulle vara 2 procent av omsättningen och tillämpas på brytning av metallmalm. Skatten skulle på årsnivå inbringa cirka 15 miljoner euro årligen.

Gruvindustrin sysselsätter och tillför kommunerna livskraft. Samtidigt är gruvornas miljökonsekvenser omfattande och långverkande. Gruvindustrin måste ha en bred acceptans bland de lokala invånarna. En generalplan med rättsverkan bör därför vara ett villkor för att bevilja gruvtillstånd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder beredningen av en revidering av gruvlagen med målet att öka den lokala acceptansen för gruvdrift och kommunens bestämmande in-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

flytande när en gruva planeras och förtydliga ansvaret för återställning när gruvdriften upphör och bedöma funktion och alternativ i fråga om principen om inmutning.

En genuint aktiv arbetskraftspolitik

Hos oss är resurserna för en aktiv arbetskraftspolitik betydligt mindre än i de övriga nordiska länderna. När den konjunkturrelaterade arbetslösheten minskar, blir någon faktor som minskar marknadsdugligheten ett hinder för sysselsättning för allt flera arbetslösa. Den arbetslösa behöver då stöd och tjänster eftersom de många olika problem som ligger bakom en långvarig arbetslöshet inte kan lösas genom bestraffning.

Regeringen har samtidigt som man har skurit i resurserna för en aktiv arbetskraftspolitik skapat en arbetskraftspolitisk aktiveringsmodell där man kan skära i försörjningen för en arbetslös trots att han eller hon har gjort sitt bästa för att få jobb. Modellen är vettig bara om man tror att arbetslösheten till stor del beror på ovilja att arbeta. Trots en del rubriker som väckt uppmärksamhet finns det inga bevis för att det i vårt land skulle finnas en utbredd ovilja att arbeta.

Den modell med ”tillväxttjänster” som regeringen nu bereder splittrar arbetskraftstjänsterna på två sätt. Den riksomfattande strategiska styrningen hotar att bli svag om landskapen måste ta hand om arbetskraftstjänsterna utan att få särskild finansiering eller incitament för att sköta arbetskraftspolitiken på ett bra sätt.

Ett läge där ansvaret för sysselsättningen vältras över på företag och de arbetslösa själva genom allt värre bestraffningar gynnar enskilda arbetskraftstjänster, men inte de som behöver tjänsterna.

Det finns risk för att vi är på väg mot billighetstjänster som lagts ut på konsultbyråer och att de arbetslösa får bära hundhuvudet när dessa inte fungerar, vilket man kan förutse redan i dag. På det sättet berättigar man sedan nya allt strängare sanktioner för de arbetslösa.

Medan de övriga nordiska länderna satsar på en aktiv arbetskraftspolitik, går pengarna i Finland mer till passiva förmåner. Det enklaste sättet att öka resurserna för en aktiv arbetskraftspolitik är att använda utgifterna för de nuvarande passiva förmånerna i större utsträckning exempelvis för att finansiera lönesubvention. Dessutom vill SDP öka resurserna för arbetskraftspolitisk utbildning och integrationsutbildning och stärka verkställandet av ungdomsgarantin.

Organisationerna har en stor roll särskilt när det gäller att erbjuda jobb åt de mest svårsysselsatta. Organisationernas möjligheter att erbjuda de svårsysselsatta jobb har inskränkts på konstlad väg i och med att regeringen begränsar antalet personer som kan sysselsättas med lönesubvention till 4000. Det finns i och för sig resurser inom många områden, men de kan inte utnyttjas eftersom gränsen för antalet årsverken har nåtts. Den här onödiga regeln måste omedelbart slopas.

Kommunförsöken med sysselsättning inleddes hösten 2017 och de avses fortsätta till slutet av 2018. Kommunförsöket har uppvisat goda resultat på kort tid. Matchningsproblemet i fråga om arbetskraft och den höga arbetslösheten är koncentrerad till de större urbana regionerna, och av dessa omfattas vissa av regionala försök. Men regeringen har gått in för att rätt som det är avsluta kommunförsöken, som visat sig fungera. Att avbryta försöken minskar också de resurser som kom-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

munerna använder för att sysselsätta arbetslösa — deras värde beräknas till cirka 1 000 miljoner euro. SDP anför att kommunförsöken bör fortsätta.

Register för lönesubvention

SDP har länge föreslagit införandet av en sysselsättningssedel enligt den så kallade Rinne-modellen. Den arbetssökande skulle automatiskt få en sysselsättningssedel (704 euro/månad) som motsvarar arbetslöshetsförmåns grundskydd eller den inkomstrelaterade trygghetens grundbelopp. Sedeln skulle kunna utnyttjas som stöd för arbetsgivarens lönekostnader. Det skulle göra det lättare att hitta jobb för de svårsysselsatta och det skulle förskjuta kostnaderna för sysselsättningsinsatserna från passiva utgifter mot en mer aktiv riktning. Sedeln ska finansieras på motsvarande sätt som arbetslöshetsförmån för arbetssökande för närvarande. I stället för arbetslöshetsförmån får människorna stödet som lönesubvention.

SDP:s kommunbaserade sysselsättningsmodell som en del av tillväxttjänster

I SDP:s alternativ ombesörjs sysselsättningen av kommunerna och regionförvaltningen i samarbete. Skötseln av sysselsättningen genomförs som närtjänst medan ansvaret för att skapa förutsättningar för sysselsättning fördelas mellan staten, kommunen och regionförvaltningen.

I SDP:s modell utvecklas arbetskraftspolitiken i en nordisk riktning. Personliga och vid behov yrkesövergripande tjänster utvecklas till stöd för människor i krävande livssituationer. De arbetskraftspolitiska tjänsterna förs ner till lokal nivå. De ytterst framgångsrika lokala och kommunala arbetskraftspolitiska försöken utvidgas till en riksomfattande modell.

I arbetskraftspolitiken behövs det riksomfattande strategisk styrning dels för att behärska de snabba strukturella förändringarna i arbetslivet, dels för att arbetskraftspolitiken om den genomförs rätt är ett betydande konjunkturpolitiskt verktyg. Det är ändå klokast att de åtgärder som behövs för att genomföra strategin vidtas på det lokala planet, eftersom det är kommunerna och städerna som har den bästa kunskapen om förhållandena i pendlingsregionen. I kommunerna och städerna kan man möta människorna och ge dem personlig service.

För att genomföra de lokala sysselsättningstjänsterna utvecklas de kommundrivna centren för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen till en finländsk yrkesövergripande JOB-center-modell. Utifrån den sektorsövergripande samservicen som visat sig fungera bra bygger man på kommunal bas upp en arbetskraftsservice på lokal nivå med tillräckliga personalresurser och sektorsövergripande stöd. Användningen av lönesubvention utvidgas i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna så att man inte äventyrar det arbete som grundar sig på kollektivavtal och inte snedvrider konkurrensen. Arbetskraftstjänster kopplade till det lokala näringslivet ger också de bästa förutsättningarna för att styra lönesubventionerna så att de används på ett ändamålsenligt sätt.

På de nya centrens ansvar är bedömning av arbetslösas behov av tjänster, och på den grunden utarbetas en aktiveringsplan. På centrens ansvar kommer utöver sysselsättningstjänster också ett behovsprövat utkomststöd. Produktion inom den offentliga och tredje sektorn tryggas i en struk-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

tur där arbetslösa kan få mångsidig och yrkesövergripande hjälp. Som långsiktigt mål uppställs att höja resurserna för aktiv arbetskraftspolitik till de övriga nordiska ländernas nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att arbetslöshetsförmånen kan utnyttjas som sysselsättningssedel i enlighet med Rinne-modellen.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om förlängning av kommunförsöket för sysselsättning och om att det gradvis utvidgas till hela landet så att alla kommuner som så önskar kan delta i det. Tillräckliga anslag måste anvisas för förlängningen av försöket.

Bättre matchning av arbetstagare och arbetstillfällen

Den ekonomiska tillväxten och det successiva uppsvinget i sysselsättningen har fördelats ojämnt mellan landskapen. Därför finns det risk för att de regionala skillnaderna ökar ytterligare. Arbetskraftens rörlighet måste ökas samtidigt som familjernas livssituationer beaktas bättre än nu.

Från att reagera på ”plötsliga strukturomvandlingar” måste vi övergå till en föregripande beredskap där utmaningar inom olika branscher och områden möts redan innan företagen behöver stora minskningar eller öknings av personal. Här behövs massiva satsningar på grundläggande yrkesutbildning, omskolning, examensinriktad fortbildning och bättre engagemang och uppbackning från företagens och arbetsgivarnas sida när det gäller att hitta bostad och pendla till jobbet.

Bristen på kvalificerad arbetskraft och den höga arbetslösheten är utmaningar som måste tacklas samtidigt. Det behövs närings-, investerings- och utbildningspolitiska mål som överskrider kommungränserna, samt omstruktureringsprogram på landskapsnivå. Alla landskap måste upprätta sina egna strukturomvandlingsprogram och åta sig att följa dem.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka den regionala ekonomin, det lokala näringslivet och en positiv strukturomvandling på lika villkor i hela landet. På så sätt skapar vi bland annat förutsättningar för arbetskraftens rörlighet och bättre matchning mellan arbetstillfällen och anställda.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Smidigare inflyttning för kompetenta personer

Finland måste konkurrera om kompetent arbetskraft. Konkurrensen måste satsa på att locka kompetent folk och skapa ordentliga förutsättningar för det, eftersom det inte alltid går att få tillräcklig kompetens eller personal i Finland. Hinder för arbetsrelaterad inflyttning bör undanröjas för att kompetent arbetskraft lättare ska gå att få där den behövs.

En smidigare arbetskraftsmigration kräver särskilt att tillståndprocesserna görs snabbare och smidigare. De nuvarande väntetiderna på upp till ett år är ett stort slöseri. Regeringens åtgärder har förblivit blygsamma. SDP föreslår att för att effektivisera tillståndprocesserna för arbetskraftsinvandring ökas arbets- och näringsbyråernas resurser med 5 miljoner euro.

SDP vill främja arbetskraftsinvandring också genom beskattningen så att flyttkostnader för de som flyttar från utlandet till Finland betraktas som skattefria kostnadsersättningar. På så sätt behöver de inte betala förvärvsinkomstskatt vilket hjälper tillväxtföretag att få kompetent arbetskraft från utlandet. På motsvarande sätt bör flyttkostnaderna gå att avdra från beskattningsbar inkomst när arbetsgivaren inte ersätter dem. Avdragsgilla skulle bara vara faktiska flyttkostnader och reformen skulle endast gälla flyttningar vars bakgrund påvisbart är inledning av arbete eller företagsamhet i Finland. Kostnaden för reformen skulle i första skedet uppgå till uppskattningsvis några miljoner euro. På grundval av av erfarenheterna kan det bedömas om reformen borde utvidgas också till interna arbetsrelaterade flyttningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att statsrådet omedelbart börjar bereda ett förvaltningsövergripande program för att främja rekryteringen av internationella toppkompetenta personer till Finland för att tillväxtföretags omvärldsvillkor ska förbättras och små och medelstora företags export ska ökas. Särskild uppmärksamhet ska ägnas tjänster för arbetstagarfamiljer och befrielse från skatt av ersättningar som arbetsgivaren betalar.

01. Förvaltning

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finland förlorar varje år hundratals miljoner i skatter och avgifter på grund av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi. Det försämrar den finansiella basen för välfärdsstaten och skadar sund företagsverksamhet. Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Bekämpningen av den svarta ekonomin är ett långsiktigt arbete, varför de insatser som i form av ett spetsprojekt genomfördes förra valperioden bör få fortsätta och arbets- och näringsministeriet tilldelas behövliga anslag.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 32.01.01 med 1 000 000 euro för arbets- och näringsministeriets omkostnader.

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Tillväxtprogram för kreativa branscher

Företag i kreativa branscher är vanligen mycket små. Företagsverksamheten kan mångdubblas förutsatt att man hittar de rätta ämnena för företagsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrätt.

Inom bokbranschen har det under senare år uppstått agenturer, förmedlingsorganisationer som sammanför, produktifierar och marknadsför verkportföljer runtom i världen. Inom många andra branscher tvingas upphovsmännen själva sälja sina produkter. Programmen inom Business Finland behöver kompletteras med ett projekt som bland annat kan generera produktifieringsföretag med kapacitet för produktutveckling och export. De har kapacitet att effektivt utnyttja satsningar på kulturexport som återgår till anslagen till undervisningsministeriet. De kreativa branschernas företagsverksamhet och internationalisering kan också gynnas genom att beskattningen av upphovsrättsinkomster ses över. Vi har föreslagit 5 miljoner euro i programmet för tillväxt inom de kreativa branscherna.

Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet

Finlands ekonomi är uppbyggd på hög kompetens och innovationer. Andelen högteknik och förädlingsvärde inom vår export har minskat oroväckande. Regeringen har ökat stödet för forskning, utveckling och innovation i 2019 års budget men det totala beloppet är lägre än i början av valperioden. Innovationer som påskyndar ekonomisk tillväxt, investeringar och sysselsättning, är väsentliga för framtida framgång. Statens andel av FUI-stöden har de senaste åren sjunkit klart och vi har kommit ordentligt på efterkälken jämfört med satsningarna i jämförbara ekonomier. Finland har trillat ner från positionen som innovationsföregångare. Utan extra satsningar på forskning och produktutveckling riskerar Finland att förpassas till periferin i de globala värdekedjorna. Vi måste snabba upp den tekniska utvecklingen och fokusera kraftigare på en kompetensbaserad tillväxt.

Vetenskaplig forskning visar att stöd till forskning, utveckling och innovation är effektivast bland stödformer. Stöd till nya innovationer kan i bästa fall ha stora effekter för tillväxt, sysselsättning och ekonomisk förnyelse. För att få bukt med klimatförändringen måste alla klutar sätts till och då står tekniska lösningar i fokus. Cirkulär ekonomi och uppfinningar, processer och produkter för att ge den mer luft under vingarna är likaså av stor vikt för att ekonomin ska växa på ett hållbart sätt och naturresurser utnyttjas effektivt.

Det behövs också en omvärdering av fördelningen av FUI-stöden. Eftersom stöd för nya och små företag har bedömts vara de effektfullaste stöden, bör också FoUI-stöd i fortsättningen allokeras med större tyngd för denna sektor.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 20 000 000 och att momentets beslutsdel kompletteras med omnämmandet att av anslaget under momentet riktas 2 000 000 euro till projekt som främjar cirkulär ekonomi.

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 3 000 000 euro för ett tillväxtprogram för kreativa branscher.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kommunförsök för att främja sysselsättning

Regeringens kommunförsök upphör trots att man redan i samband med lagberedningen visste att försökstiden är kort och att det redan gick att ana att schemaläggningen för en eventuell landskapsreform var alltför optimistisk. Nu vet vi att landskapen är i funktion tidigast den 1 januari 2020. Dit är det alltså lång tid. Kommunförsöken har gett uppmuntrande resultat — framför allt i Birkaland där enbart Tammerfors stad investerade 10 miljoner euro.

Intervjuer av arbetslösa ansikte mot ansikte utan gruppintervjuer står i nyckelposition för en lyckad väg tillbaka till arbetslivet. De intervjuer som regeringen utlovade tycks ha torkat ihop till en sysselsättningsplan som den arbetslösa själv gör för sig själv genom en webbuppkoppling. Det är ingen riktig arbetskraftspolitik, särskilt inte för de ens lite mer svårssysselsatta — för att inte tala om personer som saknar möjligheten att gå ut på nätet.

Vård- och landskapslagarna som är under behandling i riksdagen garanterar på intet vis att kommunernas nuvarande satsning på cirka en miljard euro för skötsel av sysselsättningen skulle bestå i den nya statliga regionförvaltningsreformen som regeringen driver. Med andra ord: det blir mindre pengar för sysselsättning.

Utöver detta finansieringsunderskott lindras saken inte heller på något sätt av den långa övergångsperioden i områden där försöken har nått goda resultat. Behovet av att fortsätta försöken är uppenbart, så att regionerna inte tvingas exempelvis säga upp erfarna anställda vid arbets- och näringsbyråerna som överförs till försöken. Därför bör anslagsökningen riktas till kommunernas och arbets- och näringsbyråernas omkostnader. Försökskulturen bör inte användas för att smyg-sanera de anställda till att själva bli arbetslösa eller till att bli tvångsföretagare som erbjuder branschens tjänster.

Ungdomsgarantin

Etableringen av verksamheten vid de Navigatorn-serviceställen för unga som inrättats som en del av regeringen Sipiläs spetsprojekt "Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti" fortsätter enligt budgetpropositionen. För utökande av den resultatbaserade upphandlingen som är riktad till unga är målet att styra 10 000 unga under 30 år till tjänsterna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Målet för den ursprungliga ungdomsgarantin var att alla friska personer under 25 år ska ha jobb, utbildning eller andra arbetskraftspolitiska tjänster, det vill säga ingen ska vara arbetslös, än mindre långtidsarbetslös.

Regeringens linje har visat sig vara felaktig: trots en gynnsam sysselsättningsutveckling har antalet under 25-åringar som varit arbetslösa 2—3 år, 3—4 år och över 5 år ökat under regeringen Sipiläs tid.

Smidigare inflyttning för kompetent folk

Finland måste konkurrera om kompetent arbetskraft. Konkurrensen måste satsa på att locka kompetent folk och skapa ordentliga förutsättningar för det, eftersom det inte alltid går att få tillräcklig kompetens eller personal i Finland. Hinder för arbetsrelaterad inflyttning bör undanröjas för att kompetent arbetskraft lättare ska gå att få där den behövs.

En smidigare arbetskraftsmigration kräver särskilt att tillståndprocesserna görs snabbare och smidigare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.01 med 5 000 000 euro för att försnabba tillståndprocesserna för invandrande arbetskraft och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om effektivisering av tillståndprocesserna för invandrande arbetskraft och ökar arbets- och näringsbyråernas resurser för hantering av tillstånd med fem miljoner euro.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Lönesubvention för organisationer

I budgetpropositionen för 2018 presenterade och genomförde regeringen i riksdagen en maximimängd på 3 000 personer för lönesubvention till organisationer. Nu föreslår regeringen att maximimängden ska höjas till 4 000 årsverken för 2019.

Denna nedskärningsbestämmelse som främst siktar på att sysselsätta organisationer försvårade och kommer att försvåra sysselsättningen av uttryckligen de som har den svåraste arbetsmarknadspositionen. Kvoten på 3 000 personer med 100 procents lönesubvention i den tredje sektorn har lett till att organisationer inte längre sysselsätter lika många av de arbetslösa som är mest utsatta. Det är positivt att lönesubventionerat arbete styrs i större utsträckning till företag, eftersom de har de bästa resultaten i fråga om sysselsättning i fortsättningen. Men det att man samtidigt avvecklar sysselsättningen i organisationerna leder till mindre möjligheter till lönearbete för dem som är mest utsatta och till nedläggning av organisationernas betydande arbete för samhällelig

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

välfärd. Begränsningen försvårar exempelvis ordnande av tjänster för ensamboende pensionärer för att klara vardagen.

Exempelvis verkstäder är för partiellt arbetsföra eller personer som länge varit arbetslösa en väg att genom lönesubventionerat arbete återkomma till den öppna arbetsmarknaden.

Arbetskraftspolitisk integrationsutbildning

Med avseende på invandrarnas integration är det av primär vikt att ta till sig finska språket, skrivfärdigheter och lagbundenheterna i det finländska arbetslivet. Något som försvårar läget är dåliga eller svaga läs- och skrivfärdigheter i det egna modersmålet. En genväg som kan fungera är att ge invandraren ett sammanhang på en arbetsplats i kombination med grundläggande utbildning. Särskilt invandrarkvinnorna utgör en grupp som riskerar att isoleras hemma för att sköta barn, utanför samhället och arbetslivet. Samhällelig och regional segregation måste undvikas på alla sätt där det redan finns lösningar eller där sådana står att finna i regionens, kommunens eller stadsdelens särdrag och i näringsstrukturen.

Vi föreslår

att beslutdelen i moment 32.30.51 ändras så att maximigränsen på 4 000 sysselsatta personer och lönetaket stryks.

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 5 000 000 miljoner euro för att fortsätta kommunförsöket för ökad sysselsättning,

att riksdagen ändrar motiveringarna för moment 32.30.51 så att anslaget kan användas också för att återställa ungdomsgarantin i ursprunglig form i alla Finlands kommuner,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 10 000 000 euro för arbetskraftspolitisk integrationsutbildning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar mer effektiva åtgärder för att främja integrationen runtom i Finland, underlätta partiellt arbetsföras deltagande i arbetslivet och förbättra rehabiliterande verksamhet som främjar arbetsförmågan.

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att slopa den i beslutdelen till moment 32.30.51 angivna begränsningen till 4000 årsverken för lönesubventioner till aktörer inom den tredje sektorn.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

01. Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Ett mål för konkurrens- och konsumentpolitiken är en sund och välfungerande marknad där företag och andra verksamhetsutövare fungerar ansvarsfullt och beaktar också konsumenternas intressen. Under de senaste åren har målet varit att öka konkurrens- och konsumentärendenas samhälleliga vikt och genomslag. Konkurrens- och konsumentverket stödjer för sin del arbetet för att gynna kampen mot ekobrottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.40.01 med 1 500 000 euro för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader.

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

42. Stödjande av företagens utvecklingsprojekt (förslagsanslag)

Nyslott har drabbats av massiva följder av att institutionen för lärarutbildning på campusområdet vid Östra Finlands universitet i Nyslott lagts ner. I ett slag förlorade Nyslott cirka 900 studieplatser och drygt 100 arbetstillfällen. Om man ser till hävstångseffekten innebar flyttningen av lärarutbildningen att Nyslott gick miste om cirka 300 arbetstillfällen. En femtedel av stadens butiker stor tomma, studiebstädernas användningsgrad har rasat och försäljningen av bostäder har blivit långsammare. Man har tvingats riva flera flervåningshus. Så omfattande och plötsliga omställningar raserar stadens näringsliv och framför allt den framtida utvecklingen.

Nyslott förtjänar ett stödpaket eftersom näringslivsstrukturererna har förändrats plötsligt och permanent. Flyttningen av studieplatser genom ett regeringsbeslut har gjort att staden drabbats av perspektivlöshet och arbetslöshet. I juli hade Nyslott den högsta arbetslösheten i Södra Savolax, 12,7 procent. Flytten av lärarutbildningen ger också mer generellt avtryck i landskapet Södra Savolax. Tilläggsanslag har stor betydelse för att skapa ny företagsverksamhet och nya arbetstillfällen. Nyslottsregionen har tillväxtpotential bland annat inom turism, skogs- och virkesindustri och båtbyggande.

Dessutom har flytten av lärarutbildningen fördubblat utflyttningen från staden och skapat en enorm perspektivlöshet bland unga invånare genom förlusten av utbildningsplatser. I år har utflyttningen från Nyslott rentav fördubblats jämfört med ifjol, när utflyttningen nådde historiska mått. Nyslott har cirka 34 000 invånare. Med ett stödpaket skulle allt fler företagare och familjer kunna stanna kvar i Nyslott, vilket i sin tur gynnar utvecklingen av stadens näringsliv.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.50.42 med 3 000 000 euro till Nyslotts ekonomiska region.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Regeringen har försvagat ställningen för låginkomsttagare och fördjupat fattigdomen. Situationen för människor som får förmåner har försvagats under innevarande regeringsperiod. Indexnedskränkningarna kommer nästa år att fortsatt försämra den köpkraft grundtryggheten ger och samtidigt öka ojämlikheten. Höjningarna av de förmåner som är bundna till folkpensionsindex har varit frysta under hela regeringsperioden, och det har dessutom gjorts nedskränkningar i förmånerna. Frysningarna gäller alla grundtrygghetsförmåner och sänker nästa år grundtryggheten med cirka 68 miljoner euro. De år efter år återkommande indexfrysningarna och andra nedskränkningar, som gjorts under regeringsperioden exempelvis i fråga om läkemedelsersättningar och bostadsbidrag, samt höjningarna av klientavgifterna slår hårt mot de mest utsatta i samhället.

Sluta äntligen med indexnedskränkningarna

Vi föreslår att indexjusteringarna av de förmåner som är bundna till folkpensionsindex permanent görs enligt lagstiftningen.

Indexnedskränkningarna kumuleras dels genom de olika förmånerna, dels tidsmässigt. Det blir ofta så att de olika ändringarna drabbar samma personer och hushåll och i synnerhet dem som länge åtnjuter vissa förmåner. Regeringens politik ökar och fördjupar fattigdomen och driver människor för lång tid till beroende av utkomststöd.

Vi föreslår också att regeringens nedskränkningar i allmänt bostadsbidrag dras tillbaka och att maximala boendeutgifter åter knyts till hyresindex. Regeringens förslag till nedskränkningar är fel medicin för att dämpa stegringen av boendekostnaderna. Ett av de vanligaste problemen med det allmänna bostadsbidraget är att den godtagbara hyresnivån är så låg i jämförelse med hyrorna på bostadsmarknaden. Lösningen kan inte vara att försämra bostadsbidraget, vilket för allt fler människor leder till att egenandelen växer och bostadsbidraget ersätts med utkomststöd, som är långvarigt passiverande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart gör en samlad analys av vad nedskränkningar, åtstramningarna och avgiftshöjningarna kostar vårt samhälle och hur individens och olika människogrupper ställning och sociala välfärd påverkas och att den utifrån det vidtar åtgärder för att hindra ojämlikheten från att öka.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen fäster allvarig vikt vid att snabbt stoppa de sociala problem som följer av utslagningen och tryggar mentalvårdstjänsterna och missbrukarvården.

Reservationens förslag till uttalande 98

Betänkande FiUB 28/2018 rd Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att köpkraften för de förmåner som är knutna till folkpensionsindex och konsumentprisindex tryggas i enlighet med hur levnadskostnadsindexet utvecklas och att nivån på bostadsbidraget tryggas i överensstämmelse med hur hyrorna utvecklas.

Förnya ledighet av familjeskäl

Det nuvarande systemet för familjeledigheter beaktar inte de förändringar som har skett i familjestrukturerna och i arbetslivet. I synnerhet mödrarna är numera borta långa perioder från arbetslivet, något som dels sänker sysselsättningsnivån, dels förvärrar löneskillnaderna mellan könen.

En översyn av familjeledigheterna på barnens och familjernas villkor är ett effektivt sätt att jämna ut vårdansvaret, öka jämställdheten på arbetsmarknaden och öka sysselsättningen. Familjerna är betjänta av större flexibilitet i utnyttjandet av ledigheter och förmåner. De måste fungera för alla typer av familjer, från regnbågsfamiljer och enföräldersfamiljer till traditionella kärnfamiljer.

SDP:s modell för familjeledighet utgår från individuella och flexibla ledigheter för alla familjer, stöd för kvinnors arbetskarriärer, bättre möjligheter för pappor att vårda barn och möjlighet att överföra en förmån till någon annan än en förälder, beroende på familjens behov.

I SDP:s modell för ledighet av familjeskäl garanteras bägge föräldern en tre månaders inkomstbunden ledighet. Dessutom kan en sex månaders andel av den inkomstbundna ledigheten delas mellan föräldrarna på det sätt som familjen själv väljer. Ytterligare garanterar graviditetspengen ett 28 dagars förhöjt stöd genast i samband med födseln. Om förmånstagaren inte har haft några arbetsinkomster, betalas förmånerna till minimibelopp precis som nu. Utöver det får föräldrarna enligt eget val under ett år dela på en föräldrapenning till eurobelopp som de, om de så önskar, också kan halvera, varvid det utbetalas under en motsvarande längre tid.

För att familjeledighetsreformen verkligen ska ge den önskade nyttan för sysselsättningen måste den stödjas genom en fungerande småbarnspedagogik och en fungerande sysselsättningspolitik. Över hälften av de mammor som sköter två år fyllda barn hemma saknar jobb, enligt en utredning gjord av Institutet för hälsa och välfärd. Det är för många av dem svårt att hitta jobb. Sysselsättningen måste därför stödjas genom aktiva arbetskraftspolitiska åtgärder, exempelvis utbildning.

Återta den orättvisa aktiveringsmodellen

Nedskärningarna av utkomstskyddet för arbetslösa fortgår då aktiveringsmodellen hålls i kraft. Enligt modellen minskas utkomstskyddet med 4,65 procent för de arbetssökande som inte har hittat jobb eller fått delta i aktiveringsåtgärder. Aktivt arbetssökande, utbildning och rehabilitering är viktiga saker, men det är fel att skära ner bastryggheten för människor som trots aktivitet inte uppfyller aktiveringsmodellens kriterier.

Utkomstskydd för arbetslösa räcker inte till, framgår det av rapporter från Institutet för hälsa och välfärd och Europarådets utskott för sociala rättigheter. Även en liten nedskärning i en förmån som färdigt är för liten gör att arbetslösa allt oftare blir beroende av utkomststödet jämte påföljande stimulansfälla, varefter det är än svårare att få jobb.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att förmånsnedskärningen som är inbyggd i aktiveringsmodellen ska slopas.

Vi föreslår en utveckling av arbets- och näringsbyråernas personliga service, utnyttjandet av lönesubventioner, organisationernas möjligheter att sysselsätta, arbetskraftsutbildningen etc. Vi föreslår en lägre tröskel för sysselsättningen genom att introducera en sysselsättningsedel till samma belopp som arbetsmarknadsstödet enligt den så kallade Rinnes modell.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en sysselsättningsmodell som ersätter aktiveringsmodellen och som bemöter de arbetssökande jämlikt utan aktiveringsmodellens byråkratiska kriterier och karensen.

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Som välfärdssamhälle är Finland i huvudsak ett bra ställe att åldras på. Befolkningen lever också längre och tilläggsåren är friskare än förr. Statistiskt sett börjar behovet av utomstående hjälp tydligare efter 80 levnadsår varvid försvagad funktionsförmåga gör att det särskilt behövs fler tjänster i hemmet liksom också serviceboende. Också tjänstebehoven till följd av minnessjukdomar ökar. Men alla äldre får inte den hjälp och den trygghet de behöver av samhället, och alla har inte heller möjligheten att ty sig till hjälp från make, barn, andra släktingar eller grannar. I vårt välfärdssamhälle förekommer bland äldre vårdfattigdom, vanskötsel och rentav övergivande.

Äldres möjligheter till inflytande har under de senaste åren ägnats mer uppmärksamhet, men ännu har man inte inrättat en äldreombudsmannatjänst trots ett flertal initiativ och adresser. Vi anser att den växande gruppen äldre behöver en officiell talesperson, en äldreombudsman, som är insatt i uttryckligen deras ärenden och som försvarar de äldres ställning och att deras rättigheter förverkligas i samhället. I ombudsmannens uppgifter ska bland annat ingå att identifiera olägenheter i samhället för att förbättra de äldres ställning, och att göra initiativ. Andra medel för inflytande som ombudsmannen ska kunna använda är rekommendationer, anvisningar och råd. Utöver att lyfta fram olägenheter vore det viktigt att ta fram också god praxis. En av de viktigaste delarna av äldreombudsmannens verksamhetsbild vore dock att lyfta fram de äldres — också de som behöver mycket hjälp — röst mer hörbart i samhällsdebatten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.01.01 med 100 000 euro för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen inrättar en äldreombudsmanstjänst.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

02. Tillsyn

07. Omkostnader för regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområde för arbetarskyddet (reservationsanslag 2 år)

Arbetarskyddsmyndigheterna fyller en viktig funktion i kampen mot svart ekonomi bland annat när det gäller tillsynen av rätten att arbeta, arbetsavtalslagen och beställaransvarslagen. Arbetarskyddsmyndigheterna måste få mer pengar för sitt viktiga tillsynsuppdrag när det gäller att bekämpa svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.02.07 med 1 500 000 euro för regionförvaltningsmyndigheternas omkostnader.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

Regeringens nedskärningar och frysningar av förmåner gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. Utkomststödet ska vara temporärt men i dagsläget används det för att täcka de otillräckliga primära förmånerna, såsom bostadsbidraget. Systemet med utkomststöd innehåller inte samma typ av aktiverande element som de primära förmånerna och det ökar marginaleffekterna. Långsiktigt beroende av stödet passiverar och gör människor och familjer fattigare plus att det ökar risken för utslagning.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) har köpkraften när det gäller de inkomstöverföringar som är viktigast för barnfamiljer, bland annat barnbidrag, föräldradagpenning och hemvårdsstöd, sackat efter den allmänna prisstegringen och inkomstökningen. I ungefär hälften av de barnfamiljer som ligger under fattigdomsgränsen finns ingen som förvärvsarbetar. Om största delen av familjens sammanlagda inkomster utgörs av inkomstöverföringar, är risken för barnfattigdom stor.

Ekonomisk ojämlikhet visar sig i barnens dagliga liv i synnerhet i form av skillnader i konsumtion och hobbymöjligheter. Familjens låga inkomster kan leda till att barnen särbehandlas, utestängs och mobbas. Av Institutet för hälsa och välfärds kohortundersökning, som med hjälp av registermaterial följt upp barn födda 1987 fram till det att de fyllt 21 år, framgår det att antalet barn som är lågutbildade, får psykiska problem, omhändertas och gör sig skyldiga till mindre brott ökar om föräldrarna har fått utkomststöd under en längre tid. Samtidigt fick barnen problem med att klara sig ekonomiskt i vuxen ålder. Förhållandena i barndomen har således en betydande inverkan på den senare välfärden.

Vi kan inte acceptera beslut som behandlar barnfamiljerna ojämlikt. Exempel på sådana beslut är, utöver nedskärningarna i förmånerna, fördubblingen av maxavgifterna för skolbarnens morgon- och eftermiddagsverksamhet, begränsningen av rätten till småbarnspedagogisk verksamhet samt nedskärningarna i utbildningen för barn och unga och särskilt i finansieringen av yrkesutbildning-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

en på andra stadiet. Vi anser att nedskärningar i förmåner och tjänster till barnfamiljer inte får göras utan föregående, uttömmande bedömningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avskaffa barnfattigdomen.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Regeringen har slopat indexförhöjningen av barnbidrag och gjorde dessutom en extra nivånedskärning i barnbidragen 2017. Vi kan inte acceptera enskilda nedskärningar som påverkar barnfamiljernas utkomst så länge regeringen envetet underlåter att göra en sammantagen konsekvensanalys. Regeringens beslut försvagar köpkraften hos dem som ska komma tillrätta med små förmåner och ökar fattigdomsrisken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de försämringar i barnbidraget som den genomfört under regeringsperioden och gör en samlad utvärdering av hur dess politik påverkar barnfamiljernas försörjning och barnfattigdomen.

53. Militärunderstöd (förslagsanslag)

Regeringen fortsätter att skära i de minsta förmånerna genom indexfrysningen av förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Vi godkänner inte nedskärningarna i de minsta förmånerna och föreslår att indexfrysningen återtas.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Regeringen tänker sänka nivån på det allmänna bostadsbidraget genom att förlänga frysningen av de maximala boendeutgifter som godkänns vid beviljande av bostadsbidrag. Regeringen har i budgetarna för 2016–2018 frusit utgifterna vid nivån för 2015. Dessutom har regeringen sänkt de maximala boendeutgifterna i kommungrupperna 3 och 4. I år har regeringen dessutom kopplat de maximala boendeutgifterna till levnadskostnadsindex i stället för hyresindex.

Ett av de vanligaste problemen med det allmänna bostadsbidraget är att den godtagbara hyresnivån är så låg i jämförelse med hyrorna på bostadsmarknaden. När bostadsbidraget kringskärs och de maximala boendeutgifterna fryses betyder det att allt fler får en ökande självriskandel. Många bidragstagare måste dryga ut det låga bostadsbidraget med långvarigt utkomststöd. Redan regeringens tidigare beslut har lett till ökat behov av utkomststöd. Långvarig användning av utkomststöd ökar fattigdomen och är fel väg att gå med tanke på elimineringen av bidragsfällorna. Samhällspolitiskt sett vore det en mer hållbar lösning med högre primära förmåner, så att utkomststö-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

det, som är hjälp i sista hand, som regel ska kunna tillgripas vid akuta behov av ekonomiskt stöd. Efter att FPA vid ingången av 2017 tog över utbetalningen av grundläggande utkomststöd från kommunerna har stödtagarna till viss del fått sämre villkor bland annat eftersom tolkningarna av hur boendeutgifterna ska beaktas har skärpts. Vi ser det som viktigt att dämpa ökningen av boendeutgifterna, men det är fel att försöka nå det målet genom att försvaga den dagliga utkomsten för förmånstagarna.

Socialdemokraterna vill systematiskt utveckla bostadspolitiken och boendestöden som ett element i ett hållbart samhälle. Vi föreslår att nedskärningarna i bindningen av boendeutgifterna till levnadskostnadsindex (8 miljoner euro) i nästa års budget och frysningen av den maximala boendeutgiften (8 miljoner euro) återtas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra situationen för dem som får bostadsbidrag.

55. Underhållsstöd (förslagsanslag)

Regeringen fortsätter att skära i de minsta förmånerna genom indexfrysningen av förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Vi godkänner inte nedskärningarna i de minsta förmånerna och föreslår att indexfrysningen återtas.

57. Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Frysningen av och nedskärningen i index för den grundläggande tryggheten gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. På sikt kommer de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna och bostadsbidraget att förlora i betydelse och det behovsprövade och hushållsspecifika utkomststödet i stället bli viktigare för människors försörjning och boendeutgifter.

Systemet med utkomststöd innehåller inte samma typ av aktiverande element som de primära förmånerna och det ökar marginaleffekterna. Långsiktigt beroende av stödet passiverar och gör människor och familjer fattigare plus att det ökar risken för utslagning.

Regeringens agerande har lett till att utkomststödet har börjat ersätta de primära förmånerna trots att avsikten är att det ska vara en stödform i sista hand. Därmed har grunderna och logiken för systemet med socialtrygghet undergått en förändring.

Om de nedskärningar i de primära förmåner som regeringen föreslår inte genomförs, minskar behovet av utkomststöd betydligt och utkomststödet återfår sin ursprungliga roll.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen inte genomför de föreslagna nedskärningarna i de primära förmånerna, vilket leder till att behovet av utkomststöd klart minskar.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

50. Statsandel till förtjänstskyddet och altemneringsersättningen inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag)

Regeringen fortsätter skära i indexskyddet. Indexnedskärningarna kommer nästa år att fortsatt försämra den köpkraft grundtryggheten ger och samtidigt öka ojämlikheten. Indexen har varit frusna hela regeringsperioden — utom den negativa indexjusteringen 2016, då nivån på förmåner tilläts sjunka enligt index — vilket redan har inverkat betydligt på förmånernas nivåer. De år efter år kumulerande nedskärningarna och andra nedskärningarna, exempelvis i fråga om läkemedelsersättningar och bostadsbidrag, samt höjningarna av klientavgifterna slår hårt mot de mest utsatta i samhället. Vi kan inte acceptera indexfrysningen och föreslår att stöden betalas ut enligt bestående lagstiftning.

Aktiveringsmodellen har också inneburit nedskärningar i utkomstskyddet för arbetslösa. Enligt modellen minskas utkomstskyddet med 4,65 procent för de arbetssökande som inte har hittat jobb eller fått delta i aktiveringsåtgärder. Det är viktigt att stödja människors aktivitet i fråga om att söka jobb och skaffa utbildning, men regeringens modell leder till nedskärning också i det fall att den arbetslösa påvisar sin aktivitet men det faktiskt inte finns något jobb att få eller någon aktiveringsåtgärd att delta i, eller hälsotillståndet inte gör det möjligt att ta emot jobb. Nedskärningarna drabbar lätt de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. Det finns andra sätt att aktivera människor och förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte godkänna den nedskärning av utkomstskyddet för arbetslösa som ingår i aktiveringsmodellen.

SDP föreslår en lägre tröskel för sysselsättningen genom att introducera en sysselsättningssedel till samma belopp som arbetsmarknadsstödet enligt den så kallade Rinnes modell. Denna sysselsättningssedel som betalas till arbetsgivaren och vars värde är 700 euro i månaden ska fås för att stödja sysselsättningen för en tid på ett halvt år. Vi föreslår att sysselsättningssedeln finansieras ur utgifterna för utkomstskydd för arbetslösa, varvid pengarna fördelas för att finansiera sysselsättning i stället för arbetslöshet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra den inkomstrelaterade dagpenningen.

52. Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Regeringen fortsätter skära i indexskyddet. Indexnedsskärningarna kommer nästa år att fortsatt försämra den köpkraft grundtryggheten ger och samtidigt öka ojämlikheten. Indexen har varit frusna hela regeringsperioden — utom den negativa indexjusteringen 2016, då nivån på förmåner tilläts sjunka enligt index — vilket redan har inverkat betydligt på förmånernas nivåer. De år efter år kumulerande nedsckärningarna och andra nedsckärningarna, exempelvis i fråga om läkemedelsersättningar och bostadsbidrag, samt höjningarna av klientavgifterna slår hårt mot de mest utsatta i samhället. Vi kan inte acceptera indexfrysningen och föreslår att stöden betalas ut enligt bestående lagstiftning.

Aktiveringsmodellen har också inneburit nedsckärningar i utkomstskyddet för arbetslösa. Enligt modellen minskas utkomstskyddet med 4,65 procent för de arbetssökande som inte har hittat jobb eller fått delta i aktiveringsåtgärder. Det är viktigt att stödja människors aktivitet i fråga om att söka jobb och skaffa utbildning, men regeringens modell leder till nedsckärning också i det fall att den arbetslösa påvisar sin aktivitet men det faktiskt inte finns något jobb att få eller någon aktiveringsåtgärd att delta i, eller hälsotillståndet inte gör det möjligt att ta emot jobb. Nedsckärningarna drabbar lätt de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. Det finns andra sätt att aktivera människor och förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte godkänna den nedsckärning av utkomstskyddet för arbetslösa som ingår i aktiveringsmodellen.

SDP föreslår en lägre tröskel för sysselsättningen genom att introducera en sysselsättningssedel till samma belopp som arbetsmarknadsstödet enligt den så kallade Rinnes modell. Denna sysselsättningssedel som betalas till arbetsgivaren och vars värde är 700 euro i månaden ska fås för att stödja sysselsättningen för en tid på ett halvt år. Vi föreslår att sysselsättningssedeln finansieras ur utgifterna för utkomstskydd för arbetslösa, varvid pengarna fördelas för att finansiera sysselsättning i stället för arbetslöshet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra grunddagpenningen.

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra arbetsmarknadsstödet.

55. Statsandelar till Sysselsättningsfonden (förslagsanslag)

Av anslaget under momentet betalas vuxenutbildningsstödet för företagare. Dessutom betalar staten i fråga om personer i statens tjänst de i Sysselsättningsfondens bokslut fastställda kostnaderna för yrkesexamensstipendier som beviljats statsanställda. Vuxenutbildningsstödet grunddel är bunden till folkpensionsindex som förblir fruset 2019. Vi anser att indexhöjningen bör betalas ut enligt gällande lagstiftning.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra vuxenutbildningsstödet.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Utöver det gjorde regeringen en nedskärning på 0,85 procent i förmåner bundna till folkpensionsindex 2017 och frös indexet 2018 till 2017 års sänkta nivå. Nu förlänger regeringen således indexfrysningen. Det innebär en nedskärning på 1,18 procent i de mindre socialskyddsförmånerna. Ändringen som gäller indexjusteringarna är avsedda att vara permanent. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Regeringen har å andra sidan lämnat en proposition om att minimibeloppen av dagpenningarna höjs till samma nivå som arbetsmarknadsstödet, ställningen för flerlings- och adoptivfamiljer förbättras, självrisktiden på 55 dagar för sjukdagpenningen slopas och att avgiftstaket för läkemedelsersättningar sänks något. Vi anser att dessa förbättringar är viktiga, men de är blygsamma jämfört med regeringens tidigare nedskärningar.

Vi kan inte acceptera regeringens fortsatta linje att skära i förmåner som är bundna till folkpensionsindex, där man utan en övergripande konsekvensanalys upprepade gånger har riktat flera förmånsnedskärningar mot samma personer och därmed drivit in dem i fattigdom och tvingat dem att bli mottagare av utkomststöd.

Återta nedskärningarna av ersättningar för diabetisläkemedel

Vi föreslår att läkemedelsersättningarna vid typ 2-diabetes återställs till den högsta specialersättningsklassen. Regeringens nedskärning från början av 2017 i ersättningar för diabetesläkemedel är en av de nedskärningar som mycket orättvist drabbar äldre, särskilt multisjuka och mindre bemedlade människor. Redan nu koncentreras följsjukdomarna av diabetes till de lägsta inkomstklasserna och nedskärningen kommer att öka de socioekonomiska skillnaderna i hälsa ytterligare. Målet måste vara att förebygga de följsjukdomar som går att undvika. Allt annat blir betydligt dyrare för både individen och samhället.

I stället för att sänka enskilda ersättningar vore det rättvisare att se över ersättningarna för behandling vid alla sjukdomar på en gång och utifrån likvärdiga kriterier. Eventuella ändringar i ersättningar bör inte göras i sparsyfte utan på medicinska och sociala grunder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer den ersättning för diabetesläkemedel som den genom en förordning har sänkt och föreskriver att läkemedlen ersätts till 100 procent och att regeringen i fortsättningen gör eventuella ändringar i ersättningsnivåerna på enahanda grunder så att enskilda patientgruppers ställning inte försämras utan grund.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 1,18 procent. Ändringen som gäller indexjusteringarna är avsedda att vara permanent. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I och med indexnedskärningarna ska de statsfinansierade folkpensionsutgifterna 2019 till följd av frysen sjunka med 24,4 miljoner euro, nedskärningen i garantipensioner ska vara 2,7 miljoner euro, familjepensioner och barnförhöjningen 300 000 och pensionsstödet 300 000 euro samt handikappförmåner 6,5 miljoner euro.

Indexnedskärningarna kumuleras dels genom de olika förmånerna, dels tidsmässigt. Det blir ofta så att de olika ändringarna drabbar samma personer och hushåll och i synnerhet dem som länge åtnjutit vissa förmåner. Dessutom kan effekterna kumuleras beroende på livssituationen. För den som får flera olika förmåner ger också en enskild nedskärning kumulativa effekter, eftersom en indexsänkning samtidigt drabbar flera av de förmåner som personen får. Det bör också beaktas att regeringen genom tidigare beslut bland annat har försvagat bostadsbidraget för pensionstagare och det allmänna bostadsbidraget, dragit in celiakiersättningen, skurit ner läkemedelsersättningarna för patienter med typ 2-diabetes och höjt klientavgifterna inom social- och hälso- och sjukvården märkbart.

Vi kan inte acceptera regeringens linje där man utan en övergripande konsekvensanalys upprepade gånger riktar flera förmånsnedskärningar mot samma personer och därmed driver in dem i fattigdom och tvingar dem att bli mottagare av utkomststöd.

Pensionärer med små inkomster måste få bättre försörjning

Vi föreslår ett åtgärdsprogram där ställningen för pensionärer med låga inkomster granskas i sin helhet och det framställs genuint verkningsfulla åtgärder för att förbättra försörjningen och vardagen för pensionärer med låga inkomster, särskilt äldre kvinnor och de som får små arbetspensioner. Regeringen Sipilä har pryglat pensionärer med låga inkomster genom att underlåta att

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

göra indexjusteringarna i folkpensionen och garantipensionen, vårdbidraget för pensionstagare, fronttillägg och bostadsbidrag för pensionstagare. Dessutom har klientavgifterna inom social- och hälsovården höjts med 30 procent samtidigt som läkemedelsersättningarna och FPA:s reseersättningar har skurits ner. Också boendekostnaderna har stigit under regeringsperioden.

Vi föreslår att samordningen av folkpensionen och arbetspensionen ska ändras så att försörjningen för den som får en liten arbetspension (under 1400 euro per månad) ska förbättras med 30 euro per månad. Dessutom ska garantipensionen höjas med 21 euro per månad, så att den tillsammans med den höjning regeringen föreslår stiger med 30 euro per månad. Utöver de här ändringarna bidrar indexförhöjningarna av förmånerna till att pensionärernas försörjning förbättras och beskattningen lindras för pensionärer med små och medelstora inkomster.

Serviceutbudet är också mycket viktigt för pensionärerna. Regeringens nedskärningar i finansieringen av servicen till den äldre befolkningen kommer till uttryck i sämre kvalitet på servicen och tillgängligheten. Vi föreslår att kommunernas statsandelar stärks bland annat för att trygga en tillräcklig personal inom äldreomsorgen och satsningar på rehabilitering för äldre enligt bästa praxis.

Det finns i dag inga uttryckliga bestämmelser om avgifter för serviceboende och bestämningen av avgifterna är mycket brokig. Vi föreslår att grunderna för bestämning av avgifter för boendetjänster görs enhetliga och tydliga.

Vi föreslår också andra ändringar i klientavgifter. Se punkten tjänster och klientavgifter.

Se ovan moment 28.90.30 Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice.

Genom att inrätta en äldreombudsmannatjänst kan vi stärka de äldres ställning och att deras rättigheter tillgodoses i samhället. Se ovan moment 33.01.01 Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader.

Återställ kotersättningen för celiakier

Att kotersättningen som var avsedd för vård av celiaki slopades i början av 2016 är en av de nedskärningar som utfaller mycket orättvist. Högre priser på glutenfria livsmedel medför extra kostnader för celiakier på i genomsnitt nästan 750 euro per vård. För närvarande får de inget som helst stöd av samhället för vården av sin sjukdom. En oskött celiaki exponerar för andra sjukdomar som kräver långvarig vård och medför arbetsoförmåga. Sådana är bland annat osteoporos, anemi och som värsta alternativ malign cancer i tunntarmen. Att återinföra celiakersättningarna vore av nöden i namn av jämlikhet och mänsklighet, men det skulle också bidra till att förebygga sjukdomar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 110

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att kostersättningen till personer med celiaki, som regeringen tidigare drog in, ska återinföras under benämningen celiakersättning och att dess nivå binds till index.

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska fattigdomen bland pensionärer och trygga pensionärernas försörjning genom att höja de lägsta pensionerna. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid ställningen för äldre kvinnor och dem som får låg arbetspension. Som ett led i helheten bör dessutom effekten av beskattningen av pensioner, bostadsbidrag för pensionstagare och serviceavgifter utredas.

50. Stöd till veteraner

50. Fronttillägg (förslagsanslag)

Regeringen avser åter att skära i fronttilläggen för våra krigsveteraner med indexfrysning som förevändning. När folkpensionsindex fryses sjunker också de särskilda veteranförmånerna, nämligen fronttillägget, det extra fronttillägget och veteranutlägget. Liksom med de övriga nedskärningarna av folkpensionsindex anhopas konsekvenserna hos de som har de allra lägsta inkomsterna och i fråga om veteranerna också de veteraner som har den sämsta hälsan och som också får folkpension och vårdbidrag för pensionstagare med förhöjning eller med högsta belopp.

Vi anser att regeringens linje med att frysa index för de minsta förmånerna är fullständigt oskälig och i detta fall dessutom särskilt omänsklig.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra fronttillägget.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Organisationerna bistår kommunerna i de lagstadgade uppgifterna — att tillgodose kommunbornas välfärd och hälsa. Familjevåld är barnets största säkerhetsrisk. Enbart medlemsorganisationerna i Förbundet för mödra- och skyddshem i samarbete med kommunerna och staten hjälper årligen 11 000 hjälpbehövande av vilka 4 000 är barn. Trots att staten under sin period har ökat statens finansiering, är behovet av ytterligare skyddshemsplatser fortfarande akut. Särskilt geografiskt finns det stora skillnader i möjligheterna till tillflykt.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 2 000 000 euro till skyddshemsplatser.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Klimatförändringen — från hopp till gärningar

År 2035 ska Finland vara koldioxidneutralt och kort därefter ska vi nå en negativ koldioxidbalans. Att globalt bromsa uppvärmningen till 1,5 grader är enligt senaste uppgifter nödvändigt för att jordklotets bärkraft ska bestå. Redan en halv grad mer ökar risker, förödelse och mänskligt lidande märkbart. Tiden är knapp och de förändringar som behövs är stora. I SDP:s alternativbudget inleds genomförandet av åtagandena och skapas en grund för nödvändiga reformer.

Varje lands åtgärder bör vara baserade på dess särskilda styrkor. Människosläktets kompetens och resurser måste fås i bästa användning för att den stora omställningen ska kunna genomföras på ett ekologiskt och socialt rättvist sätt. Ett globalt gemensamt ansvar ställer mänskligheten inför oerhörda utmaningar.

Finlands styrkor är en utbildad och kompetent befolkning, en ansvarsfullt hanterad skogssektor och rollen som påverkar som medlem i ett betydande ekonomiområde, EU. Finland ska vara en föregångare för handlingsmodeller och tekniska lösningar som kan reproduceras på andra ställen. Finland kan inverka på bromsandet av klimatförändringen genom att agera målmedvetet i det fördjupade internationella samarbetet.

Att nå målen för klimatavtalet från Paris avkräver Finland och Europeiska unionen mer åtgärder än förr under de närmaste åren. Näringslivet, de offentliga tjänsterna och den privata konsumtionen genomgår förändringar. En bred samhällsdebatt behövs för att ekologiska hållbarhet ska vara också socialt acceptabelt.

Vi behöver en bred förändring mot en miljöbättre samhällsstruktur, ett helt och hållet nytt förhållningssätt till produktion, konsumtion och transporter. Dessutom behövs en kulturell förändring mot en livsstil där det förbrukas mindre materiella förnödenheter.

En hållbar utveckling är med som princip för budgetering också i budgetpropositionen för 2019. Klimatförändringen tacklas dock inte med hjälp av tidsbundna spetsprojekt. Det behövs strukturella reformer som vänder både den privata och offentliga konsumtionen till en hållbar nivå. Funktioner och produkter som grundar sig på stora koldioxidutsläpp ska göras dyrare för både företag och medborgare. Nu är styrmedlen motstridiga då man samtidigt både bekämpar klimatförändringen och stöder verksamheter som är skadliga för miljön och klimatet. Det behövs skattereformer, incitament och ålägganden.

Bostadspolitiken ska främja arbetskraftens rörlighet

En långsiktig bostadspolitik skapar förutsättningar för tillväxt och välfärd. Tillväxtorterna lider brist på bostäder till skäliga priser och i all synnerhet på anställda inom servicebranscher. Brist på

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

fördelaktiga hyresbostäder förhindrar arbetskraftens rörlighet och sysselsättningen och förorsakar rekryteringsproblem för företag och för offentliga samfund exempelvis inom vårdbranschen. Endast genom långsiktig bostadsproduktion som är oberoende av konjunkturer, stabil och stödd med offentliga medel kan vi korrigera en situation som vuxit fram under årtal och nå ett läge där lämpliga bostäder och invånare möts. Städernas förmåga och vilja att planlägga tillräckligt och överlåta skäligt prissatta tomter till byggare är en väsentlig del av lösningen. Att förena bostads- och transportpolitiken har effekter också på tjänsternas och arbetstillfällenas läge och på regionernas och företagens konkurrenskraft.

Utvidga och förstärk avsiktsförklaringar om markanvändning, boende och trafik (MBT)

Att det är dyrt att bo på tillväxtorter beror framför allt på att det finns för få bostäder. Bostadsbristen försvårar arbetskraftens rörlighet. Att boende i stadsregioner är dyrt och att det råder brist på statsstödda hyresbostäder till rimligt pris gör det svårare att få arbetskraft och försvårar företagens tillväxtförutsättningar. Det viktigaste verktyget för att lösa problemet är att öka planläggningen och därmed också byggandet.

Staten kan påverka hur många bostäder som planläggs, inte minst via MBT-avtalen.

Genom MBT-avtalen förbinder sig städerna att öka sitt utbud av bostadstomter och att reservera en viss del av tomterna för sådan produktion av bostäder med skäliga boendekostnader som finansieras med räntestödslån. Staten har för sin del förbundit sig att finansiera regionernas stora transport- och andra infrastrukturprojekt. MBT-avtalen har visat sig vara effektiva verktyg för att främja byggandet av bostäder, och meningen är att fortsätta denna avtalspraxis efter 2019.

När staten kräver ökat tomtutbud, måste kommunerna i sin tur kräva att byggherrarna står till tjänst med fler bostäder till rimligt pris. En utgångspunkt måste dessutom vara att kommunerna har obebyggd och planlagd mark för bostäder för fem års behov. MBT-avtal bör i fortsättningen ingås också med nya stadsregioner.

MBT-avtalen ska eftersträva en planläggning som främjar hållbara transportformer. Arbetsplatser, fritidsaktiviteter och tjänster ska vara lätta att nå med kollektivtrafik eller gång- och cykeltrafik. På så sätt svarar vi också mot klimatutmaningarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt öka bostadsplaneringen särskilt i tillväxtcentra genom en nära sammanbindning av markanvändnings-, bostads- och trafikpolitiken och genom att utvidga MBT-avtalen också till nya växande stadsregioner.

Ingrip i överstora husbolagslån

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Byggandet av nya flervåningshus har varit livligt. På grund av hushållens stora och växande skuldsättning är finanssystemet och ekonomin i Finland på många sätt utsatta för risker i fråga om kreditgivning för bostäder och husbolag och i fråga om bostadsmarknaden mer allmänt. Det är vanligt vid köp av nya bostäder att bolagslånets andel av bostadens skuldfria pris är betydande och försäljningsprisets andel i sin tur relativt liten. Samtidigt har fastighetsplaceringarna hittat Finland. Enligt vissa uppskattningar är fastighetsmarknaden i Finland stor i förhållande till ekonomins storlek. I en förändrad marknadssituation kan det leda till snabbt återtag från Finlands blygsamma marknad med prissänkningar som följd.

SDP hyser oro över vanliga medborgare som har köpt bostad med stor bolagslåneandel och råkar i trångmål när det är tid att betala lånet. Nybyggen är de första åren typiskt amorteringsfria, det vill säga att delägarna inledningsvis endast betalar ränta på bolagslånet. Eventuellt prisfall på bostäder, betalningssvårigheter och att placeringarna i detta läge drar sig undan leder till att en stor andel av bolagslånet i värsta fall landar på husbolagets eller delägarnas konto. Delägarna svarar i sista hand solidariskt för bolagslånet: För att minska risken med skuldsättning är det viktigt att delägarna dimensionerar sin samlade skuldsättning långsiktigt enligt sin förmåga till återbetalning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål genomför en utredning för att förbättra konsumentskyddet vid bostadsköp och samtidigt bedömer möjligheterna att ingripa i överstora husbolagslån.

01. Miljöförvaltningens omkostnader

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna utför ett värdefullt arbete för naturvården och miljön. Samtidigt är de viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i många sammanhang. Arbetet är också internationellt. Att utnyttja frivilliga arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Belastningen på myndigheterna minskar när exempelvis organisationer inom bostads- och byggnadsbranschen bedriver informations- och upplysningsverksamhet.

Genom sina beslut har regeringen ökat och kommer ytterligare att öka organisationernas ansvar för rådgivningen och till exempel laglighetskontrollen av besluten, om propositionen om Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet (Luova) framskrider. Om regeringens planer genomförs behövs det en nivåhöjning av organisationernas resurser.

Att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter är ett viktigt samhällsligt mål som främjar naturvården.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 200 000 euro för understöd till miljöorganisationer.

10. Miljö- och naturvård

22. Vissa utgifter för miljövård (reservationsanslag 3 år)

Finland inledde i början av juli ordförandeskapet för Östersjöns skyddskommission (HELCOM). Finland har inte nått HELCOM:s mål för minskad belastning för någotdera näringsämnet, fosfor och kväve. I fråga om nationella kustnära vatten är behovet av att minska belastningen likaledes stort. Det bör vara ett gemensamt mål att genomföra HELCOM:s handlingsprogram för skydd av Östersjön (Baltic Sea Action Plan, BSAP) och HELCOM:s rekommendationer.

Om vi vill nå ett gott tillstånd för Östersjön betyder det att den största belastaren, livsmedelsproduktionen, måste minska sina utsläpp betydligt. Det orsakar cirka 60 procent av finländarnas genomsnittliga ekologiska fotavtryck i Östersjön.

Den animaliska näringsproduktionen förfogar över cirka 70 procent av Finlands åkerareal. Från åkrar invid åar flyter näringsämnena ut i havet. Skyddszoner vid de värsta avrinningsområdena förhindrar att avrinningen av näringsämnen hamnar i havet. Mest nyttigt vore det dock om särskilt vild fisk som fiskas i Östersjön och vegetabilier skulle ersätta köttdieten.

Gipsbehandling av åkrar har visat sig vara en adekvat metod för att minska fosforbelastningen i Östersjön. Om gips skulle spridas på hela den åkerareal som det lämpar sig för (0,5 miljoner hektar) vid våra södra och sydvästra kuster, skulle Östersjöns fosforbelastning minska med uppskattningsvis 200—300 ton per år. Enbart genom denna åtgärd skulle vi nästan nå HELCOM:s minskningsmål för Finland. Priset för gipsbehandling beräknas uppgå till 220 euro per hektar. Att behandla hela arealen på en halv miljon hektar skulle kosta 110 miljoner euro.

Det finns således gott om hopp och metoder för att förbättra Östersjöns tillstånd. Östersjöns skick förbättras inte med enskilda nya metoder, utan det behövs långsiktiga åtgärder genom vilka utsläppen kan minska permanent och mod och visioner för att genomföra de åtgärder som behövs.

I SDP:s alternativa budget tryggas en tillräcklig finansiering för gipsbehandling för att reducera fosforutsläpp för alla lämpliga områden. Dessutom finansierar SDP en bredare utredning av användning av fiberslam och strukturkalk som ett led i ett paket för att minska näringsbelastningen och klimatutsläppen från jordbruket.

Vattenskyddet inom jordbruket stöds nu årligen med cirka 200 miljoner euro vilket har gett ganska blygsamma resultat. Redan en förnuftigare fördelning av miljöstödet för jordbruket skulle förbättra miljöskyddet åtskilligt. Kravnivån måste höjas.

Regeringens årliga extra satsning på 15 miljoner euro för skyddet av Östersjön är en god start. Men det handlar inte bara om pengar utan i synnerhet om att fördela medlen effektivt och riktigt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Klimatpanelens resurser måste stärkas.

Bestämmelser om Finlands klimatpanels verksamhet utfärdas genom lag. Finansieringen måste vara tillräcklig.

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. De är viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning.

Genom sina beslut har regeringen ökat och kommer ytterligare att öka organisationernas ansvar för rådgivningen och till exempel laglighetskontrollen av besluten, om propositionen om Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet (Luova) framskrider. Om regeringens planer genomförs behövs det en nivåhöjning av organisationernas resurser. Att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter är ett viktigt samhälleligt mål som främjar naturvården.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.22 med 5 000 000 euro till skyddet av Östersjön och vattendragen genom att minska näringsbelastningen exempelvis genom gipsspridning, och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer genomslaget för miljöstödet för jordbruket och föreslår behövliga ändringar samt utvidgar gipsbehandlingen av åkrar till alla lämpliga områden för att minska näringsämnen i Östersjön.

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker Klimatpanelens resurser och ställning som expertorgan och säkerställer tillräckliga resurser för dess verksamhet.

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Forststyrelsen har utfört ett viktigt arbete för att sysselsätta unga med hjälp av särskilda anslag och lönesubvention. Åren 2010—2015 sysselsatte Forststyrelsen ungefär 550 unga på landsbygdsorter där det funnits jämförelsevis få andra sysselsättningsmöjligheter. Det har upplevts som mycket nyttigt att sysselsätta ungdomar, och samtidigt har arbetslösa ungdomar getts möjlighet att skaffa värdefull arbetslivserfarenhet, särskilt i glesbygden. Ungdomsarbetslösheten håller lyckligtvis på att minska. Trots det förväntas i snitt 28 000 unga under 25 år vara arbetslösa 2019 (Arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos på kort sikt, maj 2018). Det är beklagligt att denna viktiga satsning på sysselsättning för unga har strukits i statsbudgeten.

Anslaget är av stor samhällelig vikt och bör därför bevaras. Samtidigt förbättras nationalparker-
nas skamfilade infrastruktur.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Grundande av Porkala nationalpark

Porkala (Träskö) nationalpark hörde till de första nationalparkerna i Finland som grundades år 1938. Porkala nationalpark var den första som uppstod till följd av lokal medborgarverksamhet: initiativet togs av en lokal ungdomsförening. Nationalparken lades dock ner efter Porkalas utarrendering till Sovjetunionen (1944—1956) eftersom dess naturvärden hade blivit lidande. Porkalas naturvärden är betydande. Nationalparkskommittén föreslog 1976 att Porkala nationalpark ska grundas på nytt. Den tidigare nationalparken med vissa tilläggsområden blev naturskyddsområde genom förordning 1995.

Porkala har bedömts vara en naturhelhet vars natur- och rekreationsvärden uppfyller standarden för en naturpark. Häckningsbestånden i skyddsområdena i Porkala hör till de mest representativa i Finland. Mångfalden i områdets naturtyper och att området sträcker sig från inlandet ända till yttersta skärgården skulle vara unikt i Finlands nätverk av nationalparker.

Finlands nationalparksnät bör utvidgas så att det omfattar naturtyper och naturvärden som inte finns i andra nationalparker. Att grunda Porkala nationalpark är det nästa steget i att utvidga nätverket av nationalparker. Utöver naturvärdena är beslutet välgrundat också därför att besökstrycket på nationalparkerna är störst i södra Finland. Folkmängden ökar i huvudstadsregionen och allt mer tid tillbringas i naturen. Besökarantalen ökar i nationalparkerna runt om i Finland och nätverket av nationalparkerna har en stor betydelse för naturturismen. Samtidigt som nätverket av nationalparkerna utvidgas ska man se till att infrastrukturen i nationalparkerna repareras och får tillräckliga anslag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.52 med 1 000 000 euro till Forststyrelsen för att stödja sysselsättning av unga och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder lagberedningen för att grunda Porkala nationalpark och för syftet anvisar ett anslag på 2 000 000 euro i en tilläggsbudgetproposition för 2019.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Finlands skogar växer fort men samtidigt utarmas skogsnaturen tyvärr. Av våra skogsarter är 814 utrotningshotade, dvs. riskerar att försvinna, och nästan en lika stor skara, 776 arter, har klassificerats som nära hotade. I år har det förflutit 25 år sedan FN:s konvention om biologisk mångfald träffades. Finland har åtagit sig att senast 2020 stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden, minska påfrestningen på mångfalden och öka en hållbar användning av naturresurserna. Med tanke på den nuvarande utvecklingen ser utarmningen av den biologiska mångfalden inte ut att kunna stoppas före 2020 utan det krävs betydligt effektivare åtgärder för att lyckas. Skyddsåtgärderna via handlingsplanen för mångfald i skogarna i södra Finland (METSO) har varit ett effektivt och populärt sätt att skydda privatägda skogar. Trots att regeringen och riksdagen har höjt an-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

slagen till Metso för att kompensera de nedskärningar som regeringen Sipilä gjorde 2015 behövs det fortfarande mer pengar, i synnerhet från och med 2020.

För närvarande är våra finländska skogar föremål för stort politiskt och ekonomiskt intresse. Klimatforskarna har framfört en allvarlig oro för att kolsänkorna minskar, vilket fördröjer uppnåendet av klimatmålen. Massiva projekt inom bioekonomi och i synnerhet den stora roll som biodrivmedel inom transportområdet ges i ett läge när resten av världen går mot elbilar har väckt frågor om hur det ska gå för skogarna och skogsnaturen i Finland i framtiden. Biobaserade engångsprodukter frigör kolet snabbt i atmosfären. Det kol som finns uppbundet i biomassan ska bindas till produkter där det hålls länge. Det vi just nu behöver mer än på länge är en vettig skogspolitik och vettiga skyddsåtgärder. Det enda som är säkert i det här läget är att vi kommer att behöva långt fler metoder för att mota klimatförändringen i grind och att Finlands skogar kommer att spela en viktig roll för måluppfyllelsen.

Den biologiska mångfalden är ett värde i sig. Ekosystemtjänsterna (ren luft och rent vatten osv.) är nödvändiga och ovärderliga för människan. Vi måste se till att mångfalden i naturen bevaras för kommande generationer även om ekonomin är stram. De skyddade områdena har också ett värde med tanke på rekreation, jakt och naturprodukter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 5 000 000 euro för förvärv av naturskyddsområden och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en reform av programmet METSO med genomslag, tryggade resurser och utvidgning som mål.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att myrskyddsprogrammet fortsätter.

20. Samhällen, byggande och boende

60. Överföring till statens bostadsfond

Statens bostadsfonds medel ska användas till förmån för hyresboende och hyresgäster genom att ombyggnation och nybyggnation av bostäder till skäligt pris utökas, boendet görs bekvämare och mer trivsamt och de anknyttande sociala problemen reduceras. Statens bostadsfond är en fond utanför budgeten vars finansiella intäkter består av ränteavkastningen på aravalån beviljade av staten. År 2017 inflöt cirka 84 miljoner euro i finansiella intäkter. Lånestocken och därigenom intäkterna minskar eftersom det inte längre beviljas nya lån ur fonden. Statens bostadsfonds möjligheter att stödja social bostadsproduktion och ombyggnader bör tryggas, liksom också dess ställning som fond utanför budgeten. SDP föreslår ändringar i motiveringen till moment 35.20.60 i fråga om bostadsfondens bevillningsfullmakter.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Utvidga och förstärk intentionsavtal om markanvändning, boende och trafik (MBT)

Att det är dyrt att bo på tillväxtorter beror framför allt på att det finns för få bostäder. Det viktigaste verktyget för att lösa problemet är att öka planläggningen och därmed också byggandet. Staten kan påverka hur många bostäder som planläggs, inte minst via MBT-avtalen. I SDP:s alternativ undanröjs flaskhalsarna inom boendet och trafiken genom utveckling av intentionsavtalen för markanvändning, boende och trafik (MBT) och genom att utvidga tillämpningen av dem till nya stadsregioner. Genom MBT-avtalen bör man vid planläggningen i ökad utsträckning främja transportformer som stöder hälsan och en hållbar utveckling. Genom MBT-avtalen förbinder sig städerna att öka sitt utbud av bostadstomter och att reservera en viss del av tomterna för sådan produktion av bostäder med skäliga boendekostnader som finansieras med räntestödslån. Staten har för sin del förbundit sig att finansiera regionernas stora trafikprojekt och andra infrastrukturprojekt och att öka attraktiviteten hos räntestödslån genom att i Helsingforsregionen bevilja objekten för räntestödslån startbidrag. MBT-avtalen har visat sig vara effektiva verktyg för att främja byggandet av bostäder, och meningen är att fortsätta denna avtalspraxis efter 2019. Vi behöver långsiktiga mål som sträcker sig över flera valperioder och vi måste vara aktiva inom många sektorer. Den strategiska planeringen av markanvändningen stärks i stadsregionerna och därmed kan bygg- och infrastrukturprojekt planeras i ett större perspektiv som sträcker sig över kommungränserna.

När staten kräver ökat tomtutbud, måste kommunerna i sin tur kräva att byggherrarna står till tjänst med fler bostäder till rimligt pris. En utgångspunkt måste dessutom vara att kommunerna har obebyggd och planlagd mark för bostäder för fem års behov. MBT-avtal bör i fortsättningen ingås också med nya stadsregioner.

Utveckla räntestödssystemet för att trygga produktionen till rimligt pris

Bostadspolitikerna bör inte lämnas åt marknadsaktörerna. Ju större del av hyresbostäderna som är kostnadsbaserad produktion, desto effektivare hålls prisutvecklingen i schack även på den fria marknaden. I Sverige har staten nästan helt och hållet slutat stödja bostadsproduktionen och priserna har skenat iväg.

Förutsättningarna för långsiktig bostadsproduktion till rimligt pris bör förbättras ytterligare bland annat genom att reformera räntestödssystemet. Villkoren för den kortvariga räntestödsmodellen som trädde i kraft 2016 är för närvarande fortfarande förmånligare än villkoren för det långvariga räntestödet. Begränsningstiden är som minst tio år, och låntagarens självriskandel av räntan på räntestödslånet är 2,5 procent. Maximiräntan på låntagarens självfinansieringsandel och den maximiavkastning som betalas till ägaren är 6 procent, medan den är 4 procent i fråga om det långvariga räntestödet. Dessutom betalas räntestöd under hela begränsningstiden, medan betalningen av stöd i modellen enligt räntestödslagen upphör senast 30 år efter det att räntestödslånet godkändes. När riksdagen godkände den kortvariga räntestödsmodellen godkände den ett uttalande som miljöutskottet hade föreslagit i sitt betänkande. Enligt uttalandet förutsätter riksdagen att regeringen inleder åtgärder för en övergripande utveckling av modellen med 40-årigt räntestöd, så att villkoren för modellen blir sporrande. En proposition om detta (RP 12/2018 rd) lämnades till riksdagen våren 2018. Ändringsförslagen i regeringens proposition räcker inte till för att åstadkomma en betydande ökning av hyresbostadsproduktionen inom ramen för systemet med

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

långvarigt räntestöd. Regeringen bör genast tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att fundera på hur det ska gå att få byggherrarna att bli intresserade av att producera bostäder som länge eller permanent är uthyrda och följa lagändringens inverkan på ombyggnader och likabehandlingen av de boende. Dessutom ska man utan dröjsmål fortsätta med att utveckla det långvariga räntestödet enligt SDP:s förslag.

Villkoren för den långvariga räntestödsmodellen görs mer lockande än villkoren för den kortsiktiga modellen. Räntan på självfinansieringsandelen höjs till åtta procent och självriskräntan binds till förändringarna i den allmänna räntenivån.

Räntestöd tiden utsträcks till att omfatta hela låne- och begränsningstiden, och räntestödsbeloppet är konstant hela lånetiden.

Som omedelbar åtgärd sänks självriskandelen av räntan på räntestödslån till en procent så att den blir konkurrenskraftig i relation till marknadsröntorna.

Program för utveckling av bostadsområden

Programmet för att utveckla bostadsområden, det så kallade förortsprogrammet, bör få en fortsättning. Hela 1,5 miljoner finländare bor i förorter. Deras boendeförhållanden bör fortsatt utvecklas via programmet. Förra regeringsperioden hade programmet som mål att motverka segregation i bostadsområden, främja serviceutbud och näringsverksamhet i bostadsområden, stärka invånarnas delaktighet, hälsa och välbefinnande, förbättra kommunikationen mellan olika grupper av invånare och skapa trivsamma, trygga och intressanta boendemiljöer.

Reparationsbyggande ska basera sig på energiprestanda och klimatsmarta lösningar

I samband med reparationer måste utrustningsstandarden och andra egenskaper förbättras så att de svarar mot nutida och framtida krav, boendekomforten inte att förglömma. Sådana krav är bland annat energiprestanda, vattenbesparande åtgärder, tillgänglighetsanpassning (till exempel hissar installerade i efterskott) och inglasning av balkonger. Kraven på reparationsbyggande, såsom tillgänglighet, ökar till följd av boendebehoven bland den åldrande befolkningen. I samband med reparationsbyggande måste man kunna förbättra bostädernas energiprestanda och den vägen minska energiförbrukningen och koldioxidutsläppen i Finland. Ombyggnad av energisystemen i småhus måste stödjas som ett led i arbetet för att nå energi- och klimatmålen.

Situationen i avfolkningsregioner

Finland urbaniseras med fart, fastän senare än de övriga europeiska länderna. Landet delas allt kraftigare i regioner med inflyttningsöverskott och regioner med utflyttningsöverskott. Det är viktigt att fundera på metoder som å ena sidan gör det lättare för människor att flytta efter arbete och service till stads- och kommuncentrum, och å andra sidan ökar livskraften och levnadsmöjligheterna även på landsbygdsorter. Å ena sidan bör ekonomiskt utsatta hyreshussamfund göras mer livsdugliga, och å andra sidan bör man se till att det finns tillräckliga incitament för att också riva objekt som är i dåligt skick och lider av invånarbrist. Ett alternativ kunde vara att staten och kommuner går in för avtalsbaserade lösningar av typ MBT-avtal. För närvarande fungerar själv-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

kostnadsprincipen inte i avfolkningsregioner eftersom självkostnadsprincipen förutsätter att bostädernas ekonomiska användningsgrad är hög. Därför har hyresgästerna de facto blivit tvungna att betala alltför höga boendeutgifter. Det är viktigt att matcha bostadsbeståndet mot den rådande efterfrågan i regionen. Hösten 2018 torde regeringen överlämna till riksdagen ett lagpaket som förbättrar verksamhetsförutsättningarna för hyreshusbolag i avfolkningsregioner. I bästa fall kommer lagpaketet att öka viljan att riva hus (rivningsackord) och att ansöka om befrielse från ARA-begränsningar i förtid (begränsningsackord). Därmed kommer anslagsbehovet antagligen att öka. Anslagen för sanerings- och rivningsackord ökas med 1 000 000 euro för 2019. Därtill behövs ett tidsbundet statligt program för att förbättra ekonomin i hyreshussamfund och bostadsrättshussamfund i avfolkningsregioner. Under programmets giltighetstid skulle antalet ackord höjas för en viss tid till en klart högre nivå än den nuvarande. Det skulle uppmuntra samfunden och deras ägare att raskt ta itu med problemet med tomma bostäder.

Åtgärda bostadslösheten och satsa mer på boenderådgivning

Finland har lyckats bra med att åtgärda bostadslösheten eftersom antalet bostadslösa har minskat. Målet bör vara att avskaffa bostadslösheten helt och hållet i Finland. Alla har rätt till en bostad. Vi måste fortsätta arbeta oförtrutet för att minska bostadslösheten. Bostadslöshet kan bäst motverkas med proaktivt socialt arbete, boenderådgivning och tillräckligt stor produktion av hyresbostäder till rimligt pris.

Ytterligare en miljon euro bör satsas på boenderådgivning. Via boenderådgivning minskas utgifterna för problem med boende i hyresbostadsbolag samtidigt som trivseln förbättras. Rådgivningen har gett resultat. Den har breddats och blivit en uppgift för socialväsendet. Ambitionen har varit att den också ska bidra till att förebygga utanförskap. Tack vare rådgivningen kan utgifterna för problem minska, onödiga vräkningar bli färre, trivseln förbättras, konflikter bland de boende lösas, det kulturella umgänget främjas och utanförskap motverkas.

Vi föreslår

att riksdagen ändrar beslutsdelen i moment 35.20.60 enligt följande:

- år 2019 får lån enligt lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) och enligt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) godkännas som av statens bostadsfonds medel understödda räntestödslån till ett belopp av sammanlagt högst 1 410 000 000 euro,
- självriskandelen av räntan på räntestödslån sänks till en procent och de återstående utvecklingsåtgärderna som konstaterades i samband med behandlingen av RP 12/2018 rd genomförs,
- utvecklingsprogrammet för förorter fortsätter och för boenderådgivningen anvisas 1 900 000 euro år 2019,
- år 2019 får det av Statens bostadsfonds medel beviljas understöd enligt lagen om understöd för sanering av ekonomin i hyreshussamfund och i bostadsrättshussamfund (1030/2008) till ett belopp av sammanlagt högst 3 100 000 euro, av vilket Statskontoret får använda högst 200 000 euro för kostnader för utredningar och åtgärder som främjar saneringen av ekonomin och planeringen av underhåll i fråga om bostadssamfund som har ekonomiska svårigheter,

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 1 sd

- år 2019 får man av Statens bostadsfonds medel med stöd av statsunderstödslagen bevilja rivningsunderstöd för bostäder till ett belopp av sammanlagt högst 3 500 000 euro enligt vad som närmare bestäms genom statsrådets förordning om bidrag till kostnader för rivning av aravahyreshus (79/2006),
- det startas ett program för att förbättra ekonomin i hyreshussamfund och bostadsrätts-hussamfund i avfolkningsregioner och att riksdagen godkänner följande uttalanden:.

Reservationens förslag till uttalande 120

Riksdagen förutsätter snabba och effektiva åtgärder för att fortsatt förnya och följa upp genomslaget för incitamenten för att producera hyresbostäder till skäliga priser, särskilt villkoren för långfristigt räntestöd. Riktade anbudsstöd för byggande är nämligen ett effektivt medel för att öka produktionen av skäligt prissatta hyresbostäder och därigenom dämpa ökningen av utgifterna för bostadsbidragen.

Reservationens förslag till uttalande 121

Riksdagen förutsätter att bostadsområden utvecklas genom programmet i syfte att motverka segregation i bostadsområden, främja serviceutbud och näringsverksamhet i bostadsområden, stärka invånarnas delaktighet, hälsa och välbefinnande, förbättra kommunikationen mellan olika grupper av invånare och skapa trivsamma, trygga och intressanta boendemiljöer. Boenderådgivningen stärks.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Huvudprinciperna för en bra beskattning är enkla. Skattebaserna måste vara täta för att vi ska ha råd med skäliga skattesatser. Skatterna ska tas ut där det är minst skadligt för den ekonomiska verksamheten samtidigt som skatterna sänks där nyttan för sysselsättningen och tillväxten är störst. Regeringen har inte använt beskattningen som ett verktyg för att finansiera utvecklingen av de offentliga tjänsterna. Regeringen har i sina skattepolitiska avgöranden glömt de främsta principerna för ett gott skattesystem: rättvisa och ekonomisk effektivitet.

Bäst kan vi garantera rättvisan genom att ta hänsyn till skattebetalningsförmågan när vi fattar skattebeslut. Den ekonomiska effektiviteten fullföljs när beskattningen är jämlik, skattebaserna täta, skattesatserna skäliga och skattelagstiftningen exakt. Den allra nyttigaste verksamheten ska beskattas minst. Det gäller både förvärvsarbetet som grund för samhället och de ekologiskt bästa alternativen som förutsättning för att mänskligheten ska bevaras.

Regeringens skattebeslut har otvetydigt ökat inkomstskillnaderna. De har också skadat ekonomin. Företagaravdraget (det s.k. apotekaravdraget) och skogsgåvoavdraget har punkterat skattebasen i strid med experternas synpunkter. Genom dyra skattesänkningar har regeringspartierna närstående intresser gynnats men för ekonomins funktion har reformerna varit skadliga. Den

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

här linjen får en fortsättning i regeringens förslag till ändringar i den ränteavdragsbegränsning som ska tygla aggressiv skatteplanering. I stället för att skattebasen ska bli tätare kommer det att bli ett gap på tiotals miljoner euro i lagen. Det gynnar framför allt internationella investerare som drar sig undan skatter i Finland.

I vår alternativa budget bygger vi vår beskattningsstrategi på en enkel idé: principerna för ett bra skattesystem måste införas. Förslagen i den alternativa budgeten är de första stegen på kort sikt. På längre sikt vill vi socialdemokrater se över beskattningen utifrån riktlinjerna i det skatteprogram vi publicerade i våras. Under nästa valperiod vill vi lindra skatterna på arbete och pensioner och fokusera beskattningen på ägande och verksamhet som belastar miljön, framför allt genom att åtgärda hålen i skattebasen och bredda skattebasen. En jämlik beskattning stöder också ekonomisk tillväxt. Med färre fripassagerare stärks välfärdsstatens legitimitet samtidigt som drivkraften för populism försvinner.

Beskattningens huvudmål är fiskalt: att finansiera de offentliga tjänsterna. Genom vår rättvisa skattemodell finansieras investeringar i framtiden och förbättras de offentliga tjänsterna och förmånerna. Den totala skattekvoten ökar då med ungefär en halv procent jämfört med regeringens budget. Den totala skattekvoten mäter relationen mellan skatteinkomster och bnp och den är högst i de länder där välfärden ligger på en högre nivå. Vi vill samla in mer skatteinkomster främst genom att koncentrera skattebasen, vilket betyder att skattesatserna också sänks. Skattelättnader görs huvudsakligen i förvärvsinkomstbeskattningen.

I vår alternativa budget lindras beskattningen för löntagare med små och medelstora inkomster, företagare, pensionärer och förmånstagare mer än i propositionen. När skattebasen koncentreras genom att svart ekonomi och internationell skatteflykt motverkas bidrar det till en rättvis konkurrens och förutsättningar för ekonomisk tillväxt.

Vi skulle säkerställa en mer rättvis och med avseende på ekonomins funktion mer effektiv beskattning genom att flytta fokus från arbete och sociala förmåner till innehav. Beskattningen bör användas också för att finansiera utvecklingen av offentliga tjänster och social trygghet eftersom de gynnar mindre bemedlade mest.

Det behövs effektiva åtgärder mot svart ekonomi och aggressiv skatteplanering

Kampen mot svart ekonomi har avancerat under senare år på vårt initiativ och under partiets ledning. Det är viktigt att förebygga skattefusk, höja risken att åka fast och snabba upp myndigheternas möjligheter att ingripa vid misstanke om brott. Programmet får bättre genomslag, om följderna blir allvarigare och vinning av brott kan beslagtas effektivare.

Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Exempelvis genom ett utvidgat förfarande med skattenummer och effektivare tillämpning av beställaransvarslagen kan vi konkret bekämpa svart ekonomi och skattesmitning. Dessutom kan lagändringar ytterligare öka företagans ansvar för att bekämpa svart ekonomi. I den alternativa budgeten från SDPs riksdagsgrupp föreslås 13 konkreta punkter för att ingripa i svart ekonomi. Utöver dem bör resurserna för att bekämpa svart ekonomi ökas med 20 miljoner euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Att bekämpa aggressiv skatteplanering hos multinationella företag, fusk med skatteparadis i internationell placeringsverksamhet och övrig svart ekonomi är viktiga mål. SDP publicerade i september 2017 ett omfattande åtgärdsprogram på 23 punkter för att kringskära internationell skatteflykt. Lagändringarna som föreslås i programmet skulle kunna genomföras bland annat med att genomföra de centrala bestämmelserna i direktivet om skatteflykt med höga ambitioner. Programmet ger precisering av lagstiftningen en central roll; genom den förbättras beskattningens förutsägbarhet och minskas företagens och myndigheternas administrativa börda.

Effekterna av åtgärder mot svart ekonomi och internationell skatteplanering är svåra att förutse exakt. På grundval av undersökningar i ämnet bedömer vi att statens skatteinkomster på kort sikt skulle öka med cirka 300 miljoner euro om de åtgärder vi föreslagit blir genomförda.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 122

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar sin bekämpning av svart ekonomi och lämnar propositioner för att bekämpa svart ekonomi och således också öka skatteinkomsterna.

Reservationens förslag till uttalande 123

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om strängare åtgärder mot kringgående av skatt och aggressiv skatteplanering i multinationella företag, bland annat genom att i enlighet med reservationen till FiUB 21/2018 rd begränsa rätten till avdrag för räntor som använts vid skattesmitningen och genom att utvidga tillämpningen av bassamfundslagen till bolag i länder med låg beskattning.

Reservationens förslag till uttalande 124

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser som hindrar att räntor dras av på den beskattningsbara inkomsten i Finland, att aktierna i ett företag som bedriver företagsverksamhet i Finland köps i ett holdingbolags namn och räntorna på skulden då har kunnat dras av från vinsten i företagsverksamheten.

Reservationens förslag till uttalande 125

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen med förslag till bestämmelser som hindrar att ett företag får skattefördelar genom att betala räntor till den förmånstagare som utövar bestämmande inflytande i företaget eller till förmånstagarna eller till någon som förvaltar dem eller till förmån för ett fondanslutet försäkringsavtal:

Reservationens förslag till uttalande 126

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Med hänvisning till uttalandet om uppföljning i finansutskottets betänkande FiUB 31/2012 rd förutsätter riksdagen att regeringen följer upp vilka konsekvenser de ändrade bestämmelserna om begränsning av ränteavdrag har, särskilt hur skatteplanering påverkas av undantaget för balansbefrielse.

Reservationens förslag till uttalande 127

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om att samfund ska betraktas som inhemska enligt 9 § 1 mom. i inkomstskattelagen om 1) samfundet är grundat i enlighet med finsk lagstiftning, 2) samfundet har registrerad hemvist i Finland eller 3) dess faktiska ledning finns i Finland.

Skatteändringar som främjar företagsverksamhet, sysselsättning och export

Vi vill stödja företagsverksamhet och sysselsättning i första hand med hjälp av fungerande offentlig service. Tillgång till kompetent och frisk arbetskraft och en heltäckande infrastruktur är de viktigaste faktorerna för framgång och de ska stärkas med hjälp av bra offentlig service. Dessutom ska de sänkta förvärvsinkomstskatterna och arbetsinkomstavdraget till dem som har de minsta lönerna göra det lättare för företagen att få arbetskraft. I stället för nya kryphål i beskattningen har vi täta skattebaser, vilket garanterar en rättvis konkurrens. Små och medelstora företag på hemmamarknaden får den största nyttan av att den internationella skatteflykten tyglas.

Dessutom föreslår vi vissa åtgärder som främjar sysselsättningen och i synnerhet är riktade till nystartade företag. Vi vill underlätta sysselsättningen av kunniga personer i uppstarts företag genom att undanröja hindren för arbetsrelaterad flyttning och missförhållandena i beskattningen av incitamentsystemen. Vi vill höja den nedre gränsen för momspliktig verksamhet till 30 000 euro per år, vilket skulle minska statens skatteinkomster med 87 miljoner euro. Ändringen lindrar den administrativa bördan för nya och små företag och blir ett incitament för nya företagare.

SDP vill stödja tillväxtföretagare och sysselsättning genom ett avdrag för anställning av den första arbetstagaren. Avdraget ska vara temporärt avgränsat till företag som anställer sin första arbetstagare utom familjen. Av den nya arbetstagarens lön ska 20 000 euro kunna dras av från följande års resultat. Det betyder att statens skatteinkomster minskar med 5 000 euro i genomsnitt per arbetstagare. Avdraget ska genomföras som ett regionalt försök som kan utvidgas till hela landet när det finns resultat. Skattelättnaderna i fråga om förvärvsinkomster för låg- och medelinkomsttagare kommer också till nytta för företagare.

På återbäringen av energiskatten föreslår vi ett tillfälligt tillägg på 20 miljoner euro till den maximala nivå som EU-lagstiftningen tillåter, för att förhindra att finländskt arbete flyttas till länder med billigare produktion. Uppbyggnaden av energiskatterna (lägre skattesats för industrin och den s.k. energiskattegiljotinen) ska ses över för att en del av stöden ska inriktas på energieffektivitet, produktivitet och nya energisnåla investeringar. Vidare skulle SDP halvera farledsavgifterna jämfört med nivån i budgeten för 2018. Då minskar statens skatteinkomster med 24 miljoner euro men de finska hamnarna får det lättare att hävda sig i konkurrensen, inte minst i Finska viken.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Vi föreslår rättvisa ändringar i inkomstskatteskalorna och inkomstskattelagen för att bidra till sysselsättning och tillväxt. Skattelättnader ska införas för löntagare med små och medelstora inkomster, pensionärer och förmånstagare. Enligt vårt förslag sjunker löntagarnas skatter fram till månadsinkomster på ungefär 5 000 euro, när man jämför med regeringens budget. De som har månadsinkomster under 5 000 euro får ungefär 10 euro mer i disponibla inkomster per månad jämfört med regeringens modell. Allra mest ökar inkomsterna för löntagare som tjänar under 1 500 euro, eftersom de inom beskattningen ska få ett arbetsinkomstavdrag. Däremot vill vi skärpa beskattningen av förvärvsinkomster på mer än 90 000 euro med två procent.

Vi vill sänka pensionärernas beskattning mer än regeringen gör fram till inkomster på 3 600 euro. De pensionärer som har de minsta inkomsterna får mer inkomster när folkpensionen och garanti-pensionen höjs. Skatterna sänks också för förmånstagare med mindre än 2 000 euro i månadsinkomster. SDP vill också se över hushållsavdraget så att de som har de minsta inkomsterna får nytta av det.

Beskattningens tyngdpunkt bör förskjutas från beskattning av arbete till beskattning av innehav på många sätt. Vi vill skärpa beskattningen av miljonarv genom att höja skattesatsen på de största gåvorna och arven med två procentenheter, vilket ger 59 miljoner euro i intäkter. SDP skulle höja skattesatserna på kapitalinkomstskatt från nuvarande 30 och 34 procent till 32 och 35 procent. Det skulle medföra en ytterligare skatteintäkt på 145 miljoner euro.

Största delen av de extra skatteintäkter som vår alternativa budget medför bygger på att koncentrera skattebasen i stället för att höja skattesatserna. För att skattebasen ska bli tätare föreslår vi bland annat följande reformer av beskattningen av innehav.

Vi vill koncentrera skattebasen genom att slopa de företagaravdrag (s.k. apotekaravdrag) och skogsgåvoavdrag som regeringen införde i fjol. De kan anses obefogade eftersom effekterna på sysselsättning och ekonomisk tillväxt är så små. Dessutom bör vi avgränsa rätten att avdra överlåtelseförlust och andra förluster som begränsar skattebasen, och som bland annat hör ihop med skatteplanering. Dessa reformer skulle ge cirka 160 miljoner mer i skatteinkomster av vilket statens andel skulle vara 106 miljoner. Skattebasen för vinstutdelning fungerar dåligt i många avseenden.

Vi vill koncentrera skattebasen genom att införa en källskatt på fem procent för vinstutdelning i utländska fonder och andra samfund som befriats från skatt på utdelning. De beräknade skatteintäkterna till staten blir då 400 miljoner euro. I Tyskland är motsvarande skatt 15 procent, vilket gör att villkoren för placeringar i fonder blir mer jämlika i förhållande till direkta aktieplaceringar. Under nästa valperiod vill vi se över beskattningen av icke-börsnoterade aktiebolag så att förmögna privatpersoner inte kan undvika skatt genom att ta ut sina inkomster via aktiebolag.

Vi vill beskatta avkastning som samlas i placeringsförsäkringar och försäkringsskal genom att introducera en måttlig skatt som baserar sig på försäkringarnas värde och bottnar i Sveriges skatte-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

modell. Skatteintäkterna skulle således öka med cirka 168 miljoner euro. Vi vill beskatta också den faktiska avkastningen på placeringarna när dessa lyfts eller överläts, så att stor avkastning inte ska beskattas lättare än liten. Samtidigt vill vi se till att eventuella placeringsförluster i fråga om försäkringar kan dras av från motsvarande avkastning. På längre sikt bör beskattningen av försäkringsskal och andra motsvarande investeringsprodukter bli densamma som för direkta investeringar. Då kan försäkringsskal inte användas för kringgående av skatt eller aggressiv skatteplanering. Samtidigt säkerställs det att förlusterna för dessa investeringsprodukter kan dras av från placeringsavkastningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 128

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om källskatt på vinstutdelning gällande samfund som är befriade från skatt på utdelning efter tysk modell för skatt som gäller utländska och inhemska fonder.

Reservationens förslag till uttalande 129

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av inkomstskatteskalen så att skattesatsen för förvärvsinkomster i fråga om inkomster över 90 000 euro höjs med två procent.

Reservationens förslag till uttalande 130

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjning och rättvisare inriktning av arbetsinkomst- och pensionsinkomstskatt så att låg- och medelinkomsttagare gynnas mer, och att regeringen lämnar en proposition om att omforma arbetsinkomstskatt för de företagare som har de minsta lönerna och inkomsterna.

Reservationens förslag till uttalande 131

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition där maximibeloppet för grundavdraget i kommunalbeskattningen höjs till 3 505 euro.

Reservationens förslag till uttalande 132

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till höjning av den lägre skattesatsen till 32 procent och den högre till 35 procent.

Reservationens förslag till uttalande 133

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste bereder ett lagförslag om beskattning av placeringsförsäkringar och försäkringsskal för att beskattningen ska bli mer jämlik i förhållande till direktinvesteringar.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 134

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste lämnar en proposition om att främja sysselsättning i tillväxtföretag på så sätt att en skattelättnad införs för aktiepremier när försäljningen av aktierna är begränsad och att beskattningen av anställningsoptioner lindras på motsvarande sätt.

Reservationens förslag till uttalande 135

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste lämnar en proposition med förslag om att främja sysselsättning i tillväxtföretag på så sätt att de ersättningar som arbetsgivaren betalar till arbetstagare som flyttar till Finland från utlandet på grund av arbete betraktas som skattefria kostnadsersättningar och de motsvarande flyttningskostnader som arbetstagarna betalat själva får dras av i beskattningen, samt att regeringen utan dröjsmål börjar utreda en utvidgning av motsvarande beskattning så att den gäller flyttningar på grund av arbete inom landet.

Reservationens förslag till uttalande 136

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 30 a § om företagaravdrag.

Reservationens förslag till uttalande 137

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 55 a § och 55 b § om skogsgåvoavdrag.

Reservationens förslag till uttalande 138

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att slopa den nedre gränsen för det hushållsavdrag som avses i 127 a § i inkomstskattelagen, att ombilda avdraget till ett hushållsnära stöd, att sänka det maximala avdragsbeloppet med 400 euro med undantag för energirenooveringar, att höja ersättningsprocenterna enligt 127 b § i inkomstskattelagen för omsorgstjänster till personer över 70 år samt att regeringen inleder beredning för att låta hushållsavdraget omfatta sådana renooveringar i höghus och radhus som delägarna i bostadsaktiebolaget har finansieringsansvar för.

02. Samfundsskatt

Avdrag för anställning av en första arbetstagare för ensamföretagare

Redan i vår alternativbudget för 2016 föreslog vi i företagarpaketet ett anställningsavdrag för ensamföretagare. Företaget bör kunna göra ett avdrag på 20 000 euro på resultatet för året därpå. Sysselsättningsavdraget genomförs som regionalt försök som i fall av positiva resultat utvidgas till hela landet. Det avsätts 20 miljoner euro för stödet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 139

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ett försök med avdrag för anställning av en första arbetstagare så att arbetsgivaren från räkenskapsperiodens beskattningsbara resultat kan avdra lönesumman för en första arbetstagare, dock högst 20 000 euro.

04. Skatt på arv och gåva

SDP skulle strama upp beskattningen på arv med 59 miljoner euro genom att höja beskattningen av stora arv mest. Skattesatserna ska återställas till 2016 års nivå och dessutom ska beskattningen av gåvor och arv på över en miljon stramas åt med två procentenheter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 140

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att strama åt beskattningen av arv och gåvor på över 1 000 000 euro med 2 procentenheter både i skatteklass I och II och om att i övrigt återföra skattesatserna för arvs- och gåvoskatt till 2016 års nivå.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Vi föreslår en strukturreform där nedre gränsen för momsplikt höjs från nuvarande 10 000 euros årlig omsättning till 30 000 euro. En reform som lockar till företagsamhet och som väsentligt underlättar för småskalig företagsverksamhet är en naturlig fortsättning på att Antti Rinne som finansminister 2015 höjde momspliktens nedre gräns från 8 500 euro till den nuvarande summan. Att höja den nedre gränsen för momsplikt kräver undantagstillstånd av EU, men det kan sannolikt fås eftersom den undre gränsen i många EU-länder är lägre än 30 000 euro.

Enligt VATT:s undersökning hindrar den nuvarande nedre gränsen små företag från att växa. VATT bedömer också att de administrativa kostnaderna för momsrapporteringen uppgår till 1 600 euro vilket är oskäligt med tanke på en liten omsättning. Detta lindringssystem som komplicerar systemet används inte i andra EU-länder och det kan frångås. Förslaget minskar skatteinkomsterna med 87 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 141

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen söker undantagstillstånd enligt artikel 395 i rådets direktiv (2006/112/EG) för att höja den nedre gränsen för företags momsplikt från en omsättning på 10 000 till 30 000 euro.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Regeringen föreslår i enlighet med sitt program att bilskatten sänks så att effekten på skatteintäkterna är cirka 200 miljoner euro på 2019 års nivå. Så stora skattelättnader är inte motiverade, och vi föreslår att en del av bilskattesänkningarna återtas. Intäkterna av bilskatten kunde vara 65 miljoner euro större än vad regeringen föreslår 2019. I stället för skattelättnader kunde bil- och fordonsskattningen förnyas så att den ännu effektivare än nu skulle styra bilisterna att skaffa utsläppssnåla bilar. På så sätt skulle beskattningen av registrerade bilar med medelhöga och höga utsläpp öka och beskattningen av elbilar kunde sänkas nära noll. SDP vill också lindra beskattningen för elbilar och laddhybrider som används som tjänstebilar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 142

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om partiell återtagning av lindringen av bilskatten så att den effektivare än nu skulle motivera till anskaffning av bilar med låga utsläpp.

Reservationens förslag till uttalande 143

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om reform av tjänstebilsförmånen så att förmånen gynnar helt eldrivna bilar och laddhybrider för att påskynda övergången till elbilar.

07. Fordonsskatt

Det är uppenbart att skatter måste utnyttjas till att minska utsläppen om vi ska kunna nå målen för utsläppen från trafiken. Fordonsskatten är ett viktigt verktyg för att styra människor att välja utsläppssnåla fordon. För att vi ska komma åt klimatförändringen krävs det att fordonsskatten får ännu mer utpräglad styreffekt. Det i sin tur kräver att skatten på utsläppssnåla fordon sänks och att den i stället höjs på bilar med höga utsläpp.

Utsläppsintervallen för fordonsskatten måste bli strängare för att motivera människor att skaffa i synnerhet elbilar, men också laddningsbara hybridbilar. Det mest effektiva sättet att minska utsläppen är att det köps fler nya bilar med låga utsläpp eftersom de bilar som köps nu kommer att finnas på våra vägar i många år. Därför vore det klokt att den sänkta fordonsskatten bara riktas in på fordon som har lägre utsläpp än personbilar vid första registreringen i snitt (uppskattningsvis 116 g/km 2018). Samtidigt måste utsläppsintervallet för skatten bli strängare än nivån 2017, det

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

vill säga skatten för elbilar och andra bilar som har de minsta utsläppen sänks mer än regeringen föreslår. I stället ska man höja fordonsskatten på bilar med de största utsläppen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 144

Riksdagen förutsätter att regeringen verkställer ändringen i bilagan till fordonsskattelagen på följande sätt: grundskatten inom fordonsskatten ligger kvar på samma nivå som 2017 för fordon med ett koldioxidutsläpp på 116 gram per kilometer, sjunker med intervaller för fordon med ännu mindre utsläpp och stiger med intervaller för fordon med högre utsläpp med resultatet att utsläppen från trafiken sjunker och den totala avkastningen från fordonsskatten uppskattas ligga kvar på den föreslagna nivån.

19. Övriga inkomster av skattenatur

06. Farledsavgifter

Farledsavgifterna halverades 2015—2018 som ett led i svavelkompensationen och arbetsmarknadsuppgörelsen så att avgifterna sänktes främst för lastfartyg och fartyg i de högsta isklasserna. För att sänka logistikkostnaderna för exportindustrin och förbättra konkurrenskraften för de fin-ska hamnarna är det befogat att sänka farledsavgifterna ytterligare. Farledsavgifterna ska fortsatt halveras främst för fartygen i de högsta isklasserna för vilka avgiften slopas helt. Intäkterna av avgifterna minskar med 24 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 145

Riksdagen förutsätter att regeringen för att främja exportens konkurrenskraft lämnar en proposition om sänkning av farledsavgifterna och i synnerhet för fartygen i de två högsta isklasserna för vilka avgifterna bör slopas helt och hållet.

09. Övriga skatteinkomster

Hälsobaserad skatt

Hälsorelaterade skatter kan främja hälsan. I stället för sötsaksskatten bör det beredas en ny hälsobaserad skatt som ska samla in 102 miljoner euro. Riksdagens social- och hälsovårdsutskott förutsatte detta för två år sedan i ett enhälligt betänkande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 146

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition med förslag till en hälsoskatt som på ett genomgripande sätt tar hänsyn till hälsopåverkande delfaktorer.

Kraftverksskatt

SDP vill också ta i bruk en kraftverksskatt som skulle samla in 85 miljoner euro. Den skulle gälla kraftverk som utan egen förtjänst gynnats av systemet med utsläppshandel och andra överstora vinster baserade på energistöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 147

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en kraftverksskatt i form av en statlig fastighetsskatt som gäller kraftverk som får oförtjänta vinster av handeln med utsläppsätter samt översubventionerade kraftverk.

Gruvskatt

SDP vill säkerställa en hållbar användning av naturresurserna genom en gruvroyaltyskatt på två procent baserad på mineralvärdet. Den kan inbringa uppskattningsvis 15 miljoner euro. På så sätt kan Finland få en skälig ersättning för exploatering av nationalegendomen och för de tillhörande riskerna och kostnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 148

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om en gruvroyaltyskatt som säkerställer en skälig ersättning av naturresurser för utnyttjande av nationalförmögenheten och därav förorsakade risker och kostnader.

Skatt på finansieringsverksamhet

Finansieringsbranschen är en öppning i mervärdesskattens skattebas. Därför används i exempelvis Island, Norge och Danmark en separat skatt som riktas till finansieringsbranschens mervärde (Financial Activities Tax). SDP vill täppa till hålet genom att enligt nordisk modell ta i bruk en skatt för finansieringsbranschens mervärde, som skulle få in 230 miljoner euro. En sådan finansieringsverksamhetsskatt var enligt analyser från Näringslivets forskningsinstitut och Statens tekniska forskningscentral de bästa inkomstkällorna för att samla in Europeiska unionens egna medel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 149

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om finansieringsskatt som bereds enligt modell i de övriga nordiska länderna.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

03. Utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier

01. Utdelningsinkomster, kapitalåterbäringar och nettoinkomster av försäljning av aktier

I sitt vårt blåvita program för ägande lägger SDP upp omfattande mål för ägarpolitiken och beskriver relationen mellan ägande och den samlade närings- och innovationspolitiken. Statens ägarlinje måste stödja en reform av näringspolitiken och satsa på ny kreativ affärsverksamhet. Statens ägarpolitik ska stärka finländskt ägande inom branscher av nationell relevans och motarbeta alla tecken på att Finland kan bli någon sorts dotterbolagsekonomi.

Staten bör bevara sitt bestämmande inflytande i sådana statsägda bolag där man tryggar strategiska intressen såsom försörjningsberedskap och infrastruktur. Vi har föreslagit att staten och den privata sektorn tillsammans ska bilda ett specialbolag med inriktning på exporten i små och medelstora företag. Uppgifterna, beskrivningen och arbetsfördelningen för Statens utvecklingsbolag Vake Oy behöver förtydligas.

- Genom aktiv ägarpolitik stöder vi ägande, tillväxt och investeringar med inhemsk förankring och utvidgar exportbasen.
- Vi bildar ett specialbolag med särskild inriktning på att stödja exporten i små och medelstora företag i samarbete med staten och den privata sektorn.
- En del av inkomsterna från försäljning av statlig egendom måste satsas på investeringar i framtiden, bland annat FoU-investeringar, kompetens och bättre infrastruktur.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 150

Riksdagen förutsätter att statens särskilt intäktbringande egendom inte bör säljas.

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

Den sammanlagda effekten av socialdemokraternas inkomst- och utgiftsförslag på statens nettoupplåning är en minskning med 525 miljoner euro jämfört med utskottets betänkande.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 1 sd

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2019 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 150 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen.

Helsingfors 14.12.2018

Timo Harakka sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Maria Tolppanen saf
Pia Viitanen sd
Riitta Myller sd
Joona Räsänen sd
Harry Wallin sd

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

RESERVATION 2 gröna

Allmän motivering

Vår framtidsbudget 2019 bygger en grund för de stora reformer som nästa regering måste genomföra. Klimatförändringen måste bekämpas, utbildningens anseende måste återställas och den sociala tryggheten måste förnyas så att den kan bära alla. Den gröna framtidsbudgeten är också ett aktivt val för minskad fattigdom, den finska naturen och Finlands globala ansvar.

Jämfört med propositionen är vårt alternativ balanserat. Med andra ord kan dessa aktiva val göras utan att ta mer lån än regeringen. Vi minskar också inkomstskillnaderna, förbättrar jämställdheten mellan könen och minskar fattigdomen. De omfattande satsningarna på utbildningen gynnar sysselsättningen både på kort och lång sikt.

Koldioxidneutralt Finland 2030

Vi har ännu hopp men inte så mycket tid. Enligt en färsk rapport av FN:s forskningspanel för klimatfrågor är det fortfarande möjligt att undvika de värsta konsekvenserna av klimatförändringen och begränsa uppvärmningen till 1,5 grader. För det krävs ändå att vi gör mer och snabbare än vad vi hittills har planerat. De gröna utgår ifrån att Finland bör göras koldioxidneutralt före 2030 var-efter vi bör eftersträva negativa utsläpp.

Den blinda fläcken i regeringens klimat- och energipolitik är att man ökar användningen av bioenergi och avverkningarna på ett sätt som halverar våra skogars kolsänka. Det omintetgör utsläppsminskningarna inom alla andra sektorer och alla utsläppsminskningar som man enligt planerna ska åstadkomma före 2030.

Avverkningarna kan inte utökas på ett hållbart sätt, i energiproduktionen ska man i stället satsa på sol, vind, smarta elnät och energieffektivitet. I nästa års budget behövs mer stöd till anbudsförfarande för förnybar energi och till att få fart på den småskaliga energiproduktionen.

En ambitiös klimatpolitik är även den bästa näringspolitiken. Alla dessa åtgärder stöder en förnyelse av näringsstrukturen och en hållbar ekonomisk utveckling samt bidrar till nya arbetsplatser. Att bekämpa klimatförändringen innebär stora businessmöjligheter för oss finländare om vi vågar förnya oss och blicka framåt.

Snabba upp trafikomvandlingen

Regeringens förslag med syfte att göra trafiken mer hållbar är inte tillräckliga och det verkar vara så att utsläppsminskningsmålen för trafiken inte kommer att nås. Kollektivtrafiken får alltför lite stöd medan privatbilismen får alltför mycket. De flytande biobränslen framhävs för mycket och elbilarna för lite. Vi måste ta ett språng mot en mer hållbar mobilitet.

Finland måste satsa stort på spårtrafik. Vi behöver en långsiktig plan och ett genomförandeprogram för att reformera bannätet. Spårtrafiken måste få högre servicestandard och bättre konkur-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

renskraft i förhållande till både personbilar och flygtransporter. Detta kräver att tågförbindelserna mellan de stora städerna blir bättre och restiderna kortare. Också byggandet av spårvägsnäten i de stora stadsregionerna måste få stöd för att främja en klimatomåttlig hållbar pendling.

Elektrifieringen av persontrafiken bör snabbas upp. Elbilarna ska befrias från bil- och fordonskatt för en bestämd tid på fem år så att bilparken förnyas snabbare. Samtidigt måste laddningsnätet utvecklas kraftigt så att människor vågar skaffa elbilar. Även anskaffningen av elcyklar bör stödjas under en viss tid. Biobränslena bör sparas för i första hand den tunga trafiken samt flyg- och fartygstrafiken.

Bekämpa klimatförändringen genom att skära ned stöden till fossila bränslen

Finland är ännu starkt beroende av fossila bränslen i energiproduktionen, trafiken och uppvärmningen. Fortfarande är storleken på de årliga skatteutgifterna för de fossila bränslena cirka en miljard euro. Det största stödet går till användning av diesel och lätt brännolja i arbetsmaskiner samt torv. Det behövs en trovärdig plan för hur vi blir kvitt detta beroende och vad som ska byggas i stället för det. Nedmonteringen av stöden till de fossila bränslena bör startas snabbt.

Regeringen höjer torvskatten men den förblir lägre än vad den var när regeringen tillträdde. Det är skadligt att stödja användningen av torv med tanke på både klimatet och naturvården. Det omfattande stödet kan inte dras in på en gång eftersom det skulle leda till ökad användning av stenkolk och andra fossila bränslen men vi föreslår att skatten ska fördubblas jämfört med regeringens proposition.

Skatteutgifterna för diesel och arbetsmaskiner skulle vi nästa år skära ned med en fjärdedel. Nedskärningen av skatteutgifterna för diesel skulle förbättra konkurrensläget för de alternativa bränslena och spårtrafiken. De personbilar som använder diesel skulle kompenseras för den höjda bränsleskatten inom ramen för fordonsskatten, varigenom förslaget inte skulle medföra någon ändring jämfört med nuläget. Nedskärningen av skatteutgifterna för arbetsmaskiner gynnar val av biobaserade alternativ.

Gallra bland ineffektiva och miljöskadliga stöd

Vi betalar i dagsläget cirka 4 miljarder i företagsstöd. Bara 11 procent av stöden bidrar till en förnyelse av ekonomin, och det finns klara bevis på att flera stöd är ineffektiva. Regeringen har inte kunnat skära ned stöden trots att man genom att gallra bland stöden kan bidra till att näringsgrenarna förnyas och klimatmålen nås.

Vi skulle också vilja slopa den omotiverade och klimatskadliga kompensationen för utsläppshandeln till industrin som är den sittande regeringens nya stöd till den tunga industrin. Den är ineffektiv och uppmuntrar inte industrins förnyelse i en mer kolsnål riktning. Likaså skulle vi dra in återbäringen av industrins energiskatter som betalas till företag som förbrukar mycket energi. De flesta av de berörda företagen betalar lägre skatt också på till exempel el.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Som miljöskadligt stöd skulle vi bland annat slopa lätnaden i elskatten för gruvor. Den energiintensiva och ytterst förorenande gruvindustrin bör beskattas enligt den högre skatteklassen såsom före den sittande regeringen.

Som ineffektivt företagsstöd skulle vi skära ned avskrivningen av så kallade lösa anläggningstillgångar och stödet till passagerartrafiken. Därtill vill vi återkalla regeringens senaste höjningar av transportstödet och skattestödet till handelsfartyg.

Stöden till pendeltrafiken bör uppdateras för att stödja en hållbar mobilitet. I nuläget uppmuntrar stöden till privatbilism också när det finns alternativ som ger mindre utsläpp. Det behövs också en omstrukturering av avdragen för resor till och från arbetet, så att avdragen bemöter de olika trafikformerna mer rättvist. På kort sikt ska kilometerersättningarna förnyas på så sätt att stödet alltmer riktas in på kostnaderna för att använda bil. Avdragen för arbetsresor ska justeras i en mer kilometerbaserad riktning så att de olika färdsattnen bemöts mer jämlikt. Nu riktas en stor del av stödet in på privatbilismen. Det första steget är att höja självrisker och minska på det maximala beloppet.

Nya miljöskatter

Vi vill flytta tyngdpunkten i beskattningen mot miljöskatter, som är ett bra sätt att styra konsumtionen och produktionen i en hållbar och sund riktning.

Vi föreslår införande av flygskatt eftersom den ekonomiska styrningen av flygtrafiken inte är tillräckligt effektiv. Flygtrafik hör till de mest klimatskadliga transportformerna, och det beräknas att flygtrafiken nästan kommer att fördubblas de kommande tjugo åren. Ändå är den internationella flygtrafiken helt befriad från bränsleskatt, EU:s utsläppshandel täcker in bara en begränsad del av flygen och det tas inte heller ut någon mervärdesskatt på utrikesflyg. Så länge som situationen är som den är, behöver vi nationella åtgärder.

Vi föreslår att Finland inför en nationell flygskatt efter svensk modell. I Sverige bestäms flygskatten i förhållande till flygresans längd och den tas ut hos flygbolagen. Priset per passagerare varierar mellan cirka 8 och 40 euro. Människor är beredda att betala mer för att flyga: över hälften av finländarna stöder en flygskatt.

Miljöskatterna är överlag ett bra sätt att styra konsumtionen och produktionen i en mer hållbar riktning och bekämpa klimatförändringen. Vid sidan av flygskatten föreslår vi införande av en plastskatt och en utredning om beskattning av animaliska produkter. I stället för den gamla sötaksskatten skulle vi införa en hälsoskatt som utgår från mängden tillsatt socker.

Naturens mångfald är hotad

Utöver klimatförändringen utgör utarmningen av naturens mångfald ett allvarligt hot – den sjätte utrotningsvågen pågår redan. Den försnabbas på grund av klimatuppvärmningen och i Finland också på grund av skogsavverkningarna som ökar i enlighet med regeringens målsättningar. Därför behövs det betydande satsningar på att skydda naturens mångfald.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Vi satsar på förvärv av naturskyddsområden, skydd av myrar och vård av skogsnatur samt för-
snabbat genomförandet av Metsoprogrammet (handlingsplanen för den biologiska mångfalden i
skogarna i södra Finland). Vi sänker Forststyrelsens resultatmål för att naturvärden bättre ska
kunna beaktas på statens skogsmark.

Vi styr finansiering till Forststyrelsens naturtjänster för restaurering av våtmarker samt för sköt-
sel av artrika vårdbiotoper och vård av fågelvatten. Vi riktar in pengar på bekämpning av invasi-
va arter. Vi förbättrar de strömmande vattnens ekologiska status och undanröjer vandringshinder
för hotade och sårbara fiskarter. Vi tryggar saimenvikarens fortplantning.

Miljöorganisationerna utför ett värdefullt arbete inom miljöfostran och miljöupplysning. Dessut-
om har de fått en större roll inom uppföljningen av beslut och laglighetskontrollen, så de behöver
mer resurser för att kunna stärka verksamheten.

Globalt ansvar

I världen pågår den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Över 20 miljoner människor
lever som flyktingar utanför hemlandet. Vi vill hjälpa människorna i ursprungsländerna, så att de
inte behöver lämna sina hem. De flyende människorna behöver å sin sida säkra ruttor till trygg-
heten. Asylprocessen måste rättas till och vi måste satsa på integrationen. För oss är varje länk i
den här kedjan viktig.

Vi vill att Finland i den här svåra situationen bär sitt globala ansvar och höjer flyktingkvoten till
2 500 personer. Regeringen har de senaste åren stramat åt asylpolitiken radikalt. Enligt erfarna
asyljurister är rättskyddet för de asylsökande hotat. Det finns en risk för att asylprocessen inte
identifierar dem som befinner sig i en utsatt ställning. Det måste göras en samlad bedömning av
asylpolitiken och asylförfarandet, och Migrationsverket måste få de resurser som behövs för en
god asylprocess och för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Det är i praktiken kommunerna som svarar för integrationen av invandrare, men de ersättningar
de får för detta saktar efter utvecklingen. Därför vill vi höja ersättningarna. Det ligger i hela sam-
hällets intresse att satsa på integrationen samt att inkludera invandrarna i samhället och arbetsli-
vet.

Utvecklingssamarbetet är det mest humana sättet att minska på fattigdomen och utsiktsslösheten.
Finlands anslag för utvecklingssamarbete har sjunkit till 0,41 procent av bruttonationalinkom-
sten. De massiva nedskärningarna gör det omöjligt att hjälpa människorna i deras hemländer. An-
slagen för egentligt utvecklingssamarbete måste snabbt höjas. Målet bör vara att Finland under
två regeringsperioder når en nivå på 0,7 procent som rekommenderas av FN. Att styra inkomster
från utauktionerade utsläppsrätter tillbaka till utvecklingssamarbetet och klimatfinansieringen är
åtgärder i rätt riktning. I dagens läge behöver också Förbundet för mänskliga rättigheter rf:s verk-
samhet och fredsarbete mer stöd.

Miljardsatsningar på utbildning

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Finlands framgångar vilar på högklassig utbildning och hög kompetens. Jämlik utbildning av hög kvalitet är ingen självklarhet utan den kräver ständig omsorg på alla nivåer. Vi har i Finland förstått att satsa på kompetens också i ekonomiskt strama tider. I den globala ekonomin blir kompetens allt viktigare.

Regeringen Sipilä har gjort historiska nedskärningar inom utbildningen. Den har skurit ned på småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen, yrkeshögskolorna och universiteten. Nedskärningarna äventyrar jämlikheten inom utbildningen och försvagar kvaliteten på såväl undervisningen som forskningen. På längre sikt undergräver nedskärningarna förutsättningarna för en kompetensdriven ekonomisk tillväxt.

Fundamenten för den finska utbildningen har allvarligt urholkats och de senaste punktinsatserna kan inte rätta till de begångna misstagen. Vi behöver en miljardsatsning på kompetens och utbildning på alla nivåer, från småbarn till doktorer. I vår budget för 2019 satsar vi totalt över 750 miljoner euro på utbildningen. Mindre tilläggsanslag räcker inte till för att korrigera regeringens hot mot kompetensbasen. Vi finansierar investeringarna i utbildningen genom att skära ned på företagsstöd som är antingen miljöskadliga eller ineffektiva.

I Finland deltar barnen i småbarnspedagogiken i mindre utsträckning än i övriga Europa. Vi vill öka antalet barn som deltar i småbarnspedagogiken eftersom en högklassig småbarnspedagogik enligt forskning är ett effektivt sätt att främja barnens inlärningsmöjligheter och förebygga utslagning. Regeringen framtog barnen jämlik rätt till dagvård. Den rätten måste nu återställas. Samtidigt måste gruppstorlekarna minskas och kvaliteten på dagvården höjas.

Vi vill erbjuda alla barn en högklassig grundläggande utbildning. Grundskolornas resurser bör tryggas för att varje lärare ska kunna möta eleverna som individer och stödja deras inläring på bästa möjliga sätt. Ytterligare resurser måste riktas in särskilt på de områden och skolor där behoven är störst. Gruppstorlekarna måste vara tillräckligt små och utbildningen måste fortgående utvecklas så att grundskolan kan möta de utmaningar som den föränderliga världen har att erbjuda.

Varje barn och ungdom förtjänar en hobby. För att barnens hobbyer inte ska bero på föräldrarnas inkomstnivå föreslår vi att grundskolornas morgon- och eftermiddagsverksamhet ska bli avgiftsfri för låginkomsttagarna. Dessutom vill vi att klubbarna ska erbjuda fler hobbymöjligheter.

Det behövs fler nybörjarplatser, mer närundervisning och fler lärare till yrkesskolor. Bara en god yrkesutbildning som är genuint tillgänglig för de unga kan ge de färdigheter som verkligen behövs i arbetslivet eller fortsatta studier.

Regeringen har lagt ner kompetensprogrammet för unga vuxna, som hör till ungdomsgarantin. Syftet med programmet har varit att de unga som bara har grundskolans lärokurs bakom sig ska få yrkesutbildning. För att befästa ungdomsgarantin och effektivare motverka utanförskap vill vi fortsätta med kompetensprogrammet de närmaste åren.

Finlands framgångar är beroende av hög kompetens. De studerande måste ges möjlighet att avlägga sina studier på ett bra sätt, och det är endast genom långsiktig finansiering vi kan trygga

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

spetsforskningen och den finländska bildningen. Högskolornas anslagsnivå bör höjas, och i höjningen ska man också beakta regeringens tidigare indexnedsänkningar. Därtill vill vi öka resurserna till de hårt ansatta statliga forskningsinstituten såsom Institutet för hälsa och välfärd och Finlands miljöcentral.

Jämlik utbildning

Utslagningen av unga, studieavbrotten och den tilltagande nedärvinningen av utbildning kräver nya åtgärder som stärker jämlikheten inom utbildningen. Högklassig småbarnspedagogik och grundläggande utbildning är det effektivaste sättet att minska utslagningen av unga, särskilt om de som behöver extra stöd kan få det. Så kallad positiv diskriminering, där extra resurser satsas på de mest behövande daghemmen och skolorna, bör införas permanent i det nationella finansieringssystemet.

Vägen till en avgiftsfri småbarnspedagogik är samtidigt vägen till en jämlik utbildning. De som går ut grundskolan utgör en riskgrupp som behöver mer stöd vid övergången till andra stadiet. De borde få lagfäst rätt till effektiverad studiehandledning där de får individuell studiehandledning som hjälper dem under övergångsfasen. Det räcker inte bara med en nybörjarplats på andra stadiet eftersom många som inte får extra stöd avbryter studierna. Med bara grundskola klarar man sig inte på arbetsmarknaden i dag och bristen på utbildning ökar risken för utslagning. Vi vill göra studierna på andra stadiet avgiftsfria för alla.

Avgiftsfritt andra stadium

För en stor del av de studerande på andra stadiet har den ekonomiska situationen påverkat studieavbrotten och valet av studieplats. Vi vill göra studierna på andra stadiet avgiftsfria för alla. Prisvariationen är stor bland de olika utbildningarna på andra stadiet: inom yrkesutbildningen köper man som billigast arbetsredskapen för cirka 100 euro medan studerande i frisörbranschen måste betala cirka 800 euro för nödvändiga tillbehör och priset på studentexamen kan uppgå till 500 euro. Ett genuint avgiftsfritt andra stadium innebär att arbetsredskapen och läroböckerna bekostas för varje studerande så att inläringen inte hänger på plånboken.

Mindre inkomstskillnader

De ökade inkomstskillnaderna och ojämlikheten i samhället hör till vår tids största utmaningar. Alla drar nytta av ett samhälle med måttliga inkomstskillnader och samma möjligheter för var och en att leva ett gott liv. En finanspolitik som riktar de största nedsänkningarna mot den sociala tryggheten och en jämlikare utbildning kommer trots det att fortsätta. Det betyder mindre jämlika möjligheter och ökad ojämlikhet. Samtidigt utnyttjas det ekonomiska rörelseutrymmet för skattelättnader som gynnar höginkomsttagarna.

Vi vill stoppa ojämlikheten och minska inkomstskillnaderna. Vi föreslår att beskattningen av låga inkomster lindras genom en höjning av grundavdraget vid kommunalbeskattningen. Att höja grundavdraget är till nytta också för arbetslösa och pensionärer, som inte kan utnyttja skattelättnader i fråga om förvärvsinkomster.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Beskattningen av förvärvsinkomster är tämligen progressiv. Det mest problematiska i fråga om inkomstskillnaderna är att utdelningen från icke-börsnoterade bolag beskattas mycket lätt. Beskattningen av dessa utdelningar måste stramas åt så att inkomstskillnaderna minskar. Det är motiverat också därför att de nuvarande skattelättnaderna styr utdelningspolicyn och investeringarna i fel riktning också i ett rent ekonomiskt perspektiv.

Minska fattigdomen

Regeringen Sipiläs nedskärningar har drabbat arbetslösa, studerande, pensionärer och sjuka. Regeringen har skurit direkt av stöden, höjt självriskandelar och frusit förmåner. FPA:s förmåner hålls under hela regeringsperioden på samma nivå trots att priserna stiger. Stödets köpkraft försvagas och de fattiga blir konkret fattigare.

Trots det utbildningslöfte som gavs före valet har de största förlorarna under regeringsperioden varit de studerande vars stöd har skurits mest både relativt och absolut. Också de arbetslösa har fått sin del av regeringens nedskärningar; de drabbas dessutom av en misslyckad och orättvis aktiveringsmodell.

Att skära i förmånerna till de fattiga utgör ett värdeval som vi inte skulle behöva ta. Frysningen av index fortsätter också nästa år trots att regeringen samtidigt hade möjlighet att lindra löntagarnas beskattning. Nedskärningar i den sociala tryggheten har smärtsamma följder: de fattigas fattigdom fördjupas och ojämlikheten i samhället stärks.

Vi föreslår att förmånerna åter kopplas till index och att det dessutom görs en tydlig nivåhöjning i utkomstskyddet för arbetslösa, de minsta dagpenningarna, garantipensionen och studiestödet. En totalrevidering av den sociala tryggheten blir ett stort projekt för nästa regering, men före det behövs det omedelbar hjälp till de allra fattigaste. Försöket med basinkomst måste fortsätta och utvidgas.

Ett barnvänligt Finland

Över 100 000 barn lever i fattiga familjer. Vi vill ingripa i ojämlikheten mellan familjerna genom att höja minimidagpenningen för de föräldrar som vårdar sina barn hemma och genom att binda dagpenningarna till index. Familjer där det finns arbetslösa eller studerande föräldrar skulle gynnas av höjningar och skattelättnader i dessa stöd. Dessutom skulle familjer med små barn gynnas av avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, subjektiv rätt till småbarnspedagogik och små dagisgrupper.

Vi vill göra morgon- och eftermiddagsverksamheten i grundskolorna avgiftsfri för låginkomsttagare. Familjer med större barn skulle ha stor nytta av ett helt avgiftsfritt andra stadium.

Främja jämställdhet

De grönas framtidsbudget främjar jämställdheten mellan könen. Vi vill i en första fas se över familjeledigheterna enligt modellen 5+5+5, så att mammornas ställning i arbetslivet stärks och pap-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

pornas i hemmen. Pappaledigheten förlängs och det ska bli smidigare för alla att utnyttja ledigheterna.

Vi återinför jämlik rätt till dagvård och minskar gruppstorlekarna. Det förbättrar kvaliteten på småbarnspedagogiken och hjälper de anställda att göra ett gott arbete. Vi tar de första stegen mot en avgiftsfri småbarnspedagogik. Den ska ges alla femåringar fyra timmar per dag. Genom dessa åtgärder görs dagvården mer lockande och det blir lättare för kvinnor att övergå till arbetslivet.

Vi ingriper i våldet mot kvinnor genom att öka antalet skyddshemsplatser och bygga ut nätverket av skyddshem. Genom en skattepolitik som minskar inkomstskillnaderna jämnar vi ut skillnaderna också mellan könen.

Försöket med basinkomst

Det pågående försöket med basinkomst begränsar sig enbart till dem som får arbetsmarknadsstöd. Försöket omfattar dessutom bara 2 000 personer. Försöket måste utvidgas kvalitativt och kvantitativt så att det täcker fler människogrupper såsom självsysselsatta, företagare och studerande. Bara genom ett seriöst försök kan vi bedöma basinkomstens effekter i olika befolkningsgrupper och bredare i hela samhället. Vi föreslår att det inleds ett bredare försök med basinkomst.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar ambitionerna i klimatpolitiken och ställer som mål ett koldioxidneutralt Finland 2030.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar de vetenskapliga rönen om avverkningarnas effekter på kolsänkans storlek och avstår från att eftersträva ökade avverkningar.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att gallra bland klimatskadliga fossilstöd under decenniet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda förnybar energi och småskalig energiproduktion.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar intensivare åtgärder för att främja användningen av elcyklar och elbilar och stärka den infrastruktur som behövs för elbilar.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att bromsa upp försvagningen av naturens mångfald.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att stärka finansieringen av utbildning på alla utbildningsstadier.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att genomföra avgiftsfri småbarnspedagogik för barn från 5 och uppåt.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder ett intensifierat stöd för de som går ut grundskolan för att hela åldersklassen ska kunna bedriva studier efter grundskolan.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen skrider till åtgärder för att alla barn ska ha möjlighet till fritidsaktiviteter i skolornas eftermiddagsklubbar.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt går in för att främja utbildningsmässig jämlikhet genom att också i fråga om läromedel övergå till ett avgiftsfritt andra stadium.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker resurserna till statens forskningsinstitutioner som har försatts i trångmål.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de indexfrysningar som gäller statsandelsindex för olika utbildningsformer.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska inkomstskillnaderna och ojämlikheten i samhället.

Reservationens förslag till uttalande 15

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer de frusna förmånerna till folkpensionsindex för att förmånernas köpkraft ska tryggas.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar fattigdomen genom att göra en tydlig nivåhöjning i centrala förmåner såsom studiestöd, garantipension och arbetslöshetsdagpenning.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen ingriper i barnfattigdom genom att höja barnfamiljernas stöd och sänka avgifterna.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar försöket med basinkomst genom att utvidga mängden personer som omfattas av försöket och genom att förlänga försökets varaktighet.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt ser över familjeledighetssystemet så att familjerna får ökad valfrihet och pappornas kvoterade andel förlängs.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett program för bekämpnings av våld i nära relationer.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ungdomar ska få gratis preventivmedel.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bredda bedömningen av sina propositioners konsekvenser särskilt för familjer och barn och för jämställdheten.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar mer på offentliga investeringar såsom reparation av mögelskolor.

Reservationens förslag till uttalande 24

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett Finland på spåret-program för bättre nivå på bannätet och snabbare förbindelser.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker resurserna för att bekämpa svart ekonomi och tar en mer aktiv roll i att utrota internationell skattesmitning.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en schemalagd plan för hur Finland ska nå en andel på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten för anslagen till utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer flyktingkvoten avsevärt.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att de mänskliga rättigheterna respekteras genom att förbättra kvaliteten på asylprocessen.

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att flytta beskattningens tyngdpunkt i riktning mot beskattning av skadliga effekter på klimatet och miljön.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder införandet av en flyg- och plastskatt och utarbetar en utredning om beskattning av animaliska produkter.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att gallra ut stöd som är ineffektiva och skadliga för miljön.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Det internationella vetenskapssamfundet avkräver alla en mer ambitiös klimatpolitik, men Finlands regering hörsammar inte denna kallelse. Regeringen är oförmögen att trygga våra sänkor, köra ner fossilstöden och förnya vår ekonomi. Framgång i framtiden — och även idag — försvåras också av de omfattande nedskärningarna i utbildning, som raserar kvaliteten på vår kompetens och försvagar jämlikheten i utbildningen. Jämlikheten försvagas också av de fortsatta nedskärningarna i social trygghet, vilka fördjupar ojämlikheten. Också utvecklingssamarbetet och naturskyddet behöver större resurser, om vi vill bygga upp en

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

bättre framtid för Finland och världen. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Genom regeringens beslut faller finansieringsnivån för utvecklingssamarbetet långt från FN:s rekommendation på 0,7 procent. Finlands anslag för utvecklingssamarbete har sjunkit till cirka 0,4 procent av bruttonationalinkomsten. År 2014 nådde Finland redan nivån 0,6 procent bland annat genom att styra inkomster från utauktionerade utsläppsrätter till utvecklingssamarbete.

Utvecklingssamarbetet är det mest humana sättet att minska på fattigdomen och utsiktslösheten. Det är viktigt att Finland på ett trovärdigt sätt eftersträvar det internationella målet på 0,7 procent i regeringsprogrammet och att utvecklingssamarbetet fortsatt riktas till de mest utsatta människorna och att en andel av bruttonationalinkomsten på 0,2 procent i enlighet med våra internationella åtaganden styrs till de fattigaste LDC-länderna.

Många centrala medborgarorganisationer inom utvecklingssamarbete har tvingats skära ner sina funktioner när finansieringen har skurits ner med upp till 40 procent. Det strider mot resultaten av evalueringar av verksamheten inom självständiga programbistandsorganisationer där det konstateras att frivilligorganisationernas arbete är kostnadseffektivt och når mångsidiga resultat också under svåra omständigheter. I dagens läge behöver också Förbundet för mänskliga rättigheter rf:s verksamhet och fredsarbete mer stöd.

Under 2015 fick också Finland ett exceptionellt stort antal asylsökande. Vid hanteringen av den har Finland betonat vikten av att ta itu med kriser redan där de börjar och ingripa i problemens fundamentala orsaker. Utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd är effektiva metoder för att förebygga och lösa kriser. Också stödet till Finlands fredsmedling kanaliseras genom anslagen för utvecklingssamarbete.

Nedskärningarna har oundvikligen konsekvenser för miljoner människors liv i utvecklingsländerna och också för Finlands inflytande i det internationella samfundet och för vår ställning som nordisk aktör. Med den nuvarande nivån på utvecklingsfinansieringen blir Finlands stöd till många FN-organisationer blygsamt. Finland har i årtal varit en av de största finansiärerna för FN:s miljöprogram UNEP och vi har haft ett större inflytande i organisationen än vår storlek förutsätter. Nedgången i UNEP:s finansiering är exempel på ett illa valt sparobjekt i internationella

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

organisationer. Miljö- och klimatfrågorna bör förbli en nationell prioritering. FN:s mål för hållbar utveckling samt klimatavtalet från Paris kräver att de utvecklade länderna bidrar med mer finansiering för att bekämpa klimatförändringen.

Omfattande nedskärningar i biståndet till människor i de minst utvecklade staterna står i stark konflikt med principen att människor ska hjälpas i sina hemländer eller närområden. Utvecklings-samarbetet har skapat levnadsmöjligheter, perspektiv och hopp där omständigheterna driver människor på flykt undan krig, hungersnöd eller miljöomställningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 125 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna beräknas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammantagna hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 2 000 000 euro till domstolarna för bekämpning av svart ekonomi.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna beräknas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammantagna hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro till åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

EU-länderna beräknas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammantagna hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 2 000 000 euro till polisen för bekämpning av svart ekonomi.

40. Migrationen

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En asylprocess av god kvalitet och baserad på mänskliga rättigheter är en nödvändighet i en rättsstat. Migrationsverket bör se till att alla asylsökandes asylansökningar behandlas utifrån de bästa och mest tillförlitliga uppgifterna och med respekt för individens rättssäkerhet. Varje sökandes ansökan måste behandlas individuellt.

Asylprocessen bör vara transparent och konsekvent och den sökande bör ges adekvat information om processens fortskridande. Det måste anslås tillräckligt med resurser för detta. Systemet för asylutredning måste utvecklas för att tortyroffer bättre ska kunna identifieras, likaså bör det i fråga om minderåriga sökande uppmärksammas särskilt att barnets bästa tas i betraktande. Barn får inte tas i förvar.

Varje asylsökande måste garanteras möjlighet att få tillräcklig rättshjälp och tillgång till en kompetent assistent och tolk under hela processen, särskilt under asylsamtalet. Bristande språkkunskap, misstro mot myndigheter och många slags svåra livssituationer och traumatiska erfarenheter ökar rättshjälpens betydelse i fråga om att lämna väsentliga uppgifter och även i fråga om processens styrande verkan. Det måste göras en samlad bedömning av asylpolitiken och asylförfarandet, och Migrationsverket måste få de resurser som behövs för en god asylprocess och för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Vi föreslår därför

att riksdagen ökar moment 26.40.01 med 5 000 000 euro för en förbättrad asylprocess.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna beräknas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammantagna hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 2 000 000 euro till skatteförvaltningen för bekämpning av svart ekonomi.

90. Stöd till kommunerna

Kommunerna har massor av skolor, daghem och vårdanstalter med mögel- och fuktskador. Enligt utredningar finns det problem med inomhusluften i klart över hälften av skolorna och daghemmen, och betydande fuktskador finns i 12—18 procent av våningsytan i skolorna och daghemmen och i 20—26 procent av våningsytan i vårdanstalter. I mögel- och fuktskadade lokaler vistas upp till 300 000 personer av vilka en stor del är barn och ungdomar. En del av dem har tvingats vistas i mögelbyggnader i årtal och insjuknat för resten av livet. Läget är oskäligt.

Problemen med inomhusluft har varit kända i 25 år. I stället för att saken skulle ha åtgärdats har det eftersatta underhållet fördubblats under denna tid. Beloppet på eftersatt underhåll i skolor, daghem och vårdanstalter uppgår redan till cirka 4,65 miljarder euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Gröna riksdagsgruppen föreslår att staten stödjer projekt för ombyggnad av läroanstalter och daghem samt verksamhetsenheter inom social- och hälsovårdsområdet med 100 miljoner euro under tre år. Stödet ska beviljas kommunerna på ansökan främst till projekt som säkerställer sunda och trygga verksamhetsmiljöer. Stödet per projekt ska vara 15—25 procent av projektens godtagbara kostnader. Som ett villkor för stödet ska kommunerna förbinda sig att underhålla och reparera sina fastigheter på ett långsiktigt, hållbart och föregripande sätt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda kommunernas ombyggnadsprojekt.

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens välmående och skolfärdigheter och förebygga utslagning. Regeringen bör säkra de resurser som behövs för att garantera en högklassig småbarnspedagogik, personalens arbetshälsa och små gruppstorlekar.

Deltagarfrekvensen i småbarnspedagogisk verksamhet är i Finland bland de lägsta i Europa. I synnerhet är barn till lågutbildade föräldrar och invandrare underrepresenterade. Barnets rätt till småbarnspedagogik kan inte vara beroende av föräldrarnas arbetsmarknadsposition. Det handlar i främsta rummet om barnets rättighet, inte föräldrarnas. Särskilt därför bör man på riksnivå fokusera på positiv särbehandling inom småbarnspedagogiken.

Utredningar visar att den subjektiva rätten till dagvård jämnar ut social ojämlikhet som relaterar till utbildning och inkomstnivå och förebygger att existerande problem fördjupas. Den är en av de viktigaste stödåtgärderna för barnskyddets öppenvård och att begränsa den kan öka kostnaderna för barnskyddet. Men samtidigt stödjer den subjektiva rätten till dagvård familjer, arbetsgivare och i vidare bemärkelse hela samhället.

I lagen om småbarnspedagogik finns definierade mål för småbarnspedagogiken som är goda, krävande och som kräver pedagogisk kompetens. Att genomföra dem kräver barngrupper av lämplig storlek och en tillräcklig dimensionering av arbetstagare med pedagogisk utbildning för varje barngrupp. Att öka gruppstorlekarna och minska antalet professionella pedagoger i dagvården försvagar småbarnspedagogikens kvalitet.

Att försvaga vårdardimensioneringen ökar också belastningen på den redan fysiskt och psykiskt tunga, lågavlönade och kvinnodominerade branschen, och försvagar sysselsättningen i branschen. Regeringen har inte gjort en adekvat bedömning av propositionens konsekvenser för jämställdheten eller barnets bästa.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 33

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återinföra rätten till dagvård på heltid.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra den tidigare vårdardimensioneringen i småbarnspedagogiken.

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmuntrar/styr kommunerna till att rikta in resurser för småbarnspedagogik starkare till de daghem och regioner där behovet är störst.

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen stöder barnens välfärd genom att införa psykologtjänster i kommunernas småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att införa avgiftsfri småbarnspedagogik för barn från 5 år och uppåt.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Nedskärningarna i utbildningen bör kompenseras genom nedskärningar i miljöskadliga stöd. Det finns 11 skattesubventioner som riktas enbart till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro.

Den tills vidare mest betydande av skattesubventionerna under energiskattmomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattesubventionen uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i mobila arbetsmaskiner med dieselmotor och i jord- och skogsbruksmaskiner.

Vi föreslår att skattesubventionen skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 38

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skära ner skattestödet för lätt brännolja.

Skatteåterbäringarna för energiintensiva företag riktas nu till storföretag och huvudsakligen för att upprätthålla en förorenande ekonomi. Skattelättnader för företag som förbrukar mycket energi strider mot Finlands miljömål eftersom skattestödet urvattnar incitamenten för företagen att finna utsläppssnåla lösningar och förbättra sin energiprestanda.

Staten förlorar årligen 200 miljoner euro i skatteinkomster utan att få någonting igen eftersom ingenting pekar på att stödet förbättrar företagets konkurrenskraft. Företagets konkurrenskraft beror inte på energiskatten.

Att stöden från energiskatten inte nyttar ekonomin beror på att industrin också annars betalar betydligt mindre för el i Finland än exempelvis i Danmark, Tyskland och Storbritannien, och att företagens energiskatter före återbäringen i genomsnitt bara utgjorde 1—2 procent av omsättningen åren 2011—2014. Sättet att beräkna energiskatteåterbäringarna gynnar stora företag och över 95 procent av återbäringarna hamnar också hos internationella storföretag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera skattestöd som är ineffektiva och skadliga för miljön, såsom skatteåterbäring till energiintensiva företag.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Regeringen skär i den allmänbildande utbildningen. Mest känns nedskärningarna hos de studerande som behöver särskilt stöd. Genom att ge alla barn en god erfarenhet av grundskolan förbygger vi utslagning på ett kostnadseffektivt sätt.

Positiv särbehandling, det vill säga att avsätta extra resurser för regioner och skolor som mest behöver det, har konstaterats vara ett mycket effektivt sätt att förlänga barnens fortsatta skolgång. Vi bör således satsa mer utbildningsresurser på dem som gagnas mest av det.

Genom anslag för mindre elevgrupper har utbildningsanordnare kunnat anställa resurslärare för fler delade lektioner och mer samtidig undervisning. Pengarna har använts för att anställa behöriga lärare som stöd för svagare elever, främja inläring och förbättra kvaliteten på undervisning-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

en. Det gynnar alla barn att grupperna förblir tillräckligt små eftersom det ger möjligheter till individuellt bemötande.

Kvalitetspengarna för den allmänbildande utbildningen har använts för pedagogisk utveckling av arbetskulturen i den förberedande undervisningen och i den grundläggande utbildningen och för projekt som ökar skoltrivseln och samarbetet mellan hem och skola. Pengarna har också gått till att lära utbildningsanordnarna använda digitala hjälpmedel i undervisningen.

Vi föreslår

att moment 29.10.30 ökas med 70 000 000 euro för att höja kvaliteten på den allmänbildande utbildningen.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

I studiecentralernas verksamhet har den utbildning som finansieras med studiesedlar fått ökad betydelse. Studiesedlarna gör det möjligt att sänka de studerandes kursavgifter eller att inte ta ut några avgifter alls.

Studiesedlar behövs i synnerhet inom utbildningen för invandrare. Det fria bildningsarbetet är här en viktig utbildningsanordnare. Enligt en utredning studerade fler än 50 000 personer med invandrabakgrund inom det fria bildningsarbetet 2014. I år har det fria bildningsarbetet fått en ny utbildningsuppgift, varmed ansvaret för utbildningen i läs- och skrivkunskap för invandrare övertogs av undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och till stor del av det fria bildningsarbetet.

På studiecentralerna har den nya uppgiften lett till ett stort behov av studiesedlar, eftersom den nya statsandelen för utbildning i läs- och skrivkunskap bara får användas för studerande vars studier ingår i integrationsplanen. De utbildningar som studiecentralerna ordnar har visat sig vara mycket populära och lämpliga för i synnerhet dem som vistats en längre tid i landet och vars integrationstid har upphört. Hit hör till exempel hemmamammor för vilka de flexibla kurser som kombinerade med möjligheter till barnomsorg ordnas av studiecentralerna i samverkan med organisationer lämpar sig bättre än studier på heltid.

Det har alltså funnits ett uppdämt behov av utbildning i läs- och skrivkunskap, och behovet kan inte tillgodoses med hjälp av den nya statsandelen. Då behövs studiesedlarna som extra resurs. Med hjälp av dem går det att ordna utbildning för att de som inte är läs- och skrivkunniga ska få avgiftsfri undervisning som lämpar sig för dem, både under pågående integrationstid och efter en längre vistelse i landet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 150 000 euro för studiesedelsunderstöd till studiecentraler.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Att skära ned på yrkesutbildningen är detsamma som att skära av de ungas väg till en god framtid. En högkvalitativ yrkesutbildning ger färdigheter för fortsatta studier, arbetsliv och yrke.

De nedskärningar som redan gjorts i yrkesutbildningen syns bland annat i att lärarna och närundervisningen minskar och att utbudet på utbildning krymper. Det blir dessutom stora förändringar i den regionala tillgången till utbildning. Yrkesutbildning av hög kvalitet genererar kompetent arbetskraft, som det redan nu råder stor brist på inom många branscher.

För att trygga kvaliteten på yrkesutbildningen och minska ojämlikheten måste de nedskärningar i yrkesutbildningen som genomförts under regeringsperioden återtas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 160 000 000 euro för yrkesutbildning.

(33.) Kompetensprogrammet för unga vuxna (fast anslag)

Regeringen har lagt ner kompetensprogrammet för unga vuxna, som hör till ungdomsgarantin. Syftet med programmet har varit att de unga som bara har grundskolans lärokurs bakom sig ska få yrkesutbildning. För att befästa ungdomsgarantin och effektivare motverka utanförskap vill vi fortsätta med kompetensprogrammet de närmaste åren.

Vi föreslår

att moment 29.20.33 står kvar och att riksdagen ökar momentet med 10 000 000 euro för kompetensprogrammet för unga vuxna.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Nedskärningarna i universitetens basfinansiering är ett direkt bortfall för forskning, undervisning och stödtjänster och försvagar på så sätt i avgörande grad universitetsstuderandenas möjligheter till studieframgång.

Konsekvenserna syns redan i universitetens verksamhet och i personalens dagliga arbete. Situationen förvärras av att utöver basfinansieringen har de index som tryggar universitetens finansiering frusits och apotekersättningen slopats, och utöver det utsätts universiteten för de nedskärningar som följer på konkurrenskraftsavtalet.

Universiteten behöver en nivåhöjning av finansieringen där alla gjorda indexnedskärningar och andra ovan nämnda åtstramningar, som drabbat universiteten, beaktas. En stabil och långsiktig fi-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

nansiering möjliggör forskning på toppnivå på universiteten och en utveckling av finländsk kompetens och bildning. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning. Finland behöver både basforskning på toppnivå och forskning som betjänar innovation och ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 180 000 000 euro för universitetens verksamhet.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En stabil och långsiktig finansiering möjliggör forskning i yrkeshögskolorna och en utveckling av finländsk kompetens. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning.

Regeringen äventyrar detta mål genom att skära ner yrkeshögskolornas anslag. Läget förvärras av att inte bara basfinansieringen utan också indexen som ska trygga finansieringen av yrkeshögskolorna är frysta och de är föremål för de nedskärningar som följer på konkurrenskraftsavtalet.

Yrkeshögskolorna behöver en nivåhöjning av finansieringen där alla gjorda indexnedskärningar och andra åtstramningar, som drabbat yrkeshögskolorna, beaktas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 70 000 000 euro för basfinansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Regeringen svek sitt utbildningslöfte och skar ned rejält på studiestödet. Regeringen har skurit ner anslagen för den grupp i samhället som har de minsta inkomsterna. Regeringens studiestödsreform har försvagat jämlikheten i fråga om utbildning och förlängt studietiderna.

Regeringen har också lagt om studiestödssystemet så att studielånet fått ökad tyngd. Ett lånedominerat studiestöd passar inte i dagens värld, där arbetslivet är instabilt och splittrat och inte garanterar fast jobb efter studierna.

De studerandes låga inkomster är redan i dag den faktor som bromsar upp studierna mest. De studerandes möjligheter att fokusera på studierna har blivit svagare när de i ökande grad måste försöka hitta extrainkomster genom att arbeta. När det fattas beslut om studiestöd måste man också räkna in dem som går på andra stadiet och såväl minderåriga som vuxna som bor självständigt samt även de studerande som bor hos sina föräldrar.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

De gröna föreslår en höjning på 98 miljoner euro för statens studiestödsanslag. Om höjningen fördelas bland de studerande på andra stadiet och på högskolor i form av en jämn summa blir nivåhöjningen 33 procent för alla studerande på andra stadiet och på högskolor.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja studiestödet.

80. Konst och kultur

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Biblioteket är en plats dit alla är välkomna. Det är ett gemensamt rum där alla samhällsmedlemmar kan mötas oberoende av om de har pengar på fickan eller inte. Biblioteket är också en samhällsinstans som ger möjligheter till livslångt lärande och bildning och bär dessutom ett ansvar för de inhemska språken.

Biblioteket är med andra ord en viktig producent av välfärdstjänster. Biblioteken har till uppgift att säkerställa medborgarnas lika möjligheter att utöva kultur, bättra på sin bildning och utveckla sig som individer.

De medborgare som utnyttjar en så basal service som den biblioteken erbjuder borde vara jämlika oberoende av boningsort. I små kommuner kan biblioteken vara de enda instanserna som erbjuder möjlighet till kulturella hobbyn och som arrangerar kulturella evenemang eller upprätthåller hemortskänslan.

Men redan nu finns det skuggområden i biblioteksnätet där bibliotekens omkostnader hålls nere på ett konstgjort sätt genom att servicen försämras. De nedskärningar som regeringen föreslår är ödesdigra för dessa bibliotek.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.30 med 200 000 euro för bibliotekens verksamhet.

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Undersökningar har visat att kulturtjänster är ekonomiskt lönsamma för samhället eftersom kulturutbudet ökar turismen, vilket i sin tur medför ökade inkomster. Det anses att kulturtjänster bidrar till att människor kommer bättre överens med varandra och har lättare att förstå varandras kulturer. Kultur främjar dessutom människors välbefinnande och ökar livskvaliteten.

De gröna menar att kulturen tillhör alla. Kultur och konst är både ett självändamål och ett medel för ett gott liv. Kulturen ska vara nära människorna, en del av vardagen. Kulturen är också en be-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

tydande del av samhällsekonomin: branschen producerar tre procent av vår nationalprodukt, vilket är mer än andelarna för elektronik- eller pappersindustrin, skogsbruket eller hotell- och restaurangbranschen.

Teatrar, orkestrar och museer är den finländska kulturens ryggrad. De har en central roll i att värna om vårt lands kulturarv. Teatrar, orkestrar och museer får en stor del av sin finansiering från statsandelar. Kostnaderna för arbetskraftsintensiva branscher har stigit år för år och de kalkylerade priserna per enhet som ligger till grund för statsandelen har sackat efter verkligheten med besked. I Sverige har regeringen beslutat lyfta nästa års budget för konst och kultur med 78 miljoner euro och det gynnar stort framför allt konstens fria fält, som får 12 miljoner till. Finlands regering planerar tvärtom att reducera budgeten för konst och kultur.

För närvarande planeras det en reform av systemet med statsandelar för orkestrar, teatrar och museer. Reformen kan vara den mest betydande på flera decennier. Det expanderande och mångskiftande fältet av fria aktörer inom konsten ska omfattas av statsandelssystemet. Det nya statsandelssystemet garanterar att allt mer varierande former av konst och kultur blir tillgängliga runt om i Finland. Men reformen förblir en torso om budgeten för statsandelar inte samtidigt stiger. Reformen bör färdigställas redan nu genom att öka nivån på statsandelarna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 000 000 euro för teatrar, orkestrar och museer.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

De mänskliga rättigheterna tillkommer alla människor. De är universella, oförfäddliga och basala. De är en del av den internationella rätten och flera internationella och nationella tillsynsorgan övervakar hur de förverkligas. Förbundet för mänskliga rättigheter är landets enda organisation som har heltäckande tillsyn över människorättssituationen i Finland.

Det är en kulturstats kännetecken och plikt att slå vakt om och främja de mänskliga rättigheterna. För detta behövs det ett starkt civilt samhälle. Frivilligorganisationer såsom Förbundet för mänskliga rättigheter har tillsyn över och främjar de mänskliga rättigheterna.

Förbundets arbete med att bekämpa våld mot kvinnor och människohandel och för att tillvarata barns, flyktingars och minoriteters rättigheter är värdefullt och nödvändigt. Förbundets sakkunskap har relevans för samhällsdebatten och beslutsfattande och är nödvändig för att följa upp hur de mänskliga rättigheterna förverkligas.

Förbundet lämnar information om människorättskränkningar till nationella och internationella tillsynsorgan. Exempelvis har polisen begärt experthjälp med sin utbildning i mänskliga rättigheter. Organisationen har också erbjudit OSSE beredningsstöd. År 2017 utbildade den bland annat aktörer inom Gränsbevakningsväsendet och Migrationsverket. Den utför viktigt antirasistiskt arbete och arbetar för att det ska bli lättare att identifiera hatbrott.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Freds rörelsen har varit verksam i Finland i över hundra år. Frivilligorganisationer som är aktiva inom freds rörelsen stöder statens mål bland annat genom att fostra människor till fred och internationalism och med sin sakkunskap är de ett bra komplement i samhällsdebatten.

Att stödja organisationerna är ett billigt sätt för staten att främja gemensamma mål. Freds arbetet bygger i huvudsak på frivilliga insatser trots att utmaningen är anse nlig. Stöd från staten tryggar ett kontinuerligt och långsiktigt arbete.

I en tid av komplicerade internationella konflikter är det synnerligen kortsiktigt att skära i anslagen för freds arbete. Fostran till fred och internationalism har blivit ett allt viktigare inslag i skolorna med den nya läroplanen. Anslagsnedskärningarna försvårar klart fredsorganisationernas möjligheter att bidra till denna fostran och att genomföra ett fredsarbete långt in i framtiden och för att främja stabilitet i Finland och i hela världen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 200 000 euro till stöd för verksamheten inom Förbundet för mänskliga rättigheter och med 300 000 euro för främjande av freds arbetet.

51. Stipendier åt konstnärer, författare och översättare (förslagsanslag)

Finansiella resurser för yrkesmässig konst är ett livsvillkor för en blomstrande kultur. Det finns ingen konst om konstnärerna inte kan arbeta. Ett av de viktigaste sätten för staten att stödja konsten är att göra det möjligt för konstnärerna att ägna sig åt konstnärligt arbete på heltid med hjälp av statens konstnärsstipendier.

Enligt budgetpropositionen ska sammanlagt 545 konstnärsstipendier beviljas 2019. Stipendiebeloppet ska vara 1 709,37 euro per månad under perioden 1.1.2019—31.3.2019 och 1 733,37 euro per månad under perioden 1.4.2019—31.12.2019.

Vi föreslår en höjning av både antalet konstnärsstipendier och stipendiebeloppet.

De statliga konstnärsstipendiernas penningvärde har sedan andra hälften av 1990-talet tydligt släpat efter den allmänna utvecklingen av inkomstnivån. Nivån på konstnärsstipendierna får återverkningar på de stipendier som beviljas av privata stiftelser, eftersom det skattefria stipendiebeloppet bestäms utifrån konstnärsstipendierna. Hundra nya stipendier skulle vara en direkt satsning på konstområdet och stärka framför allt de unga konstnärernas möjligheter att arbeta med sin konst.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra konstnärernas försörjning.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna

Ekologisk produktion är en av de metoder som kan tillämpas inom jordbruket för att bidra till kampen mot miljöförorening och klimatförändring. I år har nästan 500 nya jordbrukare och producenter gått in för ekologisk produktion. Största delen av dem bytte produktionsgren från konventionell till ekologisk produktion. Efterfrågan på ekologiska produkter ökar ständigt och marknaden har behov av både högkvalitativa basala produkter och nya produkter.

På många gårdar med ekologisk produktion har den gamla generationen nyligen gått i pension och den yngre generationen har tagit över. Nybörjarna utgör för närvarande ungefär en tiondel av alla som producerar ekologiskt. Således finns det också stort behov av rådgivning i ekologisk produktion. Till stöd för omställningen behövs nu extra satsningar på rådgivning. Detta förslag ingår i Gröna riksdagsgruppens skuggbudget.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.50 med 500 000 euro för rådgivning i ekologisk jordbruksproduktion.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Främmande arter är arter som har spridit sig från sitt naturliga utbredningsområde till nya områden med människan, antingen oavsiktligt eller avsiktligt. Vissa främmande arter klarar sig särskilt bra och utgör ett stort hot eftersom de orsakar allvarlig skada för ursprungliga arter, ekosystem eller näringsverksamhet. Efter utplåningen av livsmiljöer utgör de invasiva främmande arterna det globalt sett näst största hotet mot den biologiska mångfalden.

Finland antog 2012 en strategi för främmande arter. Till de strategiska målen hör att Finland senast 2020 ska ha infört ett system för att försöka hantera problemen med främmande arter och förhindra att invasiva arter kommer till landet. I strategin identifieras 157 invasiva arter och 123 arter som kräver observation. Inom den samlade bekämpningen av främmande arter har också bristerna i lagstiftningen beaktats. År 2015 stiftades en lag om främmande arter och en kompletterande förordning utfärdades. Resurserna för att nå målen i strategin och bekämpa främmande arter är trots det små.

För att främmande arter ska kunna bekämpas är det mycket viktigt att vidta åtgärder för att iaktta och utrota dem. Arbetet utförs till stor del lokalt och insatserna av små aktörer såsom föreningar

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

är viktiga. I och med klimatförändringen ökar risken för att nya främmande arter sprids till Finland. Därför är det påkallat att satsa mer på nationell övergripande bekämpning och stödåtgärder.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.22 med 1 000 000 euro för bekämpning av främmande arter.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

För att förbättra fiskbeståndens livskraft används anslaget för genomförande av projekt som främjar fiskens vandring, den naturliga förökningen inom fiskbestånden och bevarandet av mångfalden.

Under momentet ”Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt” ingår en besparing på en miljon euro i överensstämmelse med regeringsprogrammet 2017, men någon ändring i momentets slutsumma för 2017 märks inte alls, eftersom man tagit upp en satsning på en miljon på spetsprojektet ”Bioekonomi och ren teknik”. Basfinansieringen av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt har döpts om till ett spetsprojekt, vilket innebär att det 2017 under momentet inte alls ingick någon finansiering av projekt som främjar fiskens vandring.

För 2018 budgeteras en höjning på 1 350 000 euro jämfört med föregående år, som fortfarande endast innebär en höjning på 1 350 000 euro jämfört med 2016 års anslag, trots att spetsprojektet redan sägs ha fått en tilläggsatsning på 2 350 000 euro.

Statsrådet godkände i mars 2012 en nationell fiskvägsstrategi för att skydda utrotningshotade fiskbestånd. Fiskvägsstrategins viktigaste mål är att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Det här är möjligt genom att återupprätta vandringsvägarna och vidta andra åtgärder som stödjer naturlig fortplantning. Anslaget under momentet har tidigare använts för detta. Anslaget för att förbättra fiskbeståndens livsduglighet måste ökas med en miljon euro för att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Att satsa på vandringsfiskbeståndens tillstånd är också ett sätt att främja bland annat naturturismen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.31 med 4 000 000 euro i stöd till vatten- och fiskeriprojekt.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Åtgärdsprogrammet Metso förenar vård och skydd av skogar. Syftet är att stoppa utarmningen av skogsbiotoper och skogsarter och att stabilisera en gynnsam utveckling av den biologiska mångfalden. Enligt programmet ska mångfalden tryggas med hjälp av naturvård som används för att förbättra naturvärdena i livsmiljöerna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Programmet genomförs med ekologiskt effektiva, frivilliga och kostnadseffektiva metoder och har gett goda resultat. Tack vare programmet ska tusentals nya naturskyddsområden och miljöstödsprojekt inrättas på olika håll i landet, med undantag för nordligaste Finland.

Programmet bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Naturvården säkerställer också att det i skogsnaturen finns livsmiljöer som är representativa i fråga om strukturella egenskaper hos träden och som har en mångfald av arter. Nedskränkningar i Metsoprogrammet är skadliga både för miljön och för markägarna.

Ett av regeringens spetsprojekt är att främja bioekonomi. Men samtidigt gallrar regeringen i anslagen för naturvård och nedskränkningar skulle drabba Metsoprogrammet särskilt hårt. Om anslagen skärs ner kommer de viktiga målen för programmet inte att nås fram till 2025, alltså att permanent skydda totalt 96 000 hektar och temporärt skydda 82 000 hektar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 1 000 000 euro för att främja vården av skogsnatur.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Finland måste satsa stort på spårtrafik. Vi behöver en långsiktig plan och ett genomförandeprogram för att reformera bannnätet. Spårtrafiken måste få högre servicestandard och bättre konkurrenskraft i förhållande till både personbilar och flygtransporter. Detta kräver att tågförbindelserna mellan de stora städerna blir bättre och restiderna kortare. Också byggandet av spårvägsnäten i de stora stadsregionerna måste få stöd för att främja en klimatomålig hållbar pendling.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 10 000 000 euro för planering av investeringar i spårtrafik.

20. Myndighetstjänster för trafik och kommunikation

01. Kommunikationsministeriets omkostnader

Som informationssamhälle är Finland beroende av att datanäten och datasystemen fungerar. Därför bör också myndigheterna systematiskt gå in för att bereda sig för störningar och brott som kan drabba datanäten.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Cybersäkerhetscentralen som hör till Kommunikationsverkets organisation är en nationell data-säkerhetsmyndighet som utvecklar och övervakar funktionssäkerheten och tryggheten hos kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Till Cybersäkerhetscentralens CERT-FI-uppgifter hör att föregripa, iaktta och lösa kränkningar av informationssäkerheten, och att informera om hot mot informationssäkerheten. I centralens NCSA-FI-uppgifter ingår ansvar för säkerhetsfrågorna vid elektronisk dataöverföring och hantering av säkerhetsklassificerat material.

Centralens verksamhet siktar på att säkra en trygg och störningsfri funktion för allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster och att trygga samhällets vitala funktioner. I överensstämmelse med ett avtal med Försörjningsberedskapscentralen ansvarar Cybersäkerhetscentralen för sin del för att trygga funktionen hos tekniska system som är vitala med avseende på försörjningsberedskapen.

Cybersäkerhetscentralens verksamhet bör tryggas med tillräckliga resurser som ger möjligheter till snabba reaktioner på eventuella cyberhot. Regeringen ökar Cybersäkerhetscentralens omkostnader med två miljoner euro. Enligt sakkunnigbedömningar är Cybersäkerhetscentralens behov av resurser dock tre gånger större.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.20.01 med 4 000 000 euro för Cybersäkerhetscentralens omkostnader.

42. Stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolkonverteringar av personbilar (reservationsanslag 3 år)

I Finland står transporter för cirka 20 procent av Finlands utsläpp av växthusgaser. För att motverka klimatförändringen måste vi i våra planer allt mer gå in för hållbara sätt att transportera sig, som gång, cykling och kollektivtrafik.

I den nationella energi- och klimatstrategin ställde Finland upp som mål att utsläppen från trafiken ska ha minskat med 50 procent 2030. I fråga om gång och cykling var målet att antalet resor ska öka med 30 procent. De här målen blir vi troligtvis tvungna att skärpa ytterligare för att nå målet enligt Parisavtalet att uppvärmningen ska stanna vid 1,5 grader. Det är alltså nödvändigt att förbättra förutsättningarna för gång och cykling så att de här färdssätten får en större andel av färdmedelsfördelningen.

Finland släpar alldeles uppenbart efter i utvecklingen när det gäller hur frekventa elcyklarna är jämfört med västra Europa och övriga Norden. I Finland såldes det i fjol ungefär 300 000 cyklar, varav cirka 7 000 elcyklar. I Sverige såldes det 2017, före elcykelpremien, ungefär 67 500 elcyklar, då det totala antalet sålda cyklar var cirka 550 000. Tack vare premien väntas antalet sålda elcyklar i Sverige stiga till 130 000–150 000 år 2018.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Enligt undersökningar förlänger elassisterad cykling de genomsnittliga cykelresorna och ersätter bilresor. Om ett stöd införs för anskaffning av elcyklar bidrar det till att minska utsläppen från trafiken och öka cyklingens andel av färdmedelsfördelningen. Syftet med stödet är att underlätta en övergång från privatbil till elcykel och därför ska stödet också omfatta priskategorierna för elassisterade lastcyklar.

Stödet för köp av elassisterade cyklar bör vara 20 procent av anskaffningspriset, dock högst 1 000 euro per cykel. Rätten till stöd ska gälla privatpersoner, som ska kunna få ett engångsstöd för att köpa en ny elcykel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utvidga anskaffningsstödet så att det gäller elcyklar.

43. Förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (förslagsanslag)

Staten stöder sjöfarten med betydande summor i form av olika stöd. Ett av stöden gäller bemanningskostnader och dess syfte är att förbättra konkurrenskraften och förbättra försörjningsberedskapen för fartyg under finsk flagg. Men en del av stödet riktas ändå till passagerartransporter som är sekundära med avseende på försörjningsberedskapen, såsom kryssningar till Estland och Sverige.

Stöd betalas till alla fartyg som är införda i handelsfartygsförteckningen och seglar under finsk flagg. Ett företag som får stöd får alltså inkomstskatten på lönen till besättningen och arbetsgivaravgifterna tillbaka som återbäring, då fartyget är upptaget i handelsfartygsförteckningen. I fråga om passagerarfartyg riktas stödet också till andra lönekostnader än de som är mest väsentliga för sjöfart, exempelvis löner till personer som sköter kundtjänst och ekonomi.

I passageratrafik går också en betydande mängd last för import och export, men stödets belopp är inte på något sätt bundet till transporter som är väsentliga för försörjningsberedskapen. Stödtagande fartyg förutsätts inte heller fortsätta segla under finsk flagg: ett fartyg kan få stöd ett år och byta hemland följande år utan hinder om exempelvis Sverige som centralt konkurrentland justerar sitt stödsystem så det blir fördelaktigare.

Vi föreslår därför att bemanningsstödet ska begränsas i passageratrafik. Sjöfarten får också många andra stöd som förblir i kraft. Sådana är frihet från moms och punktskatt, avgifter till sjömannens pensionskassa, investeringsstöd, stöd för miljöinvesteringar, sjöarbetsinkomstavgifter, bränsleskattestöd, skattefrihet för personalens kosthåll, halvering av farledsavgifter, varvsstöd och tonnageskatt.

Villkoren och strukturen för stödet för bemanningskostnader i passageratrafik bör därför granskas kritiskt i fråga om vilken stödnivå som vore tillräcklig för att garantera försörjningsberedskapen och vilka villkor som bör uppställas för att få stöd. Villkoren kan också vara olika för far-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

tyg som uteslutande är fraktfartyg och för fartyg som tar frakt och passagerare, eftersom fraktfartygen är primära för att garantera försörjningsberedskapen.

Stödet i fråga om passagerartrafik snedvrider också konkurrensen med inhemska producenter av underhållnings-, konferens- och inkvarteringstjänster. Kryssningspriserna hålls på konstgjord väg lägre än marknadspriset varvid inhemska passagerare lättare väljer en kryssning än en resa i hemlandet. Om stödet skärs ner jämnas konkurrensläget ut mellan inhemska tjänsteproducenter.

Vi föreslår att stödet skärs ner med 15 miljoner euro genom att stödkriterierna ändras så att försörjningsberedskapen och anställningen av personal som är väsentlig med avseende på sjöfarten prioriteras.

För 2019 föreslår regeringen att stödet höjs temporärt med 6 miljoner euro genom att de ersättningsgilla kostnaderna också ska omfatta arbetsförsäkringspremier som betalas av arbetsgivaren. Det extra stödet ska bli en kompensation till bolagen för stödförluster till följd av översynen av pensionssystemet för sjömän 2016. Enligt kommunikationsministeriet ingår höjningen i budgeten för 2019, där 96 miljoner euro föreslås för bemanningsstöd. Men det är än så länge osäkert om lagförslaget kommer att gå igenom.

Kommunikationsministeriet föreslår extra stöd, fastän finansministeriet är av annan åsikt. Finansministeriet anser att vi bör gå in för att minska och inte öka företagsstöden. De gröna instämmer och föreslår att ingen höjning görs. Bemanningsstödet ska alltså skäras ner med totalt 21 miljoner euro jämfört med budgetpropositionen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skära ner stöden till sjöfarten.

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

År 2015 skar regeringen 15 miljoner euro från köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster. I budgeten för 2018 lappas nedskärningarna genom att återställa två miljoner euro för upphandling av tågtrafiken.

Trots de blygsamma tilläggsmedlen som lappar nedskärningarna står det klart att tågtrafiken inte kommer att återgå till den nivå som var rådande innan 2015 års nedskärningar. Ändringarna tvingar passagerarna att oftare köra privatbil eftersom busstrafiken är praktiskt taget obefintlig på en del av de nuvarande förbindelsesträckorna. Koldioxidutsläppen från trafiken och andra olägenheter kommer att öka.

En följd av indragningen av tågavgångar blir att jämlikheten i fråga om rörlighet äventyras. Många av de tågförbindelser som ska dras in utnyttjas mycket av unga, studerande och pensionärer. För dem är privatbilism inget alternativ. Inte heller ersättande bussar är ett faktiskt alternativ för alla som åker tåg bland annat för att de är långsammare och svårare att jobba i.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Välfungerande tågförbindelser är viktiga för landskapens livskraft. Att dra in tågförbindelserna försvårar möjligheterna till företagsverksamhet i landskapen och försvagar möjligheterna att locka till sig investeringar. Också landskapens attraktionskraft för inflyttare blir lidande. Särskilt indragningen av tågavgångar kommer att försvaga attraktionskraften för högskolorna i de centrala städerna i landskapen. För turismnäringen i landskapen är indragningen av tågtrafiken ett svårt bakslag.

I den nationella energi- och klimatstrategin som blev färdig i november 2016 fastställs det att utsläppen av växthusgaser från trafiken ska minskas med hälften före 2030 jämfört med 2005. I fråga om trafikprestationen är målet med strategin att stoppa ökningen av personbilstrafiken i stadsregionerna före utgången av 2030. Dessutom eftersträvas effektivisering av användningen av personbilar, ökad användning av nya tjänster inom kollektivtrafiken och en ökning på 30 procent i mängden gång- och cykelresor. För att målen ska bli uppfyllda måste bland annat digitaliseringen och koncepten med Mobility as a Service (MaaS), det vill säga mobilitet som en tjänst, utnyttjas. Mobilitet som en tjänst avser en helhet där användarna kan köpa transporttjänster som paketslösningar enligt behov.

Regeringen riktar 3,5 miljoner euro till de stora stadsregionerna för utveckling av transportformer som alternativ till privatbilism, som ett led i stödet för kollektivtrafik till de stora städerna. Stora stadsregioner är enligt kollektivtrafikförordningen regionerna kring Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Uleåborg.

Projekt som främjar digitalisering och handlingsmodellen mobilitet som en tjänst bör stödjas också i mellanstora städer, vilket avser stadsregionerna Björneborg, Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Lahtis och Tavastehus samt städerna Kotka, Kouvola, Vasa och Villmanstrand. Extra stöd särskilt för mellanstora städer möjliggör utvecklingsverksamhet som det finns mindre privata resurser för än i de stora städerna. I mellanstora städer behövs också annorlunda tjänstekoncept jämfört med stora stadsregioner. Eftersom folkmängden och samhällsstrukturen i mellanstora städer oftast inte medger tunga kollektivtrafiklösningar kan utnyttjandet av digitalisering och koncepten för mobilitet som en tjänst där leda till mer kostnadseffektiva lösningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 16 500 000 euro för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Sysselsättningen förbättras men arbetslösheten sjunker långsammare eftersom vi har ett matchningsproblem. Vi behöver större satsningar på arbetskraftspolitisk utbildning, arbetskraftspolitisk

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

ka stöd, lönesubvention och startpengar. För att vi ska kunna ha en aktiv och framgångsrik systerställningspolitik behöver vi mer och uppdaterad kompetens.

Regeringen har gjort många försämringar och nedskärningar i utkomstskyddet för arbetslösa: lönesubventionens maximala längd har förkortats och stödmånaderna skurits ner. Aktiveringsmodellen kräver att de arbetslösa deltar i serviceinsatser. Alternativet är att de får sin arbetslöshetsersättning nedskuren.

Det ökade antalet invandrare ställer också arbetskraftspolitiken inför nya utmaningar. Det första steget in i arbetslivet är ofta att lära sig språket. Satsningar på integration är rätt åtgärd mänskligt sett, men också en god investering för samhället.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för stödjande av offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

42. Stödjande av företagens utvecklingsprojekt (förslagsanslag)

Nyslott har drabbats av massiva följder av att institutionen för lärarutbildning på campusområdet vid Östra Finlands universitet i Nyslott lagts ner. I ett slag förlorade Nyslott cirka 900 studieplatser och drygt 100 arbetstillfällen. Om man ser till hävstångseffekten innebar flyttningen av lärarutbildningen att Nyslott gick miste om cirka 300 arbetstillfällen. En femtedel av stadens butiker står tomma, belägningsgraden för studentbostäderna har rasat och försäljningen av bostäder går långsammare. Man har tvingats riva flera flervåningshus. Så omfattande och plötsliga omställningar raserar stadens näringsliv och framför allt den framtida utvecklingen.

Nyslott förtjänar ett stödpaket eftersom näringslivsstrukturerarna har förändrats plötsligt och permanent. Flyttningen av studieplatser genom ett regeringsbeslut har gjort att staden drabbats av perspektivlöshet och arbetslöshet. I juli hade Nyslott den högsta arbetslösheten i Södra Savolax, 12,7 procent. Flytten av lärarutbildningen ger också mer generellt avtryck i landskapet Södra Savolax. Tilläggsanslag har stor betydelse för att skapa ny företagsverksamhet och nya arbetstillfällen. Nyslottsregionen har tillväxtpotential bland annat inom turism, skogs- och virkesindustri och båtbyggande.

Dessutom har flytten av lärarutbildningen fördubblat utflyttningen från staden och skapat en enorm perspektivlöshet bland unga invånare genom förlusten av utbildningsplatser. I år har utflyttningen från Nyslott rentav fördubblats jämfört med i fjol, när utflyttningen nådde historiska mått. Nyslott har cirka 34 000 invånare. Med ett stödpaket skulle allt fler företagare och familjer kunna stanna kvar i Nyslott, vilket i sin tur gynnar utvecklingen av stadens näringsliv.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.50.42 med 3 000 000 euro till Nyslotts ekonomiska region.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

44. Regionalt transportstöd (reservationsanslag 3 år)

Glesbygdsområden kan få statligt stöd för långa transporter av varor från små och medelstora företag. Anslaget får användas till transportstöd enligt statsrådets förordning om regionalt transportstöd som utfärdats med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) till små och medelstora företag med verksamhet i stödberättigande områden. Stödet är avsett att minska transportkostnaderna för långa transportsträckor för varor som företagen tillverkar.

Både 2017 och 2018 var anslaget 5 000 000 euro. Regeringen föreslår att det höjs med en miljon euro till 6 000 000 euro 2019. Det finns ingen anledning att höja anslaget, och Gröna riksdagsgruppen föreslår därför att anslaget inte höjs. Ett av målen med statsbudgeten bör vara att minska företagsstöden, inte att höja dem. Bara en del av aktörerna får stöd, och att bara stödja vissa företag snedvrider konkurrensen. Transportstödet ges ut till cirka 250 små och medelstora företag.

Neddragna företagsstöd har en balanserande effekt på statsekonomi, och det kommer vi att behöva inom en snar framtid när bland annat kostnaderna för omsorg skjuter i höjden. De budgeterade medlen till företagsstöd måste samlas in i form av skatt på lönsam verksamhet, vilket inte är motiverat samhällsekonomiskt sett.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 32.50.44 med 1 000 000 euro för regionalt transportstöd.

60. Energipolitik

40. Energistöd (förslagsanslag)

Investeringarna i biogas har inte ökat på önskvärt sätt. Det finns outnyttjad potential i synnerhet i småskalig produktion på gårdar i byar, som inrättat högst ett tiotal biogasanläggningar. Sverige, Tyskland och Österrike har redan investerat i småskalig biogasproduktion med lovande resultat. I synnerhet i Tyskland är biogas redan nu en viktig del av hela energiproduktionen.

I regeringsprogrammet ingår det åtgärder för att utveckla bioekonomin, men åtgärderna är otillräckliga och alltför ensidiga. I satsningarna på bioekonomi lutar sig regeringsprogrammet starkt mot skogarna, och är ett hot mot skogarnas uppgift som kolsänkor. Regeringen glömmer bort vilken stor råvarupotential för biogasproduktion det finns inom jordbruket, livsmedelsindustrin och reningsverken för kommunalt slam och avloppsvatten.

Gårdarna, livsmedelsföretagen och kommunerna har betydande potential att producera biogas inom ramen för enskilda och gemensamma projekt av olika storleksgrad, dels för eget bruk och som drivmedel, dels i framtiden möjligen också i form av el som kan matas in i elnätet. Biogasprojekt kan hjälpa lantgårdar som kämpar med lönsamhetsproblem att förnya och bredda sin näringsstruktur och därmed skapa arbetstillfällen.

Ett treårigt projekt finansierat med investeringsstöd skulle kosta 25 000 000 per år. Efter tre år med stöd skulle 300 byggda reaktorer kunna producera uppskattningsvis en terawattimme energi

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

om året och skapa 600 arbetstillfällen. I byggfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken. Samtidigt kunde man minska användningen av fossila bränslen avsevärt och främja återvinning av näringsämnen.

Vi föreslår

att moment 32.60.40 ökas med 25 000 000 euro till investeringar i biogas.

Solkraftverk producerar ren energi och exportutsikterna i branschen är enorma. I takt med investeringarna ökar den finländska expertisen allt medan produktutveckling skapar innovationer och hjälper företag att slå sig fram på den expanderande globala marknaden.

Enligt arbets- och näringsministeriet skulle inemot en femtedel av vår elkonsumention kunna produceras med solpaneler. Småskalig produktion av solenergi skapar en bra grund för innovationer som ger större flexibilitet i efterfrågan och genererar ett intelligent elnät.

Hittills har det varit i synnerhet villaägarna som installerat solpaneler på sina tak, men också på andra typer av byggnader måste takytan utnyttjas. Bostadsaktiebolag bör stödjas och uppmuntras att skaffa solkraftverk.

Ett treårigt projekt för att uppmuntra bostadsaktiebolag att installera solpaneler skulle kosta 15 000 000 euro per år. Efter tre år med stöd skulle 10 000 byggda solkraftverk kunna producera uppskattningsvis 0,24 terawattimmar energi om året. I byggfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken.

I nuläget kan en boende i småhus göra hushållsavdrag för sin investering medan företag och kommuner kan få energistöd. Utöver detta beviljar arbets- och näringsministeriet särskilda investeringsstöd för projekt för förnybar energi. Men stödet gäller endast projekt som överstiger fem miljoner euro. Bostadsaktiebolagen kommer alltså i kläm i det här avseendet.

De som bor i villa kan få hushållsavdrag för att installera solpaneler och avdraget är värt ungefär 15 procent av den totala investeringen. Lagstiftningen tillåter inte att bostadsaktiebolag gör hushållsavdrag. De borde i stället beviljas ett lika stort investeringsstöd på 15 procent för investeringar i solkraftverk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.40 med 15 000 000 euro för stöd till bostadsaktiebolagens investeringar i solpaneler.

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Med upphandling av förnybar energi kan vi försäkra oss om att den positiva utvecklingen i produktionen av förnybar energi inte stannar av och att vår kompetens inte går förlorad.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Nya teknikneutrala incitament gör det möjligt att starta nya upphandlingar exempelvis av vindkraft, där det gamla systemet för inmatningstariffer har avvecklats och nya bygglov med sysselsättningsökande effekt därför inte beviljas just nu. Enligt de senaste bedömningarna är vindkraft redan i dag den mest kostnadseffektiva energiformen, och det är angeläget att ökad produktionskapacitet inte bromsas av administrativa orsaker.

I den nya modellen för upphandling väljs aktörerna enligt vem som kan erbjuda förnybar energi med störst kostnadseffektivitet. Det ordnas auktioner och anbudsförfaranden för förnybar energi som kan vara teknikneutrala eller inriktade exempelvis på el producerad med solenergi eller vindkraft allt efter det aktuella behovet. I ett sådant anbudsförfarande erbjuder aktörerna sin elproduktion till ett visst pris, vilket resulterar i en kostnadseffektiv ökning av produktionen av förnybar energi.

Det nya systemet behövs för att få fart på produktionen av förnybar energi allsidigt och teknikneutralt. Finland måste rikta in sig på att vara en föregångare som exportör av förnybar och ren energiteknik.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.44 med 5 000 000 euro för anbudsförfarande för förnybar energi.

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

De sektorer som särskilt riskerar att utsättas för kolläckage, i praktiken den tunga industrin, kan beviljas stöd som kompensation för det högre elpris som de har och som beror på priset på utsläppsrätterna.

Stödet utgör kompensation för en skada vars existens inte har bevisats. Till exempel Statens ekonomiska forskningscentral konstaterar i en rapport ("Ilmastopolitiikan vaikutukset Suomen kansantalouteen ja kilpailukykyyn") att den empiriska forskningen inte upptäckt något kolläckage. Forskningslitteratur visar att klimatåtgärder på sin höjd har marginella och vanligtvis obefintliga effekter på företag. Enligt Eurostat var dessutom elpriset för industriaktörer i Finland det näst billigaste i EU under senare hälften av 2016.

En studie vid Aalto-universitetet har visat att de förnybara energiformernas inmarsch på marknaden har sänkt, inte höjt, elpriset.

Dessutom går kompensationen till sektorer som redan nu får väl tilltagna stöd genom sänkt skattesats på el och skatteåterbäring för energiintensiv industri. Statens ekonomiska forskningscentral menar att ökat stöd till industrin inte förbättrar tillväxtutsikterna för samhällsekonomin och att binda ytterligare resurser i sektorer med jämförelsevis svaga tillväxtutsikter tvärtom försvagar utsikterna för samhällsekonomin.

Stödet finansieras med intäkter från utsläppshandeln. Enligt utsläppshandelsdirektivet och Europeiska rådets riktlinjer ska minst 50 procent av inkomsterna från utsläppshandeln gå till klimat-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

gärningar. Under tidigare år har man bland annat finansierat klimatgärningar i utvecklingsländer. Nu styrs pengarna till den tunga industrin i form av extra stöd i stället för att använda intäkterna till åtgärder som Parisavtalet förpliktar till, bland annat forskning och utveckling kring ren energi och till finansiering av klimatgärningar i utvecklingsländerna.

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa kompensationsstödet för utsläppshandelns indirekta kostnader.

47. Främjande av infrastrukturen för eltrafik och användning av biogas i trafiken (reservationsanslag 3 år)

Att främja och utveckla elektrifiering av trafiken är viktiga metoder för att begränsa utsläppen från trafiken. Men laddningsmöjligheterna måste utvecklas kraftigt för att människor ska våga skaffa elbilar. Ett heltäckande laddsystem står i fokus när vi vill utöka den elektrifierade trafiken och göra mobiliteten smidigare.

Laddningsmöjligheterna för elbilar måste förbättras, exempelvis på servicestationer. Dessutom måste byggbestämmelserna kompletteras med en skyldighet att förse nybyggen och saneringsobjekt med laddstationer för elbilar. Också kommunerna måste erbjudas stöd och rådgivning för hur de kan förbättra infrastrukturen för elbilar. Den nya tekniken måste backas upp med försök och pilotprojekt för att de mest effektiva och passande lösningarna ska kunna införas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.47 med 5 000 000 euro för att förbättra laddningsmöjligheterna för elbilar.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

I världen pågår den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Över 65 miljoner människor har tvingats lämna sina hem. Av dem bor största delen, 84 procent, i utvecklingsländer. I Uganda som är mindre än Finland lever 1,3 miljoner flyktingar, och i Libanon är var femte invånare syrisk flykting. Förhållandena i flyktinglägren är omänskliga och bristen på lagliga invandringsmöjligheter tvingar allt fler att ge sig ut på en livsfarlig resa mot Europa. Läget är ohållbart.

Men den humanitära nöden har inte satt några bestående spår i Finlands flyktingkvot, för sedan 2001 har vår flyktingkvot varit 750 personer per år. År 2014 och 2015 höjdes kvoten temporärt med 300 personer på grund av det svåra läget i Syrien. Nu har också den temporära höjningen skurits bort trots att den humanitära krisen i Syrien hela tiden förvärras. Med en större flyktingkvot kan vi skapa fler säkra och kontrollerade vägar för flyktingar att söka sig i säkerhet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

En rad ministrar i regeringen har gett utfästelser om att flyktingkvoten kommer att höjas ordentligt "bara vi får kontroll över asylsituationen först". Nu har vi kontroll över situationen. Antalet asylsökande har sjunkit till en femtedel sedan toppåret 2015 och de övriga nordiska länderna har redan höjt sina flyktingkvoter. Norges kvot är 3 000 och Sveriges kvot nästa år är 5 000.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar Finlands flyktingkvot till 2 500 personer.

Kommunerna gör en hel del insatser för att stödja och främja integrationen av invandrare och för att ge dem arbete och göra dem delaktiga i vårt samhälle. Staten ersätter kommunerna för integrationskostnaderna genom att betala ersättningar för mottagande av kvotflyktingar och asylsökande som fått uppehållstillstånd.

Målet är att invandrarna ska lära sig komma till rätta i vardagen på egen hand och att själva ta hand om sin försörjning. Ju större del av invandrarna som får fast jobb och ju snabbare det går desto större är den samhällsekonomiska nyttan, för att inte tala om den mänskliga vinsten. Arbete spelar alltså en stor roll för integrationen.

Den årliga ersättningen till kommunerna är 6 845 euro för barn under sju år och 2 300 euro för personer som har fyllt sju år. Nivån på de kalkylerade ersättningarna bestämdes 1993. Därefter har de höjts bara två gånger och senast 2011.

Kommunernas faktiska kostnader för invandringen är betydligt större än ersättningen. I synnerhet under invandrarnas första tid i landet måste kommunerna lägga ner mycket tid och personella resurser på integreringen. Kommunernas beredskap att sköta integrationen varierar stort. Hela samhället har nytta av att det satsas rejält på integrationen och att invandrarna involveras i arbetslivet och i samhällslivet i övrigt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 10 000 000 euro för att höja flyktingersättningarna till kommunerna.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Vi behöver absolut ett försök med basinkomst. Försöket ger oss en möjlighet att se hur människors liv, sysselsättningen, fattigdomen och näringslivet påverkas av basinkomst.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Regeringens försök är emellertid så begränsat att det inte kommer att generera någon information som kan användas eller generaliseras för fortsatta utredningar. Målen för försöket med basinkomst begränsar sig till att öka sysselsättningen bland dem som får arbetsmarknadsstöd. Försöket omfattar bara 2 000 finländare. Men basinkomst handlar om mycket mer än så.

Samplet måste utvidgas för att man ska kunna se hur olika grupper påverkas av försöket och vilka effekter det har på människors beteende i varierande livssituationer. Resultaten snedvrids och inskränks när bara en snävt avgränsad grupp deltar.

Basinkomsten är förtjänt av ett brett upplagt försök, som följer vetenskapliga kriterier och principer för god kunskapsproduktion. Det behövs tillräckligt stora resurser för att försöket ska kunna genomföras i nödvändig skala. Målet bör vara att ta fram generaliserbar information och resultat som kan tjäna som underlag för politiska beslut om fortsatt basinkomst.

Vi föreslår att försöket utvidgas så att samplet breddas såväl kvantitativt som kvalitativt och täcker in fler kategorier av människor. Ett flertal sakkunnigyttranden stöder en utvidgning av försöket. Vi föreslår att riksdagen reserverar anslag för planering av ett utvidgat försök och att det utvidgade försöket genomförs från och med början av 2019.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bredda samplet i försöket med basinkomst och att försöket förlängs.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Vid sidan av arbetslöshet är de höga boendekostnaderna den främsta orsaken till fattigdom särskilt i de större städerna. Många som får bostadsbidrag tar också emot utkomststöd.

Regeringens beslut att flytta bostadsbidraget från hyresindex till levnadskostnadsindex är en nedskärning som slår mot de mest utsatta finländarna. Levnadskostnadsindex utvecklas nämligen långsammare än hyresindex, särskilt i de större stadsregionerna.

De gröna framhåller att utgifterna för bostadsbidrag kan sänkas genom att det byggs tillräckligt många hyresbostäder till rimliga kostnader. Regeringens åtgärder gör det svårare för dem som får bostadsbidrag att flytta när de kan få jobb på annat håll, eftersom den enskildes boendeutgifter ökar ytterligare och incitamentet för att ta det nya jobbet minskar.

Reservationens förslag till uttalande 47

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i bostadsbidraget och inleder en totalreform av boendestöden.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

För närvarande beviljar Folkpensionsanstalten ersättning för arvode, behandling och undersökning hos privata läkare och tandläkare. Den som inte vill köa till offentlig vård kan betala ett högre belopp för besök hos privat läkare, och Folkpensionsanstalten återbetalar en del av kostnaden.

FPA-ersättningar för privatläkararvoden skapar större ojämlikhet i hälsa och delar upp befolkningen i förmögna som anlitar privat vård och mindre bemedlade som anlitar offentlig vård. Samtidigt ökar skillnaderna i hälsa medan den offentliga hälso- och sjukvården försämras. Dessutom drabbas alla av högre försäkringspremier när den privata vården gör extra undersökningar och låter kunderna stå för dyra hjälpmedel.

Vi inser att den föreslagna anslagsminskningen för FPA-ersättningar för besök hos privata läkare ökar trycket på den offentliga hälso- och sjukvården. Vi är trots det övertygade om att de som har råd att anlita privata läkare gör det trots nedskärningen i FPA-ersättningen. FPA-ersättningen för privata läkare är en direkt transferering till privata läkarstationer och styr inte i nämnvärd grad människors beteende. Det är inte alls bra att rika människor har en gräddfil till hälso- och sjukvård.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka FPA-ersättningarna för privatläkararvoden.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Pensionärernas försörjning har satts på prov flera gånger under den här regeringsperioden. Pensionärernas köpkraft har försämrats på många sätt: folkpensionsindex har skurits ner och frysts, klientavgifterna inom hälso- och sjukvården har höjts, reseersättningarna har sänkts och självrissen för läkemedelsersättningar har höjts. Försvagningarna av folkpensionsindex påverkar direkt köpkraften, eftersom förmånerna inte längre följer prisutvecklingen.

Här är pensionärerna med små inkomster mest utsatta. Av dem har de som lever på garantipension, det vill säga de som har de allra minsta inkomsterna, blivit mest lidande av regeringens nedskärningar. Regeringens skattebeslut har dessutom gynnat löntagarna allra mest. Det finns skäl att

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

påminna om att var femte pensionär i Finland får mindre än 1 000 euro i månatlig pension. I snitt lyfter en finländsk pensionär 1 656 euro i månaden.

Garantipensionen måste höjas rejält eftersom de höjningar som nu gjorts inte täcker in alla nedskärningar. Högre garantipension skulle förbättra pensionärernas köpkraft och motverka fattigdom.

Detta förslag ingår i Gröna riksdagsgruppens skuggbudget.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja garantipensionen.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet

Som ett led i valfrihetslagstiftningen kommer regeringen att genomföra pilotprojekt med valfrihet. Riksdagen behandlar lagarna om vårdreformen och landskapsreformen våren 2019, och lagarna ska träda i kraft först sommaren 2019, men pilotprojekten genomförs enligt den nya valfrihetsmodellen från och med den 1 juli 2019.

Syftet med pilotverksamheten är att göra en bred och övergripande testning av den nya valfrihetsmodellen. I statsbudgeten för 2018 har det reserverats 100 miljoner euro för pilotprojekten. En del av anslagen används för en breddning av försöken med servicesedel. I budgeten för 2017 reserverades 20 miljoner euro för valfrihetsförsöken.

Eftersom avsikten är att pilotprojekten ska starta först sommaren 2019 och det inte alls är säkert att lagstiftningen hinner behandlas klart före det, föreslår vi att riksdagen minskar anslaget med 55 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.38 med 55 000 000 euro för ett pilotprojekt om valfrihet.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Under den här regeringsperioden har anslagen till miljöorganisationerna skurits ned med sammanlagt 270 000 euro. Detta har avsevärt försvärat organisationernas verksamhet och deras arbete för upplysning och fostran i miljöfrågor.

Frivilligorganisationerna ökar dialogen i samhället och ger människor påverkansmöjligheter. De har en växande roll inom miljörådgivning och bevakning av verksamhet och beslut när miljöförvaltningen har fått sina resurser nedsjunkna. Laglighetskontrollen av miljöbeslut förefaller i allt högre grad vara beroende av överklaganden, i och med att närings-, trafik- och miljöcentralerna och miljöministeriet har mindre styrande makt och besvärsmöjligheter inom planläggningen.

Med hjälp av projektstöd som hittills har beviljats av anslaget har miljöorganisationerna genomfört högkvalitativ och för hela landet betydelsefull miljöfostran, som bland annat har stött arbetet för hållbar utveckling i skolor och på daghem. Projektstöd för miljöfostran har varit ett kostnadseffektivt sätt att lära ut en ansvarsfull attityd till miljön.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 300 000 euro för stöd till miljöorganisationer.

10. Miljö- och naturvård

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Anslagen för att skydda saimenvikaren stoppas för ett år, vilket gör det betydligt svårare att fortsätta skydda en starkt hotad art. Merparten, 75 procent, av omkostnadsanslagen för skyddet har kommit från EU, men projektanslagen tar slut i år. Nästa gång EU-bidrag kan sökas är först för 2020. Det behövs ett tillfälligt anslag för 2019 för att arbetet med att bygga vinterbon i snön och räkna bona ska kunna fortsätta. Anslaget kommer också att användas till att övervaka fisket i områdena och till att köpa en ny båt för vinterföre i stället för den gamla som havererat.

Saimenvikaren har varit på utdöende, men antalet är på uppgång tack vare målmedvetet och systematiskt arbete. Arten klassas numera som starkt hotad, medan den tidigare ansågs vara akut hotad. Trots att beståndet har stärkts klarar sig bara en fjärdedel upp till fem års ålder, det vill säga blir könsmogna. I dag finns det uppskattningsvis 370–380 individer. Resultaten av arbetet för att rädda saimenvikaren är kända också på den internationella arenan. Det är alltså viktigt att få ett anslag för 2019 för att arbetet med skyddet som fått en så bra start ska kunna fortsätta och utvecklas.

Den biologiska mångfalden ute i världen och i Finland minskar i alarmerande takt och man talar redan nu om den sjätte utrotningsvågen. Finland har förbundit sig att stoppa minskningen av den biologiska mångfalden i Finland senast 2020. Men redan nu har regeringen medgett att det inte kommer att gå.

Bland de mest hotade livsmiljöerna hör vårdbiotoperna. De består av ängar och betesmark som formats av det traditionella jordbruket och som under århundraden av vård har utvecklat en rik och unik biotop. Vårdbiotoperna började minska i Finland redan på 1880-talet och utvecklingen

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

har fortsatt i accelererande takt de senaste decennierna. Ungefär 90 procent av biotoperna i vårdbiotoperna är klassade som antingen akut eller starkt hotade.

Den biologiska mångfalden i myrmarkerna har minskat till följd av utdikningar och drygt hälften av Finlands ursprungliga myrar är utdikade. I utdikade områden tränger skogsarterna undan myrarterna, och utvecklingen i den biologiska mångfalden i myrmarker är oroväckande. Många sällsynta växt-, insekt- och fågelarter är hotade och även vanliga arter på myrar är på tillbakagång. Det ger utslag i bland annat sämre bärskördar. Med restaurering kan myrarna komma närmare sitt naturliga tillstånd. Samtidigt kan man reducera utsläppen till vattendragen och förbättra kolbindningen.

Också fågelsjöar hör till de hotade biotoperna. En studie från Finlands miljöcentral och Helsingfors universitet visar att kvaliteten på våtmarker har försämrats och att det i sin tur lett till att många sjöfågelbestånd har minskat. Studien framhåller dock att åtgärder för att minska igenväxningen av våtmarker är till hjälp för de minskande bestånden av sjöfågel. Med klimatförändringen ökar behovet av att restaurera våtmarker ytterligare, när fåglarna tillbringar alltmer tid i norr och den globala uppvärmningen å andra sidan sannolikt ökar näringsbelastningen på vattendragen.

Naturtjänster inom Forststyrelsen ansvarar för alla naturskyddsområden i landet, och det finns ett stort behov av att utöka vården av våtmarker och fågelsjöar och av att röja igenvuxna vårdbiotoper. Det ingår också naturtjänsternas ansvarsområde att restaurera myrar i naturskyddsområden. Tilläggsanslag till dessa åtgärder vore till fördel inte bara för den biologiska mångfalden utan också för sysselsättningen i flera delar av landet.

Forststyrelsens naturtjänster ansvarar för våra nationalparker och andra viktiga strövområden och för servicen där. Det eftersatta underhållet av dem uppgår för närvarande till cirka 44 miljoner euro och ökar år för år. De knappa anslagen har lett till att naturtjänsterna redan nu har tvingats riva spångar, eldplatser och vindskydd som är viktiga för utvecklingen av friluftslivet. Välskötta leder styr människornas gång, vilket skonar naturen, underlättar motion i naturen – som ger stor hälso- och välfärdsnytta, möjliggör naturturismen och är till stor nytta för den regionala ekonomin och sysselsättningen.

Detta förslag ingår i Gröna riksdagsgruppens skuggbudget.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.52 med 4 000 000 euro för arbete som främjar biodiversitet.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

I budgetpropositionen för 2018 (19.9.2017) föreslår regeringen ett anslag på 26,6 miljoner euro för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden. I början av regeringsperioden sänktes utgifterna drastiskt, nämligen från 38 till 18 miljoner euro. Nu minskar regeringen nedskärningen, men vi ligger fortfarande mer än 11 miljoner euro under den tidigare nivån.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Nedskärningarna har förstört en stor del av förutsättningarna för handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso), som bygger på frivillighet och stöds av både markägarna och miljöorganisationerna. Dessutom har nedskärningarna lett till att det kompletterande programmet för skydd av myrar på privat mark inte har kunnat genomföras.

Regeringen äventyrar den biologiska mångfalden när den skär stort i anslagen för förvärv av naturskyddsområden och samtidigt backar upp avverkning i sina spetsprojekt. Denna oro har också framförts i en förklaring publicerad av meriterade finländska forskare (BIOS 2017). Finland har åtagit sig att följa FN-konventionen om biologisk mångfald och EU:s strategi för biologisk mångfald. Enligt EU-strategin ska den biologiska mångfalden inte längre minska från och med 2020. Regeringen har dock redan medgett att målet inte kommer att nås.

Metso och myrskyddsprogrammet är viktiga medel för att uppfylla åtagandena om den biologiska mångfalden. De tidigare årens massiva nedskärningar kan inte gottgöras enbart genom att återställa utgifterna för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden till den tidigare nivån. Det krävs också extra anslag för att täcka de senaste årens underskott.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 20 000 000 euro för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden.

20. Samhällen, byggande och boende

60. Överföring till statens bostadsfond

I budgetpropositionen föreslår regeringen att det ska betalas ett tidsbundet startbidrag på högst 10 000 euro per bostad för att bygga hyresbostäder som omfattas av MBT-avtalet för Helsingforsregionen och som genomförs med hjälp av långvarigt räntestöd (lag 688/2001) för andra än grupper med särskilda behov.

I Helsingforsregionen råder det stor brist på hyresbostäder till skäligt pris. Räntestöd är praktiskt taget det enda verktyget som verkligen genererar bostäder till skäligt pris. För att sätta fart på bostadsproduktion med räntestöd och för att öka träbyggandet måste stödet höjas till 15 000 euro per bostad som byggs i trä.

Vi har mycket skog i landet och därför är träbyggande ett naturligt alternativ. Om vi får fart på träbyggandet öppnas nya möjligheter till export och sysselsättning. I programmet för byggande i trä ställer arbets- och näringsministeriet som mål att höja andelen träbyggande inom byggandet av nya höghus från 1 till 10 procent. Med högre stöd kan vi snabba upp tillkomsten av ett anknyttande kompetensnätverk inom skogsindustri och träbyggande. Stödet ska vara temporärt och snedvrider därför inte marknaden i någon betydande grad.

Träbyggande ingår också som ett viktigt element i hållbar bioekonomi, där virkesråvaran ska användas för så långvariga ändamål som möjligt för att det ska vara hållbart i klimathänseende. Träbyggandet minskar byggsektorns koldioxidavtryck jämfört med andra byggmaterial.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja träbyggande genom att höja startbidraget för bostadshus i trä.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Under sitt sista år låter regeringen skattesänkningarna i högre grad gå till låginkomsttagare, men inte i tillräcklig omfattning. En rättvisare ekonomisk politik skulle kräva en betydligt större höjning av grundavdraget vid kommunalbeskattningen.

Avdraget görs efter andra avdrag och gäller utöver löneinkomster också förmåner och pensioner. En höjning av grundavdraget vore därför ett bra sätt att minska fattigdom och inkomstklyftor.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skatterna för låginkomsttagare och höja grundavdraget i kommunalbeskattningen.

I dag beskattas utdelning från icke-noterade företag ganska lindrigt upp till en viss gräns. Gränsen går vid 150 000 euro om gränsen för avkastningsgraden (8 %) tillåter det.

Vår nuvarande beskattning av utdelning gör att resurser tas bort från materiella och immateriella reella investeringar med relevans för företagens operativa verksamhet och i stället används på värdepapper och investeringstillgångar som inte utsätts för förslitning. Den lindriga beskattningen på utdelning medverkar också till att öka inkomstklyftorna.

Vi föreslår att lindrigt beskattad utdelning stramas åt på det sätt som expertgruppen för företagsbeskattning föreslår. Med andra ord ska den avkastningsgrad som tillämpas för uträkning av den utdelning som beskattas lindrigare i beskattningen av utdelning från icke-noterade bolag sänkas till 4 procent. Upp till den avkastningsnivån höjs andelen skattepliktig utdelning som beskattas som kapitalinkomst till 40 procent och gränsen på 150 000 euro avskaffas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skärpa gränserna för lindrigt beskattad utdelning.

Enligt budgetpropositionen skulle 25 procent av räntorna på bostadslån som 2019 tagits för förvärv av egen bostad vara avdragbar.

I dagens läge med låga räntor kunde man avancera snabbare och minska ränteavdraget redan nästa år till 10 procent. Slopade avdragsrätt skulle stödja målet att förtydliga beskattningen. Slopade avdrag kan också motiveras med att avdraget är ett omotiverat stöd till att äga sin bostad.

Regeringen har infört ett helt nytt avdrag för skogsgåva, som enligt vår mening är omotiverat.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om en snabbare sänkning av avdragsrätten för ränta på bostadslån och om att i slutändan helt slopa den.

Arbetsgivaren kan betala ut ersättning till en arbetstagare som reser till och från jobbet med egen bil. Ersättningen är skattefri och beloppet läggs årligen fast av Skatteförvaltningen.

Anställda måste få betalt för sina resor till jobbet med egen bil, men den nuvarande ersättningsnivån är klart och tydligt förknippad med överkompensation. Med andra ord är ersättningarna högre än de verkliga kostnaderna för att använda egen bil.

Överkompensation uppstår av flera anledningar. För det första beaktas det i uträkningen av ersättningar inte alls hur stor andel som är privata resor och de står för en stor del av antalet kilometer. För det andra ersätts inköp av egen bil också efter att de fasta kostnaderna i snitt har ersatts. För det tredje kan man med fog påstå att de fasta kostnaderna har satts ganska högt när utgångspunkten är medelpriset på sålda nybilar och det är nästan 30 000 euro.

Årligen betalas det ut något över en miljard euro i skattefria kilometerersättningar. Också efter justeringarna återstår det cirka 120 miljoner euro i överkompensationer och i det beloppet ingår inte alla element såsom det relativt höga anskaffningspriset.

Vi föreslår att ersättningsnivån och ersättningsmodellen ses över och att ersättningarna därför mer kraftfullt riktas in på kostnader för att använda bil.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka den skattefria kilometerersättningen till en rimligare nivå.

Arbetstagare har rätt att göra avdrag i beskattningen på kostnader för resor som beror på arbetet. Självrisken för resor mellan bostaden och arbetsplatsen är 750 euro om året och avdraget är högst 7 000 euro om året. Avdraget minskar skatten och därmed också den beskattningsbara inkomsten. Nettoeffekten för inkomsterna till stat och kommuner var 630 miljoner euro 2013, säger miljöministeriet i en rapport om skadliga stöd.

Avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats betalas enligt billigaste möjliga färdstätt, men i verkligheten handlar det om ett klart stöd till persontrafiken. Ungefär 80 procent av avdragen styrs till privatbilisterna. I motsats till den allmänna uppfattningen är privatbilismens andel av avdragen särskilt stor i de stora tillväxtcentrumens kranskommuner.

Det nuvarande avdragssystemet leder till ökad trafik eftersom det är ett incitament till att flytta längre bort från arbetsplatsen. Det finns många orsaker till att markanvändningen splittras men avdraget är ett av dem. Avdraget kan därför betraktas som ett miljöskadligt stöd, även om det också kan anses motiverat.

Målet på längre sikt måste vara att övergå till ett mindre byråkratiskt kilometerbaserat system som ligger i linje med klimatpolitiken. Grunden för avdraget borde vara avståndet till arbetsplatsen. Avdraget borde också vara beroende av om det finns kollektivtrafik på orten. Avdraget skulle med andra ord vara större på landsbygden än i städer.

Inemot 800 000 personer berörs av avdragen och de har stor betydelse för många ekonomier. Därför får justeringen inte vara alltför stor. Vi föreslår att avdragsnivån i det här skedet sänks så att självrisken höjs från 750 euro till 900 euro medan maximibeloppet sänks till 6 000 euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen startar en reform för att sänka avdraget för arbetsresor och att göra översyn av systemet så att det inte uppmuntrar till privatbilism.

Det företagaravdrag på 5 procent som regeringen föreslår är avsett att stödja företagande. Företagarstödet ska också omfatta personföretag, vilket avses ge samma fördelar som den tidigare sänkningen av samfundsskatten. En stor del av små- och mikroföretagen är personföretag och står i en nyckelställning när det gäller att stärka sysselsättningen.

Nackdelen med ett jämnt, schablonmässigt företagaravdrag är att nyttan koncentreras hos stora och framgångsrika personföretag, exempelvis apotek, juridiska byråer och motsvarande.

För att jämna ut effekterna på inkomstfördelningen föreslår de gröna därför att företagaravdrag beviljas vid inkomster på högst 50 000 euro. Alla personföretag kan alltså göra avdraget upp till den gränsen, men på inkomster över 50 000 euro beviljas inte längre företagaravdraget på 5 pro-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

cent. Det eliminerar nyttan av avdraget för de mest framgångsrika företagen, men den sporrande effekten kvarstår oförändrad för övriga företag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa företagaravdraget till den del en viss inkomstgräns överskrids.

02. Samfundsskatt

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna beräknas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammantagna hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Vi gröna tror på att en målmedveten bekämpning av grå ekonomi och skattesmitning kan ge större fördelar än vad regeringen eftersträvar. Att bekämpa grå ekonomi lönar sig eftersom de pengar som placeras i det kommer mångfaldigt tillbaka.

Vi föreslår

att moment 11.01.02 ökas med 130 000 000 euro för höjda skatteintäkter till följd av effektivare bekämpning av svart ekonomi och skatteflykt.

Staten får 2018 in uppskattningsvis 4,2 miljarder euro i samfundsskatt. Inom näringsbeskattningen finns det ett flertal skatteutgifter (skattesubventioner). En av de viktigaste är skatteutgiften inom avskrivningssystemet för lösa anläggningstillgångar. Storleken av den skattesubventionen kan bara uppskattas kalkylmässigt, men 2017 beräknades den vara cirka 565 miljoner euro och 2018 uppskattas den till 610 miljoner euro. Det är alltså fråga om stora pengar.

Ett företag kan genom avskrivningar dra av anskaffningsutgiften för lösa anläggningstillgångar under tillgångens verkningstid. Det ekonomiskt viktigaste sättet att göra avskrivningen är att dra av anskaffningsutgiften till en viss maximiprocentsats av den vid varje tid återstående utgiftsresten. Maxbeloppen för avskrivningarna fastställs i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, enligt vilken avskrivningen för skatteåret får vara högst 25 procent av utgiftsresten. Företaget kan också tillämpa en lägre avskrivningsprocent eller helt avstå från avskrivningar.

Avskrivningarna är schablonmässiga och motsvarar ofta inte den ekonomiska värdeminskningen i tillgången. Företaget får en skattesubvention om avskrivningen överskrider tillgångens faktiska

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

värdeminskning. Betalningen av skatten skjuts då upp längre än den skulle göra enligt en avskrivning som motsvarar den faktiska värdeminskningen. Enligt finansministeriet är denna på den faktiska värdeminskningen baserade avskrivningen 15 procent. Uppskattningar av storleken på skatteutgiften, det vill säga skattesubventionen, antyder därför att det skulle bli en förändring av skatteinkomsterna för ett år, om den maximala avskrivningsprocenten för maskiner och inventarier ändrades från nuvarande 25 till 15 procent. Beräknat över tid är alltså skatteutgiften en fördel som uppstår genom att betalningen av skatten skjuts upp (ränta på skattekredit).

Lagstiftningen om avskrivning av lösa anläggningstillgångar bör ses över så att avskrivningarna återger den verkliga ekonomiska värdeminskningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att revidera lagstiftningen om avskrivningar av lösa anläggningstillgångar för att avskrivningarna ska återge den verkliga ekonomiska värdeminskningen.

04. Skatt på arv och gåva

Riksdagen föreslår att skalan för arvs- och gåvoskatt ändras och att ändringen 2017 har en skatteintäktsminskande effekt på 25 miljoner euro. Till arvs- och gåvobeskattningen hänför sig 15 olika skatteutgifter, av vilka beloppet av skattelättnaden i samband med generationsväxling i företag, som är den mest betydelsefulla skatteutgiften, beräknas vara cirka 141 miljoner euro 2017.

Generationsväxlingar får således redan nu stöd genom betydande skatteförmåner och dessa förmåner kan inte anses vara obetydliga.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen omvärderar behovet av att lindra arvs- och gåvobeskattningen och återtar de redan gjorda ändringarna.

08. Punktskatter

05. Punktskatt på läskedrycker

Regeringen avstår från punktskatten på sötsaker och glass eftersom den misstänker att skatten strider mot EU-bestämmelserna. Kommissionen har inofficiellt meddelat att den nuvarande skatten eventuellt innehåller statsstöd eftersom den inte bemöter likartade produkter på samma sätt.

Att ändra sötsaksskatten till en sockerskatt lägger grunden för en hälsobaserad skatt som bidrar till att motverka våra folksjukdomar. När skatten kopplas ihop med mängden tillsatt socker, kan

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

skattebasen utvidgas samtidigt som skatten blir mer neutral. EU:s direktiv om märkning av förpackningar innebär att det är obligatoriskt att uppge sockerhalten så det är tekniskt lättare att införa skatten.

Vid beredningen måste det noteras att det finns naturligt socker i vissa matvaror som rekommenderas av hälsoskäl, däribland frukt och bär. Också Evira och Institutet för hälsa och välfärd förordar en hälsobaserad sockerskatt, eftersom den gynnar folkhälsan.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt börjar bereda en sockerskatt.

07. Energiskatter

Senast nu efter den senaste klimatrappporten från IPCC är det dags att lägga upp en plan för att avskaffa stöden till fossila bränslen. De subventioneras med statliga medel i miljardklassen. De största beloppen går till dieselolja och villaolja, men också torvanvändning stöds fortfarande.

Dieselolja beskattas lindrigare än bensin, vilket betyder att skatteutgiften för dieselolja är nästan 800 miljoner euro. I fråga om persontrafiken skärs skattesubventionen bort med hjälp av drivkraftsskatten, som ingår i fordonsbeskattningen.

Diesel används inte bara i tung godstrafik och kollektivtrafik utan också i personbilstrafik. De gröna har i en budgetmotion föreslagit att personbilstrafiken ska kompenseras för den minskade skattesubventionen för diesel genom en sänkning av drivkraftsskatten.

I tung godstrafik förorsakar minskningen av skattesubventionen för diesel en lindrig ökning av transportkostnaderna. Samtidigt är det här också en orsak att försöka ta fram alternativa drivmedel för den tunga godstrafiken, såsom flytande natur- eller biogas. Tekniken för detta kan ännu inte tas i bruk i stor skala, men att minska skattesubventionen skulle försnabba utvecklingen av alternativa bränsletekniker. Å andra sidan förbättras järnvägstransporternas konkurrenskraft mot vägtrafiken av den minskade skatteutgiften för diesel.

Inom kollektivtrafiken – särskilt i stadsregioner – finns det redan nu andra alternativ. Det finns gasbussar på marknaden, och elbussarna kommer stort. Att minska skattesubventionen för diesel förbättrar incitamenten och snabbar upp övergången till alternativa miljövänliga bussar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen stegvis går in för att minska skatteutgiften för diesel och samtidigt lindrar drivkraftsskatten för dieseldrivna personbilar så att vanliga bilisters kostnader inte stiger.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Det tills vidare mest betydande av skattesubventionerna under energiskattemomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattesubventionen uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i mobila arbetsmaskiner med dieselmotor och i jord- och skogsbruksmaskiner.

År 2019 väntas den här skatteutgiften uppgå till 400 miljoner euro. Vi föreslår att skattesubventionen skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen. Ett motsvarande återbäringssystem har skapats exempelvis för jordbruksföretag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattestödet för lätt brännolja som används i arbetsmaskiner.

Bland de fossila bränslena subventioneras också torv eftersom torvskatten inte följer den nuvarande modellen för energiskatter. I budgetpropositionen uppskattas skatteutgiften för torv vara nästan 200 miljoner euro 2019.

Regeringen höjer skatten på torv, men den är fortfarande inte på samma nivå som den var när regeringen tillträdde (3,40 euro/MWh 2015). Subventionen gör att producenterna gärna använder torv i kraftvärmeproduktion.

Vi gröna föreslår att torvskatten nästa år höjs till nivån 4,1 euro/MWh. Minskad skatteutgift för torv medverkar till uppfyllelsen av klimatmålen och förbättrar dessutom läget för statsfinanserna. Men denna för miljön skadliga skattesubvention kan ändå inte slopas helt med en gång, eftersom det i sin tur skulle locka till att använda stenkolk och andra fossila importbränslen i stället för brännertorv och även skogsflis.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stegvis minska skatteutgiften för brännertorv.

Regeringen har flyttat tillbaka den el som förbrukas vid gruvdrift och utvinning av mineraler från den högre elskatteklassen I till den lägre elskatteklassen II för industrin från ingången av 2017. Det är märkligt att regeringen föreslår särskilda lägre elskattesatser för gruvor.

Gruvdrift och utvinning av mineraler är mycket energiintensiv verksamhet och en ytterst förorenande industri. Att sänka gruvornas elskatt minskar gruvindustrins elräkning med statens stöd. När klimatet blir varmare och när statens finanser är strama är detta en ohållbar ekvation.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Sänkningen av gruvornas elskatt kopplas som en del till en mer omfattande skattedebatt: hur mycket och vad vi ska beskatta. Det är hållbart att beskatta mer för konsumtion och skador och mindre för arbete och försörjning. I stället för att ge gruvorna skattelättnader ska vi snarare införa en gruvskatt. Det skulle vara en slags mineralutvinningsskatt som kan fonderas i likhet med Norges oljefond. Medlen ska användas till förmån för kommunerna i gruvområdet och för staten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återföra gruvor till elskatteklass 1.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Under sin mandattid har regeringen sänkt bilskatten med ungefär 200 miljoner euro på grundval av utsläppen. Vår bilpark är relativt gammal och den ger mycket utsläpp. Därför kan vi godta ungefär hälften av skattelättnaderna. Men de senaste skattelättnaderna kunde vi ha levt utan.

Vi gröna anser att den möjlighet till skattelättnader som fanns hade kunnat användas för att elektrifiera persontrafiken. Utsläppen från trafiken måste sänkas snabbt för att vi ska kunna nå målen om en begränsning av uppvärmningen till högst 1,5 grader. Vad gäller personbilstrafiken främjas det övergripande målet bäst genom en snabb elektrifiering, medan biodrivmedel kan utnyttjas i den tunga trafiken och flygtrafiken så länge det inte finns några andra realistiska alternativ.

Elbilarna står än så länge för relativt ny teknik. Tekniken är dyr och tröskeln att köpa en elbil kan vara hög. Många länder stöder därför inköp av elbilar genom direkta statliga stöd.

Det är angeläget att snabbt höja antalet elbilar till en nivå där det finns tillräckligt med användare av det växande antalet laddstationer. På längre sikt kan elbilarnas batterikapacitet också utnyttjas för effektutjämning i elnätet och som elenergilagrar. Därför föreslår vi gröna temporär skattefrihet för renodlade elbilar.

Reservationens förslag till uttalande 64

att regeringen vidtar åtgärder för att elektrifiera persontrafiken och befria elbilar från bilskatt för viss tid.

07. Fordonsskatt

Regeringen har också lindrat fordonsskatten. Vi gröna anser att den möjlighet till skattelättnader som fanns hade kunnat användas för att elektrifiera persontrafiken. Utsläppen från trafiken måste sänkas snabbt för att vi ska kunna nå målen om en begränsning av uppvärmningen till högst 1,5 grader. Vad gäller personbilstrafiken främjas det övergripande målet bäst genom en snabb elek-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

trifiering, medan biodrivmedel kan utnyttjas i den tunga trafiken och flygtrafiken så länge det inte finns några andra realistiska alternativ.

Elbilarna står än så länge för relativt ny teknik. Tekniken är dyr och tröskeln att köpa en elbil kan vara hög. Många länder stöder därför inköp av elbilar genom direkta statliga stöd.

Det är angeläget att snabbt höja antalet elbilar till en nivå där det finns tillräckligt med användare av det växande antalet laddstationer. På längre sikt kan elbilarnas batterikapacitet också utnyttjas för effektutjämning i elnätet och som elenergilagrar. Därför föreslår vi gröna temporär skattefrihet för renodlade elbilar.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att elektrifiera persontrafiken och befria elbilar från bils katt för viss tid.

Miljöskatter är ett bra verktyg för att styra konsumtionen och produktionen i mer hållbar riktning. Vi vill flytta fokus i beskattningen till miljöskatter, och därför har vi föreslagit att det införs en utvinningsskatt, en plastskatt och en flygskatt och att det utreds om det kan införas en animalieskatt.

Utvinningsskatten är en skatt på gruvverksamhet och den är bunden till den mängd jordmaterial som utvinns. Utvinningsskatten ska tas ut av gruvbolag som ersättning för att de får utnyttja mineralerna i marken. Det finns erfarenhet och kunskap om denna typ av skatt i ett flertal länder i Afrika och Sydamerika, men också i Australien, USA, Kina och Polen.

Skatten ska styra gruvpolitiken så att utvinning inleds om undersökningarna visar att mineralförekomsten är tillräckligt värdefull. Skatten skulle sannolikt också leda till ökande återanvändning av mineral. Mineralförekomsterna i Finland är relativt knappa, men mineral, bland annat nickel och fosfor, kan också utvinnas exempelvis ur gruvavfall och gruvavloppsvatten. En utvinningsskatt skulle göra dessa alternativa metoder att anrika malm mer lönsamma.

I och med att utvinningsskatten minskar den miljöbelastande mängden stenmaterial, minskar också behovet av markområden för gruvverksamhet. När markarealerna minskar, får gruvbrytning mindre konsekvenser för naturen och landskapet. Vissa faktorer som ger miljöolägenheter är i extra hög grad kopplade till brytningsvolymen. Till dessa hör vattenhanteringen, mängden vatten och avloppsvatten vid malmanrikning samt användningen av anrikningskemikalier.

Utvinningsskatten skulle kunna utnyttjas för ersättningar till stat och kommuner för exempelvis byggande av trafikleder och för kostnaderna för tillståndprocesserna. Intäkterna kan också användas för att främja medborgarnas välfärd i ett bredare perspektiv. Skatten kan motiveras med att det är frågan om att utnyttja en icke-förnybar tillgång som kan anses höra till vår nationalförmögenhet.

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en utvinningsskatt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

Vi gröna föreslår att en flygskatt införs eftersom den ekonomiska styrningen inte fungerar för tillfället. Flygtrafik hör till de mest klimatskadliga transportformerna, och det beräknas att flygtrafiken nästan kommer att fördubblas de kommande tjugo åren. Ändå är internationell flygtrafik befriad från bränsleskatt; EU:s utsläppshandel täcker in bara en liten del av flygen och det tas inte heller ut någon moms på utrikesflyg. Så länge som situationen är som den är, behöver vi nationella åtgärder.

Vi föreslår att Finland inför en nationell flygskatt till exempel efter svensk modell.

I Sverige bestäms flygskatten i förhållande till flygresans längd och den tas ut hos flygbolagen. Priset per passagerare varierar mellan cirka 8 och 40 euro. Människor är beredda att betala mer för att flyga: över hälften av finländarna stöder en flygskatt.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en flygskatt.

Den växande matproduktionen belastar miljön och sätter jordens bärkraft på hårda prov. I Finland står transporter för cirka 20 procent av utsläppen av växthusgaser. Animalieproduktionen är en betydligt större belastning för miljön än produktionen av vegetabiliska livsmedel.

Vi måste minska vår konsumtion av animaliska produkter radikalt och använda den återstående konsumtionen för animalier producerade med hållbara metoder. Samtidigt måste animalieprodukter i allt större omfattning ersättas med vegetabilier. Med större satsningar på produktion av inhemskt växtprotein har vi alla möjligheter att minska behovet av animalieprodukter.

Prisstyrning är ett bra sätt att få konsumtionen av animalier att minska. Dessutom kan växtprotein bli en mer konkurrenskraftig produkt, om man i stället beskattar animalier. Animalieprodukter måste beläggas med en miljöskatt som läggs fast utifrån de totala utsläpp som uppstår via produktionen. På så sätt stiger priset på hållbart producerade animalier relativt sett mindre. Däremot kan skatterna på ekologisk produktion vara lägre.

Målet är hållbar matkonsumtion eftersom hållbara matval är bra för människors hälsa, tar hänsyn till klimatutsläppen från produktionen, beaktar kulturen och väger in människors och djurs rättigheter. Hälsosam, ekologisk och etisk mat måste finnas tillgänglig för alla oberoende av inkomstnivå och bostadsort. I en värld präglad av sinande resurser måste människor ges möjlighet att konsumera hållbart och de måste få stöd i sina val.

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utreda om en miljöskatt kan införas på animalieprodukter.

Vi håller äntligen på att vakna upp och inse hur allvarligt och oåterkalleligt vi människor förstör naturen med plast. Vid plasttillverkning förbrukas fossila råvaror och energi och plast bryts inte ner. Det kommer ut så mycket plast i haven att det senast 2050 kommer att finnas mer plast där än

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 2 gröna

det finns fiskar. Så här kan det inte fortsätta. Vi måste stoppa nedskräpningen nu och se till att plastavfall inte kommer ut i miljön. Då räcker det inte med enskilda konsumenternas val, utan vi behöver lagstiftning.

Varje år tillverkas det enorma mängder plastförpackningar; i Finland använder vi exempelvis omkring 300 miljoner plastkassar varje år. Och största delen av plastförpackningarna används bara en gång. Av de 288 miljoner ton plast som varje år tillverkas i världen hamnar ungefär tio procent i havet. Också Östersjön drabbas av plastavfall för 75 procent av skräpet på stränderna består av plast. Plastskräpet i haven tar död på fiskar, fåglar, koraller och marina däggdjur. I vattendrag kan plast brytas ner långsamt och bli mikroplast som det inte går att få bort ur havet. Mikroplast binder gifter som kan ansamlas i marina organismer och till sist hamna på matbordet via näringskedjan.

Enligt avfallslagen ska man i alla aktiviteter så långt det är möjligt se till att de ger upphov till så lite avfall som möjligt och att avfallet inte medför någon fara eller skada för miljön eller hälsan. Att förhindra att avfall uppstår hör till de viktigaste principerna i statsrådets nationella avfallsplan. Också EU kräver i sin strategi att medlemsstaterna arbetar för att minska plastavfallet. Också Nordiska rådet har samma mål.

Miljöbelastningen från engångsförpackningar och plastpåsar kan reduceras och uppkomsten av plastavfall förhindras om vi inför en skatt på plastförpackningar. Med en skatt kan man styrka tillverkare, detaljhandeln och konsumenterna att sluta använda onödiga plastförpackningar, att gynna förpackningar av förnybara material och att ta fram biologiskt nedbrytbara och återvinningsbara förpackningar. I dag har ett flertal EU-stater en skatt som tas ut på plastförpackningar. Danmark införde en skatt på plastpåsar redan 1994, och konsumtionen av plastkassar minskade med 66 procent.

Skatten ska gälla alla förpackningar där plast har använts vid tillverkningen, också plastpåsar. Däremot ska återvunnen plast och biologiskt nedbrytbar plast vara skattefria. Plast är biologiskt nedbrytbar om den under normala miljöförhållanden eller i kompost bryts ner fysiskt, kemiskt, termiskt eller biologiskt, vilket betyder att största delen av komposten till slut omvandlas till koldioxid, biomassa och vatten. Också förpackningar som ingår i pantsystemet eller omfattas av skatten på dryckesförpackningar ska vara befriade från skatt. Skatten kan förslagsvis vara två euro per kilo för varje plastförpackning. Professionella förpackare av produkter och importörer av förpackade produkter är de grupper som ska vara skattskyldiga.

I Finland sattes 122 849 ton plastförpackningar, inklusive plastpåsar, i omlopp 2016. När man drar av pantförpackningar och beskattade dryckesförpackningar plus plast för materialåtervinning blir det kvar omkring 82 000 ton plastförpackningar att beskatta årligen. Det ger staten årliga skatteintäkter i en storleksordning på drygt 160 miljoner euro.

Finland håller på att ta fram en färdplan för plast. Den ska staka ut åtgärder för att minska skador relaterade till plastavfall och plasticskräp, effektivisera återvinningen av plats, minska beroendet av fossila bränslen och skapa förutsättningar för innovationer inom ramen för cirkulär ekonomi. Skatten på plastförpackningar är tänkt att vara ett av medlen för att nå målen. Följaktligen bör den fortsatta förberedelsen av skatten inkluderas i processen för att ta fram en färdplan för plast.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en plastskatt.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

05. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

01. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

Skyddet av den biologiska mångfalden i skogarna utgör ett viktigt element i ett hållbart skogsbruk. På senare tid har dock Forststyrelsen väckt uppseende efter att ha gjort avverkningar i friluftsområden och gamla skogar. Højningen av resultatmålet för affärsverket med nio miljoner euro för 2018 är inte hållbart med tanke på att den nuvarande avverkningsverksamheten kan ifrågasättas när det gäller många platser.

Regeringen har ett hårt tryck på sig att öka utnyttjandet av skogarna och minska kolsänkorna för att nå upp till de kvantitativa målen för bioekonomin. Det är ändå inte motiverat att försöka nå upp till det höjda resultatmålet genom ohållbara metoder som ökar utsläppen. Tvärtom bör vi i Finland med alla medel försöka minska våra utsläpp. Att gå in för ohållbara avverkningar är inte rätt väg.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka resultatmålet för Forststyrelsen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2019 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 70 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 14.12.2018

Ozan Yanar gröna
Emma Kari gröna

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

RESERVATION 3 vänst

Allmän motivering

Finland lever på toppen av en högkonjunktur. Den ökade efterfrågan från utlandet har stimulerat exporten. Aktiviteten i byggsektorn är fortfarande livlig och konsumtionsefterfrågan i hushållen har ökat allt medan företagen investerar.

Den positiva konjunkturutvecklingen ger också utslag i minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Prognoserna visar att sysselsättningen stiger och ekonomin växer också nästa år, men tem-pot sjunker en aning i både Finland och Europa överlag, men också i många andra regioner.

Trots konjunkturtoppen uppvisar våra offentliga finanser ett underskott. Skillnaderna mellan samhällsgrupperna har vuxit i fråga om utbildning, hälsa, förmögenhet, livssfär och möjligheter. Många av skillnaderna är generationsöverskridande, det vill säga att den sociala rörligheten, som är ett karakteristiskt tecken för välfärdssamhället, inte längre fungerar. Det är mer sannolikt att barn till arbetslösa blir arbetslösa än andra. Redan nu har vi 40 000 hushåll utan inkomster och skillnaderna i förmögenhet är större än på många decennier.

Regeringens politik har ökat ojämlikheten och polariseringen. Vänsterförbundets budgetförslag för 2019 erbjuder ett alternativ som främjar jämlikhet och hållbar strukturomvandling i samhället.

Vi minskar ojämlikheten och fattigdomen. Nivån på grundtryggheten, de lägsta pensionerna, ut-komstskyddet för arbetslösa och studiepenningen höjs, en del avgifter för välfärdstjänster avskaf-fas och jämlikheten ökar i utbildning och barnomsorg. Vi satsar 1,3 miljarder euro på ökade för-måner som jämnar ut välfärds-klyftorna och på förbättringar i offentliga tjänster.

Dessutom satsar vi på lärande och kompetens. Vidare vill vi förbättra utbildningssystemet och si-tuationen för de studerande med en satsning på en halv miljard euro. Anslagen till forskning och utveckling ökar med 170 miljoner euro.

Vi avsätter omkring 200 miljoner euro mer än regeringen på insatser för att begränsa klimatför-ändringen och backa upp hållbar omstrukturering i samhället. Stöd som visat sig vara ineffektiva och skadliga för miljön rensas bort för 200 miljoner euro i vår skuggbudget. Dessutom inför vi till exempel en flygskatt och en gruvskatt som är baserad på värdet av den malm som bryts i gruvan.

I vårt alternativ blir skattesystemet betydligt mer progressivt och skatten på stora inkomster är också proportionellt sett större. Tack vare strängare skatt på kapital och förmögenhet kan vi sän-ka skatten på löner.

För den stora majoriteten av finländarna sjunker skatten på löner och nettotinkomsterna stiger allt-så. Det beror också i hög grad på att vi avskaffar de höjningar av socialförsäkringsavgifterna som ingår i konkurrenskraftsavtalet och som är till nackdel för löntagarna.

Till exempel så här ökar vår alternativa budget likabehandling och välfärd:

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

- Ginikoefficienten som beskriver inkomstskillnaderna sjunker med 0,9 procentenheter.
- Fattigdomsgraden (60 % av medianinkomsten) minskar med en procentenhet: 58 000 människor tar sig över fattigdomsgränsen.
- Kvinnornas disponibla inkomster ökar med en procent i genomsnitt och männens disponibla inkomster minskar med 0,2 procent i genomsnitt. Även männens inkomster stiger i de sju första inkomstdecilerna.
- Arbetslöshetsdagpenningen stiger från 697 till 721 euro i månaden och det allmänna bostadsbidraget stiger från 315 till 338 euro i månaden.
- Ensamförsörjare som får arbetsmarknadsstöd får 53 euro netto mer i månaden.
- Studiepenningen för högskolestuderande stiger från 250 till 344 euro i månaden. Med beaktande av det höjda bostadsbidraget och övriga ändringar förbättras högskolestuderandes ekonomi med 117 euro i månaden.
- Folkpensionen och garantipensionen stiger med 50 euro i månaden. Den genomsnittliga arbetspensionstagaren får 34 euro netto mer i månaden.
- Nettoinkomsterna stiger i fråga om alla löntagare utom de som har de högsta inkomsterna (mer än 6 500 euro i månaden). Ju mindre inkomsterna är, desto större är effekten. En exempelfamilj med två vuxna och två barn, där inkomsterna är små, får 235 euro mer i handen per månad.

Dämpningen av klimatförändringen kräver snabba strukturförändringar

Vår tids största samhällseliga utmaning är att begränsa klimatförändringen och anpassa människornas levnadsvanor efter jordens bärkraft.

Vänsterförbundet vill ha en rättvis klimatpolitik som siktar på att stoppa temperaturökningen globalt vid 1,5 grader jämfört med den förindustriella tiden. För att nå det här målet måste rika länder som Finland ha nettonegativa utsläpp redan i början av 2030-talet.

Det kräver enorma ändringar i hur och vad vi producerar och konsumerar, hur vi färdas och bor och vad vi äter. Uppdraget är i en storleksklass jämförbar med att bygga upp välfärdsstaten. Vi kan tala om en ekologisk återuppbyggnad av samhället.

Vi måste få en mer tvingande miljöreglering, en prissättning för externa effekter (t.ex. via beskattning) som motsvarar hur negativa de faktiskt är, samt enorma offentliga satsningar på infrastruktur och forskning. Samtidigt måste vi värna jämlikheten i samhället genom rättvisa löner, beskattningsåtgärder och tillräcklig social trygghet.

Såväl den offentliga sektorn som företag, föreningar och hushåll måste stödja förnybar energi, effektiv resursanvändning, cirkulär ekonomi och överhuvudtaget lösningar som stödjer hållbara modeller.

Ett sätt att främja en övergripande strukturförändring är en offentlig utvecklingsbank eller ett investeringsverk som för en längre tid framåt skulle samla in och kanalisera finansiering utifrån en samhällsvisionär missionstanke. I till exempel Tyskland har ett offentligt finansieringsverk varit en viktig aktör när man har slagit in på nya vägar för energiförsörjningen. Finlands regering bör

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

vidta åtgärder för att grunda ett offentligt investeringsverk eller en återuppbyggnadsfond. Samtidigt borde också privatpersoner förmås att bidra till fondens kapital.

Mer omfattande politiska konsekvensbedömningar

Finanspolitiken är ett verktyg för att nå viktiga samhälleliga mål och öka välfärden. Därför är det avigt att analysen av de offentliga finanserna och finanspolitiken i den samhälleliga beslutsprocessen och debatten i hög grad bygger på hur bnp utvecklas. Det finns en rad långt utvecklade mätkriterier som beskriver välfärden i samhället i större omfattning än bnp.

Konsekvensbedömningen i den årliga budgeten måste således bli mer omfattande och mäta konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna till exempel på jämställdheten, miljöavtrycket och inkomstfördelningen.

De mätkriterier för hållbar utveckling som härrör från Agenda 2030-åtagandena bör inkluderas i budgetarbetet och vidareutvecklas. Uppsättningen indikatorer i Agenda 2030 är dock så bred att det är ytterst krävande att omsätta den i ett rättesnöre för konkret politik. Dessutom utesluter den en del centrala välfärdsteman. Därför bör vi i Finland börja förbereda en mer praktisk och mindre omfattande uppsättning kriterier med exempelvis de 10 viktigaste indikatorerna på hur människorna och miljön mår. Mot de indikatorerna ska regeringens politik och samhällsutvecklingen analyseras.

Utöver de här kriterierna behövs det också en kombinerad indikator som under en enda siffra sammanför flera välfärdsfaktorer. Vänsterförbundet anser att vi i Finland genast bör införa en indikator för genuina framsteg (GPI) eller någon annan alternativ kombinerad indikator.

Analys av klimateffekter

I nuläget krävs en miljökonsekvensutredning om ett projekt anses kunna orsaka betydande olägenheter för miljön. Den aktör som svarar för projektet, till exempel ett företag, ska göra en miljökonsekvensutredning på det sätt som föreskrivs i lagen, inklusive alternativa sätt att genomföra projektet och beräknade miljökonsekvenser. Kontaktmyndigheten för miljökonsekvensutredningar är NTM-centralen, som ska komma med sin synpunkt på frågan efter att ha hört olika aktörer till stöd för tillståndsmyndighetens beslut. Också människorna i projektets influensområde ska höras.

Miljökonsekvensutredningen ska inbegripa konsekvenserna för människorna, naturen, den byggda miljön och naturresurserna. Syftet är att ge alla ökade möjligheter att delta och påverka projektplaneringen.

Allra senast har den färsk rapporten från mellanstatliga panelen för klimatförändringar IPCC lagt fast att klimatdimensionen måste beaktas i all mänsklig och samhällelig aktivitet. Om vi vill hindra en katastrofal klimatförändring måste vi radikalt lägga om våra sätt att producera, konsumera, bo, färdas och äta. All verksamhet med direkta eller indirekta skadliga klimateffekter måste minska.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Mot den här bakgrunden föreslår vänsterförbundets riksdagsgrupp att en allmän klimatkonsekvensutredning införs i Finland.

Inför alla stora projekt måste klimatkonsekvenserna kartläggas. De skadliga effekterna måste minskas och mycket skadliga projekt måste läggas ner. Målet bör vara att öka de positiva effekterna.

Kravet ska gälla samtliga politikområden och vara bindande såväl för den offentliga förvaltningen som för företag och andra sammanslutningar. Således bör till exempel propositioner innehålla en bedömning av de direkta och indirekta klimatkonsekvenserna på samma sätt som av de ekonomiska konsekvenserna i nuläget.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin finanspolitiska linje så att de orättvisa skattelättnaderna som försvagar statens finansiella ställning ersätts med åtgärder som är välfärdsalstrande och bidrar till att förbättra köpkraften för låginkomsttagarna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att lagförslag och viktiga planer för statsfinanserna, såsom planerna för de offentliga finanserna och de årliga budgetarna, ska inkludera en heltäckande bedömning av de föreslagna åtgärdernas konsekvenser för inkomstfördelningen och för olika befolkningsgrupper, jämställdheten mellan könen, miljöbelastningen och välfärden.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att en heltäckande klimatkonsekvensutredning är obligatorisk alltid om ett projekt kan antas ha betydande direkta eller indirekta klimatkonsekvenser.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att riva upp de ändringar i socialförsäkringarna som följer av konkurrenskraftsavtalet.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar främja introduktionen av en europeisk skatt på finansiella transaktioner.

Reservationens förslag till uttalande 6

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar normer för en heltäckande och offentlig land-till-land-rapportering av skatter, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i ekonomisk information i EU och i internationella sammanhang och tillämpar dem på den nationella lagstiftningen på högsta ambitionsnivå som möjliggörs av direktiven.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med bokföringslagen förutsätter att alla stora företag om sin verksamhet lämnar en heltäckande land-till-land-rapport i fråga om alla länder där de har dotterbolag eller permanent verksamhetsställe.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräckliga myndighetsresurser för att tygla svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och aggressiv skatteflykt.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen alla centrala ärenden som gäller EU:s ekonomiska yttre förbindelser — såsom handels- och investeringsavtal — i ett så tidigt skede som möjligt, ger riksdagen en aktiv roll och tillräckligt med information om de ärenden som behandlas och säkerställer att alla ståndpunkter som gäller EU:s ekonomiska yttre förbindelser är kommensurabla med Finlands åtaganden i fråga om hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar främja gemensamma externa koltullar för den inre marknaden inom EU och en mer omfattande harmonisering av beskattningen av växthusgaser inom EU-området.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en plan med vilken andelen för finansiering av offentlig forskning, utveckling och innovation åter höjs till internationell toppnivå, till minst en procent av bruttonationalprodukten. Tillsammans bör den privata och den offentliga FUI-finansieringens andel röra sig kring fem procent.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Genom kortsiktiga nedskärningar har regeringen försvagat Finlands kompetensbas och förutsättningar för framtida framgång, ökat finländarnas ojämlikhet, sölat med att dämpa klimatförändringen, flytt sitt globala ansvar, förbigått information från expertisen, bundit sig till att gå i intresseorganisationernas koppel och visat oförmåga till en grundlig politisk beredning. Riksdagen anser att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Programmet Sunda lokaler 2028 söker lösningar på ett mycket allvarligt problem. Uppskattningsvis 600 000—800 000 finländare utsätts dagligen för osund inomhusluft. Det är särskilt viktigt att sörja för god inomhusluft i lokaler där man vistas längre tider, exempelvis i hemmen, på jobbet, i skolan och i daghem. Problemet är allra störst för dem som blivit sjuka av inomhusluften och tvingats lämna sitt hem eller sin arbetsplats.

Det dåliga inomhusklimatet är ett av vårt lands största problem i miljö- och hälsohänseende. Problemet är också mycket könskodat, eftersom majoriteten av dem som jobbar i problemlokaler som skolor, daghem och sjukhus är kvinnor. Genom att kopiera god praxis kan vi förebygga inomhusluftproblem och ersätta underhåll av lokaler. Utöver reparationer är det viktigt att värna om offren för dålig inomhusluft och se till att de får rehabilitering.

Programmet Sunda lokaler 2028 tar fasta på ett antal nyckelfaktorer för åtgärdandet av inomhusluftproblem. Det behövs ett fastare och mer ambitiöst grepp om åtgärderna för att problemen ska kunna undanröjas utan dröjsmål. Vänsterförbundet har föreslagit att kommunerna stöds med 100 miljoner euro för reparation och ersättning av osunda lokaler. Som en omedelbar åtgärd bör kommunerna beviljas ett stöd som sporrar dem att hitta lösningar redan 2019.

Vänsterförbundets förslag till åtgärder för att lösa problemen med inomhusluft är följande: ett permanent statligt program för inomhusluft och ett system för reparationsunderstöd; stöd till kommunerna för reparation och ersättande byggande av daghem, skolor och vårdinrättningar; underhålls- och fastighetsskötselprogram på alla nivåer inom den offentliga förvaltningen; kännbart vite om inomhusluftproblem i skolor, daghem och arbetsplatser inte åtgärdas; utökat ansvar för byggherren och åtstramad byggnadstillsyn; bättre tillgång till behövliga undersökningar för de drabbade; ordnande av tillfälligt boende till skälig kostnad för dem som insjuknat till följd av skadlig inomhusluft.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 23.01.25 med 5 000 000 euro för genomförande av programmet Sunda lokaler 2028.

10. Ägarstyrningen

Betänkande FiUB 28/2018 rd Reservation 3 vänst

Statens utvecklingsbolag

Regeringen Sipilä har genomfört stora förändringar i statens ägarpolitik. I den nya linjen ingår att statsägandet minskar i bolag som staten nu äger helt eller delvis. För detta uppdrag har en helt ny aktör skapats, ”statens utvecklingsbolag” Vake Oy (Valtion kehitysyhtiö).

Det ter sig kortsiktigt att minska det statliga ägandet i exempelvis Neste Abp. Neste är ett mycket lönsamt och även strategiskt viktigt företag vars framtid dessutom ser ljus ut till följd av en lyckad modernisering av produktionen. Det skulle inte ens nödvändigtvis ha varit möjligt att långsiktigt utveckla och kommersialisera nya produkter inom ren teknik utan en tålmodig statlig ägare. Det skulle vara viktigt att bevara ett offentligt majoritetsägande för att Neste fortsatt ska kunna utveckla sin produktion i en mer miljövänlig riktning på grundval av förnybara energikällor. Dessutom har kapitalavkastningen i Neste varit mer än 20 procent. Utdelningen från bolaget var exempelvis år 2017 omkring en tredjedel av all utdelning staten fick på sitt aktieinnehav.

Vänsterförbundet var det enda partiet som motsatte sig att Vake bildas eftersom regeringen Sipilä inte på ett trovärdigt sätt lyckades motivera varför ett nytt holdingbolag behövs. Den kritiken är fortfarande berättigad. Det verkar som om regeringen avser att fortsätta sälja lönsamma och strategiskt viktiga innehav via bolaget för att regeringen ska kunna genomföra sina favoritprojekt utanför den av skattenedskärningar försvagade budgeten och utan den demokratiska kontroll som gäller för budgetmedlen. Riskerna är att arrangemanget med utvecklingsbolaget är ett steg i ett utvecklingsförlopp där staten av ideologiska skäl säljer fler strategiskt viktiga och/eller ekonomiskt rationella innehav än vad som vore motiverat.

Statsbolagens skatteansvar

Till ägarpolitikens viktiga uppgifter hör också att agera som föregångare som socialt, ekologiskt och ekonomiskt ansvarsfull ägare. Staten kan genom sitt eget exempel sända starka signaler till marknaden, signaler som kan förändra tillvägagångssätten i större utsträckning.

Ur denna synvinkel är det problematiskt att den statliga ägaren inte har varit villig att främja statsbolagens offentliga land-för-land-rapport trots att saken fastställdes redan 2014 och trots att målet också bekräftades i det ägarpolitiska principbeslutet där samhällsansvaret definieras som ”en grundläggande värdering för varje statsbolag”.

Land-för-land-rapporten om bokslutet, som ger en heltäckande specifikation av olika nyckeltal, anses vara ett av de främsta sätten att ingripa i krackelerande skattebas, konstgjord överföring av vinster och aggressiv skatteplanering. Det ger myndigheter, medborgare och medier möjlighet att bedöma om internationellt verksamma bolag redovisar sina vinster i olika länder enligt faktisk värdeökning och om de betalar skatt vederbörligen i respektive länder.

Tills vidare har dock inte ett enda statsbolag med verksamhet i stater med låg beskattning i sitt offentliga bokslut rapporterat om sin verksamhet i fråga om dessa länder. Det huvudsakliga problemet är att anvisningarna från statsrådets kansli i dag ger företagen fria händer att bedöma vilka uppgifter de anser värda att rapportera. Då kan de utesluta precis de uppgifter som är viktigast för att bedöma om det handlar om ansvarsfull eller aggressiv skatteplanering.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en utförlig utredning om det faktiska behovet, användningssyftet och den strategiska rollen i fråga om den nya typen av ägarpolitiska utvecklingsbolag, och att staten avhåller sig från att sälja innehav som har strategisk betydelse för Finlands ekonomi och näringslivets utveckling eller vars avkastning klart överskrider räntenivån för Finlands statslån.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart ger en ny ägarpolitisk anvisning som ålägger de bolag som staten är majoritetsägare i att rapportera minst uppgifterna enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) så kallade BEPS-projekt offentligt och specificerat för alla länder där de har dotterbolag eller en fast verksamhetsplats. Det innebär att rapporteringen ska visa personalmängd, personalkostnader, omsättning, vinst, betalade och influtna samfundsskatter och centrala finansieringsuppgifter.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Krishantering

21. Civilpersonalens deltagande i krishantering (fast anslag)

Konflikterna och krigen har ändrat karaktär, vilket visar hur begränsade möjligheterna är att genom vapenmedel och militära medel förebygga och lösa våldsamma konflikter.

Den civila krishanteringen representerar en integrerad krishanteringsvision där man försöker stabilisera konfliktområdena i världen och hindra spridningen av nya globala hot. Den inbegriper också mer långvariga interimistiska åtgärder vars syfte är att stärka den offentliga förvaltningen, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och demokratin.

Målet för Finlands nationella strategi för civil krishantering är att i genomsnitt 150 finländska experter årligen deltar de internationella insatserna. På nuvarande anslagsnivå kan Finland årligen emellertid bara bidra med 120 experter. Enligt utrikesministeriets uppskattning är de årliga kostnaderna för en sådan expert i snitt 120 000 euro. Med andra ord skulle det behövas uppemot 3,6 miljoner till för att målet i den nationella strategin, 150 experter, ska kunna nås.

Deltagande i internationell civil krishantering är en viktig del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik och tillräckliga resurser måste reserveras för detta.

För att citera strategin för civil krishantering: ”När ett tillräckligt stort antal finländska sakkunniga skickas till EU:s, FN:s, OSSE:s och andra internationella organisationers organ erbjuder detta

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

en möjlighet för Finland att påverka utvecklandet av internationell civil krishantering samt planeringen och genomförandet av insatser”. Samtidigt bär Finland sin del av det internationella ansvaret och stöder förebyggande och lösning av konflikter och fredsuppbyggnad.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.10.21 med 3 600 000 euro för att öka antalet sakkunniga som deltar i civil krishantering.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland lever inte i ett vakuum, separat från den övriga världen. Vi är beroende av vad som sker omkring oss och genom egna val påverkar vi i vilken riktning världen utvecklas. Det ligger i allas vårt intresse att välfärden, jämlikheten, rättvisan och stabiliteten ökar i världen.

Finland bör ta sitt ansvar och främja en positiv utveckling också utanför våra gränser. Genom utvecklingssamarbetet bidrar vi till att motarbeta fattigdom, förbättra de mänskliga rättigheterna, främja demokratin, förebygga konflikter och dämpa klimatförändringen och ge förutsättningar för anpassning till dess verkningar.

De enorma nedskärningarna i det internationella utvecklingssamarbetet är en av de största skamfläckarna för Sipiläs regering. Utvecklingssamarbetets andel av bruttonationalinkomsten stannar också nästa år under 0,4 procent. År 2014 var andelen 0,59 procent och 2015 låg den fortfarande på 0,55 procent. Finlands ”officiella åtagande” är fortfarande att nå 0,7-procentsmålet, men trots det förbättrade ekonomiska läget är regeringen inte redo att göra något för att nå målet. Också löftet i regeringsprogrammet på 0,2 procent till de allra fattigaste länderna förblir ouppfyllt.

Både storleken på nedskärningarna och deras fördelning måste uppmärksammas. Regeringen har skurit framför allt i det egentliga utvecklingssamarbetet och försökt reparera skadan med att något öka de utgifter som kan rapporteras som utvecklingssamarbete och investeringsarrangemang. Mest har regeringen tagit av frivilligorganisationerna och av multilaterala organisationer vars verksamhet enligt utredningar varit effektiv. Det är bakvänt att samma regering som talar varmt för "ett regelbaserat internationellt system" och stärkt multilateralism också har skrotat Finlands stöd till FN-systemet.

Också utomlands har man noterat den finländska nedskärningslinjen, och detta påverkar vår förmåga att främja våra mål internationellt. Samtidigt har vi brutit oss loss från den nordiska värdegemenskap som vi så gärna ser oss tillhöra.

Tidigare styrde Finland inkomsterna från utsläppshandeln till internationell klimatfinansiering. Sipiläs regering har beslutat att använda inkomsterna för att stödja energianvändningen inom energiintensiv industri. Vänsterförbundet anser att inkomsterna från utsläppshandeln bör återföras till den internationella klimatfinansieringen. Klimatförändringen har i hög grad orsakats av rika länder som Finland, och användningen av fossil energi har varit en av de främsta faktorerna. Sam-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

tidigt som utvecklingssamarbetet körts i botten har bland annat kraven på en större flyktingkvot eller på humanare asylpraxis förbigåtts med hänvisning till att de ”bakomliggande orsakerna” ska åtgärdas ”på ort och ställe”. Det är fullständigt inkonsekvent.

Det bör noteras att miljöproblem kopplade till klimatförändringen allt oftare är en orsak till flyktingskap. Enligt beräkningar finns det mer än 20 miljoner nya klimatflyktingar årligen. Västerförbundets åsikt är att Finland måste göra sin internationella plikt och höja utvecklingssamarbetsanslaget gradvis till nordisk nivå. Vi måste nå den utlovade nivån på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten redan under nästa regeringsperiod. Budgetpropositionen bör också mer exakt ange hur anslagen ska riktas.

Uppmärksamheten och resurserna inriktas allt mer på olika projekt inom den privata sektorn. Utveckling av den sektorn är viktig, men ändå bör det uppmärksammas att det på den privata sektorns projekt tillämpas etablerade standarder med anknytning till utvecklingssamarbetets öppenhet och resultat, att det handlar om en genuint förmånstagarorienterad verksamhet och inte exportstöd maskerat till utvecklingssamarbete och att stödet till de minst utvecklade länderna och de allra fattigaste människorna inte minskar när resurser riktas mer marknadsdrivet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 140 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och klimatfinansiering och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Finlands anslag för utvecklingssamarbete årligen betydligt så att vi redan under nästa regeringsperiod, i linje med våra internationella åtaganden, når en andel av bruttonationalinkomsten på 0,7 procent. Klimatfinansieringen bör bidra till utvecklingssamarbetet och en större andel av den måste vara gävbistånd.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen av allt sitt utvecklingssamarbete allokerar en andel av bruttonationalinkomsten på minst 0,2 procent till de allra fattigaste, det vill säga de så kallade LDC-länderna i enlighet med de internationella åtagandena.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att klimatfinansieringens andel av Finlands utvecklingssamarbete i budgetpropositionen öppnas mer detaljerat så att den tydligare än nu anger andelen för faktisk och internationellt rapporterad klimatfinansiering och dess användningsändamål.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen inte rapporterar kostnader som uppstår i Finland av mottagning av flyktingar eller asylsökande, kostnader för studerande som kommer från ut-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

vecklingsländer till Finland eller skuldlättnader till utvecklingsländer som en del av sitt officiella utvecklingssamarbete.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att de medel som budgeterats för frivilligorganisationernas utvecklings- och påverkansarbete och kommunikation om utvecklingssamarbete även i fortsättningen ger organisationerna möjlighet att arbeta med utvecklingsfrågor på eget initiativ och mångsidigt, och att medlen inte enbart kan sökas av organisationer vars verksamhet är direkt kopplad till utrikesministeriets tyngdpunktsområden för utvecklingssamarbetet.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Samtidigt som det egentliga utvecklingssamarbetet har kringskurits, har kapitalet för utvecklingsfinansieringsinstitutionen Finnfund och de så kallade finansinvesteringarna för utvecklingssamarbetet ökat betydligt de senaste åren. Flera oroväckande uppgifter har framkommit om ansvarsfullheten, utvecklingseffekterna och skattefotavtrycket när det gäller Finnfunds investeringar, och hittills finns det inga garantier för att fondens praxis skulle ha ändrats. Ändå avser regeringen att tilldela Finnfund ytterligare 10 miljoner euro nästa år.

Offentliga utvecklingsfinansieringsinstitutioner som Finnfund har sin givna plats och uppgift, men i nuläget kan ny kapitalisering inte anses befogat.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.88 med 10 000 000 euro.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen avser att för nästa år använda 130 miljoner euro till ”finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet” på samma sätt som i fjol och i år. Informationen om finansinvesteringarnas inriktning och resultat har varit tämligen knapp, även om vissa resultat nyligen redovisades i den till riksdagen lämnade publikationen Utvecklingspolitisk resultatrapport. Regeringen måste mer öppet berätta vad finansinvesteringarna i praktiken används till och hur man för deras vidkommande sörjer för att biståndet ger resultat och har utvecklingseffekter samt är ansvarsfulla skattemässigt och fullgör åtagandena i fråga om öppenhet och de mänskliga rättigheterna.

När anslagen för egentligt utvecklingssamarbete fortsatt är osedvanligt små innebär en stark ökning av finansinvesteringarna att åtgärder på marknadsmässiga villkor och de finansiella institutens relativa andel i utvecklingssamarbetet betonas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en utredning om den planerade användningen och inriktningen av finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet och om resultaten av investeringarna samt om hur det i fråga om investeringarna kan säkerställas att kriterierna för det allmänna utvecklingsbiståndets resultat, öppenhet och rapportering uppfylls.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem.

Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands bruttonationalprodukt. Enligt en annan uppskattning går Finland årligen miste om 430—1 400 miljoner euro i samfundsskatteinkomster när multinationella företag bedriver aggressiv skatteplanering.

Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag.

Under de senaste åren har arbetet mot svart ekonomi effektiviserats, och satsningarna har betalat sig själv tillbaka många gånger om. Men ändå finns det många funktioner nationellt och inom EU där ekobrottslighet och skattesmitning kunde motarbetas effektivare än nu.

Finland bör med större eftertryck främja normerna bland annat för en heltäckande land-till-land-rapportering, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i information om ekonomi och förmånstagare i EU-direktiven och det nationella genomförandet av dem. Genomförandet av direktivet mot skatteflykt intar en central ställning. Aktuella exempel på detta är begränsningen av rätten till ränteavdrag och utvecklingen av lagstiftningen om bassamfund. Vänsterförbundet föreslår att propositionerna om båda dessa frågor åtstramas på ett sätt som ökar skatteinkomsterna.

Sipiläs regering har i detta avseende varit en besvikelse: den har inte drivit på ambitiösa bestämmelser inom EU, och i nationell lagstiftning har man valt de enklaste utvägarna, styrda av näringslivets lobbyister.

Med avseende på inhemsk bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet är det viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna.

Vänsterförbundet har bland annat i sitt skatteprogram och framtidsprogram lagt fram sin egen linje för bekämpningen av aggressiv skatteplanering och svart ekonomi.

I vänsterförbundets alternativa budget höjs omkostnadsanslagen för polisen, domstolarna, skatteförvaltningen, tullen, utskökningsväsendet och åklagarväsendet med 12 miljoner euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, särskilt i de större allmänna domstolarna. De allmänna domstolarna belastas extra mycket av stora rättegångar om ekonomiska brott.

De föreslagna större resurserna skulle främja avarbetningen av ärendebalansen och göra rättegångarna kortare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 2 000 000 euro för bekämpning av den svarta sektorn och för att lindra anhopningen av handläggningar vid domstolarna.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 2 000 000 euro för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader och bekämpning av den svarta sektorn.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat svart ekonomi. Under de senaste åren har den ekonomiska vinning av brott som konfiskerats till staten i de straffprocesser om svart ekonomi som ekobrottsåklagarna drivit uppgått till cirka 100 miljoner euro per år. Förhållandet mellan input och output är således synnerligen bra från statsfinansiell synpunkt.

I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur bra åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning. En tilläggsfinansiering för åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret och innebära extra inkomster till staten.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro för åklagarväsendets omkostnader för bekämpning av svart ekonomi.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi

Tidigare innehöll polisens anslag ett separat moment för att bekämpa ekonomisk brottslighet och svart ekonomi. Med den extra finansieringen har myndigheterna tills vidare kunnat hålla åtgärderna mot den svarta sektorn på en relativt bra nivå trots sparbetingen i övrigt. Senare har det separata momentet ändå strukits, även om en viss finansieringsandel har reserverats för bekämpning av ekonomisk brottslighet, och enligt Polisstyrelsens anvisningar ska pengarna i sin helhet användas till det ändamålet. Exempelvis 2015 och 2016 flyttades utredare av ekobrott likväl till andra uppgifter till följd av en snabb ökning av antalet asylsökande.

I ramarna är tilläggsanslagen till polisen öronmärkta dels för bekämpning av svart ekonomi, dels för automatisk trafikövervakning. Polisens resurser för att bekämpa svart ekonomi håller alltså tydligt på att minska. Dessutom kommer merparten av resurserna för att bekämpa svart ekonomi ur polisens basfinansiering, som också under de kommande åren kommer att skäras ner betydligt. Detta kommer oundvikligen att märkas i polisens förmåga att bekämpa ekobrott och svart ekonomi.

Samtidigt har antalet polisanmälda ekobrottsärenden vuxit sedan 2016. De senaste åren har ekobrottsenheterna fått även andra brott på sitt bord än de vanliga ekonomiska brotten. Det rör sig exempelvis om ockerliknande diskriminering i arbetslivet, människohandelsbrott och livsmedelsbedrägerier, korruptionsrelaterade brott och bedrägeribrott relaterade till företagsverksamhet. Det är i synnerhet i huvudstadsregionen som trycket av nya ärenden märks av.

Enligt Skatteförvaltningens uppgifter kommer antalet mål och ärenden inte att minska i framtiden.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 2 000 000 euro för bekämpning av svart ekonomi.

Övervakningen av tung trafik

Man har under de senaste åren riktat in resurserna för trafikövervakningen på att upprätthålla allmän ordning och säkerhet och på brottsbekämpning. Också nästa år tvingas man rikta in arbetstid

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

avsedd för trafikövervakning på dessa områden. Betydande förändringar i trafikregleringen och påföljderna förutsätter personalutbildning i omfattande grad, vilket binder upp trafikövervakningens personalresurser 2019. Dessutom riktas trafikövervakningens resurser till säkerhetsarrangemang under EU-ordförandeskapsperioden. Nivån på polisens övervakning av tung trafik beräknas sjunka av dessa orsaker.

Bland annat brott mot bestämmelserna om kör- och vilotider och problem relaterade till fordonsens skick utgör en särskild risk för trafiksäkerheten i den tunga trafiken. Nedläggningen av rörliga polisen har bidragit till att minska övervakningen av den tunga trafiken på våra vägar. Övervakningen av transporterna har dessutom överförs till Trafiksäkerhetsverket Trafi, som saknar resurser för och erfarenhet av den typen av övervakning. Poliser som är specialiserade på trafik och trafikövervakning har en yrkesskicklighet som inte kan förutsättas hos lokalpolisen eller andra myndigheter.

För att säkerställa att transporterna är lagliga och säkra måste ökade resurser anvisas för övervakningen på vägarna. Likaså bör övervakningen av godstrafiken stärkas så att den svarta ekonomi som frodas inom transportbranschen kan stävjas.

För närvarande räcker polisens resurser inte till för att övervaka den tunga trafiken med tillräcklig täckning. Det behövs specialkompetens och yrkesfärdigheter för tillsynen över tung trafik och dess trafiksäkerhet, och det behövs en särskild enhet för övervakning av den tunga trafiken. En separat enhet skulle ha bättre möjligheter till en heltäckande övervakning av den tunga trafiken. En sådan enhet skulle öka säkerheten för all trafik på Finlands landsvägar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 10 000 000 euro för att inrätta en enhet för övervakning av tung trafik.

40. Migrationen

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (reservationsanslag 2 år)

Den globala flyktingsituationen är på grund av ett flertal utdragna konflikter historiskt svår. Globalt har mer än 68 miljoner människor tvingats lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse. Av dem är över 25 miljoner flyktingar utanför sitt hemland.

Ansvar för att hjälpa flyktingarna är inte jämnt fördelat staterna emellan. Av flyktingarna vistas 85 procent i fattiga länder och utvecklingsländer, och fyra av fem flyktingar vistas i grannländer till ursprungsländerna. Exempelvis i Libanon med 6 miljoner invånare lever en miljon syriska flyktingar, och i Turkiet finns det tre och en halv miljon flyktingar. Över hälften av alla flyktingar är barn.

FN:s flyktingkommissariat UNHCR samordnar omplacering av flyktingar, och detta är ett kontrollerat sätt att hjälpa de allra mest sårbara flyktingarna. Omplaceringen erbjuder de allra mest nödställda en trygg väg till skydd, som de är i trängande behov av, och ger möjlighet till en ny-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

start för människor som ofta levt flera år på flyktingläger. Till kvotflyktingar väljs bland annat offer för tortyr, kvinnor som fått utstå våld, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn.

Enligt UNHCR behöver 1,2 miljoner flyktingar omplaceras till ett annat land än det där de befinner sig. Men ändå kan bara en liten del av dem årligen erbjudas denna möjlighet.

Finland har redan länge och exemplariskt deltagit i mottagandet av kvotflyktingar. Den årliga flyktingkvotens storlek har emellertid inte avspeglat den historiska flyktingsituationen i världen. Kvoten har legat på 750 personer per år sedan början av 2000-talet, med undantag för 2014 och 2015, då den höjdes till 1 050 särskilt på grund av situationen i Syrien. Sedan dess har det humanitära läget försämrats ytterligare i Syrien, och även många andra utdragna konflikter tvingar människor att fly från sina hemländer. Trots detta sänktes flyktingkvoten till 750 år för 2016, och den har ännu inte höjts även om inrikesministeriet föreslagit det och det redan kommer färre asylsökande till Finland än före 2015.

För att hjälpa flyktingarna behövs också sameuropeiska lösningar och en bindande ansvarsfördelning. Det kan ändå inte innebära att asylförfarandet läggs ut utanför EU:s gränser och att det som nu föreslås grundas nya centraler i länder där flyktingar och asylsökande redan nu lider av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Däremot behövs det stöd till det existerande FN-ledda systemet genom vilket vi nu hjälper de som mest behöver hjälp. Flyktingkvoten bör stegvis höjas märkbart.

Under de senaste åren har det blivit märkbart svårare att beviljas internationellt skydd i Finland. De asylsökandes rättsskydd har försvagats genom ett flertal lagändringar och Migrationsverkets linje har stramats åt. Vi måste förhålla oss seriösa till de observerade allvarliga problemen när det gäller asylbesluten och de folkrättsligt problematiska tvångsutvisningarna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.21 med 3 200 000 euro för mottagande av flyktingar och asylsökande för att höja flyktingkvoten till 2 500 personer och godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen inför så kallat humanitärt visum på det sätt som viseringsregelverket tillåter för att möjliggöra trygg resa till Finland för personer som är i behov av internationellt skydd.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram och för riksdagen för behandling lägger fram en samlad analys av de ändringar i lagstiftningen som gjorts de senaste åren och som för-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

sämrat flyktingarnas och de asylsökandes situation och av Migrationsverkets åtstramade praxis samt av dessa förändringars samlade verkan.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen tar tillbaka sina beslut om begränsad rättshjälp för asylsökande, kortare besvärstider och ändrade arvoden till assistenter.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att avbryta landets praxis att återsända asylsökande till platser där allvarliga konflikter pågår och de riskerar att ut sättas för människorättskränkningar.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen som gäller slopan de av det försörjningskrav som infördes som villkor för familjeåterförening för personer som får internationellt skydd.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen inför en möjlighet att ansöka om familjeåterförening vid vilken finländsk representation som helst.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Under denna och nästa riksdagsperiod kommer man att fatta de största försvarsanskaffningsbe sluten någonsin i Finlands historia. Omstruktureringarna inom försvarsmakten har för sin del medfört ett tryck på försvarsförvaltningens verksamhet, och den parlamentariska arbetsgruppen har förbundit sig till betydande nivåhöjningar av försvarsanslagen.

Också omvärlden har förändrats. Beskrivningen av verksamhetsmiljön under försvarsministeriets huvudtitel i budgetpropositionen stöder sig tyvärr i högre grad på försvarsredogörelsens ensi diga och färgade bild än på riksdagens uttalade vilja.

Ekonomiska åtaganden och politiska lösningar måste övervägas allt noggrannare. Det är ytterst svårt för riksdagen att bilda sig en helhetsuppfattning om nivån på försvarsanslagen och om allo keringen av anslagen för en längre tid än ett år.

Samtidigt blir situationen för arbetstagarna och deras arbetshälsa allt mer akut. Utmattning i ar betet är ett alltför bekant fenomen bland den civila och militära personalen inom försvarsförvalt ningen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Försvarsministeriets mål är att ändra beräkningssättet för Finlands försvarsbudget så att det överensstämmer med Nato-modellen. Även om man använder ett enhetligt beräkningssätt som är jämförbart med det som finns i andra länder har man ändå ingen praktisk nytta av det. Vår försvarsmakts kapacitet bedöms enligt andra kriterier än bara ett procenttal.

Ett enhetligt mätningssätt kan användas som politisk påtryckning också mot ett land som inte är medlem i Nato. Till exempel uppfyller Finland Natos krav på en andel av två procent av BNP för försvarsutgifterna efter de strategiska anskaffningarna (HX och Flottilj 2020). Till det kommer kostnaderna för det fördjupade försvarssamarbetet inom EU.

De betydande ökningar av försvarsutgifterna som har gjorts och kommer att göras och de nya riktlinjerna påverkar helheten. På årsnivå används 50 miljoner euro mer till höjning av beredskapen. Anslaget för materielanskaffningar har åren 2017—2020 planerats stiga så att det 2021 ligger på omkring 150 miljoner euro per år. Samtidigt finns ett tryck på att höja materielanskaffningarnas andel av försvarsutgifterna till en tredjedel (i dag cirka en fjärdedel). Vid sidan av Flottilj 2020-projektet finns det dessutom annan finansiering på 80—100 miljoner euro, utöver det tidigare angivna beloppet på 1,2 miljarder euro, för övriga anskaffningar.

De strategiska projekten är till storleksklassen enorma. HX-projektet är sannolikt det största enskilda anskaffningsbeslutet i Finlands historia. Om man antar att de strategiska anskaffningarna görs som planerat och alla anslagsökningar som det beslutats om tidigare förverkligas, kommer försvarsutgifterna att uppgå till duktigt över två procent av BNP. Till det kommer kostnaderna för EU:s försvarsfond och det fördjupade försvarssamarbetet inom EU.

Försvarsutskottet har redan en längre tid fått rapporter om problem med personalens arbetshälsa. Också förberedelserna av cyberförsvaret, underrättelselagarna och planeringen av de strategiska anskaffningarna kommer att i hög grad belasta personalen. Kraftigare satsningar måste göras på de anställdas välbefinnande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen i beredningen av försvarsministeriets huvudtitel som utgångspunkt tar den syn på Finlands omvärld som riksdagen tydligt uttryckt exempelvis i samband med den utrikes- och försvarspolitiska redogörelsen.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Beredningen av den ekonomiska politiken

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Statsrådet bereder de centrala linjedragningarna för Finlands finanspolitik på grundval av finansministeriets kostnads- och konsekvensberäkningar. Finansministeriets prognoser för konsekvenserna av regeringens politiska åtgärder för tillväxt, sysselsättning och andra samhällsverkningar framställs för riksdagen och allmänheten ofta som ett slags sanningar om den kommande utvecklingen utan att de antaganden som prognoserna grundar sig på förklaras tillräckligt.

Eftersom resultaten av modeller som gäller framtiden i avgörande grad beror på vilka teorier, antaganden och betoningar som ligger bakom, bör regeringen redogöra för dessa grunder utförligt och så tydligt som möjligt också i samband med budgetpropositionerna. Det skulle öppna för att bedöma regeringens finanspolitiska val och påståenden kritiskt och i relation till olika alternativ. Det skulle också öppna för bättre kvalitet i den finanspolitiska debatten.

Exempelvis har framtidsutskottet tidigare kritiserat regeringen för att Agenda 2030 och de ingående målen för hållbar utveckling inte syns tillräckligt i planen för de offentliga finanserna. Det samma kan sägas om budgeten, även om det har skett förbättringar i det här avseendet. Vänsterförbundet hoppas att så kallad temaorienterad budgetering kommer att användas mer i budgetpropositionerna och att den ekonomiska politiken bereds och bedöms också utifrån andra mått än bruttonationalprodukten. Det är positivt att statsrådet har beslutat främja budgetering baserad på hållbar utveckling, men samtidigt ter det sig som om statsrådet saknar ambition för större reformer exempelvis när det gäller användningen av välfärdsindikatorer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör bakgrundsantagandena och kalkyleringsgrunderna inklusive källorna för sina centrala propositioner utförligt och allmänbegripligt i samband med budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen i budgetberedningen inbegriper såväl försök med temaorienterad budgetering som minst en samlande välfärdsindikator (t.ex. en indikator för genuina framsteg) som komplement till bruttonationalprodukten, och att budgetering utifrån hållbar utveckling utvidgas.

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skatteförvaltningen intar en central roll både i den inhemska och den gränsöverskridande bekämpningen av ekobrottslighet och svart ekonomi. Satsningar under tidigare år som har lett bland annat till grundandet av en separat enhet för utredning av grå ekonomi och effektivare undersökning av missbruk när det gäller företagens internationella skatteplanering har betalat sig i form av ökade skatteinkomster. Skatteförvaltningen har i Finland unik kompetens i att analysera komplicerade finansieringsarrangemang och skatteplaneringsförfaranden.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Därför är det beklagligt att statsrådets strategi och åtgärdsprogram mot svart ekonomi 2016 inte innehåller några betydande nya verksamhetsresurser. Budgetpropositionen för 2019 förbättrar inte situationen, trots att Skatteförvaltningen får mer medel.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 2 000 000 euro till Skatteförvaltningens omkostnader för bekämpning av svart ekonomi och aggressiv skatteplanering.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den kraftigt växande näthandeln ställer också nya krav för att det ska gå att kontrollera de försändelser bland den ökande trafikströmmen som misstänks innehålla varor som omfattas av förbud eller begränsningar eller avviker från vad som uppgetts. Övervakningsautomatiken kan användas till att förbättra övervakningens täckning och rikta de personella resurserna effektivare.

Samtidigt vill vi påpeka att Tullen inte över huvud taget har beaktats i den särskilda resurstilldelningen för svart ekonomi efter 2015. Tullen har fått mindre pengar men fler och mer komplicerade uppgifter på grund av nya former av internationell ekonomisk brottslighet. Tullens nuvarande finansiering medger inte en adekvat övervakning av svart ekonomi och skattekontroll eller införande av modern tillsynsteknik.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 2 000 000 euro för Tullens omkostnader.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Statsandelen till kommunerna för ordnande av basservicen uppgår nästa år till 8,5 miljarder euro. Statsandelen för basservice innehåller finansiella resurser för social- och hälsovård, men också för småbarnspedagogik, förskola och grundläggande utbildning, bibliotek och vissa tjänster inom kultursektorn.

Regeringen Sipilä har skurit ner statsandelarna och försämrat kommunernas möjligheter att tillgodose kommuninvånarnas behov. Vänsterförbundets alternativ ger kommunerna en möjlighet att erbjuda invånarna högkvalitativa tjänster inom småbarnspedagogik, utbildning och socialvård.

Den småbarnspedagogiska verksamhetens betydelse för barnets utveckling är allmänt erkända. Men regeringens beslut har försvårat utvecklingen av verksamheten. En av de mest betydande försämringarna är beslutet att upphöra med den subjektiva rätten till dagvård. Dessutom ökade regeringen gruppstorlekarna i dagvården för barn över 3 år, vilket försvagar kvaliteten på småbarnspedagogiken märkbart. Utöver barnen innebär större grupper en oskälig belastning för dag-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

hemspersonalen. Detta förvärrar den brist på arbetskraft som länge varit ett problem för daghemmen.

Också inom den småbarnspedagogiska verksamheten ökar ojämlikheten regionalt, mellan könen och beroende på barnets bakgrund. Det bästa sättet att öka jämlikheten inom utbildningen och att förbättra inlärningsresultaten är att öka deltagarfrekvensen. Viktiga instrument för att nå ett sådant mål är att återinföra den subjektiva rätten till småbarnspedagogisk verksamhet, minska gruppstorlekarna, sänka avgifterna för småbarnspedagogik och genomföra försök med gratis dagis.

Det talas också mycket om brister i äldreomsorgen. Problemen beror ofta på för lite personal. För mycket jobb försvagar välbefinnandet både för de äldre och för vårdpersonalen. De som lidit mest av regeringen Sipiläs nedskärningar och sänkta behörighetsvillkor är de mest utsatta och ensamma åldringarna.

Slopa hvc-avgifterna

Vi vill slopa avgifterna till hälsovårdscentralerna i hela landet och införa en modell som garanterar vård inom en vecka. Reformerna kan införas oberoende av hur förvaltningsstrukturerna för social- och hälsovården ser ut i framtiden.

De alldeles för små resurserna på hälsovårdscentralerna är en självuppfyllande negativ spiral. När resurserna är för små bildas det vårdköer, och det i sin tur gör att hälsovårdscentralerna blir mindre attraktiva. I Finland finns det likväl hälsovårdscentraler som har brutit den onda spiralen, och patienterna får vård praktiskt taget utan att köa. Dessutom är patienterna nöjda med den service de får.

Det finns stora skillnader i hur människor anlitar vård, om man ser till deras inkomstnivå. Trots att vi finländare totalt sett har blivit bra mycket friskare under de senaste decennierna, har skillnaderna i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper rentav ökat. Ett tecken på detta är att låginkomsttagare och fattiga inte söker vård, eftersom klientavgifterna är för höga. Det märks särskilt inom tandvård, kortvarig hemvård och på hvc-mottagningar.

Hvc-avgifterna försvaras ofta med att man därigenom undviker "onödiga" besök. Ett större problem för folkhälsan, nationalekonomin och jämlikheten är att de höga avgifterna leder till att sjuka söker vård alltför sent eller inte alls. Att situationen är alarmerande visas också av att närmare 400 000 klientavgifter inom social- och hälsovården gick till utsökning år 2016.

Till råga på allt ökar hushållens finansieringsandel av hälsocentralernas läkaravgifter. I en stor del av kommunerna är dessutom besök på sjuksköterskamottagning avgiftsbelagda för vuxna.

Folkhälsan och jämlikheten vore de stora vinnarna om vi avskaffade hvc-avgifterna i hela landet. Kostnaden för att slopa läkaravgifterna är uppskattningsvis 68 miljoner euro och kostnaderna för att slopa sjuksköterskavgifter 5—15 miljoner euro. Det har vi råd med.

Vårdgaranti: vård inom en vecka

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Inom den offentliga hälsovården kan sjuka tvingas vänta länge på vård. Köernas längd varierar mycket beroende på region. I april 2018 hade några hundra personer väntat på att komma till mottagning i över tre månader. Bara omkring 40 procent av de icke-brådskande besöken på läkarmottagning inom den öppna sjukvården skedde inom en vecka efter att vårdbehovet hade bedömts.

Vänsterns vårdgaranti tryggar en effektiv och snabb vård för alla. I vårt förslag till vårdgaranti är kötiderna till mottagningen uppdelade i tre grupper:

- 1) I brådskande fall får patienten vård och undersökningar omedelbart.
- 2) I icke-brådskande fall ges läkartid inom en vecka.
- 3) Planerade besök och uppföljande besök ges flexibelt och enligt överenskommelse inom högst 2—3 veckor.

Vi har fått bedömningar av kostnaderna för vårdgarantin från flera olika experter och de går alla i samma riktning. Vårdgarantin förutsätter ett tilläggsanslag på 300—400 miljoner euro per år. Nettokostnaderna är lägre, eftersom den förbättrade folkhälsan också ger inbesparingar

Beloppet är inte stort om man jämför exempelvis med regeringens valfrihetsmodell, som har uppskattats höja kostnaderna avsevärt mycket mer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sin reform som leder till en kvalitativ försämring av äldreomsorgen och reserverar tillräckliga anslag för statsandelarna till kommunerna för att äldreomsorgen och äldreården ska bli bättre.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att förbättra personaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken, för att minska gruppstorlekarna och för att trygga den subjektiva rätten till dagvård.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att hälsocentralsavgifterna ska kunna slopas i hela landet och att kommunerna fullt ut kompenseras för kostnaderna för detta genom statsandelar.

Reservationens förslag till uttalande 32

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som behövs för att den av Vänsterförbundet föreslagna modell som garanterar vård inom en vecka kan genomföras i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återta alla de minskningar av statsandelarna som beror på indexnedskärningarna och konkurrenskraftsavtalet.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Finland har olika företags- och näringsstöd till ett belopp av flera miljarder euro. Enligt statsrådets utredning från 2016 delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder euro och skattestöd med konsekvenser för företagets verksamhet för 6 miljarder euro.

Många stöd behövs med tanke på att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra samhällsrelaterade syften. Men alla subventioner kan dock inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga”. I ett läge där den ekologiska strukturförändringen måste genomföras snabbt finns det anledning att gallra ut den här typen av stöd och samtidigt höja de stöd som främjar nya innovationer och ren teknik. Miljöperspektivet måste på grund av klimatförändringen ligga i fokus när företagsstöden ses över.

Energiskatteåterbärningarna till industrin, vars värde har mer än tiofaldigats sedan 2011, har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Vatt. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner. I statsbudgeten för nästa år har det reserverats 230 miljoner euro för skatteåterbärning till energiintensiva företag och 55 miljoner euro för energiskatteåterbärning till jordbruken.

Merparten av stöden har gått till några få storföretag vars lönsamhet också annars i regel är god. Också det av Sipiläs regering lanserade kompensationssystemet för utsläppshandeln, som kommer den energiintensiva industrin till godo, är i nuläget obehövligt och samhällsekonomiskt oförmanligt. Det minskar incitamenten för att satsa på energieffektiv och förnybar teknik. Stödet har motiverats med risken för kolläckage men det finns bara svaga bevis för att problemet existerar. Den energiintensiva industrin stöds årligen med flera hundra miljoner euro genom andra former av energi- och elskattelättnader.

Energi- och klimatpolitiken bör vara övergripande och konsekvent och basera sig på forskning. När världen i stort går mot en kolneutral produktion är det inte klokt att uppmuntra industrin att klamra sig fast vid gamla lösningar. Det behövs en enorm och snabb strukturförändring för att begränsa klimatförändringen. Stöden borde därför riktas in på att förbättra energieffektiviteten, främja användningen av förnybar energi och för forskning, utveckling och innovationer. Att vara

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

föregångare när det gäller att införa ren teknik leder också till nya arbetstillfällen och exportintäkter.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp understöder en ambitiöst upplagd reform av företagsstöden. Översynen ska sporra till att skapa nytt och till miljöhållbarhet. Under nästa regeringsperiod måste företagsstöd gallras ut och omfördelas till ett värde av minst 500 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen som en del av reformeringen av näringsstöden bereder en proposition för att sänka skattestödet till energiintensiv industri och jordbruk till hälften av den nuvarande nivån.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Ett högkvalitativt, heltäckande och avgiftsfritt utbildningssystem, forskning vid universitet och specialiserade institut samt forskning, utveckling och innovationer inom företagen bildar en helhet som Finlands framgång vilar på.

Regeringen Sipilä har skurit ner en miljard på fostran och utbildning. Helhetsbilden förändras inte av att budgeten för 2019 uppvisar vissa korrigerande åtgärder. Även FoU-finansieringen till företag och forskningsinstitut sackar klart efter jämförelseländerna.

Var och en måste oberoende av sin bakgrund ha rätt och möjlighet till god uppfostran och undervisning från daghem till universitet och vuxenutbildning. Att lära sig nytt, komma till nya insikter och utveckla sig själv är en grundläggande rättighet för var och en och en förutsättning för att samhället ska utvecklas.

Hög kompetens är samtidigt Finlands viktigaste resurs. Därför är det oroväckande att internationella jämförelser har visat att Finland tappat i förhållande till de viktigaste referensländer i fråga om kunskaper och utbildningsnivå både när det gäller unga och när det gäller befolkningen i arbetsför ålder.

Vi måste få denna trend att vända. Vi måste höja andelen unga vuxna som avlagt högskoleexamen till 50 procent. De främsta metoderna för att nå dit är ett flexibelt och avgiftsfritt utbildningssystem, att utbildningen går i arv i mindre utsträckning och livslångt lärande. Syftet är att fostra kunniga, självständigt tänkande medborgare som är medvetna om sina rättigheter och skyldigheter.

Vänsterförbundets alternativ återställer respekten för kompetens. Vi återtar nedskärningarna inom utbildning, forskning och innovationer och satsar i stället mer på dessa områden.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Avgiftsfritt andra stadium

Utbildning på andra stadiet ska vara avgiftsfri för alla. Detta kan uppnås om läromedlen är gratis och läropliktsåldern höjs, vilket garanterar att varje ung person får studieplats i ett gymnasium, en yrkesläroanstalt eller i läroavtalsutbildning. Utbildningen har en stor roll i förebyggandet av marginalisering bland unga.

Enligt 16 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning och utveckla sig själv.

Cirka 15 procent av de unga har trots det inte avlagt examen på andra stadiet före 25 års ålder. För många familjer utgör kostnaderna för yrkesskola eller gymnasium en tung utgiftspost. Penningbrist har åtminstone i någon grad bidragit till att nästan var tredje studerande avbrutit yrkesstudierna. Det är också vardag inom yrkesutbildningen att studerande måste gallra bland studiealternativen eller skjuta upp slutförandet av studierna av ekonomiska orsaker.

Inom gymnasieutbildningen är det läroböckerna som kostar mest. Totalkostnaderna för att slutföra gymnasiet uppgår till 2 600 euro, vilket är ett stort belopp för familjer med knappa resurser. De höga kostnaderna strider också mot tanken om universalitet och avgiftsfrihet. Den finländska utbildningspolitiken har utgått från och haft som mål att alla ska ha möjlighet att utbilda sig oavsett föräldrarnas inkomster.

Situationen måste rättas till — vi har helt enkelt inte råd att låta unga marginaliseras. Dessutom är det mycket svårt att få jobb med enbart grundläggande utbildning. Utanförskap och långtidsarbetslöshet står oss dyrt både rent mänskligt sett och även pekuniärt.

Andra stadiet måste dessutom ses som en helhet. Det kan ske bland annat genom att gymnasierna och yrkesläroanstalterna samarbetar mer inom undervisningen och genom att hela årskullen garanteras samma rättigheter, till exempelvis specialundervisning och annat stöd. Närmare samarbete mellan gymnasierna och yrkesläroanstalterna skulle underlätta studierna för de unga som är osäkra på sin studieinriktning och även underlätta ett byte från gymnasiet till yrkesutbildning och tvärtom. Samtidigt skulle studierna bli mer mångsidiga utan att de unga behöver avlägga dubbelexamen, vilket de har upplevt som tungt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål tar fram en utredning om en övergång till en genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet och utifrån den lämnar riksdagen behövliga förslag om hur den avgiftsfria utbildningen ska genomföras.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogikens betydelse för barnets utveckling erkänns numera allmänt och småbarnspedagogiken har under de senaste åren utvecklats och undersökts i stor utsträckning. I daghemmen lär sig barnen sociala färdigheter, att uttrycka sig själva och att jobba ihop. Enligt undersökningar jämnar småbarnspedagogik ut olikheter som beror på familjebakgrund och skapar en grund för senare välbefinnande. Regeringens beslut i fråga om småbarnspedagogiken har varit konsekventa.

Regeringen utlovar 10 miljoner euro till stöd för att främja jämlikheten och deltagandenivån i småbarnspedagogik 2019. Dessa pengar ska bland annat gå till mindre gruppstorlekar ”i utsatta områden”. Det var regeringen själv som såg till att grupperna med barn över tre år blev större, vilket innebär att den med sina ”jämlikhetspengar” i själva verket bara reparerar skadan. Dessutom har regeringens beslut att dra in den subjektiva rätten till dagvård ökat antalet deltidsgupper inom barnomsorgen. Också det beslutet innebär i själva verket att gruppstorlekarna växer, eftersom personaldimensioneringen är betydligt nuggare när det gäller deltidsgupper. Jämlikhetspengarna ökar precis som regeringens tidigare beslut den regionala ojämlikheten, vilket märks både i kvaliteten på den småbarnspedagogiska verksamheten och på hur barnens lika rättigheter tillgodoses.

Ett mer effektivt och rättvist sätt än de så kallade jämlikhetspengarna vore att riva upp regeringens beslut att införa större gruppstorlekar och att skrota den subjektiva rätten till dagvård. Vänsterförbundet anser dessutom att man borde införa en tvåårig obligatorisk förskola för 5–6-åringar och göra läroplikten mer flexibel, vilket gör det möjligt att bättre beakta barnet som individ när det gäller att börja i grundskolan. Vi har som mål att stegvis införa gratis småbarnspedagogik. Detta är effektiva metoder för att höja deltagarfrekvensen i den småbarnspedagogiska verksamheten, vilket är ett viktigt mål. Undersökningar visar att alla barn drar nytta av högklassig småbarnspedagogik. Det är särskilt barn vars uppväxtmiljö är skadlig för deras utveckling som har stor nytta av den. Skadliga faktorer i uppväxtmiljön kan vara föräldrar med drog- eller hälsoproblem eller bristande social kompetens.

Kommunerna har en stor makt när det gäller att ordna småbarnspedagogik, och därför varierar tjänsterna regionvis enligt kommunernas ekonomiska situation, sysselsättningen och geografiska skillnader. I många kommuner har dagvårdsrätten lyckligtvis inte begränsats. Den subjektiva rätten till dagvård måste återställas för att alla barn ska ha samma rätt till småbarnspedagogik oavsett hemort eller familjens situation. Att begränsa dagvårdsrätten ökar också byråkratin i kommunerna. Dessutom kan behovsprövningen leda till att familjer stämplas, och familjer som har det svårt orkar inte nödvändigtvis söka dagvårdsplats på heltid trots att de skulle ha rätt till en sådan.

Att begränsa dagvårdsrätten gör det svårare dels att klara den ofta påfrestande vardagen med småbarn, dels också att söka jobb och utföra snuttjobb. Begränsningen ökar osmidigheten och svarar inte mot familjernas och barnens faktiska behov. Familjerna själva kan bäst bedöma vilken form och längd på småbarnspedagogik som är lämpligast i familjernas livssituation. Småbarnspedago-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

gik kan också ses som en tjänst med låg tröskel som ska stödja föräldraskapet och erbjuda barnen pedagogisk fostran.

Dessutom ökade regeringen gruppstorlekarna i dagvården för barn över 3 år, vilket försvagar kvaliteten på småbarnspedagogiken märkbart. Större gruppstorlekar äventyrar småbarnspedagogikens mål som handlar om att genomföra en mångsidig pedagogisk verksamhet, få bestående interaktiva relationer, identifiera barnets individuella stödbehov och skapa en trygg och hälsosam miljö för småbarnspedagogik.

Utöver barnen innebär större grupper en oskälig belastning för daghemspersonalen. Personalen har arbetat på bristningsgränsen redan innan grupperna gjordes större. Av de barntädgårdslärare som svarade på undervisnings- och kulturministeriets enkät i fjol övervägde 39 procent att byta bransch. Bland speciallärarna inom småbarnspedagogik övervägs branschbyte av nästan en tredjedel (32 procent) och bland barnskötarna av 29 procent. Familjedagvårdarnas andel av de som överväger branschbyte är lägst (23 procent).

Den främsta orsaken till branschbyte är låg lön, men den nästa vanligaste orsaken är att arbetet är fysiskt och psykiskt tungt. En tredjedel av de som besvarade undervisnings- och kulturministeriets enkät meddelade att det inte finns tillräckligt med behöriga personer för ordinarie eller tidsbegränsade anställningar. Det gäller i all synnerhet universitetsutbildade barntädgårdslärare. Att öka gruppstorlekarna förvärrar daghemmens långvariga personalbrist och trenden bland personalen att övergå till andra arbetsuppgifter. Regeringens tilläggsfinansiering för barntädgårdslärarytbildningen på universitetsnivå hjälper inte om de lärare som blir färdiga inte stannar i branschen för att arbetet upplevs som belastande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför den subjektiva rätten till dagvård och anvisar behövliga medel för revideringen.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en förbättring av vårdardimensioneringen inom småbarnspedagogiken.

Grundskolorna

Grundskolan blir allt mer ojämlik. Studieresultaten har sjunkit och skillnaderna har ökat både mellan regioner och mellan könen. Skillnaderna mellan skolorna ökar snabbt mellan kommunerna och inom kommunerna. Allt färre studerande når minimimålen för grundläggande utbildning och allt fler behöver stödundervisning eller specialstöd. Också skoltrivseln har minskat och elevernas motivation är inte längre på tidigare nivå. Inom grundläggande utbildning finns grupper med upp till 38 barn.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Barnens socioekonomiska bakgrund inverkar mer än förr på studieresultaten. Grundskolan garanterar således inte alla barn lika möjligheter till nya kunskaper, trivsel i skolan och framgång i studierna.

Den grundläggande undervisningen behöver utveckling och extra resurser. Dessutom krävs satsningar på specialundervisningen. Styrkan i det finländska grundskolesystemet i framtiden måste ligga i att varje barn oavsett bakgrund och hemort har rätt till undervisning av hög kvalitet. Mindre undervisningsgrupper möjliggör individuell undervisning och beaktande av elevernas specialbehov och skoltrivsel. Det måste finnas tillräckligt med undervisningspersonal för att individuella studievägar ska kunna genomföras.

Enligt en enkät som genomfördes av Finlands Föräldraförbund anser en tredjedel av föräldrarna att en avgiftsfri grundläggande utbildning inte blir genomförd i praktiken, utan det förutsätts att föräldrarna bidrar ekonomiskt. Med avseende på utbildningsmässig jämlikhet är det oroväckande att 36 procent av föräldrarna till barn i årskurs 1—6 och 32 procent av föräldrarna till barn i årskurs 7—9 tog upp att fler av skolans anskaffningar, till och med läromedel, bekostas med medel som föräldrarna samlar ihop.

Tilltron till den egna närskolan måste stärkas för att segregeringen mellan områden ska kunna stoppas. När så många familjer oavsett bakgrund väljer närskolan, förblir områdena livskraftiga och grundskolans idé om att förena barn med olika bakgrund förverkligas.

Regeringen har skurit ner medel som siktar till att förbättra den utbildningsmässiga jämlikheten. Vänsterförbundet vill säkerställa att den finländska grundskolan också framöver är en av de bästa i världen för alla barn.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 30 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna och förbättra den kvalitativa jämlikheten inom grundläggande undervisning och för att säkerställa skolnätet.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Fritt bildningsarbete intar i Finland en betydande roll när det gäller att främja livslångt lärande och människors välbefinnande och jämlikhet och integration av invandrare. Läroanstalterna har omkring en miljon studerande.

Statsandelarna och statsunderstöden för läroanstalterna för fritt bildningsarbete har skurits ner under flera års tid. Dessutom försvåras arbetet i läroanstalter för fritt bildningsarbete av regeringens beslut om att frysa indexhöjningen inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för åren 2016—2019. Det väcker också oro hos utbildningsanordnare att det talas om att indexfrysningarna kanske ska bli bestående. Nedsänkningen av finansieringen och den ökade osäkerheten försvårar väsentligen planeringen av verksamheten. Vänsterförbundet kräver att indexfrysningarna ska återtäs.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Samtidigt som nedskärningarna görs är efterfrågan på utbildning inom fritt bildningsarbete ändå stor. Nedskärningarna har under de senaste åren tvingat fram en höjning av utbildningsavgifterna och en inskränkning av utbudet på utbildning särskilt i glesbygder, vilket äventyrar den utbildningsmässiga jämlikheten och utbildningens regionala täckning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 000 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Yrkesskolereformen trädde i kraft vid ingången av 2018. De mål som ställts upp för reformen, det vill säga mer individuella studievägar och en kompetensbaserad utbildning, är i och för sig värda stöd. Regeringen har dock med hård hand skurit ned på anslagen till yrkesutbildningen, vilket gör det svårare att genomföra reformen.

I budgeten för 2019 föreslår regeringen 15 miljoner euro för genomförandet. Tyvärr är beloppet helt otillräckligt med tanke på nedskärningarnas storlek och den belastning reformen kommer att innebära för läroanstalterna. Det har också i offentligheten debatterats mycket om yrkesutbildningens tillstånd och i synnerhet om vad reformen kommer att innebära för närundervisningen. Enligt en utredning gjord av OAJ har utbildningsanordnarna nått mycket olika stadier av genomförandet. Överallt är det den bristande finansieringen som utgör den största utmaningen.

De stora nedskärningarna minskade medlen till anordnarna med i genomsnitt 20—25 procent innan reformen trädde i kraft och har gjort det ytterst svårt att genomföra reformen. Saken underlättas inte av att reformen enligt Kommunförbundets uppskattning medfört nya kostnader till ett belopp av cirka 80 miljoner euro (bl.a. för den utvidgade rätten till särskilt stöd, elevvård och måltider samt för den personliga utvecklingsplanen). Som en följd av nedskärningarna i yrkesutbildningen minskade antalet arbetstillfällen vid läroanstalterna med cirka 1 600 år 2016.

Ungefär hälften av de ungdomar som går ut grundskolan fortsätter i yrkesutbildning och reformen berör uppskattningsvis 300 000 studerande. Många lärare upplever att timmarna inte räcker till för målen i läroplanerna. Att i tilltagande utsträckning lära på jobbet kan passa många studerande, men utmaningen ligger i att få tillräcklig handledning. Minskad närundervisning är en utmaning för många studerande som genomlever tonåren, men särskilt drabbas elever med inlärningssvårigheter, psykisk ohälsa, missbruksproblem eller något annat behov av särskilt stöd. Närundervisning är särskilt viktigt i fråga om utbildning och integration för invandrare. Alla unga på tröskeln till vuxenlivet behöver stöd av en lärare i att studera och att lära för arbetslivet.

Yrkesutbildningen måste vara tillgänglig överallt i Finland, och regeringens nedskärningar utgör ett allvarligt hot mot tillgängligheten. Marginaliseringen bland unga tar sig olika uttryck i olika landsändar och har ökat särskilt i norra och östra Finland. I tillväxtorter är konkurrensen om stu-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

dieplatser hård och det leder till marginalisering av invandrare, om problemen inte tacklas med adekvata resurser.

I den kompletterande budgetpropositionen ges staten tillstånd att vederlagsfritt överlåta börsaktier till ett värde av 80 000 000 euro till det egna kapitalet för det aktiebolag som bildas för att stödja utvecklingen av inlärningsmiljöerna inom yrkesutbildningen och främja utbildningsexport. Aktiebolaget genomför upphandlingar med samhällsansvar för utveckling av yrkesutbildningen genom att på marknadsvillkor bevilja kapitallån för företagsverksamhet som stöder utvecklingen av inlärningsmiljöerna och undervisningsmaterialet inom yrkesutbildningen och främjar utbildningsexport. Nedskränkningarna i yrkesutbildningen har brutala verkningar i skolornas dagliga arbete, och all tänkbar tilläggsfinansiering måste riktas till stödjandet av yrkesskolornas grundläggande verksamhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 150 000 000 euro för yrkesutbildning.

(33.) Kompetensprogrammet för unga vuxna (fast anslag)

Under den förra regeringsperioden byggde man upp en samhällsgaranti för unga för att motverka ungdomsarbetslöshet, ojämlikhet och marginalisering. Ungdomsgarantin måste genomföras långsiktigt, regionalt heltäckande och med en räckvidd som når ut till alla unga, också unga invandrare.

Som ett led i ungdomsgarantin har man genomfört kompetensprogrammet för unga vuxna. Personer i åldrarna 20–29 år som bara har gått ut grundskolan har möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen alternativt yrkesinriktad grundexamen. De har avlagt yrkes- eller specialyrkesexamen som fristående examen. Förberedande utbildning för fristående examen har getts av läroanstalter och inom läroavtalsutbildning.

Kompetensprogrammet för unga vuxna har nått övertygande resultat och det borde få en fortsättning. Regeringen har emellertid bestämt sig för att avsluta programmet.

Alla bör tryggas en möjlighet till en examen på minst andra stadiet. Det är en förutsättning också för att få upp sysselsättningen och förebygga utslagning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen åter blåser liv i kompetensprogrammet för unga vuxna och anvisar tillräckliga anslag för det ändamålet.

40. Högskoleundervisning och forskning

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Basfinansieringen till högskolorna har sänkts under regeringsperioden. I nästa års budget föreslås anslag på 3,1 miljarder euro för högskolornas forskning och undervisning, vilket är 167 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018.

Regeringens högskole- och vetenskapspolitiska linje är att inom såväl forskningen som utbildningen skära ned på basfinansieringen och flytta över resurser till den konkurrensbaserade finansieringen. Projektfinansiering förmår likväl inte ersätta problemen med basfinansieringen. Högskolornas basfinansiering måste ökas för att universitetens och yrkeshögskolornas autonomi och förutsättningar för långsiktig grundforskning och FoUI-verksamhet ska kunna genomföras.

Till följd av nedskärningarna har högskolorna tvingats säga upp personal, vilket inte bara påverkat personalhälsan negativt utan också försvårat de studerandes möjligheter att få undervisning och handledning.

Högskolornas basfinansiering måste ökas för att universitetens och yrkeshögskolornas autonomi och förutsättningar för långsiktig grundforskning och FoUI-verksamhet ska kunna genomföras. Universitetsindexet måste återinföras.

Enligt den kompletterande budgetpropositionen ska regeringen vederlagsfritt överlåta aktier till ett värde av 60 miljoner till en stiftelse som ska stödja flaggskeppsverksamheten inom forskningen. Aktierna har på lång sikt gett en regelbunden avkastning på minst 3,5 procent. Det här instrumentet gör forskningsfinansieringen än mer splittrad, och finansieringen blir politiskt styrd, eftersom det genom stiftelseurkunden kan fastställas hur medlen ska användas. Pengarna är därmed utom räckhåll för en demokratisk process. Vänsterförbundet hade hellre sett satsningar på basfinansieringen av universiteten eller på Finlands Akademis bevilningsfullmakter. Avsikten är att den stiftelse som bildas förutom avkastningen av grundkapitalet årligen använder högst 5 procent av grundkapitalet för den egna verksamheten och för den finansiering som den beviljar.

Universitetslagen måste ses över i syfte att stärka beslutsfattandet och demokratin inom högskoleväsendet, öka den vetenskapliga friheten och höja nivån på forskningen och spetsutbildningen.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Regeringens högskole- och vetenskapspolitiska linje är att inom såväl forskningen som utbildningen skära ned på basfinansieringen och flytta över resurser till den konkurrensbaserade finansieringen. Regeringen har visserligen avsatt anslag för högskoleutbildning och forskning efter nedskärningarna i början av regeringsperioden, men projektmedel av varierande slag kan inte kompensera för den bristande basfinansieringen. Till följd av nedskärningarna har högskolorna tvingats säga upp personal, vilket inte bara påverkat personalhälsan negativt utan också försvårat de studerandes studiemöjligheter.

En stabil och förutsägbar finansiering är viktig för att utveckla forskning och undervisning på lång sikt.

År 2015 ändrades universitetslagen på förslag av regeringen temporärt så att de anslag i budgeten som anvisas 2016—2019 för universitet inte höjs enligt den årliga förhöjningen i kostnadsnivån

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

enligt universitetsindex. De negativa konsekvenserna av indexfrysningen slår hårdast uttryckligen mot universitetens undervisningsuppdrag.

Vänsterförbundets mål är att öka basfinansieringen av högskolorna, vilket är en högprioriterad metod för att genomföra universitetens autonomi och skapa förutsättningar för en långsiktig grundforskning.

Universiteten har också samhälleliga förpliktelser gentemot de studerande. Undervisningskvaliteten och utbudet av undervisning blir lidande. När förvaltningen skärs ned minskar samtidigt studiehandledningen och den övriga studierådgivningen, vilket fördröjer utexamineringen. Det dröjer alltid länge innan följderna av förändringar inom utbildningen får genomslag. Därför måste utvecklingen av utbildningen ske långsiktigt. Vänsterförbundet stöder målet att höja den nationella kompetensnivån och andelen unga vuxna som avlagt högskoleexamen till 50 procent.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 90 000 000 euro för universitetens verksamhet.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Anslagen till yrkeshögskolorna har sackat efter i förhållande till de växande kostnaderna. Nästa år får yrkeshögskolorna nominellt 41 miljoner euro mindre än 2015. Sedan 2012 har anslagen reellt minskat med över 20 procent. Trots nedskärningarna har antalet studerande varit oförändrat.

Det betyder att den undervisning och handledning som de studerande får har minskat avsevärt. Enligt de studerandes observationer har mängden närundervisning minskat på senare tid, vilket lett till sämre undervisning. De studerande upplever också att personalen har mer bråttom och rentav kan vara överbelastade. För de studerande visar sig detta i form av försenade bedömningar och brist på handledning. De studerande har också märkt att nedskärningarna lett till färre föreläsningar av utomstående experter.

Yrkeshögskolorna har alltså effektiviserat verksamheten till det yttersta. Olika slags arbetsmiljöbarometrar visar att det står mycket illa till med arbetshälsan i yrkeshögskolorna. Nivån på yrkeshögskolornas basfinansiering måste korrigeras.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 35 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Regeringen Sipilä har tagit drygt en fjärdedel av det månatliga studiestödet för studenterna på högskolestadiet och dessutom förkortat den tid stöd beviljas. Ur de studerandes perspektiv är försämringarna helt orimliga.

Den ökande tyngden för studiestödets lånedel kommer sannolikt att leda till att de studerande arbetar mer under studierna och att fler håller ett eller flera mellanår efter studierna på andra stadiet, vilket förlänger studietiden ytterligare. Det är inte lockande att ta lån i ett läge där det är osäkert om man får jobb efter studierna och där den framtida räntan på banklån är oviss.

De studerande är redan i dag den befolkningsgrupp som har de lägsta inkomsterna och nedskärningen innebär ett enormt avbräck för deras uppehälle. Undersökningar visar att viljan att ta lån är kopplad till den studerandes socioekonomiska bakgrund. Det innebär ytterligare ökad ojämlikhet inom högskoleutbildningen.

Det är oroväckande vanligt att studerande har mentala problem. Sedan 2000 har diagnoserna depression och ångest fördubblats bland de studerande. Nedskärningarna i och de åtstramade villkoren för studiestödet försvagar studiemöjligheterna för studerande med mentala problem. Oron och stressen för hur de ska klara av studierna ökar, varigenom också risken för mentala problem växer.

Det har under de senaste åren gjorts ett flertal ändringar i studiestödet och effekterna av dem borde utvärderas ordentligt. Studiestödssystemet bör utvecklas utifrån dagens studiepenningsdominerade modell för att ge de studerande möjlighet att fokusera på studierna i stället för att ständigt tvingas oroa sig över sin försörjning.

I Vänsterförbundets skuggbudget återtas de försämringar som regeringen Sipilä gör i studiepenningen. Till följd av vårt förslag kommer exempelvis en högskolestuderandes studiepenning att stiga från 250 till 344 euro i månaden.

Om nedskärningen i studiepenningen återtas kostar det i sig staten 98 miljoner euro. Samtidigt minskar dock utgifterna för bostadsbidrag med 10 miljoner och för utkomststöd med 4 miljoner. Dessutom ökar kommunernas (och t.ex. kyrkans) skatteinkomster med totalt 17 miljoner till följd av höjningen. När även detta beaktas blir reformens nettoeffekt för de offentliga finanserna 67 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i studiestödet och utvecklar studiestödssystemet på grundval av den nuvarande modellen med betoning på studiepenning så att de studerandes grundläggande försörjning tryggas.

80. Konst och kultur

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Staten stöder konst och kultur på många sätt. I statsbudgeten avsätts medel för bland annat finländska orkestrar, teatrar och museer, för fria aktörer och grupper, för låneersättningar och för konstnärsstipendier och konstnäerspensioner. Stödet från det allmänna är livsviktigt för en mångsidig och levande konst i samhället. Samtidigt måste det utvecklas nya sätt att stärka förtjänstmöjligheterna för dem som utför konstnärligt arbete.

I en år 2014 publicerad undersökning om konstnärernas ställning (Taiteilijan asema 2010) konstateras det att konstnärerna i regel inte kan livnära sig på konstutövningen. Konstnärerna har ofta låga inkomster, och det är vanligt att de om vartannat eller parallellt arbetar i anställningsförhållande respektive som självanställda. Antalet konstnärer har ökat på 2000-talet, men bidrags- och stipendiesystemet för konstnärer har inte hängt med i utvecklingen. Det innebär bland annat att konkurrensen om stipendierna är ännu hårdare än tidigare.

Centret för konstfrämjande har föreslagit att det från och med nästa år inrättas ytterligare 100 konstnärsstipendier och att stipendierna dessutom generellt höjs med 10 procent. De här förbättringarna har uppskattats kosta cirka 3 miljoner euro. En arbetsgrupp vid undervisnings- och kulturministeriet bereder som bäst förslag till åtgärder för att stärka förutsättningarna för konstnärlig verksamhet. Arbetsgruppen har i uppdrag att bland annat granska konstnärernas inkomster och utbildning samt distributionen, spridningen, internationaliseringen och digitaliseringen av konsten och att utveckla nya handlingsmodeller inom dessa fält. I arbetsgruppens preliminära förslag nämns exempelvis en omvandling av stipendier till konstnärslöner, en minskning av antalet anskaffningsformer i stödsystemet samt en översyn av den regionala verksamheten och bedömningsystemet.

Vänsterförbundet har föreslagit att det startas en så kallad konstnärsallians exempelvis genom ett försöksprojekt. Konstnärsallianser finns redan i Sverige och Norge. Grundtanken är att för kompetenta frilansare skapa ett professionellt, ekonomiskt och socialt skyddsnät i form av anställningar. Också i Finland har allianserna diskuterats flitigt och olika modeller tagits fram.

Genomförandet av reformer kräver alltid pengar. Exempelvis den länge beredda reformen av statsandelarna för kultur föll på bristande finansiering. Under innevarande valperiod är det bara översynen av statsandelssystemet för museer och ändringarna i de behovsprövade stöden för fria artister som framskrider.

Konstens och kulturens andel av statsbudgeten år 2018 var cirka 460 miljoner euro. I budgetpropositionen för 2019 är beloppet 443 miljoner euro. Cirka hälften av medlen kommer från avkastningen av penningsspelverksamheten. Konstens och kulturens andel av budgeten har under de senaste åren varit i stort sett oförändrad. Under åren 2010—2018 har andelen hållits kring 0,8 procent. Det är klart för litet i förhållande till de växande behoven.

Vänsterförbundet vill på sikt höja anslagen för konst och kultur avsevärt. Anslagen för konst och kultur måste redan nästa år höjas till en (1) procent av budgeten. Det skulle betyda en ökning med cirka 100 miljoner euro. Anslagsökningen behövs såväl för att genomföra statsandelsreformen som för att se över konstnärsstipendierna, höja beloppen för konstnärsstipendier och konstnäerspensioner, starta ett försök med en konstnärsallians, införa en kulturvoucher för unga och höja anslagen till teatrar, orkestrar och museer.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med tilläggsbudgeten för 2019 lämnar riksdagen en proposition där anslagen för konst och kultur höjs till en (1) procent av statsbudgeten.

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I ett litet land som Finland är statligt stöd av nöden för att möjliggöra en vital och mångsidig konst och kultur som täcker hela landet. Utan statligt stöd vore det omöjligt för många museer, teatrar och orkestrar att fungera.

Under senaste regeringsperiod drogs redan statsandelarna för kulturen ned betydligt och nya nedskärningar kan inte längre göras utan att funktionerna naggas i kanten kännbart. Som en följd av de nedskärningar som gjorts med konkurrenskraftsavtalet som förevändning håller kulturen på att bli verkligt illa trängd, och att utveckla området med ständiga nedskärningar är allt annat än enkelt.

Kulturbranschen är en arbetskraftsintensiv bransch och regionalt en betydande arbetsgivare. Nedskärningarna slår oundvikligen till mot personalstyrkan.

I ett utvecklat samhälle ingår det att ha ett heltäckande, mångsidigt och högkvalitativt konst- och kulturliv i hela landet, med teatrar, museer och orkestrar. Denna nationella källa till stolthet bör främjas och inte medvetet utarmas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 300 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer.

41. Vissa dispositionsrättsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Upphovsmän och andra rättsinnehavare till skyddade verk får av staten en kompensationsavgift för privatkopiering av skyddade verk. Kompensationen utgör ersättning till upphovsmännen för användning av material som är skyddat av upphovsrätten eller närliggande rättigheter. En förutsättning för privatkopiering är enligt EU-rätten att rättsinnehavarna får en "rimlig compensation".

I Finland har compensationen sedan 2015 betalas ur statsbudgeten. Ersättningsnivån bestämdes på politiska grunder och utan någon ordentlig lägeskontroll eller konsekvensbedömning. Det årliga ersättningsanslaget fastställdes till 11 miljoner euro. Många ansåg att nivån från första början var alltför låg. Enligt en utredning gjord av undervisnings- och kulturministeriet betydde anslaget på 11 miljoner euro att ersättningens storlek, beräknat enligt uppgifterna för 2017, var cirka 4,40 euro per kopia och drygt 90 cent per person och år.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Statsrådet beslutade vid ramförhandlingarna våren 2018 att sänka kompensationen för privatkopiering med 2 miljoner euro i budgeten för 2019 och med 4 miljoner euro från och med 2020. Beslutet motiverades med att kopieringen har minskat, men till stöd för argumenteringen har det inte framställts någon omfattande uppskattning av kopieringsvolymen eller av den ekonomiska skada kopieringen förorsakar. Dessutom bereddes beslutet utan att kompensationsmottagarna hördes. Om inte förr så måste det nu ifrågasättas om kompensationsnivån uppfyller direktivets krav på rimlig kompensation.

Vänsterförbundet anser att kompensationsnivån måste höjas och att systemet dessutom i överensstämmelse med upphovsrättsorganisationernas önskemål måste utvecklas så att kompensationsmedel också kan riktas till ändamål som är gemensamma för de kreativa branscherna.

Finansutskottets beslut att återta den av statsrådet beslutade nedskärningen och höja anslaget för kompensation med 2 miljoner euro är välkommet. Vi anser dock att det behövs ett ännu större anslag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.41 med 1 000 000 euro för kompensation för privatkopiering.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Stöd till frivilligorganisationer

Ett aktivt, omfattande och pluralistiskt civilt samhälle är ett viktigt inslag i vår finländska demokrati. Olika föreningar erbjuder möjligheter till deltagande, kanaliserar medborgarnas känslor, bildar oss, livar upp lokalsamhällen och producerar värdefull kunskap och service.

I Finland har vi förstått att det behövs statligt stöd för att hålla liv i ett stort och diversifierat utbud av organisationer. Tyvärr har pengarna till frivilligorganisationerna minskat kännbart de senaste åren. Människorätts- och fredsorganisationerna är viktiga aktörer och debattörer i samhället. De ger människor chansen att delta och påverka och de fostrar människor till fred och är aktiva internationellt och i samarbetet med närområdena.

Icekväld, antirasism och tolerans har alltid varit viktiga element i fredsarbetet. Som säkerhets- och samhällsläget ser ut i dag i Europa och våra närområden behövs det aktivt fredsarbete, men också vitala fredsorganisationer.

Krig, flyktingskap och tilltagande rasism ställer nya och höga krav på frivilligorganisationerna. Fredsorganisationerna behövs som en aktiv part i samhällsdebatten och för fredsfostran i skolorna, informationsspridning, publikationsverksamhet, tillställningar och internationellt samarbete på gräsrotsnivå.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 400 000 euro för att stödja frivilligverksamhet, föreningsarbete och ett aktivt civilt samhälle och främja fredsarbetet.

52. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av konst (förslagsanslag)

Kultursedel för unga

Många arbetstagare i Finland har njutit av kultursedeln som anställningsförmån. De unga som ofta studerar eller på annat sätt är utanför arbetslivet har inte haft en motsvarande förmån.

Kultursedeln är ett utmärkt sätt att få folk att på bred front intressera sig för samhällets utbud av konst- och kulturtjänster enligt egna intressen. Men priset på inträdesbiljetter är ofta för högt för unga. Kultursedeln skulle öka användningen av kulturtjänster och bidra till att främja mångfald i kulturlivet i Finland. Det skulle också få en regionalt betydande sysselsättande effekt inom den arbetskraftsintensiva konst- och kulturbranschen.

I Italien har 18 år fyllda ungdomar sedan september 2016 fått en kultursedel värd 500 euro av staten. Summan kan användas exempelvis för inträdesbiljetter till teatrar, museer och annan kultur och konst och till bokköp. Sedeln fås i bruk och avgifter kan betalas genom en mobilapp. Summan ska användas före utgången av nästa år.

Ett motsvarande försök bör inledas också i Finland, exempelvis med en sedel värd 100 euro, och på grundval av erfarenheterna kan summan justeras senare. Åldersklassen 18-åringar omfattar i Finland cirka 57 000 personer. Sammanlagt skulle projektet innebära en årlig kostnad på sex miljoner euro inklusive inlednings-, förvaltnings- och uppföljningskostnader.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och för riksdagen lägger fram en proposition om en kultursedel för unga.

90. Idrottsverksamhet

50. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

En förutsättning för att barn och unga ska få del av välfärden och kunna tillägna sig hälsosamma levnadsvanor är att de får tillräckligt med motion och är aktiva. Kostnaderna för barnens idrottsaktiviteter kan bli höga, vilket kan utgöra ett hinder för barn och unga i låginkomstfamiljer.

Det är därför viktigt att det finns lätt tillgängliga och kostnadsfria eller förmånliga idrottsplatser som upprätthålls med offentliga medel. Vid byggande av idrottsplatser bör barnens och de ungas idrottsaktiviteter beaktas i ökad utsträckning.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.50 med 3 000 000 euro för byggande och utveckling av idrottsplatser som är lätt tillgängliga för barn och unga.

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Kostnaderna för barns och ungas idrottsaktiviteter har under innevarande årtusende stigit oskäligt. Enligt undersökningar kan aktivitet i idrottsföreningar vara alltför dyrt redan för två av tre finländska familjer. Alla barn och ungdomar bör ha rätt till idrottsaktiviteter och staten ska bidra till att alla kan vara med i gruppträning.

År 2013 uppställdes som mål för statens direkta föreningsstöd att sänka kostnaderna för fritidsaktiviteter. Som ett ovillkorligt tak har verksamhet som stöds fått kosta högst 50 euro per månad. Gränsen har uppställts för att föreningsstödet faktiskt ska sänka kostnaderna.

Enligt undersökningar höjde det tidigare föreningsstödet rentav kostnaderna då andelen frivilliga insatser minskade. Nivån på föreningsstödet höjdes betydligt under föregående riksdagsperiod. Från 2011 till 2014 trefaldigades föreningsstödet och uppgick till fem miljoner euro. År 2015 började man skära ner föreningsstödet och 2016 skars det ner ytterligare. Regeringen har offentligt betonat möjligheterna till fritidsaktiviteter för barn och unga och behovet av att sänka kostnaderna för idrott. Men beslutet att skära i stödet till föreningarna gick stick i stäv med de uttalade målen.

Stödet till föreningarna betalas ur tippningsvinstmedel och ministern har i fråga om dem direkt makt att bestämma vad de ska användas till. För att öka andelen stöd till föreningar med 2 miljoner euro ur tippningsvinstmedel för idrott (moment 29.90.50) föreslår vi att statsandelsfinansieringen för idrottsutbildningscentren överförs till att finansieras från ett budgetmoment. Det genomförs genom att öka anslaget under moment 29.90.52 (Statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt) med 2 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.52 med 2 000 000 euro för statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det går att främja ungdomars möjligheter att få jobb och livskunskap också med hjälp av ungdomsverkstäder. I verkstäderna lär sig deltagarna växelverkan, att arbeta tillsammans och arbetsuppgifter inom olika områden under ledning av coacher i arbetsträning och individuell träning. Verkstäderna är viktiga för de ungas framtid eftersom drygt 80 procent av deltagarna finner en väg framåt i livet efter tiden på verkstaden.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Uppsökande ungdomsarbete ger tidigt stöd till unga som är utan utbildning, jobb eller praktikplats eller som i övrigt behöver hjälp för att få nödvändiga insatser. Det uppsökande ungdomsarbetet har årligen nått över 20 000 unga av vilka över 15 000 har behövt långvarigare handledning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 7 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Naturresursekonomi

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Statsrådet godkände i mars 2012 en nationell fiskvägsstrategi för att skydda utrotningshotade fiskbestånd. Fiskvägsstrategins viktigaste mål är att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Det här är möjligt genom att återupprätta vandringsvägarna och vidta andra åtgärder som stöder naturlig fortplantning. Staten har beviljat anslag för detta.

Nu kommer anslaget för att förbättra vandringsfiskens levnadsvillkor att nästan halveras, när spetsprojektet för detta ändamål upphör och det inte föreslås något ersättande anslag. Anslaget för åtgärder som stärker vandringsfiskens naturliga fortplantning och för återupprättande av dess livsmiljöer måste ökas för att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Att satsa på vandringsfiskbeståndens tillstånd är också ett sätt att främja bland annat naturismen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.31 med 2 000 000 euro för skyddet av vandringsfiskbestånden.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Målet för programmet för mångfald i skogarna i södra Finland Metso är att stoppa upp tillbakagången av skogshabitat och skogslevande arter före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Programmet Metso har varit framgångsrikt. Av målet har ungefär hälften nåtts. Handlingsplanen bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som aktörerna inom skogs- och miljöområdet har intensifierat sitt samarbete. Programmets metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna och de har dessutom gjort det möjligt att trygga skogsnatu-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

rens mångfald genom skogsvårdens metoder. Att främja skogsvården är ett väsentligt element i Metso-programmet.

Nu har emellertid finansieringen av Metso drabbats av nedskärningar. På grund av nedskärningarna hotar målen bli ouppnådda. Besparingen på tre miljoner euro enligt regeringsprogrammet måste återtäs.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 1 000 000 euro för att främja vården av skogsnatur.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

37. Statsunderstöd för främjandet av gång och cykling och kommunernas kollektivtrafikprojekt (reservationsanslag 3 år)

Cykling och gång är inte bara utsläppsfria utan också ett hälsosamt sätt att röra sig. Med stöd av åtgärdsplanen och programmet för främjande av gång och cykling kan man bland annat stödja kommunernas investeringar i gång och cykling, accentuera vikten av gång och cykling i planläggning och samhällsplanering, koordinera olika aktörers arbete för att främja gång och cykling samt understödja anskaffning av elcyklar och stödja organisationer som arbetar för hållbara trafikformer.

I den kompletterande budgetpropositionen för 2019 är anslaget för programmet för främjande av gång och cykling cirka 3,5 miljoner euro. Tillsammans med 2018 års andra tilläggsbudget betyder det att det nästa år finns sammanlagt 7 miljoner euro disponibelt. Dessa satsningar är viktiga, men med hänsyn till det stora behovet anser vi att anslaget måste höjas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.37 med 5 000 000 euro för att genomföra åtgärdsplanen och programmet för gång och cykling.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Människor väljer var de bosätter sig utifrån transportförbindelsernas smidighet. Regeringen Sipilä har under de senaste åren skurit ner på stödet till kollektivtrafiken. Det syns i form av indragna tåg- och bussavgångar. Merparten av indragningarna har drabbat spårtrafiken.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Nedskärningarna måste återtas för att områdesutvecklingen inte ska snedvridas om kollektivtrafiken läggs ner. En kollektivtrafik som täcker hela landet garanterar regional likställdhet.

Att höja kvantiteten och kvaliteten på spårtrafiken förbättrar sysselsättningen och erbjuder ett bra alternativ till privatbilismen. Kollektivtrafiken måste vara förmånligare än privatbilismen och på så sätt bidra till mindre utsläpp.

Kollektivtrafikstödet till de stora stadsregionerna infördes så sent som 2010. Inom metropolområdet är en smidig och skäligt prissatt kollektivtrafik väsentlig för tillgången till arbetskraft. När det har blivit alltför dyrt att bo i staden måste man kunna ta sig smidigt till jobbet också från mer avlägsna bostadsområden. En skäligt prissatt kollektivtrafik är också viktigt med avseende på att förhindra ojämlikhet. Vi slår ut människor från samhället om de inte kommer åt att röra sig.

I huvudstadsregionen är pressen på att höja kollektivtrafikens biljettpriser stort. Den ekonomiska tillväxten för hela landet är i hög grad beroende av att huvudstadsregionen blomstrar. I exempelvis vårt grannlands huvudstad Tallinn har man gått över till gratis kollektivtrafik. Stödet till huvudstadsregionens kollektivtrafik måste öka.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 30 000 000 euro för köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster.

Förbättring av nationalparkernas tillgänglighet

Det finns 40 nationalparker i Finland med vida naturskyddsområden. De bidrar till att bevara naturens mångfald och erbjuder varierande möjligheter till uteliv och rekreation. Nationalparkerna sköts av Forststyrelsen och det kostar ingenting att besöka dem så var och en har en chans att röra sig i och lära känna Finlands natur.

Bara ett fåtal nationalparker kan nås med en fungerande kollektivtrafik och i många parker är servicenivån otillfredsställande. För att nationalparkerna i verkligheten ska stå öppna för alla måste trafikförbindelserna till dem och servicen förbättras.

Vi anser att det bör reserveras ett specifikt anslag i statsbudgeten för förbättring av kollektivtrafiken till och servicenivån i nationalparkerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 3 000 000 euro för att förbättra nationalparkernas tillgänglighet.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

20. Närings- och innovationspolitik

Ett högkvalitativt, heltäckande och avgiftsfritt utbildningssystem, forskning vid universitet och specialiserade institut samt forskning, utveckling och innovationer inom företagen bildar en helhet som Finlands framgång vilar på.

Välfärden i vårt land har inte byggts upp genom försämring av arbetsvillkoren, utan genom höjning av kompetensen och produktiviteten. Förnuftiga utbildnings- och näringspolitiska beslut har stått i centrum för den utvecklingen.

Nu måste vi välja om vi i framtiden vill vara ett land med låg välfärd som konkurrerar med låg lönenivå eller om vi vill nå framgångar genom hög kompetens. För att vi ska klara oss bra också framöver måste vi våga satsa mycket mer på utbildning, forskning, utveckling och innovationer.

Offentliga satsningar på forskning och produktutveckling betalar sig tillbaka. Arbetet i högskolorna och forskningsinstituterna skapar grunden för kommersiella lösningar och stöden till företagens egen forskning och utveckling möjliggör risktagning och nyskapande. De positiva effekterna av innovationer sprider sig långt utanför den enskilda forskningsenheten eller det enskilda företaget.

Den offentliga sektorn kan stödja, möjliggöra och ge upphov till innovationer och ny företagsamhet. Det är av högsta vikt i det rådande slaget av situationer där hela produktions- och konsumtionssystemet snabbt måste läggas om så det blir utsläppsfritt och resurseffektivt. Den ekologiska återuppbyggnaden kräver strategisk insikt, prioriteringar, långsiktiga satsningar och pengar av staten.

Trots det har FoU-utgifternas andel av bruttonationalprodukten minskat i Finland sedan 2009. Under regeringen Sipiläs tid har stöden för forskning, utveckling och innovationer fått minskad betydelse i näringspolitiken, även om det i budgeten för 2019 görs små kompensationer för tidigare års nedskärningar. År 2016 sjönk FoU-funktionernas andel av bruttonationalprodukten redan under tre procent, vilket är betydligt mindre än i våra viktigaste jämförelseländer. Samtidigt som andra utvecklade länder satsar på förnyelse tar Finland i stället ett steg tillbaka.

Utöver beloppen på satsningarna i forskning och utveckling bör uppmärksamhet riktas också på hur beloppen riktas in. För närvarande går företagsstöden i hög grad till förbättring av existerande produkter. Andelen helt nya innovationer är bara några procent. Att ersätta allmänna skattestöd med direkta innovationsstöd och bidrag kan delvis förbättra läget.

Statens sektorsforskningsinstitut utför viktig tillämpad forskning och erbjuder relevant expertis till stöd för den offentliga debatten och beslutsfattandet. Anslagen till många av dem har sänkts avsevärt under innevarande regeringsperiod, vilket lett till uppsägningar och utgallring av forskningsprojekt. Detsamma gäller universitetsforskningen. Det är en kortsiktig politik. Det krävs forskning och evidensbaserad kunskap för att hitta lösningar på svåra och komplexa problem.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Vi måste vända den negativa trenden och investera mer i forskning. Vänstern anser att målet måste vara att FUI-satsningarna ska uppgå till fem procent av bnp. Den offentliga finansieringens andel bör vara cirka en procent.

Forskning är ytterst arbetskraftsintensivt. Nedskärningarna i FoU-verksamheten har således också förvärrat arbetslösheten. Analogt syns extra satsningar på forskning omedelbart i form av nya arbetstillfällen.

Ett sätt att främja en ekologisk strukturförändring är en offentlig utvecklingsbank eller ett investeringsverk som för en längre tid framåt skulle samla in och kanalisera finansiering utifrån en samhällsvisionär missionstanke. I till exempel Tyskland har ett offentligt finansieringsverk varit en viktig aktör när man har slagit in på nya vägar för energiförsörjningen. Finlands regering borde vidta åtgärder för att grunda ett offentligt investeringsverk. Samtidigt borde också privatpersoner förmås att bidra till fondens kapital.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja finansieringen av forskning och utveckling så att den offentliga finansieringen redan nästa regeringsperiod är 1 procent av bnp och att en större andel av stöden än nu riktas till utveckling av nya innovationer och verksamhetsmodeller.

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder beredning för att inrätta en offentlig utvecklingsbank eller investeringsfond som samlar och kanaliserar medel på lång sikt utifrån en övergripande samhällsvision där en uppgift är att främja en hållbar strukturförändring.

01. Geologiska forskningscentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Geologiska forskningscentralen utför ett betydelsefullt arbete som stärker Finlands kompetensbas och förutsättningarna för en ekologiskt hållbar ekonomisk och samhällelig utveckling.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.01 med 2 000 000 euro för Geologiska forskningscentralens omkostnader.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Expertisen är enig om att det är helt väsentligt för Finlands framtida välfärd att näringsstrukturen förnyas, produktiviteten förbättras och att nya innovationer uppstår. Det offentliga stödet har varit ett effektivt och oersättligt element i vår ekonomiska utveckling.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Mot den bakgrunden är det obegripligt att Finland skär ner på anslagen för forskning, utveckling och innovationer. Anslagen till Business Finland höjs för nästa år, men tilläggssatsningarna är otillräckliga med tanke på den långvariga nedskärningslinjen.

För att det ska åstadkommas arbetstillfällen med högt mervärde och en ekologiskt hållbar struktumvandling måste de offentliga stöden ökas kännbart. Finland bör ställa som mål att sammanlagt fem procent av BNI läggs på FUI-verksamhet inom de närmaste åren och att den offentliga FUI-finansieringen är minst en procent av bnp.

Vi föreslår

att moment 32.20.40 ökas med 60 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

VTT intar en central roll som utvecklare av Finlands kompetensbas och producent av värdefulla forskningsdata. Att skära ner dess verksamhetsresurser har varit ett ödesdigert misstag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.49 med 5 000 000 euro för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

Varför inte testa förkortad arbetstid?

Ett växande problem i arbetslivet är att folk mår dåligt på jobbet, är stressade och utarbetade. Det har uppskattats ge arbetsgivarna och samhället kostnader på tiotals miljarder euro varje år. I många fall beror problemen på en alltför hög arbetsbelastning.

Belastningen måste minskas genom bättre möjligheter till flexibel arbetstid, samordning av arbetet och familjelivet och kompetensuppdatering.

För många är det med tanke på hälsan och välfärden viktigare att få mer fritid eller bättre arbetsvillkor i övrigt än att få löneförhöjning. Det kan vara frågan om fler semesterdagar eller kortare arbetstid per vecka, exempelvis fyradagarsvecka eller sextimmarsdagar. En sådan kompensation för produktivitetsökningen skulle också med tanke på miljön och gemenskapen vara ett bättre alternativ än att öka konsumtionsmöjligheterna.

Vi vill inleda ett nytt och fördomsfritt försök för att utreda vad förkortad arbetstid kan ha för konsekvenser för ekonomin, välfärden, sysselsättningen och samhället i övrigt i 2010-talets Finland. Bäst skulle försöket fungera i samarbete med frivilliga arbetsgivare och fackförbund.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ett försök med förkortad arbetstid och anvisar tillräckliga medel för ändamålet.

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition som möjliggör alterneringsledighet för dem som varit anställda i tio år. För alterneringsledigheten får vem som helst som är lämplig för uppgiften och är arbetslös arbetssökande anställas som vikarie.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Arbetslösheten blir dyr och medför en lång rad samhälleliga problem. En hållbar balansering av de offentliga finanserna kräver höjd sysselsättning och sänkt arbetslöshet. Särskilt oroväckande är det att långtidsarbetslösheten fortfarande ligger på en mycket hög nivå. En lång period av arbetslöshet försämrar arbetsförmågan och yrkesskickligheten vilket leder till att det blir allt svårare att komma in på arbetsmarknaden på nytt.

Regeringens viktigaste medel för att förbättra sysselsättningen är att försämla anställningsvillkoren och att hunsa med de arbetslösa. Att öka andelen billig arbetskraft och införa arbetskraftspolitiska sanktioner representerar en världsbild där ojämlikhet är acceptabelt och arbetslöshet anses bero på att de arbetslösa är lata.

Vänsterförbundet vill tillförsäkra ett bra arbete för så många som möjligt — oavsett om det handlar om traditionellt förvärvsarbete, småskalig företagsamhet eller en kombination av olika arbetsformer.

En hållbar utveckling av Finlands makroekonomi och höjning av befolkningens kompetensnivå är de viktigaste enskilda arbetskraftspolitiska åtgärderna. Det är likaså viktigt att trygga adekvata sysselsättningsanslag och avsätta tilläggsanslag för effektfulla sysselsättande åtgärder, i synnerhet för arbetskraftspolitisk utbildning och lönesubventioner. Vänsterförbundet har föreslagit att lönesubventionssystemet byggs ut enligt den så kallade Myllykoskimodellen, enligt vilken lönesubventionen till företagen betalas ut mer automatiskt än i nuläget.

Föreningarna och stiftelserna har en central roll när det gäller att erbjuda lönesubventionerade jobb. De sysselsätter i många fall också personer som företag inte anställer ens om de får stöd för det. Regeringen har likväl begränsat den hundra procentiga lönesubventionen till organisationer genom en årlig kvot på 3 000 årsverken, vilket lett till en dramatisk minskning av lönesubventionerade anställningar inom tredje sektorn. Højningen av kvoten till 4 000 årsverken är en otillräcklig korrigerande åtgärd när man betänker att organisationerna ännu under föregående regeringsperiod varje år sysselsatte över 10 000 personer. Kvoten har bidragit till att sysselsättningsanslag till avsevärda belopp ständigt förblivit oanvända. Vänsterförbundet har konsekvent krävt att denna konstgjorda begränsning slopas.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Det måste bli enklare för arbetslösa i alla åldrar att bedriva självständiga studier, och alla intresserade måste erbjudas offentliga arbetskraftstjänster av god kvalitet. A och O för sysselsättningen är att stöd och tjänster erbjuds genast i början av arbetslösheten. Karriärhandledning, utbildning, lönesubventionerat arbete och satsningar på effektiv arbetsförmedling betalar sig i framtiden.

I fråga om resurser sackar arbets- och näringsbyråernas resurser kraftigt efter motsvarande funktioner i de övriga nordiska länderna. Exempelvis i Sverige finns det ungefär lika många arbetslösa som i Finland, men inom arbetsförmedlingen jobbar det sex gånger fler människor. Det betyder att en tjänsteman i Finland servar hundra personer, och en tjänsteman i Sverige några tiotal personer. Arbets- och näringscentralerna har för närvarande otillräckliga resurser och kan inte erbjuda god service som motsvarar kundernas behov. Anslaget borde höjas med minst ett tiotal miljoner euro, om man vill höja personalstyrkan och förbättra servicen åtminstone till en någorlunda bra nivå.

Det är dock inte enbart anslagsnivån som är problematisk i regeringens politik. Också de byråkratiska handlingsmodellerna och den planerade omfattande privatiseringen av arbetskraftstjänster äventyrar likabehandlingen av klienterna, servicens kvalitet och kostnadseffektivitet samt det myndighetsansvar som hör till en demokrati och är centralt med tanke på rättstryggheten.

Utöver att den så kallade aktiveringsmodellen har visat sig vara ett instrument för massiva nedskärningar har den också ökat byråkratin och bland annat lett till att handläggningstiderna för arbetskraftspolitiska utlåtanden blivit oskäligt långa. En allt större del av personalresurserna har lagts på att behärska byråkratin i anknytning till utkomtskyddet för arbetslösa – i stället för att låta personalen fokusera på att stödja de arbetslösa.

Den omfattande utkontraktering av arbetskraftstjänster som ingår i den av regeringen planerade tillväxttjänstreformen kommer enligt undersökningar och internationella erfarenheter inte att göra tjänsterna effektivare eller höja sysselsättningen. Att uppgifter som i dag sköts av myndigheter läggs ut på marknaden genom resultatinriktad upphandling äventyrar däremot de arbetslösas rättsskydd och kan bidra till att vissa aktörer vill plocka russinen ur kakan, vilket betyder att servicen till svårsysselsatta försummas.

De unga måste garanteras möjlighet att få arbetserfarenhet som motsvarar deras utbildning genast efter slutförda studier. Ju längre man måste söka jobb inom sin bransch, desto större är sannolikheten att man aldrig får ett sådant jobb.

Språkundervisning och annan utbildning, till exempel yrkesutbildning eller kompletterande utbildning, är av stor betydelse för att invandrare ska kunna anpassa sig snabbt och för att samhället ska kunna nyttiggöra deras kompetens. Integrationsutbildningen ska tilldelas tillräckligt stora resurser och utbildningen ska vara tillgänglig för alla invandrare. De måste få börja med språkstudier så snart de kommer till Finland.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 60 000 000 euro, varav 30 000 000 euro för att trygga högklassig basal arbetskrafts- och företagsservice samt med 30 000 000 euro för lönesubventioner och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen under moment 32.30.51 slopar begränsningen av lönesubventionen för föreningar och stiftelser.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen avsevärt höjer anslagen för lönesubvention och börjar bereda ett automatiskt lönesubventionssystem utifrån den så kallade Myllykoskimodellen.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från planerna på att konkurrensutsätta arbetskraftstjänsterna inklusive nuvarande myndighetsuppgifter. Det allmänna måste också i fortsättningen ha huvudansvaret för ordnandet av tjänsterna och för kundserviceprocessen. I stället för att införa fler sanktioner och mer övervakning borde vi fokusera på att höja servicenivån utifrån användarnas behov och önskemål.

Höjning av flyktingkvoten

Den integrationsutbildning för vuxna invandrare som ordnas som arbetskraftspolitisk utbildning bekostas genom arbets- och näringsministeriets anslag för offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Goda integrationstjänster och utbildning är av högsta vikt för att kvotflyktingarna ska lyckas skapa sig ett nytt liv och få fotfäste i det finländska samhället.

Vänsterförbundet föreslår att Finlands årliga flyktingkvot stegvis höjs avsevärt. Nästa år måste kvoten höjas till 2 500. Höjningen av flyktingkvoten ökar behovet av integrationsutbildning. Utöver föreslagna 4 800 000 euro vill vi öka momentet med ytterligare 4 800 000 euro, så att integrationsutbildning år 2020 upphandlas för dem som år 2019 faller inom flyktingkvoten men inte hinner gå utbildningen före utgången av 2019.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 4 800 000 euro för upphandling av integrationsutbildning av kvotflyktingar, vars antal bör höjas till 2 500 år 2019.

60. Energipolitik

Det kommersiella stödsystemet för förnybar energi reviderades nyligen. Det nya stödsystemet är i och för sig välkommet, men den mängd energi som enligt planerna ska produceras är ohjälpligen alltför liten för att få till stånd en tillräckligt snabb och omfattande övergång till en mer hållbar energiförsörjning.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Också energieffektiviteten måste höjas så att Finlands totala utsläpp i början av 2030-talet är noll, i linje med vänsterförbundets mål. Den renaste energin är den som aldrig produceras.

I Vänsterförbundets alternativ höjer vi investeringsstödet för förnybar energi. Det gynnar ett kolneutralt energisystem, forskning och utredningar samt produktion och användning av förnybar energi.

Vi vill också öka anslagen för projekt som påskyndar införandet av energieffektiva lösningar. Det är inte bara industrin utan också hushållen och gårdsbruken som har stor potential när det gäller förnybar energi och energieffektivitet, som till dags dato inte har utnyttjats fullt ut.

Hushållsavdraget borde utvecklas så att det också skulle få användas i bostadsaktiebolag och bostadsandelslag, vilket skulle ge bättre förutsättningar för gemensamma energireoveringsprojekt.

Det finns många som av ekonomiska skäl inte kan utnyttja hushållsavdraget. Därför måste också låginkomsttagare ges större möjligheter att förbättra hemmets energieffektivitet eller utnyttja förnybar energi. Vid sidan av hushållsavdraget behöver vi därför ett särskilt energireparationsstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och till riksdagen lämnar förslag till ett energireparationsstöd som ska användas för att förbättra hushållens, bostadsaktiebolagens och bostadsandelslagens småskaliga produktion av förnybar energi och för att förbättra energieffektiviteten.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen genom stödet för förnybar energi avsevärt höjer produktionsmålet för förnybar energi och föreslår behövliga tilläggsanslag i en tilläggsbudget 2019.

20. Främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi (reservationsanslag 3 år)

Energieffektiviteten och användningen av förnybar energi har inte ökat tillräckligt snabbt.

I Vänsterförbundets alternativ höjer vi investeringsstödet för förnybar energi. Det gynnar ett kolneutralt energisystem, forskning och utredningar samt produktion och användning av förnybar energi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.20 med 2 000 000 euro för främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Vänsterförbundet föreslår att skattestödet för torv minskas på grund av de stora koldioxidutsläppen torvproduktionen genererar. Beskattningen av torv bör återställas till samma nivå som 2014, det vill säga till 4,9 euro per megawattimme i stället för föreslagna 3,0 euro. Då styrs energiförbrukningen i en miljövänligare riktning samtidigt som priset på torv stiger närmare den nivå som är motiverad med hänsyn till miljö- och klimataspekter.

Produktionsstödet för skogsflis har bundits till skattenivån på torv. Produktionsstöd för skogsflis betalas också för flis som har tillverkats av massaved och stockar som lämpar sig för högre förädling. Det här är inte motiverat eftersom virke av högre kvalitet borde användas för produkter med lång livslängd och en högre förädlingsgrad. Som en följd av att skattestödet för torv sänks bör också stödet för skogsflis sänkas och bevilningsgrunderna för mer högkvalitativt virke begränsas snabbare än vad regeringen har planerat.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker stödet för skogsflis så att det motsvarar det sänkta skattestödet för torv och att regeringen skyndsamt inför begränsningar för skogsflis så att sådant inte längre beviljas för högklassigt massa- och stockvirke.

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Kompensationen för de indirekta kostnaderna för utsläppshandeln är i dagsläget onödig och dyr. Stödet har motiverats med risken för kolläckage men det finns bara svaga bevis för att problemet existerar. Stödet har sannolikt inte genererat nya arbetstillfällen och har inte heller varit nödvändigt för att trygga existerande jobb. Det handlar i själva verket om att överföra skattebetalarnas pengar till företagens vinster.

Avsikten med stödet är bokstavligen att kompensera för det högre priset på el som följer på utsläppsrättens pris. Men priset på el har i själva verket inte gått upp utan är fortfarande mycket för månligt för Finlands industri. Den energiintensiva industrin stöds årligen med flera hundra miljoner euro också i form av energi- och elskattelättnader.

För att EU:s utsläppshandel ska ha den avsedda styrningseffekten, måste priset på en utsläppsrätt vara minst några tiotals euro. Om det genomsnittliga priset på utsläppsrätterna skulle överskrida exempelvis 30 eller 60 euro, bör behovet av utsläppshandelskompensation omprövas. Då borde stöd inte beviljas för energianvändning utan för investeringar som förbättrar företagets energieffektivitet.

Finlands energi- och klimatpolitik bör vara övergripande och basera sig på forskning och vetenskap. När världen i stort går mot en kolneutral produktion är det inte klokt att uppmuntra industrin att klamra sig fast vid gamla lösningar. Stöden borde riktas in på att förbättra energieffektiviteten, främja användningen av förnybar energi och för forskning, utveckling och innovationer.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Att vara föregångare när det gäller att införa ren teknik leder också till nya arbetstillfällen och exportintäkter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att den nuvarande compensationen för utsläppshandeln till den energointensiva industrin slopas och att intäkterna av utsläppshandeln i fortsättningen styrs till bekämpning av klimatförändringen.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Den globala flyktingsituationen är på grund av ett flertal utdragna konflikter historiskt svår. Globalt har mer än 68 miljoner människor tvingats lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse. Av dem är cirka 25 miljoner flyktingar utanför sitt hemland. Flertalet av dem, nästan 85 procent, befinner sig i fattiga länder och utvecklingsländer. Över hälften av alla flyktingar är barn.

Finland måste medverka till en rättvis internationell ansvarsfördelning. I stället för stängda gränser och lägen där nödställda tvingas välja livsfarliga rutter behöver vi trygga rutter för att bistå de allra mest utsatta flyktingarna. För att hjälpa flyktingarna behövs också sameuropeiska lösningar och en bindande ansvarsfördelning. Det får ändå inte innebära att asylförfarandet läggs ut utanför EU:s gränser eller att det inrättas särskilda läger i länder där flyktingar och asylsökande redan nu får utstå allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

FN:s flyktingkommissariat UNHCR samordnar omplacering av flyktingar, och detta är ett kontrollerat sätt att hjälpa de allra mest sårbara flyktingarna. Till kvotflyktingar väljs bland annat offer för tortyr, kvinnor som fått utstå våld, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn.

Vänsterförbundet föreslår att Finlands årliga flyktingkvot höjs till 2 500 från nuvarande 750. På detta sätt kan vi hjälpa till med att få de mest sårbara flyktingarna bort från flyktinglägren på ett kontrollerat sätt. I fortsättningen bör vi höja kvoten ytterligare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 8 700 000 euro för statlig ersättning för integration för att höja flyktingkvoten till 2 500 personer.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Finland måste även i fortsättningen vara ett land där alla oavsett familjebakgrund eller samhällsklass har möjlighet till ett bra liv. Regeringen Sipilä har särskilt gjort det svårare för låginkomsttagare. Den har tagit av arbetslösa, studerande och pensionärer. Den offentliga servicen och läkemedels- och reseersättningarna har försämrats. Budgeten för nästa år förändrar inte läget trots små förbättringar.

Regeringen har för hela regeringsperioden fryst de förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Därutöver skar regeringen ned index med 0,85 procent år 2017 och lät helt exceptionellt indexets poängtal sjunka år 2016. Detta har lett till att många grundläggande förmåner ligger på en klart lägre nivå än de borde vara enligt den permanenta lagstiftningen.

Frysningen av grundtrygghetsförmånerna innebär en försämring av köpkraften med 1,2 procent bland annat i fråga om arbetsmarknadsstödet och folkpensionen. Vid en granskning av de samlade effekterna av regeringens åtgärder under 2016—2019 ser man att ett flertal förmåner som är bundna till folkpensionsindex reellt har sänkts med 3,4 procent i förhållande till den normala utvecklingen. Om regeringen hade höjt folkpensionsindex på normalt vis under valperioden, bibehållit index för 2016 vid föregående års nivå och avstått från nedskärningen 2017, hade indexvärdet nästa år varit 1674. Till följd av regeringens beslut är poängtalet nästa år endast 1617. Dessutom bör det också observeras att vid samordning av olika förmåner kan nedskärningen bli avsevärt större än nämnda 3,4 procent.

Frysningen har likväl inte berört den divisor som används för beräkning av folkpensionsindex. Regeringen har höjt divisorvärdet varje år. Det betyder i praktiken att när indexfrysningen hävs, kommer poängtalet att öka långsammare än det skulle ha gjort utan höjningarna av divisorvärdet.

Exempelvis räckte nivån på grundskyddet inte till för att garantera alla en skälig minimikonsumtion ens när regeringsprogrammet utarbetades och efter nedskärningarna är situationen ännu värre. Enligt Institutet för hälsa och välfärd THL räckte arbetsmarknadsstödsberoende ensamlevande personers inkomster inte till för en skälig minimikonsumtion så som den definieras i konsumentforskningens minimibudget, utan de här personerna låg cirka 20 procent under miniminivån. Dessutom har klientavgifterna inom social- och hälsovården höjts med nästan 30 procent. Celiakersättningen har slopats och läkemedelsersättningarna vid typ 2-diabetes har reducerats kraftigt.

I Vänsterförbundets modell återtas alla nedskärningar i till exempel arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen, folkpensionen, garantipensionen, sjukdagpenningen och handikappbidraget, medan alla förmåner som är bundna till folkpensionsindex höjs.

I vårt alternativ ökar exempelvis folkpensionen och garantipensionen med 50 euro i månaden jämfört med nuläget. Arbetslöshetsdagpenningen ökar med 24 euro och det allmänna bostadsbidraget med 23 euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart återtar frysningen av förmånerna bundna till folkpensionsindexet och nivånedskärningen på 0,85 procent i förmånerna.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Anslaget till Institutet för hälsa och välfärd har minskat i flera år. Under perioden 2015—2018 minskade budgetmedlen till institutet med nästan en femtedel. Med hänsyn till de nya funktioner som påförts institutet har finansieringen reellt sett minskat med mer än en fjärdedel. Budgeten för 2019 fortsätter på den inslagna nedskärningslinjen.

Nedskärningarna har gällt institutets forsknings- och utvecklingsverksamhet, eftersom man inte kan skära i institutets många lagstadgade myndighetsuppgifter utan att samtidigt ändra lagstiftningen.

Nedskärningarna innebär att social- och hälsovårdsministeriet och övrig statsförvaltning, kommunerna och social- och hälsovårdssektorn får mindre expertstöd, och samtidigt äventyras institutets kapacitet att ta fram beslutsunderlag för främjande av hälsa och välfärd, förebyggande av sjukdomar och sociala problem och utveckling av social- och hälsovårdstjänsterna.

Vänsterförbundet anser att den långvariga onda cirkeln av minskat anslag för Institutet för hälsa och välfärd måste brytas och att finansieringen av institutets livsviktiga forskning inom social- och hälsovården måste tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 8 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd.

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Regeringens försök med basinkomst krympte på grund av bristande ambitioner och resurser till ett försök gällande incitamenten för dem som får arbetsmarknadsstöd. Avvikande från den ursprungliga planen har regeringen dessutom beslutat att försöket inte ska fortsätta efter 2018.

Vänsterförbundet vill stegvis gå över till en basinkomst. Reformen förutsätter bredare och långvarigare försök som omfattar olika befolkningsgrupper och inventerar basinkomstens konsekvenser för beteendet och kostnaderna ur många synvinklar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder arbetet med ett mer heltäckande försök med basinkomst som omfattar olika befolkningsgrupper och inventerar basinkomstens konsekvenser för beteendet och kostnaderna ur många synvinklar.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

I slutet av 2016 fick drygt 550 000 familjer barnbidrag. Antalet barn i dessa familjer uppgick till sammanlagt över en miljon, vilket utgör 18 procent av befolkningen. Samtidigt fick 102 000 familjer tillägg för ensamförsörjare, vilket är 18,5 procent av alla familjer som fick barnbidrag. Antalet barn för vilka tillägg för ensamförsörjare betalades uppgick till 163 000.

Barnbidraget har ändrats ett flertal gånger de senaste åren. Under Sipiläs regering har ändringarna i regel försämrat ekonomin för barnfamiljerna. I början av 2016 slopades indexbindningen av barnbidraget. För 2017 sänktes barnbidragen med 0,91 procent. I dag är det reella värdet av barnbidragen 30 procent lägre än 1994. Vi anser att försämringarna av barnbidraget måste åtgärdas omedelbart och att barnbidraget i fortsättningen ska höjas enligt index.

Barnbidragets tillägg för ensamförsörjare höjdes i år med 4,75 euro per barn. Vänsterförbundet välkomnade i sig denna ändring. Ensamförsörjarna har det på många sätt svårare än hushåll med två föräldrar, så det är motiverat att de har rätt till ett högre barnbidrag. Bland enföräldersfamiljerna är låginkomstgraden mer än tre gånger så stor jämfört med familjerna med två försörjare. Samtidigt bör man notera att om man vill stärka ensamförsörjarhushållens — och över lag barnfamiljernas — ekonomi, så krävs avsevärt större förändringar än de föreslagna. Höjningen har bara marginell effekt på ensamförsörjarhushållens inkomstbildning.

Dessutom har många andra regeringsbeslut försvårat försörjningen och vardagen särskilt för barnfamiljer med låga inkomster. De offentliga tjänsterna har försvagats och nedskärningar har gjorts i förmåner och inkomstöverföringar och exempelvis har den subjektiva rätten till dagvård begränsats. Enligt en beräkning gjord av riksdagens utredningstjänst år 2017 har regeringens beslut ökat fattigdomsgraden bland barn och unga under 18 år. Vänsterförbundets alternativa budget skulle i stället klart minska barnfattigdomen.

Regeringen har genomfört försämringarna en i sänder utan någon bedömning av deras sammanlagda konsekvenser. En bra familjepolitik och främjandet av barnens rättigheter kräver uttryckligen en övergripande politik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen gör upp en övergripande bedömning av hur dess reformer påverkar barnfamiljernas utkomst och barnfattigdomen och lämnar bedömningen till riksdagen för behandling.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de försvagningar av barnbidraget som den genomfört under regeringsperioden och återinför indexbindningen av barnbidraget.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Regeringen Sipilä har försämrat det allmänna bostadsbidraget bland annat genom att frysa nivån på maximala boendeutgifter och sänka utgiftsgränsen i vissa områden. Även försämringarna i folkpensionsindex har sänkt bostadsbidraget.

År 2019 avser regeringen fortsätta med frysningen av maximinivån och med den försvagning det innebär att koppla utgifterna till levnadskostnadsindex i stället för hyresindex. Levnadskostnadsindexet stiger långsammare än hyrorna, vilket innebär att också detta är en nedskärning. I fortsättningen kommer bostadsbidraget således att släpa efter hyrorna allt mer. De som drabbas är låginkomsttagare som bor på hyra.

Regeringens bidragspolitik bygger på en felaktig uppfattning om bostadsbidragets natur och effekter. Till exempel har finansminister Petteri Orpo påstått att bostadsbidraget täcker hyran till etthundra procent och att bidraget är ett direkt pålägg på hyrorna. Ingetdera av dessa påståenden stämmer. Bostadsbidraget innefattar en bassjälvrisk och en övre gräns för godkända boendeutgifter. Självriskandelen påverkas av bruttoinkomsterna och antalet barn. Personer med små inkomster, som exempelvis lever på arbetsmarknadsstöd, har ingen bassjälvrisk alls. Också då är bostadsbidraget högst 80 procent av de godtagbara boendeutgifterna.

Nivån på de maximala boendeutgifter som godkänns beror på den kommun bidragstagaren bor i. År 2016 var denna så kallade normhyra som bidraget räknas ut på lägre än den faktiska hyran för omkring 70 procent av bostadsbidragstagarna. År 2015 var läget enligt Folkpensionsanstalten sådant att bostadsbidraget täcker omkring 49 procent av den faktiska hyran.

Dessutom är heller inte kopplingen mellan bostadsbidrag och hyrespriser så enkel som regeringen låtit förstå. Vi vet från tidigare år att hyrorna stigit snabbt också när bostadsbidragsnormen inte har förändrats.

Ur ett välfärdsperspektiv är det största problemet med bostadsbidraget att den högsta hyresnivån inom bidragssystemet ligger långt under marknadshyrorna. Lösningen på det här problemet kan inte vara en försämring av bostadsbidraget och frysning av de högsta godkända boendeutgifterna, vilket skulle betyda att självriskandelen höjs och försörjningsproblemen ökar. Många som får bostadsbidrag är redan nu beroende av utkomststöd, och regeringen har själv räknat ut att mer än 40 procent av besparingarna när bostadsbidraget försämrats försvinner, eftersom utgifterna för utkomststöd ökar.

Vänsterförbundet motsätter sig försämringarna i bostadsbidraget. I vår skuggbudget knyts bostadsbidraget åter till hyresindex och frysningarna återtas. Genom vår reform ökar det allmänna bostadsbidraget med 23 euro i månaden.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

I vårt alternativ höjs det skyddade beloppet för bostadsbidrag från 300 till 500 euro per månad och utvidgar det till att utöver löneinkomst täcka också exempelvis kapitalinkomster, stipendier, arvoden och upphovsrättsersättningar. Inkomster under det skyddade beloppet sänker inte stöden, så det lönar sig att ta emot också små jobb.

I fråga om de alltför höga hyrorna finns det en mänskligare och betydligt effektivare metod än bidragsnedsänkningar, nämligen en betydande produktionsökning av hyresbostäder till rimligt pris och en utredning av åtgärder för att stävja hyreshöjningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen lämnar en proposition där regeringens försämringar av det allmänna bostadsbidraget återtas och där bostadsbidraget åter knyts till hyresindex.

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och för riksdagen för behandling presenterar sådana åtgärder för att stävja stora hyreshöjningar som inte bygger på försämring av bostadsbidraget.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

Regeringen Sipilä har försvårat de arbetslösas sats på många olika sätt. Att de arbetskraftspolitiska sanktionerna ökar och utkomstskyddet för arbetslösa, dvs. arbetslöshetsersättningen, försämras berättar om en världsbild där ojämlikhet kan accepteras och arbetslöshet anses bero på de arbetslösas egen lättja.

I Vänsterförbundets skuggbudget återtas indexnedsänkningarna i arbetslöshetsersättningen, förkortningen av ersättningstiderna, sänkningen av kostnadsersättningarna och andra försämringar och inga nya sanktioner införs. Arbetslöshetsersättningen måste utvecklas i sådan riktning att det blir möjligt för de arbetslösa att vara aktiva på eget initiativ och att man bättre beaktar olika sätt att vara sysselsatt och ordna sin anställning.

Att beakta småföretagarnas svårigheter har blivit nedprioriterat i jämförelse med andra politiska frågor i diskussionen om exempelvis pensionssystemet, social trygghet och arbetslöshetsersättning, beskattning eller företagsstöd. Den lagstadgade arbetslöshetsersättningen gäller också företagare, men motsvarar inte dagens behov tillräckligt väl.

Inkomst för att sälja arbete bör bemötas lika oavsett hur länge utförandet räcker och hur det utförs. Ett steg i denna riktning vore en kombinationsförsäkring inom arbetslöshetsersättningen, varvid en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster. En medlem av löntagarkassan kan således ta en tilläggsförsäkring exempelvis för företagsinkomster som influerar genom uppdraget, och företagaren kan försäkra också sina löneinkomster i företagarens

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

kassan. Det är positivt att regeringen lovat utreda saken och för riksdagen lägga fram en proposition som gäller kombinationsförsäkringar, vilket Vänsterförbundet länge krävt.

Företagarnas rätt till utkomtskydd för arbetslösa bestäms enligt om personen bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande. I praktiken avgörs frågan av arbets- och näringsbyråns bedömning av huruvida företagsverksamheten är heltids- eller deltidsverksamhet. Eftersom arbets- och näringsbyråerna inte klart har definierat sina spelregler vågar många inte bedriva affärsverksamhet alls av fruktan för att förlora arbetslöshetsersättningen. Definitionerna av företagsamhet på deltid och heltid bör preciseras och tolkningarna bör belysas med klarspråkliga anvisningar och exempel. Vid sidan av begripliga och entydiga bestämmelser måste det skapas ett system för förhandsbeslut där en person kan få en bindande myndighetsståndpunkt om följderna av sina val redan på förhand.

"Aktiveringsmodellen" måste slopas

Den så kallade aktiveringsmodell som i anslutning till utkomtskyddet för arbetslösa infördes i början av 2018 har visat sig vara ett orättvist instrument som utan åtskillnad straffar den som är arbetslös eller sjuk, höjer utgifterna för utkomtskyddet för arbetslösa och i stället för att aktivera allvarligt förvärrar byråkratin i vårt system för social trygghet.

Under den andra granskningsperioden för aktiveringsmodellen, juli—september, lyckades 158 000 arbetslösa inte uppfylla aktiveringsvillkoren, vilket ledde till att deras förmån sänktes. Jämfört med den första granskningsperioden har antalet som lagts under kniven ökat ytterligare. Endast något över 10 procent av de arbetslösa vars arbetslöshetsförmån sänktes efter den första granskningsperioden lyckades uppfylla aktiveringsvillkoren under den andra granskningsperioden.

Motiveringen för aktiveringsvillkoren är svag och godtycklig. Det är svårt att förstå en modell där utkomtskyddet för arbetslösa sänks om en arbetslös inte lyckas hitta jobb. Alla arbetslösa har inte heller samma förutsättningar att hitta sysselsättning. Det tar ofta längre tid än normalt för partiellt arbetsföra, personer med funktionsnedsättning och äldre arbetslösa att hitta jobb. Aktiveringsmodellen straffar dem allra mest. Också social- och hälsovårdsministeriet har konstaterat att aktiveringsmodellens sänkingsmekanism slår mot många som på grund av arbetsoförmåga inte har några verkliga förutsättningar att uppfylla aktiveringsvillkoren.

Aktiveringsmodellen försätter dessutom de arbetssökande i en ojämlik ställning beroende på den sökandes hemort och yrke. Modellen beaktar inte den sökandes jobbsökningsinsatser eller bristen på arbetstillfällen och tjänster. Modellen skapar heller inte i sig nya arbetstillfällen och uppmuntrar inte heller i sig de arbetssökande att snabbare hitta jobb. Om det helt enkelt inte finns jobb att få, kan nedskärningen i arbetslöshetsdagpenningen inte främja sysselsättningen oberoende av hur aktiv eller motiverad den arbetslöse är.

Eftersom de arbetssökande har ett incitament för att söka sig till en tjänst som tryggar nivån på utkomtskyddet för arbetslösa och arbets- och näringsbyråerna har ett incitament för att erbjuda tjänsten för så många som möjligt, kan aktiveringsmodellen leda till att tjänsterna splittras och inriktas på ett sätt som inte är ändamålsenligt. När folk i massor styrs till oändamålsenliga tjänster

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

blir resultatet att en del inte får de tjänster de behöver och att den samlade verkan av tjänsterna försvagas.

Det har inte föreslagits några trovärdiga åtgärder för att korrigera de många missförhållandena i aktiveringsmodellen. Det är motiverat att slopa hela projektet, bortsett från den förkortning av antalet karensdagar från sju till fem i början av arbetslösheten som gjordes anknäpning till aktiveringsmodellen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att den så kallade aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa slopas till andra delar än den förkortade karenstiden i början av arbetslöshetsperioden.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återta de försämringar i utkomstskyddet för arbetslösa som genomförts under regeringsperioden.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer det skyddade beloppet för utkomstskyddet för arbetslösa och bostadsbidraget till 500 euro i månaden och att detta skyddade belopp utöver löneinkomster också gäller alla andra inkomstformer.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar en proposition om en kombinationsförsäkring för arbetslöshetsskyddet, med hjälp av vilken en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar utkomstskyddet för arbetslösa i sådan riktning att det blir möjligt för de arbetslösa att vara aktiva på eget initiativ och att man bättre beaktar olika sätt att vara sysselsatt och ordna sin anställning.

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att precisera definitionerna av företagsverksamhet på deltid och heltid, ge tydliga anvisningar och exempel för myndighetstolkningar och för att arbetslösa som överväger att starta företag kan ges ett bindande förhandsbesked om huruvida den planerade företagsverksamheten kan leda till förlust av utkomstskyddet för arbetslösa.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition som underlättar för arbetslösa att bedriva frivilliga studier och att den därtill anknyttande åldersgränsen på 25 år slopas. Det ska också vara tillåtet för arbetslösa arbetssökande att studera på deltid om de står till förfogande på arbetsmarknaden.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Reformering av familjeledigheterna

Den nuvarande modellen för föräldraledighet uppfyller inte de uppställda målen för att främja barnens välbefinnande och jämställdheten mellan könen. Kvinnor använder merparten av både föräldraledighet och vårdledighet. Pappornas andel är mindre än tio procent.

Vänsterförbundet vill introducera 6+6+6-modellen där båda föräldrarna har en öronmärkt halvårsperiod och kan dela den tredje perioden sinsemellan. En ensamförsörjare ska få fulla 18 månader.

I hemvårdsstödet ingår för närvarande en så kallad syskonförhöjning. Vänsterförbundet föreslår att denna förhöjning slopas för barn över tre år.

Läkemedels- och reseersättningarna måste bli bättre

Den viktigaste funktionen med systemet för läkemedelsersättningarna är att tillförsäkra dem som ofta är sjuka och som har låga inkomster möjligheter till tillräcklig medicinalvård. Så blir det inte nu. Under de senaste åren har läkemedelsersättningarna minskat radikalt.

Regeringen Sipiläs nedskärningar gäller bland annat långtidssjuka som lider av typ 2-diabetes. Genom regeringsbeslut sänktes ersättningen för andra diabetesläkemedel än insulin från 100 till 65 procent från och med ingången av 2017. Insulinbehandling som ersättningsbehandling kvarstod i den högre specialersättningsklassen för alla diabetespatienter. Ersättningsbeloppet för de diabetesläkemedel som bytt ersättningsklass sjönk med 26 miljoner euro, det vill säga 24 procent.

Diabetiker med små inkomster tvingades redan före dessa försämringar pruta på behandlingen av sin sjukdom på grund av alltför höga kostnader för läkemedel. En bristfälligt behandlad diabetes ger utsatthet för många relaterade sjukdomar vars behandling är en av hälso- och sjukvårdens största utgiftsposter.

Regeringen har också försämrat reseersättningarna inom sjukförsäkringen. Självrisken per enkelresa steg från 16 till 25 euro och årssjälvrisken från 272 till 300 euro. År 2017 betalade Folkpensionsanstalten läkemedelsersättningar till ett belopp av 1,39 miljarder euro till cirka tre miljoner mottagare. Ersättningsbeloppet var 1,8 procent lägre än 2016. Ersättningarna minskade med mer än 25 miljoner euro till följd av nedskärningarna i läkemedelsersättningarna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reseersättningarna anknyter oftast till specialiserad sjukvård och de är ytterst angelägna särskilt för personer som har svårt att röra sig, som bor långt från tjänsterna och som har låga inkomster. Att skära i reseersättningarna har bidragit till att försvaga finländarnas lika rätt till adekvat vård. Nedskärningarna i läkemedels- och reseersättningarna kostar mycket i mänskligt lidande, och de är inte heller förnuftiga i termer av totalkostnader för folkhälsan.

Vänsterförbundet skjuter till totalt 30 miljoner euro för läkemedels- och reseersättningar i sin alternativa budget.

Utfasning av FPA-ersättningar för privata läkare

Folkpensionsanstalten betalar ersättning för en del av utgifterna för besök hos privatläkare eller privat tandläkare. Det rör sig om ett bidrag till bättre bemedlade som försämrar jämlikheten. Utgångspunkten och det primära målet måste vara att förbättra kvaliteten på den offentliga hälsovården. Fpa-ersättningen för privat sjukvård bör halveras nästa år, varefter den slopas helt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder förslag till ändring av moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet till modellen 6+6+6 där bägge föräldrarna har en sexmånaderperiod och föräldrarna får fördela en period efter fritt val.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar syskonförhöjningen för barn över tre år.

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen för behandling lägger fram en lag som förnyar systemet med läkemedelsersättningar så att nivån på läkemedelsersättningar i fråga om vård av exempelvis typ 2-diabetes tryggas minst på 2016 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att sänka gränsen för självrisk för reseersättning.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en mer övergripande reformering av social- och hälsovårdsavgifterna där avgiftstaken för service-, rese- och läkemedelsavgifter slås ihop och det nya avgiftstaket ligger klart lägre än i dag.

Reservationens förslag till uttalande 71

Betänkande FiUB 28/2018 rd Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att slopa FPA-ersättning-
en för besök hos privatläkare och privattandläkare och att den ser till att alla får den offent-
liga hälso- och sjukvård de behöver.

40. Pensioner

Pensionspolitiken måste främja pensionärernas jämlikhet, garantera alla pensionärer en tillräck-
lig utkomst och säkerställa att pensionssystemet fungerar nu och i framtiden. För närvarande
kämpar en stor del av landets kring 1,5 miljoner pensionärer med att få inkomsterna att räcka till.
Nästan två tredjedelar av dem får mindre än 1 500 euro i månaden i pension, och cirka 340 000
pensionärer har en pension på mindre än 1 000 euro. Drygt 100 000 pensionärer lever enbart på
folkpension, och mer än en tredjedel får folkpension och en liten arbetspension.

Pensionärernas ekonomi påverkas inte bara av pensionens storlek utan också av hur höga boen-
deutgifterna, läkemedels- och reseersättningarna och klientavgifterna inom social- och hälsovår-
den är.

Regeringen har både sänkt pensionsnivån och skurit i de offentliga tjänsterna och ersättningarna.
Samtidigt har serviceavgifterna höjts. Regeringen har genom sina beslut enligt uträkningar av
riksdagens utredningstjänst bidragit till att öka fattigdomen bland pensionärer. Höjningen av ga-
rantipensionen, som i och för sig är välkommen, förändrar inte bilden av regeringspolitiken i
stort.

Vänsterförbundet har konsekvent motsatt sig också nedskärningar som leder till en försämrad
vård, höjda klientavgifter och sänkta ersättningar samt försämrad offentlig service. I vår skugg-
budget garanteras nivån på servicen och priserna hålls på en skälig nivå.

*60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (för-
slagsanslag)*

En centralt bidragande orsak till pensionärernas problem med försörjningen är att folkpensionen
inte utvecklats i takt med den allmänna löne- och prisnivån. Om man vill att folkpensionens köp-
kraft ska ligga på samma nivå som i början av 1990-talet borde den vara minst 200 euro mer än i
dag.

Garantipensionen är en pensionsförmån som sköts av Folkpensionsanstalten och är avsedd för
dem med de lägsta pensionsinkomsterna. Det är bara ungefär 100 000 pensionärer som lyfter ga-
rantipension, medan mer än en halv miljon finländare får folkpension.

Förmånerna inom folkpensionssystemet justeras normalt varje år genom folkpensionsindex. Re-
geringen har dock beslutat att de förmåner som är bundna till folkpensionsindex inte ska höjas un-
der perioden 2017—2019. År 2017 sänkte regeringen dessutom index med 0,85 procent. År 2016
lät regeringen indexets poängtal sjunka, vilket var exceptionellt. Nästa år kommer folkpensionä-
rernas ställning att försämras ytterligare när regeringen avser att inte göra de normala höjningar-
na enligt folkpensionsindex och hålla i kraft frysningen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Därmed kommer poängtalet för de förmåner som är bundna till folkpensionsindex att nästa år vara 1 617. Utan de nämnda försämringar regeringen gjort skulle talet vara 1 674. Det betyder i reella tal att regeringen har sänkt folkpensionen med 3,4 procent under regeringsperioden.

Vänsterförbundet menar att låginkomstpensionärernas ställning måste förbättras genom en märkbar höjning av folkpensionen och garantipensionen. Vi skulle omedelbart, från och med början av nästa år, höja båda pensionerna med 50 euro per månad. För garantipensionens del betyder en höjning med 41 euro jämfört med regeringens budgetproposition, där det ingår en höjning på 9 euro.

Regeringen måste också börja bereda en ansevärd höjning av folkpensionen och garantipensionen. Det kunde göras stegvis under några år. Målet måste vara att ingen får en pension på mindre än 1 000 euro. Indexjusteringarna av folkpensionen och garantipensionen måste i fortsättningen göras enligt den permanenta lagstiftningen. Det bör alltså säkerställas att de lägsta pensionerna justeras varje år åtminstone i samma grad som förändringarna i prisnivå. På de lägsta pensionerna bör index enbart ha höjande effekt.

Folkpensionen för dem som lever i parförhållande bör ligga på samma nivå som för ensamstående.

Vänsterförbundets alternativa budget förbättrar ekonomin avsevärt för en absolut majoritet av pensionärerna. Folkpensionen stiger från 629 till 679 euro och garantipensionen till 825 euro. Den genomsnittliga pensionstagaren som får drygt 1 500 euro i arbetspension får därmed 34 euro mer i handen varje månad. Låginkomstgraden för personer över 65 år skulle minska med 2,1 procentenheter, och 26 000 människor skulle lyftas ut ur pensionärsfattigdomen.

Återställd kostersättning för celiakier

Vänsterförbundets riksdagsgrupp föreslår att den skattefria kostersättningen för celiakier återställs i statsbudgeten. Vi föreslår att ersättningen blir 31 euro i månaden.

År 2015 var den skattefria ersättningen 23,60 euro i månaden och beviljades 34 400 klienter. I början av 2016 slopade Sipiläs regeringen kostersättningen helt för celiakier över 16 år, medan ersättningen för personer under 16 år ändrades till ett handikappstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att garantera pensionärer en skälig försörjning och förbättra situationen för dem med små pensioner.

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar riksdagen en proposition om att höja folkpensionen och garantipensionen med 50 euro.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att avskaffa folkpensionens makeavdrag för att pensionärer som lever i parförhållande och som lever ensamma i detta avseende ska behandlas lika.

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att i statsbudgeten återinföra kostersättningen till personer med celiaki.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Anslaget under momentet får användas för att betala kommunerna ersättning ”för kostnader som uppstår på grund av brådskande socialvård som getts till personer som uppehåller sig illegalt i landet”. Det motiveras med att kommunerna kan erbjuda tillfällig logi och betala ersättning för mat och nödvändig medicin. Det är Folkpensionsanstalten som beviljar ersättningen och bestämmelser om vilka kostnader som ger rätt till ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

I praktiken kan de som befinner sig i landet utan uppehållstillstånd eller som ”papperslösa” närmast uppsöka jourpoliklinik, medan uppföljning och medicinering för långvariga sjukdomar inte har erbjudits. Detta har lett till att exempelvis diabetespatienter insjuknat allvarligt och fått dyr vård och behandling på akuten och vårdavdelningar.

Vänsterförbundet anser att allas grundläggande mänskliga rättigheter ska tillgodoses oavsett uppehållsstatus.

Helsingfors stadsfullmäktige godkände år 2018 ett initiativ som garanterar dem som vistas i landet utan uppehållstillstånd vissa minsta rättigheter som krävs för ett människovärdigt liv och som de internationella människorättsöverenskommelserna förutsätter. I detta anses ingå åtminstone nödvändiga läkarordinerade läkemedel, logi och mat. Vi anser att staten bör uppmuntra andra kommuner att följa Helsingfors exempel. Detta kräver att staten ser över grunderna för beviljande av kommunersättningen och höjer anslaget.

Vi föreslår

att riksdagen i moment 33.60.37 ändrar uttrycket ”personer som uppehåller sig illegalt i landet” i rubriken till ”personer som uppehåller sig i landet utan uppehållstillstånd” och godkänner ett uttalande.

Reservationens förslag till uttalande 76

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och lämnar riksdagen en proposition som medger en mer omfattande användning av kommunersättningen för att de som vistas i landet utan uppehållstillstånd överallt i Finland kan garanteras läkarordinerade läkemedel samt behövlig vård, logi och mat.

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet

Det föreslås att ett anslag på 100 miljoner euro anvisas för statsunderstöd som beviljas för kostnader som föranleds av pilotprojekt om valfrihet för kunder inom social- och hälsovården och personlig budgetering. Det har anslagits sammanlagt 200 miljoner euro för de här ändamålen.

Det är inte bara önskvärt utan också mycket väl möjligt att regeringens planerade modell inte blir verklighet. Modellen gynnar privata vårdkoncerner och sätter jämlikheten på spel. Nya bevillningsfullmakter bör inte ges innan det finns klarare besked om vårdreformens framtid.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att det föreslagna anslaget för pilotprojekt med valfrihet under moment 33.60.38 halveras för 2019 års del, om den viktigaste lagstiftningen inom vård- och landskapsreformen antas denna valperiod.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning av social- och hälsovårdsministeriet utsätts 100 000 kvinnor i Finland årligen för fysiskt eller sexuellt våld eller hot om det från makens sida. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter publicerade 2014 en undersökning där 47 procent av de intervjuade, över 15 år gamla kvinnorna i Finland hade utsatts för fysiskt eller sexuellt våld. Av misshandelsfallen i hemmen drabbas 71 procent kvinnor, 15 procent män och återstoden barn under 15 år. Över 20 kvinnor dör årligen av familjevåld.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen) trädde i kraft den 1 augusti 2015 för Finlands del. Konventionen kräver att det inrättas ett tillräckligt antal lättillgängliga skyddshem för att våldsoffer, i synnerhet kvinnor och barn, ska kunna erbjudas säker inkvartering och hjälpas i förebyggande syfte. I konventionens motiveringspromemoria hänvisas det till rekommendationen av Europarådet, enligt vilken det ska finnas en skyddshemsplats för varje 10 000 invånare. I ett land av Finlands storlek betyder det mer än 500 skyddshemsplatser.

I dagens läge finns det 23 skyddshem i Finland. I slutet av året kommer det att finnas bara 143 familjeplatser i hela landet; familjeplatser är platser för en vuxen och medföljande barn. Antalet borde vara flerdubbelt.

År 2016 fanns det totalt 3 535 boende i skyddshemmen. Ökningen jämfört med året innan var 16 procent. Av de vuxna i skyddshem var 94 procent kvinnor. Under året fick uppemot 1 200 perso-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

ner som sökte skydd inte plats på skyddshem. Platsbristen har varit särskilt stor i huvudstadsregionen. Samtidigt är det av högsta prioritet i ett land av Finlands storlek att platserna täcker in ett så stort geografiskt område som möjligt. På grund av bristen på platser har offer för våld i nära relationer hänvisats till skyddshem på hundratal kilometers avstånd.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd krävs det åtminstone 40 miljoner euro för att skyddshemsnätet ska bli tillräckligt stort. Anslaget för skyddshem bör målmedvetet höjas årligen för att dels kunna upprätthålla det nuvarande skyddshemsnätet, dels kunna inrätta nya skyddshemsplatser, förbättra den regionala täckningen och beakta att lokalerna ska vara tillgänglighetsanpassade. I dagens läge kommer anslaget för skyddshem genom de föreslagna höjningarna att nästa år uppgå till 19,55 miljoner euro. Den föreslagna takten innebär att vi når det platsantal som Istanbulkonventionen kräver tidigast 2029. Vi måste skapa fler skyddshemsplatser nu.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 6 000 000 euro för utgifterna för skyddshemsverksamhet för att gradvis öka antalet skyddshemsplatser till den nivå som Istanbulkonventionen kräver.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands miljöcentral Syke är ett av finska statens forsknings- och sakkunnigorgan. Den producerar information om miljön, dess tillstånd och inverkande faktorer, bedömer alternativa utvecklingsscenarier och tar fram lösningar för att främja hållbar utveckling. Sykes roll är oersättlig när det gäller att samla in och distribuera miljöinformation.

Dess omkostnader och personalstyrka minskar hela tiden. År 2015 hade centralen personal motsvarande 648 årsverken, och under denna valperiod har personalen minskats år för år så att anslaget för nästa år bara tillåter 505 årsverken.

Det går inte att lösa miljöproblem utan forskningsresultat. För sådan evidensbaserad kunskap behövs det miljöexperter. Därför är det mycket kortsiktig politik att spara på centralens personalutgifter. Den politiken kan stå oss dyrt i framtiden. Finansutskottets beslut att öka finansieringen för Syke med 240 000 euro är en klen tröst.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.04 ökas med 5 000 000 euro för Finlands miljöcentralers omkostnader för att öka personalstyrkan.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Allmänt taget har miljöförvaltningen och miljötillsynen försvagats under Sipiläs regering, vilket har ökat det civila samhällets ansvar för bevakningen av allmänintresset i miljöfrågor. Den trenden kommer att stärkas, om landskapsreformen genomförs och det nya ämbetsverket Luova inrättas. Samtidigt har understöden till miljöorganisationer sänkts, vilket är en ohållbar ekvation.

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är ytterst viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna är viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning. Arbetet är också internationellt.

Att utnyttja frivilliga arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Arbetet är viktigt oberoende av om bevakningen av allmänintresset i miljöfrågor sköts korrekt som tjänsteuppdrag. Vidare är det ett viktigt samhälleligt mål att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för understöd till organisationer. Anslagsökningen är välkommen, men vi menar att en större höjning vore motiverad för att stärka förutsättningarna för det civila samhället.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 400 000 euro för understöd till organisationer.

10. Miljö- och naturvard

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland Metso har som mål att förbättra nätverket av skyddade områden och utveckla naturvården i ekonomiskogar. Tillbakagången i skogbevuxna livsmiljöer och skogsarter bör stoppas före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Metso-programmet har lyckats bra. Av hektarmålet har nästan 70 procent nåtts. Handlingsplanen bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som aktörerna inom skogs- och miljöområdet har intensifierat sitt samarbete. Metsos metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna.

Anslaget till Metso sänktes genast i början av regeringen Sipiläs period. Efter det har anslaget höjts på nytt med några miljoner euro. Enligt uppskattning borde anslaget till Metso vara cirka 20 miljoner euro per år för att målet ska nås som planerat. I budgetpropositionen för 2019 föreslås 16 miljoner euro. Samtidigt har anslagen för förvärv av andra naturskyddsområden rasat mer än anslagen för Metso.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Skogarna är av vital betydelse för naturens mångfald. Det finns i nuläget cirka 2 200 hotade arter i Finland och mer än en tredjedel av dem lever i skogar. Vid det senaste sekelskiftet var antalet hotade arter 1 500. Skyddet av skogar, och i synnerhet gamla skogar, är det effektivaste sättet att bromsa upp minskningen av mångfalden. Dessutom måste mångfalden gynnas också i ekonomiskogar exempelvis genom att utöka mängden rötved.

Finland har förbundit sig att iaktta FN:s biodiversitetskonvention enligt vilken minst 17 procent av markarealen bör skyddas. Vi har långt till målet, och särskilt illa ser det ut i södra Finland, där fortfarande endast 2—8 procent av skogarna är skyddade beroende på landskap. Av det kan man dra slutsatsen att Metsoprogrammet och andra instrument för förvärv av naturskyddsområden kommer att behövas också efter 2025.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 10 000 000 euro för förvärv av naturskyddsområden.

20. Samhällen, byggande och boende

Det är en grundläggande rättighet att ha boende. Vi måste garantera alla högklassigt boende till rimligt pris. Bostadspolitiken måste motsvara de nya krav på planering, byggande och utbud som ställs av urbaniseringen, internationaliseringen, den åldrande befolkningen, det ökande antalet ensamboende och klimatförändringen.

Bostadspolitiken måste vara långsiktig och planmässig. Marknaden kan inte ersätta en målinriktad bostadspolitisk planering och styrning och inte heller det politiska beslutsfattandet. Ägarboende, delägarboende, bostadsrättsboende och hyresboende måste behandlas jämlikt och de boende får inte diskrimineras utifrån boendekommun eller relationerna mellan de boende. Det offentligt stödda boendet måste vara sådant att det minskar skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper när det gäller boendeförhållanden.

Bostadspriserna, såväl för ägarbostäder som för hyresbostäder, ligger utanför all kontroll i de stora städerna. Den viktigaste åtgärden för att avhjälpa problemet är en tillräcklig bostadsproduktion. Samtidigt som det råder bostadsbrist i stora städer står många lägenheter tomma. De tomma bostäderna måste fås i aktiv användning exempelvis genom hyresförmedling.

En av de största orsakerna till det dyra boendet är att kommunerna inte erbjuder tillräckligt med tomter. I slutet av 1990-talet började kommunerna överlåta tomter direkt till byggfirmorna. Dessutom har vissa kommuner bedrivit planläggningssamarbete med byggfirmorna också i fråga om kommunalt ägd byggmark. Ett långsiktigt tomtutbud till skäligt pris kan garanteras genom att kommunerna äger marken och planlägger och producerar tomter.

Under år 2019 bereder staten och stadsregionerna ett bindande avtal om markanvändning, boende och trafik (MBT) för 2020—2023. Kommunerna ska förutsättas planera och producera en högre andel bostäder med reglerade boendekostnader (minst 30 procent). Denna andel ska gälla bostadsområdesvis. Det ska insisteras på att kommunerna skaffar tomtmark och efter behov använ-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

der alla markpolitiska instrument, också förköpsrätt och tvångsinlösen samt bygguppmåningar och höjd fastighetsskatt för obbyggda byggplatser.

Fram till 2040 behövs det minst 800 000 nya bostäder i de tio snabbast växande stadsregionerna. Det går inte att öka bostadsproduktionen till nivå befolkningsutvecklingen kräver med dagens bostadspolitiska instrument. Nyckeln till ökad bostadsproduktion ligger i en bättre planering och samordning av trafikpolitiken och bostadspolitiken. Det gäller att utnyttja det faktum att investeringar i kollektivtrafik också bidrar till att nya bostäder byggs.

Skäliga boendekostnader kräver att planeringen, bostadspolitiken och trafikpolitiken sammanförs till en enhetlig politik för samhällsstrukturen.

Statens produktionsstöd i kombination med avtal med kommunerna om utveckling av markanvändning, boende och trafik tillgodoser det övergripande samhällsintresset och garanterar i synnerhet för de bostadsbehövandes del det bästa sättet att avhjälpa bostadsbristen och andra problem med boendet. Produktionsstödet är ett utmärkt sätt att främja bostadsbyggande under en lågkonjunktur då kostnaderna är mindre än vanligt.

Tillväxtcentrum som lider av brist på hyresbostäder behöver statligt stödd bostadsproduktion, som kan påskyndas genom större startbidrag. Bara på detta sätt kan efterlängtade hem till rimligt pris skapas och byggarna erbjudas arbete. Medlen i Statens bostadsfond ska användas till ökad bostadsproduktion och de får inte föras över till budgeten för att täcka utgifter i allmänhet eller för trafikprojekt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition med förslag till en boendegarantilag som tillförsäkrar var och en rätt till en trygg bostad till skälig kostnad.

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett förslag där kommunerna i planläggningen och bostadsproduktionen avkrävs en högre andel bostadsproduktion med reglerade boendekostnader.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagförslag genom vilka hyresgästernas rättigheter och uppsägningsskydd tryggas starkare vid hyreshöjningar, att det föreskrivs om en skyldighet för hyresvärden att bevisa hyreshöjningens skälighet och att oskäliga höjningar av hyror förhindras.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Det finns enormt många daghem, skolor, vårdanstalter och andra byggnader som lider av fukt- och mögelskador i Finland.

Problem med inomhusluft är en betydande olägenhet för folkhälsan. Upp till 800 000 finländare beräknas dagligen bli utsatta för orenheter som beror på mögel- och fuktskador. Hälsokostnader-
na på grund av dem uppgår till minst 450 miljoner euro årligen.

Problemen har varit kända länge, men situationen har tillåtits bli värre. Det så kallade eftersatta underhållet för daghem, skolor och vårdanstalter har vuxit till över 4,5 miljarder euro. Många fastigheter är så illa därav att i stället för att repareras borde de rivas och ersättas med nybyggen.

Vi måste ingripa i situationen nu. Utöver att ett omfattande reparationsprojekt skulle förbättra folkhälsan och människornas livskvalitet, skulle det skapa de arbetstillfällen vi så desperat behöver. Med hjälp av partiellt statligt stöd (under 25 procent av totalkostnaderna) kan kommunernas investeringar ökas varvid den totala effekten på ekonomin är betydligt större än statens stödandel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att det under moment 35.20.55 kan betalas understöd för reparation av daghem, skolor och vårdanstalter som lider av mögel, fukt och andra inomhusluftproblem och att regeringen i en tilläggsbudget för 2019 avsätter 50 000 000 euro för ändamålet.

60. Överföring till statens bostadsfond

De höga boendekostnaderna är ett av de största problemen i Helsingfors. Det medför urban fattigdom och utgör rentav ett hinder för ekonomiska tillväxt, eftersom kompetent arbetskraft inte har råd att ta emot erbjudna jobb. Därför måste alla medel sättas in för att få fler bostäder till skäligt pris i huvudstadsregionen.

Boendekostnaderna kan fås ner om städerna och stadsregionerna driver en kraftfull bostads-, tomt- och markpolitik. Det måste byggas tillräckligt, och samtidigt måste man se till att det verkligen tillkommer bostäder till skäligt pris.

De mest förmånliga bostäderna byggs ofta av städerna och med långfristig räntestöd. Merparten av de förmånligare hyresbostäderna i Helsingfors ägs av staden eller tredje sektorn. ARA-produktionen måste bibehållas på en tillräcklig nivå, så att det kommer fler bostäder till skälig kostnad än det antal bostäder som befrias från användningsbegränsningar. Av all bostadsproduktion i huvudstadsregionen borde 40 procent utgöras av bostäder till skäligt pris.

Villkoren för räntestödslån ändrades i rätt riktning, men ändringen var alltför blygsam i förhållande till det rådande ekonomiska läget. Ett effektivare instrument för att garantera produktion av bostäder till skäligt pris är startbidraget för huvudstadsregionen. Bidraget bör höjas till 15 000 euro per bostad, och det vore välkommet att utsträcka systemet också till Tammerfors och Åbo.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Byggande av bostäder till skäligt pris gagnar också stadsutvecklingen, eftersom konceptet effektivt kan motverka segregering, det vill säga att det bildas särskilda områden för fattiga och särskilda för rika. När det finns fler ARA-stödda bostäder dämpas dessutom hyresstegringen. Det blir alltså överlag en hälsosam effekt på bostadsmarknaden.

Jag föreslår

att riksdagen ändrar startbidragen för räntestödslån enligt moment 35.20.60 så att bevillningsfullmakten för 2019 är 30 000 000 euro.

Förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov

Fullmakten för investeringsstöd till förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov föreslås i budgetpropositionen vara högst 110 miljoner euro 2019. Det är 5 miljoner euro mer än för i år, men 20 miljoner euro mindre än för 2017.

När fullmakten minskar kan det hända att projekten i den lägsta stödkategorin körs över av andra projekt trots att det är de som kan ge flest bostäder i relation till stödbeloppet.

Vi föreslår

att punkten Understöd i beslutsdelen till moment 35.20.60 ändras enligt följande: År 2019 får det ur statens bostadsfond beviljas understöd enligt lagen om understöd för förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov (1281/2004) till ett sammanlagt belopp av högst 120 000 000 euro.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

En rättvis beskattning kräver att var och en betalar skatt enligt betalningsförmåga och att beskattningen jämnar ut inkomstskillnaderna.

Det finländska skattesystemets förmåga att jämna ut skillnader i inkomst och förmögenhet har redan länge hållit på att försämrats. Den andel skatteintäkter som härrör från progressiva skatter har minskat betydligt. De mest progressiva skatterna, alltså inkomstskatten till staten och arvs- och gåvoskatten, står för mindre än 10 procent av skatteintäkterna. Om man ser till de skatter och avgifter (inkl. socialförsäkringsavgifter) som tas ut via personbeskattningen, har andelen progressiv skatt på förvärvsinkomster minskat från över 40 procent vid decennieskiftet 1980—1990 till cirka 15 procent i dag.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Sipiläs regering har försämrat skattesystemets inkomstutjämnande effekt och ökat ojämlikheten. Den största nyttan av skatteändringarna har gått till höginkomsttagarna och innehavarna av stora kapital. Enorma skattelättnader i miljardklassen har försvagat den finansiella ställningen i statsfinanserna och gjort det svårare att upprätthålla välfärdsstaten.

Det finländska skattesystemet gynnar kapitalinkomsttagare, vilket är en av de viktigaste egenskaperna som ökar ojämlikheten. Allt sedan skattereformen 1993 har frukterna av den ekonomiska tillväxten gått till dem som har de högsta inkomsterna, medan låginkomsttagarnas förvärvsinkomster var de som ökade mest under de föregående decennierna. De färskaste skatteuppgifterna visar att inkomsterna för dem som tjänade mer än 300 000 euro netto ökade med mer än en fjärdedel 2017, medan nettoinkomsten i de lägsta inkomstklasserna minskade eller förblev ungefär densamma som tidigare. Skillnaderna i förmögenhet är större än på många decennier.

Särskilt generöst behandlas hos oss förmögna personer som äger företag och som kan omvandla förvärvsinkomster till kapitalinkomster, som de tar ut enligt en mycket låg skattesats. Nästan alla ledande experter har på olika sätt talat för att de oskäligen skatteförmånarna för ägare till icke-börsnoterade bolag ska slopas, men regeringen har inte varit beredd att göra detta. Den nuvarande separata skatteskalen för kapitalinkomster är också orättvis för låginkomsttagare som har små kapitalinkomster.

I vårt alternativ blir skattesystemet betydligt mer progressivt och skatten på stora inkomster är också proportionellt sett större. Nettoinkomsten för en stor majoritet finländare ökar fastän inkomstskatteskalen stramas åt, eftersom vi återtar ändringarna i socialförsäkringsavgifterna enligt konkurrenskraftsavtalet. Detta åskådliggör vilken massiv inkomstöverföring konkurrenskraftsavtalet innebär från löntagarna och den offentliga sektorn till företagen.

Vänsterförbundet har som mål att förvärvs- och kapitalinkomster behandlas på samma sätt i beskattningen. Vi bör genast börja förbereda en harmonisering av inkomstbeskattningen.

En direkt reform som vi föreslår är att rätta till beskattningen av utdelning från icke-noterade företag. Detta ska genomföras genom att gränsen för skattefri utdelning (den s.k. normalavkastningsgränsen) sänks från åtta till tre procent och 40 procent i stället för nuvarande 25 procent av skatten på inkomsterna under gränsen blir skattepliktiga. Reformen ökar skatteintäkterna med ungefär 355 miljoner euro.

Inkomstskatteskalen ändras i Vänsterförbundets modell på flera sätt. Vi återtar ändringarna i socialförsäkringsavgifterna till följd av konkurrenskraftsavtalet, vilket ger löntagarna betydligt större nettoinkomster. Som motvikt skärper vi skatteskalen och inför en ny skatteklass för dem som tjänar mer än 100 000 euro om året (skatten på de inkomster som överstiger den nedre gränsen är 34 %).

Grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs till 3 535 euro i stället för regeringens förslag på 3 305 euro. Tack vare detta får låginkomsttagarna mer nettoinkomster.

Arbetsinkomstavgifternas minskningsprocent höjs.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Det så kallade *företagaravdraget* slopas. Det uttalade målet med reformen är att uppmuntra människor att bedriva företagsverksamhet. Målet att stödja företagsamhet är välkommet, men detsamma kan inte sägas om de metoder som regeringen har valt. Företagaravdraget är en dyr, ineffektiv och ojämlik reform. Företagaravdraget har också minskat skattebasen och komplicerat skattesystemet. Beskattningen av olika inkomster har differentierats allt mer.

Hushållsavdraget ställs om efter 2016 års modell. Reformen ger staten 31 miljoner euro i besparingar. Vänsterförbundet vill också möjliggöra hushållsavdrag för bostadsaktiebolag och bostadsandelslag. Det blir ett viktigt incitament till exempel för energirenoveringar. Som komplement till hushållsavdraget bör vi skapa en ny typ av hushållsnära stöd som ger motsvarande fördelar till dem vars ekonomiska situation inte gör det möjligt att utnyttja hushållsavdraget.

Privata pensionsförsäkringar

Med tanke på likabehandlingen av medborgarna är den i 54 d § i inkomstskattelagen avsedda avdragsrätten för privata pensionsförsäkringsarrangemang och långsiktiga sparavtal inte motive-rad. Den här skatteutgiften minskar statens skatteintäkter med cirka 90 miljoner euro per år och gynnar i huvudsak höginkomsttagare. Vänsterförbundet stöder ett slopande av denna skatteför-mån.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ändring av inkomstskat-teskalan enligt vänsterförbundets modell så att skattelättnaderna för höginkomsttagare återtas och det införs en ny skatteklass för inkomster över 100 000 euro per år.

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de ändringar i socialskyddsavgifterna som in-går i det så kallade konkurrenskraftsavtalet.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart lämnar riksdagen en proposition om att gränsen för skattefria utdelningar enligt 33 b § i inkomstskattelagen (den s.k. normalav-kastningsgränsen) sänks från åtta till tre procent och att 40 procent av den inkomst som un-derskrider den här årliga avkastningsgränsen är skattepliktig kapitalinkomst.

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål bereder en proposition om en kännbar ökning av progressionen i kapitalbeskattningen, varvid det slutliga målet är att kapitalin-komster ska behandlas på samma sätt som andra inkomster i beskattningen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja kommunalbeskattningens grundavdrag kännbart.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ett hushållsavdrag där den avdragbara andelen är 45 procent av arbetets pris inklusive moms vid köp från företag och 15 procent av lönen inklusive arbetsgivaravgifter vid anlitande av arbetstagare och där hushållsavdraget utvidgas på så sätt att också bostadsaktiebolag och bostadsandelslag kan utnyttja det.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar det så kallade företagaravdraget i beskattningen och till riksdagen lämnar reformer som verkligen förbättrar ställningen för småföretagare, såsom en automatisk lönesubventionsmodell som underlättar anställning av en första arbetstagare.

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om upphävning av den avdragsrätt för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal som avses i 54 d § i inkomstskattelagen.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen förslag till en skattereform som omöjliggör skatteflykt och senareläggning av skatt med hjälp av försäkringsskal, kapitaliseringsavtal och liknande och som innebär att överlåtelsevinst och avkastning av utdelning från skalbolag beskattas på samma sätt som vid direkt innehav.

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar rätten för bostadsplacering att i beskattningen dra av finansieringsvederlag i bostadsaktiebolag.

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar ett förslag om utbyggnad av hushållsavdraget, så att också bostadsaktiebolag och bostadsandelslag kan utnyttja avdraget.

02. Samfundsskatt

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Finlands beslut nyligen att gå med i den europeiska skattekonkurrensen och sänka företagsskatten till 20 procent var dåligt underbyggt. Samfundsskattesatsen i Finland är för närvarande klart lägre än genomsnittet i EU- och OECD-länderna. De ”dynamiska effekterna” som skattesänkningen motiverades med har inte varit så stora som vad som utlovades när beslutet fattades.

Rent generellt är tanken på samfundsskattens ”konkurrens effekter” problematisk. Empiriskt är det svårt att motivera påståendet om att uttryckligen företagsskattesatsen skulle vara central när företagen överväger investeringar eller etablering. När man frågar företagen är det ofta andra faktorer som är viktigast. Samtidigt har sänkningen av samfundsskatten ändå en omedelbar och betydande effekt i form av en svagare finansiell ställning för staten.

Den sänkning av företagsskattesatserna som pågått redan länge nästan överallt åtminstone i de så kallade utvecklade länderna har gjort det svårt för staterna att garantera offentliga tjänster och inkomstöverföringar som främjar medborgarnas jämlikhet.

Vänsterförbundet motsatte sig sänkningen av samfundsskatten. Vi föreslår en moderat höjning av företagsskatten från 20 till 22 procent, vilket motsvarar nivån i till exempel Sverige. På längre sikt vore det önskvärt att man inom Europeiska unionen kunde komma överens om en miniminivå för samfundsskatten.

I det här sammanhanget bör man också notera att den effektiva skatt som särskilt stora internationella företag betalar ofta är långt ifrån den egentliga skattesatsen. Detta gäller också för Finland. Viktigare än till och med den nominella skattesatsen är således att skattebaserna håller och att man effektivt förhindrar möjligheterna till aggressiv skatteplanering och skatteflykt. För att främja detta syfte har vänsterförbundet föreslagit ett flertal åtgärder i Finland, inom EU och på global nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt förelägger riksdagen en proposition om höjning av samfundsskattesatsen till 22 procent.

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen aktivt vidtar åtgärder för att bereda och införa en gemensam bolagsskattebas och en gemensam konsoliderad bolagsskattebas inom EU.

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om att organisationer som är registrerade i utlandet är allmänt skattskyldiga i Finland om de i verkligheten leds från Finland.

Reservationens förslag till uttalande 96

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en övergång från befrielsemetoden till gottgörelsemetoden (s.k. switch-over-klausul), så att vinster från lågskatteländer beskattas åtminstone en gång.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att precisera den allmänna bestämmelsen om skatteflykt så att man med stöd av den kan ingripa mot vilken som helst aggressiv skatteplanering vars motiv är att undvika skatt och inte bygger på genuina företagsekonomiska grunder.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition med förslag till bestämmelser som hindrar att räntor dras av på den beskattningsbara inkomsten i Finland i situationer där ett aktierna i ett företag som bedriver företagsverksamhet i Finland köps i ett holdingbolags namn och räntorna på skulden då har kunnat dras av från vinsten i företagsverksamheten.

04. Skatt på arv och gåva

I budgeten för 2017 lindrade regeringen beskattningen av arv och gåvor. Arvsskatten sänktes med 6—10 procent och gåvoskatten med 12—14 procent. Skatteändringen uppskattades då minska statens skatteintäkter med cirka 58 miljoner euro om året. Reformen var varken befogad med avseende på statsfinanserna eller rättvis, eftersom nyttan av den till största delen tillföll de rikaste i landet. Till arvsbeskattningen hänför sig sammanlagt 15 olika skattesubventioner, av vilka den största är skattelättnaden i samband med generationsväxling.

Vid reformen för två år sedan lade regeringen inte fram några som helst sysselsättande eller tillväxtfrämjande effekter som motivering. Däremot ifrågasattes dess grundlagsenlighet av flera sakkunniga. Man bör också notera att beskattningen av egendom generellt är lindrigare i Finland än i många andra EU-länder.

Vänsterförbundet motsatte sig regeringens reform för ett år sedan och gör det fortfarande.

Hösten 2018 fick riksdagen för behandling ett medborgarinitiativ om att slopa arvsskatt och gåvoskatt. Regeringspartierna beslutade dock att det inte ska lämnas något betänkande om initiativet. Beslutet visade på ett förakt för demokratin och medborgarinitiativsinstitutionen. Det innebär också att riksdagen inte gavs tillfälle att ingående debattera arvsskatten och gåvoskatten utifrån information från de bästa experterna.

Skogsgåvoavdrag

I samband med budgeten för 2017 drev regeringen också igenom det så kallade skogsgåvoavdraget. Avdragsrätten uppstår på grundval av den gåvoskatt som betalas vid generationsväxlingen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Avdraget görs från kapitalinkomst av skogsbruk såsom inkomst av virkesförsäljning. Avdragsrätten beror på skogens beskattningsvärde och areal.

Skogsgåvoavdraget var bokstavligen en gåva från regeringen till de som besitter stora skogsegendomar. Enligt MTK får över två tredjedelar av skogsägarna ingen fördel alls av avdraget. Avdraget är komplicerat och administrativt tungrott. Med avseende på likabehandling är avdraget problematiskt eftersom det endast gäller skogsmark och endast skogsmarksgåvor som överskrider en viss minimistorlek.

Det har inte visats på någon fördel för samhällsekonomin av skogsgåvoavdraget (eller också har fördelen konstaterats vara ”moderat”). Det låser också skogsegendom till de nuvarande ägarläkterna och höjer sannolikt priserna på skogslotter. Lättnaden kan antas öka utbudet av virke eftersom fördelen aktualiseras endast om den skattskyldige har inkomster av skogen. Virkeshandeln var livlig redan före reformen, och inte heller av den orsaken behövs det några generösa gåvor till stora skogsägare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen en proposition som upphäver de lindringar som i budgeten för 2017 gjordes i arvs- och gåvobeskattningen och ökar progressionen i arvs- och gåvobeskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheten att tillämpa en kumulativ princip på arvs- och gåvobeskattningen (på så sätt att man beaktar alla arv och gåvor som en person har fått under sin livstid).

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en samlad bedömning av 55—57 § i lagen om skatt på arv och gåva i syfte att säkerställa att det bara är de företagstillgångar som jordbruksföretaget eller något annat företag behöver för sin verksamhet som överförs till mottagaren med skattelättnad i samband med en generationsväxling, och att skattelättnaderna inte är orimliga med avseende på likabehandlingen av medborgarna och en rättvis konkurrens på marknaden.

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar det så kallade skogsgåvoavdraget och lämnar en proposition till riksdagen om en total översyn av skogsbeskattningen, som främjar en rättvis beskattning av förmögenhet och en hållbar skogsvård och bioekonomi.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

Betänkande FiUB 28/2018 rd Reservation 3 vänst

01. Mervärdesskatt

Höjning av den nedre gränsen för mervärdesskatteskyldighet

Mervärdesskatten är en konsumtionsskatt som försäljaren lägger på försäljningspriset på en vara eller en tjänst och redovisar till staten. Momsskyldigheten gäller alla som i form av affärsverksamhet bedriver försäljning eller uthyrning av varor eller tjänster eller jämförbar verksamhet.

De sänkta momssatserna gäller huvudsakligen förnödenheter där andelen inhemsk produktion är stor. Den låga nedre gränsen för moms skadar uppenbart tillväxten för små företag. De reagerar på gränsen för omsättning genom att begränsa eller minska sin försäljning. Därför bör den nedre gränsen för momspliktig försäljning höjas från nuvarande 10 000 euro till 30 000 euro.

Då befrias företagare som bedriver småskalig affärsverksamhet från momsskyldighet vilket lindrar byråkratin, förbättrar företagarnas marknadsposition, sporrar till tillväxt och förbättrar de små företagens ekonomi.

Mer hållbar konsumtion uppmuntras

Ofta är det billigare att köpa nytt än att reparera gammalt. I stället för återanvändning och återvinning hamnar prylarna och de naturtillgångar och råvaror som ingår i dem på soptippen.

Ett sätt att öka livslängden på varor är att göra det ekonomiskt mer lockande att reparera dem. Det kan göras till exempel genom att sänka mervärdesskatten på reparationstjänster. Vänsterförbundet har föreslagit att tjänsterna avseende reparation av cyklar, skor, väskor, kläder, hemtextilier och hushållsmaskiner skulle överföras till momssatsen på 10 procent.

Då EU:s regler för mervärdesbeskattningen blir mer tillåtande bör Finland också i övrigt börja använda moms som ett incitament för miljömässigt hållbara praxis. Det innebär till exempel att miljökonsekvenserna skulle beaktas när skattesatserna för livsmedel och tjänster fastställs. Även punktskatterna bör utvecklas i en mer hållbar riktning.

Mervärdesskatt på restaurangförsäljning av alkohol

Alkoholförsäljningen är förknippad med många viktiga näringspolitiska aspekter. Branschen sysselsätter ett stort antal människor direkt och indirekt såväl vid tillverkning som vid försäljning och inom turism- och restaurangverksamhet.

Av de olika sätten att sälja alkohol på är det servering på restaurang som inbringar mest skatteintäkter och sysselsätter mest. Restaurangförsäljningen har minskat oavbrutet sedan 1997. Då uppgick alkoholkonsumtionen på restaurang till 21 procent av totalkonsumtionen. I dag är andelen omkring 10 procent, och den fortsätter att minska. Cirka 63 procent av alla vars sysselsättning hänger samman med alkoholnäringslivet arbetar på restauranger. Enligt en uppskattning sysselsätter restaurangbranschen 10 000—15 000 personer mindre än den skulle sysselsätta om restaurangförsäljningens andel fortfarande uppgick till uppemot 20 procent samtidigt som totalkonsumtio-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

nen av alkohol låg kvar på nuvarande nivå. Och samtidigt ligger statens skatteintäkter långt ifrån den nivå de potentiellt skulle kunna uppnå.

Restaurangförsäljningen av alkohol har dessutom inte bara näringspolitiska aspekter, utan även en till alkoholkulturen kopplad infallsvinkel. Om vi lyckas flytta tyngdpunkten från alkoholkonsumtion i hemmen till konsumtion i övervakade lokaler som främjar social samvaro kan vi eventuellt få de negativa effekterna av alkohol att minska och samtidigt främja restaurangkulturen.

Ett sätt att ge incitament till sådana konsumtionsvanor vore att sänka priset på alkohol på restauranger i förhållande till den inhemska detaljförsäljningen och införseln från utlandet. Mervärdesskatten på restaurangtjänster (inkl. mat) ligger i dagens läge på 14 procent, men för alkohol på restaurang tas fulla 24 procent i mervärdesskatt ut. Om beskattningen av alkoholservering låg på samma nivå som för andra restaurangtjänster skulle prisskillnaden minska mellan restaurangförsäljning och annan alkoholförsäljning. Detta skulle motivera till en förskjutning av konsumtionsmönstret.

Enligt en statisk beräkning skulle en sänkt moms på alkoholservering minska statens skatteintäkter med drygt 120 miljoner euro om året. I praktiken skulle nettoeffekten på statsfinanserna vara betydligt mindre eftersom sänkningen skulle öka efterfrågan på restaurangtjänster och restaurangprodukter, vilket i sin tur skulle öka skatteintäkterna och sysselsättningen.

Olika uppskattningar har gjorts av de dynamiska effekterna av ändrad mervärdesskatt. Det har exempelvis påpekats att undersökningar visar att den sänkta momsen för frisersalonger och restaurangtjänster inte i någon nämnvärd utsträckning märks i konsumentpriserna. Detta påstående kan ifrågasättas för restaurangtjänsternas del. Enligt Statistikcentralens statistik syns den sänkning av mervärdesskatten på restaurangmat som gjordes 2010 till 78 procent i priserna inom hela restaurangbranschen. Också Konsumentforskningscentralens utredning visar att skattesänkningen storsliten sänkt priset på restaurangrätterna.

Under alla omständigheter ter det sig ytterst sannolikt att skattebortfallet i fråga om restaurangförsäljning skulle vara klart mindre än den ökning av skatteintäkter som en höjning av punktskatten på alkohol skulle ge. Dessutom skulle en reform påverka alkoholkulturen och den inhemska restaurangkulturen överlag positivt på det sätt som presenteras ovan. (I det här sammanhanget är det svårt att bedöma betydelsen av eventuella hälsokonsekvenser och övriga konsekvenser ur statsfinansiell synvinkel.)

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition som höjer den nedre gränsen för momspliktig försäljning till 30 000 euro.

Reservationens förslag till uttalande 104

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om sänkning av momssatsen för tjänster avseende reparation av cyklar, skor, kläder och hemtextilier.

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen ett förslag om en reform av mervärdesskattesystemet inom ramen för ett nytt EU-direktiv på ett sätt som ger momsbeskattningen en större miljömässig styreffekt.

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om att sänka momsen för alkoholservering på restaurang till samma nivå som för andra restaurangtjänster.

08. Punktskatter

Folkhälsan främjas med hälsorelaterade skatter. Finland hade till utgången av 2016 en hälsobaserad punktskatt på sötsaker, glass och läskedrycker. Från början av 2017 avskaffades punktskatten på sötsaker och glass med hänvisning till EU-lagstiftningen. Samtidigt bestämdes det att icke-smaksatta växtbaserade drycker som ersätter mjölk samt isbitar inte längre skulle omfattas av punktskatten på läskedrycker.

Enligt Världshälsoorganisationen kan en tillräckligt kännbar beskattning av sockerhaltiga drycker minska fetma, ökning av typ 2-diabetes och tandsjukdomar. Minskad konsumtion av sockerhaltiga drycker har konstaterats minska sockerintaget, förbättra kvaliteten på kostsammansättningen och minska de ovan nämnda problemen. Enligt rapporten är det sannolikt att det totala antalet arbetstillfällen ökar i de branscher som erbjuder produkter som konsumeras i stället för de skadliga produkterna.

Med stöd av EU:s livsmedelsförordning blev det i december 2016 obligatoriskt att för förpackade livsmedel ange mängden energi, kolhydrater, total sockermängd, fett, mättade fetter, salt och protein. Det innebär att den administrativa bördan för aktörerna i branschen inte skulle öka nämnvärt, om punktskatten baserades på dessa uppgifter om näringsämnen. Den framförda oron för hur man kan skilja mellan naturligt och tillsatt socker kan säkert lösas.

Om livsmedlen beskattas utifrån hälsoaspekter kunde skattebeloppet fastställas enligt produktens näringsämnen på så sätt att skatten höjs när mängden av ett skadligt näringsämne ökar. Skatten skulle i så fall påverka dels konsumenternas köpbeslut genom priset, dels industrins produktutveckling. Skatten skulle bemöta olika produktgrupper neutralt.

En hälsobaserad skatt kunde dessutom locka till bruk av nyttiga näringsämnen. Det är till exempel viktigt för folkhälsan att motverka fetma och livsstilssjukdomar hos barn och unga, men det har också positiva verkningar för samhällsekonomin.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Punktskatt på livsmedel bör bättre än nu återspegla också produkternas miljökonsekvenser.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder beredningen av bestämmelser för att utveckla en hälso- och miljöbaserad punktskatt på livsmedel.

07. Energiskatter

Finland har olika företags- och näringsstöd till ett belopp av flera miljarder euro. Enligt statsrådets utredning från 2017 delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder euro och skattestöd med konsekvenser för företagets verksamhet för 6 miljarder euro. En stor del av dessa subventioner hänför sig till energibeskattningen.

Många av subventionerna behövs för att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra samhällsrelaterade syften. Men alla subventioner kan dock inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga”. Miljöperspektivet måste på grund av klimatförändringen ligga i fokus när skattesystemet ses över.

Mycket diskussion har förts kring stöd för hundratals miljoner till den energiintensiva industrin. Exempelvis energiskatteåterbäringarna till industrin, vilkas värde har mer än tiofaldigats sedan 2011, har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Statens ekonomiska forskningscentral Vatt. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner.

Merparten av stöden har gått till några få storföretag vars lönsamhet också annars i regel är god. Också det av Sipiläs regering lanserade kompensationssystemet för utsläppshandeln, som kommer den energiintensiva industrin till godo, är i nuläget obehövligt och samhällsekonomiskt oförmanligt. Det minskar incitamenten för att satsa på energieffektiv och förnybar teknik. Stödet har motiverats med risken för kolläckage men det finns bara svaga bevis för att problemet existerar. Den energiintensiva industrin stöds årligen med flera hundra miljoner euro genom andra former av energi- och elskattelättnader.

Energi- och klimatpolitiken bör vara övergripande och konsekvent och basera sig på forskning. När världen i stort går mot en kolneutral produktion är det inte klokt att uppmuntra industrin att klamra sig fast vid gamla lösningar. Det behövs en enorm och snabb strukturförändring för att begränsa klimatförändringen. Stöden borde därför riktas in på att förbättra energieffektiviteten, främja användningen av förnybar energi och för forskning, utveckling och innovationer. Att vara föregångare när det gäller att införa ren teknik leder också till nya arbetstillfällen och exportintäkter.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Om enskilda ändringar i energibeskattningen är regressiva, bör deras konsekvenser kompenseras inom det övriga skatte- eller förmånssystemet på så sätt att inkomstfördelningseffekten inte försvagas och ojämlikheten i samhället inte ökar.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp understöder en ambitiöst upplagd reform av företagsstöden. Översynen ska sporra till att skapa nytt och till miljöhållbarhet. Under nästa regeringsperiod måste företagsstöd gallras ut och omfördelas till ett värde av minst 500 miljoner euro. Redan i nästa års budget bör stöden skäras ner och omfördelas med över 200 miljoner.

I vårt alternativ halveras skatteåterbäringarna för energiintensiv industri och jordbruk. Vi vill återställa skattesatsen för gruvdriftens elskatt. Också de höjningar som gjorts i skattesubventionen för torv och skogsflis under de senaste åren bör återtas av miljöskäl. Man bör slopa kompensationsstödet för indirekta kostnader för handeln med utsläppsätter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför gruvdriften i elskatteklass 1.

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer skattestödet för torv till 2014 års nivå och gör en motsvarande ändring i stödet för skogsflis.

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen en heltäckande och aktuell utredning om de sammantagna effekterna för inkomstfördelningen av genomförda energiskatteändringar, där konsekvenserna specificeras i fråga om olika grupper av inkomstagare, typ av boende, energiförbrukningsprofiler och bostadsområden.

08. Punktskatt på vissa dryckesförpackningar

Olika slags förpackningar av plast och annat utgör ett stort avfallsproblem. Att förebygga uppkomsten av avfall och att återvinna råmaterial är en viktig förutsättning för att bekämpa skadliga klimat- och miljöeffekter.

Med en plastskatt eller en mer omfattande miljöbaserad förpackningsskatt kan man motivera tillverkare, detaljhandeln och konsumenterna att sluta använda onödiga förpackningar, att gynna förpackningar av förnybara material och att ta fram biologiskt nedbrytbara och återvinningsbara förpackningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 111

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart går in för att bereda införandet av en plastskatt eller en mer omfattande miljöbaserad förpackningsskatt.

10. Övriga skatter

Royaltyskatt på gruvdrift

I Finland fanns det nio metallmalmsgruvor och ett trettiototal industrimineralgruvor 2017. Två av metallmalmsgruvorna är i finländsk ägo, de övriga ägs av utländska företag.

I fjol bröts mer metallmalm och reststen än någonsin förr. Den totala mängden uppgick till 120 miljoner ton varav 48 miljoner ton var malm och sten som kan bearbetas och återstoden reststen. Under tio år har mängden bruten metallmalm ökat sexfaldigt och mängden reststen har ökat mer än tiofaldigt. Metallproduktionen är som störst sedan 1980-talet. År 2016 producerades 580 000 ton metall.

I år har det meddelats om stora investeringar, världsmarknadspriserna för metall är stabila och exempelvis ökningen av batterier för elbilar ökar i fortsättningen efterfrågan (alla metaller som behövs för batterierna kan brytas i Finland, och vi har även kompetens för förädling och forskning).

Sektorns utsikter är således goda, och gruvföretagens omsättning väntas öka. De mineraler som utvinns är en del av Finlands nationalförmögenhet, men tyvärr skänker man bort denna förmögenhet till storbolag nästan gratis. Till exempel 2011—2014 bröt man malm ur den finländska jordmånen till ett värde av 4 miljarder euro, men under samma period betalade metallgruvbolagen bara 92 miljoner euro i samfundsskatt. Bakom det låga beloppet ligger aggressiv internationell skatteplanering.

Man bör ingripa i skatteflykten till exempel genom att begränsa rätten till ränteavdrag och att tätä andra gluggar i skattebasen, men det är också befogat att införa en ny typ av gruvskatt, vars belopp skulle grunda sig på värdet av den brutna malmen.

En motsvarande skatt finns i många andra länder, och genom den kunde man säkerställa att också det omgivande samhället får sin del av värdet av nationalförmögenheten — i synnerhet som det är staten som i sista hand får bära ansvaret för eventuella miljöskador. Den brytningsersättning som Finland tar ut i dag är bara en bråkdel av den royalty som allmänt tillämpas i övriga delar av världen. Exempelvis en måttlig royaltyskatt på 2 procent på metallmalm skulle 2015 ha gett cirka 31 miljoner euro i intäkter.

Skatt kunde också tas ut enligt mängden utvunnen marksubstans. Tagande av grus-, sand- och bergstensmaterial uppgår till över 100 miljoner ton. Om skatten skulle vara till exempel en euro per ton, skulle skatteinkomsterna bli ca 100 miljoner euro. Om skatten enbart skulle gälla grus och sand, vilket kunde vara motiverat för att öka användningen av bergstensmaterial, skulle motsvarande skatt inbringa ca 50 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om en gruvskatt som baserar sig antingen på värdet av utvunna malmer eller mängden utvunna marksubstanser eller en kombination av dessa.

Lansera en flygskatt i Finland

Flygtrafiken växer snabbt och samtidigt växer utsläppen — snabbare än i fråga om något annat delområde inom transporter.

Principen om att förorenaren betalar genomförs synnerligen dåligt i fråga om flyget. Flygtransporterna har internationellt befriats från bränsleskatt, och effekten av EU:s utsläppshandel på flyget är liten. Flygfrakt är billigt, och flyget är ofta den fördelaktigaste reseformen. Det är en ohållbar situation med tanke på miljön.

Finland bör främja en minskning av miljöbelastningen från flygtransporterna och en åtstramning av prissättningen på utsläpp internationellt och inom EU. Samtidigt måste vi vidta åtgärder nationellt. Inrikesflygen kan minskas genom att satsa på snabba och smidiga spårvägsförbindelser till skäliga priser för passagerarna. Vi bör också påskynda arbetet med att utveckla renare flygbränslen.

Att bryta den växande trenden för flyget och kompensera för föroreningar kan också främjas genom en nationell flygskatt; sådana är i bruk i flera europeiska länder. I Norge uttas en lika stor avgift hos alla flygpassagerare. I Frankrike varierar skattebeloppet enligt passagerarens destination och reseklass. I Storbritannien inverkar resans längd och reseklass på skattebeloppet. Tyskland har en fast skatt för flyg till EU/EES-länder och två klasser som bestäms enligt flygruttens längd för andra flyg. Sverige har tre skatteklasser baserade på landgruppering: Resor inom EU samt ”långa” och ”korta” resor utanför EU.

Enligt en bedömning av riksdagens utredningstjänst skulle Sveriges modell överförd till Finland inbringa 90 miljoner, Tysklands modell 110 miljoner och Storbritanniens modell 200 miljoner euro årligen, bortsett från effekter på beteendet. I Sverige har flygskatten antagits minska mängden resor med 2—3 procent.

Flyget korrelerar starkt med levnadsstandarden, och största delen av dess intäkter skulle därför betalas av medel- och höginkomsttagare (och deras arbetsgivare).

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och för riksdagen lägger fram en proposition om en flygskatt grundad på utsläpp.

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

26. Inrikesministeriets förvaltningsområde

98. Inkomster från EU

Under momentet intäktsförs betalningar och ersättningar från Fonden för inre säkerhet och Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) till Finland.

Ur AMIF-fonden betalas ersättningar till medlemsstaterna för mottagandet av kvotflyktingar. För en omplacerad kvotflykting får medlemsstaten som engångsersättning 6 000 eller 10 000 euro beroende på personens utreseland, sårbara ställning eller på hur brådskande omplaceringen är.

Vänsterförbundet föreslår att flyktingkvoten för nästa år höjs med 1 750 till 2 500. Det betyder att också Finland får mer pengar från AMIF-fonden.

Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn. För mottagningen av de första 1 750 kvotflyktingarna ersätts Finland med uppskattningsvis 14 000 000 euro. Den slutliga summan påverkas dock av andelen barn och fullvuxna bland de som tas emot och andra faktorer relaterade till sårbarheten hos de som tas emot. Alla personer som väljs till årets kvot hinner man inte heller nödvändigtvis ta emot i Finland under kalenderåret.

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Finlands flyktingkvot till 2 500 personer och ändrar inkomstposten för moment 12.26.98 så att den beaktar de inkomster från EU:s AMIF-fond som följer på höjningen av flyktingkvoten.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

05. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

01. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

Forststyrelsen förvaltar vår nationalförmögenhet, statens skogar. En ansvarsfull skogsvård och en hållbar användning av naturresurserna samt ett samhällsligt sysselsättningsansvar ingår i Forststyrelsens uppgifter. Tidigare år har det upptäckts att ett högt mål för intäktsföring hindrar en hållbar skogsvård. Också Forststyrelsens arbetsgivarpolitik har fått kritik.

Forststyrelsen intäktsför uppskattningsvis 100,7 miljoner euro för 2019 i statsbudgeten. Vi anser att beloppet är för högt, eftersom dess avigsida är att den biologiska mångfalden försämras i statsägda skogar, alltså allas vår nationalförmögenhet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar intäktsföringen av Forststyrelsens vinst till staten för att genomföra en hållbar användning av skogarna och en ansvarsfull arbetsgivarpolitik.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2019 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 115 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen.

Helsingfors 14.12.2018

Kari Uotila vänst

Li Andersson vänst

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

RESERVATION 4 sv

Allmän motivering

Politik handlar om värderingar. Svenska riksdagsgruppen vill se ett framgångsrikt och humant Finland där man satsar på barn och skapar trygghet i vardagen. Politiken ger alltid möjligheter att prioritera och att välja annorlunda. Vi vill i vår alternativa budget visa att det går att föra en ansvarsfull ekonomisk politik utan massiva och kortsiktiga nedskärningar i utbildning, studiestöd eller bistånd.

Vi visar att det är möjligt att genomföra reformer, till exempel den familjepolitiska helhetsreformen och skattereformen som ger alla mera i handen. Vi vill göra Finland till det barnvänligaste landet i världen. Vi anser att de äldre inte ska behöva oroa sig för morgondagen. Vi är övertygade om att kunskap är nyckeln när vi bygger framtidens Finland. Kunskap kan hjälpa oss att klara av klimatförändringen och skapa nya jobb. Vi vill uppmuntra till arbete, hälsa och välfärd. Problemet med växande globala flyktingströmmar kan inte lösas genom att avveckla biståndet eller begränsa invandringen. Vår alternativa budget ökar inte upplåningen mer än vad regeringens budgetförslag gör. Vårt budgetförslag är ett bättre alternativ för Finland.

De viktigaste helheterna i vår alternativa budget

Vi behöver en familjepolitisk helhetsreform

Vi vill göra det lättare att kombinera familj och arbete samt minska löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män. Det måste också finnas mer flexibilitet i vardagen för familjerna. Samtidigt vill vi ge båda föräldrarna möjlighet att utnyttja familjeledigheterna och ge fler barn möjligheter att delta i småbarnspedagogik. Därför föreslår vi en familjepolitisk helhetsreform som förlänger den inkomstrelaterade föräldraledigheten enligt modellen 6+6+6 och ger varje barn över tre år rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag. Detta är en investering i barnfamiljernas vardag och framtid.

Löntagaren ska få mera i handen

Vi behöver en skattepolitik som ger löntagarna mera i handen. Vi är övertygade om att hushåll med större disponibla inkomster stimulerar ekonomin och ger en mångsidigare serviceproduktion. Vi anser att det är rätt att sänka skatten på arbete, bara det sker på ett socialt rättvist sätt. Momshöjningar anses ofta vara ett dåligt alternativ för låginkomsttagare, pensionärer och studerande. Det är inte vår modell. I vår modell höjer vi garantipensionen mer än vad regeringen gör, slopar indexfrysningen av folkpensionerna, sänker dagvårdsavgifterna och höjer studiestödet till den nivå det var på före regeringens nedskärningar. Beskattningen ska motivera till arbete och företagande. Vår skattereform ger ekonomin ett ytterligare uppsving. Det handlar om en åtgärd som kommer alla vanliga löntagare och hela samhällsekonomin till nytta både på kort och lång sikt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Mental hälsa som nationellt prioriterat projekt

Den mentala hälsan har blivit i skymundan i vårdreformen. Vi behöver ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa, men också omedelbara satsningar på tidigt ingripande och ett tillräckligt antal psykiatriska sjukvårdare vid hälsocentralerna. Vi bör fästa uppmärksamhet vid mental hälsa redan i ett tidigt skede. Mer kunskande behövs bland annat inom familjerådgivningen, i skolorna och i primärvården för att stödja mental hälsa och identifiera risker. Finland behöver låg-tröskelmottagningar dit vem som helst kan gå när han eller hon behöver hjälp.

Vi ska satsa på miljö- och klimatvänliga åtgärder

Klimatförändringen för med sig stora utmaningar. Våra utsläpp av växthusgaser påverkar i hög grad levnadsförhållandena, och situationen kommer att förvärras ytterligare i framtiden om vi inte får till stånd en förändring nu. Nu behövs det miljöteknik och satsningar på miljö- och klimatvänliga åtgärder inom alla sektorer. Vårt långsiktiga mål är ett koldioxidneutralt Finland.

Slopad arvs- och gåvoskatt vid generationsväxlingar

Vi föreslår att generationsväxlingar i familjeföretag befrias från arvs- och gåvoskatt. Nya jobb uppstår främst i små och medelstora företag. Många av dessa är familjeföretag där en flexibel generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska kunna fortsätta. En lyckad generationsväxling skapar sysselsättning och tillväxt.

Utbildning, kunskande och forskning är nyckeln till Finlands framgång

Våra barn och unga förtjänar det bästa. Vi behöver jämlika möjligheter, en hög utbildningsnivå och trivsamma inlärningsmiljöer. Utbildningspolitiken måste stärkas på alla nivåer, från småbarnspedagogik och grundläggande utbildning till högskoleutbildning och forskning. Vi föreslår därför ett utbildningspaket på lång sikt. Vi anser att en avgiftsfri utbildning av god kvalitet samt en högklassig forskning är nycklarna till Finlands framgång. Vi kan inte godkänna de massiva nedskärningarna i universitetens och högskolornas anslag eller frysningen av universitets- och yrkeshögskoleindex. Vi ökar också anslagen för det fria bildningsarbetet. Vi vill också se att den regionala tillgängligheten för yrkesutbildning på andra stadiet tryggas och föreslår en närundervisningsgaranti.

Nya jobb leder till bättre ekonomi och högre välfärd

Endast genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsnivå som ger skatteinkomster kan välfärdssamhällets beständighet garanteras på lång sikt. Vårt mål är ett sysselsättningstal på över 75 procent och helst närmare 80 procent. Detta är nivån i de övriga nordiska länderna. Vi föreslår därför ett sysselsättningspaket med förslag på åtgärder för att förbättra sysselsättningen. Samtidigt sätter vi målet för sysselsättningen högre än regeringen. Sjukpensioner, sjukfrånvaro och olycksfall i arbetet leder till ekonomiska förluster i miljardklassen varje år. En bättre arbetshälsa skulle ge samhället miljardbesparingar samtidigt som finländarnas livskvalitet skulle bli bättre. Vi föreslår därför ett nationellt program för mental hälsa.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Högre garantipension och indexhöjning av folkpensionen

Pensionärer med låga inkomster är en grupp som vi särskilt beaktar i vår alternativa budget. Regeringen har föreslagit en höjning av garantipensionen, men vi anser att detta inte är tillräckligt. Vi föreslår en ytterligare höjning på tio euro. Utöver det vill vi förbättra situationen för dem som lever på små pensioner genom att befria folkpensionen från regeringens indexfrysning.

Starkare social trygghet

Vi vill stärka den sociala tryggheten. Därför satsar vi på barnbidragets ensamförsörjartillägg och ändrar bestämmelserna så att ensamförsörjartillägget inte längre minskar utkomststödet. På så sätt kan ensamförsörjarnas ekonomiska situation förbättras. Vi stöder också kvinnor som blivit utsatta för sexuellt eller annat våld genom att grunda åtta nya skyddshem och tre våldtäktskriscenter. Vi vill minska risken för utslagning av unga genom att öka anslagen för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Ett jämställt samhälle är ett framgångsrikt samhälle

Regeringen får ett mycket dåligt vitsord för jämställdhetsarbetet. I regeringsprogrammet skrev man in att kvinnor och män är jämställda, men vi har inte sett några åtgärder som skulle ha främjat ett mer jämställt Finland. Vi anser att en bedömning av budgetens konsekvenser för jämställdheten ska vara ett viktigt verktyg i budgetarbetet i framtiden. Vi föreslår därför i vår alternativa budget ett brett spektrum av åtgärder som ökar jämställdheten.

Högre flyktinkvot och ökade biståndsanslag

Finland bör bära sitt internationella ansvar. Vi godkänner inte regeringens skamlösa nedskärningar i utvecklingsbiståndet. Därför föreslår vi att biståndsanslagen höjs med 175 miljoner euro. Vi anser att man bör satsa på egentligt bistånd i stället för biståndslån. Antalet flyktingar i världen kommer inte att minska, tvärtom. Den humanitära krisen i Syrien och Irak är akut. Därför vill vi höja flyktinkvoten från 750 till 2500.

Finland ska bli världens barnvänligaste land

En avgiftsfri utbildning är den bästa garanten för ett jämlikt Finland. Samtidigt vet vi att barnets socioekonomiska ställning har fått en allt större betydelse för skolframgången. Vi vill stoppa den utvecklingen. Alla barn borde ha samma förutsättningar för framgång. Därför föreslår vi höjda anslag för att öka jämlikheten inom grundskolan. Grunden för barns jämlika förutsättningar skapas redan inom småbarnspedagogiken. Därför föreslår vi också att alla barn som fyllt tre år ska ha rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Studiepenningen bör återställas och inkomstgränserna höjas

Alla ska ha samma möjligheter till högskolestudier, oberoende av socioekonomisk bakgrund. Vi godkänner inte regeringens studiestödsnedskärningar. Därför vill vi återta regeringens nedskärningar och höja studiepenningens belopp tillbaka till 2015 års nivå. Studerande ska inte heller be-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

straffas för att de arbetar. Därför föreslår vi att inkomstgränserna för studiestöd höjs med 50 procent.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en familjepolitisk helhetsreform enligt 6+6+6-modellen i fråga om familjeledigheter genom att halvera tiden med rätt till hemvårdsstöd till högst 13 månader och reformera den småbarnspedagogiska verksamheten så att varje barn över tre år har rätt till avgiftsfri småbarnspedagogik i fyra timmar per dag.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att Finland ska bli koldioxidneutralt.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lagändring som syftar till att slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att förbättra förutsättningarna för lokala avtal.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för arbetsvälmående.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringens politik har varit kortsiktig. Regeringen har inte trots det förbättrade ekonomi- och sysselsättningsläget dragit bort nedskärningarna i utvecklingsbistånd och utbildning. Nedskärningarna i utbildningen utgör ett reellt hot mot undervisningens och forskningens kvalitet, jämlikheten i utbildningen och landets konkurrenskraft. Regeringen har inte varit redo att förnya familjeledigheter och småbarnspedagogik trots att behovet har varit tveklöst. Regeringens åtgärder för att förbättra sysselsättningen har varit otillräckliga och behövliga strukturella reformer har lämnats ogjorda. Eftersom betydande reformer inte har åstadkommits under denna regeringsperiod skulle regeringen mer målmedvetet ha förbättrat situationen för de mest utsatta. De skattelättnader och inkomstöverföringar som gjorts har inte varit tillräckliga. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

22. Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Forskning ska vara en resurs som gynnar landets utveckling och välfärd. Målsättningen ska vara att Finland har en högklassig och relevant forskning som föder nya tankar och innovationer. För att forskningsanslagen ska riktas rätt är det därför ytterst viktigt att anslagen för utveckling och forskning ska bedömas och beslutas av de instanser som har den bästa insikten och de bästa förutsättningarna att göra välgrundade och vetenskapliga bedömningar. Till dessa oberoende instanser kan exempelvis Finlands Akademi och Business Finland räknas. Statsrådet är däremot inte den instans som har de bästa förutsättningarna att bedöma hur forskningsanslag ska riktas och det är inte politikernas uppgift att välja nästa vinnare.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 23.01.22 med 7 000 000 euro för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland ska vara en pålitlig aktör i det internationella utvecklingssamarbetet och en nation som tar ett ansvar i biståndspolitiken. På hemmaplan betyder detta att vi tar emot människor som blivit tvungna att fly sina hem. I ett globalt perspektiv ska vi delta aktivt i lösandet av miljö-, klimat-, och utvecklingsfrågor samt ge ett övergripande stöd för utvecklingsländernas ekonomiska utveckling. Vi vill inte att Finland upphör med sitt stöd till FN-organisationer eller skär i anslaget för utvecklingssamarbete. Vi godkänner inte att Finland blundar för sitt globala ansvar och glömmar de allra fattigaste och mest utsatta människorna i världen för att spara pengar.

Regeringen föreslår i budgeten för 2019 att anslaget för egentligt utvecklingssamarbete är 583 759 000 euro. Nivån på anslagen för utvecklingssamarbete beräknas ligga på ungefär 0,41 procent av bruttonationalinkomsten år 2019. Det betyder att Finland är långt från det mål som vi har förbundit oss till, alltså att höja utvecklingssamarbetsanslagen till 0,7 procent av bruttonatio-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

nalinkomsten i enlighet med FN:s mål. Finland har glidit allt längre bort från detta mål under innevarande regeringsperiod, och det blir allt svårare att nå det i framtiden. I Finlands utvecklingspolitik vill vi lägga vikt vid att stärka utvecklingsländernas egen företagsverksamhet och egna skattebaser samt att förbättra utvecklingssamarbetets resultat, effekter och mätbarhet och stödja biståndsorganisationerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 175 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Dessa mål nås bäst genom egentligt utvecklingssamarbete. Anslaget för internationellt utvecklingssamarbete har minskat avsevärt under den senaste tiden. Däremot har det beviljats ett anslag på 10 000 000 euro för finansinvesteringar. Det innebär att man väljer att flytta verksamhet inom egentligt utvecklingssamarbete till Finnfund, som erbjuder finansiering till privata företag. Finnfund erbjuder riskfinansiering i form av eget kapital, långfristiga investeringslån och kunskaper inom investeringar i utvecklingsländer. Finnfunds verksamhet har goda målsättningar och behöver stöd, men inte på bekostnad av det långsiktiga biståndsarbete finländska organisationer har byggt upp. Vi vill inte urvattna finländska frivilligorganisationers långsiktiga och kontinuerliga arbete inom utvecklingssamarbetet eller skära i finansieringen till FN-organisationer på det sätt regeringen föreslår.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.88 med 10 000 000 euro för höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete Ab) kapital.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Dessa mål nås bäst genom egentligt utvecklingssamarbete. Regeringen har avsevärt minskat anslaget för internationellt utvecklingssamarbete under de senaste åren. I stället beviljar man ett anslag på 130 000 000 euro för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet. Det innebär att tyngdpunkten inom utvecklingssamarbetet flyttas från egentligt utvecklingssamarbete till internationella utvecklingsbanker eller fonder som förvaltas av andra aktörer inom utvecklingssamarbetet vilka stöder den privata sektorn. Vi vill satsa på egentligt utvecklingssamarbete och anslag till utvecklingssamarbetsorganisationer.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.89 med 130 000 000 euro för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

01. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården hör till grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättsskydd. En fungerande rättsvård är av avgörande betydelse för vår konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att domstolarna behandlar deras ärenden smidigt och effektivt. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättsskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården. Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning.

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till så mycket som 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Den svarta ekonomin orsakar således samhället ett bortfall av skatteinkomster på 4—6 miljarder euro om året. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 7 168 000 euro varav 3 500 000 euro för bekämpning av den svarta ekonomin.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården hör till grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättskydd. En fungerande rättsvård är av avgörande betydelse för vår konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att domstolarna behandlar deras ärenden smidigt och effektivt. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården. Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning.

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till så mycket som 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Den svarta ekonomin orsakar således samhället ett bortfall av skatteinkomster på 4—6 miljarder euro om året. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 1 664 000 euro varav 500 000 euro för bekämpning av den svarta ekonomin.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården hör till grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängsvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättskydd. En fungerande rättsvård är av avgörande betydelse för vår konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att domstolarna behandlar deras ärenden smidigt och effektivt. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården. Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning.

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till så mycket som 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonatio-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

nalprodukten. Den svarta ekonomin orsakar således samhället ett bortfall av skatteinkomster på 4—6 miljarder euro om året. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo. Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 3 168 000 euro varav 1 000 000 euro för bekämpning av den svarta ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till så mycket som 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Den svarta ekonomin orsakar således samhället ett bortfall av skatteinkomster på 4—6 miljarder euro om året. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo. Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 5 000 000 euro till polisväsendet för bekämpning av den svarta ekonomin.

40. Migrationen

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (reservationsanslag 2 år)

FN:s flyktingkommissariat UNHCR uppger att 44 400 människor tvingas fly sina hem varje dag. Flyktingarnas antal har ökat och är nu 68,5 miljoner. Ungefär hälften av alla flyktingar är barn, och många av dem tvingas bo största delen av sin barndom i flyktingläger under omänskliga förhållanden som inte lämpar sig för barn. De största mottagarländerna av flyktingar 2018 var Turkiet (3,5 miljoner), Pakistan (1,4 miljoner), Uganda (1,4 miljoner), Iran (1 miljon) och Libanon (1 miljon). Av världens alla flyktingar finns 85 procent i utvecklingsländerna. Flyktingpolitiken ska

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

bygga på humanitet och på skydd av mänskliga rättigheter. Ingen ska tvingas leva i otrygghet och misär. Att höja flyktingkvoten är ett bra sätt att systematiskt hjälpa människor som befinner sig i en svår situation. Vi vill se en ordentlig och stegvis höjning av flyktingkvoten på lång sikt. Därför föreslår Svenska riksdagsgruppen en höjning av flyktingkvoten från 750 till 2 500 flyktingar 2019. Vårt ansvar för skyddet av världens flyktingar är då fortfarande litet jämfört med många andra länder.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.21 med 3 200 000 euro för mottagande av flyktingar och asylsökande och för att höja flyktingkvoten från 750 till 2 500 personer.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

I Finland genomfördes nyligen en försvarsmaktsreform, med syftet att skapa en mindre och mer effektiv försvarsmakt. Eftersom den krigstida reserv som kallas in till försvarsmaktens reservövningar blivit avsevärt mindre, blir den verksamhet som Försvarsutbildningsföreningen (MPK) och dess medlemsorganisationer bedriver allt viktigare. MPK:s verksamhet bygger på medborgares vilja att lägga sin fritid på att utbilda och utveckla försvarskunskaperna i Finland. Detta ska uppmuntras och inte hämmas. Dessutom möjliggör den en stor beredskap och en hög kunskapsnivå till ett förhållandevis lågt pris. Frivilligverksamhet som tjänar ett allmänbildande syfte och stöder den offentliga verksamheten bör stödjas. Den frivilliga försvarsutbildningen i Finland sköts främst av MPK och dess medlemsorganisationer. Sammanlagt deltog 52 000 personer i MPK:s kurser 2017. Det sammanlagda antalet utbildningsdygn var 88 000. Statsmaktens finansiering av den frivilliga försvarsverksamheten har inte varit stabil under de senaste åren. Vi i Svenska riksdagsgruppen vill inte att den frivilliga försvarsverksamheten ska försvagas eller att planeringen av verksamheten försvåras genom att anslagen varierar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 27.10.50 med 300 000 euro för att också i fortsättningen trygga den frivilliga försvarsverksamheten och dess allmännyttiga arbete.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 5 000 000 euro för skatteförvaltningens omkostnader för bekämpning av den svarta ekonomin.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar dessutom den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa grå ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 5 000 000 euro för Tullens omkostnader för bekämpning av svart ekonomi.

70. Utvecklande av statsförvaltningen

05. Stöd och handledning i samband med beredningen och genomförandet av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen (reservationsanslag 3 år)

Sipiläs regerings största projekt har varit att genomföra en servicestrukturreform inom social- och hälsovården. Syftena med reformen, att minska skillnaderna i finländarnas hälsa, förbättra jämlikheten i vården och tillgången på vård samt dämpa kostnadsökningen, är i sig goda. Men regeringen har beslutat att genomföra reformen genom att skapa en ny förvaltningsnivå, landskapen, och införa valfrihet i en ytterst snabb takt. Detta trots att sakkunniga inom olika områden har varit eniga om att målen inte kommer att kunna nås. Det gäller såväl kostnaderna som tillgången på vård.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Svenska riksdagsgruppen stöder inte regeringens modell för vårdreformen. I budgeten för 2019 satsar regeringen 211 miljoner euro på beredningen och genomförandet av landskapsreformen och vårdreformen. Satsningarna på bland annat digitalisering är motiverade oavsett reformen. Däremot godkänner vi inte satsningar på en reform vars mål enligt vår bedömning inte kommer att nås.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 28.70.05 med 145 000 000 euro för beredning och genomförande av vårdreformen.

80. Överföringar till landskapet Åland

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

En höjning av avräkningsgrunden har diskuterats redan många gånger tidigare. I mars 2016 inleddes en process baserad på politiska överläggningar mellan Ålands landskapsregering och rikets regering om att höja grunden för avräkningen till Åland. Inför behandlingen av statsbudgeten för 2017 hade regeringen för avsikt att bereda ett beslut om höjning av avräkningsgrunden från 0,45 procent till 0,48 procent. Denna justering har dock inte funnits med i budgetarna för 2017, 2018 eller 2019.

Trots att regeringen inte tog in höjningen i statsbudgeten för 2019 finns det starka grunder som motiverar en höjning av de statsmedel som överförs till landskapet. Privatiseringen av statlig verksamhet har försvårat beräkningen av Ålands finansiering. I finansieringen bör man också beakta befolkningsökningen som leder till högre kostnader inom den offentliga sektorn. Under den tid självstyrelselagen varit i kraft har ålänningarnas andel av Finlands befolkning ökat. Vid årsskiftet 2017–2018 uppgick den till nästan 0,53 procent, medan den när systemet infördes var bara 0,48 procent. Höjningen av avräkningsgrunden från 0,45 procent till 0,48 procent skulle innebära en förändring på cirka 15 000 000 euro. Ålands särställning som självstyrande område och demilitariserat område bör respekteras, inte bara i ord utan också i handling.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja avräkningen till Åland.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

Bättre vård för personer med minnessjukdomar

Minnessjukdomarna är likadana folksjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomarna. Årligen insjuknar ungefär 14 500 finländare i dessa sjukdomar. I vården av personer med en minnessjukdom är

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 4 sv

möjligheterna till ett värdigt liv begränsade. Det beror delvis på personalbrist. Både den tid när man bor hemma och den tid när man bor på anstalt är utmanande. Vi behöver mer målinriktade åtgärder för att utveckla arbetet med personer med minnessjukdomar. Den bästa kunskapen om äldreomsorg finns hos kommunerna. Genom extra resurser kunde dessa utveckla vården av personer med minnessjukdomar.

Förhindra marginaliseringen av de unga

Vi vill att barn och unga ska må så bra som möjligt. Det har visat sig vara svårt för elever inom den grundläggande utbildningen och studerande på andra stadiet att inom en rimlig tid få tid hos en skolkurator, skolpsykolog och ibland också hos en hälsovårdare. Varje skolkurator och skolpsykolog ansvarar för ett mycket stort antal elever och studerande. Vi vill att det ska vara lättare för barn och unga att få komma till dem. En fungerande verksamhet med låg tröskel på de platser där barnen finns, alltså i skolorna, och tillräckliga resurser är väsentliga för att barn och unga ska må bra och i tid få den vård de behöver.

En av SFP:s tio teser om utbildning är att tillgången till god elevvård och mångsidigt stöd bör garanteras längs hela inlärningsstigen. Speciallärare, kuratorer och psykologer ska finnas tillhanda redan i småbarnspedagogiken. Alla barn ska ha rätt till en trygg och trivsamt skola utan mobbning. Vårt lands framtid hänger på att vi ger kommande generationer bästa möjliga förutsättningar inför framtiden. Här har den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet en nyckelroll. För att lyckas med den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet måste barnen må bra. Det behövs nya åtgärder och mer pengar för att de preventiva åtgärderna ska fungera. Det måste vara lätt att få tag på en kurator eller psykolog i de miljöer där barn och unga rör sig. Det behövs också fler psykiatriska sjukvårdare i skolorna. Därför anser vi att man bör lägga till 20 miljoner euro till anslaget för statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen och uttryckligen till finansieringen för att förbättra tillgången till skolkuratorer, skolpsykologer, hälsovårdare och sjukskötare.

Mental hälsa som nationellt prioriterat projekt

Psykiska problem förorsakar mänskligt lidande och miljardkostnader för samhället årligen. Tyvärr har den mentala hälsan blivit i skymundan i vårdreformen. Därför vill vi göra mental hälsa till en nationell politisk prioritet. Vi behöver ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa men också direkta satsningar på preventiva åtgärder, tidig intervention och ett tillräckligt antal psykiatriska sjukvårdare. Vi måste fästa uppmärksamhet vid mental hälsa redan på ett tidigt stadium. Bland annat i familjerådgivningen, skolorna och primärvården behövs det mer kompetens för att stödja mental hälsa och identifiera risker. Vi behöver lågtröskelmottagningar på hälsostationerna. I mentalvårdsarbetet är också möjligheten att använda sitt eget modersmål ytterst viktig.

Grundande av våldtäktskriscenter

Enligt artikel 25 i Istanbulkonventionen ska Finland grunda stödcentrum för personer som blivit utsatta för våldtäkt eller annat sexuellt våld. För närvarande finns det bara två kriscentrum för personer som fallit offer för sexuellt våld. Enligt sakkunniga behövs det minst tre nya sådana kriscentrum. Ett så kallat lågtröskelkriscentrum skulle kosta cirka 300 000 euro om året.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Frivilliga kommunsammanslagningar ökar effektiviteten

Starka primärkommuner är vår vision även i fortsättningen. Med deras hjälp kan man trygga när-service och lokal demokrati. I vår modell ska kommunerna även i framtiden kunna ha ansvar för till exempel äldreomsorgen. För att det ska lyckas krävs det förutom en vårdreform också att kommunerna inför nya och effektiva arbetsmetoder.

I Finland finns det i dag drygt 300 kommuner. Som en följd av målmedvetna åtgärder från statsmaktens sida har antalet kommuner minskat med cirka en fjärdedel sedan 2007. Vi vill ha kommuner med viktiga och tydligt definierade uppgifter. Genom frivilliga kommunsammanslagningar och omstruktureringar kan kommunerna effektivisera sin verksamhet och utveckla de kommunala tjänsterna. Vi vill ha starka baskommuner som har de resurser de behöver för att kunna fokusera på sin kärnverksamhet — bra närservice åt finländarna. Vi tror att det genom frivilliga kommunsammanslagningar, gallring bland kommunernas uppgifter och effektivisering av kommunförvaltningen går att spara i statsandelarna för kommunerna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra vården av personer med minnessjukdom.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förhindra utslagningen av unga.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar konkreta åtgärder för att främja den mentala hälsan och utarbetar ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda tre nya våldtäktskriscentrum.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen klarlägger kommunernas uppgifter och vidtar åtgärder för att underlätta frivilliga kommunsammanslagningar.

31. Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (reservationsanslag)

Starka primärkommuner är vår vision även i fortsättningen. Med deras hjälp kan man trygga när-service och lokal demokrati. I vår modell ska kommunerna även i framtiden kunna ha ansvar för

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

till exempel äldreomsorgen. För att det ska lyckas krävs det förutom en vårdreform också att kommunerna inför nya och effektiva arbetsmetoder. I Finland finns det i dag drygt 300 kommuner. Som en följd av målmedvetna åtgärder från statsmaktens sida har antalet kommuner minskat med cirka en fjärdedel sedan 2007. Vi vill ha kommuner med viktiga och tydligt definierade uppgifter. Genom frivilliga kommunsammanslagningar och omstruktureringar kan kommunerna effektivisera in verksamhet och utveckla de kommunala tjänsterna. Vi vill ha starka baskommuner som har de resurser de behöver för att kunna fokusera på sin kärnverksamhet — bra närservice åt finländarna. Vi tror att det genom frivilliga kommunsammanslagningar, gallring bland kommunernas uppgifter och effektivisering av kommunförvaltningen går att spara i statsandelarna för kommunerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.90.31 med 25 000 000 euro för ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Den skatteåterbäring till energiintensiva företag som avses i 8 a § i lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen är 230 000 000 euro 2019. Sysselsättningen och näringslivet stöds i dag med dessa energiskattestöd. Det är tänkt att allmänna energiskattestöd ska främja konkurrenskraften för yrkesmässig verksamhet och energiintensiv industri samt konkurrenskraften för och användningen av förnybara energikällor.

Det vore ändå motiverat att slopa anslaget för skatteåterbäring till energiintensiva företag, om detta kombineras med Svenska riksdagsgruppens budgetmotion med förslag om en minskning av elskatten i form av lägre skattesats för el inom industri och växthus samt lägre skattesats för el i datorhallar, moment 11.08.07. I stället för att betala stöd under olika moment i budgeten vill vi göra stödpolitiken tydligare så att allt regleras under ett och samma moment. Vi anser att en minskning av skatteåterbäringarna och en sänkning av skattesatserna är en lämplig och tydlig kursändring. Slopande av skatteåterbäringarna och en riktad sänkning av energiskattesatsen skulle också slopa skatteåterbäringarna för fossila bränslen. Det skulle främja uppnåendet av de miljö- och energipolitiska målen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen förtydligar sin stödpolitik gällande energiintensiva företag och bidrar till att minska de miljö- och klimatproblem som energiintensiva företag orsakar genom att slopa skatteåterbäringen för energiintensiva företag och sänka elskatten i form av sänkt skattesats för el inom industri och växthus samt lägre skattesats för el i datorhallar.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Svenska Finlands folkting är Finlands svenskspråkiga befolknings samarbetsorgan som överskrider partigränserna. Alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar i organisationens arbete. På grund av Folktingets betydelsefulla uppgifter är det nödvändigt att höja anslaget. Folktingets lagstadgade uppgifter är att stödja och stärka det svenska språkets ställning och kulturen på svenska, bevaka och främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter och bedriva informationsverksamhet som gäller det svenska språket och den finlandssvenska kulturen. De aktuella reformerna inom vård och regionförvaltning har ökat Folktingets arbetsbörda betydligt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.50 med 100 000 euro till Svenska Finlands folkting.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Finlands skolsystem hör åtminstone tills vidare till världens främsta. Därför måste vi satsa på det. Den avgiftsfria skolan är den bästa garanten för jämlikhet och jämställdhet i vårt land. En bred allmänbildning, språkkunskaper och sociala färdigheter är viktiga för medborgarnas och landets framgång. Under recessionen 1990-talet förstod man att lämna satsningarna på kompetens utanför inbesparingarna, och det var smart. Det här borde vi hålla i minnet också nu.

Satsningar på likvärdighet i allmänbildande utbildning innebär satsning på barnens välbefinnande och kompetens. Den allmänbildande utbildningen bör höra till symbolerna för Finlands utbildning och kompetens. Styrkan och mervärdet i det finländska skolsystemet har varit att alla barn har fått lika möjligheter till framgång oavsett bakgrund. Pisaundersökningen från 2015 avslöjar oroväckande trender som stärks ytterligare.

Skillnaderna mellan skolorna är fortfarande små i hela landet. Skillnaderna är små mellan de skolor som klarar sig bäst och sämst. Däremot är variationerna mellan olika regioner större. Västra och östra Finland klarar sig sämst. Betydelsen av hemmets socioekonomiska ställning ökar i Finland. Detta gäller såväl naturvetenskapliga ämnen och matematik som läsfärdighet. Det genomsnittliga resultatet för läsfärdigheter har sjunkit mest i skolor där det går många elever från familjer vars socioekonomiska ställning är svag.

On nuvarande utvecklingen fortgår, växer skillnaderna i skolframgång mellan barn från olika socioekonomiska grupper. Utbildning, arbetslöshet och samhällsställning går i arv. Vi bör satsa på

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

att förbättra jämlikheten i utbildning så att alla barn kan få de bästa möjligheterna att klara sig. Grunden för barnens lika möjligheter skapas redan i småbarnspedagogiken. Enligt undersökningar har högkvalitativ småbarnspedagogik långverkande positiva effekter på barnens inläring och sociala färdigheter ändå upp till tonåren. I internationell jämförelse, och särskilt i nordisk jämförelse, är deltagandet i småbarnspedagogik osedvanligt lågt i Finland. OECD har därför uppmanat Finland att vidta åtgärder för att öka deltagandet i småbarnspedagogiken.

Medel för att förbättra jämlikheten i allmänbildande utbildning bör därmed också gå att använda för att stödja jämlikheten i småbarnspedagogik. I de utbildningstester som Svenska folkpartiet antog i augusti 2018 betonas att skolan bör skapa lika förutsättningar för alla barn. Skolan bör stödja och motivera eleverna men vid behov också erbjuda större utmaningar och mer krävande uppgifter. Principen om när daghem och när skola bör främjas. Gruppens sammansättning ska alltid beaktas vid beslut om gruppstorlek för att alla barns rätt till studier ska tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 32 000 000 euro för att höja kvaliteten på den allmänbildande utbildningen.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Fritt bildningsarbete är en viktig del av livslångt lärande och behövs nu mer än någonsin. Fritt bildningsarbete är av central betydelse för fortsatta studiemöjligheter och kompetensutveckling. Därför är fritt bildningsarbete också en av SFP:s tio utbildningstester. Det finns 340 aktörer i Finland som erbjuder fritt bildningsarbete och var femte finländare deltar årligen i verksamhet som ordnas runtom i landet. Den fria bildningen arrangeras i fem olika institutionsformer: medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet, studiecentraler och idrottsinstitut. Fritt bildningsarbete är öppet för alla, fördelaktigt och lätt för alla att nå. Det har haft en särskilt avgörande betydelse för att integrera invandrare. Insatsen från anstalter för fritt bildningsarbete inom undervisning i finska och svenska för invandrare har varit betydande.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 2 000 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Vi anser att statens nedskärningar på 190 miljoner euro i yrkesutbildningen har försvagat undervisningens kvalitet märkbart. I svenska folkpartiets tio utbildningstester betonas alla studerandes rätt till en tillräcklig närundervisning i yrkesstudier och gymnasiestudier. Nedskärningarna försvagar också likabehandlingen mellan olika regioner och deras invånare. Risker är att utbudet på utbildning klart försämras i många regioner. Vi är särskilt bekymrade för att regeringen har verk-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

ställt en häftig nedskärning i yrkesutbildningen, utan att ha en genomarbetad plan för hur nedskärningen ska genomföras. För att den regionala tillgängligheten och närundervisningen bättre ska kunna tryggas och för att yrkeskunniga personer även i framtiden ska mångsidigt kunna utbildas, föreslår vi ett tilläggsanslag på 20 miljoner euro för yrkesutbildningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 20 000 000 euro för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera kvaliteten på yrkesundervisningen.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att trygga den regionala tillgången till yrkesutbildning på andra stadiet och utbildningsutbudet på svenska.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Hög kompetens, utbildning och bildning har under hela självständigheten utgjort grunden för Finlands framgångar. Utbildningen är också en avgörande nyckel till morgondagens framgångar. Vi måste satsa på kompetens och utbildning för att vi ska kunna nå framgång internationellt och kunna bevara vår konkurrenskraft. Finland måste ligga i framkant när det gäller kompetens, utbildning och forskning. Höglklassig och kostnadsfri utbildning är den främsta förutsättningen för att alla medborgare oberoende av bakgrund får jämlika möjligheter till ett framgångsrikt liv. Före riksdagsvalet lovade de nuvarande regeringspartierna att det inte ska skäras ned på utbildningen. Regeringen Sipilä har ändå skurit mycket hårdhänt i högskoleutbildning och forskning. Regeringen har dessutom fryst universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019. Svenska riksdagsgruppen godtar inte regeringens nedskärningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 68 300 000 euro för universitetens verksamhet.

(52) Särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (fast anslag)

Regeringen har slopat den så kallade apotekskompensationen för Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet. Kompensationen för Helsingfors universitet har varit cirka 30 miljoner euro och för Östra Finlands universitet cirka en miljon euro. Regeringens massiva nedskärningar i

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

utbildningen drabbar särskilt Helsingfors universitet, som för närvarande är vårt mest framgångsrika universitet. Vi godkänner inte dessa nedskärningar och anser att apotekskompensationen bör återinföras.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att Helsingfors universitets och Östra Finlands universitets apotekskompensation återinförs.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Hög kompetens, utbildning och bildning har under hela självständigheten utgjort grunden för Finlands framgångar. Utbildningen är också en avgörande nyckel till morgondagens framgångar. Vi måste satsa på kompetens och utbildning för att vi ska kunna nå framgång internationellt och kunna bevara vår konkurrenskraft. Finland måste ligga i framkant när det gäller kompetens, utbildning och forskning. Högklassig och kostnadsfri utbildning är den främsta förutsättningen för att alla medborgare oberoende av bakgrund får jämlika möjligheter till ett framgångsrikt liv. Före riksdagsvalet lovade de nuvarande regeringspartierna att det inte ska skäras ned på utbildningen. Regeringen Sipilä har ändå skurit mycket hårdhänt i högskoleutbildning och forskning. Regeringen har dessutom fryst universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019. Svenska riksdagsgruppen godtar inte regeringens nedskärningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 32 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

52. Statsborgen för studielån (förslagsanslag)

Vi godtar inte regeringens nedskärningar i studiestödet och de värderingar som ligger bakom. Utgångspunkten för vår modell är att höja studiepenningen vilket skulle minska behovet av statsgaranti för studielån.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla studiestödet så att lånebetoningen minskar.

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Högre studiepenning och bostadstillägg

Studiestödet utgör grundtrygghet för studerande. Regeringen har under innevarande valperiod gjort stora nedskärningar i studiepenningen till högskolestuderande. Ingen annan befolkningsgrupps försörjning har drabbats av lika stora nedskärningar. Det har man gjort trots att regeringspartierna inför senaste riksdagsval lovade att inte skära i studiestödet. Det vittnar om att regeringen nonchalerar studerande och utbildning. Vi kan inte godkänna att regeringen vill stävja statens skuldsättning genom att tvinga studerande att ta lån. De studerandes jobb är att studera. De ska kunna leva utan att samtidigt skuldsätta sig. Vi finländare har varit stolta över jämlikheten inom utbildningen. Det studiepenningsbetonade studiestödet har främjat de ungas möjligheter att studera oberoende av sin ekonomiska bakgrund. Regeringens nedskärningspolitik har urholkat denna positiva utveckling. Vi godtar inte regeringens nedskärningar i studiestödet och de värderingar som ligger bakom. Utgångspunkten för vår modell är att höja studiepenningen vilket skulle minska behovet av statsgaranti för studielån.

Studerandes inkomstgränser bör höjas med minst 50 procent

Regeringen har skurit hårt i studiestödet, men underlåtit att höja studiestödets inkomstgränser för studerande. Det är paradoxalt eftersom studerandes behov att arbeta vid sidan av studierna har ökat i och med att regeringen sänkt studiestödet. Studiestödets inkomstgränser orsakar problem i och med att många studerande tvingas betala tillbaka stödmånader eller avbryta sitt jobb. Dessutom är arbetserfarenheten under studietiden en viktig första beröring med arbetslivet och inom många branscher en förutsättning för att få jobb. Samtidigt går det otaliga och onödiga arbetstimmar till den byråkratiska administrationen av återbetalning av studiestöd. Svenska riksdagsgruppen föreslår därför att studiestödets inkomstgränser höjs med 50 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa högskolestuderandes studiepenning till 2016 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att studerandes inkomstgränser ska höjas med 50 procent.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är på vårt ansvar gemensamma att arbeta för att de unga får bästa möjliga start i sitt liv och att samhället aktivt stöder dem som är i behov av särskilt stöd. Det krävs resurser för att nå detta mål. Alternativet till att inte hjälpa de unga till rätta skapar på sikt betydligt högre kostnader. Utöver att det är en ekonomisk förlustaffär är det givetvis också en personlig tragedi när en ung människa

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

slås ut. Varje ung människa måste garanteras en möjlighet att komma vidare i livet, och det uppsökande ungdomsarbetet är ett verktyg för att så ska kunna ske.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 8 500 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Naturresursekonomi

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Reduceringsfisket bör tryggas

Det största hotet mot Östersjön är övergödningen, som påverkar vattenkvaliteten, ekosystemens funktion samt vattendragens friluftsanvändning. Vattendragens fiskbestånd har ändrats så att mörtfisk och braxen har ökat märkbart, vilket försvårar fiskandet av andra arter och minskar fritidsanvändningen av våra vattendrag.

Reduceringsfiskets syfte är att fiska underutnyttjad fisk och med den ta bort fosfor och kväve från eutrofierade vattenområden. Finland har i och med HELCOM:s aktionsplan (BSAP) för Östersjön förbundit sig till att reducera fosforutsläppen i Östersjön. Genom reduceringsfisket skulle en del av detta mål kunna uppfyllas. I jämförelse med många andra vattendragsinvesteringar är reduceringsfiske kostnadseffektivt. Utvecklandet av reduceringsfisket och säkerställandet av en oavbruten finansiering är nödvändiga för att kunna genomföra systemet effektivt. Yrkesfiskarna måste garanteras en tillräcklig finansiering, så att de kan planera sitt fiske och utföra de nödvändiga investeringarna. Det långsiktiga målet är att stabilisera marknadspriset för mindre värdefull fisk så att dessa arter ska fiskas kontinuerligt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.51 med 100 000 euro för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Människors och företags rörlighet och verksamhetsmöjligheter kräver välfungerande trafikleder som hålls i skick. Under anslaget för bastrafikledshållning hör bland annat skötsel, användning och reparation av trafikledsnätet, livscykelhantering, egendomsförvaltning, planering, investeringar för att förbättra trafiklederna, trafikledningssystem samt styrning av och information om trafiken, forsknings- och utvecklingsverksamhet samt isbrytning, landsvägsfärjetrafiken och utgifter för andra uppgifter som huvudmannen för trafikleder, banor eller farleder har ansvar för samt betalning av skadestånd som föranleds av trafikledshållningen.

Att sköta alla till bastrafikledshållningen hänförliga uppgifter i ett stort land kan ibland innebära utmaningar, och vi menar att det behövs en långsiktig ekonomiplanering. Under de ekonomiskt svåraste tiderna bör man fokusera på de redan existerande bastrafiklederna och andra samhällstjänster i stället för att bygga konkurrerande förbindelser som gör att resurserna sprids på många leder som ändå börjar och slutar på samma ställe. Därför vill vi minska anslagen för bastrafikledshållning med 25 000 000 euro och uppskjuta vägprojektet Kirri—Tikkakoski.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 31.10.77 med 25 000 000 euro för finansieringen av projektet för riksväg 4 på sträckan Kirri—Tikkakoski.

20. Myndighetstjänster för trafiken

42. Stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolkonverteringar av personbilar (reservationsanslag 3 år)

Trafikutsläpp utgör ungefär en femtedel av Finlands samtliga utsläpp av växthusgaser och cirka 40 procent av ansvarsfördelningssektorns utsläpp. Av alla trafikutsläpp i hemlandet uppstår cirka 90 procent av vägtransporter. Att minska utsläppen av växthusgaser från transporter är centralt för att genomföra ansvarsfördelningssektorns utsläppsminskningar. I den nationella energi- och klimatstrategin ingår ett mål enligt vilket trafikutsläppen jämfört med 2005 ska minskas med cirka hälften före utgången av 2030.

Av utsläppen från vägtrafiken i hemlandet beror cirka 60 procent på personbilstrafiken. En central åtgärd för att minska trafikutsläppen är att förnya bilparken med utsläppssnåla alternativ. Målet är att Finland 2030 har minst 250 000 eldrivna bilar (helt eldrivna bilar, vätedrivna bilar och laddbara hybrider) och minst 50 000 gasdrivna bilar. Utan nya åtgärder beräknas antalet eldrivna bilar dock 2030 vara endast 120 000 stycken och antalet gasdrivna bilar cirka 13 000 stycken.

Anskaffningskostnaderna för elbilar är högre än för bilar med förbränningsmotor vilket är ett hinder för att skaffa elbilar. Trots att exempelvis antalet första registreringar av helt eldrivna bilar på sistone har ökat, är det klart att målet ovan inte nås utan separata politiska åtgärder. Utsläppssnåla transporter kan enligt vår mening främjas genom stöd för anskaffning av helt eldrivna bilar, vätedrivna bilar och gasdrivna bilar. Vi föreslår därför anskaffningsstöd för helt eldrivna bilar, vätedrivna bilar och gasdrivna bilar. Stödet ska gälla såväl privatpersoner som företag. Av nya sålda bilar är cirka en femtedel tjänstebilar och deras omsättning är snabb. Om tjänstebilarna skulle

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

ersättas med utsläppssnåla alternativ, skulle konsumenterna inom några år ha tillgång till en betydande mängd begagnade utsläppssnåla bilar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.20.42 med 18 000 000 euro till anskaffningsstöd för helt eldrivna bilar och gasdrivna bilar.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Finansieringen av forskning, utveckling och innovation måste tryggas

Med utgångspunkt i SFP:s utbildningstester vill vi att den offentliga och privata finansieringen av forskning, utveckling och innovationer år 2025 ska utgöra fyra procent av Finlands bruttonationalprodukt. Finansieringen av alla utbildningsstadier och av forskningen ska vara långsiktig och förutsebar. Det behövs en tillräcklig basfinansiering i stället för flera olika kortsiktiga projekt. Vi vill att stödet till forskning, utveckling och innovationer kanaliseras via oberoende instanser, såsom Business Finland.

Det måste skapas förutsättningar för utveckling av produkter med ett högt förädlingsvärde. Finland kan inte konkurrera globalt med kvantitet, utan kvalitet är vårt trumfkort. Samhällsutvecklingen formar efterfrågan på marknaden. Därför behövs det ett bättre samarbete mellan näringsliv, utbildning och forskning. Det skapar förutsättningarna för nya innovationer. Därför anser vi att man inte kan pruta på finansieringen av forskning, utveckling och innovation.

Östersjöns framtid måste tryggas

Finland behöver en trovärdig klimatpolitik. Finland bör agera tydligt på de internationella arenorna och kräva att de klimatavtal som ingåtts också efterlevs. Vi är skyldiga kommande generationer en hållbar miljö. Regeringens budgetförslag innehåller en tilläggsatsning om 15 miljoner på Östersjön och vattenskyddet. Det är bra att man reagerar på den kraftiga algbloomingen som förekom under sommaren i Östersjön och Finska viken, men det behövs ännu omfattande satsningar på bred front. Svenska riksdagsgruppen föreslår ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro för forskning, utveckling och innovationer som är inriktade på insatser för att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön.

Forskningsanslag för träbyggande.

Främjande av träbyggande ingår i regeringsprogrammet och bioekonomi har varit ett av regeringens spetsprojekt. Träproduktsbranschen har en central roll i skogsindustrins råvaruförsörjning. I

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

och med att cirka 70 procent av träprodukterna används i byggande bör träprodukternas konkurrenskraft tryggas. De största hindren för träbyggande är för tillfället brandföreskrifterna och avsaknaden av gemensamma standarder. För att korrigera detta bör ett forskningsprojekt för att se över bestämmelserna om brandsäkerhet startas.

Vi föreslår

att moment 32.20.40 ökas med 26 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet,

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 10 000 000 euro för åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön och

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 1 000 000 euro för forskning i träbyggande.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortsatt utbildning av dem som nu går arbetslösa. Den finländska arbetsmarknaden har redan länge varit i obalans när det gäller utbud och efterfrågan. Det har utbildats för stora årskurser inom vissa områden medan antalet arbetsplatser inom industri och produktion har minskat. Utmaningen har varit att hitta ett läge där arbetssökande och arbetsgivare finner varandra effektivare. En konkurrensutsättning av arbetskraftstjänsterna bör möjliggöras för att skapa effektivare tjänster. Fortsatt utbildning ska ligga i fokus för att öka arbetssökandes attraktivitet på arbetsmarknaden. Det är uppenbart att dagens sysselsättningsåtgärder och vårt nuvarande sätt att sköta arbetsförmedlingen inte fungerar. För att lösa de strukturella problemen krävs en omfattande reform som gör det möjligt att konkurrensupphandla arbetskraftstjänster i större utsträckning. Vi förespråkar en sådan reform. Samtidigt anser vi att det då är ändamålsenligt att minska på omkostnaderna för den offentliga arbetsförmedlingen.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 32.30.01 med 25 000 000 euro för arbets- och näringsbyråernas omkostnader.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortsatt utbildning av dem som nu går arbetslösa. Det måste bli ett slut på bollandet med långtidsarbetslösa mellan olika myndigheter eftersom det inte främjar sysselsättningen på något sätt. Vad vi behöver nu är konkreta åtgärder. Sysselsättningstjänsterna och arbetsförmedlingen måste bli effektivare och mer resursorienterade. Fortsatt utbildning ska ligga i fokus för att öka den arbetssökandes attraktivitet på arbetsmarknaden. Det bästa sättet att refor-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

mera sysselsättningstjänsterna är att anvisa försöket med de privata arbetsförmedlingstjänster rejäla anslag så att tjänsterna de facto kan tas i bruk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 15 000 000 euro till privata sysselsättningstjänster.

60. Energipolitik

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Auktioneringen av utsläppsrätter användes förr till att finansiera Finlands utvecklings- och klimatarbete och det förfarandet fick positiv uppmärksamhet internationellt. Under denna regeringsperiod har utsläppshandelns intäkter riktats till den energiintensiva industrin. Detta trots att Statens ekonomiska forskningscentral VATT har sågat arbets- och näringsministeriets ändringar i lagen om utsläppshandeln. VATT har även gjort en utredning kring de negativa effekterna av energiskattestöden. Regeringen har i enlighet med sitt program velat finansiera stödet med inkomster från auktioneringen av utsläppsrätter.

Momentet motiveras bland annat även med att målet är att trygga den elintensiva exportindustrins konkurrenskraft. Det har emellertid kunnat visas att företagets konkurrenskraft inte är avhängig av energiskattestöden och att de står i strid med Finlands klimatmål. Att regeringen överför inkomsterna från finansieringen av Finlands utvecklings- och klimatarbete gör att Finlands internationella anseende lider eftersom vi i stället väljer att stödja den industri som har den största energiförbrukningen. Finlandsbilden lider av att vi, mindre än ett år efter att Parisavtalet godkänts, tagit till åtgärder som inte gynnar vår klimatpolitik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar de miljö- och klimatproblem som energiintensiva företag orsakar och vidtar åtgärder för att slopa kompensationsstödet för utsläppshandelns indirekta kostnader.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Åren 2014 och 2015 var Finlands flyktingkvot 1 050 personer per år och 2016—2018 var siffrorna 750 flyktingar per år. Nu föreslår regeringen en flyktingkvot på 750 personer 2019. Detta samtidigt som flyktingströmmarna inte varit lika stora sedan andra världskrigets slut. Idag tvingas en människa fly sitt hem varannan sekund och antalet flyktingar uppgår till 68,5 miljoner. Mer än hälften av flyktingarna är barn. De största mottagarländerna av flyktingar 2018 var Turkiet (3,5

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

miljoner), Pakistan (1,4 miljoner), Uganda (1,4 miljoner), Iran (1 miljon) och Libanon (1 miljon). Av världens alla flyktingar finns 85 procent i utvecklingsländerna.

Finland är ett av världens rikaste och jämlikaste länder och vi behöver visa solidaritet med de som har det sämre ställt. Nu är det vår tur att erbjuda andra det skydd vi tidigare fått av andra. Flyktingpolitiken ska bygga på humanitet och på skydd av mänskliga rättigheter. Ingen ska tvingas leva i otrygghet och misär. En ordentlig höjning av flyktingkvoten är ett bra sätt att långsiktigt hjälpa människor som har det svårt. Vi vill se en stegvis genomförd och märkbar höjning av flyktingkvoten. Därför föreslår Svenska riksdagsgruppen en höjning av flyktingkvoten från 750 till 2 500 flyktingar årligen. Den som inte talar landets språk, inte känner till Finlands lagstiftning och normer och dessutom eventuellt har erfarenheter som är traumatiska behöver en fungerande integration för att hitta sin plats i samhället. Därför vill vi rikta tilläggsfinansiering till den statliga ersättningen för integrationsfrämjande verksamhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 8 600 000 euro till statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

50. Statsbidrag för utgifterna vid Arbetshälsoinstitutet (reservationsanslag 2 år)

SFP efterlyser mer ambitiösa sysselsättningsmål. Målet bör vara en reformpolitik som höjer sysselsättningstalet till minst 75 procent. Ifall dessa målsättningar ska nås är det av största vikt att vi även satsar på arbetshälsan. Professor Guy Ahonen har i en rapport konstaterat att samhället förlorar miljarder euro per år på grund av sjukpensioner, sjukfrånvaro, sjuknärvaro och olycksfall i arbetet. Genom att satsa på välmående i arbetslivet och rehabilitering kan samhället spara miljarder samtidigt som individens livskvalitet höjs. Att spara på rehabiliteringen får lätt dyra konsekvenser och sparplanerna riskerar att leda till uppsägning av personal vid de olika rehabiliteringsenheterna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.50 med 10 000 000 euro för satsningar på arbetshälsa och yrkesinriktad rehabilitering.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

50. Moderskapsunderstöd och statens understöd vid internationell adoption (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Kvinnor som beviljats asyl i Finland har rätt till moderskapsförpackningen, men de kvinnor som kommit till Finland men ännu väntar på beslut om asyl får ingen moderskapsförpackning. Det är självklart att de som väntar på beslut har minst lika stort behov av hjälp och stöd för sitt nyfödda barn. Därför anser Svenska riksdagsgruppen att även denna grupp borde få moderskapsförpackningen.

Nyfödda barn hör till den mest oskyldiga grupp som tvingas lida till följd av de rådande orättvisorna. Den ökade mängden asylsökande kan också innebära att man tvingas vänta allt längre på asylbeslutet. Moderskapsförpackningen skulle vara ett praktiskt och konkret sätt att hjälpa dessa barn och mammor. En grov uppskattning är att det föds ungefär 130 barn under den tid föräldrarna väntar på asylbeslut i Finland. Värdet på en moderskapsförpackning är cirka 300 euro. Det här betyder att vi med en relativt liten summa kan hjälpa de mest utsatta och oskyldiga i den rådande katastrofen.

Med stöd av det som sägs ovan och med hänvisning till BM 170/2018 rd föreslår vi

att riksdagen ökar moment 33.10.50 med 40 000 euro för moderskapsförpackningar till asylsökande.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Barnfattigdomen i Finland ökar. Samtidigt som den allmänna inkomstnivån stigit har fattigdomen bland barnfamiljer ökat. Antalet barn i mindre bemedlade familjer har nästan tredubblats på tjugo år. Barnfattigdom är vanligast i enföräldersfamiljer. I ungefär 20 procent av alla familjer finns det bara en försörjare. I de flesta fall (86 procent) är det mamman som försörjer familjen. I dag är 20 procent av enföräldersfamiljerna låginkomstfamiljer. I mitten av 1990-talet var andelen cirka 10 procent. För jämförelsens skull kan vi konstatera att 7 procent av familjerna med två försörjare hör till låginkomsttagarna. Att enföräldersfamiljerna har så låga inkomster beror på såväl arbetslösheten som indexfrysningen av inkomstöverföringar.

De universella förmånerna och tjänsterna utgör grunden för bekämpningen av fattigdom bland barnfamiljer. Indexfrysningen av de sociala förmånerna försvagar ytterligare levnadsstandarden för familjer med de lägsta inkomsterna. Vi vill rikta 17 miljoner euro till en höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg. Det här skulle innebära att barnbidraget höjdes med drygt 11 euro per månad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja barnbidragets ensamförsörjartillägg.

57. Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Enföräldersfamiljerna hör till de barnfamiljer som har det sämst ställt. Det är orättvist att de ofta blir utan barnbidragets ensamförsörjartillägg. Därför bör kopplingen mellan barnbidragets ensamförsörjartillägg och utkomststödet slopas. Vi vill också att barnbidragets ensamförsörjartillägg höjs. I nuläget påverkar ensamförsörjartillägget också utkomststödet belopp. Kommunen tar alltså det som staten ger. Undersökningar visar att ensamförsörjarhushåll är mer beroende av utkomststödet än andra barnfamiljer. För att enföräldershushåll, som är synnerligen utsatta i ekonomiskt avseende, ska kunna dra nytta av barnbidragets ensamförsörjartillägg, måste kopplingen till utkomststödet brytas.

Eftersom ändringen i lagen om utkomststöd medför tilläggsutgifter för kommunerna i form av höjda kostnader för utkomststöd bör kommunerna kompenseras genom en motsvarande höjning av statsandelarna för kostnader i anslutning till det grundläggande utkomststödet. Genom den här ändringen vill vi stödja ensamföräldrarna, som är en av de mest utsatta grupperna i vårt samhälle.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att kopplingen mellan utkomststödet och barnbidragets ensamförsörjartillägg slopas.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

50. Statsandel till förtjänstskyddet och altemneringsersättningen inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag)

Finland måste höja sin sysselsättningsnivå eftersom vi behöver fler som jobbar för att få statsfinanserna i balans och för att trygga välfärdsstaten. Under den här valperioden har sysselsättningsgraden stigit till 72 procent. Det är ett steg i rätt riktning men vi ligger fortfarande efter de övriga nordiska länderna. Med en trovärdig reformpolitik måste man de närmaste åren höja sysselsättningsstalet till 75 procent. Detta skulle markant minska behovet av inkomstrelaterad dagpenning. För högre sysselsättning behöver enskilda anställda stöd, framför allt när de av en eller annan anledning måste sluta jobba. I det läget behövs det både rehabiliterande verksamhet och fortbildning, men också ekonomiska incitament för att det ska löna sig att arbeta.

Vår arbetsmarknad har redan länge haft ett matchningsproblem, det vill säga vi har både hög arbetslöshet och samtidigt svårigheter att tillsätta lediga platser. Långtidsarbetslösa bOLLAS mellan myndigheterna i stället för att man tar tag i saken och kommer med konkreta sysselsättningsåtgärder. De arbetslösa måste få aktiva sysselsättningsåtgärder på arbets- och näringsbyråerna genast när de förlorat jobbet eller permitterats. Samtidigt måste staten motivera de arbetslösa att själva vara aktiva. Det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa måste alltså bli mer motiverande genom att dagpenningen höjs och utbetalningstiden samtidigt förkortas. Danmark har goda erfarenheter av en sådan modell. Undersökningar i Finland visar att största delen av de som får ett nytt jobb får det genast i början eller i slutet av den tid de har rätt till dagpenning. Vi tror att en sådan modell motiverar människor att snabbare börja jobba igen.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att systemet med inkomstrelaterad dagpenning utvecklas så att det blir mer motiverande. Detta kan göras om stödet betalas ut en kortare tid, men stödbeloppet höjs under de första 100 dagarna av arbetslöshetsperioden.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Höjd garantipension

De pensionärer som är beroende av garantipension hör till de mest utsatta i samhället. I nuläget uppgår garantipensionen till 775,27 euro per månad. I 2019 års budget föreslår regeringen att garantipensionen ska höjas med 9 euro i månaden. Svenska riksdagsgruppen anser att den här höjningen inte räcker till. Vi vill höja garantipensionen med ytterligare 10 euro i månaden utöver den höjning som regeringen föreslår.

Indexfrysningen ska inte beröra folkpensionen

Vi föreslår att folkpensionen höjs. Åtgärden gäller de pensionärer som inte berörs av den höjda garantipensionen men som i varje fall lever på mycket små pensionsinkomster. Höjningen motsvarar den indexhöjning på 1,1 procent som saknas. Rent konkret innebär detta att folkpensionen undantas från den indexfrysning som regeringen planerar i fråga om inkomstöverföringar och socialförmåner 2019.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja garantipensionen och slopa indexfrysningen av folkpensionen.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Våld mot kvinnor är ett samhällsproblem som har sociala och hälsorelaterade samt ekonomiska konsekvenser för både individen och samhället. Finland har ratificerat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, den så kallade Istanbulkonventionen. Konventionen innehåller bestämmelser om att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet, skydda offren och ställa förövare av våldshandlingar till svars. Konventionen blev för Finlands del bindande den 1 augusti 2015 och den ålägger parterna att bekämpa och förebygga våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 4 sv

Våld mot kvinnor anses vara en av de allvarligaste kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Finland. Uppfyllandet av konventionens huvudmål förutsätter omfattande, övergripande och samordnade tväradministrativa handlingsprogram. Ett av målen med konventionen är att garantera skyddshemsplatser för offer samt en nationell, avgiftsfri telefontjänst för våldsoffer som är öppen dygnet runt. Enligt konventionen borde det finnas en skyddshemsplats per 10 000 invånare. I dag har vi 23 producenter av skyddshemstjänster med totalt 143 platser. Rekommendationen är 500 platser. Det finns i dag inte tillräckligt med platser för alla behövande.

Eftersom Finland har förbundit sig till Istanbulkonventionen krävs det att fler skyddshem och skyddshemsplatser grundas. Vi föreslår ett tillskott på 11 miljoner euro för ändamålet. Det skulle innebära att åtta nya skyddshem kunde inleda sin verksamhet och att skyddshemsplatserna skulle öka med 56. Anslag behövs också för att skydda människohandelsoffer. För det nämnda beloppet skulle skyddshemmen kunna erbjuda öppenvårdstjänster riktade till offren och deras barn och till förövarna så att tröskeln för att utnyttja tjänsterna och en effektiv eftervård skulle vara så låg som möjligt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 11 000 000 euro för statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Skatteväxling

Målet med beskattningen bör vara att samla in tillräckligt med pengar för att kunna upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska tas ut effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagsamhet, den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsnivå som inbringar skatteinkomster kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands placering på World Economic Forums lista över världens mest konkurrenskraftiga länder har sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det visar sig enligt företagen i Finland i att exporttillväxten är långsammare än tillväxten på exportmarknaden. Det finns alltså goda skäl till att se över skattepolitiken. En premiss är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs det många åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. En lägre skatt får bidragsfällorna att krympa och sänker tröskeln för att ta emot jobb. Vi vill genomföra en skattereform för att sänka beskattningen av arbete och höja kon-

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 4 sv

sumtionsskatterna. Det gör vi genom att höja samtliga tre momssatser med 0,5 procentenheter. Hela summan av momshöjningen motsvarar summan av sänkningen av inkomstbeskattningen.

Största delen av momsintäkterna, nästan 70 procent, består av konsumtion i hushållen. Vi ser det därför som självklart att momshöjningen ska genomföras i anknytning till sänkningen av inkomstskatterna och de sociala åtgärderna, så att inkomsterna ökar i de lägsta decilerna.

Höjt hushållsavdrag

Den finländska arbetsmarknaden förändras hela tiden. Andelen löntagare med ett fast anställnings- eller tjänsteförhållande minskar samtidigt som antalet frilansare och enmansföretagare ökar. Bland landets företagare har andelen ensamföretagare och näringsidkare stigit till två tredjedelar. Det visar att frilansarna och ensamföretagarna utför en större del av det arbete som tidigare sköttes av löntagare.

I dagsläget innehåller vårt skattesystem många typer av skatteavdrag. En del av avdragen gynnar företagsamhet och sysselsättning, en del minskar på svartjobben och en del gynnar utsatta grupper i samhället. Därför är det viktigt med en diskussion och en utvärdering av skatteavdragens betydelse. Alla skatteavdrag bör bedömas mot deras beräknade sysselsättande effekt. Nya avdrag är motiverade om de bedöms stimulera sysselsättningen och därmed bidra till skatteintäkter.

Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter, gynnar företagsamhet och förbättrar sysselsättningsgraden. Hushållsavdraget bidrar dessutom till att motverka svart ekonomi. Tidigare utvärderingar har visat att bortfallet av skatteintäkter av på grund av avdraget betalat sig tillbaka i och med att sysselsättningen och därigenom också skatteintäkterna ökat. Därför vill vi höja hushållsavdragets storlek från 2 400 till 3 000 euro. Dessutom vill vi öka den avdragbara andelen av arbetsersättningen från nuvarande 50 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från nuvarande 20 procent till 30 procent.

Bekämpning av svart ekonomi

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Den försämrar den allmänna skattemoralen och konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Den svarta ekonomin orsakar således samhället ett bortfall av skatteinkomster på 4—6 miljarder euro om året.

Bekämpningen av den svarta ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa svart ekonomi. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en skattereform enligt SFP:s modell, där beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion skärps måttligt.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att höja hushållsavdragets belopp från 2 400 till 3 000 euro per år och den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 50 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 20 procent till 30 procent.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar beslutsamma åtgärder för att bekämpa den grå ekonomin.

04. Skatt på arv och gåva

Vi föreslår att generationsväxlingar i familjeföretag befrias från arvs- och gåvoskatt. Nya jobb uppstår främst i små och medelstora företag. Många av dessa är familjeföretag där en flexibel generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska kunna fortsätta. En lyckad generationsväxling är således också en sysselsättningsfråga där beskattningen är en av de största utmaningarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar arvs- och gåvoskatten vid generationsväxling.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Målet med beskattningen bör vara att samla in tillräckligt med pengar för att kunna upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska tas ut effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagsamhet, den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsnivå som inbringar skatteinkomster kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands placering på World Economic Forums lista över världens mest konkurrenskraftiga länder har sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det visar sig enligt företagen i Finland i att exporttillväxten är långsammare än tillväxten på exportmarknaden.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

Det finns alltså goda skäl till att se över skattepolitiken. En premiss är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs det många åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. En lägre skatt får bidragsfällorna att krympa och sänker tröskeln för att ta emot jobb. Vi vill genomföra en skattereform för att sänka beskattningen av arbete och höja konsumtionsskatterna. Det gör vi genom att höja samtliga tre momssatser med 0,5 procentenheter. Hela summan av momshöjningen motsvarar summan av sänkningen av inkomstbeskattningen.

Största delen av momsintäkterna, nästan 70 procent, består av konsumtion i hushållen. Vi ser det därför som självklart att momshöjningen ska genomföras i anknytning till sänkningen av inkomstskatterna och de sociala åtgärderna, så att inkomsterna ökar i de lägsta decilerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjning av alla mervärdesskattesatser med 0,5 procentenheter.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

Regeringen kalkylerar med att energiskatterna uppgår till 4 678 000 000 euro nästa år. Olika energiformer beskattas på olika sätt beroende på dels tradition och dels politiska prioriteringar. På ett allmänt plan anser vi det motiverat att vissa former av energi, exempelvis de som inte stöder Finlands klimatmål, beskattas strängare än andra. Vi finner det också motiverat att energibeskattningen ska ta hänsyn till användningsändamålet för en viss energiform.

Vi anser att en minskning av skatteåterbäringarna och en sänkning av skattesatserna är en lämplig och tydlig kursändring. En sänkt energiskatt med 110 000 000 euro för den lägre skattesatsen för el inom industri och växthus samt lägre skattesats för el i datorhallar är motiverad som kompensation till Svenska riksdagsgruppens budgetmotion BM 158/2018 rd om att slopa anslaget för skatteåterbäring till energiintensiva företag under moment 28.91.41. Att slopa skatteåterbäringarna och rikta sänkning av energiskattesatsen skulle innebära att också skatteåterbäringarna för fossila bränslen slopas. Det skulle främja uppnåendet av de miljö- och energipolitiska målen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till att slopa skatteåterbäringen till energiintensiva företag samtidigt som energiskatten sänks för industrin, växthus och datorhallar.

10. Övriga skatter

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

03. Bils katt

Slopa sänkningen av bils katten

Regeringen föreslår åter en sänkning av bils katten med 65 miljoner euro. Bils katten har sänkts redan tidigare. Regeringen genomför sänkningen samtidigt som man lyfter upp hur viktigt det är att bekämpa klimatförändringen. Vi anser att bils katten inte ska sänkas ytterligare. Den summa som staten förlorar i och med bils kattesänkningen borde i stället användas för att finansiera åtgärder som bromsar upp klimatförändringen och främjar sysselsättningen. Därför föreslår vi att bils katten ska hållas på 2018 års nivå.

Slopat skattestöd för specialbilar

Det finns flera olika former av företagsstöd. Stöden varierar både i stödform och till vilket ändamål de anses gå. Faktum är att en del företagsstöd ändå har klarare fördelar än andra. Svenska riksdagsgruppen anser att man kan se över företagsstöden för att göra de olika stödformerna mer transparenta och för att göra en översikt kring vilka stöd som eventuellt redan levt ut sin tid.

Till företagsstöd som ges i form av skattestöd räknas uppskattade skatteutgifter i samband med bils katten, som riktas till bland annat skatteutgifter som gäller taxibilar, husbilar och likbilar. Dessa är stödformer som vi anser levt ut sin tid. En reform av taxilagstiftningen har redan trätt i kraft och stöd till vissa taxibilar motverkar delvis den nya lagstiftningen genom att inte behandla olika taxiaktörer jämlikt. Till husbilar riktas en form av dolt skattestöd då de har en lägre drivkraftsskatt eftersom de klassas som paketbil, trots att husbilen ändå hör till fordonsklassen personbil. Att stödja likbilar innebär ett direktstöd till enskilda företag i branschen.

Regeringen stöder anskaffning av vissa sorters bilar med miljoner euro per år. Svenska riksdagsgruppen anser att skattestödet på husbilar, taxi och likbilar istället kunde i riktas till utgiftsposter med verklig positiv samhällelig påverkan.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återta sänkningen av bils katten.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa skattestöden till specialbilar.

05. Överlåtelseskatt

År 2019 är överlåtelseskatten 4 procent av köpesumman för fastigheter, och 2 procent av köpesumman för aktier i bostadsaktiebolag. En av de största skatteutgifterna på momentet är befrielse

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 4 sv

från överlåtelseskatt vid köp av första bostad. Beloppet av skatteutgiften är uppskattat till 95 000 000 euro.

I ekonomiskt svåra tider finns det behov av att se över de offentliga utgifterna och se till att alla på ett rättvist sätt deltar i att förbättra den ekonomiska situationen. Vi anser att det är rättvist att de som har arbete och de som har egendom ska bära den tyngsta bördan då statsekonomin ska balanseras. Det ska inte vara arbetslösa, studerande, ensamförsörjare, våra barn eller pensionärer som står för de största inbesparingarna.

Det är inte en primär uppgift för staten att via skattelättnader främja privata fastighets- eller bostadsköp. Därför anser vi att denna förmån kan slopas. Det kan ha vissa mindre effekter på bostadsmarknaden, men sannolikt påverkar inte förändringen marknaden i någon större utsträckning. Därmed anser vi att man kan göra en inbesparing på 95 000 000 euro genom att slopa befrielsen från att betala överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2019 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 32 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 14.12.2018

Mats Nylund sv
Joakim Strand sv

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

RESERVATION 5 kd

Allmän motivering

Den ekonomiska utvecklingen i Finland har vänts i tillväxt under de senaste åren. Tack vare den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen har statens skatteintäkter ökat och samtidigt har underskottet krympt. På längre sikt ser det ekonomiska läget sämre ut. Under den senaste tiden har vi fått dåliga nyheter bland annat från byggbranschen. En lång tid med tillväxt håller på att förbytas i nedgång, visar prognoser. Också i andra branscher håller framtidsutsikterna på att bli sämre. Det finns många orosmoment i den globala ekonomin, till exempel Storbritanniens utträde ur EU, situationen i Italien och problemen i Frankrike. Dessa och många andra faktorer kan negativt påverka också vår ekonomiska tillväxt under de närmaste åren.

Finlands ekonomi skuggas också av stora strukturella problem. Den år för år sjunkande nativiteten ökar trycket ytterligare. De åldersrelaterade utgifterna ökar under de kommande åren, och samtidigt fortsätter försörjningskvoten att försvagas. Regeringens famlande i vårdreformen underlättar inte situationen. Det är ytterst viktigt att vi får en bra vårdreform. I den måste man beakta de ursprungliga målen med reformen som gällde integrering av vården och tillgången till tjänster samt målet att dämpa kostnadsökningen. Som det ser ut nu kommer projektet att lyftas över på nästa regering.

Kristdemokraternas riksdagsgrupp anser att det är viktigt att man beaktar de ekonomiska realiteterna vid skötseln av de offentliga finanserna. Vår alternativa budget är därför moderat. Vi är medvetna om att staten inte obehärskat kan öka utgifterna under en högkonjunktur, särskilt som vår skuldbörda fortfarande ökar. Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativ är ett balanserat förslag som korregerar de värsta bristerna i regeringens proposition.

Riksdagsgruppens alternativa budget innehåller nya satsningar på sammanlagt 858,6 miljoner euro jämför med budgetpropositionen. I förslagen om mer anslag läggs fokus på barnfamiljerna och åldringarna. De här grupperna har på många sätt tvingats betala för regeringens anpassningsåtgärder. I kristdemokraternas alternativ föreslås det konkreta åtgärder för att förbättra barnfamiljers, sjukas och äldres ställning. Samtidigt satsar vi på utbildning, forskning och utveckling, sysselsättning, förnybar energi och förbättring av säkerheten. Gruppen föreslår också en sänkning av momsen på hälsosamma livsmedel och samtidigt strängare beskattning av ohälsosamma produkter.

Genom utvecklingssamarbetet hjälper vi de allra fattigaste i världen. En rapport som utrikesministeriet publicerade i september visar att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ger resultat och är effektivt. I konklusionerna säger ministeriet att neddragningarna i stödet till organisationerna 2015 var ett fel. Nedskärningarna i början av valperioden genomfördes oöversvägande och snabbt, och det syns. Projekt har lagts ner och hjälpmottagarna har minskat klart. Man måste gradvis återställa finansieringen och rikta den till frivilligorganisationerna, som bedriver ett effektivt utvecklingssamarbete.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

De centrala problemen inom justitieministeriets förvaltningsområde anknyter särskilt till basfinansieringen för domstolarna. De små satsningar regeringen gjort är långtifrån tillräckliga. Rättsväsendets uppgift är att säkra rättstryggheten, som hör till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol som är behörig enligt lag och att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. Ett domstolsväsende av hög standard är därför en nödvändighet i en rättsstat. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet bygger i hög grad på att alla tillförsäkras rättstrygghet och att rättegångarna upplevs hålla hög standard. När det gäller den grå sektorn vill jag också framhålla att åklagarna där har en viktig roll och behöver ytterligare resurser. En framgångsrik bekämpning av den grå ekonomin ger staten avsevärda inkomster.

Samhällets uppgift är att stärka medborgarnas tilltro till att Finland fortfarande är ett tryggt land att bo, leva, arbeta och bedriva företagsamhet i. Man bör kraftfullt bemöta hotet från organiserad brottslighet och terrorism. Kristdemokratiska riksdagsgruppen vill stärka polisens resurser och kapacitet. Vi behöver fler poliser. Under de kommande valperioderna måste antalet ökas till 8 000 poliser. Det kräver satsningar på polisutbildning och en långsiktig höjning av polisens omkostnadsanslag. Polisen, skatteförvaltningen, tullen och rättsväsendet måste också få extra resurser för att polisen ska kunna bekämpa svart ekonomi. De satsningar vi föreslår betalar sig i form av större skatteinkomster och böter. När hederliga företag kan konkurrera på mer lika villkor uppstår det samtidigt också dynamiska effekter för näringslivet.

Registrerade religionssamfund som sköter samhälleliga uppgifter bör få extra finansiering för fastighetsunderhåll. I budgetpropositionen är stödet underdimensionerat i förhållande till antalet medlemmar i dessa samfund och de omfattande arbetsuppgifterna.

Alltför stora barngrupper i skolor och daghem försämrar möjligheterna för vår kvalificerade och kompetenta personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och lärande. Kristdemokraterna föreslår att den maximala gruppstorleken för barn över tre år ska minskas inom småbarnspedagogiken. Vi föreslår också ett särskilt understöd för att kunna ha mindre undervisningsgrupper i den grundläggande utbildningen. Vi kan understödja reformen i regeringens budgetproposition, enligt vilken personer som är yngre än 20 år och är berättigade till förhöjd studiepenning samt studerande i gymnasieutbildning eller yrkesutbildning som är yngre än 17 år och är från en familj med små inkomster ska ha rätt till läromaterialstillägg till studiepenningen. Det är viktigt att alla har möjlighet till studier på andra stadiet.

Många studerande familjer lever under fattigdomsgränsen. Det måste bli lättare att kombinera familj och studier. Den försörjarförhöjning på 75 euro som regeringen föreslår i sin budgetproposition är ett steg i rätt riktning, men den är otillräcklig. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget att försörjarförhöjningen fördubblas.

Varje ung person måste ha möjlighet att utbilda sig och skaffa ett yrke. Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är precis den typen av förebyggande investeringar som betalar sig mångfalt tillbaka. Vi vill också satsa på läroavtalsutbildningen, som är det bästa sättet för många unga att komma in i arbetslivet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Finlands framgång är beroende av hög kompetens och forskning. Vi måste konstant förbättra verksamhetsförutsättningarna för universiteten och yrkeshögskolorna och utbildningens kvalitet. Vi måste öka resurserna för forskning så att vi genom forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet får nya tillväxtföretag och större sysselsättning. Försörjningen för studerande måste förbättras genom att höja studiepenningen.

Jordbruket och den inhemska matproduktionen har under de senaste åren råkat i en kris. Sänkta producentpriser, Rysslands importförbud, uppskjutna utbetalningar av stöd och krävande väderleksförhållanden; allt detta har inneburit svåra bakslag för jordbruket. Många gårdar har tvingats upphöra med sin verksamhet under de senaste åren. Samtidigt överväger många jordbruksföretagare att lägga ner sina livskraftiga företag eftersom producentpriserna inte längre täcker ens produktionskostnaderna. Den inhemska matproduktionen är hotad. Odlarnas ställning måste ses till, för att deras andel i värdekedjan för livsmedel ska vara sådan att en lönsam produktion är möjlig. För närvarande är man bekymrad över livsmedelsmarknadens funktion, inte bara i Finland utan också i Europa. Vi bör svara på oron från odlarna och livsmedelsindustrin.

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig investeringar i företag, arbetskraft, studerande och turister. Det behövs tillräckliga satsningar på nya trafikprojekt och att upprätthålla trafikledsnätet i hela landet. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår extra satsningar på köpta tjänster för kollektivtrafiken särskilt utanför huvudstadsregionen. En fungerande kollektivtrafik är viktig både för ekonomin och för miljön.

Trots att antalet arbetslösa har minskat tack vare den ekonomiska tillväxten har vi fortfarande en väldigt massa arbetslösa. Samtidigt råder det stor brist på arbetskraft i många branscher och på många områden. Kristdemokraterna vill satsa mer än regeringen på aktiva sysselsättningsåtgärder och examensinriktad fortbildning. De arbetslösa behöver personlig handledning, och företagen behöver stöd för rekryteringen. Bland våra alternativ vill jag särskilt lyfta fram stöd för främjande av små och medelstora företags export. De små och medelstora företagen vill växa. Största delen av nya arbetstillfällen kommer till i små och medelstora företag. Vi måste avskaffa hinder för tillväxt.

För att få fart på tillväxten föreslår kristdemokraternas riksdagsgrupp marknadsföringsbidrag som stöd för små och medelstora företag för att de ska kunna delta i exportfrämjande säljevenemang utomlands. Nya jobb och tillväxt uppstår i små och medelstora företag. Det lönar sig att stödja deras tillväxt och internationalisering.

kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår som ett alternativ flera åtgärder för att förbättra barnfamiljers ekonomiska ställning och deras framtidstro. Vi behöver ett barnvänligt samhälle, och familjernas situation måste beaktas i allt beslutsfattande. Vi föreslår bland annat att barnavdraget ska återställas, att nivån på barnbidraget ska höjas och att familjer som får barn ska få en baby-peng på 1 000 euro samt höjning av försörjartillägg. Förutom höjningen av familjeförmåner föreslår vi mindre undervisningsgrupper inom småbarnspedagogiken och i grundskolan och satsningar på de olika utbildningsnivåerna.

Många äldre pinas av den fattigdomsfälla de hamnat i på grund av försvagad pension och ökande sjukkostnader. Regeringens Indexnedskärning och indexfrysningen av folkpensionen måste åter-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

tas. Dessutom behövs en rejäl höjning av garantipensionen. Pensionärerna med de lägsta pensionerna är bland de sämst bemedlade i vårt land och de som behöver mest stöd.

Garantipensionen ger personer bosatta i Finland garanterad minimiinkomst, om alla deras pensioner före skatt är lägre än garantipensionen. Försörjningen för pensionärer med små inkomster måste förbättras mer än vad regeringen föreslår i propositionen. En ordentlig höjning av garantipensionen skulle göra det betydligt lättare för många pensionärer att klara av vardagen. Det är motiverat med en större höjning av garantipensionen än den planerade.

Utgifterna för läkemedel belastar seniorhushållen hårt, särskilt i början av året när de ännu inte kommit upp till avgiftstaket för självriskandelen för läkemedelsersättningar. Reglerna för läkemedelsersättningar måste ses över. Avgiftstaket måste sänkas och det måste bli möjligt att fördela kostnadsbelastningen i början av året över flera månader. Kstersättningen till personer med celiaki måste finnas kvar eftersom kosten är den enda behandlingen vid celiaki, men kostnaderna för specialkost inte längre ersätts. Den lagändring som trädde i kraft i fjol ändrade FPA-ersättningarna för diabetesläkemedel. Sedan har andra diabetesläkemedel än insulin ersatts enligt kategorin för lägre specialersättning. Den ändrade ersättningskategorin har försämrat situationen för i synnerhet låginkomsttagare och äldre. Diabetesläkemedlen bör återställas till övre ersättningsklass.

Läget för äldreomsorgen bör korrigeras och åtgärder bör vidtas omedelbart. I vår alternativa budget föreslår vi finansiering för anställning av 1 000 nya vårdare. Dessutom behövs bättre vårdrekommendationer. Vårdardimensioneringen måste göras om så att det kan garanteras en god och mänsklig vård. Palliativ vård bör utvecklas i hela landet. Vi föreslår förbättringar i läkemedelsersättningar. Det behövs en äldreombudsman för att ingripa i olägenheter.

Med högkvalitativ vård i livets slutskede kan man skingra rädsla inför livets slut och lindra både den döende människans och de anhörigas ångest. Vi måste se till att jordelivet får ett värdigt slut med respekt för människovärdet. Finland har tagit fram ett flertal utmärkta modeller för vård i livets slutskede. Det behövs dock mer resurser och utbildning för personalen för att exemplen på god praxis ska spridas i hela landet.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen är bekymrad över alla utsatta grupper i vårt samhälle. Varje vecka står drygt 20 000 människor i brödkö för att mat. Det finns all anledning att fortsätta ge stöd till de organisationer som delar ut mat, eftersom många av dem som har det sämst ställt är beroende av den mathjälp de får från församlingar och organisationer. Utskottets beslut om att bevilja organisationer som delar ut mathjälp anslag motsvarar målet i KD:s alternativa budget. Anslaget bör ändå göras bestående för att organisationer som delar ut mathjälp ska kunna planera sin verksamhet på längre sikt.

Det bör nu satsas på lösningar för bioekonomi, cirkulär ekonomi och ett koldioxidsnålt samhälle. Miljöskyddet och bekämpningen av klimatförändringen kräver värdeval. Forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet kan bidra till att finna nya lösningar för bättre bioekonomi, effektivare cirkulär ekonomi och lägre koldioxidutsläpp.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Energiförbrukningen per invånare är i Finland störst i EU och av den totala energiförbrukningen kommer bara omkring 30 procent från inhemska energikällor. Genom att satsa på utbildning och forskning inom energibranschen skapar vi nya innovationer som förbättrar vårt lands energisjälvförsörjning och skapar samtidigt nya exportmöjligheter.

Uppskattningsvis 80 000 finländare utsätts årligen för fuktskador i byggnader. De vetenskapliga bevisen för sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar och besvär är förbryllande motstridiga och otydliga. Vi behöver också akademisk forskning kring frågorna och gemensamma handlingsmodeller för bedömning av exponering och hälsorisker. Dessutom behöver universitetssjukhusen få polikliniker sjukdomar och inomhusmiljö. Det måste införas en sjukdomsklassifikation för människor som blivit sjuka av inomhusmiljön, och starkare social trygghet för denna grupp.

I vår skuggbudget föreslår vi nya inkomster och sparåtgärder som täcker våra anslagsökningar. Våra förslag går ut på att förlänga barnavdraget i inkomstbeskattningen, utvidga rätten till skatteavdrag till att också gälla stöd till organisationer som bedriver utvecklingssamarbete och att inskränka rätten till skatteavdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadens organisationer.

KD:s riksdagsgrupp föreslår en sockerskatt och ytterligare höjning av alkoholbeskattningen. Sockerskatten tillämpas rättvist på olika produktgrupper och den grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Alkoholskatten måste höjas mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. Ännu mer angelägen blir höjningen när regeringen vill öka alkoholtillgången med en ändring av alkohollagen.

Antalet alkoholrelaterade skador står i direkt proportion till totalkonsumtionen av alkohol. Det bästa sättet att minska alkoholmissbruket är att påverka åtkomsten och priset. En viktig åtgärd är att gradvis höja alkoholskatten för att minska de alkoholrelaterade skadorna. Tidigare skattehöjningar har visat att prishöjningar har direkt effekt på totalkonsumtionen av alkohol. Alkoholskatten ska ligga på en sådan nivå att den minskar alkoholkonsumtionen och att skatteintäkterna står i en vettig relation till samhällets kostnader för alkoholbruket.

Utgifterna för bostadsbidrag har ökat på ett ohållbart sätt de senaste åren. När fler får bostadsbidrag stiger också den allmänna hyresnivån, vilket höjer kostnaderna för boende också för dem som inte får bostadsbidrag. Om vi återinför förmögenhetsgränser för bostadsbidraget och särskilda regler för bostadsbidrag till studerande kommer vi att spara mycket och stävja de stigande boendekostnaderna.

Avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att avdragsrätten halveras för arbetstagarorganisationernas del. Samtidigt kan avdragsrätten för arbetsgivarorganisationernas medlemsavgifter slopas helt.

Beskattningen av livsmedel är hög i Finland och på lång sikt måste vi få ner skatten på mat. Vi kan börja med att sänka skatten på frukt och grönt. KD vill stödja vegetariska kostvanor och föreslår därför att en lägre tioprocentig moms på alla färska vegetabilier, såsom grönsaker, rotsaker och frukt. När priserna på vegetabiliska produkter sänks ökar samtidigt efterfrågan på färsk frukt och

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

färska grönsaker. Också de inhemska producenterna skulle ha nytta av skattesänkningen, varvid reformen får positiv inverkan på samhällsekonomin och sysselsättningen.

Utöver folkhälsoeffekterna är billigare frukter och grönsaker ett viktigt steg i det gemensamma klimatarbetet. Enligt FN:s mellanstatliga klimatpanel IPCC:s färska rapport bör vi allt mer övergå till en vegetarisk kost. Det är ett effektivt sätt att motverka klimatförändringen.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att hållbara lösningar söks för att lösa de långsiktiga ekonomiska problemen och att den ekonomiska politiken drivs på ett ansvarsfullt sätt oberoende av konjunkturläget.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att social- och hälsovårdsreformen genomförs med hänsyn till de ursprungliga målen att integrera servicen och förbättra vårdtillgång och målet att dämpa kostnadsökningen.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar tillräckligt stora resurser på att förbättra förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och i synnerhet för högre sysselsättning.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för rättsväsendet, garantera medborgarnas rättssäkerhet och trygga de språkliga rättigheterna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivt bekämpar svart ekonomi och avsätter nödvändiga resurser för de centrala myndigheterna.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen ger myndigheterna med ansvar för den inre säkerheten bättre möjligheter att möta nya hotbilder i ett läge när säkerhetsmiljön blir en allt svårare fråga.

Reservationens förslag till uttalande 7

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa högkvalitativ och jämlik undervisning för alla barn och unga oberoende av utbildningsstadium.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka studieplatserna inom yrkesutbildningen och läroavtalsutbildningen.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka anslagen för forskning och utveckling i högskolorna.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra villkoren för primärproducenterna i livsmedelskedjan och för att höja producentpriserna.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ta tag i problemen inom branscher och regioner som lider av arbetskraftsbrist.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra villkoren för barnfamiljerna och därför återtar de tidigare beslutade nedskärningar som drabbar barnfamiljer.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska fattigdomen bland äldre och tillförsäkra de äldre en god och human vård.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga mathjälpen till mindre bemedlade på ett långsiktigt sätt.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla beskattningen och därför flyttar fokus till beskattning av produkter som är skadliga för människor och samhällsekonomi och sänker skatterna på arbete, familjeliv och företagsamhet.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Riksdagen konstaterar att riksdagen under regeringsperioden har riktat sina sparbetning till barnfamiljer och den äldre befolkningen. Till följd av regeringens åtgärder har ojämlikheten i samhället ökat och situationen för de mest utsatta blivit betydligt svårare. Samtidigt har regeringen misslyckats i att driva igenom den viktigaste enskilda reformen, vårdreformen. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen har misslyckats och inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland har i överensstämmelse med de mål FN ställt upp åtagit sig att anslå minst 0,7 procent av bnp för utvecklingssamarbete. Detta mål bekräftas i regeringen Sipiläs program. Trots det har stora nedskärningar gjorts i anslagen under denna regeringsperiod.

En tydlig följd av detta är diverse organisationsdrivna projekt som har fått läggas ner. Finlands utvecklingssamarbete har varit internationellt erkänt och genomförts på ett professionellt sätt och byggts upp under decennier i nära samarbete med frivilligorganisationer och förvaltningsmyndigheter. Men nu håller Finland på att förlora en specialkompetens av världsklass. Tack vare frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete är det möjligt att bidra till minskad fattigdom och ökad bildning och företagsamhet. Arbetet går ut på att hjälpa de mest utsatta människorna i utvecklingsländerna, framför allt kvinnor och barn.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 30 000 000 euro för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att finansieringen av frivilligorganisationer för utvecklingssamarbete tryggas och att betydelsen av det arbete som organisationerna utför till gagn för allt utvecklingsarbete erkänns.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Äldreomsorgen blir snabbt allt sämre på alla områden samtidigt som antalet äldre ökar kraftigt. Varken kvalitet eller kvantitet i tjänsterna har ökat enligt behovet. För tillfället finns det stora brister i äldreomsorgen såväl när det gäller anstaltsvård som hemvård, bland annat på grund av feldimensioneringen av vårdarna. Det har inte avdelats tillräckliga resurser för äldreomsorgen.

Nuläget visar att det behövs ett officiellt språkrör för de äldre i Finland. Kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår att det inrättas en äldreombudsmannatjänst. Äldreombudsmannens skulle ha motsvarande status som andra ombud såsom jämställdhetsombudsmannen, barnombudsmannen och diskrimineringsombudsmannen. Äldreombudsmannen skulle ha i uppgift att vara en självständig och oberoende landsomfattande intressebevakare för äldre som bland annat skulle övervaka att de äldres rättigheter tillgodoses och följa hur äldreomsorgen utvecklas.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.01.03 med 1 000 000 euro för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att inrätta en tjänst som äldreombudsman.

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Ett välfungerande och kompetent domstolsväsende är en av rättsstatens hörnstenar. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet bygger i hög grad på att alla tillförsäkras rättstrygghet och att rättegångarna upplevs som tillförlitliga. Rättsprocesserna får inte heller bli oskäligt långa.

Ett effektivt domstolsväsende förutsätter att resurstilldelningen är tillräcklig också att den är stabil och långsiktig. Man bör även beakta att de ärenden som domstolarna behandlar har blivit allt mer krävande och därför måste det också satsas på att förbättra personalens specialkompetens. Den låga nivån på basfinansieringen för domstolarna har varit ett orosmoment redan länge och därför behövs det åtgärder för att säkerställa den på sikt. Regeringens anspråkslösa anslagsökningar kan inte anses tillräckliga.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 ökas med 2 000 000 euro för att trygga finansieringen av domstolarnas verksamhet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi är brottstyper som breder ut sig snabbt och ändrar form. Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Samtidigt påverkar den konkurrensmöjligheterna för de laglydiga företagen. Den svarta ekonomin och den ekonomiska brottsligheten har också allt oftare kontakter till den organiserade brottsligheten.

Åklagarna spelar en framträdande roll i kampen mot den svarta sektorn och för att se till att straffansvaret förverkligas ända från förundersökning till dom.. Ärenden som gäller ekonomisk brottslighet är ofta mycket krävande och är i genomsnitt mer tidskrävande. Antalet mål av denna typ som åklagarna ska handlägga har ökat under de senaste åren.

Den ekonomiska brottsligheten och en aktiv kamp mot den svarta sektorn kräver tillräckligt stora resurser. Men trots att antalet ärenden har ökat har resursernas inte ökat i motsvarande mån. En effektiv och framgångsrik behandling av de ärenden som tas upp för åtalsprövning kräver tillräckliga resurser på lång sikt.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 5 000 000 euro till åklagarnas omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under de senaste åren har polisväsendets omvärld undergått en betydande förändring. I synnerhet den organiserade och grova brottsligheten har ökat. Samtidigt har hotet om terror och nyare former av brottslighet, såsom cyberbrottslighet, ökat. Det krävs ordentliga resurser för att myndigheternas ska kunna arbeta och öka sin kapacitet. Utan tillräckliga personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås.

Utöver de ovan nämnda förändringarna i omvärlden är det skäl att notera att de ändringar i alkohollagen som trädde i kraft vid årsskiftet ökade polisens utryckningsuppdrag med mer än 12 000 under januari-februari. Den reviderade alkohollagen har bland annat lett till att polisinsatserna har blivit tvungna att överföra resurser till morgonnatten med ökade kostnader och tyngre arbetspass som följd.

Polisens arbete mot svart ekonomi har betydande effekter för samhället, eftersom arbetet inte bara syftar till att öka antalet engångsböter och straffskatter utan också att höja den avskräckande ef-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

fekten och den vägen bidra till fri och hederlig konkurrens. Det behövs tillräckligt stor personal för att polisen ska kunna utreda ekonomisk brottslighet och samarbeta med andra myndigheter. Utan tillräckliga personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås. Undersökningen av ekonomiska brott kräver dessutom satsningar på specialkompetens.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 ökas med 10 000 000 euro för polisens omkostnader för att anställa fler poliser och för effektivare bekämpning av svart ekonomi och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att polisens resurser och utbildningen av poliser ökas märkbart under de kommande åren så att antalet poliser kan höjas till minst 8 000.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skatteförvaltningen har en viktig roll i kampen mot svart ekonomi och arbetet omfattar såväl skattebrott som annan brottslighet. Bekämpningen av grå ekonomi omfattar bland annat skattegranskningar, olika slags projekt, kampanjer och styrning och tillsyn i samband med beskattningen. Skatteförvaltningen har ett nära samarbete med inhemska och utländska myndigheter vid skattegranskningar som hänför sig till svart ekonomi. På så sätt säkerställer man ett övergripande sätt att hantera grå ekonomi och identifiera olika fenomen och att avvärja och övervaka grå ekonomi och i vissa fall ingripa i internationellt skattefusk.

En effektiv och allt globalare bekämpning av grå ekonomin och ekonomisk brottslighet kräver inte bara kunskap utan också tillräckliga resurser. Genom extra satsningar och aktiv utveckling av övervakningen får vi mångfaldig avkastning i form av ökade skatteinkomster. Och genom att ingripa mot ohederlig verksamhet förbättrar vi villkoren för hederliga företag.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 5 000 000 euro till skatteförvaltningens omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den samhälleliga effekten av Tullens insats mot grå ekonomi var uppskattningsvis 61 miljoner euro 2017 och effekten av bekämpningen av ekonomiska brott över 54 miljoner euro samma år.

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 5 /kd

Bekämpningen omfattar bland annat preventiva åtgärder och kontroll i realtid och i efterskott. Arbetet utförs i samarbete med andra myndigheter. De resurser som satsas på Tullens övervakning och brottsutredning får samhället mångfalt tillbaka i form av inlutna avgifter och böter och ökade skatteinkomster.

En effektiv kamp mot den grå ekonomin och ekonomisk brottslighet kräver tillräckliga resurser. Det ökade antalet brott, den komplicerade brottsligheten, den aktivare gränsöverskridande brottsligheten, såsom den allt mer internationella elektroniska handeln och transporter inom handeln på den inre marknaden, innebär nya utmaningar för myndigheterna och de anslag regeringen föreslår räcker inte till.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 5 000 000 euro till åklagarnas omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Höjd standard på äldreomsorgen

För tillfället finns det stora brister i äldreomsorgen såväl när det gäller anstaltsvård som hemvård, i synnerhet på grund av feldimensioneringen av personalen. Det är alarmerande att regeringen i sin budgetproposition helt negligerar äldreomsorgen. När de äldres andel av hela befolkningen ökar kan situationen inom äldreomsorgen rentav försämrast kraftigt om inte brådskande åtgärder sätts in.

Det krävs också andra djärva åtgärder förutom tillsyn över service och kvalitet i äldreomsorgen. Nu behövs det skyndsamt 1 000 nya vårdare i äldreomsorgen. Samtidigt måste man satsa på fler utbildningsplatser. Det räcker inte med tilläggsresurser. Det krävs också en skärpt tillsyn och att offentliga upphandlingar görs med tonvikt på kvalitet i stället för på det billigaste anbudet. Vårdardimensioneringen måste utvecklas så att man seriöst kan garantera god och human vård för dem som behöver det. Kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår en anslagsökning på 50 000 euro för en höjning av kvaliteten i äldreomsorgen och för att anställa 1 000 nya vårdare.

Stödet till närståendevård

Med närståendevård avses att vård av och omsorg om en äldre, funktionsnedsatt eller sjuk person ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Närståendevården består av behövlig service till den som vårdas och av det vårdararvode som betalas till närståendevårdaren samt av olika former av frivillig service som stödjer närståendevården. Beloppet av vårdararvode beror på hur bindande och krävande vården är för vårdaren. Arvode är skattepliktigt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd **Reservation 5 /kd**

I 5 § i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) föreskrivs om vårdbeloppen och minimibeloppet. Stödet till närståendevård bör vara en av de viktigaste åtgärderna för att minska behovet av institutionsvård. Men det minimiarvode som för närvarande betalas till vårdarna är alltför lågt och motsvarar inte alls den krävande uppgiften. I vissa fall är det låga arvodet rentav ett hinder för närståendevården eftersom det inte förslår för att få vardagen att gå runt. En höjning av arvodet skulle öka kostnaderna för stödet till närståendevården med cirka 10 000 000 euro.

Förbättrad vård i livets slutskede

Trots anvisningar och rekommendationer är det fortfarande mest en slump om man har tillgång till kompetent och god vård i livets slutskede och den kan inte garanteras alla behövande. När det gäller denna typ av vård finns det fortfarande mycket att göra både i praktiken och när det gäller lagstiftningen. För att garantera en tillräcklig vård i livets slutskede på lika villkor krävs det att vården vid behov finns att tillgå för var och en, oberoende av var man bor eller vilken sjukdom man har. I dag är skillnaderna mellan kommunerna för stora när det gäller tillgången och kvaliteten på tjänsterna, och jämlikheten förverkligas inte. Förutom att den palliativa vården måste få mer resurser för att öka tillgängligheten krävs det också satsningar på att utbilda personalen. Det behövs en ökning på 20 000 000 euro av anslaget för att förbättra vården i livets slutskede.

Åtgärder för bättre inomhusluft

Det finns allvarliga problem med inomhusluften i Finland. Ca 800 000 finländare utsätts årligen för mögel och fuktskador, och flera tiotals tusen av dem får symptom varje dag. Toxiner från mögel och andra mikrober vid fuktskador, t.ex. bakterier, och andra farliga föroreningar i inomhusluften orsakar sjukdomar. Vården av sjukdomar som beror på dålig inomhusluft kräver specialkompetens och specialisering inom sjuk- och hälsovården. Bland annat behövs det pengar för att grunda polikliniker vid universitetscentralsjukhusen som specialiserar sig på patienter med problem på grund av inomhusluft. För detta krävs en anslagsökning på 15 000 000 euro.

Psykisk hälsovård.

Psykisk ohälsa gör det svårt att orka med studier och arbetet och är allt oftare en orsak till bristande arbetsförmåga. Den psykiska ohälsan drabbar allt fler i en oroväckande omfattning. Från olika städer har det under den senaste tiden rapporterats att kontakterna från unga med psykiska problem ökade i början av året och att man skrivit ut fler remisser.

Satsningar på mentalvårdsarbete återbetalar sig på lång sikt. Det pris samhället betalar för marginalisering är mycket högt och svårast är det för de individer som lider av psykisk ohälsa och för deras närmaste. En verkningsfull vård vid rätt tidpunkt ökar också säkerheten i samhället. Kommunerna behöver mer stöd för att klara av det växande behovet av mentalvård. Också bland vuxna ökar de psykiska problemen. Vuxna som inte har tillgång till skol- eller företagshälsovård har de sämsta möjligheterna att få lämplig vård i tid. Förbättrad psykisk hälsovård skulle kräva en ökning av statsandelarna till kommunerna på 10 000 000 euro .

Höjning av den kommunvisa hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

En utbildningsanordnare är berättigad till hemkommunsersättning för en elev som fullgör sin läroplikt någon annanstans än i utbildning som ordnas av hemkommunen. Elevens ålder påverkar hemkommunsersättningen. För närvarande är ersättningen till en kommunal utbildningsanordnare 100 procent men bara 94 procent till registrerade föreningar eller stiftelser. Den lägre hemkommunsersättningen är både orättvis och ogrundad. Det är en fråga om jämlikhet att finansieringen per elev är lika stor för alla utbildningsanordnare och att det finns tillräckliga resurser för grundläggande utbildning för alla barn.

Kulturutskottet förutsatte redan i ett utlåtande 2014 att det ska finnas rättvis och av anordnaren oberoende finansiering av den grundläggande utbildningen. I kulturutskottets utlåtande 2018 (KuUU 5/2018 rd) konstateras det att sakkunniga som utskottet hört föreslagit att hemkommunsersättningen ska vara densamma för alla grundskoleelever, dvs. så att ersättningen ligger på samma nivå för alla utbildningsanordnare. Eftersom det är oklart vad kommunernas mer omfattande ansvar i förhållande till de privata aktörerna innefattar och vilka kalkyler avdraget på 6 procent bygger på, menade utskottet att statsrådet bör utreda saken och vid behov vidta åtgärder. Det ökade anslaget för höjd hemkommunsersättning skulle medföra en extra kostnad på 10 000 000 miljoner euro.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja nivån på äldreomsorgen.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra möjligheterna att få god vård i livets slutskede med respekt för människovärdet i hela landet på lika grunder.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja nivån på arvudet till närståendevårdare.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka specialkompetensen och specialiseringen inom hälso- och sjukvården på sjukdomar som relaterar till dålig inomhusluft.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka mentalvårdsarbetet i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 24

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

De religiösa samfundet utför ett viktigt samhälleligt arbete bland annat när det gäller att förebygga utslagning och stödja barn, ungdomar och barnfamiljer. Samfundet behöver olika typer av lokaler för sin verksamhet. Att skaffa lokaler och hålla dem i skick kräver stora finansiella satsningar av samfund som saknar beskattningsrätt. Finansieringen av lokalerna bygger till stora delar på frivilligarbete och donationer, vilket innebär att kostnaderna för underhåll av byggnader m.m. kan bli tämligen höga jämfört med intäkterna.

De registrerade religionssamfundens samhälleliga arbete stöddas på samma sätt som evangelisk-lutherska kyrkans skötsel av vissa samhällsuppgifter. Det stöd som regeringen föreslår är emellertid alltför blygsamt i förhållande till samfundens medlemstal och arbetets omfattning och kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår därför att anslaget höjs.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.51 med 1 000 000 euro för investeringar i reparationer och kompletteringar i byggnader som ägs av registrerade religionssamfund.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

En kompetent småbarnspedagogik och grundläggande utbildning som beaktar barnets bästa kräver lämpliga gruppstorlekar för att barnen ska kunna ges en trygg vård och känna tillräcklig närhet. Alltför stora grupper försämrar möjligheterna för kvalificerad och kompetent personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och inläring. Konsekvenserna av överstora grupper för barnets utveckling kan vara långtgående och märkas senare i livet.

Aktuell statistik har visat att inlärningsresultaten börjat peka nedåt, vilket är synnerligen oroväckande eftersom en utomordentlig grundläggande utbildning har varit hörnstenen i finländsk kompetens. Med färre elever i gruppen har läraren bättre möjligheter att bemöta varje elev individuellt och att stödja elevernas utveckling och inläring. Det krävs mer pengar för att minska gruppstorlekarna än vad regeringen erbjuder i budgetpropositionen.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 50 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogisk verksamhet och den grundläggande utbildningen och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska gruppstorlekarna så att man kan trygga en högkvalitativ småbarnspedagogik och grundläggande utbildning.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Statsandelen för folkhögskolor måste höjas för att trygga deras verksamhet. För närvarande beviljas huvudmännen för folkhögskolor en statsandel på 57 procent av de kalkylerade kostnaderna för den utbildning som folkhögskolorna ordnar. Statsandelsprocenten måste höjas till 65, vilket skulle motsvara den statsandel som beviljas huvudmännen för studiecentraler och idrottsutbildningscentren. Højningen skulle främja en jämlik behandling av aktörerna inom det fria bildningsarbetet och förbättra folkhögskolornas möjligheter att fortsätta sin verksamhet som handlar om att erbjuda vuxenstuderande goda utbildningsmöjligheter. En højning av statsandelen till 65 procent skulle kosta ungefär 3,8 miljoner euro och skulle stärka folkhögskolornas verksamhet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 3 800 000 euro för en højning av statsandelen till folkhögskolor.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

De nedskärningar som gjorts under denna regeringsperiod har lett till att nivån på yrkesutbildningen sjunkit. En allt större del av utbildningen sker i form av frivilliga nätstudier i stället för närstudier eller studier i grupp. I många branscher är direktundervisning en väsentlig del av utbildningen. Nedskärningarna har också lett till regional ojämlikhet. Det är ödesdigert för landsbygdens överlevnad att utbildningsplatserna försvinner och att undervisningsenheter läggs ner. De genomförda finansieringsreformerna har visat sig vara en utmaning bland annat med tanke på planeringen av utbildningen och möjligheterna att förutse utvecklingen. En tillräcklig basfinansiering kan garantera en kvalitativ utbildning och kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår därför att finansieringen ökas.

Läroavtalsutbildning

Marginaliseringen av unga och utslagningen från arbetslivet förorsakar betydande samhällsproblem. Särskilt de som inte vill välja en mer teoretisk utbildning på skolbänken kan i stället nå goda resultat i läroavtalsutbildning med ett konkret och praktiskt grepp. Särskilt för specialelever och invandrare som ska integreras är en sådan utbildning en bra inkörsport till ett yrke. Genom sats-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

ningar på läroavtalsutbildning och utveckling av utbildningen kan man förebygga marginalisering av unga och förbättra deras möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden. Genom studierna får man kontakt med arbetslivet, vilket gör det lättare att få jobb.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 10 000 000 euro för finansiering av yrkesutbildningen.

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 10 000 000 euro för läroavtalsutbildning och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar långsiktigt för att förebygga marginalisering bland unga genom breda satsningar som syftar till att unga i farozonen ska kunna bli delaktiga av utbildning och arbetsliv.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Finlands framtida välfärd är beroende av en hög kompetens. Högutbildade och kompetenta anställda är en oersättlig tillgång för näringslivet och landets konkurrenskraft. Finländarna har under de senaste decennierna kommit i åtnjutande av en högskoleutbildning som håller hög standard också mätt med internationella mått.

En hög kompetens och ett bra utbildningssystem kräver emellertid fortlöpande satsningar. I stället har regeringen under denna regeringsperiod riktat såväl direkta som indirekta sparåtgärder mot utbildningen som bland annat berört universitetens verksamhetsförutsättningar. Vid sidan av direkta nedskärningar har universitetens kommit i ett sämre läge på grund av att universitetsindex frusits. För att förbättra universitetens villkor och säkerställa den höga kvaliteten i utbildningen vill vi öka finansieringen av universitetens verksamhet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 10 000 000 euro för finansiering av universitetens verksamhet.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Regeringens sparåtgärder har också drabbat yrkeshögskolorna. Deras verksamhetsförutsättningar försämrats av att yrkeshögskoleindex har frusits. Sparåtgärderna har tagit sig uttryck i minskad personal och i sättet att ordna utbildningen. För att förbättra yrkeshögskolornas verksamhetsförutsättningar och säkerställa kvaliteten i utbildningen bör yrkeshögskolornas finansiering stärkas rejält.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 10 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

I överensstämmelse med regeringens sparbeslut skars studiepenningen ned kraftigt. År 2016 var studiepenningens belopp 337 euro per månad men nu har den sjunkit till 250,28 euro. Även om studiestödssystemet reformerades och maximibeloppet för statsborgen för studielån höjdes, var nedskärningen av studiepenningen oskälig. Det låga beloppet tvingar studerandena att arbeta allt mer vid sidan av studierna, vilket förlänger studietiden. Kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår att anslaget för studiepenning höjs med sammanlagt 40 000 000 euro.

Många studerande familjer lever i dag under fattigdomsgränsen. Den försörjarförhöjning som trädde i kraft vid årets början är ett steg i rätt riktning för att göra det möjligt att bilda familj redan under studietiden. Men försörjarförhöjningen på 75 euro per månad är inte tillräckligt stor. Studerande med familj behöver mera stöd och därför föreslår kristdemokraternas riksdagsgrupp att stödet fördubblas.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjning av studiepenningen till studerande.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjning av studiepenningen till studerande med familj till 150 euro.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Den tilltagande marginaliseringen är ett stort samhällsproblem och särskilt arbetet för att motverka att ungdomar drabbas kräver större satsningar. Förebyggande åtgärder måste sättas in tillräckligt tidigt. Varje enskilt fall när man lyckas hindra att någon marginaliseras är av stor betydelse både för personen själv och för samhället. Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är ett exempel på förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt tillbaka. De resurser som sätts in på det förebyggande arbetet är i själva verket en sparåtgärd eftersom de minskar det pris samhället måste betala för marginalisering. Det tilläggsanslag på 1 500 000 euro som utskottet tillfogar är en klar förbättring jämfört med den ursprungliga propositionen, men räcker inte. I

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

överensstämmelse med alternativbudgeten från KD:s riksdagsgrupp föreslår jag ett tillägg på 3 500 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 3 500 000 euro för att stödja ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Med statsbidraget för utvecklande av landsbygdsnäringarna garanteras regionalt och innehållsmässigt täckande yrkeskunnig rådgivning till skäligt pris. Det skapar för sin del förutsättningar för att bedriva jordbruksproduktion i hela landet. Mer än 40 procent av lantbruks- och trädgårdsföretagen är kunder eller medlemmar i rådgivningsorganisationer.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen nedskärningar på sammanlagt 1,8 miljoner euro i nästa års statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna. Nedskärningen är betydande och äventyrar kontinuiteten i rådgivningstjänsterna. Så stora nedskärningar i en verksamhet som bevisligen har effekt är dålig förvaltning. För att trygga fortsatta rådgivningstjänster måste finansieringen säkerställas på en bestående och tillräcklig nivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.50 med 2 000 000 euro för utvecklande av landsbygdsnäringarna.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet kan bidra till att finna nya lösningar för bättre bioekonomi, effektivare cirkulär ekonomi och lägre koldioxidutsläpp. Målet för den bioekonomiska strategin som publicerades 2014 är att höja avkastningen av vår bioekonomi till 100 miljarder euro fram till 2025 och skapa 100 000 nya arbetstillfällen. Jämfört med målet är finansieringen mycket blygsam. För att stävja klimatförändringen och miljöomställningarna och främja Finlands innovations- och konkurrenskraft är det nödvändigt att ännu denna regeringsperiod öka anslagen för utveckling av naturresursekonomi och bioekonomi.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

att riksdagen ökar moment 30.40.22 med 5 000 000 euro för främjande av utvecklande av naturresursekonomi och bioekonomi.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig investeringar i företag, arbetskraft, studerande och turister. Kollektivtrafiken är det enda till buds stående alternativet för många finländare. Dåliga kollektivtrafikförbindelser är ofta ett hinder för att ta emot ett jobb eller en studieplats. Det blir mycket svårare att få vardagen att fungera om det inte finns ordentliga trafikförbindelser på orten. Det behövs extra satsningar på köpta kollektivtrafiktjänster och utveckling av kollektivtrafiken, särskilt utanför huvudstadsregionen.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 5 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

Nya arbetstillfällen uppstår i dag till största delen i små och medelstora företag. Men företagen har ofta svårigheter med att växa och extra svårt är det att utvidga marknaden till utlandet. Det är i synnerhet i marknadsföringen av produkter som de finländska små och medelstora företagen förlorar i jämförelse med utländska företag.

För att det ska vara lättare att satsa internationellt behöver företagen basal rådgivning, experttjänster och utvecklingsservice. Regeringen drar ordentligt ner på statsbidragen till internationalisering i företag och entreprenörskap. Anslaget ligger på 5 miljoner euro och det räcker inte till för att tillgodose behovet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.40 med 7 000 000 euro i statsbidrag för främja internationalisering av små och medelstora företag.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Under sin mandatperiod har regeringen skurit i anslagen till forskning och utveckling, när den tvärtom borde ha satsat starkt på den biten. Enligt en internationell studie kommer anslagen för teknisk forskning att betala sig tre gånger om tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Regeringen har visserligen höjt FoUI-anslagen nu mot slutet av valperioden, men de kommer trots det inte upp till samma nivå som förra valperioden. Anslag behövs i synnerhet för riskfyllda forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt som ger snabbare omstruktureringar av näringslivet och som syftar till att skapa och nyttiggöra ny teknik och kompetens och till att utveckla energiekonomi, miljöteknik och välfärdsteknik inom industrin och tjänstesektorn.

Jag föreslår

att regeringen ökar moment 32.20.40 med 25 000 000 euro till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

På senare tid har sysselsättningsläget blivit bättre i Finland, men trots det går ett stor antal finländare arbetslösa. Den största utmaningen i sysselsättningspolitiken är att det finns så många långtidsarbetslösa och hur de ska få jobb. Det finns också många partiellt arbetsföra som vill jobba och som behövs på arbetsmarknaden. Samtidigt finns det stora problem med att matcha arbetstillfällen och arbetskraft. Inom många branscher och i många regioner finns det lediga platser, men det är svårt att få kvalificerad arbetskraft.

Regeringens aktiveringsmodeller och andra arbetskraftspolitiska åtgärder biter inte på rätt sätt på de största problemen på arbetsmarknaden. Det behövs vägledning och skräddarsydda tjänster som tar hänsyn till de långtidsarbetslösas och de partiellt arbetsföras personliga situation för att de ska kunna få arbete. För att matchningsproblemet ska kunna åtgärdas krävs det att den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen samarbetar nära med näringslivet och skolorna. Företagen behöver hjälp med rekrytering på samma sätt som de arbetslösa behöver sysselsättningsservice.

Lönesubvention är ett viktigt medel för att hjälpa svårssysselsatta personer. Men det behövs större flexibilitet i regelverket för att möjligheterna att få jobb inte ska stupa på tung byråkrati och onödiga regler. Vidare behövs det större flexibilitet i möjligheterna att få startbidrag samtidigt som större hänsyn måste tas till nyblivna företagare. Satsningar på aktiva insatser minskar behovet av passiva arbetslöshetsersättningar.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

att regeringen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för att effektivisera och utveckla arbetskrafts- och företagsservicen.

60. Energipolitik

20. Främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi (reservationsanslag 3 år)

I Finland är energiförbrukningen per person störst i hela EU och av den totala energiförbrukningen kommer bara omkring 30 procent från inhemska energikällor. Tillgång till energi och funktionssäkra elnät är en viktig del av vår försörjningsberedskap. Innovationerna utvecklas snabbt inom energiområdet. Men regeringen har skurit i anslagen till utbildning och forskning under sin mandatperiod. Finland är en föregångare inom kraftverksteknik och kan dra nytta av produktionskapaciteten för förnybar energi när efterfrågan växer globalt. Branschen skulle kunna sysselsätta ännu fler.

På senare tid har man med fog påpekat att våra elnät kan vara sårbara vid potentiella hybridattacker och tillslag i terroristiskt syfte. Vårt samhälle och vårt näringsliv är mycket beroende av att vi har fungerande elnät. Det gäller att se till att elnäten är funktionssäkra under alla förhållanden och därför måste vi vara beredda att satsa mer på forskning.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.20 med 3 000 000 euro för främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Under den här valperioden har regeringens neddragningar framför allt varit inriktade på barnfamiljer. Inte bara har de direkta nedskärningarna sänkt barnbidragen. Utöver det har regeringen också frusit index. Dessutom har barnfamiljerna drabbats av många andra anpassningsåtgärder; bland annat slopades barnavdraget i fjol. I det rådande läget borde regeringen tvärtom ha visat sitt stöd för barnfamiljerna och på så sätt medverkat till att höja nativiteten.

De senaste åren har allt fler barn drabbats av fattigdom. Också regeringen har med sina åtgärder styrt utvecklingen i den riktningen, eftersom i synnerhet nedskärningarna i barnbidragen och frysningen av index för flera andra sociala förmåner har haft negativa följder för de familjer som redan innan haft det kämpigt med ekonomin. Barnen märker av fattigdom i familjen både i skolan och på fritiden. En ny studie visar att fattigdom i spädbarnsålder kan påverka barnet upp i ung-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

domsåren. Kristdemokratiska riksdagsgruppen godtar inte nedskärningar som försämrar barnfamiljernas försörjning och föreslår därför en engångshöjning av barnbidraget.

Det behövs ett flertal åtgärder för att underlätta situationen för barnfamiljerna. Ett engångsbelopp på tusen euro i babypenning skulle underlätta ekonomin för barnfamiljer och ge dem bättre möjligheter att skaffa exempelvis nödvändiga tjänster eller barnartiklar. Samtidigt är babypenningen en stark signal från samhället att barn är välkomna och önskade. När alla barnfamiljer får babypenningen, ökar den regionala jämlikheten.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att kompensera nedskärningarna i barnbidraget under valperioden med en höjning av barnbidragsbeloppet.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa ett engångsbelopp på tusen euro i babypenning. Penningen betalas ut till familjen tillsammans med det första barnbidraget.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Lagstiftningen om allmänt bostadsbidrag reviderades i grunden 2015. Bland annat avskaffades egenskriteriet. Det första året ökade utgifterna för allmänt bostadsbidrag med 176 miljoner euro och året därpå, 2016, steg utgifterna med 339 miljoner euro jämfört med 2014. Reformen resulterade i att bostadsbidragstagarna blir långt fler än tidigare. I dag får nästan 900 000 finländare bostadsbidrag. År 2015 fick 246 000 hushåll allmänt bostadsbidrag och år 2017 var antalet uppe i 381 500 hushåll.

I augusti 2017 trädde en reform i kraft som gjorde att studerande med bostadstillägg huvudsakligen flyttades över till allmänt bostadsbidrag. Via reformen blev det betydligt färre studerande som fick bostadsbidrag, men samtidigt har det utbetalda beloppet och det genomsnittliga beloppet per studerande för olika bostadsbidrag stigit betydligt. Under samma tid har också de studerandes boendeutgifter stigit. Hösten 2016 var boendeutgifterna i medeltal 381 euro och hösten 2017 hade de stigit till 426 euro. Här bör det noteras att boendeutgifterna steg betydligt mer för studerande än för andra som fick bostadsbidrag.

Det ändrade bostadsbidraget till studerande har lett till att det är mer lönsamt för studerande att hyra en dyr etta än att bo i studentbostad eller tillsammans med någon kompis eller sin partner. Reformen ökar efterfrågan på ettor i framför allt Helsingforsregionen, där det redan nu är brist på bostäder till ett rimligt pris. Hyrorna höjs med stigande efterfrågan och därmed får både studerande och förvärvsarbetande högre boendekostnader. Samtidigt fortsätter utgifterna för bostadsbidrag att stiga.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se över bostadsbidragen för att stoppa ökningen i utgifterna för bostadsbidrag.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Det sänkta avgiftstaket för långtidssjuka ska gå till långtidssjuka och äldre personer, som har de högsta läkemedelskostnaderna. Det förbättrar med en gång deras levnadsstandard. Samtidigt måste läkemedelsersättningarna ses över så att kostnadsbelastningen i början av året framöver inte är oskälig. Den som har nått upp till taket för läkemedelsersättningar det föregående året måste kunna dela upp kostnaderna på flera månader. Regeringen sänker inte självrisker tillräckligt mycket och kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår därför förbättringar i läkemedelsersättningarna.

Den lagändring som trädde i kraft i fjol ändrade FPA-ersättningarna för diabetesläkemedel. Sedan har andra diabetesläkemedel än insulin ersatts enligt kategorin för lägre specialersättning. Då får patienten 65 procent av priset ersatt. I kategorin högre specialersättning ersätts läkemedlen till 100 procent utom en självrisk på 4,50 euro per läkemedel och inköpstillfälle.

Den ändrade ersättningskategorin har försämrat situationen för i synnerhet låginkomsttagare och äldre. Efter ändringen är det betydligt fler som köper diabetesläkemedel med betalningsförbindelse. Det visar undersökningar. På grund av bristande diabetesbehandling har dessutom diabeteskomplikationerna ökat.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att sänka avgiftstaket för läkemedelsersättningar och reformera läkemedelsersättningarna så att kostnadsbelastningen i fortsättningen inte är oskälig i början av året.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att diabetesläkemedel flyttas tillbaka till den högre ersättningskategorin.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 5 /kd

Höjning av folkpensionerna

Pensionärerna med de lägsta pensionerna är bland de sämst bemedlade i vårt land och de som behöver mest stöd. Pensionärer med små inkomster är oftast kvinnor med ett långt liv i låglöneyrken bakom sig eller som utfört ett viktigt arbete som hemmamammor utan att få arbetspension för det. Under valperioden har regeringen infört indexsänkningar och de måste kompenseras med högre folkpensioner. Högre folkpension höjer också garantipensionen och sänker beskattningen av låg- och medelinkomsttagare via avdraget för pensionsinkomster.

Höjning av garantipensionen

Garantipensionen garanterar personer bosatta i Finland en minimipension, om alla deras pensioner före skatt är lägre än garantipensionen. Den höjning som regeringen föreslår höjer garantipensionen med ungefär 10 euro i månaden. Men pensionärer med små inkomster måste få bättre försörjningsmöjligheter än vad regeringen föreslår i propositionen. En ordentlig höjning av garantipensionen skulle göra det betydligt lättare för många pensionärer att klara av vardagen. En större höjning av garantipensionen än planerat är motiverad när man beaktar att flera av regeringens övriga beslut ökar pensionärernas utgifter.

Återinför kotersättningen för personer med celiaki

Celiaki är en allvarlig ärftlig sjukdom och livslång glutenfri eller naturligt glutenfri kost är den enda behandlingsmetoden. Kosten är alltså medicin för människor med celiaki. I början av 2016 avskaffade regeringen den kotersättning som personer med celiaki kunde ansöka om för sina merkostnader för glutenfri kost. Ersättningen var 23,60 euro i månaden för personer med celiaki som är 16 år eller äldre. Merkostnaderna för kost vid celiaki måste jämföras med ersättningarna för läkemedelskostnader vid andra svåra och kroniska sjukdomar. Dessutom är celiaki en ärftlig sjukdom, och därför spelar kotersättningen en stor roll framför allt i familjer.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen kompenserar de nedskärningar och indexminskningar som den har gjort i folkpensionen den här valperioden med en höjning av pensionen.

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer garantipensionen med 30 euro i månaden utöver den höjning som ingår i budgetpropositionen.

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra kotersättningen till personer med celiaki enligt den modell som tillämpades tidigare.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Det finns allvarliga problem med inomhusluften i Finland. Ett problem vid behandlingen av sjukdomar relaterade till inomhusluften är att det inte finns några diagnostiska metoder. Det har inte gått att fastställa några hälsomässiga gränsvärden för mögel eller andra föroreningar. De inverkan- de faktorerna kan vara många, och olika personer reagerar olika på dem. Sjukdomarna kan beror på många hälsofarliga föroreningar i inomhusluften, bland annat toxiner från mögel och andra mikroorganismer som förekommer vid fuktskador, såsom bakterier.

De vetenskapliga bevisen för sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar och besvär är förbryllande motstridiga och otydliga. Vi behöver gemensamma handlingsmodeller för att bedö- ma exponering och sanitära olägenheter. Man måste snabbt och professionellt klarlägga och av- hjälpa problemen med inomhusluften, vilket kräver samarbete mellan olika aktörer men också mer forskning på universitetsnivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.32 med 10 000 000 euro till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Samhällen, byggande och boende

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Statens energistöd till småhus för att förbättra energiekonomin och införa förnybara energifor- mer tog slut 2016. Stöden administrerades via Finansierings- och utvecklingscentralen för boen- det (ARA). Stödet beviljades om hushållets totala inkomster var små och det utgjorde vanligen 25 procent av reparationskostnaderna. Kommunerna har inte aktiverat sig för att erbjuda energistöd av egna medel.

Energiomställningar i småhus är både i ekologiskt och ekonomiskt hänseende ett vettigt sätt att stödja liv och boende i glesbygden. Både med tanke på klimatförändringen och minskad ener- giimport är det en vettig lösning att avskaffa uppvärmningssystem i småhus som drivs med fos- sila bränslen, bland annat oljeuppvärmning. Samtidigt måste energistöden till småhus återinföras i dispositionsplanen under momentet.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

att riksdagen ökar moment 35.20.55 med 2 000 000 euro för att återinföra energistöden för energiomställningar i småhus och att det i motiven sägs att anslaget får användas för energistöd till småhus.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Återinför barnavdraget

Barnavdraget slopades i beskattningen i början av året. Avdraget hade införts för att kompensera för nedskärningen i barnbidraget och borde därför inte ha slopats. Avdraget kan bidra till att rätta till de värsta missförhållandena för barnfamiljerna. Det ska vara inkomstrelaterat och minska när inkomsterna stiger. Om nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten sammantaget överstiger en viss inkomstgräns ska avdraget inte beviljas ens partiellt. Avdragsbeloppet påverkas av hur många barn det finns i familjen och av om det är fråga om gemensam eller ensam försörjning. Avdraget ska göras på skatterna på förvärvsinkomst och kapitalinkomst i proportion till skattebeloppet.

Avgränsning i skatteutgiften för arbetsmarknadens organisationer

Avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå. Medlemmar i andra allmännyttiga organisationer har ingen rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen. Dessutom har vissa fackförbund innehav som de använder företagsmässigt för operationer på den fria marknaden. Då kan medlemmarnas skatteavdrag rentav betraktas som ett slags indirekt företagsstöd.

Att helt och hållet avveckla avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund skulle ge en extra inkomst på 205 miljoner till staten. En så här stor ändring bör inte genomföras på en gång utan gradvis genom halverad avdragsrätt. Det skulle ge staten 102,5 miljoner euro till i skatteinkomster 2019. För jämlik behandling av arbetsmarknadens organisationer måste också arbetsgivarorganisationernas rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen slopas.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför barnavdraget i beskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 38

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att halvera avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer och för att slopa avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

I Finland är skatten på livsmedel hög om man jämför med resten av EU. Så är det trots att moms tas ut enligt den lägre skattesatsen, 14 procent. Vår moms på livsmedel är hög när man jämför Finland med likartade länder som Sverige (12 %) eller Tyskland (7 %). I EU finns det rentav länder som inte har någon moms alls på livsmedel.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen anser det viktigt att skatten på livsmedel sänks på sikt. Ett första steg är att sänka momsen på frukt och grönt. Lägre priser på produkterna ökar efterfrågan på hälsosamma och färska grönsaker och frukter. Ökad efterfrågan gynnar också finländska producenter. En sådan reform har positiva effekter för samhällsekonomin och sysselsättningen. Dessutom påverkas folkhälsan positivt när konsumtionen av hälsosamma livsmedel ökar.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka momsen på frukt och grönt från 14 till 12 procent.

08. Punktskatter

04. Skatt på alkoholdrycker

De offentliga finanserna drabbas varje år av merkostnader på flera miljarder euro på grund av alkohol. Det bästa sättet att minska alkoholmissbruket är att påverka åtkomsten och priset. En viktig åtgärd är att gradvis höja alkoholskatten för att minska de alkoholrelaterade skadorna. Tidigare skattehöjningar har visat att prishöjningar har direkt effekt på totalkonsumtionen av alkohol. Alkoholskatten ska ligga på en sådan nivå att den minskar alkoholkonsumtionen och att skatteintäkterna står i en vettig relation till samhällets kostnader för alkoholbruket.

Som ett led i budgetpropositionen för 2019 föreslår regeringen att alkoholskatten höjs. Skattehöjningen ökar detaljhandelspriserna med i genomsnitt en dryg procent, och intäkterna av alkoholskatten beräknas öka med cirka 30 miljoner euro per år. Propositionen är visserligen ett steg i rätt riktning, men höjningarna måste vara avsevärt större med tanke på de stora skador och kostnader som alkoholkonsumtionen förorsakar samhället.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker så att punktskatten på alkoholdrycker höjs med 70 miljoner euro mer än i budgetpropositionen.

05. Punktskatt på läskedrycker

På senare år har det blivit allt vanligare att använda energidrycker, i synnerhet bland barn och unga. Skolhälsoenkäten från i fjol visar att upp till 18 procent av pojkarna och 8 procent av flickorna i högstadieåldern dricker energidryck tre eller fler gånger i veckan. Energidryckerna innehåller ofta mycket socker. Dessutom innehåller de koffein och andra ämnen som har hälsoskadliga effekter vid stort intag. Många handlare, lärare och föräldrar vill införa restriktioner i tillgången. Ett sätt att minska användningen är att höja priset via skatter. Lagen om punktskatt på läskedrycker (1127/2010) måste kompletteras med en skattekategori för energidrycker och en tydlig definition på dryckerna. När energidrycker ingår i punktskatten på läskedrycker kan man på det här sättet införa en särskild skatt på dem.

Regeringen vill höja punktskatten på läskedrycker som innehåller mer än 0,5 procent socker från 22 till 27 cent per liter färdig dryck. På övriga läskedrycker höjs den från 11 till 12 cent per liter. Drycker som klassas som energidrycker bör beläggas med en extra skatt på 27 cent ovanpå punktskatten på läskedrycker oberoende av sockerhalten.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en särskild punktskatt på energidrycker som ett led i åtgärderna för att minska den ökande användningen av energidrycker.

Sockerskatt (ny)

Finländarna äter och dricker fortfarande för mycket socker. Den ökade sockerkonsumtionen har konsekvenser för såväl folkhälsan som ekonomin. Även om regeringen i fjol gick in för att slopa sötaksskatten, som fått så mycket kritik från EU, finns det fortfarande ett behov av en hälsorelaterad skatt för att minska sockerkonsumtionen. Jag föreslår att det införs en hälsorelaterad sockerskatt i stället för den tidigare sötaksskatten.

Sockerskatten tillämpas rättvist på olika produktgrupper och grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Skatten gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård. Meningen är att sockerskatten ska tas ut för tillsatt socker, det vill säga sackaros. Skatteplikten ska gälla socker tillverkat i Finland, importerat socker och alla importerade sockerhaltiga produkter.

En sockerskatt kan också införas med hänvisning till att lagstiftningen om märkning av förpackningar kräver att sockerhalten i produkter uppges. Skattebasen breddas till ett stort antal sockerhaltiga produkter, däribland kex, pudding och yoghurt.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 5 /kd

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en sockerskatt.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2019 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 42 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen.

Helsingfors 14.12.2018

Peter Östman kd

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

RESERVATION 6 sf

Allmän motivering

Sannfinländarna ställer Finland och finländarnas välfärd i främsta rummet och erbjuder därför vårt land ett nytt, bättre och rättvisare vägval, inte bara för nästa år eller nästa valperiod, utan också för tiden bortom valperioder. Det behövs omstrukturering och nytänk för att de nuvarande olägenheterna i vårt samhälle ska kunna åtgärdas och den polariserande ojämlikhetsutvecklingen kunna stoppas.

Finländarnas nationella intresse står alltid i fokus för vår politik, och är utgångspunkten för det vi arbetar för. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen ska lämnas ensam. Alla finländare ska garanteras goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet. De viktigaste vägvalen i vårt alternativ:

- Stoppa statens skuldsättning och främja ekonomisk tillväxt
- Skydda nationalförmögenheten och bevara den för senare generationer
- Fördela de offentliga medlen rättvist: höj finländarnas levnadsstandard
- Gör Finland till det minst lockande nordiska landet för invandrare som inte kommer för att söka jobb: sätt stopp för skadlig invandring!
- Satsa på inre säkerhet
- Sänk boendekostnaderna och energibeskattningen till miniminivån i EU.

Sannfinländarna vill sätta stopp för statens skuldsättning: utgångspunkten ska vara att bara dela på det som finns och inte ta konsumtionskrediter som kommande generationer får betala. Det är inte bara en principiell fråga utan vi måste också komma ihåg att det inte är någon hållbar lösning att fortlöpande täcka budgetunderskottet med skuldsättning.

Samtidigt som vi delar på det som finns, måste vi också fylla på den säck som vi delar ur för att det ska finnas mer att dela. Det innebär att vi ska främja finländskt arbete och företagande.

Tröskeln för att bli företagare och sysselsätta andra bör sänkas. Man måste hålla i minnet att småföretagarna ger många människor jobb och specifikt i Finland. Största delen av de nya arbetstillfällena finns i små- och medelstora företag, särskilt de som kommit till de senaste åren.

Vi i Sannfinländarna vill banta ner byråkratin för företagarna. Vårt välfärdssamhälle har gradvis svällt ut till ett förmyndarsamhälle där byråkrater reglerar minsta lilla småsak. Så vi har all anledning att göra något åt svällande byråkrati och misslyckade regelverk. I värsta fall förtvinar nya innovationer och hela sektorer i den byråkratiska kvarnen och ny företagsverksamhet uppstår i andra länder med en mer företagsvänlig lagstiftning. Det måste till en förändring för annars tar vi kål på ekonomin med vår nitiska reglering.

Som vi alla vet ger arbete inte bara ekonomiskt oberoende utan också en känsla av höra till, och det är viktigt för oss sannfinländare. Därför är det viktigt att allas arbetsinsats kan aktiveras och komma samhället till godo.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Rent vatten, ren luft och en ren natur ingår i vår nationalförmögenhet och dem får vi inte bolagisera eller sälja till utlandet. Vidare ska naturresurserna i den finländska jordmånen kunna nyttiggöras av vem som helst. Exempelvis ett gruvbolag ska inte kunna exploatera malmfyndigheter och förstöra den omgivande naturen, försätta sig i konkurs när fyndigheterna sinar och låta de finländska skattebetalarna stå för notan när miljön ska restaureras. Sannfinländarna vill försvara finländskt arbete och vårt finländska jordbruk och skydda vår nationalförmögenhet. Därför vill vi att rena vattendrag, naturrikedomar och den viktigare statliga förmögenheten ska tillhöra oss finländare.

Vi ser allvarligt på klimat- och miljöfrågorna. Inte heller i det avseendet nöjer vi oss med högtravande deklamationer utan vi vill finna konkreta, effektiva och realistiska metoder. Vi sannfinländare betonar att bibehållen industri i Finland är en miljö- och klimatgärning eftersom finländska produkter tillverkas med så ren teknik som möjligt och med respekt för naturen. Det är inte till nytta vare sig för miljön eller klimatet om produktionen måste flytta bort från Finland till länder som inte följer europeiska miljönormer. Dessutom transporteras produkter tillverkade enligt slappare miljönormer långa vägar för att komma ut på den finländska marknaden.

Den cirkulära ekonomin medför stor potential. I dag kommer 70 procent av utsläppen från tillverkning och destruktion av material. Hela 80 procent av alla konsumtionsvaror kasts bort eller bränns utan att materialet återvinns. Finland måste kräva att renare produktion gynnas och därför slopa konkurrensfördelar för produkter som är tillverkade med förorenande och miljöförstörande metoder. Vi föreslår att klimattullar införs för produkter som är tillverkade i länder som inte följer europeiska miljönormer. Med avkastningen från tullarna kan medlemslänternas medfinansiering i EU:s budget sänkas och förorenarnas produktion samtidigt styras i en mindre förorenande riktning. Också migrationen från utvecklingsländerna till Norden måste stoppas, inte minst för att det förbrukar mer energi att bo och leva i norr än i varma länder. Detta är den enda utvägen för vi ska kunna hålla fast vid utsläppsmålen; också i utvecklingssamarbetet måste utbildning för kvinnor och minskad folkökning lyftas fram.

Frukterna av den ekonomiska tillväxten är ojämnt fördelade i vårt samhälle. Vi sannfinländare vill se till att alla medborgare får njuta frukterna av tillväxten. Vi vill satsa på Finland och finländarna och vi vill erbjuda ett bättre och rättvisare alternativ. Enligt vårt synsätt ska de beslutsfattare som finländarna väljer i första hand försvara Finlands och finländarnas intressen, inte någon federativ ideologi eller andras intressen på bekostnad av finländarnas intressen.

Exempelvis hälso- och sjukvård, social trygghet och offentliga tjänster ska inte harmoniseras till finländarnas nackdel, för att inte tala om att ge personer som uppehåller sig illegalt i landet bättre service än vad medborgarna själva får. Ett bra men samtidigt dåligt exempel på detta är Helsingfors stadsfullmäktiges beslut att tillhandahålla papperslösa invandrare gratis hälso- och sjukvård.

Vidare är det inte rätt med tanke på förvärvsarbetande finländska skattebetalare att barnskötare på daghemmen har så liten lön att den inte räcker till för en hög hyra eller bil. Samtidigt bor en asylfamilj i en stor lägenhet mitt i stan på skattebetalarnas bekostnad. Barnen skjutsas till skolan med bil och ingendera föräldern har jobb. Det är ohållbart för samhällsmoralen att de som lever på bidrag har det bättre ställt än hårt arbetande låginkomsttagare.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Många av företeelserna i samhället berör fler än ett ministeriums förvaltningsområde. Det går därför inte alltid att förutsäga under vilket moment satsningarna ska finnas för att vara mest effektiva mot ett visst problem som påträffats. Exempelvis finns det många frågor gällande boende och byggnation som kan påverkas genom budgeten för att boendet inte ska vara så dyrt. En nyckelfråga är hur helheten hanteras och hur kompetensresurserna kan förflyttas och sättas in där nytan av dem blir störst.

Så som bland annat Sitra har påpekat är det viktigt för Finlands framtid att särskilt se till att företeelser över förvaltningsgränserna identifieras och att de bemöts genom offentliga politiska metoder. Temaorienterad budgetering och beslutsprocess möjliggör en mer strategisk, långsiktig och samordnad ledningskultur med större genomslagskraft.

När temaorienterad budgetering införs kan resultatstyrningen av enheterna vid ministerierna och i den offentliga förvaltningen utvecklas i effektivitetsperspektiv på så sätt att de strategiska målen säkert nås. Den här infallsvinkeln är särskilt viktig i omfattande förvaltningsövergripande reformprojekt såsom omarbetningen av den sociala tryggheten så att det alltid är mer lönsamt att arbeta än att leva på socialbidrag.

Ekonomi i euroområdet står inte på en stadig grund. Om Storbritanniens utträde ur EU genomförs kommer de andra medlemsländerna att hotas av avsevärt höjda finansiella bidrag till unionen. Skuldkrisen i Italien kombinerad med att Europeiska centralbankens program för köp av skräplån upphör gör att det ekonomiska läget blir ännu mer osäkert. Vi kan alltså räkna med att euroområdet de närmaste åren kommer att drabbas av stigande räntor som får till följd att den ekonomiska tillväxten avstannar och arbetslösheten ökar. Finland bör bereda sig på den här situationen och på det faktum att euroområdet eventuellt kommer att falla sönder.

Genom en proposition med förslag till översyn av skjutvapenlagen genomförs EU:s skjutvapendirektiv, som började beredas efter terrorattackerna i Paris. Vi sannfinländare påpekar att terrorismen inte kan bekämpas genom att laglydiga reservister, jägare och andra vapenintresserade och hobbyskyttar får det svårare att träna upp sina kunskaper. Om terroristerna använder skjutvapen har de skaffat dem illegalt. Propositionen innehåller åtstramningar som direktivet inte förpliktar till. Till exempel blir åldersgränsen för tillstånd att använda gevär och stort magasin 20 år, medan direktivet bara kräver 18 års ålder.

Fastän sysselsättningen långsamt har börjat öka har inte alla finländare fått njuta frukterna av den ekonomiska tillväxten. En del tvingas fortfarande leva på mycket låga inkomster. Enligt olika utredningar är det ett faktum att uppskattningsvis 20 000–25 000 personer varje vecka får sin mat via så kallade brödköer. Den här mathjälpen har blivit ett viktigt led i biståndet till de som har det allra sämst ställt och en form av social trygghet som kompletterar den offentliga verksamheten, eftersom det företrädesvis är människor som lever på grundtrygghetsförmåner eller som har en dålig ställning på arbetsmarknaden som är hänvisade till brödköerna. För många av dem är det här biståndet en sista utväg för att få tag på de livsmedel de behöver för att klara sig.

Så sent som i budgeten för 2017 ökade finansutskottet anslaget med en miljon euro för rikstäckande aktörer som ordnar mathjälp till människor i behov av särskilt stöd. Stödet skulle enligt betänkandet beviljas med särskild hänsyn till att verksamheten ska ge resultat. I budgeten för 2018

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

ingick anslaget inte längre, och det finns inte heller i budgetpropositionen för 2019. Trots den ekonomiska tillväxten har behovet av mathjälp inte försvunnit eller ens minskat i någon betydlig grad. Staten bör med fog bevilja anslag till organisationer som erbjuder mathjälp till behövande. Stödet bör beviljas med särskild hänsyn till att verksamheten ska ge resultat.

Det blir allt vanligare att skaffa sig ett sällskapsdjur samtidigt som allt fler djur lämnas åt sitt öde när ägarna inte orkar ta hand om dem. Antalet katter som överges årligen beräknas vara uppe i 20 000. I många kommuner finns det djurskyddsföreningar som driver hem för hittedjur. Föreningarna utför viktigt djurskyddsarbete, ofta till största delen frivilligt och med mycket anspråkslös finansiering. Vi anser att det här arbetet som utförs av organisationer och som är nödvändigt för att djuren ska må bra kan finansieras med tippningsvinstmedel.

I december 2015 publicerade regeringen ett i sig bra asylpolitiskt program som skulle ha gjort Finland betydligt mindre lockande för personer som söker asyl på tvivelaktiga grunder. Men regeringen har inte följt sitt program och därför har många personer som utgör ett hot mot vår nationella säkerhet och medborgarnas välfärd anlänt till landet och stannat kvar här. Finland har också ofta misslyckats med att avlägsna personer som fått avslag på sin asylansökan ur landet. Exempelvis hade terroristen bakom attacken i Åbo fått avslag på sin asylansökan. Asylsökande ligger också bakom ett flertal andra brott mot medborgares liv och fysiska integritet.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska politik för att frukterna av tillväxten ska fördelas rättvist mellan befolkningsgrupperna och mellan stad och landsbygd.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en genomgripande skattereform för att beskattningen ska motivera till arbete och finländskt företagande, minska inkomstskillnaderna och behandla de som får förvärvsinkomster, kapitalinkomster och pensionsinkomster rättvist.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen ser över sin politik för arbetskraft och utkomstskydd vid arbetslöshet, vilket innebär att de åtgärder som försämrar den grundläggande försörjningen för arbetslösa slopas och att personer som söker arbete eller utbildningsplats uppmuntras till större aktivitet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen bantar ner byråkratin, effektiviserar ämbetsverken och utökar resultatansvaret för förvaltningsområdena och enheterna.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar relevanta och offentliga kriterier för alla bidrag och stöd som betalas ut av statliga medel.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar tillräckliga åtgärder för att stärka köpkraften för personer med små och medelstora inkomster och sänka energikostnaderna inom boende och transporter.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen ställer upp som mål att höja sysselsättningsgraden till minst 75 procent, stoppa den offentliga skuldsättningen, lindra beskattningen av arbete och företagande, se över den sociala tryggheten så att den blir rättvis, åtgärda inkomstfällorna och få nativiteten att börja öka.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder sig på stora ekonomiska och sociala omställningar till följd av bland annat Brexit, skuldkrisen i Italien och det faktum att Europeiska centralbanken upphört med sitt program för köp av skräplån, eftersom följderna blir att räntorna stiger, den ekonomiska tillväxten avstannar och arbetslösheten ökar.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att skjutvapenlagen ändras endast enligt minimikraven till följd av att vapendirektivet genomförs och att Finland drar nytta av alla möjligheter till undantag med tanke på vårt nationella intresse.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att kunskaperna och möjligheterna att utöva en hobby fortsatt håller en hög nivå i fråga om reservister, jägare och andra vapenintresserade och hobbysskyttar.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att de organisationer som tillhandahåller mat- och hjälp till mindre bemedlade kan bedriva sin verksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att föreningar som frivilligt utför djurskyddsarbete får stöd från tippningsvinstmedel.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringen varken har velat eller kunnat genomföra en invandrings- och asylpolitik som garanterar finländska barns och vuxnas fysiska och psykiska integritet. Eftersom regeringen dessutom inte har genomfört sitt asylprogram har den inte riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

01. Omkostnader för statsrådets kansli (reservationsanslag 2 år)

Vi sannfinländare anser att de högsta tjänstemännen på ministerierna bör vara erfarna och professionella och ha bred förvaltningsövergripande erfarenhet av statsförvaltningen för att ministerierna ska kunna bedriva ändamålsenlig verksamhet. Enbart politisk lämplighet räcker inte. För att statsförvaltningens verksamhet över förvaltningsgränserna ska vara så smidig som möjligt är det viktigt att kanslicheferna har praktisk erfarenhet av också andras än sitt eget ministeriums verksamhet. Därför föreslår vi en handlingsmodell för val av kanslichefer, där sektorsövergripande erfarenhet blir ett behörighetsvillkor för kanslichefstjänster.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en handlingsmodell för val av kanslichefer, där det för att främja den sektorsövergripande kompetensen krävs att den som blir vald har arbetserfarenhet inom minst tre förvaltningsområden.

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

Vi i sannfinländarna anser att det i åtgärderna för att effektivisera statsförvaltningen bör ingå en omvärdering av antalet politiskt tillsatta tjänstemän på ministerierna och deras ställning. Överlag bör det vara så att personer som arbetar politiskt och inte tillsätts i ett öppet ansökningsförfarande utan på politiska meriter inte är anställda av ministerierna utan av partierna. Som det ser ut idag rörs politisk beredning och tjänstemannaberedning ihop. Det gör att systemet är rörigt och att beredningen är dålig. Politisk styrning hör inte hemma på enskilda ministerier utan tjänstemannaapparaten ska koncentrera sig på att genomföra god förvaltning. Den politiska ledningen och styr-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

ningen måste förläggas till finanspolitiska ministerutskottet och de politiska specialmedarbetarna måste bli färre.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen drar ner på antalet politiska specialmedarbetare och ser över systemet med statssekreterare.

24. Finlands EU-ordförandeskap (reservationsanslag 2 år)

Finland är så mycket annat än bara huvudstadsregionen. Men i regel ordnas viktiga internationella konferenser och tillställningar i huvudstadsregionen. Vi föreslår att tillställningarna med anknytning till Finlands förestående EU-ordförandeskap ordnas på olika håll i landet så att EU-politikerna får en bredare inblick i vårt land. Samtidigt öppnas nya samarbetsmöjligheter för kommuner utanför huvudstadsregionen och företag i kommunerna. Det bidrar också till Finlands satsningar på främjande av export och turism.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att mötena under Finlands EU-ordförandeskap förankras i hela landet. Mötena bör hållas också i andra städer än i Helsingfors. Om mötestemat till exempel är hållbar utveckling eller turism kan mötet hållas på något semestercenter i Lappland eller i Uleåborg eller Jyväskylä.

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Enligt Arbetshälsoinstitutets beräkningar finns det i Finland 800 000 människor som dagligen utsätts för problem med inomhusluft både i hem och på arbetsplatser. Men de har fått alldeles för lite uppmärksamhet. Sjukdomar som beror på inomhusluften börjar ofta med symtom på irritation, såsom snuva, hosta och röda ögon. Det kan gå så långt att den drabbade får neurologiska och reumatiska symtom och astma. Problemen finns alltför ofta i skolor och daghem, så både barn och lärare utsätts för dem även om de inte själva har problem med inomhusluften hemma.

Än i dag är det vanligt att symtom på grund av inomhusluft betraktas som psykosomatiska. De insjuknade har blivit erbjudna terapi som behandling eller rentav ansetts ha psykiska problem. Eftersom det inte finns någon diagnos är enda alternativet för många att låta sina besvär bli diagnostiserade som psykisk ohälsa. Så här kan det inte fortsätta, för avsaknaden av en korrekt diagnos kan leda till att den insjuknade till exempel inte får de stöd han eller hon har rätt till och inte heller kan konstateras vara arbetsoförmögen. Det kan hända att fysiologiska symtom hos barn anses vara påhittade och bero på påstådda psykiska problem hos föräldrarna. Det behövs betydligt större anslag för forskning, diagnostik, behandling och rehabilitering i fråga om sjukdomar som beror på fukt- och mögelskador.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 23.01.25 med 1 000 000 euro för forskning, diagnostik, behandling och rehabilitering i fråga om sjukdomar som beror på fukt- och mögelskador.

10. Ägarstyrningen

Vidare är det viktigt att säkerställa ett långsiktigt nationellt intresse med avseende på sysselsättning, regional utveckling och försörjningstrygghet. I sin politik för ägarstyrning kan och måste den statliga ägaren understryka att Finlands nationella intresse spelar en framträdande roll. Vidare anser vi att staten måste behålla bestämmande inflytande inte minst i företag som arbetar med uppgifter av stor relevans för att säkerställa samhällsverksamhet i krissituationer, exempelvis energiförsörjning eller trafik och transport.

Med tanke på likabehandling av medborgare och verksamhetsmöjligheter för företag är det viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att se till att post- och utdelningstjänsterna håller minst nuvarande standard i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder får inte visa sig som sämre service för användaren. Dessutom måste priset på tjänsterna fortsatt vara skäligt.

Det gäller också att titta närmare på företagens vinstutdelning. I situationer när företagen har den typen av tillgångar i balansräkningen som inte är nödvändiga för verksamheten på längre sikt bör ägaren, alltså staten, ta ut de överflödiga medlen och investera dem på ett lönsamt sätt, exempelvis i utbildning och forskning och i tillväxtföretag med regionala sysselsättningseffekter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker statens ägarstyrning, särskilt i de företag som arbetar i kontaktytor med allmänheten och som har ett viktigt samhälleligt serviceuppdrag, exempelvis Posti och VR. Riksdagen avkräver regeringen konkreta åtgärder för att se till att de allmänna posttjänsterna fortsättningsvis håller samma standard som nu i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder måste sättas in på distributionslogistiken, som kan kombineras med aktörer i privata sektorn, men får inte försämra servicestandarden för användarna.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på sin ägarstyrningspolitik på så sätt att det uppkommer nya innovativa företag och arbetstillfällen för framtiden och att utbildningen och forskningen blir starkare, men att staten behåller bestämmande inflytande över de bolag som spelar en viktig roll för försörjningstrygghet eller regional utveckling. Statens utvecklingsbolag Vake ska uppmanas att skapa ett nationellt ekosystem för batterier och stödjande projekt för att upprätthålla funktionsförmågan i syfte att sänka kostnaderna för åldrandet och höja de äldres livskvalitet. Tillsammans med aktörer i privata sektorn och högskolor ska behoven utredas för att utöka utbildningen i artificiell intelligens för att de finländska

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

företagen i teknikbranschen ska få den arbetskraft de behöver och Finlands position som ledande land inom teknik säkras.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen i fråga om ägarstyrningen vidtar åtgärder för att kundbelåtenheten i statliga fastighetsbolag såsom Senatfastigheter ska bli ett av de viktigaste kriterierna i bolagens verksamhetsstrategi och som grund för belöning till ledningen.

20. Understödjande av politisk verksamhet

50. Understödjande av partiverksamhet (fast anslag)

Vi föreslår att partistödet sänks med 15 procent jämfört med nivån 2018. Det är rimligt att partistödet behandlas på samma sätt som andra liknande anslag som regeringen skurit i. Vi sannfinländare är beredda att sänka partistöden trots att vårt parti till skillnad från många andra inte får en betydande del av sina finansiella resurser från intresseorganisationer eller stiftelser. Vi anser att stödet till samtliga partier bör vara offentligt och att om partiet får finansiella resurser från andra aktörer bör det samhälleliga stödet sänkas i motsvarande mån.

Vi föreslår

att anslaget för understödjande av partiverksamhet under moment 23.20.50 minskas med 4 445 000 euro.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Exporthandel är ett område som kräver hårt arbete och kompetens. Samtidigt spelar lokalkännedom en stor roll i flera hänseenden. Underskottet i vår handelsbalans steg med 0,2 miljarder från i fjol och var i januari–september uppe i 1,9 miljarder euro. Mot den bakgrunden är det klart att samhället måste satsa mer på att stödja exportföretag.

Samtidigt genomgår turismen i Finland nu ett uppsving och den internationella turismen här slog alla rekord i fjol: de utländska övernattningarna ökade med 813 000 till rekordartade 6,6 miljoner. Men flygplats- och hotellkapaciteten hotar att bli en viktig tillväxthämmande faktor.

För att den positiva sysselsättningsutvecklingen ska befastas och turist- och exportföretagen få det stöd de behöver för sin samhällsekonomiskt viktiga verksamhet måste regeringen se till att våra beskickningar i utlandet kan satsa mer på exportfrämjande insatser och på stöd till turismen till Finland. Beskickningarna måste ha identifiering av möjligheter för exporthandel som ett vik-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

tigt insatsområde i sin verksamhet, särskilt hjälp till små och medelstora företag i deras exportansträngningar och aktivt samarbete med turistbranschen för att kunna backa upp turismen till Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen på alla våra beskickningar flyttar över ekonomiska och personella resurser till arbete med att främja vår export och öka turismen till Finland.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Dåligt förvaltad bistånd råder inte bot på eländet utan bara förlänger det. Det sannfinländska alternativet bygger på frivillighet. Varje medborgare ska om han eller hon så vill få göra biståndsdonationer via skattedeklarationen, och donationen ska gå direkt till arbete på gräsrotsnivå till exempel för att förebygga och lösa konflikter, utbilda människor och förbättra flickornas och kvinnornas rättigheter i utvecklingsländerna. De direkta budgetstöden måste upphöra.

Biståndet hindrar finansieringen på marknadsvillkor från att fungera och lokala banker från att utvecklas, får den offentliga förvaltningen i fattiga länder att svälla ut och fördunklar regeringarnas ansvar inför sina medborgare. Det här påstår Matti Kääriäinen, som har en lång karriär inom bistånd bakom sig, i sin bok Kehitysavun kirous (Into 2015). Sannfinländarnas biståndsmodell kommer att bygga på frivillighet och hjälp på gräsrotsnivån.

För 2019 bör staten bara reservera de resurser som är nödvändiga för de redan överenskomna betalningarna. Sannfinländarna vill att de finländska organisationer som uppvisar goda resultat ska spela en större roll inom fonden för utvecklingssamarbete. Fokus inom biståndet ska med hjälp av en skattemorot flyttas över till frivilliga donationer, och utvecklingssamarbetet måste bli mer öppet för insyn för att det ska vara möjligt att följa vilket genomslag verksamheten får och att koncentrera pengarna till de aktörer som är effektivast och gör störst nytta.

Biståndet ska inte bara vara passiv penningutdelning, utan dess syfte måste vara att förebygga och lösa konflikter och att hjälpa mulländerna att klara sig på egen hand. Samtidigt måste vi bli av med massmigrationen, som bara ökar koldioxidavtrycket. Det är helt enkelt inte rationellt för vare sig ursprungsländerna eller de europeiska länderna att befolkningen i utvecklingsländerna kommer till Europa en masse för att leva på socialbidrag eller sköta låglönejobb i stället för att delta i arbetet med att lösa problemen hemmavid.

Sannfinländarna understryker att den viktigaste enskilda åtgärden för att lösa utvecklingsländernas problem på lång sikt är att förbättra kvinnornas och flickornas ställning. Flickor måste få gå i skola och delta i samhällsbygget på jämställd basis i stället för att kuvas och bli barnafödare redan som barn. Om detta problem åtgärdas löser man samtidigt också det globalt sett största pro-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

blemet, överbefolkningen. Ett villkor för bistånd bör vara att mottagarstaten presenterar en plan för att få bukt med folkökningen.

Enligt Sannfinländarnas modell kan skattebetalarna i sin självdeklaration uppge en frivillig summa för bistånd. Detta är emellertid inte tillräckligt i sig. Finland måste lösgöra sig från negativa bistandsobjekt och enbart koncentrera sig på arbete på gräsrotsnivå, såsom att ordna undervisning och att främja kvinnors och flickors rättigheter. Dessa saker bör högprioriteras även i framtiden.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.66 med 75 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att Finland drar sig ur partnerskapet med Palestinska området inom det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen ser över utvecklingssamarbetet enligt Sannfinländarnas modell och höjer bidragen till det utvecklingssamarbete som finländska frivilligorganisationer utför.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen som syften med biståndet prioriterar förebyggande och lösning av konflikter plus handlingsmodeller där mälländerna får hjälp att klara sig själva.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen undersöker hur Finlands FoU-satsningar kan godkännas som utvecklingsbistånd i OECD:s ODA-redovisning till den del innovationerna är förenliga med målen för hållbar utveckling.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

01. Justitieministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Företagande är alltid förknippat med en risk för att misslyckas. När företagande slutar i konkurs, kan det vara en personlig tragedi för företagen och hela familjen. Men Finland behöver de arbetstillfällen som företagen och företagarna skapar. Därför finns det all anledning att se till att företagaren inte drabbas av orimliga följder när ett företag tvingas sluta och konkursen inte har något samband med gäldenärssvek eller oredlighet som gäldenär. I vårt nuvarande system dras företagare med sina skulder länge när det inte finns någon möjlighet att gå i personlig konkurs. Vi sannfinländare anser att det är slöseri med resurser att personer som misslyckas i sitt företagande utesluts från arbetslivet och att personer med överskuldsättning måste garanteras möjlighet att återgå i arbetslivet. En konkurs ska inte per automatik vara något skamligt, företagare som gått i konkurs måste ges möjlighet att göra nytta och dela med sig av sina erfarenheter i företagslivet. Regeringen bör snabbt sätta i kraft lagstiftning om personlig konkurs.

Många EU-länder har ett positivt kreditregister där långivare kan kontrollera vilka andra lån och inkomster den som söker lån har. Ett sådant register visar på personens förmåga att hantera sin betalningsskyldighet. Men i Finland har vi bara ett negativt kreditregister som registrerar betalningsanmärkningar. På senare år har konsumtionskrediter beviljats i snabb takt. Skuldsättningen har ökat och antalet finländare med betalningsanmärkningar ökar med flera tusen varje år. Med ett positivt kreditregister kunde den som beviljar lån ta reda på vilka tidigare lån en sökande har och på så sätt förhindra överskuldsättning. Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att förebygga överskuldsättning och göra nödvändiga ändringar i lagstiftningen för att ett positivt kreditregister ska inrättas.

När lagen om skuldsanering för privatpersoner reviderades 2015, togs fortfarande ingen hänsyn till nödläget bland gäldenärerna från den ekonomiska krisen på 1990-talet. Statens penningpolitik och devalvering gjorde att en våg av konkurser sköljde över landet, och det får många av gäldenärerna fortfarande betala för. Det vore både rimligt och mänskligt att ge dessa människor en ny chans efter mer än tjugo år av skulder efter en konkurs. Följaktligen uppmanar vi regeringen att vidta åtgärder för att äntligen befria gäldenärerna från 1990-talets ekonomiska kris från deras skulder.

Vi anser vidare att straffen måste ha ett mycket tydligare samband med hur allvarlig eller klandervärd en gärning är. I synnerhet de lindriga straffen för sexual- och våldsbrott mot barn rimmar illa med människors rättsuppfattning. I offerrollen är barn mycket utsatta och därför är sexualbrott mot barn mycket klandervärda. Trots det har brottsrekvisitet för våldtäkt tolkats bland annat så att samlag med ett tioårigt barn inte betraktats som grovt våldtäkt, eftersom domstolen inte ansett det bevisat att offret inte gett sitt samtycke. Brottsrekvisitet för sexual- och våldsbrott mot barn och straffskalorna måste genomgå en kritisk granskning. Detta för att förövarna inte ska komma undan med mindre straff exempelvis när det är svårt att höra offret som vittne på grund av personens unga ålder och för att straffen ska ligga i linje med hur grova gärningarna är och vilken skada offret har åsamkats.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagstiftning som tillåter personlig konkurs i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska betalningsanmärkningarna med hjälp av ett positivt kreditregister.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att befria gäldenärer från 1990-talets ekonomiska kris från deras ekonomiska åtaganden.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja straffen för sexualbrott.

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Under justitieministeriet sorterar en rad ombudsmän: barnombudsmannen, jämställdhetsombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, dataombudsmannen och underrättelseombudsmannen. Vi har föreslagit att en äldreombudsmannatjänst inrättas.

Samtliga ombudsmannafunktioner med undantag för underrättelseombudsmannen ska sammanföras under samma tak. Då bildas ett rättssäkerhetshus med gemensamma lokaler och stödfunktioner för ombudsmännen. Medborgarnas rättssäkerhet främjas när rättssäkerhetstjänsterna fås över en disk samtidigt som samhället sparar pengar när stödfunktionerna slås samman och anslag därmed frikopplas. Dessutom blir det lättare att ordna med vikariat.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slå samman ombudsmannabyråerna under justitieministeriet till ett rättssäkerhetshus för att medborgarna ska få alla rättssäkerhetstjänster över en disk.

10. Domstolar och rättshjälp

Sannfinländarna anser att ett av de stora problemen med rättssäkerheten i vårt land är att rättegångskostnaderna i tvistemål är så enormt höga för den förlorande parten. Extra stort blir problemet när privatpersoner och stora företag, exempelvis försäkringsbolag, är motparter. På grund av risken för höga kostnader kan ärenden inte gå vidare till domstol, utan nämndbeslut är slutliga också när det hade behövts större rättssäkerhet till exempel i patientsäkerhetsärenden. Vi anser att staten måste göra något åt problemet och vidta åtgärder för att rättssäkerheten ska fungera. Å ena

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

sidan måste gratis rättshjälp vara tillgänglig exempelvis i de nämnder som behandlar patientsäkerhetsärenden och å andra sidan vid rättegångar där parterna är mycket ojämlika. Dessutom måste det bli mycket lättare att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar finländarnas rättssäkerhet och därför sänker kostnaderna för rättegångar.

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den ekonomisk rådgivningen och skuldrådgivningen överförs från kommunerna till rättshjälpsbyråerna i början av 2019. För närvarande är köerna till rådgivningen långa, i genomsnitt sex veckor. De regionala skillnaderna är stora och de längsta köerna i vissa städer är upp till ett halvt år långa, medan det i andra städer tar mindre än en vecka att få tillgång till rådgivning. Vi anser att likabehandlingen av medborgare kräver en lösning på problemet med oskäligt långa köer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att gäldenärerna och de personer som har trängd ekonomi får omedelbar hjälp och att köerna kortas ner när den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen förs över till rättshjälpsbyråerna. Kötiderna måste vara skäliga i hela landet.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Så sent som 2010 hade Finland nästan 8 000 poliser i tjänst. Nu är siffran nere i 7 150 och enligt prognosen kommer det att finnas bara 6 300 poliser i tjänst 2020. Därför föreslår vi att resurserna för polisarbete på fältet stärks genom att minst 800 nya polismän utbildas och anställs för uppdrag på fältet under de första åren av 2020-talet. Finländarna behöver inte nätpoliser som spanar efter tankebrott i de sociala medierna, utan kunniga och ärliga poliser som garanterar säkerheten i vardagen på fältet, övervakar trafiksäkerheten och utreder brott. Av det tillskott som regeringen anvisar polisen kommer en alltför stor del att gå till lokalkostnader i form av stigande hyror.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Finland har det överlägset minsta antalet poliser per invånare i Norden. Exempelvis i Sverige finns två poliser per tusen invånare medan talet i Finland är 1,3. Ändå har polisen i Sverige problem exempelvis med förortsvåld, förstörelse och terroristhot som beror på humanitär invandring. Således måste också skyddspolisens och centralkriminalpolisens verksamhetsförutsättningar förbättras.

Säkerhetsläget i Finland har inte förbättrats i den takt som antalet poliser har minskat — tvärtom. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statsmaktens främsta uppgifter och sannfinländarna är redo att satsa märkbart på polisens arbete.

Det handlar inte bara om att det ska vara tryggt att röra sig utomhus, det är också en fråga om rätts-säkerhet. När polisens resurser minskas, ökar utredningstiderna ytterligare och brottens uppkla-ringsprocent försvagas. Antalet polisstationer har minskat och rörliga polisen lagts ner, så poli-sens närvaro i vardagen har minskat och därmed också medborgarnas trygghetskänsla. I prakti-ken har de neddragna polisresurserna också märkts i att polisernas psykosociala arbetsmiljö för-sämrats. Sannfinländarna vill satsa mer på medborgarnas trygghet och säkerställa att polisen till-delas lämpliga resurser för sitt för samhället livsviktiga arbete. I tilläggsbudgetbehandlingen 2018 slopade regeringen riksdagens engångstillägg för bekämpning av nätpedofili och cyber-brottslighet. Därför bör regeringen se till att polisen i budgeten för 2019 har tillräckligt stora re-surser för att bekämpa nätpedofili och cyberbrottslighet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 25 000 000 euro för polisväsendets omkostnader och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar polisens verksamhetsförutsättningar för att garantera den inre säkerheten och för att fler brott ska kunna utredas. För det krävs det att antalet poliser permanent höjs till 7 500 fram till 2025.

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen kraftfullt satsar på att bekämpa svart ekonomi utifrån informationsutbyte, genomföra de åtgärder som eventuellt missbruk kräver och förhindra att liknande fenomen uppstår.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen garanterar att polisen får tillräckliga resurser för att be-kämpa nätpedofili och cyberbrottslighet.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Syftet med vårt säkerhets- och välfärdspaket är att garantera medborgarnas grundläggande trygghet. Vi är inte som regeringen beredda att pruta på den inre eller yttre säkerheten ens i glesbygden. Därför kräver vi större resurser till Gränsbevakningsväsendet för att det ska kunna fullfölja sitt uppdrag att säkerställa Finlands integritet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 5 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

De senaste åren har Europa och framför allt Schengenområdet översköljts av en aldrig tidigare skådad våg av asylsökande. Trots att EU:s yttre gräns läcker som ett såll, gör Finland inga inrese- eller utresekontroller i trafiken vid den inre gränsen till 26 Schengenländer. Därför kan folkmassorna från områden utan för EU röra sig obehindrat i EU, vilket strider mot EU:s egna regler. Ofta söker människor högre levnadsstandard, men en del gör sig också skyldiga till allvarliga brott. Eftersom gränserna inte kontrolleras, vet vi inte vilka människor som vistas i landet, och det är svårt att gardera sig mot säkerhetsrisker. Vårt land lyckas inte ens få utvisningsbeslut verkställda effektivt. Vi anser att regeringen måste räkna med att säkerhetsläget kan förändras mycket snabbt och att den därför skyndsamt måste utarbeta en handlingsplan, som tillåter att in- och utresekontroller återinförs snabbt vid alla våra yttre gränser, när situationen kräver det.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att snabbt införa in- och utresekontroller vid alla våra yttre gränser, om situationen kräver det.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I Finland ordnas ytterst högkvalitativ utbildning på många specifika områden. Trots det har möjligheterna att exportera utbildning i stor utsträckning blivit oanvända och utbildningskompetensen har inte produktifierats ens i de fall där det funnits efterfrågan på finländsk kompetens. Vi anser att Räddningsinstitutets utbildningsutbud kan produktifieras genom att till exempel utbildning i släckning av skogsbränder säljs till utlandet. Intäkterna från utbildningsexporten kan nyttjas för att öka räddningsväsendets utbildningsresurser och utveckla utbildningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen undersöker möjligheterna att produktifiera utbildningen i räddningsbranschen och aktivt marknadsföra utbildningen i utlandet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

02. Nödcentralverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Nödcentralerna utför ett omistligt värdefullt arbete för medborgarnas vardagssäkerhet. Nödcentraloperatören är den första som måste bedöma hurdan undsättning som behövs när någon ring-er. De jobbar i 12-timmarsskift, både på vardagar och helgdagar. På årsnivå svarar de sex nödcentralerna i Finland på totalt mer än 2,6 miljoner samtal. De har emellertid akut brist på personal och i hela landet behövs det omedelbart 35 nya nödcentraloperatörer för att svarstiden inte ska förlängas när det gäller nödsamtal. Störst är bristen i Kervo och Åbo.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att nödcentralverket får tillräckliga resurser dels för att personalen ska orka arbeta, dels för att svarstiderna för nödsamtal ska hållas på en sådan nivå att medborgarnas säkerhet inte äventyras.

40. Migrationen

De finländska skattebetalarna har drabbats av enorma kostnader för mottagningsverksamheten. År 2015 var de 168,4 miljoner euro och 2016 var de uppe i ett svindlande belopp, nämligen 619,1 miljoner euro. Även om det i år varit färre som ingått i mottagningen, betalade skattebetalarna 2017 fortfarande 282 miljoner euro för verksamheten. De totala kostnaderna beräknas i budgeten bli 203,8 miljoner euro i år och nästa år behövs det 179,2 miljoner euro.

Målet att stänga de dyrare förläggningarna har inte infriats eftersom de flesta kostnader per enhet inte har sjunkit tillräckligt. Vi anser att staten måste få bukt med kostnaderna för mottagningsverksamhet. Därför förutsätter vi att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur förläggningarna använt och förvaltat sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur de förläggningar som inrättades 2015–2017 använt och förvaltat sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

Regeringen sammanställde ett asylpolitiskt åtgärdsprogram 2015, där målet på kort sikt var att få bukt med den okontrollerade strömmen av asylsökande, få asylkostnaderna under kontroll och effektivt integrera dem som fått asyl. Åtgärderna i programmet har emellertid inte genomförts och bara för mottagningsverksamhet föreslår regeringen ett anslag på 191 miljoner euro för 2018. Vi sannfinländare förutsätter att regeringen genomför det asylpolitiska åtgärdsprogrammet fullt ut för att de attraktionsfaktorer som lockar asylsökande särskilt till Finland ska avskaffas, personer med avslag på sin asylansökan utvisas och de kostnader skattebetalarna har för asylkrisen ska fås under kontroll.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen fullt ut genomför det asylpolitiska handlingsprogrammet från 2015.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att effektivare åtgärder vidtas för att bevaka och utvisa personer som olagligt vistas i landet och att de kommunala tjänsterna för de här personerna läggs ner.

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Asylkrisen har också medfört stora kostnader för andra än staten, exempelvis för kommunerna. När det var som värst kostade ett inkvarteringsdygn på förvarsenheten vid förläggningen i Joutseno 443 euro. Företagen som driver förläggningarna har fått miljonvinster av verksamheten. För att vi ska ta lärdom av det som har hänt och inte upprepa samma fel är det av största vikt att ta reda på vad som ligger bakom den nota på hundratals miljoner euro som skattebetalarna får stå för. Sannfinländarna förutsätter att regeringen utreder och genast publicerar de totala kostnaderna för asylsökande.

Vi i Sannfinländarna föreslår att kostnaderna för mottagning skärs ner. Enligt vår mening orsakar invandring på felaktiga grunder Finland enorma kostnader, och de måste utredas. Det finns flera ställen som det kan sparas in på i kostnaderna för invandring. Finland måste införa strängare villkor för asyl och familjeåterförening, eftersom det finns många som står på kö med ansökningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och genast publicerar de totala kostnaderna för asylsökande.

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen för uppföljning av integrationen tar fram mått, kriterier och maximal längd och vidtar åtgärder för att betydligt minska integrationsutgifterna och göra processerna mer kostnadseffektiva.

22. Frivillig återresa (reservationsanslag 2 år)

Med asylkrisen har vi fått en stor grupp människor som fått avslag på sin asylansökan men som blivit kvar i landet utan att ha någon laglig rätt att vistas här. Det är inte bara det att personer som vistas olagligt i landet medför stora kostnader för samhället bland annat för att de får utkomststöd. Dessutom kan en del personer med avslag på sin asylansökan bli en säkerhetsrisk för vårt sam-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

hälle. Det finns en lång rad personer som fått avslag på sin ansökan men som polisen inte lyckats avlägsna ur landet. Vi anser att utvisningsprocessen måste bli effektivare för att personer med avslag på sin asylansökan ska avlägsnas ur landet. För att utvisningsprocessen garanterat ska fungera måste personer med avslag på sin asylansökan i förekommande fall tas i förvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivare avlägsnar de personer ur landet som fått avslag på sin asylansökan och som vistas olagligt här.

63. Stöd till mottagningsverksamhetens kunder (förslagsanslag)

Kombinationen av höga skatter, dyra boendekostnader och bra social trygghet för humanitära invandrare har lett till en situation där Finland inte är särskilt lockande för invandrande arbetskraft men däremot är en av de mest lockande, om inte den mest lockande, destinationen för asylturister och utnyttjare av social trygghet.

Sannfinländarna anser att det går att finna betydande sparobjekt i fråga om kostnaderna för invandringen. De generösa stöden till asylsökande tjänar som attraktionsfaktor som gör vårt land mer lockande och på så sätt ökar antalet omotiverade asylansökningar. Den finansiella satsningen bör riktas till att snabbare handlägga asylansökningar och att snabbare verkställa negativa asylbeslut varvid antalet klienter vid förläggningarna samt kostnaderna för förläggningsverksamheten skulle sjunka. Regeringen bör genomföra sitt asylnpolitiska åtgärdsprogram fullt ut och vid behov vidta ytterligare åtgärder för att antalet asylsökande och således antalet klienter inom mottagningsverksamheten ska minska. Sannfinländarna anser att processen för avlägsnande ur landet måste effektiviseras och att de föreslagna anslagen ska användas till annat. Missbruk av asylprocessen kan motverkas genom att stöden till asylsökande minskas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka mottagningspenningen till asylsökande till en sådan nivå att den inte utgör en attraktionsfaktor jämfört med de andra europeiska länderna och att regeringen vidtar åtgärder för att betydligt spara in på utgifterna för mottagning av asylsökande och flyktingar genom att tjänsteutbudet och kostnadsnivån i fråga om mottagningsverksamheten skärs ner.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi sannfinländare känner respekt för de värnpliktiga som fullgör sin medborgerliga plikt och för personer som deltar i repetitionsövningar. Försvarsverksamhet är tungt arbete, och det kan förekomma farliga situationer med olycksfallsrisk. Lagstiftningen om olycksfall i militärtjänst ska revideras, men det förbättrade försäkringsskyddet för beväringar kommer att tillämpas bara på olycksfall som inträffat från början av 2019 och framåt. Kraven på att lagen ska tillämpas retroaktivt på olycksfall som inträffat tidigare har ljudit för döva öron.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att militärlagstiftningen och olycksfallslagstiftningen ses över så att praxis med ersättningar till värnpliktiga och de som deltar i repetitionsövningar ligger på samma nivå som för personer som deltar i krishanteringsinsatser och så att den nya ersättningspraxisen också tillämpas på olycksfall som har inträffat tidigare.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Försvarsmakten har tvingats anpassa sina utgifter på ett oskäligt sätt redan i tio år. Trots att det har skett små förbättringar under de senaste åren, till exempel att reserven har ökat så att den ligger närmare behovet, behövs det också mer stampersonal. När stampersonalen ökar kan reserven utökas så att den åter är på en hållbar nivå, dvs. ungefär 350 000 soldater. Försvarsmaktens uppgift är att försvara hela landet och det har inte varit realistiskt med det tidigare antalet soldater, trots att materielen är bra.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 27.10.01 med 40 000 000 euro för försvarsmaktens omkostnader.

Sett i historiskt perspektiv har infanteriminorna varit en viktig del av vårt försvar. Minorna är inget anfallsvapen utan ett kostnadseffektivt försvarsvapen av stor relevans för ett trovärdigt försvar när det gäller att hindra fienden från att röra sig. En utredningsgrupp vid försvarsministeriet har konstaterat att infanteriminorna är prisvärda och effektiva och anser att försvaret inte har något annat kvantitativt sett fullgott vapensystem, som lika effektivt kan fördröja och stoppa en mekaniserad angripare. Försvarsministeriet motsatte sig ett finländskt tillträde till Ottawakonventionen om truppminor. När vi gett avkall på minor är det svårt att försvara landet. Blir vårt land angripet landvägen, lider vårt försvar betydligt större förluster. Med avseende på det internationella samfundet var det inte nödvändigt att tillträda konventionen eftersom också USA, Ryssland, Indien och Kina ställt sig utanför. Vi föreslår därför att regeringen inleder åtgärder för att Finland ska avsäga sig Ottawakonventionen i syfte att säkerställa förutsättningarna för vårt försvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka reserven till 350 000 soldater och för att öka stampersonalen till den nivå som detta kräver.

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för ett finländskt utträde ur Ottawakonventionen som förbjuder truppminor.

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Vi sannfinländare anser att det är mycket viktigt att Finland har sin egen fungerande vapenindustri. I kristider ger det oss tryggad tillgång till vapen och stridsutrustning, också när fienden har stoppat sjö- och lufttransporterna. Framgångarna inom vår finländska försvarsindustri får inte bara vara beroende av export till utlandet, utan också försvarsmakten måste aktivt köpa vapen och stridsutrustning här hemma. Också vid upphandling av livsmedel, andra dagligvaror och tjänster bör försvarsmakten lyfta fram inhemsk produktion för att förbättra sysselsättningen, backa upp företagandet och höja försörjningsberedskapen.

Anskaffningen av uppföljare till Hornet-jaktplanen är den största enskilda investeringen inom försvarsmakten inom den närmaste framtiden. Anskaffningen som till storleksklassen kan uppgå till hela tio miljarder euro är omfattande med tanke på samhällsekonomin i stort. Det är således viktigt att noga förbereda anskaffningen och i samband med den försöka få till stånd ett betydande innovationspartnerskapssamarbete med leverantören för att utveckla den inhemska försvarsindustrin och bevara försvarsteknologisk kompetens i Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen i så stor utsträckning som möjligt riktar in upphandlingar inom försvarsmakten på produkter som tillverkas i Finland för att främja sysselsättning, företagande och försörjningsberedskap.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen överlämnar en redogörelse för de totala kostnaderna för jaktplansanskaffningen samt finansieringen av dem och för ett eventuellt innovationspartnerskapssamarbete med leverantören.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Det finns alltid en armé i landet. Om inte vår egen så någon annans. Detta bör man komma i håg. Vi sannfinländare stöder också framöver ett starkt system som bygger på värnplikt och en stor reserv. För att ha en trovärdig krisberedskap också i reserven måste vi satsa på det frivilliga för-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

svarsarbetet. Till exempel måste tillräckliga utbildningsresurser reserveras för en tidsenlig utbildning för Försvarsutbildningsföreningen och landskapstrupperna.

Det frivilliga försvaret spelar en viktig roll för den totala säkerheten i vårt samhälle eftersom det befäster försvarsandan och försvarsförmågan och tjänar som stöd för myndigheterna. Vidare tillför det frivilliga försvaret vår försvarskapacitet en viktig resurs eftersom det förbättrar allmänhetens möjligheter att klara sig vid störningar och undantagstillstånd samt kompletterar och stöder myndigheterna såväl i fredstid som i kristider. I framtiden kan de frivilliga försvarsorganisationerna, inte minst med sitt arbete på det lokala planet, uppnå en stor säkerhetsvinst både regionalt och nationellt. Vi sannfinländare anser det viktigt att de frivilliga försvarsorganisationerna får tillräckliga resurser för att ha tryggade verksamhetsförutsättningar.

Beväringarnas kondition har testats redan under flera årtionden. Resultaten av konditionstesten är alarmerande: beväringarna är i sämre kondition nu än någonsin förut. Samtidigt har medelvikten för dem som rycker in stigit med 6,8 kilogram på 24 år. Inom försvarsmakten är man särskilt bekymrad över att skillnaderna mellan de bästa och de sämsta i konditionstesten är så stora.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer verksamhetsförutsättningarna för försvarsorganisationerna.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja idrottsaktiviteter för unga och i samarbete med försvarsorganisationerna försöka höja konditionen på dem som rycker in.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

I euroområdet ingår länder som uppvisar betydande skillnader i priskonkurrens och produktivitet. Detta gör att vi kommer att ha bestående och allt djupare skillnader i levnadsstandard eftersom euroområdet har hållits ihop på konstlad väg med åtgärder från ECB. De vägvalen har skapat en ödesgemenskap mellan bankerna och värdstaterna, ökat staternas exponeringar och hindrat att investerarskydd införs. De konstlat låga räntenivåerna och den skenbara tillgången till gratispengar har lett till oansvarig skuldsättning samtidigt som man med hänvisning till solidaritet utgår från att någon annan, i det här fallet framför allt centralbanken, tar ansvar för riskerna. Regeln *No bailout* har saknat trovärdighet och därför har marknaden betraktat också dåligt skötta bankers dåliga fordringar som i det närmaste riskfria. Den här typen av stöd till sjuka strukturer leder redan i sig till krav på solidaritet. Eftersom solidaritet inte ligger i Finlands nationella intresse, an-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

ser vi sannfinländare att Finland med hänvisning till ett nationellt intresse bör utarbeta ett konkret program för att gardera sig inför en upplösning av euroområdet.

När reformen av värdepapperscentraler behandlades i maj 2017 godkände riksdagen en kläm som förutsatte att regeringen lägger fram lagändringar för att trygga offentligheten för uppgifter om innehav av värdepapper som motsvarar direkt innehav. Offentlighet för uppgifter om innehav är ett viktigt mål dels för att motverka undandragande av skatt, dels för att förhindra att förtroendet på marknaden och insiderinformation missbrukas. Vi sannfinländare förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka offentligheten för uppgifter om innehav på det sätt som det sägs i riksdagens kläm. För närvarande tryggas de facto inte offentligheten för uppgifter om innehav av värdepapper eftersom aktieägarförteckningar är gratis tillgängliga bara i Euroclear Finlands kontor i Helsingfors. I övriga delar av landet kan uppgifterna bara fås genom samtal till ett avgiftsbelagt telefonnummer med dyr minutdebitering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen motsätter sig att EU/EMU utvecklas till en federation och att regeringen utarbetar en plan för Finland med tanke på att EMU och euron kan spricka.

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar offentligheten för uppgifter om innehav på det sätt som riksdagen beslutade i samband med den nya lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som ökar offentligheten för uppgifter om innehav särskilt i fråga om offentligt noterade bolag. Det bör vara möjligt att ta del av uppgifterna i högre grad än i dag och till skäliga kostnader. Man kunde till exempel öppna en sådan möjlighet i anslutning till regionförvaltningsverken

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det vore möjligt att göra något åt ett flertal former av ekonomisk brottslighet, om man inför ett system för moms kontroll som bygger på blockkedjor. Med blockkedjor kunde man verifiera affärstransaktioner, synkronisera bokföringen, förhindra att dubbla kvitton används, få transaktioner som inte kan bestridas och snabba upp kontrollen avsevärt. Därutöver underlättar blockkedjeteknik internationell beskattning eftersom internprissättningens riktighet kan verifieras genom att visa vilken andel av vinsterna som hör till respektive delar av affärsverksamheten. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att skapa ett system för moms kontroll som bygger på blockked-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

jeteknik och arbetar för att systemet införs i EU. Extra satsningar på ett kontrollsystem inom skatteförvaltningen betalar sig tillbaka genom minskad svart ekonomi.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar skatteförvaltningens resurser särskilt för att utveckla kontrollen inom momsbeskattningen och ingripa i ekonomisk brottslighet. För att effektivisera kontrollen och bekämpa svart ekonomi bör man inom skatteförvaltningen starta ett projekt för att med det snaraste ta i bruk ett kontrollsystem som grundar sig på blockkedjeteknik inom momsbeskattningen.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Tullens resurser är centrala vid bekämpning av gränsöverskridande brottslighet såsom människohandel, narkotikahandel och internationell ekonomisk brottslighet. Det arbete som utförs av Tullen är av väsentlig betydelse också vid utredningen av skattebedrägerier och brott som hänförs till den elektroniska handeln. Särskilt den ökade elektroniska handeln och internationaliseringen har ökat utmaningarna inom bekämpningen av ekonomisk brottslighet. Vi sannfinländare kräver att Tullen garanteras tillräckliga resurser för att effektivisera bekämpningen av gränsöverskridande ekonomisk brottslighet och brottslighet i samband med elektronisk handel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som säkerställer att Tullen har tillräckliga resurser för att effektivt bekämpa särskilt gränsöverskridande ekonomisk brottslighet och brottslighet i samband med elektronisk handel.

80. Överföringar till landskapet Åland

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

Åland hör till de rikaste områdena i Finland. Landskapsförvaltningen är skuldfri, och i relation till folkmängden är statens utgifter på Åland ungefär dubbelt så stora som för Finland i genomsnitt. Sannfinländarna vill begränsa de orimliga överföringarna av medel till landskapet Åland för att samma villkor ska gälla för de som bor i fasta Finland och de som bor på Åland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka avräkningen till Åland till en skälig nivå med hänsyn till att landskapet är skuldfritt och har en synnerligen god ekonomisk ställning jämfört med fasta Finland.

90. Stöd till kommunerna

32. Statsunderstöd till kommunernas incitamentsystem (reservationsanslag 3 år)

Digitaliseringen sänker kostnaderna men är viktig också för verksamheten i sig. Hög effektivitet är till fördel för arbetstagaren och framför allt för den som utnyttjar tjänsterna, alltså varje finländare. Den offentliga sektorn bör vara en föregångare när man kräver inte bara effektivitet utan också återhållsam kostnadsutveckling av hela samhället. Vi sannfinländare ser stora potentiella besparingar i kommunernas och samkommunernas förvaltning och särskilt i processerna inom ekonomiförvaltningen, som kan nås om de effektiviseringsåtgärder som digitaliseringen möjliggör genomförs fullt ut.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmuntrar kommunerna och samkommunerna att främja digitaliseringen inom förvaltningen och anvisar statsunderstöd för projekt för att förrenhetliga processerna inom ekonomiförvaltningen i syfte att fullt ut uppnå de kostnadsbesparingar som digitaliseringen möjliggör i fråga om dessa processer.

92. EU och internationella organisationer

69. Avgifter till Europeiska unionen (förslagsanslag)

Finlands medlemsavgift till Europeiska unionen grundar sig på momssatsen och bruttonationalinkomsten. Nästa år är vår medlemsavgift drygt två (2) miljarder euro. Trots att vi får tillbaka en del av detta belopp i form av olika stöd har vi varit nettobetalare under nästan hela vårt medlemskap, och vårt nettobidrag har uppgått till flera hundra miljoner euro per år.

Utöver att betala sin medlemsavgift deltar Finland i avgiftslättnader för några förmögna EU-länder. Finland bidrar till avgiftslättnaderna för Tyskland, Holland, Österrike, Sverige och nu även Danmark, vilket är helt ohållbart. Finland har betalat betydande belopp också för att finansiera avgiftsnedsättningen för Storbritannien. År 2019 betalade vi 149 miljoner euro. När EU:s näst största nettobetalare försvinner i och med Brexit riskerar Finlands nettobidrag att stiga ytterligare.

Vi sannfinländare kräver att Finland i fortsättningen till skillnad från förut ska driva sitt nationella intresse vid förhandlingarna och kräva en mer rimlig betalningsbörda. Orättvisa nedsättningar av medlemsavgifterna måste slopas, och samtidigt måste det säkerställas att Finlands nettoandel inte stiger ytterligare. Det viktigaste målet är att EU:s budget skärs ner betydligt. Det förutsätter att EU:s förvaltning, som har antagit helt vettlösa proportioner, bantas ner.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att Finlands nettobidrag till EU inte stiger på grund av Brexit och att det sjunker nästa finansieringsperiod. Under förhandlingarna bör Finland driva på åtgärder i syfte att lätta upp EU:s förvaltning med målet att sänka Finlands medlemsavgift med minst 260 miljoner euro.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

01. Omkostnader för statlig allmänbildande utbildning (reservationsanslag 2 år)

Sedan 2005 har antalet grundskolor minskat med ungefär tusen efter att staten dragit in bidraget till små skolor. Många kommuner planerar att ytterligare dra in ett antal skolor. När skolor dras in kan det hända att eleverna får längre dagliga skolresor, särskilt för mindre skolbarn kan skolvägen bli orimligt lång. Vi sannfinländare anser att regeringen måste vidta åtgärder för att säkerställa regional jämlikhet, det vill säga se till att by- och närskolor har tryggade möjligheter att fortsätta med sin verksamhet.

År 2017 fanns det cirka 111 748 personer i åldrarna 20–29 år som bara hade grundutbildning. Det var 16 procent av hela årskullen. Andelen har stigit sedan början av 2000-talet. Uppgifter från Statistikcentralen visar att utbildningsnivån spelar stor roll för de ungas möjligheter att få jobb: sannolikheten för att en arbetslös person under 30 år med högskoleutbildning får jobb är cirka 50 procent, för en person i samma ålder med studier på mellanstadiet är sannolikheten 40 procent och för en person med grundskola bara 17 procent. Både för de unga själva och för samhället vore det till fördel att hänvisa personerna till fortsatta studier.

Läroplikten upphör det år man fyller sjutton år. Merparten av de som går ut grundskolan på våren fortsätter i gymnasiet eller inom yrkesutbildningen i augusti. I den här övergången finns det några tusen unga som inte kommer in på eller inte söker in till någon läroanstalt på mellanstadiet. Det finns mycket få arbetstillfällen för unga. De unga som av olika orsaker helt och håller utestängs från utbildning eller avbryter sina studier löper stor risk att hamna ut i marginalen. Då drabbas de själva, deras närstående och hela samhället av problem och kostnader med långsiktiga konsekvenser.

Syftet med ungdomsgarantin var att ge ungdomar möjlighet att studera eller få arbetspraktik. Det har tyvärr inte utfallit så väl eftersom de unga inte är skyldiga att delta i verksamheten. Vi stöder inte fortsatt läroplikt eftersom det är både dyrt och för det mesta onödigt. I stället föreslår vi att det införs en studieplikt för de som har gått ut grundskolan. De kunde studera bland annat språk, datateknik, medborgarkunskap, ekonomi och andra ämnen som de är intresserade av. Studieplikten kunde exempelvis omfatta studier i 20 timmar i veckan. Studieplikten kan upphöra det år som

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

personen blir myndig, det vill säga fyller arton år. Samhället måste vara berett att ordna med denna möjlighet.

Många skolor har problem med inomhusluften, och problemen kan i värsta fall fortsätta i årtal innan man ens försöker göra något åt dem. Vi sannfinländare anser att både studerande och lärare oberoende av utbildningsstadium har rätt till en sund arbetsmiljö. Därför bör man med det snaraste vidta nödvändiga saneringsåtgärder i de skolor och daghem som har problem med inomhusluften.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att by- och närskolorna har tryggade villkor och att eleverna har dagliga skolresor av rimlig längd.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa studieplikt för ungdomar efter att de passerat läropliktsåldern fram till dess att de fyller arton år.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillförsäkra de studerande och undervisningspersonalen en sund miljö fri från inomhusluftproblem, oberoende av utbildningsstadium.

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

Högkvalitativ utbildning på alla stadier är livsviktigt för att säkerställa Finlands konkurrensförmåga i framtiden. Finlands placering i Pisaundersökningen har emellertid sjunkit sedan 2006. De senaste åren har flera utbildningsstadier drabbats av en rad nedskärningar. Det verkliga priset för neddragningarna kommer vi att se först om många år. Vi sannfinländare anser att högkvalitativ utbildning är en investering i framtiden och att det är kortsiktigt och strider mot vårt samhällsintresse att tumma på utbildningsstandarden. Utbildning och forskning måste få fullgoda resurser. Dessutom gäller det att se till att resurserna fördelas jämnt över hela landet.

Vi anser att det inte är ändamålsenligt med obligatoriska studier i det andra inhemska språket och att vi kunde uppnå betydande vinster med valfrihet i språkämnerna eftersom språkutbudet då kan breddas och gagna exempelvis turismen. Det behövs mer undervisning i de språk som är viktiga för turismen till Finland för att vi ska kunna tillgodose behoven inom turismen från exempelvis Kina och Ryssland. Varje medborgare i vårt land behöver inte kunna svenska för att servicen till den svenskspråkiga befolkningen ska kunna tillgodoses. Mer relevant vore det att anställa tillräckligt många tjänstemän med goda kunskaper i svenska för de arbetsuppgifter där det finns ett verkligt behov av kunskaper i svenska.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslagen till olika utbildningsformer i hela landet och på alla stadier från småbarnspedagogisk verksamhet till högskolor, läroanstalter för fritt bildningsarbete och fortbildningen och till brett upplagd forskning och innovationsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen ställer som mål att svenskan ska bli ett valfritt läroämne och vidtar åtgärder för att undervisningen i de språk som är viktiga med tanke på turismen till Finland utökas i skolorna.

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

På grund av resursbrist har undervisningsgrupperna svällt ut alldeles för mycket, vilket hämmar undervisningen, inlärningsresultaten och skolfreden inom den grundläggande utbildningen. Skolorna har tvingats lägga ned specialgrupper, och elever som behöver stöd har överförs till grupper i den grundläggande utbildningen. Vi sannfinländare vill ha tillräckligt små undervisningsgrupper och säkerställa att behoven hos elever i behov av särskilt stöd tillgodoses. Därför föreslår vi extra resurser för att få ned gruppstorlekarna. Det är möjligt att minska gruppstorlekarna om den obligatoriska förskoleundervisningen inte utsträcks till femåringar.

Den regionala jämlikheten förutsätter att barn i alla delar av landet har möjlighet till småbarnspedagogik och skolgång utan oskäligt långa skolresor. Sannfinländarna kräver därför att undervisnings- och kulturministeriet vidtar konkreta åtgärder för att säkerställa att inget barn får dagliga skolresor på mer än två timmar. För att nå detta mål föreslår vi ett anslag på 50 000 000 euro för att trygga verksamheten i lokala skolor och daghem. Anslaget skulle beviljas på ansökan i form av statsandelar till kommunerna i det fall att vissa barns skolresor är särskilt långa eller säkerställandet av verksamheten i lokala skolor och daghem kräver extra satsningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 50 000 000 euro för att trygga finansieringen av verksamheten i lokala skolor och daghem.

20. Yrkesutbildning

21. Gemensamma utgifter för yrkesutbildningen (reservationsanslag 3 år)

Under de senaste åren har man skurit kraftigt i yrkesutbildningen. Till följd av detta har undervisningen minskat när antalet lärare har skurits ner. Eftersom det inte finns några bestämmelser i lag om mängden närundervisning i yrkesskolorna, kan eleverna erbjudas webbkurser som de ska

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

avlägga på egen hand eller andra självständiga studier. Medan det för bara ett par årtionden sedan ingick 38 veckotimmar handledda studier i yrkesskolorna, får de studerande i dag bara 28 timmar närundervisning i veckan. Resten av studierna är på den studerandes eget ansvar.

Vi sannfinländare anser att finansieringen för yrkesutbildningen inte är tillräcklig. Vi kräver extra satsningar för att trygga kvaliteten på yrkesutbildningen. Det måste säkerställas tillräckligt med närundervisning samt lärare och studiehandledare i yrkesskolorna. De uppställda målen för antalet lärare och studiehandledare i förhållande till antalet studerande bör beaktas, och tillräckliga anslag bör reserveras för detta.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.21 med 40 000 000 euro för utgifterna för yrkesutbildningen.

Finland behöver yrkeskunnigt folk också i framtiden. Vi sannfinländare känner stor oro för hur vi ska kunna utbilda sådana personer och säkerställa nivån på kompetensen så att våra företag har tillgång till kunnig arbetskraft och de finländska ungdomarna har jobb. Det bästa sättet att komma åt bristen på arbetskraft är att utbilda våra ungdomar till yrken där de har förutsättningar att få jobb. Det finns ett stort behov av arbetskraft bland annat inom programvaru-, bygg- och vårdbranschen. Man bör därför öka antalet nybörjarplatser i de branscherna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen, och särskilt inom programvaru-, bygg- och vårdbranschen, för att möta den ökande efterfrågan på arbetskraft i de branscherna.

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Ungdomsarbetslösheten är fortfarande ett allvarligt problem i vårt land. Vi föreslår att regeringen satsar på en modell med mästare och gesäll i läroavtalsutbildningen för att ge de unga fortsatt utbildning för arbete inom tillverkningsindustrin, byggbranschen, gruvindustrin och maskinverkstäder. Både unga och lite äldre arbetstagare kan ha nytta av modellen. Gesällutbildningen ger unga utan arbetserfarenhet bättre möjligheter att få jobb, och med mästar-coachuppdraget kan äldre arbetstagare arbeta kvar längre och samhället motverka tidig pensionering.

Gesällutbildningen ska huvudsakligen vara förlagd till arbetsplatserna med mästare som ansvarar för handledningen. Utbildningen ger unga arbetstagare med grundutbildning inom branschen bättre praktiska färdigheter, när de saknar praktisk arbetslivserfarenhet.

I vår modell utbildas mästarna till coacher för fortbildning. Fackfolk inom branschen kan selekteras till mästare och de kan på så sätt arbeta kvar längre när arbetsuppgifterna blir lättare. I gesällskolan utbildas gesällen av mästaren och gesällen lär sig av mästaren. De principer som ge-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

sällskolan följer är överföring av kompetens och tysta kunskaper om gamla traditioner, arbetsmetoder och material från mästaren till gesällen i kombination med praktisk yrkesskicklighet och arbetslivsfärdigheter. Det faller sig naturligast att genomföra modellen i samarbete med yrkesläroanstalter eller kurscentra som också de kan handleda de kommande mästarcoacherna i deras arbete.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka läroavtalsutbildningen och införa målinriktade utbildningsmodeller med mästare och gesäller.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Vi sannfinländare vill se större effektivitet och fler möjligheter i de fortsatta studierna. Universitetsutbildningen måste utvecklas utifrån tanken om bildningsuniversitetet där man satsar på forskning och undervisning. Dessutom måste universitetens grundforskning permanent garanteras tillräcklig och stabil finansiering. Universitetsvärlden måste värna respekten för det finska språket.

Sannfinländarna föreslår ett extra anslag på 40 000 000 euro för att trygga en högklassig utbildning och forskning. Anslaget ska på ansökan beviljas universiteten för utveckling av regionala kompetenskluster med målsättningen att skapa toppenheter vid universiteten ute i landskapen som i samarbete med näringslivet i regionen stimulerar de lokala företagen och stärker vårt lands konkurrenskraft samtidigt som de studerande får jobb. Det finns potential för främjande av forskning när det gäller exempelvis energiteknik, skogsindustrin och gruvbranschen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 40 000 000 euro för att trygga en högklassig högskoleutbildning och forskning.

80. Konst och kultur

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I vårt land finns det nästan 1000 lokala museer, varav 730 drivs av kommuner, föreningar och stiftelser. Efter biblioteken är de lokala museerna vårt regionalt sett mest heltäckande nätverk av kulturtjänster. De lokala museerna har årligen sammanlagt en miljon besökare. I museernas samlingar finns allt som allt 2,4 miljoner objekt, och museerna har hand om 3 000 byggnader.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

De lokala museerna är i huvudsak icke-yrkesmässigt skötta museer där 10 000 människor utför värdefullt volontärarbete varje år. Enligt undersökningen Museoiden taloudellinen vaikuttavuus (Museernas ekonomiska effekt) bidrar varje museibesökare med 32—49 euro till ekonomin i museets närregion. I många hembygds museer finns också ortens hembygdsarkiv.

Sannfinländarna vill säkerställa att hembygds museerna får tillräckliga medel i samband med landskapsreformen. Vi vill också uppmuntra museerna att dokumentera historierna om de föremål de har i sina samlingar och att utsträcka dokumenteringen av ortens historia till nutiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar stödet till hembygds museerna i hela landet för att öka kännedomen om den lokala historien.

91. Ungdomsarbete

50. Avkastning av penningsspelsverksamheten för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

I motsats till kriterierna för partistöden är inte kriterierna för stöden till politiska ungdomsorganisationer demokratiskt underbyggda och bygger inte på partiernas valframgång. Däremot spelar tidigare stödbelopp en viktig roll. Vi sannfinländare anser att systemet inte är rättvist och att det inte hör hemma i ett demokratiskt samhälle, eftersom fördelningen av stöden inte återspeglar folkets vilja, utan i stället syftar till att behålla de rådande politiska styrkeförhållandena. Stödssystemet till politiska ungdomsorganisationer måste bli betydligt öppnare. Det betyder att bidragen till stora delar måste bygga på resultatet från föregående riksdagsval och att medel avsatta för ungdomsverksamhet i kommuner eller andra delar av den offentliga sektorn inte får användas till att stödja organisationer som inrättats av partipolitiskt bundna personer eller för en viss politisk idé.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar kriterierna för bidragen till politiska ungdomsorganisationer för att den andel som organisationerna får ska motsvara det antal riksdagsledamöter som det berörda partiet fick föregående riksdagsval.

Regeringen har som mål att ge barn och unga en hobbygaranti. De pengar som läggs ner på att barn och unga ska må bra är en betydande investering i ett mer jämlikt samhälle, men det behövs pengar om det ska gå att investera. Sannfinländarna anser det vara lämpligt att satsa på fritidsaktiviteter direkt via organisationer. Då kan pengarna användas med så små administrativa kostnader som möjligt. Därför föreslår vi att organisationerna ska få större anslag.

Enligt den idrottspolitiska redogörelsen är fysisk inaktivitet en allvarlig folkhälsoutmaning som kostar över tre miljarder euro varje år. I redogörelsen föreslås det åtgärder för att öka motion och

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

idrott till exempel inom den grundläggande undervisningen, i arbetslivet och inom äldreården. Man vill också öka den fysiska aktiviteten under rasterna och erbjuda mer hobby- och klubbverksamhet efter skoldagens slut. Man håller på att ta fram ett hobbypass för kommunerna. Med passet kan kommunerna erbjuda hobbymöjligheter särskilt för grundskoleelever. Sannfinländarna föreslår att de åtgärder för att öka skolelevernas och de studerandes idrottsaktiviteter som föreslås i den idrottspolitiska redogörelsen vidtas omedelbart.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen utökar satsningarna på idrotts- och fritidsverksamhet så mycket att varje barn och ungdom kan garanteras minst en hobby. Extra viktigt är det att ge barn i familjer med låga inkomster möjligheter att utveckla ett idrottsintresse.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Jordbruket befinner sig i en allvarlig kris som beror på EU, vår nationella politik och två år av missväxt. Om vi inte snabbt vidtar kraftfulla åtgärder kommer tusentals människor att gå i konkurs. Också tiotusentals jobb i livsmedelskedjan är i riskzonen. Utvecklingen hotar vår nationella säkerhet och försörjningsberedskap.

Enligt Naturresursinstitutet är lönsamheten inom jordbruket i dag på den lägsta nivån på hela 2000-talet och försämras ytterligare jämfört med fjolåret. Företagarinkomsten på gårdarna är i år i genomsnitt cirka 7 200 euro, vilket är nästan 40 procent mindre än i fjol. Enligt Naturresursinstitutets prognos minskar lönsamhetskoefficienten på svingårdarna till 0,24 och på mjölkgårdar till 0,2. Lönsamheten minskar också inom nöt- och svinköttsproduktionen samt inom får- och gethushållningen. Inom hönshållningen är lönsamheten oförändrad.

Sannfinländarna kräver att Finland stiftar en lag om inkomst från livsmedelskedjan. Lagen ska garantera att en skälig andel av konsumentpriset går till primärproducenterna, förädlingen, transporterna och handeln. Det blir då möjligt att utan att höja konsumentpriserna öka jordbrukarnas andel så att den täcker produktionskostnader, investeringar och en skälig lön för utfört arbete.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen sörjer för att det finns förutsättningar för en lönsam jordbruksproduktion i vårt land och vidtar åtgärder för att stifta en lag om inkomst från livsmedelskedjan som tryggar inkomstbildningen för jordbrukarna och primärproducenterna.

54. Främjande av hästhuskållning och hästsport med avkastningen av penningspelsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Den finska hästen var en oersättlig hjälp i Finlands krig och under gångna decennier i skogsbruket och en betydande arbetshäst vid återuppbyggnaden av Finland. I och med urbaniseringen har den också blivit en mångsidig universalhäst i många slags fritidsaktiviteter. Partnerskapet mellan häst och människa har funnit en ny form i hästintresset; den finska hästen används både som rid- och dragdjur. För att hedra den finska hästens ställning föreslår sannfinländarna att regeringen utlyser den finska hästen till jubileumsdjur för vårt lands självständighet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen utlyser den finska hästen till jubileumsdjur för vårt lands självständighet.

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

01. Livsmedelsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Konsumenternas medvetenhet och intresse i fråga om matens ursprung har ökat samtidigt som matproduktionen har blivit mer internationell: tillverkningslandet och ursprungslandet är inte på långt när alltid samma sak, och exempelvis ett bröd som bakats eller mjölk som förpackats i Finland kan komma från utlandet. Särskilt i fråga om produkter med animaliskt ursprung är konsumenterna intresserade av om produktionen är etiskt hållbar. Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla livsmedlens ursprungsmärkning så att konsumenten får mer detaljerade uppgifter om produktens ursprung och om produktionssättet är etiskt hållbart.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få märkning på livsmedel för att säkerställa att konsumenten får uppgifter om produktens ursprung och om huruvida produktionssättet är etiskt hållbart.

44. Kompensationsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Finland är det nordligaste jordbrukslandet i världen. Sannfinländarna anser att särskilt kompensationsersättningen är av stor betydelse för att hålla kvar jordbruksproduktionen i vårt land. Med

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

dess hjälp kan man jämna ut skillnader i inkomstnivåerna för jordbrukare i gynnsamma och ogynnsamma områden.

Kompensationsersättningen förbättrar i hög grad lönsamheten på gårdarna. Lönsamheten är ett livsvillkor för att det över huvud taget ska finnas personer som är villiga att fortsätta med produktionen på gårdarna. Ett lönsamt jordbruk möjliggör livskraftiga gårdar och därmed sysselsättning i områden med landsbygdskaraktär på landsbygden. Genom jordbruket kan vi upprätthålla inte bara vår inhemska livsmedelsproduktion utan också försörjningsberedskapen i vårt land. Likaså måste jordbrukarna i fortsättningen kunna lita på att de alltid och ibland kanske till och med på förhand får sina bidrag av de utbetalande myndigheterna.

Sannfinländarna är oroad över jordbruksnäringens framtid i vårt land. Vi vill att det i framtiden ska finnas ett bättre försäkringsskydd mot skörde-skador till ett skäligare pris och på skäliga villkor. I inledningsfasen måste också samhället delta ekonomiskt i att bygga upp detta försäkrings-system. På lång sikt måste systemet ändå finansieras genom försäkringspremier som betalas av jordbrukarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt offentligt drivet system för försäkring mot skörde-skador för jordbrukarna.

47. Utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Jordbrukspolitiken hotas under de närmaste åren av en omställning på grund av Storbritanniens eventuella utträde ur EU: när EU:s totala budget i och med Brexit minskar med uppskattningsvis 10—11 miljarder euro, måste jordbrukspolitiken jämte stöd, som utgör det största delområdet i EU:s budget, omvärderas. Då måste också Finland omvärdera sin stödpolitik. En central utmaning också med avseende på försörjningsberedskapen är att trygga en jordbruks- och livsmedelsproduktion som motsvarar det egna behovet i alla förhållanden. Sannfinländarna förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion under alla omständigheter trygga produktionen av de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar för att det i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion under alla omständigheter tryggas produktionen av de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket.

40. Naturresursekonomi

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Finlands skogar utgör en kolsänka, eftersom skogstillväxten binder upp mer koldioxid än vad som frigörs genom användning av skogarna och naturlig avgång. Våra växande skogsresurser har minskat mängden koldioxid i atmosfären redan i flera decennier. När träden växer lagrar de koldioxid i stammen, grenarna, rötterna och bladverket. Koldioxid frigörs på naturlig väg när träet och förran förmultnar. När träet används antingen lagras eller frigörs det koldioxid, beroende på användningsändamålet. I Finland stöder sig den skogsbaserade bioenergin på biprodukter från skogsindustrin och skogsvården. Den största klimatnyttan fås av långlivade träprodukter vars koldioxidhalt kan utnyttjas länge och som ersätter produkter vars utsläpp under livscykeln är stora. Hos oss odlas inte trä för energiproduktion utan man utnyttjar biprodukter från industrin och, inom skogsvården, klena träd och avverkningsrester.

Aska från förbränning av ved, torv och biomassa är ett utmärkt gödselämne som används ganska lite av en eller annan orsak. Sannfinländarna anser att denna aska bör användas som gödselämne i Finlands skogar mer än nu.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa en god skogsvård samt en så heltäckande och ändamålsenlig användning av virkesråvara som möjligt. Målet ska vara att Finland ligger i framkant när det gäller träbyggande, att man arbetar innovativt för att ta fram nya träbaserade produkter samt att sådant trämaterial som inte kan användas i annan industriell produktion utnyttjas så effektivt som möjligt för energiproduktion.

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka användningen av aska från förbränning av ved, torv och biomassa som gödsel i skogarna.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Fisketurismen ökar i Finland: ungefär en tredjedel av finländarna sysslar med fiske och dessutom fiskar många utländska turister i Finland. I Finland fungerar ett drygt hundratal företag inom fisketurismen och inom fiskerihushållning sammantaget cirka 1 700 företag. Fisketurismens ekonomiska effekter gagnar också andra i regionen, exempelvis företag som erbjuder logi, säljer livsmedel eller hyr ut båtar. Sannfinländarna ser en stor potential i fisketurismen i Finland och föreslår att för att lindra underskottet i bytesbalansen och öka turisminkomsterna skapar regeringen ett nationellt program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen. Ren inhemsk fisk efterfrågas också i utlandet, och därför måste regeringen också satsa på främjande av sådan företagsverksamhet som syftar till export av inhemska fiskprodukter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen i syfte att främja användningen av inhemsk fisk, fisketurismen och exporten av fiskprodukter.

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Enligt Naturresursinstitutets beräkningar fanns det mellan 165 och 190 vargar i vårt land i mars i år. Uppskattningen är cirka 10 procent större än för mars 2017 (150—180). Tyngdpunkten i vargbeståndet har förflyttats från den östra delen av landet till västra Finland. Där fanns i mars 70 procent av landets vargar. Vargbeståndet har ökat mest i Österbotten, där debatten om vargobservationerna har varit hetsig särskilt i år.

Å andra sidan har vargarna också dödat ett stort antal produktions- och husdjur i olika delar av landet, också jakthundar trots att den huvudsakliga jaktsäsongen ännu inte ens har börjat. När det dessutom är allmänt känt att ersättningarna redan i fjol uppgavs ha sänkts kraftigt, krävs det enligt sannfinländarnas mening kompensande anslag så att exempelvis jordbrukarna kan ansöka om skadestånd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa ett system med ersättningar för rovdjurs skadegörelse.

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra processen med jaktlicenser för störande vargar och vargar som orsakat husdjursskador smidigare.

50. Främjande av vilthushållningen (reservationsanslag 2 år)

Organisationerna både inom natur- och jaktbranschen inser att det förekommer tjuvskytte i Finland. Men om problemets vidd råder det delade meningar. Offer för tjuvskytte blir ofta rovdjur såsom varg, järv, björn och örn. Det beräknas att endast cirka tio procent av fallen med tjuvskytte kommer till tillsynsmyndighetens kännedom eftersom det inte finns tillräckliga resurser för utredning. Sannfinländarna vill att jakten ska vara kontrollerad och föreslår att regeringen både ökar resurserna för övervakning av tjuvskytte och höjer straffskalan för jaktbrott.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 79

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förebygga tjuvskytte bland annat genom att förbättra övervakningen och effektivisera straffen.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Syftet med den taxireform som trädde i kraft i början av juli var att öka konkurrensen och passagerarnas valfrihet. För konsumenten innebär reformen emellertid en taximarknad där det saknas på förhand fastställda priser, taxitrafiken bedrivs med snart sagt vilka slags fordon som helst och av taxiföretag som opererar när och var de vill. Jourskyldigheten slopades liksom skyldigheten att ha taxiskylt, och samtidigt blev det mycket lättare att lura kunderna att ta en falsk taxi. För många hederliga taxiföretagare betydde reformen att inkomsterna rasade.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avhjälpa de missförhållanden som framkommit vid taxireformen. Målet ska vara att få tillbaka taxitjänsterna på landsbygden, att avskaffa svart ekonomi i taxibranschen och att garantera passagerarnas säkerhet.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Enligt Trafikverket har Finlands trafikledsnät förfallit som en följd av knappa medel för underhåll. Det eftersatta underhållet uppgår nu till cirka 2,5 miljarder euro. Trots att det har beviljats tilläggsfinansiering på 600 miljoner euro för att minska det eftersatta underhållet för åren 2016—2018, har alla viktiga objekt i dåligt skick inte kunnat rustas upp. Sannfinländarna föreslår därför mer resurser för att förkorta det eftersatta underhållet av trafikleder och för att säkerställa trafiksäkerheten.

När vägnätets skick förbättras är det också motiverat att höja hastighetsbegränsningarna till 130 kilometer i timmen på motorvägarna för att göra trafiken smidigare och förkorta restiderna. Hastighetsbegränsningarna bör höjas på de vägavsnitt där trafiksäkerheten och vägens skick tillåter det och som är utrustade med variabla hastighetsbegränsningsskyltar. Försöket kunde till exempel inledas på sträckan Helsingfors—Åbo och Helsingfors—Tammerfors och, om det visar sig att höjningen av hastighetsbegränsningarna inte försämrar trafiksäkerheten, utvidgas också till andra delar av landet, bland annat sträckan Helsingfors—Lahtis och Helsingfors—Kotka.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 100 000 000 euro för bastrafikledshållning och att följande uttalande godkänns:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att förkorta det eftersatta underhållet av trafikleder.

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inleda ett försök med höjda hastighetsbegränsningar på motorvägarna i de fall när trafikförhållandena och vägens skick tillåter det.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

EU-kommissionen stöder utvecklingen av ett enhetligt trafiknät för att främja den inre marknaden, den regionala sammanhållningen och ett hållbart transportsystem i form av TEN-T-finansiering. Ur TEN-T-projektens fleråriga program stöds i huvudsak EU:s prioriterade projekt och några Europatäckande projekt som kommissionen prioriterar. Planeringen av en snabb tågförbindelse mellan Helsingfors och Åbo har redan inletts och den nya snabba tågförbindelsen stärker regionens ekonomiska tillväxt och utvecklingsmöjligheter. Men Finland har hittills använt TEN-T-finansieringen betydligt mindre än exempelvis Sverige. Sannfinländarna anser att regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att vårt land med dess långa avstånd och glesa bosättning ska få tillräckligt med stöd för att utveckla vårt trafikledsnät.

Den nuvarande kommunikationsministern är mycket aktiv i fråga om stora transportfrågor. Men utvecklingen av bannätet har tyvärr rönt blygsam uppmärksamhet i regeringen, anser vi. Vårt bannät ger ypperliga möjligheter att utveckla Finland till ett centrum för den nordeuropeiska järnvägstrafiken.

En väsentlig del av utvecklingen av vårt bannät handlar om säkerhet. Olyckor i plankorsningar är beklagligt vanliga och för detta behöver vi nolltolerans. Det kan nås genom att avskaffa farliga plankorsningar och markera platser som upplevts som farliga med ordentliga säkerhetsanordningar. För att vi ska kunna utnyttja bannätet fullt ut bör regeringen utarbeta ett program för utveckling av bannätet, som ska innehålla behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser, förnyande av säkerhetsanläggningar och slopande av plankorsningar.

Finansieringen av vägarna i Finland är budgetbaserad; finns det inte pengar kan välbehövliga vägprojekt inte inledas. Det vill sannfinländarna ändra på. Regeringen måste utvidga finansieringen av stora projekt för väginfrastrukturen genom en fondmodell. Ett annat alternativ vore den redan använda modellen med offentligt-privat partnerskap där man använder privata medel och där staten betalar ersättning för användningen. Dessutom kunde man genom en vinjettavgift för långtradare särskilt under tider av ekonomisk tillväxt samla in beaktansvärda summor för detta ändamål.

Passagerartågtrafiken hör till de miljövänligaste kollektivtrafikformerna, eftersom eltågen är fria från närutsläpp. Därför bör man sträva efter att öka tågtrafikens andel som trafikslag inom fjärrtrafiken. En väsentlig fråga vid valet av transportmedel är trafikens snabbhet: runtom i världen

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

har man sett att nya snabba tågförbindelser har ökat antalet passagerare inom tågtrafiken betydligt. Finland bör följa detta exempel och ha som mål att tågresan mellan Helsingfors och Åbo och mellan Helsingfors och Tammerfors räcker en timme. Tågen måste bli snabbare också mellan östra Finland och S:t Petersburg, så att tågtrafiken är konkurrenskraftig i jämförelse med flygresor. Tågresan mellan Helsingfors och Uleåborg ska klaras av på fyra timmar. Snabba tågförbindelser betjänar inte bara företagslivet i landskapens städer utan också resandet på fritiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att Finland blir delaktig av Europeiska unionens TEN-T-finansiering.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett program för utveckling av bannätet, som ska innehålla behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser, förnyande av säkerhetsanläggningar och slopande av plankorsningar.

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen förnyar finansieringsmodellen för stora trafikledsprojekt.

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förkorta restiden mellan Helsingfors och Tammerfors till en timme och för att skapa snabba tågförbindelser därifrån till Uleåborg (ett s.k. fyratimmarsståg) och ända till Jyväskylä samt snabbare förbindelseleder till östra Finland.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Det finns stora regionala skillnader i tillgången till kollektivtrafiktjänster i vårt land. Särskilt tvärtrafiken är knapp och utanför Trängsel Finland är det ofta glest mellan turerna. Särskilt i tågtrafiken finns mycket att förbättra. Sannfinländarna uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att öka den regionala jämlikheten i tillgången till kollektivtrafik och säkerställa utbud på kollektivtrafik till skäligt pris i hela landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 87

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräckliga kollektivtrafiktjänster till skäligt pris i hela landet.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

60. Överföring till statens televisions- och radiofond (reservationsanslag 3 år)

För att trygga verksamhetsförutsättningar för mångsidiga och oberoende medier anser sannfinländarna också att medborgarna bör ha större frihet att bestämma hurdana medietjänster som produceras med deras skattemedel. I stället för att hos medborgarna som skatt att ta ut en summa som automatiskt riktas för att stödja Yles verksamhet bör medborgarnas valfrihet ökas. I stället för att stödja Yles verksamhet bör medborgarna erbjudas möjligheten att rikta en summa motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio eller till en valfri innehållsproducent för att användas till produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen ger medborgarna möjlighet att rikta ett belopp motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio eller till valfri innehållsproducent för produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Sannfinländarna anser att resurserna för arbetskraftstjänster bör utnyttjas så ändamålsenligt som möjligt. Äldre långtidsarbetslösa är en av de mest svårssysselsatta grupperna. För att resurserna för arbetskraftstjänster ska riktas in mer effektivt vore det förnuftigt att ta pensionsstödet för 60 år fyllda långtidsarbetslösa permanent i bruk. Stödet skulle till beloppet motsvara garantipensionen, och det skulle betalas tills stödtagaren som varit arbetslös fem år i följd fyller 65 eller får arbetspension.

Sannfinländarna anser att boendekostnaderna inte får vara ett hinder för exempelvis arbete eller flyttning efter arbete. Vi anser att det är viktigt att boendekostnaderna fortsatt är skäliga.

Med tanke på arbetstagare som flyttar efter jobb är det viktigt att undvika att bli sittande med två bostäder. Genom att ta i bruk ett utvidgat flyttbidrag kan vi sporra arbetstagare att ta emot jobb också när det kräver flytt till annan ort och medför kostnader för arbetstagaren. Vi vill skapa ett pilotprojekt som hindrar en arbetstagare från att bli sittande med två bostäder i en situation där ar-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

betstagaren tar emot ett nytt jobb på en annan ort, det nya jobbet har en lång provotid och arbets- tagaren därför måste fatta sitt flyttbeslut utan att vara säker på att få behålla jobbet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition för att ta pensionsstöd för 60 år fyllda långtidsarbetslösa i permanent bruk.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa ett pilotprojekt med ut- vidgat flyttbidrag, i enlighet med det som föreslås i sannfinländarnas alternativa budget.

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Statsrådet har tillsatt en arbetsgrupp vars mål är att skapa en långsiktig plan för att ta fram över- skådligare företagsstöd som bättre stöder förnyelse och produktivitet i företagen, är mer kostnads- effektiva i ett statsfinansiellt perspektiv och väger in målen i energi- och klimatstrategin. Sann- finländarna anser att arbetsgruppens arbete är viktigt och stöder målet att förflytta tyngdpunkten i företagsstödsystemet i en riktning som främjar företagens och näringarnas produktivitet på lång sikt. På grundval av arbetsgruppens arbete bör regeringen i snabb takt vidta åtgärder för att slopa stödformer som är skadliga, ineffektiva eller snedvrider konkurrensen.

Malmletningen har visat tecken på återhämtning i Finland efter några tystare år. I Finland bedrivs malmletning främst av kanadensiska och australiska bolag. Intresset gäller särskilt koppar, nickel och guld. Finlands gruvpolitik har varit alltför osjälvisk och gått emot det nationella intresset. Finland har i praktiken förklarat sina mineraler som hela världens gemensamma egendom så att finländarna inte har bättre rätt till mineraler än utlänningar och det tas inte ut någon separat gruv- skatt för gruvorna. Sannfinländarna föreslår att Finland ska förnya sin gruvpolitik med nationellt intresse i blickpunkten och skapa förutsättningar för ett inhemskt bolag som fokuserar på malm- letning och gruvindustri för att säkerställa att en större del av vinsterna från gruvdriften i fortsätt- ningen stannar i Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart gallrar bort näringsstöd som är skadliga, ineffektiva eller snedvrider konkurrensen.

Reservationens förslag till uttalande 92

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar inhemsk malmletning och gruvindustri för att utveckla särskilt batteribranschen samt garanterar tillräckliga resurser för Finlands Malmförädling Ab.

44. Investerings- och utvecklingsstöd för den cirkulära ekonomin (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna föreslår en ändring i systemet för stöd till värme- och energiproduktionen för att öka andelen inhemska råvaror. Sågverken har mycket spån och bark som inte utnyttjas som bränsle eller fortsatt förädling. Det beror på olägenheter i stödsystemet som bör korrigeras.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar stödsystemet så att biprodukter från inhemska sågverk vidareförädlas och utnyttjas för produktion av el och värme.

89. Kapitalinvestering i Business Finland Venture Capital Ab (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna föreslår ett tillägg på 10 000 000 euro för finansiering till Business Finland Venture Capital Ab. Vi anser att innovationsstöden intar en betydande position vid kommersialisering av innovationer och att det i praktiken har visat sig att de företag som fått stöd av Tekes för sin tillväxt har förmått öka sin omsättning betydligt mer än den genomsnittliga nivån för motsvarande små och medelstora företag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.89 med 10 000 000 euro för finansiering till Business Finland Venture Capital Ab.

Den europeiska marknaden för fotonik uppgår till cirka 70 miljarder euro och dess industri sysselsätter över 300 000 människor. Under de senaste tio åren har fotonikindustrin ökat dubbelt så snabbt som bruttonationalprodukten. Före 2020 uppskattas var tionde arbetsplats i Europa vara beroende av fotonik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar ett Invest in-program för fotonik för Business Finland i syfte att utveckla inhemsk företagsverksamhet inom fotonik.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Det är få som i dag klarar sig i arbetslivet utan att lära sig nytt. Livslångt lärande är inte bara nödvändigt utan också en möjlighet. Att lära sig nytt kan i bästa fall vara inspirerande och leda till nya uppgifter och branschbyten och förbättra arbetsmotivationen och livskvaliteten.

Det är statens skyldighet och förmån att trygga smidiga möjligheter till lärande för personer i arbetsför ålder när det sker förändringar i arbetslivet. Läroavtalsutbildningen, som kombinerar lönearbete med studier, är ett utmärkt sätt att uppdatera kompetensen särskilt i vuxen ålder. Därför måste läroavtalsutbildningen utvidgas. Dessutom behövs det smidigare modeller för dem som har förvärvat sina kvalifikationer genom praktiskt arbete så att de kan få en examen som motsvarar deras kompetens.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 25 000 000 euro för att öka och utveckla läroavtalsutbildningen.

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

40. Införande av regionala innovationer och försök (reservationsanslag 3 år)

I östra Finland utvecklas ekonomin långsammare än i det övriga Finland. Det försvagar regionens utveckling och villkoren för konkurrenskraft. Regionens främsta utmaningar har redan länge varit att befolkningen minskar och att arbetslösheten är hög. Också inom regionen har skillnaderna ökat: städerna och den närliggande landsbygden ser ut att klara sig bättre än den mer perifera glesbygden. Sannfinländarna anser att regeringen bör uppmärksamma utvecklingen och öka satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner i östra Finland som går back, och att höja satsningstalet i regionen för att dämpa utflyttningen och öka vitaliteten.

Enligt företagarna i Finlands enkät för ensamföretagare eftersträvar ensamföretagarna tillväxt primärt genom att söka nya kunder och marknader och sekundärt genom att samarbeta med andra företagare. Att utveckla nya produkter är tredje i viktighetsordning. Sannfinländarna vill underlätta livet för ensamföretagarna inte bara genom modellen med arbetskonto, utan också genom ett regionalt pilotprojekt för att stödja ensamföretagare. Därför föreslår sannfinländarna att regeringen inleder ett regionalt pilotprojekt i södra och mellersta Österbotten som ska fokusera på att förbättra omvärldsvillkoren och ställningen för ensamföretagare genom att bland annat stödja ensamföretagarnas nätbildning, produktutveckling och marknadsföring.

Turismen i Lappland har ökat i popularitet och särskilt mängden kinesiska turister har ökat. Sannfinländarna ser en stor potential i turismen till Lappland och föreslår för att lindra underskottet i bytesbalansen och för att öka inkomsterna från turismen att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera flaskhalsar som skadar turismen bland annat genom att öka flygkapaciteten och främja operationen av direktflyg från Kina till flygplatserna i Lappland.

För att utveckla delnings- och plattformsekonomin inom turismen måste man också vidta utvecklingsåtgärder för att sektorn bättre ska kunna möta framtidens utmaningar. I fortsättningen kan digitala turismplattformar användas för att starkare presentera vårt lands turistobjekt såsom natio-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

nalparker, i synnerhet i form av videor. I samma format passar också bra sektorerna för vildmarks-, fiske- och jaktturism. På så sätt kan vi också hjälpa upp den regionala turismen och utvecklingen av den. En digital vägkarta över vårt lands turism är en bra start, men man måste också utöka och utveckla pilotprogrammen och de digitala tjänsterna inom turismen.

Den finländska bastun och bastukulturen är starka. De har långa traditioner. I bastun tvättar man sig, slappnar av, för förhandlingar och främjar freden i världen. Enligt den senaste forskningen har bastubadandet en synnerligen positiv effekt på både den fysiska och den psykiska hälsan. Det finns stora möjligheter i exporten av bastun och bastukulturen som inte har utnyttjats. De ger dessutom möjligheter att utveckla och öka turismen i Finland. Staten måste därför satsa på att utveckla denna bransch.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner i östra Finland som går back, och att höja sysselsättningstalet i regionen för att dämpa utflyttningen och öka vitaliteten.

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen som regionalt pilotprojekt i södra och mellersta Österbotten inleder ett projekt för att förbättra villkoren och ställningen för ensamföretagare.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera flaskhalsar som skadar turismen i Lappland bland annat genom att öka flygkapaciteten.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter sina åtgärder för att skapa digitalt innehåll inom turistbranschen och öka turismen i nationalparker genom att stödja skapandet och utvecklandet av en digital plattform för att stärka deras tjänsteutbud.

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja den finländska bastun och bastukulturen och utöka exportmöjligheterna i branschen.

60. Energipolitik

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Sannfinländarna vill lyfta fram att inga stöd för produktion av vindkraft får ingå i stödsystemen, eftersom vindkraft redan nu är det billigaste sättet att producera el jämfört med annan landbase-rad elproduktion. Särskilt bör man skära i produktionsstöden för solenergi och vindkraft, som uppgår till flera hundratal miljoner euro, och granska eventuella politiska intressekopplingar när det gäller dessa inkomstöverföringar.

Sannfinländarna anser att det i stället för produktionsstöd för förnybara energikällor är viktigare att satsa på finansieringen av produktutveckling, forskning och investeringsstöd. Då går det att vidareutveckla tekniska lösningar för att minimera de specifika utsläppen från kraftverk som använder kol och olja som råvara. Det kommer att gå många decennier innan exempelvis koldrivna anläggningar läggs ner på andra håll i Europa. Också vi måste hålla kvar dessa anläggningar för försörjningsberedskapens skull. Genom satsningar på konkurrenskraftiga produkter är det möjligt att göra teknik för minskning av koldioxidutsläpp som utvecklats av finländare till en stark exportvara.

Man har nästan inte alls tagit upp de skadliga konsekvenserna av vindkraftsbyggen, såsom buller, rörliga skuggor och andra olägenheter. Det är också oroväckande att vårt land håller på att bli en tummelplats för stora utländska vindkraftsbolag, om inga åtgärder vidtas med det snaraste. På annat håll i Europa har det förekommit så kallad svart finansiering inom vindkraften. Pengarnas ursprung är svårt att spåra. Åtminstone den sittande regeringen gör ingenting i den här frågan. Det har man kunnat märka under denna valperiod. Genom beskattning och stödpolitik bör man uppmuntra till användning av inhemska energikällor såsom torv och träflis. Stöden och beskattningen inom energipolitiken måste vara transparenta, och stöden måste vara på en vettig nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen seriöst uppmärksammar vindkraftverkens miljö- och hälsoproblem i villkoren för stödbesluten och återtar oskäligen stöd för vindkraft.

70. Integration

03. Främjande av invandrares integration och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)

Regeringen sammanställde ett asylpolitiskt åtgärdsprogram 2015, där målet på kort sikt var att få bukt med den okontrollerade strömmen av asylsökande, få asylkostnaderna under kontroll och effektivt integrera dem som fått asyl. Men man har inte slutfört åtgärderna i programmet, och därför orsakar invandringen oss fortfarande stora kostnader, flera hundratal miljoner euro per år. Vi sannfinländare förutsätter att regeringen genomför det asylpolitiska åtgärdsprogrammet fullt ut för att de attraktionsfaktorer som lockar asylsökande särskilt till Finland ska avskaffas, personer med avslag på sin asylansökan utvisas och de kostnader skattebetalarna har för asylkrisen ska fås under kontroll.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen fullt ut genomför det asylpolitiska handlingsprogrammet från 2015.

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Kombinationen av höga skatter, dyra boendekostnader och bra social trygghet för humanitära invandrare har lett till en situation där Finland inte är särskilt lockande för invandrare arbetskraft men däremot är en av de mest lockande, om inte den mest lockande, destinationen för asylturister och utnyttjare av social trygghet.

Den humanitära invandringen försämrar försörjningskvoten och det finansiella underskottet inom hela den offentliga sektorn. Dessutom medför den sociala problem, till exempel ökad kriminalitet. Det i sin tur belastar myndigheterna och hela samhället. Bland annat Polisyrkeshögskolans statistik visar att olika invandrargrupper är överrepresenterade till exempel när det gäller sexual- och våldsbrott.

Kostnaderna för invandringen är av många slag. Upp till 40 procent av utkomststödtagarna i tillväxtcentra har invandrarbakgrund. Kostnaderna för bostadsbidrag är enorma, och sysselsättningen rör sig kring bara 20 procent i vissa grupper också efter att de har varit i årtal i landet. Dessutom uppstår det direkta kostnader av mottagningsverksamhet, särskilda utbildningar, misslyckad integration, tjänster för personer som vistas olagligt i landet, myndighetstjänster, tolkning osv. De årliga kostnaderna räknas i miljarder.

I invandringsspolitiken måste det nationella intresset alltid sättas i främsta rummet, som man har gjort i många länder utanför EU (t.ex. USA och Australien). Personer som kommer till Finland får inte ha subjektiv rätt att bo i landet, om de inte är till nytta för det finländska samhället, för att inte tala om situationer där de är till direkt skada. Finland och finländarna har ingen skyldighet att bekosta eller annars bidra till att bevara kulturen i de länder invandrarna kommer från.

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur effektiva de integrationsåtgärder som vidtagits är och slopar de åtgärder som inte främjar integreringen av invandrare i det finländska samhället och som uppmuntrar till att ha särskild service för invandrare som inte kommer den övriga befolkningen till del.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Enligt Institutet för hälsa och välfärds forskningsrapport från december 2016 är var tionde barnfamilj fattig. Fattigdomen bland barn och barnfamiljer visar åter en växande trend efter att i några år ha minskat, och starkast ökar fattigdomen bland familjer med småbarn och två vårdnadshavare. Under undersökningstiden fanns det 63 400 fattiga barnfamiljer med 126 000 barn. Efter lågkonjunkturen från 1995 till 2007 tredubblades fattigdomsgraden och har därefter på 2010-talet enligt Institutet för hälsa och välfärds rapport förblivit på ungefär tio procents nivå. Försörjningen har enligt rapporten försvagats också på grund av att realvärdet på inkomstöverföringar har sjunkit och på grund av många ändringar i beskattning och avgifter. Samhällets stöd till barnfamiljer ökade inte under åren av tillväxt men under recessionsåren i början av 1990-talet och på 2010-talet har barnfamiljer blivit föremål för nedskärningar. Sannfinländarna anser att barnfamiljers fattigdom är ett allvarligt problem och förutsätter att systemet med stöd till familjer reformeras för att garantera försörjning och välfärd för barnfamiljer.

Klientavgifterna inom kommunal hälso- och sjukvård har ett avgiftstak enligt kalenderår, åren 2018 och 2019 är det 683 euro, och analogt har läkemedelskostnaderna sitt eget tak enligt kalenderår som är 605,13 euro år 2018. Sannfinländarna anser att hälso- och sjukvårdavgifterna utgör en anseelig utgiftspost för sjuka småinkomstagare och uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att skapa ett enhetligt och skäligt avgiftstak för sjukvården för att insjuknande inte ska äventyra försörjningen för våra mindre bemedlade medborgare. Läkemedelskostnaderna utgör en stor utgiftspost med tanke på försörjningen överlag för dem som har de minsta inkomsterna, arbetslösa och pensionärer. Sannfinländarna är oroade över de mindre bemedlades situation och anser att ökningen av läkemedelskostnaderna måste dämpas. Sannfinländarnas riksdagsgrupp föreslår att social- och hälsovårdsministeriet vidtar behövliga åtgärder för att utreda hur det går att se till att även mindre bemedlade faktiskt kan köpa de läkemedel de behöver. Man kunde slopa självriskan för läkemedel, differentiera den eller sänka den betydligt för de två lägsta inkomstdecilerna.

Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att inkludera dimensioneringen av vårdare i äldreomsorgen i äldreomsorgslagen och att stegvis öka minimipersonalen vid intensifierat serviceboende till 0,60 vårdanställda per kund. Ökningen ska ske småningom med början där dimensioneringen nu är under 0,50 och genom att initiera ett lagändringsprojekt där dimensioneringen höjs till 0,60 år 2019. På bäddavdelningar vid hälsocentraler eller andra vårdenheter med kunder i långvård vars vårdbehov är motiverat medicinskt eller för att säkerställa en trygg vård, bör minimidimensioneringen fastställas till 0,70 vårdanställda per kund. Ökningen ska ske gradvis genom att inleda ett lagstiftningsprojekt i detta syfte. Minimidimensioneringen av personalen avser dimensioneringen av sådan personal som faktiskt deltar i vården och där frånvarande anställdas andel ersätts med vikarier. Till minimipersonalstyrkan räknas bara social- och hälsovårdsanställda med yrkesutbildning.

Vård i livets slutskede är god och värdig vård av patienten inför den annalkande döden. Sannfinländarna anser att vård i livets slutskede bör höras till välfärdsstaten som en subjektiv rättighet, ett tillräckligt antal vårdplatser vilket nu regleras av mjukare normer bör skrivas in i lag och även yrkeskompetensen hos personalen bör säkerställas. Den nuvarande lagstiftningen och de mjukare styrmedlen, såsom rekommendationer om vård i livets slutskede, kan inte för närvarande trygga en god vård i livets slutskede för alla som behöver den. Det finns variationer i ordnandet och kompetens i fråga om vård i livets slutskede i olika delar av Finland, och det finns också fler som behöver vård än det finns platser. Att hälso- och sjukvårdens ekonomiska resurser försvagas och en

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

allmän ojämlikhet i samhället breder ut sig kan dessutom äventyra en rättvis tillgång till vård. För att råda bot på nuläget behövs en lag som definierar förutsättningarna för en god vård i livets slutskede. Lagen ska garantera en god tillgång till vård för alla som behöver vård i livets slutskede i hela Finland. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Samtidigt föreslår sannfinländarna att regeringen ska vidta skyndsamma åtgärder för att se till utbildningen för personalen inom social- och hälso- och sjukvården särskilt inom områdena för vård i livets slutskede, bedömning av funktionsförmågan och teknik.

Försäkringsläkarnas ställning inom finländsk hälso- och sjukvård är speciell. Försäkringsläkarna har kunnat utarbета bedömningar av patienter utan att de behöver underteckna dokument ”på heder och samvete” olik övrig yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. I sina beslut har de kunnat sidsteppa intyg från specialistläkare vid universitetssjukhus och avslå ersättningar utan att träffa patienten. Obetalda ersättningar för hundratals miljoner euro förblir i försäkringsbolagens kassa som deras egendom. Summan fördelas som utdelning till delägarna som är staten och kommunerna och till arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna, medan medborgarna lider. Sannfinländarna kräver att denna orättvisa korrigeras genom att ändra lagen så att försäkringsbolagens ersättnings- och pensionsbeslut principiellt fattas på grundval av diagnos utförd av den försäkrades egen läkare. Försäkringsbolagens läkare ska inte kunna avslå ersättningar om de inte på medicinska grunder kan bevisa att ansökan om ersättning till väsentliga delar är felaktig. Vid ersättningar ska det tillämpas omvänd bevisbörda på försäkringsbolagen så att försäkringsbolaget kan befrias från att betala ut ersättning endast om det kan bevisa att den diagnos enligt vilken ersättning ska betalas till den försäkrade till väsentliga delar är felaktig.

Närståendevårdare har enligt lagen rätt till lediga dagar. Så är ändå inte fallet i praktiken. Också stöd för närståendevård är i relation till de samhällsbesparingar som närståendevården medför mycket bristfälligt och beskattningen tär på det ytterligare. Vi menar att regeringen bör se till att närståendevårdarnas lagstadgade lediga dagar genomförs, att det finns vikarier och att vårdarvodet för närståendevård blir skattefri inkomst, dock utan att påverka närståendevårdarnas intjäning av pension negativt.

I Finland är så kallad familjevård en mindre känd vårdform. Sannfinländarna anser därför att vi bör utnyttja och stödja familjevård i hela landet i större skala än nu. Också äldreomsorgen kan enligt vår mening inkluderas i familjevården.

I Finland är det beklagligt många unga som mår dåligt och upp till en fjärdedel har diagnos på psykiska problem. Trots satsningar på ungdomsarbete har vi inte lyckats nå den målgrupp som mest behöver stöd. Tredje sektorn bildar ett stödnät och en närmaste krets särskilt i situationer där den egna familjen inte gör det och är en naturligare hjälpare än myndigheterna för unga med sammansatta problem. Särskilt mobbning marginaliserar barn från unga år. Arbete som stöder skolhälsan måste fås med i vardagen i skolan på ett naturligt och positivt sätt: genom att visa barnet hur viktigt det är att ta hand om och uppmuntra varandra. Att värdesätta andra börjar med att var och en känner sig värdefull. Skolorna behöver kampanjer och skolbesök som stöder målet. Sannfinländarna uppmanar regeringen att utarbета ett välfärdsprogram för barn och ungdomar som stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problem.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Frysningarna av index ökar i synnerhet mindre bemedlades och pensionärers problem med försörjning och ökar ojämlikheten i vårt samhälle. Som regeringen själv har konstaterat ökar frysningarna av indexen också utgifterna på annat håll: exempelvis bostadsbidraget för pensionärer, utkomststödet och läkemedelsersättningarna väntas stiga om indexet blir fryst. Sannfinländarna uppmanar regeringen att avstå från indexfrysningarna för att säkerställa en sådan nivå på förmåner att de som har rätt till dem klarar sig utan att behöva söka utkomststöd. Sannfinländarna förutsätter också att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet genom vilket index 50/50 återställs gradvis för att höja uttryckligen de minsta arbetspensionerna, så att dessa pensioner följer löneutvecklingen bättre än de gör utifrån det så kallade brutna indexet.

Vårdreformen är förenad med betydande riskfaktorer. Lagstiftningspolitiken kring reformen ser inte bra ut. Följden blir hotbilder om att regleringens förmåga att uppfylla grundläggande uppgifter försvagas. Reformen har getts omfattande mål, av vilka ett är att spara pengar. Sannfinländarna anser att för att kostnaderna ska kunna dämpas måste ökningen av valfriheten grunda sig på forskningsbaserad kunskap. Också olika försök måste utnyttjas. Endast så kan vi identifiera de ekonomiska, sociala och andra bakgrundsfaktorer och sådana allmängiltiga mekanismer som kan användas inom vårdsektorn. Sannfinländarna föreslår vidare att valfriheten bör konstrueras i en form där privata tjänsteproducenter kompletterar de offentliga tjänsterna.

Antalet ensamföretagare har ökat kraftig under de senaste tio åren. Samtidigt har ensamföretagarnas betydelse för hela samhället ökat. Det är önskvärt att antalet fungerande företag ökar. Arbete och företagsamhet påverkar ekonomins förmåga att skapa nya arbetstillfällen och välfärd. Ändringar i företagsbeståndet kan påverkas genom lagstiftning, företagsbeskattning och företagsstöd. Sannfinländarna vill ingripa i småföretagarnas svaga ställning i ett skede där företagsverksamhet inte har framgång som planerat. Därför bör ensamföretagare stödjas genom att förbättra tryggheten i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annat motsvarande.

Den internationella mansdagen har firats sedan 1999. Avsikten är att utgöra en motvikt till de ofta negativa manskilderna som erbjuds av medierna. Mansdagen behövs eftersom den främjar att pojkar och män kan producera en positiv insats för närstående och samhället. Men i Finland firas mansdagen inte enligt Helsingfors universitets kalender, inte ens fast denna almanacka som institution har ett betydande socialt inflytande. Mansdagen har ändå uppmärksamats av många organisationer runtom i världen och av FN. Sannfinländarna anser att våra grundläggande gemensamma juridiska värderingar inkluderar att främja jämställdheten mellan könen. Empiriskt är det emellertid inte så. På dessa grunder tillstyrker sannfinländarna att internationella mansdagens ställning och firande ska stärkas också i Finland.

Brandmännens pensionsålder avviker inte från pensionsåldern hos andra finländare. I praktiken får många brandmän invalidpension på grund av olika fysiska besvär. För att ingripa i det behövs analytiska redskap, kunskapsmässigt stöd och kritiska synpunkter. För att bilda en välgrundad uppfattning i frågan måste åtgärderna för att sänka brandmännens pensionsålder på ovan relaterade grunder utredas.

Rätt till krävande medicinsk rehabilitering har till exempel personer som på grund av en skada eller en sjukdom har stora svårigheter att klara sig i vardagen. FPA har i motsvarande tidigare upphandlingar utgått från en viktning på 50 procent kvalitet och 50 procent pris. I de färskaste upp-

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

handlingarna har FPA ändå ändrat kriterierna så att priset viktas till 80 procent och kvaliteten till 20 procent. Enligt Tuomisto hade kvalitetskriterierna poängsatts så att nästan alla tjänsteproducenterna uppfyllde kraven. En sådan upphandling försämrar kvaliteten på tjänsterna och är därför inte rimlig från användarnas synpunkt. Sannfinländarna kräver att man också i fortsättningen betonar kvalitet vid upphandlingen eller att man slopar upphandlingen om den leder till ett oskäligt eller oändamålsenligt resultat för rehabiliteringsklienterna.

Likalöneprogrammet syftar till att minska den genomsnittliga löneskillnaden mellan kvinnor och män. I dag är den genomsnittliga löneskillnaden mellan kvinnor och män knappt 17 procent på arbetsmarknaden i stort. Om den tidigare utvecklingen fortsätter, kommer skillnaden att ha utjämnats till knappt 12 procent på hela arbetsmarknaden senast 2025. Tiden för den arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatt går ut i mars 2019. Sannfinländarna föreslår att arbetsgruppen får förlängd tid för att främja målet med lika lön.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt system för familjestöd så att inkomstskillnaderna hos barnfamiljerna minskar och alla familjer tillförsäkras en tillräcklig försörjning.

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för införande av ett gemensamt och skäligt avgiftstak inom sjukvården.

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lagändring för att öka antalet vårdare inom äldreomsorgen så att vårdens nivå och vårdarnas arbetshälsa tryggas.

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det stiftas en lag om vård i livets slutskede i överensstämmelse med ledamot Arja Juvonens m.fl. lagmotion till riksdagen.

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det föreskrivs om sanningsläggande för försäkringsbolag och försäkringsläkare och en omvänd bevisbörda i överensstämmelse med lagmotionen om den så kallade Lex Ronkainen.

Reservationens förslag till uttalande 108

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att närståendevårdarnas lagstadgade lediga dagar genomförs och att den ersättande vården av vårdtagarna håller en god kvalitet, och utreder möjligheterna att förskriva om skattefrihet för vårdarvodet till närståendevårdare så att närståendevårdarna inte förlorar sin rätt till intjänad pension.

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra familjevården känd och säkerställa att möjligheten för äldre att få familjevård stöds jämnt överallt i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problem.

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer indexjusteringarna för alla förmåner och pensioner för vilka de har frusits.

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att det från årssjälvriskens i fråga om läkemedel härefter ska avdras ett belopp vars storlek fastställs särskilt genom förordning av statsrådet.

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet genom vilket index 50/50 återställs gradvis för att höja uttryckligen de minsta arbetspensionerna, så att dessa pensioner följer löneutvecklingen bättre än de gör utifrån det så kallade brutna indexet.

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder valfriheten i vårdreformen baserad på forskningsbaserad kunskap, pilotprojekt och regionala försök samt så att de offentliga vårdtjänsterna är systemets grund och privata tjänsteproducenter kompletterar de offentliga tjänsterna.

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra ensamföretagarnas trygghet i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annan motsvarande trygghet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka statusen för och firandet av internationella mansdagen (den 19 november) också i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder åtgärder för att sänka brandmännens pensionsålder.

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att konkurrensutsättning av medicinsk rehabilitering ska ske med utgångspunkt i kvalitet eller helt upphöra.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att regeringen förlänger mandattiden för likalönearbetsgruppen som tillsattes 2016—2019 till 2020—2023 samt att regeringen främjar principen om lika lön för lika arbete.

05. Omkostnader för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning som sammanställts av regionförvaltningsverken har ett flertal kommuner svårt att genomföra barnskyddsuppgifter inom utsatt tid. Enligt barnskyddslagen ska behovet av service börja utredas inom sju vardagar. Utredningen av behovet ska i sin tur bli klar inom tre månader från aktualiseringen. Så sker inte i många kommuner. Många kommuner har haft problem också bland annat med personalmängden i barnskyddet, genomförande av övervakningen av vården utom hemmet och med förfarandena. Det finns inte tillräckligt med kompetenta anställda och de har alldeles för många klienter. Sannfinländarna förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 120

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

56. Tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Både kvaliteten och tillgången på tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning har stor betydelse för dessa personers möjligheter att delta i arbetslivet. Sannfinländarna anser att tillräckliga tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning är en jämlikhetsfråga och att regeringen bör vidta åtgärder för att lösgöra tolktjänsterna från konkurrensutsättningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 121

Riksdagen förutsätter att upphandlingsförfarandet i fråga om tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning slopas.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen har skurit ner ersättningar för hälso- och sjukvård med hård hand: av arvoden till privatläkare eller tandläkare ersätts en mindre del än förr, och läkemedelsersättningarna är föremål för betydande nedskärningar. Sannfinländarna förutsätter att utöver att skapa ett enhetligt och skäligt avgiftstak vidtar regeringen åtgärder för att moderera nedskärningarna i läkemedelsersättningar särskilt i fråga om låginkomsttagare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 122

Riksdagen förutsätter att regeringen modererar nedskärningarna i läkemedelsersättningar för låginkomsttagare.

40. Pensioner

Sannfinländarna vill att man vidtar åtgärder inom alla samhällets delområden för att förbättra den ekonomiska och övriga ställningen för pensionärer med låga och medelhöga inkomster. Den orättvisa behandlingen av pensionärer måste upphöra. Det väsentliga är pensionärernas köpkraft i vardagen. I sannfinländarnas pensionsreform vinner alla pensionärer.

Pensionärsfattigdomen är ett allvarligt problem. Antalet pensionärer ökar hela tiden och det räcker inte med nominella höjningar av garantipensionen. De som får folkpension tvingas leva med mycket små inkomster. Många pensionärer tvingas klara sig på under ettusen euro i månaden. Sannfinländarna anser att det är oskäligt att pensionärerna, som har byggt upp detta land, mår dåligt och fortfarande hör till dem som har de lägsta inkomsterna i vårt land.

Syftet med pensionernas indexskydd är att garantera köpkraften hos de löpande pensionerna. I annat fall skulle inflationen långsamt men obevekligt försämra värdet på pensionerna. Pensionärer med små inkomster spenderar nästan alla sina pengar på konsumtion i hemlandet, det vill säga att pengarna går i omlopp.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Återställandet av index 50/50 för alla pensioner skulle inte vara en hållbar lösning, eftersom avkastningen av pensionsmedlen inte skulle täcka de pensionshöjningar som följer av detta utan kännbara höjningar av arbetstagarens pensionsavgifter. Sannfinländarna anser dock att situationen för uttryckligen pensionärerna med de allra minsta arbetspensionerna måste rättas till. Vårt mål är att gradvis återställa index 50/50 för att höja uttryckligen de minsta arbetspensionerna, så att dessa pensioner följer löneutvecklingen bättre än de gör utifrån det så kallade brutna indexet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 123

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja pensionsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen i syfte att förbättra pensionärernas försörjning.

Reservationens förslag till uttalande 124

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer indexjusteringarna för alla förmåner och pensioner för vilka de har frusits.

Reservationens förslag till uttalande 125

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet så att det så kallade brutna indexet återställs för särskilt låga och medelhöga pensioner till index 50/50 gradvis före utgången av 2022.

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

De som tjänade i kriget gav en oersättlig insats för det självständiga Finland som firar hundraårsjubileum, och det är motiverat att utvidga mängden av personer som har rätt till förmåner enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst till alla som tjänat i Finlands krig åren 1939—1945. På grund av veteranernas höga ålder är det bråttom med lagändringar som förbättrar deras ställning: även om antalet veteraner minskar ökar vårdbehovet som följd av deras höga ålder. Därför behövs det tjänster inom slutenvård mer än förr i förhållande till veteranernas antal, och behovet av öppen vård inom social- och hälso- och sjukvård samt äldreomsorgen ökar. Sannfinländarna anser att allt upptänkligt stöd måste ordnas också för den sista veteranen och uppmanar regeringen till åtgärder för att säkerställa resurser för serviceutbudet till veteranerna.

I Lahtis har man startat ett fadderprojekt för veteraner. Syftet med projektet är att alla veteraner som vill det ska få en betrodd person, en fadder, som kan vara diskussionspartner och som hjälper med praktiska ärenden. Faddern ser till att veteranen kan vara aktiv och delta i samhället. I denna vänfadderverksamhet avses med veteran både våra krigsveteraner och deras makar eller änkor. Sannfinländarna anser att man borde sträva efter att sprida motsvarande verksamhet till hela landet.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 126

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att våra krigsveteraner till livets slut får både rehabiliterings- och hemtjänster fullt ut.

Reservationens förslag till uttalande 127

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sprida fadderverksamheten för veteraner i Lahtis till hela landet.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Sannfinländarna föreslår nedskärning av kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Vi anser att det inte är en uppgift för de finländska skattebetalarna att bekosta tjänster för personer som uppehåller sig illegalt i landet, utan de som fått avslag på asylansökan bör avlägsnas ur landet omedelbart efter beslutet. För att säkerställa att avlägsnandet blir genomfört bör de tas i förvar före återsändande för att säkerställa återsändandet, i stället för att de får röra sig fritt i vårt land och potentiellt äventyra den nationella säkerheten samt anlita kommunala tjänster.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.37 med 5 346 000 euro ur anslaget för kostnader på grund av socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet.

80. Avbytarverksamhet för lantbruksföretagare och pälsdjursuppfödare

40. Statlig ersättning för kostnaderna för avbytar-service för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

Jordbruksproducenterna utför ett värdefullt arbete för den finländska livsmedelsförsörjningen. Arbetet i sig är mycket bindande särskilt inom boskapsskötsel och pälsnäring. Då blir det lätt omöjligt att hålla semester eftersom det är svårt att få kompetenta avbytare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.80.40 med 10 000 000 euro till ökning av lantbruksavbytare.

Det råder skriande brist på lantbruksavbytare på många håll i Finland. Orsaker till det är att boskapsstorlekarna ökar och att gårdarna mekaniseras vilket har lett till ökat utbildningsbehov bland avbyterna. Situationen försvåras ytterligare av att kraven på yrkesgruppens kännedom om djuren

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

och vården av dem har ökat. Att jordbruksföretagare kan ta semester är ändå viktigt. Lantbruks-avbytnarna sköter det praktiska arbetet när företagarna är lediga eller sjuka. Därför är det naturligt att jordbruksföretagarnas möjligheter till kompetenta avbytare är viktigt med avseende på arbetshälsan. Bristen på avbytare måste därför åtgärdas genom lämpliga lösningar och metoder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 128

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra avbyttjänsterna för utövare av lantbruk och renhushållning.

90. Understöd för främjande av hälsa och social välfärd

50. Understöd till sammanslutningar och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd (reservationsanslag 3 år)

I Finland finns nästan tiotusen bostadslösa varav cirka en femtedel lever helt utan bostad. För att avhjälpa situationen har det inte hittats tillräckligt effektiva metoder. Det allmänna ska främjas och ens rätt till bostad och möjligheter att själv ordna sitt boende. En utmaning är också bland annat skolmarginaliseringen. En socialt hållbar arbetsmiljö i skolorna, en hållbar utveckling och att förebygga mobbning är frågor som det bör hittas lämpliga metoder för. Såna personer som behöver trygghet och omedelbar omsorg som är nödvändig för ett människovärdigt liv finns det också i andra grupper som lider av olikartade problem. Bland samhällslivets sektorer har särskilt frivilligorganisationer och frivilligverksamhet en viktig funktion härvidlag. För att lindra dessa olägenheter måste det av avkastningen från Social- och hälsoorganisationernas understödscentral ordnas 100 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 129

Riksdagen förutsätter att regeringen av Steas avkastning reserverar en bidragspott på 100 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

I framtiden kommer utmaningarna för bostadsbyggandet och bostadsproduktionen att vara stora dels därför att landsbygden avfolkas, dels därför att en allt större folkmängd trängs i huvudstadsregionen och andra tillväxtcentra. Många personer som bor på hyra har inte ens faktiska möjligheter att flytta till förmånligare hyresbostäder när sådana inte ens står till buds, åtminstone inte i huvudstadsregionen. För att sätta fart på byggandet av hyresbostäder till skäligt pris måste vi hitta nya metoder, bland annat inom planläggning och finansiella modeller. Inom produktionen av hyresbostäder måste vi särskilt satsa på kommunala hyresbostäder eftersom hyrorna för bostäder som ägs av aktörer som kallar sig allmännyttiga ofta ligger på samma nivå som marknadshyrorna. Sannfinländarna lägger stor vikt vid att beloppen på reparationsstöden höjs till en relevant nivå. Vi är i skriande behov av större anslag och satsningar för att de bostadsreparationer som gör att äldre och funktionshindrade kan bo kvar ska kunna göras. Regeringens anslag för reparationsunderstöd är ohjälpligen alltför snävt tilltaget. Men vi behöver också betydligt större avreglering av tillståndsbyråkratin. Det sätter fart på investeringar och skapar också fler arbetstillfällen.

I sin rapport om elnätsbolagens prissättning, där 110 nätbolags prissättning granskas, uppger Energimyndigheten att överföringspriserna gav eldistributionsbolagen totalt 175 miljoner euro i överskott 2012—2015. Energimyndigheten bestämmer vad som är skälig avkastning för elnätsbolagen med hjälp av en invecklad formel (WACC). Eftersom räntorna är låga anser vi att den här modellen resulterar i ett alltför stort krav på "skälig" avkastning, upp till 7 procent under vissa perioder. Elöverföringen står för en ganska stor del av en konsuments elräkning. Sänkta kostnader för elöverföring är ett viktigt mål för oss sannfinländare. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att se till att den andel av konsumenternas elräkning som utgörs av elöverföring kan sänkas till en skälig nivå.

Boendekostnaderna utgör mer än en tredjedel av lönen för många. Det är ett stort samhällsekonomiskt och mänskligt problem. Vi vill inte höja till exempel skatterna på uppvärmningsbränslen så som regeringen nu gör. Regeringens planer på att höja bränsleskatten slår hårdast mot dem som inte har råd att investera i modern uppvärmning och som bor i äldre bostäder. Højningen av skatterna på uppvärmningsbränslen måste återtass.

Inomhusluftrelaterade mögel- och fuktskadesjukdomar är ett omfattande problem i vårt västliga samhälle. Enligt Arbetshälsoinstitutets beräkningar finns det i Finland 800 000 människor som dagligen utsätts för problem med inomhusluft både i hem och på arbetsplatser. Men de har fått alldeles för lite uppmärksamhet. Sannfinländarnas riksdagsgrupp föreslår att en poliklinik för inomhusluft inrättas vid samtliga universitetssjukhus.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 130

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder ett program för billigare bostäder, där det satsas bland annat på produktion av hyresbostäder och reparationsbyggnad, eliminering av bostadslöshet, lägre boendekostnader genom att sänka värmekostnader, fastighetsskatt och överlåtelseskatt, sänkning av priset på elöverföring, förhindrande av spekulation med tomtmark, försnabbande av planläggningen, ingripande i oskäliga hyror och stöd för flyttning för att få eller byta jobb.

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 131

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att vid varje universitetssjukhus inrätta en enhet specialiserad på behandling av sjukdomar som beror på inomhusluft.

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser det vara viktigt att alla finska medborgare ska få njuta av välfärdsstatens förmåner, det vill säga i detta fall få stöd för att ordna boende till skäligt pris och få tillgång till behövliga social-, hälsovårds- och kulturtjänster. Ändå har det på senare tid erkänts och identifierats att det bland de bostadslösa finns gott om människor vars boende inte fungerar utan särskilda åtgärder och tilläggsresurser vid anskaffning av bostad. Regeringen måste vidta omedelbara åtgärder för att bygga vägar ut ur bostadslösheten för stambefolkningen så att det i slutändan av vägen går att klara sig med boende och dagligt liv självständigt, utan specialstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 132

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder åtgärder för att eliminera bostadslöshet bland finländare med samma fart som den ordnade boende för en stor mängd asylsökande.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Problemen med dålig och osund inomhusluft är omfattande i vårt land. I termer av ekonomiska konsekvenser handlar det om en fråga i miljardklassen eftersom även en försiktig bedömning visar att upp till 800 000 personer dagligen utsätts för mögel- och fuktskador i daghem, skolor och på arbetsplatser. Sannfinländarna ser det som viktigt att problemen åtgärdas raskt och i tillräckligt bred omfattning. Därför föreslår vår riksdagsgrupp konkreta åtgärder i sin egen alternativa budget för att korrigera läget. Vi kräver att de drabbade ska ha tillgång till adekvata rehabiliteringstjänster och drägliga boendelokaler. Vi föreslår också att redan insjuknade personer ska tillförsäkras en rättvis social trygghet. Regeringen måste dirigera tillräckligt stora resurser och stöd till reparationer och andra åtgärder mot problemen med inomhusluften.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 133

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att förebygga och korrigera problem med byggnaders inomhusklimat.

INKOMSTPOSTER

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Sannfinländarna anser att vårt lands beskattningsprioriteringar bör ändras. Numera beskattas arbete strängare än egentligen någonting annat. En skillnad är att kapitalskatten är låg i relation till arbetsbeskattningen. Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att gradvis minska skillnaderna i procentsats mellan förvärvs- och kapitalinkomster.

Som slutresultat av regeringens skattemässiga besparingar och beslut om indexbesparingar har den ekonomiska misären för i synnerhet barnfamiljer med små och medelstora inkomster ökat alarmerande. Vårt lands ekonomi har redan en längre tid visat en uppgående trend, men frukterna av denna tillväxt fördelas njuggt till dem som tidigare har berövats dem. Vi menar att regeringen omedelbart bör vidta åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Sannfinländarna vill bredda skatteunderlaget på ett rättvist sätt genom att utsträcka beskattningen till stora stiftelsers och föreningars kapitalinkomster, såsom vinstutdelning, hyresinkomster och försäljningsvinster. Statens revisionsverk (SRV) bedömer att de fem största stiftelserna ensamma haft en skatteförmån på 29–45 miljoner euro 2004–2005. SRV uppskattar att stiftelsernas tillgångar ligger kring 12–15 miljarder euro. Det är oskäligt att också de minsta företagen som är utsatta för marknadsrisker måste betala kapitalskatt, medan verkligt förmögna föreningar och stiftelser får sina stadiga kapitalinkomster skattefria.

I Finland finns utöver det ovan relaterade en till särskild beskattningsmässig oproportionerlighet mellan arbetsbeskattning och övrig beskattning, nämligen beskattningen av pensionstagare. Pensionerna är överlag mindre än lönerna under tiden i arbetslivet, men ändå beskattas pensionerna strängare än löner. Fattigdomen bland pensionärer är fortfarande ett svårt problem i vårt land och det finns fortfarande rikligt med pensionärer med små inkomster. Pensionerna har uppenbart stigit långsammare än lönerna och dessutom är beskattningen i de vanligaste inkomstklasserna strängare för pensionsinkomst än för löneinkomst. Sannfinländarna känner oro över pensionstagarnas försörjning och uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att stärka försörjningen för i synnerhet de pensionärer som har de lägsta inkomsterna. Systemet med arbetspension bör förnyas så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen och den inkomst som man får i handen av pensionsinkomst motsvarar löneinkomst. Med andra ord, att det alltid blir samma eurobelopp i handen för en inkomst av samma storlek. Dessutom föreslår vi åtgärder för att det eurobelopp som blir i handen efter skatt alltid ska vara minst 1 000 euro i månaden.

Nuvarande beskattningspraxis för upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher upplevs i många avseenden som orättvist. Ett särskilt problem är små aktörers svaga möjligheter att försörja sig med kreativt arbete, och den nuvarande beskattningen tär på dessa möjligheter ytterligare. I

Betänkande FiUB 28/2018 rd – RP 123/2018 rd, RP 232/2018 rd

praktiken är exempelvis att göra musik till sin karaktär företagsmässig verksamhet och ofta grundas ett företag för ändamålet. Därför har det väckt missnöje att upphovsrättsersättningar betraktas som lön. Sannfinländarna föreslår att upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

Nya investeringsobjekt som virtuella valutor beskattas inte till alla delar konsekvent. Avdragbarheten för förluster bör ligga på samma nivå som i fråga om andra investeringsobjekt. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder mot det här missförhållandet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 134

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 135

Riksdagen förutsätter att skillnaderna i nivå för procentsatserna för förvärvs- och kapitalinkomster gradvis minskas.

Reservationens förslag till uttalande 136

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder kapitalskatteplikt för stora stiftelser och stora föreningar med undantag för universiteten.

Reservationens förslag till uttalande 137

Riksdagen förutsätter att beskattningen i fråga om löntagare och pensionstagare åtgärdas så att nettobeloppet alltid är detsamma om inkomsterna är lika stora.

Reservationens förslag till uttalande 138

Riksdagen förutsätter att det eurobelopp som löntagarna och pensionstagarna har kvar efter skatt alltid är minst 1 000 euro i månaden och att inkomstnivån säkras genom att miniinkomstnivån kopplas till index.

Reservationens förslag till uttalande 139

Riksdagen förutsätter att upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

Reservationens förslag till uttalande 140

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avdragbarheten för förluster från nya investeringsobjekt som virtuella valutor ska ligga på samma nivå som i fråga om andra investeringsobjekt.

02. Samfundsskatt

Sannfinländarna anser att Finland strängare bör ingripa i konstgjort skattefiffel som utförs med hjälp av företagens internprissättning, koncernbidrag och koncernens interna lån. Utöver att åtgärder mot aggressiv skatteplanering skulle tillföra mer skatteinkomster skulle det också förbättra finländarnas och de små och medelstora företagens möjligheter till jämn konkurrens med internationella storföretag som för närvarande kan dumpa priserna eftersom de deponerar sina vinster i skatteparadis.

Finnwatch bedömer att Finland årligen förlorar 430—1 400 miljoner euro i skatteinkomster på grund av missbruk med så kallad internprissättning. Sannfinländarna kräver ökade resurser för kontrollen av internprissättning. Ett annat sätt att sänka beskattningen för finländska dotterbolag är intern långivning inom koncernen. Oftast görs det så att ett dotterföretag i Finland tar lån av ett utländskt företag som hör till samma koncern. Räntekostnaderna för detta lån kan det finländska dotterföretaget avdra i sin beskattning. Moderföretaget som får ränteinkomsten är i sin tur beläget i ett skatteparadis där det beskattas ytterst lindrigt varvid koncernens skattegrad som helhet lindras betydligt. Regeringen är i färd med att strama åt avdragsrätten för räntekostnader i fråga om koncernens interna lån, men vi anser att lagstiftningen bör stramas åt så att rätten att dra av räntor som överskrider gängse marknadsränta slopas. Dessutom bör Finland stifta en lag som förbjuder så kallad underkapitalisering, där maximibeloppet för rätten att avdra ränta ska vara baserad på proportionen mellan skuld och eget kapital. Åtminstone bör avdragsrätten stramas åt när ett koncernföretag är beläget i ett land med karaktär av skatteparadis.

För att bekämpa skattesmitning bör uppmärksamhet också ägnas insyn i ägarskap och offentlighet för faktiska förmånstagare samt uppställa tillräckligt stränga regler i vår nationella lagstiftning för rätten att avdra ränteutgifter och för utländska bassamfund. För att avslöja aggressiv skatteplanering bör den offentliga land-till-land-rapporteringen utvecklas. I momstillsynen bör det i Finland och i fortsättningen i hela EU användas en tillsynsteknik baserad på blockkedjor. Blockkedjor kan ha många betydande konsekvenser för att minska momsbedrägerier: verifiering av affärstransaktioner, synkronisering av bokföring, eliminering av dubbla kvitton, oavvisliga och snabba transaktioner.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 141

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få bukt med företags aggressiva skatteplanering.

04. Skatt på arv och gåva

Betänkande FiUB 28/2018 rd

Reservation 6 saf

Vi sannfinländare vill att missförhållandena inom arvsbeskattningen avhjälpas. Arvsskatten är problematisk eftersom den kan påföras för bostäder där den efterlevande maken bor eller för egendom som den skattskyldiga inte besitter vid den tidpunkt då skatten ska betalas. Detta kan leda till ett tvång att realisera egendom för att kunna betala skatten. Skatter av det här slaget leder till orimliga situationer.

Många människor kan få allvarliga ekonomiska problem efter en anhörigs bortgång, då arvsskatten ska betalas. Skatten ska betalas efter att personen har avlidit men arvtagaren får ofta inte egendomen i sin besittning exempelvis på grund av att den efterlevande maken har besittningsrätt. Arvsskatten slår hårdare mot vanliga förvärvsarbetande och företagare, inte bara mot en förmögen bråkdel.

Vi sannfinländare vill åtgärda de flagranta missförhållanden i arvsbeskattningen som har lyfts fram i bland annat ett medborgarinitiativ som undertecknades av fler än 57 000 personer. Det gäller villkoren för den efterlevande maken och arvlåtarens barn. För det första berörs den efterlevande maken av ett flagrant missförhållande. När maken är arvtagare blir det ofta efter avdraget för efterlevande make kvar någonting att betala, fastän egendomen bara är vanlig egendom såsom gemensam bostad och sommarställe. Ibland tvingas arvtagaren ta lån eller i värsta fall avsäga sig arvet. Vi vill åtgärda detta genom att ändra lagen på så sätt att i en situation där en efterlevande make är arvtagare ska värdet på den gemensamma bostaden inte beaktas kalkylmässigt i arvsbeskattningen.

För det andra vill vi åtgärda villkoren för arvlåtarens barn i en situation där den efterlevande maken möjligen i flera årtionden har besittningsrätt till kvarlåtenskapen. Det är oskäligt att man måste betala skatt för egendom som man i själva verket inte får förfoga över. I de här fallen måste skattefrihet införas för den tid den efterlevande makens besittningsrätt gäller. Den egendom som omfattas av den efterlevande makens besittningsrätt ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 142

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder mot missförhållandena i arvsbeskattningen och inför en princip om att egendomen ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Det vore möjligt att göra något åt ett flertal former av ekonomisk brottslighet, om man inför ett system för moms kontroll som bygger på blockkedjor. Med blockkedjor kunde man verifiera affärstransaktioner, synkronisera bokföringen, förhindra att dubbla kvitton används, få transaktioner som inte kan bestridas och snabba upp kontrollen avsevärt. Därutöver underlättar blockkedjeteknik internationell beskattning eftersom internprissättningens riktighet kan verifieras genom

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

att visa vilken andel av vinsterna som hör till respektive delar av affärsverksamheten. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att skapa ett system för momskontroll som bygger på blockkedjeteknik och arbetar för att systemet införs i EU.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 143

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa ett system för momskontroll som bygger på blockkedjor.

10. Övriga skatter

Möjligheten till privatbilism till skäligt pris är enligt vår mening en grundläggande rättighet för medborgarna och dessutom i samhällets intresse: medborgarna måste kunna röra sig och arbete bör inte göras olönsamt för dem som bor i glesbygd genom att öka kostnaderna för arbetsresor oskäligt mycket. Vi menar att hela landet också framgent ska hållas bebott. Därför är vi fortsättningsvis mycket kritiskt inställda till höjningarna av bruksavgifter inom trafiken. Likaså skulle en höjning av bränsleskatten indirekt höja priserna på alla produkter och försvaga konkurrenskraften för den finländska tunga trafiken. Det vore också orättvist att begränsa rätten att dra av kostnaderna för arbetsresor i beskattningen, eftersom alla inte har samma möjlighet att utnyttja kollektivtrafiken i stället för egen bil. Regeringen bör avhålla sig från åtgärder och beslut som ökar skatte- och avgiftsbelastningen för trafiken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 144

Riksdagen förutsätter att regeringen inte ökar belastningen för trafiken av skatter och avgifter.

03. Bilskatt

Regeringen bör enligt sannfinländarnas mening lindra beskattningen av biltrafiken exempelvis genom att fortsätta med gradvisa lindringar av bilskatten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 145

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter att genomföra en gradvis sänkning av bilskatten.

19. Övriga inkomster av skattenatur

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Regeringen får inte genom sina åtgärder köra iväg inhemsk produktion till länder som inte bryr sig om utsläppsbegränsningar och därför har lägre kostnadsnivå och bättre konkurrenskraft än Finland. Detsamma gäller finländska företag och industri med hållbar verksamhet: de får inte förflyttas till utlandet till följd av höga skatter och nedskärningar i relevanta stöd. Vi föreslår att Finland inför så kallade internationella klimattullar. Med detta avser vi extra tullavgifter för produkter som är tillverkade till exempel i utvecklingsländer där produktionen orsakar stora utsläpp men som tillverkas mer ansvarsfullt i Finland eller Europa. Så här vill vi styra konsumtionen från engångsprodukter till ekologiskt tillverkade, hållbara produkter som tillverkas med mindre utsläpp och livscykelkostnader som följd.

Högre klimattullar och skärpta skatter på produkter som importerats från fjärran länder ska leda till minskade transporter av produkter över långa avstånd. Konkreta miljö- och klimatåtgärder som de här är till fördel för inhemska, rena och lokala närproducerade varor. Den här politiken styr också förorenande länder mot mer hållbara produktionsmetoder. Till en början kan tullavgiften vara liten. Därefter kan den höjas efter behov, om inte betalarna vidtar åtgärder för att skydda miljön. Då görs allt fler upphandlingar i de länder som förorenar minst. Finland är ett sådant land. Vi bör också arbeta för att klimattullar ska införas i hela EU.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 146

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa klimattullar så att upphandlingsbesluten fattas till fördel för miljövänligt tillverkade produkter och konkurrenskraften för sådana produkter därmed ökar.

05. Vissa avgifter för trafiken

I EU insamlas olika slag av avgifter för användning av vägar i alla andra länder utom i Finland, Estland, Lettland och Litauen. Exempelvis norska företag använder hellre det finländska vägnätet för sina transporter eftersom det är gratis för dem. För underhållet av vägnätet svarar den finländska skattebetalaren utan att utländska företag på något vis deltar i vägunderhållet.

Genom en avgift för användning av vägar kan utländska företag i transportbranschen fås att medverka i att upprätthålla den inhemska trafikinfrastrukturen och iaktta samma spelregler som finländska företag. Det skulle inte helt lösa vårt problem med konkurrenskraften, men det skulle betydligt förbättra de finländska företagens ställning. Dessutom skulle vägavgifterna tillföra staten välkomna extra inkomster i det nuvarande svåra ekonomiska läget. Också intressebevakningsorganisationer för företag som erbjuder godstransport- och logistiktjänster på landsvägarna har redan länge krävt vägavgifter för utländska företag i transportbranschen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 147

Betänkande FiUB 28/2018 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inför en väganvändningsavgift som gäller utländsk tung trafik.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2019 enligt betänkandet men med ändringarna ovan,

att riksdagen godkänner de 147 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 14.12.2018

Ville Vähämäki saf
Toimi Kankaanniemi saf
Mika Niikko saf

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

Bilaga

- Budgetmotion BM 1/2018 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till bastrafikledshållning för ny vägbeläggning på Masabyvägen (väg 11311) (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 2/2018 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till bastrafikledshållning för ny vägbeläggning på Porkalavägen (väg 11247) (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 3/2018 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av en förbättring av Kustbanan (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 4/2018 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av mätmetoder för granskning av inomhusluftens kvalitet (2 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 5/2018 rd Olavi Ala-Nissilä cent Budgetmotion om ökat anslag för lantbruksmuseet Sarka och matgymnasiet Novida i Loimaa för ökad matmedvetenhet hos barn och unga (100 000) 31.10.63
- Budgetmotion BM 6/2018 rd Olavi Ala-Nissilä cent Budgetmotion om ökat anslag för bygande av spångar och ett fågeltorn eller en observationsplattform i Oukkulanlahti i sydvästra Finland (50 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 7/2018 rd Olavi Ala-Nissilä cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra och nybelägga vägarna i Egentliga Finland (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 8/2018 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för psykologtjänster inom småbarnspedagogik (5 980 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 9/2018 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra tillgången till skolpsykologer (29 900 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 10/2018 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (450 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 11/2018 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för konstnärsstipendier (3 022 000 euro) 29.80.51
- Budgetmotion BM 12/2018 rd Mikko Alatalo cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompensation för kopiering för enskilt bruk (2 000 000 euro) 29.80.41
- Budgetmotion BM 13/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra den subjektiva rätten till dagvård (7 000 000 euro) 29.10.30

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 14/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vårdardimensioneringen inom småbarnspedagogiken (16 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 15/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna och förbättra den kvalitativa jämlikheten inom den grundläggande utbildningen (30 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 16/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 200 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 17/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (220 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 18/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till universitetens verksamhet (90 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 19/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolornas verksamhet (42 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 20/2018 rd Li Andersson vänst Budgetmotion om ökat anslag för kompensation till upphovsrättsinnehavare (3 000 000 euro) 29.80.41
- Budgetmotion BM 21/2018 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av konst och kultur (100 000 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 22/2018 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (70 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 23/2018 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om att överföra anslag från Finlands Akademis forskningsanslag till Naturresursinstitutets forskningsanslag (20 000 000 euro) 29.40.54, 30.01.05
- Budgetmotion BM 24/2018 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra arbeten på riksväg 2 på sträckan Helsingfors—Björneborg i Humppila (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 25/2018 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 4 på sträckan Hartola—Oravakivensalmi (24 900 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 26/2018 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (200 000 000 euro) 24.30.66

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 27/2018 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av vården av skogsnatur (1 000 000 euro) 30.40.45
- Budgetmotion BM 28/2018 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster (30 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 29/2018 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (450 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 30/2018 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fredsarbete (100 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 31/2018 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbete mot kvinnlig omskärelse (80 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 32/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster i och med en höjning av hushållsavdraget (130 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 33/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskade intäkter från arvs- och gåvoskatt (-74 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 34/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om lägre avkastning för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster (-90 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 35/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om lägre avkastningskalkyl för energiskatter (-110 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 36/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om att öka intäkterna från överlåtelseskatt till följd av slopad befrielse på överlåtelseskatt för köp av första bostad (95 000 000 euro) 11.10.05
- Budgetmotion BM 37/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (-7 000 000 euro) 23.01.22
- Budgetmotion BM 38/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för höjningen av Finnfunds kapital (-10 000 000 euro) 24.30.88
- Budgetmotion BM 39/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (-130 000 000 euro) 24.30.89
- Budgetmotion BM 40/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för flyktingkvoten (3 200 000 euro) 26.40.21

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 41/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den frivilliga försvarsverksamheten (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 42/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsandelar till kommunerna (-50 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 43/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stöd för kommunsammanslagningar (25 000 000 euro) 28.90.31
- Budgetmotion BM 44/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till Svenska Finlands Folkting (100 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 45/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (31 700 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 46/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet (32 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 47/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till statsborgen för studielån (-23 000 000 euro) 29.70.52
- Budgetmotion BM 48/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja inkomstgränserna i fråga om studiestöd med 50 procent (14 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 49/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja studiepenningen (63 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 50/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (10 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 51/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för landsbygdsrådgivning (2 000 000) 30.10.50
- Budgetmotion BM 52/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 53/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för Finlands yrkesfiskarförbund (100 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 54/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske (100 000 euro) 30.40.62

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 55/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla verksamheten i nationalparken i Jussarö i Ekenäs skärgård (500 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 56/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förse Påvalsbyvägen—Hommansbyvägen med beläggning i Nyland (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 57/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för basväghållningen i Nyland (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 58/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av riksväg 25 på sträckan Hangö—Mäntsälä (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 59/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra säkerheten vid plankorsningar (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 60/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Hangö—Hyvinge (18 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 61/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning i träbyggande (1 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 62/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-30 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 63/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statens integrationsersättningar till kommunerna (8 600 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 64/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för barnbidragets ensamförsörjartillägg (16 000 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 65/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsandelen till inkomstrelaterad dagpenning (-40 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 66/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbetsrehabilitering (10 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 67/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen (12 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 68/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för indexhöjningar på folkpensioner (65 000 000 euro) 33.40.60

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 69/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statlig finansiering av skyddshemsverksamhetens utgifter (11 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 70/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om minskat anslag för riksdagsledamöternas resor inom landet (-150 000 euro) 21.01.01
- Budgetmotion BM 71/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för förvarsenheten i Joutseno och för effektiviserat återsändandet av de personer som fått avslag på sin ansökan (175 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 72/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för kommunal hemservice till barnfamiljer och för information om den (1 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 73/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om minskat forskningsanslag för Finlands Akademi (-3 000 000 euro) 29.40.51
- Budgetmotion BM 74/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för bullerbekämpning vid riksväg 6 i Ruokolahti (120 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 75/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla vägförbindelsen mellan hållplatsen i Paimenportti och Kymmenedalens central sjukhus i Kotka (140 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 76/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för de inledande förberedelserna för ombyggnad av riksväg 15 (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 77/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på riksväg 13 på sträckan S:t Michel—Villmanstrand (440 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 78/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för främjande av stegvis genomförande och fortsatt planering av riksväg 6 vid Kouvola (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 79/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt planering och inledande förberedelser för Hyväntuulentie i Kotka (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 80/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för underhåll av enskilda vägar i Kymmenedalen (60 000 euro) 31.10.50
- Budgetmotion BM 81/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera östra kustbanan (500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 82/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för digitaliseringsutvecklingen (150 000 euro) 31.20.01

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 83/2018 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för TBE-vaccinationer i skärgården i Kymmenedalen (75 000 euro) 33.70.20
- Budgetmotion BM 84/2018 rd Markku Eestilä saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Siilinjärvi—Iisalmi (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 85/2018 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att övervaka djurhållning (1 000 000 euro) 28.40.01
- Budgetmotion BM 86/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att anställa skolgångsbiträden och betala ut tillägg för krävande arbete i Egentliga Finland (200 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 87/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja tillgänglighetsanpassning i ishallar (200 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 88/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till fritidsaktiviteter för barn och unga i mindre bemedlade familjer (1 000 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 89/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag till Åbo Djurskyddsförening (50 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 90/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att stärka produktion och konsumtion av närproducerade livsmedel (1 000 000 euro) 30.20.47
- Budgetmotion BM 91/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Postitie på sträckan Himoinen—Tövsala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 92/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att anställa personliga tränare i kommunerna (1 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 93/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för ett försök med att anställa skolfredsombudsmän i kommunerna (1 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 94/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja vänverksamheten för äldre (500 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 95/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att anordna tjänster för våra krigsveteraner (30 000 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 96/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla barnskyddet och höja dess kvalitet i Egentliga Finland (500 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 97/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt för de äldres psykiska och fysiska hälsa (1 000 000 euro) 33.60.31

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 98/2018 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga verksamheten i ungdomshärbärgat Stoppi (200 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 99/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Vi-aDia ry för arbete som stöder samhällsanpassning av fångar och frigivna fångar (150 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 100/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 101/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja stödet för närståendevård (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 102/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen (50 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 103/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 104/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja försörjartillägget till studiepenningen, avsett för studerande med familj (10 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 105/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för jämlik tillgång till motion och idrott (1 000 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 106/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 75 i anslutningen till Porokylänkatu och Pappilansuora i Nurmes (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 107/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja hastighetsnivån på Savolaxbanan mellan Kouvola och Kajana (75 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 108/2018 rd Sari Essayah kd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av banan på sträckorna Iisalmi—Ylivieska—Kontiomäki och Yara—Siilinjärvi (110 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 109/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa kollektivtrafiktjänster (5 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 110/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Nyslotts ekonomiska region (3 000 000 euro) 32.50.42

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 111/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av energieffektivitet och användning av klimatvänlig energi samt för anknyttande forskning (3 000 000 euro) 32.60.20
- Budgetmotion BM 112/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla systemet för läkemedelsersättning och sänka avgiftstaket (35 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 113/2018 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra energiunderstödet för energirenoveringar i småhus (2 000 000 euro) 35.20.55
- Budgetmotion BM 114/2018 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för aktuella istandsättningsåtgärder i Liesjärvi nationalpark i Tammela (200 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 115/2018 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utarbeta en utredningsplan för tilläggsspår på stambanan på sträckan Riihimäki—Tavastehus—Tammerfors (8 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 116/2018 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder (400 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 117/2018 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till alterneringsersättning (4 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 118/2018 rd Pekka Haavisto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fredsarbete (300 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 119/2018 rd Pekka Haavisto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bekämpning av främmande arter (1 000 000 euro) 30.40.22
- Budgetmotion BM 120/2018 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fiske i Viitasaariområdet (200 000 euro) 30.40.62
- Budgetmotion BM 121/2018 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en bro till Kirkkosaari i Viitasaari centrum (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 122/2018 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 659 i Viitasaari 31.10.20
- Budgetmotion BM 123/2018 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kehittämisyhtiö Witas Oy i norra Mellersta Finland (100 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 124/2018 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rådgivning i ekologisk jordbruksproduktion (500 000 euro) 30.20.43

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 125/2018 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera vägen mellan Tammerfors och Seitsemien (150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 126/2018 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera infrastruktur för strövområden i Seitsemien nationalpark (250 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 127/2018 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Forststyrelsens naturtjänster för naturens mångfald och underhållet av strövområden (4 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 128/2018 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 129/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att förse regionalväg 17187 (Pysäkkitie) med beläggning i byn Äystö i Östermark (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 130/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om regionalväg 274 på sträckan Kauhajärvi—Karvia och förse den med beläggning (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 131/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs regionalväg 672 (Tokerotie) på sträckan stamväg 67—Vennanmäentie i Kauhajoki (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 132/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bygdeväg 17129 i Lustila i Kauhajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 133/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bygdeväg 17107 på sträckan Aninkuja—Kaksoisveräjä i Kauhajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 134/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av bygdeväg 17109 mellan Jalasjärvi och Kauhajoki på sträckan mellan riksväg 3 och Kauhajoki kommungräns (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 135/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs stamväg 67 på sträckan Aronkylä—Harjankylä i Kauhajoki (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 136/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnaden av landsväg 663 på sträckan Bötom—Lappfjärd (1 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 137/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en ny bro över Kyro älv på sträckan 7200 Reiniläntie—Alapääntie i Ylistaro, Seinäjoki (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 138/2018 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra ombyggnaden av landsväg 661 på sträckan Storå—Päntäne i Kauhajoki (7 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 139/2018 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra och underhålla stamvägar, regionalvägar och förbindelsevägar som är viktiga för näringslivet i östra Finland (50 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 140/2018 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till det riksomfattande bredbandsprojektet (12 000 000 euro) 31.40.50
- Budgetmotion BM 141/2018 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 10 på sträckan Tavastehus—Lahtis (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 142/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka intäkterna för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster i och med åtgärderna mot grå ekonomi (70 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 143/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för egentligt utvecklingssamarbete (175 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 144/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för omkostnader för övriga domstolar för bekämpning av den grå ekonomin (3 500 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 145/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för omkostnader för övriga domstolar för upprätthållande av rättssäkerheten (3 668 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 146/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslagen för utskökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (500 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 147/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för utskökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader för upprätthållande av rättssäkerheten (1 164 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 148/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för åklagarväsendets omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (1 000 000 euro) 25.30.01

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 149/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för åklagarväsendets omkostnader för upprätthållande av rättssäkerheten (2 168 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 150/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för polisväsendets omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (5 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 151/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för skatteförvaltningens omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (5 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 152/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslag för tullens omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 153/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att minska anslaget för anslagen för beredningen av social- och hälsovårdreformen (-100 000 000 euro) 28.70.05
- Budgetmotion BM 154/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödcentrum för brottsoffer som utsatts för våldtäkt eller annat sexuellt våld (900 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 155/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för vård av minnessjuka (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 156/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för tillgången till skolkuratorer, skolpsykologer, hälsovårdare och sjukskötare (20 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 157/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för ett nationellt program för mental hälsa (30 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 158/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att minska anslaget för skatteåterbäring till energiintensiva företag (-230 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 159/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning (32 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 160/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (2 000 000 euro) 29.10.31

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 161/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (20 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 162/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av universitetens verksamhet (68 300 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 163/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av krigsskadeståndsskonaren Vega samt varvsområdet i Gamla hamn i Jakobstad (2 000 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 164/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja företagsamheten och företagens internationalisering (150 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 165/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för insatser för att upprätta vattenkvaliteten i Östersjön (10 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 166/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (25 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 167/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att minska anslaget för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (-25 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 168/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för privata arbetsförmedlingstjänster (15 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 169/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för vaccinationsupplysning och vaccinationstäckning (200 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 170/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för moderskapsförpackning åt asylsökande (40 000 euro) 33.10.50
- Budgetmotion BM 171/2018 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för grundläggande utkomststöd (27 000 000 euro) 33.10.57
- Budgetmotion BM 172/2018 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till inköp av el-, väte- och gasbilar (18 000 000 euro) 31.20.42
- Budgetmotion BM 173/2018 rd Petri Honkonen cent Budgetmotion om ökat anslag för en förstudie om att inleda utvecklingen av stamväg 58 (100 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 174/2018 rd Petri Honkonen cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 13 vid Asemakannas i Saarijärvi (190 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 175/2018 rd Laura Huhtasaari saf Budgetmotion om ökat anslag till Finland-Amerika Föreningarnas Förbund rf för att möjliggöra nätbildning mellan unga i Finland och Förenta staterna (100 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 176/2018 rd Laura Huhtasaari saf Budgetmotion om ökat anslag för behovsutredning om bansträckan Helsingfors—Forssa—Björneborg (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 177/2018 rd Laura Huhtasaari saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avveckla plankorsningar på bansträckan Björneborg—Tammerfors (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 178/2018 rd Laura Huhtasaari saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fyrfilig väg på riksväg 8 på sträckan Laani—Ruutukuoppa (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 179/2018 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (11 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 180/2018 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utskökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (3 800 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 181/2018 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (1 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 182/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader (7 200 000 euro) 25.40.01
- Budgetmotion BM 183/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att åtgärda mögel- och fuktskador (20 000 000 euro) 29.10
- Budgetmotion BM 184/2018 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statsandelar och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens och småbarnspedagogikens driftskostnader (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 185/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till Samfundet Finland—Ryssland (161 250 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 186/2018 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga idrottsplatser med tillhörande fritidslokaler (3 000 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 187/2018 rd Katja Hänninen vänst Anslag för ombyggnad av Koskenkankaantie i Ruukki på sträckan Sammalkangas—Huumola (600 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 188/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik i Olkijoki (1 050 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 189/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på stamväg 88 på sträckan Vihanti—Pulkkila (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 190/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 787 på sträckan Pyhäjoki—Oulainen (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 191/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för stöd till järnvägen till Brahestads hamn (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 192/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik vid stamväg 88 på sträckan Brahestad—Kopsa (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 193/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 22 på sträckan Uleåborg—Kajana—Vartius (5 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 194/2018 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för investeringsstöd till projektet för en energireserv i Pyhäsalmi (30 000 000 euro) 32.60.40
- Budgetmotion BM 195/2018 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om minskat anslag för diskrimineringsombudsmannens omkostnader (-1 500 000 euro) 25.01.03
- Budgetmotion BM 196/2018 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om ökat anslag till Karjalan Kielen Seura ry för att fortsätta med ett program för det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 197/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för ersättningar enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom och lagen om ekonomiskt stöd efter värnpliktigs död (500 000 euro) 28.50.50
- Budgetmotion BM 198/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för fler vårdplatser i slutenvård och för vård dygnet runt inom äldreomsorgen (2 000 000) 28.90.30
- Budgetmotion BM 199/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att öka skolhälsovårdens resurser (2 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 200/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stärka kompetensen i patientsäker vård inom yrkesutbildningen (200 000 euro) 29.20.21
- Budgetmotion BM 201/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till vårdanstaltsverksamhet för vilda djur (200 000 euro) 30.20.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 202/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och reparation av landsvägar i Haapajärviområdet (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 203/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för bättre säkerhet i farliga anslutningar vid väg 4 (E75) i Simo i Landskapet Lappland (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 204/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägarna Ylilestintie, Mäntyperäntie och Kinnulanrannantie i Reisjärvi (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 205/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för projekt för vägar för gång-, cykel- och mopedtrafik i Nyland (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 206/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägar i dåligt skick i Nyland (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 207/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att inleda beredning av en lag om palliativ vård (200 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 208/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd för funktionsförmågan hos demenssjuka äldre som bor i hemmet (300 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 209/2018 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att närstående vårdarna ska ha avgiftsfritt tillträde till simning och gym, dvs. att motionskortet för närstående vårdarna i Esbo ska förankras i Finland (400 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 210/2018 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla gränspassagen i Parikkala (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 211/2018 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja näringslivet i Nyslotts ekonomiska region (3 000 euro) 32.50.42
- Budgetmotion BM 212/2018 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en nivåhöjning av garantipensionen (50 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 213/2018 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skydda saimenvikaren (100 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 214/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt planering av S:t Karins västra omfartsväg och för att inleda genomförandet av Rävsunds bro (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 215/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda förbättringen av riksväg 9 på sträckan Åbo—Tammerfors (3 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 216/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för genomförande av en planskild anslutning till Letala på riksväg 8 (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 217/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av Åbo ringväg E18 på sträckan Kausela—Kirismäki (40 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 218/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra åtgärderna enligt Sydvästra Finlands broavtal för bättre tillgång till kompetent arbetskraft (1 000 000 euro) 32.50.40
- Budgetmotion BM 219/2018 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska belastningen av näringsämnen från jordbruket för att förbättra Östersjöns tillstånd (3 000 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 220/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för understöd till sammanslutningar som arbetar för att förebygga kriminalitet (300 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 221/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stödet till frigivna fångar (5 000 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 222/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att bekämpa svart ekonomi (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 223/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stödet för närståendevård (5 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 224/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för byaverksamhet (200 000 euro) 30.10.63
- Budgetmotion BM 225/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsvägen Uurainen—Kintaus på sträckan Ylä-Kintaus och Kintaus (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 226/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till enskilda vägar (2 000 000 euro) 31.10.50
- Budgetmotion BM 227/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en uträtning och för att bygga riksvägarna 4, 9, 13 och 23 i Vaajakoski (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 228/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en gondolbana i Jyväskylä centrum (2 000 000 euro) 32.50.40

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 229/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla en dataparken i Halli i Jämsä (200 000 euro) 32.50.42
- Budgetmotion BM 230/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (2 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 231/2018 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen (5 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 232/2018 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att öka försvarsmaktens personal (23 400 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 233/2018 rd Mika Kari sd Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på ringvägen till riksväg 12 söder om Lahtis (1 000 000 euro) 30.10.20
- Budgetmotion BM 234/2018 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Lahtis–Kouvola (35 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 235/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för stöd till enkäter om inomhusluft i skolor (1 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 236/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag till biblioteken för att anskaffa material och utveckla verksamheten (1 000 000 euro) 29.80.30
- Budgetmotion BM 237/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för att översätta och främja publiceringen av lättläst litteratur (50 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 238/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra ett temapaket för gång-, cykel- och mopedtrafik i Nyland (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 239/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för upprustning av kustbanan, omkörningsspår och inledning av genomförandet av förlängningen av stadsbanan i Esbo (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 240/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för att skydda hotade arter (2 000 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 241/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för en utredning om små vattendrag i Nyland, restaurering av dem och rivning av sådana dammar vid småskaliga vattenkraftverk som hindrar vandringsfisk (1 000 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 242/2018 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för att skydda Östersjön i Nyland (1 000 000 euro) 35.10.22

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 243/2018 rd Anneli Kiljunen sd Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla gränspassagen i Parikkala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 244/2018 rd Anneli Kiljunen sd Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar för diabetes (20 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 245/2018 rd Anneli Kiljunen sd Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (10 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 246/2018 rd Krista Kiuru sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av universiteten (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 247/2018 rd Krista Kiuru sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Mäntyluoto—Tahkoluoto (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 248/2018 rd Kimmo Kivelä blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av person- och godsbangårdarna i Kuopio (49 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 249/2018 rd Kimmo Kivelä blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Leppävirta—Kuopio (110 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 250/2018 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 251/2018 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som tillhandahåller rådgivning i huslig ekonomi (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 252/2018 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Sagu och Pyhäloukas (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 253/2018 rd Anna Kontula vänst m.fl. Budgetmotion om att ändra motiveringen till momentet för offentlig arbetskrafts- och företagsservice 32.30.51, 33.20.50, 33.20.52
- Budgetmotion BM 254/2018 rd Kari Kulmala blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 5071 på sträckan Vuonismahti—stamväg 73 (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 255/2018 rd Kari Kulmala blå Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 5071 på sträckan Vuonismahti—stamväg 73 (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 256/2018 rd Kari Kulmala blå Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt gällande korsningen mellan riksväg 6 och stamväg 71 samt leder för gång-, cykel- och mopedtrafik (3 720 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 257/2018 rd Kari Kulmala blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt gällande korsningen mellan riksväg 6 och stamväg 71 samt leder för gång-, cykel- och mopedtrafik (3 720 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 258/2018 rd Katri Kulmuni cent Budgetmotion om ökat anslag för Samfundet Finland—Ryssland (1 075 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 259/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av landsväg 17685, Jokitie i Lappo, på sträckan riksväg 16—Jokitie 541 (150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 260/2018 rd Antti Kurvinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 17517 på sträckan Tepontie—Latikka detaljplaneområde i Seinäjoki (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 261/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och genomföra en planskild anslutning på riksväg 18 i Storkyro (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 262/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av landsväg 733 på sträckan Kauhava—Karvala (3 150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 263/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och genomföra första etappen av ombyggnaden av riksväg 18 på sträckan Laihia—Seinäjoki (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 264/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en planskild anslutning mellan riksväg 19 och Patruunatehtaan tie i Jouttikallio i Lappo (9 600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 265/2018 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag till Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry (120 000 euro) 32.40.50
- Budgetmotion BM 266/2018 rd Seppo Kääriäinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av banan på sträckorna Iisalmi—Ylivieska—Kontiomäki och Yara—Siilinjärvi (110 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 267/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete (30 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 268/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till rättsväsendet (2 000 000 euro) 25.10.03

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 269/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skatteförvaltningens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 270/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja hemkommunsersättningen till privata skolor (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 271/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i reparationer och kompletteringar av byggnader som ägs av registrerade religionssamfund (1 000 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 272/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på studiepenningen (40 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 273/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att effektivisera och utveckla åtgärderna inom arbetskrafts- och företagsservicen (20 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 274/2018 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade (1 100 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 275/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda projektet gällande Kisapuisto stadion i Lahtis (500 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 276/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Sipurantie från Kaarlaakso till Savontie i Lahtis (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 277/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en planskild anslutning och en vägförbindelse mellan riksväg 4 och regionalväg 140 vid Tuuhiharja i Orimattila (3 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 278/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Lahden ensi- ja turvakoti ry (50 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 279/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Hämeenlinnan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Egentliga Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 280/2018 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Päijänne-Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 281/2018 rd Mats Löfström sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för avräkning till Åland (15 000 000 euro) 28.80.30

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 282/2018 rd Sanna Marin sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en utredningsplan för banavsnittet Riihimäki—Tammerfors (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 283/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att stödet för närståendevård befrias från skatt (-20 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 284/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att beskattningen av pensioner blir skäligare (-50 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 285/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att barnavdraget återinförs (-70 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 286/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att förvärvsinkomstbeskattningen i fråga om medelinkomsttagare sänks (-300 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 287/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att sannfinländarnas företagsskattemodell införs (-50 000 000 euro) 11.01.02
- Budgetmotion BM 288/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att arvs- och gåvobeskattningen ses över (-40 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 289/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att den nedre gränsen för momspliktig affärsverksamhet höjs (-50 000 000 euro) 11.04.01
- Budgetmotion BM 290/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att höjningarna av energiskatterna återtas (-40 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 291/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att höjningarna av skatterna på drivmedel återtas (-50 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 292/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att en vinjett för tung trafik införs (5 000 000 euro) 11.19.05
- Budgetmotion BM 293/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsrådets kanslis omkostnader (-6 200 000 euro) 23.01.01

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 294/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för stöd till partiverksamhet (-4 445 000 euro) 23.20.50
- Budgetmotion BM 295/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för utrikesförvaltningens omkostnader (-11 200 000 euro) 24.01.01
- Budgetmotion BM 296/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (-300 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 297/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för justitieministeriets omkostnader (-1 000 000 euro) 25.01.01
- Budgetmotion BM 298/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för inrikesministeriets omkostnader (-700 000 euro) 26.01.01
- Budgetmotion BM 299/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (50 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 300/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att införa ett effektiviserat program för återvändande (10 000 000 euro) 26.10.20
- Budgetmotion BM 301/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Gränsbevakningsväsendets omkostnader (5 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 302/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kostnader för mottagande av flyktingar och asylsökande (-100 000 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 303/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för stöd till mottagningsverksamhetens kunder (-30 000 000 euro) 26.40.63
- Budgetmotion BM 304/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för försvarsministeriets omkostnader (-700 000 euro) 27.01.01
- Budgetmotion BM 305/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för försvarsmaktens omkostnader (40 000 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 306/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för finansministeriets omkostnader (-1 500 000 euro) 28.01.01
- Budgetmotion BM 307/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 308/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för avräkning till Åland på rättvis nivå (-100 000 000 euro) 28.80.30

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 309/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för hjälp till personer som insjuknat på grund av inomhusluft (36 000 000 euro) 28.90.
- Budgetmotion BM 311/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för undervisnings- och kulturministeriets omkostnader (-900 000 euro) 29.01.01
- Budgetmotion BM 312/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anställa skolfredsombudsmän i syfte att främja den sociala välfärden (10 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 313/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för högkvalitativ och innovativ gymnasieutbildning (5 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 314/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken samt för att stödja skolor och daghem i byarna (60 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 315/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (25 000 000 euro) 29.20.21
- Budgetmotion BM 316/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (40 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 317/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för högkvalitativ högskoleutbildning och forskning (40 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 318/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till hembygds museer (3 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 319/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till idrottsaktiviteter för barn i mindre bemedlade familjer (2 000 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 320/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för stöd till politiska ungdomsorganisationer (-2 452 500 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 321/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (-1 100 000 euro) 30.01.01
- Budgetmotion BM 322/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompensationsersättningar och ett skadeförsäkringssystem (50 000 000 euro) 30.20.44
- Budgetmotion BM 323/2018 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till uppfödning och rasförädling av den finska hästen (100 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 324/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ersättning för skadegörelse orsakad av rovdjur eller vargar (10 000 000 euro) 30.40.42

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 325/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kommunikationsministeriets omkostnader (-700 000 euro) 31.01.01
- Budgetmotion BM 326/2018 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om anslutningen från landsväg 130 söder om riksväg 25 så att trafiken går i två riktningar (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 327/2018 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om anslutningen mellan riksväg 25 och Kalevankatu i Hyvinge till planskild anslutning (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 328/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till televisions- och radiofonden (-61 186 000 euro) 31.40.60
- Budgetmotion BM 329/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för arbets- och näringsministeriets omkostnader (-1 700 000 euro) 32.01.01
- Budgetmotion BM 330/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Business Finlands omkostnader (4 000 000 euro) 32.20.06
- Budgetmotion BM 331/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett pilotprojekt för flyttbidrag (15 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 332/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för produktionsstöd för vindkraft (-231 900 000 euro) 32.60.44
- Budgetmotion BM 333/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för ersättning av integrationsutgifter (-200 000 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 334/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (-1 600 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 335/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som erbjuder mathjälp till personer i behov av särskilt stöd (2 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 336/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avskaffa låginkomsttagarnas självrisk för läkemedelskostnader (11 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 337/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för socialvård till personer som vistas olagligt i landet (-5 346 000 euro) 33.60.37
- Budgetmotion BM 338/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för avbytarservice för lantbruksföretagare (10 000 000 euro) 33.80.40

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 339/2018 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för anskaffning av assistanshundar och stöd för användarnas kostnader (2 000 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 340/2018 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för miljöministeriets omkostnader (-1 300 000 euro) 35.01.01
- Budgetmotion BM 341/2018 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Räddningsinstitutet (1 860 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 342/2018 rd Krista Mikkonen gröna Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (450 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 343/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta programmet Sunda lokaler 2018 (5 000 000 euro) 23.01.25
- Budgetmotion BM 344/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler skyddshemsplatser (6 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 345/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands miljöcentrals omkostnader för att utöka personalen (3 000 000 euro) 35.01.04
- Budgetmotion BM 346/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till organisationer (370 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 347/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av naturskyddsområden (22 500 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 348/2018 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om att höja startbidragen för räntestödslån 35.20.60
- Budgetmotion BM 349/2018 rd Markus Mustajärvi vänst m.fl. Budgetmotion om lägre krav på avkastning och intäktsföring från Forststyrelsen (-10 000 000 euro) 13.05.01
- Budgetmotion BM 350/2018 rd Riitta Myller sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Forststyrelsens verksamhet i landskapen Norra Savolax, Södra Savolax, Norra Karelen och Södra Karelen (1 600 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 351/2018 rd Riitta Myller sd Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla järnvägen mellan Helsingfors och Joensuu och göra utredningar för en järnvägsförbindelse mellan Helsingfors, Borgå och Kouvola (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 352/2018 rd Riitta Myller sd Budgetmotion om ökat anslag till Forststyrelsens naturtjänster för att skydda saimenvikaren (100 000 euro) 35.10.52

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 353/2018 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i korsningen mellan riksväg 2 och stamväg 43 i Harjavalta (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 354/2018 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en fortsatt utredning kring ibruktagnings av banan på sträckan Björneborg—Parkano—Haapamäki och ett försök med gasdrivet lok (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 355/2018 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningen till riksväg 2 vid Haistila (1 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 356/2018 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att få kontroll över situationen för personer som blir arbetslösa på grund av en omfattande negativ situation på arbetsmarknaden (2 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 357/2018 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 9 på sträckan Kuopio—Joensuu (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 358/2018 rd Mika Niikko saf m.fl. Budgetmotion om en ändring i motiven för momentet för internationellt utvecklingssamarbete 24.30.66
- Budgetmotion BM 359/2018 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag för att förebygga sexuellt utnyttjande av barn på webben och för att utreda begångna brott (460 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 360/2018 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga den organisationsbaserade Korjaamo-verksamheten mot utslagning av unga (5 000 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 361/2018 rd Mika Niikko saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning i kroniskt trötthetssyndrom och andra allvarliga men bristfälligt kända sjukdomar (1 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 362/2018 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av hängbron i Keikyä (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 363/2018 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Tammerfors—Kangasala (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 364/2018 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i en omfartsväg i Tavastkyro på riksväg 3 på sträckan Tammerfors—Vasa (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 365/2018 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en hälsovårdscentral i Nokia stad (10 000 000 euro) 33.60.38

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 366/2018 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att garantera tillgången till polisservice i Nyland (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 367/2018 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av Labbyvägen—Hindersbyvägen i Lappträsk (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 368/2018 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Borgå skärgårdsväg (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 369/2018 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och underhåll av bansträckan Lovisa—Lahtis (6 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 370/2018 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för att göra havsfarleden till Lovisa djupare (14 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 371/2018 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för ett samordnande organ för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet (200 000 euro) 33.03
- Budgetmotion BM 372/2018 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för vård av psykiatriska patienter (1 500 000 euro) 33.03
- Budgetmotion BM 373/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utvecklingssamarbete inom jord- och skogsbruksbranschens utvecklingssamarbetsorganisationer (20 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 374/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att kartera sur sulfatjord och lägga upp ett förebyggande program (500 000 euro) 30.40.21
- Budgetmotion BM 375/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Forststyrelsens naturtjänster för underhåll av rekreations- och friluftsområden (3 000 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 376/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på regionalväg 748 i Kronoby (550 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 377/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 7390 och förbindelseväg 17903 i Pedersöre kommun (1 080 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 378/2018 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiklösningarna i korsningen mellan riksväg 8 och stamväg 68 (4 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 379/2018 rd Pentti Oinonen blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningen mellan stamväg 75 och Pitkämäentie i Nurmee (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 380/2018 rd Pentti Oinonen blå m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt ombyggnad av banan mellan Joensuu och Ilomants på avsnittet Heinävaara—Ilo-
mants (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 381/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (130 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 382/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (-30 000 000 euro) 24.30.89
- Budgetmotion BM 383/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för organisationer som arbetar kring teman som är centrala i Finlands utrikespolitik (1 000 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 384/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till domstolarna för att bekämpa svart ekonomi (3 100 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 385/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till utskökningsväsendet för att bekämpa svart ekonomi (2 000 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 386/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi (2 100 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 387/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att bekämpa svart ekonomi (3 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 388/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Skatteförvaltningens omkostnader (3 700 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 389/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (2 100 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 390/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård (6 600 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 391/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna för dagvårdsbarn över tre år (15 000 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 392/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för flexibel skoldag och löfte om fritidsaktiviteter (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 393/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till den allmänbildande utbildningens driftskostnader (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 394/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga läroplikten och för avgiftsfri utbildning på andra stadiet (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 395/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning (15 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 396/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor (1 000 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 397/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga läroplikten och för avgiftsfri utbildning på andra stadiet (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 398/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningens driftskostnader (11 200 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 399/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftspolitisk integrationsutbildning (20 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 400/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (190 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 401/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompetensprogrammet för unga vuxna (20 000 000 euro) 29.20.33
- Budgetmotion BM 402/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler nybörjarplatser på högskolestadiet (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 403/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av universitetens verksamhet (43 700 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 404/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra forskarpensioner (500 000 euro) 29.40.53
- Budgetmotion BM 405/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (20 600 000 euro) 29.40.54

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 406/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja studiepenningen (105 400 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 407/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar till museer, teatrar och orkestrar (12 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 408/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompensation för kopiering för enskilt bruk (2 000 000 euro) 29.80.41
- Budgetmotion BM 409/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till organisationer (1 700 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 410/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga tjänsten som djurskyddsombudsman (100 000 euro) 30.01.01
- Budgetmotion BM 411/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bastrafikledshållning (100 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 412/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av landsväg 955 mellan Kittilä och Enare på sträckan Köngäs—Hanhimaa (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 413/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Torneå—Laurila (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 414/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera vägen mellan Köngäs och Tepasto (12 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 415/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fördjupning av Ajos farled in till hamnen i Kemi (21 200 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 416/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 21 mellan Muonio och Kilpisjärvi (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 417/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av Kolaribanan (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 418/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av trafikledsnätet (100 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 419/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för köp av tågtrafiktjänster (10 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 420/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbets- och näringsministeriets omkostnader (1 000 000 euro) 32.01.01

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 421/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för programmet för tillväxt inom de kreativa branscherna (3 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 422/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (20 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 423/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett kommunförsök för att främja sysselsättning (5 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 424/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om att återinföra ungdomsgarantin 32.30.01
- Budgetmotion BM 425/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (1 500 000 euro) 32.40.01
- Budgetmotion BM 426/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja näringslivet i Nyslotts ekonomiska region (3 000 000 euro) 32.50.42
- Budgetmotion BM 427/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta en äldreombudsmannatjänst (100 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 428/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för regionala arbetarskyddsmyndigheters omkostnader (1 500 000 euro) 33.02.07
- Budgetmotion BM 429/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för indexjustering av militärunderstödet (150 000 euro) 33.10.53
- Budgetmotion BM 430/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningarna i bostadsbidraget (16 000 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 431/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till alterneringsersättning och inkomstrelaterad trygghet i fråga om arbetslöshetsförmåner (9 400 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 432/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till grundtrygghet i fråga om arbetslöshetsförmåner (18 300 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 433/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till Sysselsättningsfonden för vuxenutbildningsstöd (30 000 euro) 33.20.55
- Budgetmotion BM 434/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om att slopa maximiantalet 4 000 personer i fråga om lönesubvention till organisationer 32.30.51

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 435/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftspolitisk integrationsutbildning (10 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 436/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för indexhöjning av förmåner som betalas enligt sjukförsäkringslagen (2 400 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 437/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för indexhöjning av förmåner som betalas enligt folkpensionslagen (34 200 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 438/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för indexhöjning av fronttillägg (100 000 euro) 33.50.50
- Budgetmotion BM 439/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skyddshemsplatser (2 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 440/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till miljöorganisationer (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 441/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget till Forststyrelsens naturtjänster för att ge unga sysselsättning (1 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 442/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta en nationalpark i Porkkala (2 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 443/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (5 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 444/2018 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ändringar i fullmakterna för Statens bostadsfond 35.20.60
- Budgetmotion BM 445/2018 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om att slopa farledsavgifterna inom sjöfarten (-48 400 000 euro) 11.19.06
- Budgetmotion BM 446/2018 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga nya spår på Kotolahti bangård vid HaminaKotka hamn (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 447/2018 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 15 mellan Kotka och Kouvola (146 400 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 448/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Anjalan kartanomuseo (50 000 euro) 29.80.31

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 449/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Miehikkäläntie (väg 384) (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 450/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Onnenmäentie (3751) i Kouvola (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 451/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av väg 3531 i södra Kymmenedalen (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 452/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av norra delen av Mäntyhärjuntie (4164) (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 453/2018 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Inkeröistentie (väg 354) (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 454/2018 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera spårtrafiksprojekt (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 455/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara kulturarvet i Aulanko skogspark och åtgärda det eftersatta underhållet (1 000 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 456/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utforma en nationell 5G-vision och som en del av den bereda landets första rörliga 5G-försöksområde över landskapsgränserna (1 400 000 euro) 31.20.01
- Budgetmotion BM 457/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (13 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 458/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förtjänstskydd i fråga om arbetslöshetsförmåner (11 600 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 459/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för grundtrygghet i fråga om arbetslöshetsförmåner (65 000 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 460/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra dietersättningen till personer med celiaki (600 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 461/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen (35 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 462/2018 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja folkpensionen (250 000 000 euro) 33.40.60

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 463/2018 rd Arto Pirttilahti cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utarbeta elektrifieringsplanerna för bansträckorna Orivesi—Haapamäki—Seinäjoki och Haapamäki—Jyväskylä (300 000) 31.10.20
- Budgetmotion BM 464/2018 rd Sari Raassina saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till kommunerna för att sanera mögelskolor (30 000 000 euro) 29.10.34
- Budgetmotion BM 465/2018 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om minskat anslag för Utrikespolitiska institutets omkostnader (-350 000 euro) 21.30.01
- Budgetmotion BM 466/2018 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att effektivisera utvisning ur landet (1 500 000 euro) 26.10.20
- Budgetmotion BM 467/2018 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för Nödcentralsverkets omkostnader (2 000 000 euro) 26.30.02
- Budgetmotion BM 468/2018 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (300 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 469/2018 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för koldioxidundersökning i torvmarker (200 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 470/2018 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en parallell vattenledning på sträckan Karhukangas—Törmä i Haapavesi (200 000) 30.40.31
- Budgetmotion BM 471/2018 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i Oulais (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 472/2018 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för investeringsstöd för byggande av industriell infrastruktur i Leiviskänkangas (200 000 euro) 32.50.65
- Budgetmotion BM 473/2018 rd Antti Rantakangas cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för undersökning av effekten av smart stöd för självvård för diabetiker (450 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 474/2018 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för underhållsmuddring av ån Himankajokis nedre utlopp (200 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 475/2018 rd Veronica Rehn-Kivi sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förse Estbyvägen—Hilavägen i Kyrkslätt med ny beläggning (300 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 476/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för att minska näringsämneshalter i Pyhäjärvi och Onkamojärvi genom utfiskning av skräpfisk (200 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 477/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera en planskild anslutning vid Ylämylly mellan riksväg 9 och Liperintie (476) (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 478/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Vieikintie 5260 i Lieksa (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 479/2018 rd Eero Reijonen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra arrangemang för gång-, cykel- och mopedtrafik vid landsväg 15716 (Vanha Nurmeksentie) i Kontiolahti (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 480/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av väg 5071 och 15832 i Lieksa kommun (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 481/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Nimikkosaarentie 15637 i Libelits (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 482/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs väg 502 i Libelits (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 483/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs väg 484 och 492 i Hammaslahti i Joensuu (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 484/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av Ruvaslahdentie 15793 i Polvijärvi (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 485/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Viitaniementie 508 i Juga (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 486/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Valtimontie 5284 i Norra Karelen (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 487/2018 rd Eero Reijonen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Kaavintie 502 i Polvijärvi (2 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 488/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stöd för projektet LUT — Lahden AMK — Saimaan AMK (5 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 489/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att installera ett räcke längs landsväg 259 på sträckan Toivomäentie—Kutinkankaantie i Kärkölä (35 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 490/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 13869 på sträckan Kärkölä—Korvenkylä (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 491/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ändra höjdprofilen för landsväg 259 på sträckan Tillolantie—Koukuntie i Kärkölä (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 492/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik på sträckan Kirkkotie—Pyhäniementie i Hollola (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 493/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en under- eller överfartsbro som förbättrar säkerheten vid Järvelä järnvägsstation (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 494/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja förbättringsarbeten och miljöskyddet vid Hälvälä skjut- och övningsbana i Hollola (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 495/2018 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vårdprogrammet för Vesijärvi i Lahtis (200 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 496/2018 rd Markku Rossi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för basservice (59 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 497/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att effektivisera undervisningen i det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 498/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för arrangemang kring jubileumsåret för evenemanget Kuopio tanssii ja soi (100 000 euro) 29.80.01
- Budgetmotion BM 499/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Rautalampi museum (650 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 500/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av Konnekoski i Rautalampi (100 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 501/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för fiskeriekonomiska istandsättningsprojekt och fiskvägar vid Nilsiästråten (400 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 502/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Lieteniementie (landsväg 16151) i Inre Savolax (130 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 503/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för trafiksäkerheten på och ombyggnaden av landsväg 551 på sträckan Haminalahti—Karttula i Kuopio (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 504/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnad av vägar på influensområdet för gruvan i Kylylahti och anrikningsverket i Luikonlahti (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 505/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av det kommunala vägnätet i Muuruvesi vid landsväg 5661 och 5662 i Kuopio (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 506/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Mustavirrantie, Haatalantie och Tuovilanlahdentie i Maninga (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 507/2018 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av väg 5460 på sträckan Vaajasalmi—Tervämäki (Saikarivägen) i Inre Savolax (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 508/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader för att öka antalet poliser (5 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 509/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 510/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett rikstäckande utvecklande av palliativ vård (20 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 511/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra nivån på äldreomsorgen i kommunerna (50 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 512/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra säkerheten för judiska församlingen (100 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 513/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja statsandelen för folkhögskolorna (3 800 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 514/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för genomförande av en planskild anslutning till Moreeni—Rastikangas på riksväg 3 (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 515/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 54 på sträckan Tammela—Hollola (5 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 516/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på barnbidraget (30 000 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 517/2018 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja ersättningskategorin för diabetesläkemedel (20 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 518/2018 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera korsningsområdet på riksväg 8 i Eurajoki (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 519/2018 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbetskraftspolitisk utbildning som stödjer positiv strukturomvandling i Satakunta (2 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 520/2018 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att restaurera Säbbskärs hamn i Bottenhavets nationalpark och för underhåll av öns friluftstjänster och för naturvård (1 245 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 521/2018 rd Hanna Sarkkinen vänst Budgetmotion om ökat anslag för kvinnoorganisationerna (182 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 522/2018 rd Hanna Sarkkinen vänst Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av stambanan (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 523/2018 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Budgetmotion om avskaffat kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-30 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 524/2018 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för kostnader för att utveckla en företagsamhetsbetonad gymnasieundervisning jämte försöksprojekt (1 500 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 525/2018 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för en gång-, cykel- och mopedväg i Ylöjärvi mellan Vastamäentie och Saksitie (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 526/2018 rd Sami Savio saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda byggarbetena på ett dubbelspår på bansträckan Orivesi—Jyväskylä (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 527/2018 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på riksväg 9 på sträckan Yliskylä—Oritupa (9 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 528/2018 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:s verksamhet (100 000 euro) 32.01.40

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 529/2018 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla affärsverksamheten i ECO3-företagsområdet i Kolmenkulma i Birkaland (250 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 530/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera anslutningsarrangemang för riksväg 18 i korsningsområdena vid Niemisvedentie och Karhunkierros i Etseri (300 000) 31.10.20
- Budgetmotion BM 531/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera områdesreserveringar i syfte att förbättra trafikkapaciteten på stambanan på sträckan Tammerfors—Seinäjoki och för att planera snabbare trafik på sträckan Vasa—Seinäjoki (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 532/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera åtgärder för att utveckla stamväg 67 på sträckan Seinäjoki—Ilmajoki (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 533/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rakare sträckning av riksväg 18 på sträckan Myllymäki—Multia i Etseri (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 534/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra säkerheten på stamväg 63 (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 535/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 711 på sträckan Kuortane—Alajärvi (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 536/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anlägga en korsning vid riksväg 18 i Pelmaa (3 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 537/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för trafikregleringar på riksväg 8 i Heinolaområdet i Karleby (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 538/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en planskild korsning mellan riksväg 19 och riksväg 3 i Jalasjärvi (6 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 539/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnad av riksväg 8 på sträckan Edsevä—Karleby (200 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 540/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Vassor—Kärklax (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 541/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Anslag för att förbättra vägförbindelsen mellan stamväg 68 och Jakobstads hamn (7 400 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 542/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 63 på sträckan Evijärvi—Kaustby (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 543/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 19 på sträckan Seinäjoki—Lappo (21 700 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 544/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bansträckan Seinäjoki—Kaskö (22 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 545/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla spårtrafiken och centrumområdet i Karleby (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 546/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av flygtransporter mellan Karleby och Jakobstad (350 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 547/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till andelslaget Viexpo (400 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 548/2018 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla världsarvsområdet i Kvarken (300 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 549/2018 rd Matti Semi vänst Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att inrätta en övervakningsenhet för tung trafik (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 550/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att bekämpa svart ekonomi (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 551/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (3 200 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 552/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (300 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 553/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 23 på sträckan Varkaus—Viinijärvi (35 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 554/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skaffa integrationsutbildning för kvotflyktingar (4 800 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 555/2018 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (8 700 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 556/2018 rd Ville Skinnari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en vägplan för riksväg 24 (850 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 557/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera hamnvägen i Vasa (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 558/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anlägga en industribana till logistikcentralen i Vasa (7 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 559/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att göra havsfarleden till Vasa djupare (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 560/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra förbindelsevägen i Vasa (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 561/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 (74 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 562/2018 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skapa en forskningsplattform för smarta nät och energilagring i Vasa (2 500 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 563/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla teaterevenemanget Hyppy! för utvecklingsstörda till de riksomfattande scenkonstdagarna Erityisryhmien Hyppy! (75 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 564/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till det riksomfattande Ekoinstitutet i S:t Michel (180 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 565/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra ett vägavsnitt på två kilometer som leder till Europas största fabrik för tillverkning av plywood av barrved i S:t Michel (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 566/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för beläggning av landsväg 464 mellan Varkaus och Nyslott (2 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 567/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en cirkulationsplats med två körfält i den livliga korsningen vid riksväg 13 i S:t Michel (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 568/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om riksväg 23 i Södra Savolax vid Pieksämäki (12 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 569/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra säkerheten och försnabba trafiken på vägsträckan Hurus—Hietanen söder om S:t Michel (riksväg 5) i överensstämmelse med den gällande vägplanen (5 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 570/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera Östbanan mellan Kouvola och Borgå och för att inleda projektet (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 571/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att försnabba spårvägstrafiken på Savolaxbanan på rutten Kouvola—S:t Michel—Piek-sämäki—Kuopio—Idensalmi (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 572/2018 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stickspåret vid Savolaxbanan på sträckan Pellos—Mäntyharju för att tryg-ga och utveckla verksamheten vid Europas största plywoodfabrik (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 573/2018 rd Katja Taimela sd Budgetmotion om ökat anslag för att bredda Perniöntie i korsningen Sauruntie (50 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 574/2018 rd Katja Taimela sd Budgetmotion om ökat anslag för att för-länga Mahtinaisentie i Salo (22 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 575/2018 rd Martti Talja cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägsäkerheten på sträckan Kurhila—Hillilä—Asikkala kyrkby (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 576/2018 rd Martti Talja cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 313 på sträckan Vääksy—Vieru-mäki (1 840 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 577/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta en äldreombudsmannatjänst (1 000 000 euro) 25.01.03
- Budgetmotion BM 578/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till kom-munerna för att utvidga och utveckla mentalvårdsarbetet (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 579/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta inneluftspolikliniker vid universitetscentralsjukhusen (15 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 580/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för uni-versitetens verksamhet (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 581/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att betala ut en babypeng på 1 000 euro till familjer som får barn (50 000 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 582/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra dietersättningen till personer med celiaki (10 000 000 euro) 33.40.60

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 583/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på folkpensionerna (40 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 584/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en extra höjning av garantipensionen (40 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 585/2018 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning i inomhusluftsproblem och relaterade sjukdomar (10 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 586/2018 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för polisväsendets omkostnader (-1 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 587/2018 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga fängelset i Åbo (10 000 000 euro) 28.20.88
- Budgetmotion BM 588/2018 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på bygdeväg 12287 i Lundo kommun (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 589/2018 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete för att öka understödet för studiecheckar som ska stödja utbildningen för invandrare (150 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 590/2018 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd för anskaffning av elcyklar (5 000 000 euro) 31.20.42
- Budgetmotion BM 591/2018 rd Maria Tolppanen sd Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 717 i Vasaregionen (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 592/2018 rd Tytti Tuppurainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007) (182 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 593/2018 rd Tytti Tuppurainen sd Budgetmotion om ökat anslag för extra bidrag till Uleåborgs universitet (7 600 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 594/2018 rd Tytti Tuppurainen sd Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla spårvägsnätet i norra Finland (100 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 595/2018 rd Kari Uotila vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra åtgärdsplanen för gång och cykling (20 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 596/2018 rd Kari Uotila vänst Budgetmotion om ökat anslag för att elektrifiera bansträckan Hangö—Hyvinge (5 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 597/2018 rd Raija Vahasalo saml Budgetmotion om ökat anslag för stöd till klubbverksamhet i skolor (3 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 598/2018 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (-21 000 000 euro) 31.30.43
- Budgetmotion BM 599/2018 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för regionalt transportstöd (-1 000 000 euro) 32.50.44
- Budgetmotion BM 600/2018 rd Eerikki Viljanen cent Budgetmotion om ökat anslag för viltstängsel längs motorvägen Helsingfors—Åbo (330 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 601/2018 rd Eerikki Viljanen cent Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Haimoonraitti i Vichtis (2 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 602/2018 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av den sänkta rätten till avdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer (75 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 603/2018 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en grundlig reparation av Västeruddsvägen i Kimitoöns kommun (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 604/2018 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en gång- och cykelväg mellan Kulla och Släts by i Kimitoöns kommun (700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 605/2018 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg mellan Nagu och Prostvik (2 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 606/2018 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av trafiksäkerheten på Kasnäsvägen i Kimitoöns kommun (7 600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 607/2018 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förverkliga en fast förbindelse mellan Pargas och Nagu (2 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 608/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarnas omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (5 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 609/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 610/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkeshögskolornas verksamhet (10 000 000 euro) 29.40.55

Betänkande FiUB 28/2018 rd
BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—309, 311—617/2018

- Budgetmotion BM 611/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 612/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygdsnäringarna (2 000 000 euro) 30.10.50
- Budgetmotion BM 613/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja naturresurs- och bioekonomi (5 000 000 euro) 30.40.22
- Budgetmotion BM 614/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av små och medelstora företags internationalisering (7 000 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 615/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (25 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 616/2018 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skydda saimenvikaren (100 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 617/2018 rd Emma Kari gröna Budgetmotion om minskat anslag för inrättandet av ett reservpolissystem (-2 174 000 euro) 26.10.01